ΚΚΛΗΣΙΑ

ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΤΟΣ

Η

Ο 2972
4

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ ΟΓΔΟΟΝ

18 Νοεμβρίου 1887—1888 Οκτωβρίου 26

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1887—1888

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ

† *Ὁ μητροπολίτης Σισανίου* ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ, πρόεδρος

Ὁ ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου ἀρχιμανδρ. Κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ, ταμίας

Ὁ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ Πατριαρχ. Γραφείου Ι. Δ. ΓΑΝΤΑΛΙΔΗΣ, γραμματεύς.

Λογιστὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ.

ΟΙ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΟΓΔΟΟΝ ΕΤΟΣ ΑΥΤΗΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΑΝΤΕΣ ΔΙΑΤΡΙΒΑΣ

† ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ ΒΑΦΕΙΔΗΣ μητροπολίτης Τραπεζοῦντος

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ἱεροδιάκονος, καθηγητὴς τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς

ΙΩΑΚΕΙΜ Δ. ΦΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ἱεροδιάκονος, διευθυντὴς τῆς ἐν Καισαρείᾳ Ροδοκανακείου Ἱερατικῆς Σχολῆς

ΔΗΜ. ΠΑΣΠΑΛΛΗΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ (ἐν Ζακύνθῳ).

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η΄. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1887 **ΑΡΙΘ. 1.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ρόδου **Γερμανὸς** (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδ. **Γρ. Παλαμᾶς**
Γεράσ. Σ. Δώριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης** (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται γροσίων 2

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Ρόδου κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερολ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δήλωσις τῆς τὴν «*Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν*» διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. — Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά. — Ὁ νέος Κανονισμὸς τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων – Αἱ παρ' ἡμῖν συλλογαὶ τῶν ἱερῶν Κανόνων κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, ὑπὸ Μ. Ι. Γεδεών.

Παράρτημα — Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἀπαραιτήτου ἀποβάντος ἵνα τεθῇ τέρμα εἰς τὴν ἀπό τινος, ἕνεκα δυσχερειῶν παρεπομένων ὡς τὰ πολλὰ τοιούτοις ἔργοις, ἐπελθοῦσαν ἀνωμαλίαν περὶ τὴν ἔκδοσιν τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας**, προσήκουσα ἐκρίθη ἰδία τις ἐκκλησιαστικὴ πρόνοια πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς τακτικῆς πορείας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τούτου φύλλου· τῆς ἐντολῆς δὲ ταύτης ἀνατεθείσης ἡμῖν, ἀναλαμβάνομεν ἀπὸ τῆς σήμερον τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ καὶ διαχείρισιν, τὰς ἑπομένας ἐπενεγκόντες μεταρρυθμίσεις:

Ἡ ἔκδοσις τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καθίσταται ἑβδομαδιαία μετατρεπομένου τοῦ φύλλου εἰς ἐπιθεώρησιν ἐκκλησιαστικῶν γεγονότων, καταχωρίζουσαν τὰς γενικοῦ ἐνδιαφέροντος δημοσιευσίμους διοικητικὰς καὶ δικαστικὰς πράξεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου καὶ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις διαφόρων Ἐπιτροπῶν καὶ Γραφείων, ἀναγράφουσαν εἰδήσεις περὶ τῶν ἄλλων ὁμοδόξων καὶ ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ περὶ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις κοινοτικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν πραγμάτων, καὶ δημοσιεύουσαν ἄρθρα κυρίως μὲν ἐκκλησιαστικά, οὐχ ἧττον δὲ καὶ ἱστορικά, φιλολογικά, ἐκπαιδευτικὰ καὶ ἠθικολογικά, πρωτότυπα ἢ ἐκ μεταφράσεως.

Ἡ Ἐπιτροπή, ἐπιτετραμμένη τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν τῆς συντάξεως, προσλαβοῦσα δὲ ὡς τακτικὸν τοῦ φύλλου συντάκτην τὸν ἐλλόγιμον κύριον ΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΓΕΔΕΩΝ γνωστὸν ἐπὶ δημοσιογραφικῇ ἱκανότητι καὶ ἐπὶ φρεπονίᾳ, ἔλαβεν ἤδη τὰ δέοντα μέτρα ἵνα προσεταιρίσηται τὴν συνεργασίαν καὶ ἑτέρων συντακτῶν, ἐκ τῶν λογίων καὶ ἐπιστημόνων κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν, ὧν τινες καὶ ἄλλοτε ἐκόσμησαν τὰς στήλας τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** διὰ σπουδαίων καὶ ἀξιολόγων δημοσιεύσεων.

Ἡ τακτικὴ ἀνὰ πᾶσαν ἑβδομάδα καὶ ἐν τῇ ὡρισμένῃ ἡμέρᾳ ἔκδοσις τοῦ φύλλου καὶ ἡ τῶν κοινοποιητέων εἰδήσεων ἔγκαιρος δημοσίευσις ἔσται τῆς Διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς τὸ πρώτιστον μέλημα, τὰ δὲ καθυστερούμενα τεύχη τῆς δευτέρας ἑξαμηνίας τοῦ Γ΄ ἔτους τῆς ἡγουμένης περιόδου, ἤτοι τῶν μηνῶν Αὐγούστου, Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου ἐκδοθήσονται καὶ ἀποσταλήσονται προσεχῶς τοῖς δικαιούχοις συνδρομηταῖς, ἀρξαμένης ἤδη τῆς ἐκτυπώσεως αὐτῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἰδιαίτατον αὐτῆς ἡγουμένη καθῆ-

κον τὴν μέριμναν ὅπως ἀσφαλισθῇ ἡ τακτικὴ καὶ ὁμαλὴ πορεία τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας**, πέποιθεν ἀφ' ἑτέρου ὅτι οἱ ἀξιότιμοι συνδρομηταί, οἱ φιλομαθεῖς ἀναγνῶσται καὶ οἱ λόγιοι ὁμογενεῖς, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τοῦ ἱεροῦ κλήρου, προθύμως ὑποστηρίξουσι τὸ τοῖς πᾶσι χρήσιμον Ἐκκλησιαστικὸν τοῦτο φύλλον, ἐν ᾧ κυρίως εὑρήσουσιν ἐκτεθειμένα τὰ εἰς τὸν ἐν γένει βίον τῆς Ἐκκλησίας, τόν τε νῦν καὶ τὸν πρότερον, ἀφορῶντα αὐθεντικὰ καὶ ἀξιομνημόνευτα γεγονότα.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 17 Νοεμβρίου 1887.

Ἡ τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ὁ Πρόεδρος † ὁ Ῥόδου	**ΓΕΡΜΑΝΟΣ**
Ἀρχιμανδρ.	ΓΡ. ΠΑΛΑΜΑΣ
	Γ. Σ. ΔΩΡΙΖΑΣ
Ἀρχιγραμ. Ἱ. Συνόδου	Κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ
Ὁ Γραμματεύς	Ι. Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ.

Ἐν τῇ νέᾳ ἑβδομαδιαίᾳ ἐκδόσει προετιμήθη ἡ πρώτη μορφὴ τοῦ φύλλου εἰς σχῆμα 4ον.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἀπό τινων ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκουμ. θρόνου συνεχῶς διετυποῦντο παράπονα κατὰ τῶν περιφερομένων ἐπὶ τῇ τῶν ἁπλουστέρων ἐξαπατήσει οὐνιτῶν ἱερέων, ὧν τὸ ἔργον ὑπεβοήθει ἥ τε πρὸς τὴν τῶν ὀρθοδόξων ἱερέων ὁμοιάζουσα ἐνδυμασία καὶ πρὸ πάντων τὸ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κάλυμμα. Ἡ Α.Θ.Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐποιήσατο παρὰ τῷ ἀρμοδίῳ Ὑπουργείῳ τὰ ἀπαιτούμενα διαβήματα πρὸς ἀλλαγὴν τοῦ καλύμματος τούτου, εὐχαρίστως δ' ἀναγγέλλομεν ὅτι διετάχθησαν μὲν ἐν τῇ νομαρχίᾳ πρωτευούσης τὰ δέοντα, διεβιβάσθησαν δὲ αἱ δέουσαι διαταγαὶ πρὸς τὰς νομαρχίας Θεσσαλονίκης, Ἀδριανουπόλεως καὶ Πελαγωνείας.

—Αἱ ἐν τοῖς ὁρίοις τῆς ἐπισκοπῆς Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου (Κρήτης) δημογεροντίαι καὶ δημοτικὰ συμβούλια ἀνηνέχθησαν ἐπ' ἐσχάτων εἰς τὸ οἰκουμ. Πατριαρχεῖον διατυποῦσαι μὲν παράπονα κατὰ τοῦ πανιερ. ἐπισκόπου αὐτῶν κ. Νικηφόρου, ἀναγγέλλουσαι δ' ὅτι προέβησαν εἰς τὴν παῦσιν αὐτοῦ. Ἡ Μ. Ἐκκλησία τὰ μὲν παράπονα συνέστησε πρὸς ἐξέτασιν εἰς τὴν ἐπισκοπικὴν σύνοδον τῆς μητροπόλεως, τῷ δὲ σεβασμ. μητροπολίτῃ Κρήτης ἔγραψε κατακρίνουσα τὴν ἔκνομον ταύτην πρᾶξιν.

—Ὑποβληθείσης τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ τῆς παραιτήσεως τοῦ πανιερ. ἐπισκόπου Μετρῶν καὶ Ἀθύρων κ. Ἀθανασίου, συνεπείᾳ ψυχρότητος, παρεισδυσάσης, ὡς μὴ ὤφειλε, μεταξὺ αὐτοῦ καί τινων ἐπαρχιωτῶν, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀνέθετο τῷ σεβασμιωτάτῳ μητροπολίτῃ Ἡρακλείας κ. Γρηγορίῳ, ᾧ κανονικῶς ὑπόκειται ἡ ἐπισκοπή, ὅπως μεταβὰς αὐτόθι προτρέψῃ μὲν τὸν πανιερ. ἐπίσκοπον Μετρῶν ν' ἀποσύρῃ τὴν παραίτησιν αὐτοῦ, ἐπενέγκῃ δὲ τὴν διασπασθεῖσαν εἰρήνην μεταξὺ ποιμνίου καὶ ποιμένος.

— Ὁ τρία καὶ τεσσαράκοντα ἔτη διαρκῶν βίος τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς Θεολογικῆς σχολῆς μαρτυρεῖ μὲν πάντοτε τὴν ἄγρυπνον καὶ διηνεκῆ φροντίδα τῆς Μ. Ἐκκλησίας, πρὸς συντήρησιν, ἐδραίωσιν καὶ προκοπὴν τοῦ γεραροῦ τούτου καθιδρύματος, οὐχ ἧκιστα δ' ὅμως ἡ ἐπ' ἐσχάτων ἐνδειχθεῖσα μέριμνα σημειωθήσεται ἰδιαζόντως. Τὸ πρῶτον ἤδη εἰσάγεται ἐν τῇ τῆς σχολῆς ταύτης οἰκονομικῇ διαχειρίσει προϋπολογισμός, ἐγκρίσει συνοδικῇ, καθὼς καὶ τελεσφορώτεραι ἐγένοντο σκέψεις περὶ πλουτισμοῦ τῆς βιβλιοθήκης αὐτῆς, ὃ δὲ κυριώτερον περὶ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου. Τὸ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον συναποτελέσουσι τὰ ὑπὸ τῶν νεωστὶ χειροτονουμένων ἢ μετατιθεμένων καὶ ἀποκαθισταμένων ἀρχιερέων καταβαλλόμενα χρηματικὰ ποσὰ (τὸ δέκατον τῆς ἐτησίας ἐπιχορηγήσεως ἑράπαξ), τὸ σύνολον τῶν εἰς τὴν Θεολογικὴν ταύτην σχολὴν καθυστερουμένων χρημάτων, καὶ ἡ ἀποζημίωσις, ἣν ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τῇ σχολῇ πᾶς ἀρχιερεὺς ἐν ᾗ περιπτώσει ὁ μαθητὴς, δι' ὃν ἐγγυήθη, ἀρνηθῇ νὰ καταταχθῇ ἐν τῷ κλήρῳ. Εὐχαρίστως δ' ἀναγγέλλομεν ὅτι τὸ τελευταῖον μέτρον ἤρξατο ἐφαρμοζόμενον· ἐλήφθη δ' ἀπὸ τῶν περιουσιῶν τῶν ἀοιδίμων μητροπολιτῶν Ἀμασείας Σωφρονίου καὶ Ἐλασσῶνος Κυρίλλου ἡ εἰς τὴν σχολὴν ὀφειλομένη ἀποζημίωσις διὰ δύο τῶν παρ' ἑκατέρου τούτων εἰσαχθέντων μὲν ἐν αὐτῇ καὶ συμπληρωσάντων τὰς σπουδὰς αὐτῶν, μὴ καταταχθέντων δ' ἐν τῷ κλήρῳ. Τὰ οὕτως εἰσπραττόμενα χρήματα ἐκηρύχθησαν προνομιοῦχα. Ἐκ τοῦ ἀποθεματικοῦ κεφαλαίου μέρος ἐλάχιστον θέλει ἐξοδεύεσθαι πρὸς πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τῆς σχολῆς, ἐξαιρουμένου τοῦ διανυομένου σχολικοῦ ἔτους, καθ' ὃ διατίθεται ὑπὲρ τῆς βιβλιοθήκης ταύτης ἡ τοῦ φιλογενοῦς κ. Π. Στεφάνοβικ ἑκατοντάλιρος προσφορά. Περιττὸν εἰπεῖν ὅτι μέτρα τοιαῦτα, ἐγκαίρως ὑπὲρ τῆς ἐν λόγῳ σχολῆς λαμβανόμενα, πρὸ ἐτῶν ἤλεγον προικίσει αὐτὴν διὰ μο-

νίμου κεφαλαίου ἀρκοῦντος πρὸς ἀσφαλῆ διατήρησιν αὐτῆς.

—Ἡ Μ. τοῦ Χ. Ἐκκλησία μεριμνῶσα καὶ πᾶν τὸ δέον πράττουσα οὐ μόνον πρὸς ἄνετον συντήρησιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀναρρύθμισιν καὶ βελτίωσιν τῆς Κεντρικῆς Ἱερατ. σχολῆς, συνέταξε κανονισμόν, ὅστις ἐγκριθεὶς συνοδικῶς ἐξετυπώθη ἐν τῷ πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ. Κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦτον, οὐσιωδῶς ἐτροποποιήθησαν προηγούμεναί τινες διατάξεις· ὡρίσθη νῦν ὁ τῶν μαθητῶν ἀριθμὸς μέχρι τεσσαράκοντα, μόνον ἀναλόγως τῶν ὑλικῶν τῆς σχολῆς πόρων αὐξάνων· ἡ ἡλικία τῶν μαθητῶν ὡρίσθη μήτε κατωτέρα τῶν 18 ἐτῶν, μήτε ἀνωτέρα τῶν 23· κατεστάθη ὁμοιόμορφος ἡ στολὴ αὐτῶν, φορούντων ἀπὸ τοῦδε μελανὸν ποδήρη χιτῶνα καὶ ῥᾶσον, ὡς οἱ τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς. Τὰ ἔτη τῆς διδασκαλίας περιωρίσθησαν εἰς τέσσαρα καὶ κατηρτίσθη πρόγραμμα μαθημάτων πρόσφορον εἰς μόρφωσιν ἱερέων. Εἰσήχθησαν αὐστηραὶ πειθαρχικαὶ διατάξεις καὶ διετυπώθη πρόνοια ἐκκλησιαστικὴ περὶ τῆς εἰς ναοὺς ἢ σχολὰς ἀποκαταστάσεως τῶν ἀπολυομένων μαθητῶν, «μέχρις οὗ φθάσαντες εἰς τὴν κανονικὴν ἡλικίαν καὶ εἰς τὸν ἔγγαμον εἰσελθόντες βίον ἱερωθῶσι»· μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν εἰς οὐδένα τελειόφοιτον ἐπιτρέπεται μεταβαίνειν εἰς τὴν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν σχολήν, ἅτε μὴ ἐκπληρουμένου οὕτω τοῦ σκοποῦ τῆς Ἱερατικῆς σχολῆς· ἑκάστου δὲ μαθητοῦ παρέχοντος, ἅμα τῇ ἐγγραφῇ, ἐγγυητὴν ἀξιόχρεων περί τε τῆς τοῦ κανονισμοῦ τηρήσεως καὶ τῆς μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἀπὸ τῆς σχολῆς ἐν ἡλικίᾳ νομίμῳ χειροτονίας, ἐν ᾗ περιπτώσει μὴ χειροτονηθῇ ἱερεύς ὁ μαθητής, ὡρίσθη ὅπως ὁ ἐγγυητὴς ἀποζημιώσῃ τὴν σχολὴν ἀποτίνων 15 λίρας δι' ἕκαστον ἔτος τῆς ἐν αὐτῇ διδασκαλίας τοῦ ὑπ' αὐτοῦ συνιστωμένου, ἀπαλλαττόμενος τῆς ἀποζημιώσεως μόνον ἐὰν ὁ μαθητὴς ἀποπεμφθῇ κατ' αὐτὸ τὸ πρῶτον ἔτος ἀπὸ τῆς εἰς τὴν σχολὴν εἰσόδου, ἕνεκεν ὀργανικῆς ἢ κωλυτικῆς νόσου ἢ ὡς ἀνεπίδεκτος μαθήσεως. Διετάχθη ὁ χρόνος τῶν ἐτησίων θερινῶν ἐξετάσεων, ἤτοι τῇ πρώτῃ κυριακῇ μετὰ τὰς ἐξετάσεις τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς· σαφῶς ὡσαύτως καθωρίσθησαν τὰ καθήκοντα τοῦ διευθυντοῦ, τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων τῆς σχολῆς. Ὁ κανονισμὸς οὗτος ἰσχύει ἐπὶ ὀκταετίαν.

—Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ Τυπικοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας, ἥτις εἶχεν ἐγκριθῇ πρὸ ἑπταετίας, ἐπεσπεύσθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, τὴν δὲ τελευταίαν ἐπεξεργασίαν ἐξεπεραίωσαν οἱ σεβασμιώτ. μητροπολῖται Καισαρείας, Μιτυλήνης, Αἴνου, Σάμου καὶ Δρυϊνουπόλεως, συνεργαζομένου καὶ τοῦ πολλὰ μοχθήσαντος ἀπ' ἀρχῆς ἐπὶ ταύτῃ πρωτοψάλτου τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Γ. Βιολάκη, ἀξίου ἐπαίνου γενομένου. Ἡ ἐκτύπωσις τοῦ ἀναθεωρηθέντος τούτου Τυπικοῦ ἄρχεται προσεχῶς, ἐγκρίσει τοῦ Ἐθνικοῦ Μ. Συμβουλίου, γενησομένη ἐν τῷ πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ.

—Ἐγκαίρως εἴχομεν ἀναγγείλει («Ἐκκλ. Ἀλήθεια», περίοδ. Β', σελ. 86—91) ὅτι προσκλήσει τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς, προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Μητυλήνης κ. Κωνσταντίνου, συνέλευσις καθηγητῶν καὶ διδασκάλων συγκροτηθεῖσα ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἀνέθετο εἰς εἰδικὴν ἐπιτροπὴν τὴν σύνταξιν προγράμματος ὁμοιομόρφου διδασκαλίας ἐν τοῖς ἀστικοῖς σχολείοις, ὅπερ περιβληθὲν τὸ κῦρος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀνωτάτης ἀρχῆς, ἐξετυπώθη ἐν τῷ πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ. Εὐχαρίστως μανθάνομεν ὅτι τὸ πρόγραμμα τοῦτο ἐφαρμόζεται ἐν τοῖς σχολείοις τῆς πρωτευούσης, δι' ἃ ἰδίως καὶ συνετάχθη.

Ἡ αὐτὴ Κεντρ. Ἐκπ. Ἐπιτροπὴ δι' ἐκθέσεως αὐτῆς πρὸς τὴν Α. Θ. Π. ὑπὸ χρονολογίαν 21 παρελθόντος αὐγούστου, ἀναφέρουσα ὅτι, βαθέως συναισθανομένη τὸ βάρος καὶ τὴν εὐθύνην τῶν ἀνατεθειμένων αὐτῇ πολλῶν καὶ σπουδαίων καθηκόντων καὶ καθορῶσα ὅτι ἡ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἐκπαιδεύσεως ὀφειλομένη πρόνοια τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου σύντονον ἀπαιτεῖ ἐπαγρύπνησιν καὶ ἐνέργειαν, ἤτοι πραγματικὴν καὶ διηνεκῆ ὑπὲρ τῶν σχολείων ἐποπτείαν, ἐζητήσατο τὸν διορισμὸν καταλλήλου Ἐπόπτου τῶν ἐν τῇ βασιλευούσῃ σχολείων τῶν ὀρθοδόξων, ἐκπληροῦντος ἅμα καὶ καθήκοντα γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ αἴτησις αὕτη παραπεμφθεῖσα εἰς τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ἐγένετο πρό τινων ἡμερῶν ἀποδεκτὴ ὑπ' αὐτοῦ, ἐγκρίναντος ἅμα ἵνα ὁ διορισμὸς τοῦ καταλλήλου προσώπου ἀφεθῇ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι.

—Τὸ αὐτοκρατορικὸν ὑπουργεῖον τῆς παιδείας, δι' ὑψηλοῦ αὐτοῦ τεσκερὲ, ἐζητήσατο ἀπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ν' ἀποσταλῇ αὐτῷ κατάλογος ἀκριβὴς τῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ τοῖς προαστείοις σχολείων τῶν ὀρθοδόξων, δηλουμένου ἅμα τοῦ τε ὀνόματος καὶ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ κεῖται ἕκαστον. Δι' ἑτέρου δὲ τεσκερὲ ἐζητήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν σεβ. μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων τῶν ὑποκειμένων τῷ ἁγιωτάτῳ πατριαρχ. Οἰκουμ. θρόνῳ, μετὰ τῆς δηλώσεως τῆς τάξεως τοῦ παρασήμου, δι' οὗ ἕκαστός ἐστι τετιμημένος παρὰ τῆς σεβ. αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως. Τῶν δύο τούτων καταλόγων ὁ μὲν πρῶτος δημοσιεύεται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς

νομαρχίας τῆς πρωτευούσης, ὁ δὲ δεύτερος ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐπετηρίδι τοῦ Κράτους.

—Ἐσχάτως ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Καισαρείας κ. Ἰωάννης ὑπέβαλε τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ τὴν ἀνάγκην τῆς τροποποιήσεως δύο ἄρθρων τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐν τῇ μονῇ τοῦ Τιμίου Προδρόμου ἀπὸ πενταετίας ἱδρυμένης Ἱερατικῆς Ῥοδοκανακείου Σχολῆς. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐν τῇ συνεδρίᾳ τῆς προχθὲς δευτέρας, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν αἴτησιν ταύτην, ἀφ' ἑτέρου δὲ καὶ μαθοῦσα ὅτι ὁ Κανονισμὸς οὗτος ἴσχυεν ἐπὶ τετραετίαν, πρὸ πολλοῦ λήξασαν, μεθ' ἣν ἠδύνατο ν' ἀναθεωρηθῇ, συνέστησε τῷ σεβ. μητροπολίτῃ Καισαρείας ὅπως ὑποβάλῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ οἱασδήποτε κρίνει ἀναγκαίας τροποποιήσεις καὶ προσθήκας ἐν τῷ κανονισμῷ, ἵνα καὶ αὗται ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ ἀναθεωρήσει αὐτοῦ.

—Ἐν ἐκ τῶν μέτρων, ἅτινα ἡ Μ. Ἐκκλησία ἐνέκρινε πρὸς συντήρησιν τῆς Πατριαρχ. Κεντρικῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς, ἐστὶ καὶ ἡ παρ' ἑκάστου τῶν ἱερέων τῶν ἱερατευόντων ἐν τῷ κλίματι τοῦ Οἰκουμ. θρόνου πληρωμὴ πέντε γροσίων κατ' ἔτος, τοῦθ' ὅπερ ἠγγέλθη τοῖς μητροπολίταις καὶ ἐπισκόποις τοῦ θρόνου. Εὐχαρίστως ἀναγγέλλομεν σήμερον ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο ἐτέθη εἰς ἐνέργειαν, πολλοὶ δὲ τῶν σεβασμ. ἀρχιερέων μετὰ προθυμίας ἔσπευσαν οὐ μόνον νὰ πέμψωσιν εἰς τὴν ἐφορίαν τῆς σχολῆς ταύτης τὸ σύνολον τῶν ἐκ τῆς ἐπαρχίας ἑκάστου συναθροισθεισῶν ἱερατικῶν τούτων συνδρομῶν, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἰδίων νὰ προσθῶσι συνδρομὴν ἑκουσίαν ὑπὲρ τοῦ κοινωφελοῦς τούτου καθιδρύματος.

—Τῷ σαββάτῳ (14), παραμονῇ τῆς ἀρξαμένης ἤδη νηστείας τοῦ τεσσαρακονθημέρου, δὲν ἐγένετο, κατὰ τὰ εἰθισμένα, συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

—Τῇ 7 τοῦ ἤδη μεσοῦντος μηνός, παραμονῇ τῆς ἑορτῆς τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, ἡ Α. Θ. Π. ὁ Οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν ἑσπερινὸν ἐν τῷ κατὰ Βαλατᾶν ἱερῷ ἐπωνύμῳ ναῷ, τῇ δὲ 8, κατὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν, ἐν τῇ ἐν Μ. Ῥεύματι ὡσαύτως πανηγυριζούσῃ ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ, μεθ' ὃ ἐπεσκέψατό τινας τῶν ἐν τῷ προαστείῳ τούτῳ διαμενόντων λογάδων τοῦ γένους.

—Τῇ δὲ 13, ἑορτῇ τοῦ ἐν ἁγίοις Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ἡ Α. Θ. Π. παρέστη κατὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ἱσταμένη παρὰ τῷ θρόνῳ, ἐφ' οὗ, κατὰ τὴν 13 νοεμβρίου ὡς καὶ κατὰ τὴν 27 ἰανουαρίου, ἀνάκειται, κατ' ἀρχαῖον ἔθος, ἡ εἰκὼν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

—Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ (15 τρ. μ.) Α΄ τῆς τεσσαρακονθημέρου νηστείας, ἕνεκεν ἀσθενείας τοῦ διὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ὁρισθέντος ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ Μ. ἱεροκήρυκος πανοσιολογ. ἀρχιμ. κ. Γρηγορίου Παλαμᾶ, λόγος δὲν ἐξεφωνήθη.

—Ἀπενεμήθησαν, αὐτοκρατορικῷ διατάγματι, παράσημα Μεδζιτιὲ Β΄ μὲν βαθμοῦ τῷ σεβ. μητροπολίτῃ Δέρκων κ. Καλλινίκῳ, Γ΄ δὲ τοῖς σεβ. μητροπολίταις Ἴμβρου κ. Παϊσίῳ καὶ Χαλδείας κ. Γερβασίῳ.

—Ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν δι' ἀρχιερατείαν ἐκλεξίμων ἐνεγράφη, συνοδικῇ διαγνώσει, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐν Μόσχᾳ διαμένοντος ἀπὸ ἑξαετίας πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτου κ. Σεραφεὶμ Σκαρούλη, ἡγουμένου τοῦ Μετοχίου τοῦ ἁγίου Σεργίου, προσανατεθειμένου τῷ πατριαρχ. ἀποστολικῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ.

—Ἀνεχώρησε τῷ παρελθόντι σαββάτῳ (14) εἰς Βοδενὰ ὁ ἐπί τινας ἡμέρας ἔν τε τῇ ἡμετέρᾳ πόλει καὶ ἐν Ἀδριανουπόλει παραμείνας θεοφιλ. ἐπίσκοπος Λίτης κ. Ἀλέξανδρος, ἐπίτροπος τοῦ ἐνταῦθα παρεπιδημοῦντος ὡς συνοδικοῦ μέλους σεβασμ. μητροπολίτου Βοδενῶν.

—Ἐπίτροπος τοῦ ἁγίου Ὄρους, ἀντὶ τοῦ παραίτησιν ὑποβαλόντος κ. Χρυσάνθου Βατοπεδινοῦ, πενταετίαν ἐνταῦθα διαμείναντος, ἐξελέγη ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Κοινότητος ὁ ὁσιολογ. μοναχὸς κ. Θεοδόσιος Ἰβηρίτης, ὅστις καὶ ἀφίκετο εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν.

—Ἡ νέα ἐφορία τῶν ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων ἐκλεγήσεται ἐν τῇ πρώτῃ κοινῇ τῶν δύο διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας σωμάτων συνεδρίᾳ, ληφθήσεται δ' ἐξ ὑποψηφίων προβληθησομένων ὑπὸ τῶν ἐν τῇ συνεδρίᾳ ταύτῃ παρόντων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν μελῶν, ὡς καὶ κατὰ τὸ ἄρθ. 9 τοῦ Κανονισμοῦ τῶν Φιλανθρ. Καταστημάτων (ἴδε κατωτέρω).

—Ὁ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ε. Μικτοῦ Συμβουλίου κ. Ν. Φ. Γεωργιάδης ὑπέβαλεν ἄρτι τὴν παραίτησιν αὐτοῦ. Ταύτης δὲ γενομένης δεκτῆς ἐν τῇ σημερινῇ συνεδρίᾳ τοῦ Συμβουλίου ἀπεφασίσθη ἡ ἀντικατάστασις αὐτοῦ κατὰ τὰ κεκανονισμένα.

Ἐκκλησία Ἀντιοχείας. Ἀπὸ διετίας σχεδὸν, προνοίᾳ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Γερασίμου, ἐκδίδονται ἐν Βηρυττῷ ἐν τῷ τυπογραφείῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν τῇ ἱερᾷ μητροπόλει, ἐκκλησιαστικὸν ἑβδομαδιαῖον περιοδικόν, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐλ-χεδιὲ» (Δῶρον), εἰς ἀραβικὴν γλῶσσαν, σκοπὸν προτιθέμενον τὸν ἐν τῷ πατρῴῳ δόγματι στηριγμὸν τῶν ὑπὸ παντοίων προπαγανδῶν ἐπηρεαζομένων ὀρθοδόξων Ἀράβων. Ἀπό τινος ἐν τῷ περιοδικῷ τούτῳ διεξάγει ἔμβριθῆ πρὸς τὸ ὑπὸ τῶν Ἰησουϊτῶν πατέρων, ἐν τῷ ἐν Βηρυττῷ ἰησουϊτικῷ μοναστηρίῳ, δημοσιευόμενον ἐκκλησιαστικὸν περιοδικὸν «Ἐλ-πεσσὶρ» (Εὐαγγελιστὴς) συζήτησιν περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου θεμελιώσεως τῆς

ἐκκλησίας Ἀντιοχείας ὁ ἱερολογ. συντάκτης τοῦ «Δώρου» κ. Γεράσιμος Μασάρας, εἷς ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων. Ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν Σμύρνῃ, ἀντὶ τοῦ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτου κ. Κυρίλλου Ἀθανασιάδου, διωρίσθη ὑπὸ τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων ὁ πανοσ. ἀρχιμανδρ. κ. Κύριλλος Ἀποστολίδης.

Τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐθνικὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα διείποντο ὑπὸ Κανονισμοῦ ἐπιψηφισθέντος ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τῆς Α. Π. Σωφρονίου τοῦ ἀπὸ Ἀμασείας, ἐν ἔτει 1861, φέροντος δὲ τίτλον **Κανονισμὸς τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐθνικοῦ Νοσοκομείου τῶν ὀρθοδόξων.** Ἐπειδὴ δὲ ὁ Κανονισμὸς οὗτος καὶ ἐλλιπὴς ἦδη κατὰ μέγα μέρος ἀπέβη καὶ ἔν τισιν ἄρθροις αὐτοῦ περιῆλθεν εἰς ἀχρηστίαν, ἡ ἐφορία τῶν Ἐ. Φ. Καταστημάτων, ἐντολῇ τῆς Ἐκκλησίας, ἐξεπόνησε νέον σχέδιον, ὅπερ ὑποβληθὲν τῷ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίῳ, ἀναθεωρηθὲν ὑπὸ εἰδικῆς αὐτοῦ ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἐκ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Καλλινίκου, τοῦ ἐνδοξ. κ. Θ. Χριστοφορίδου ἐφένδη, τοῦ Ἐξ. ἰατροῦ κ. Ξ. Ζωγράφου, τοῦ ἐνδοξ. Δ. Γενιδουνιᾶ ἐφένδη καὶ συζητηθὲν ἐν ἐπανειλημμέναις συνεδριάσεσι τοῦ Συμβουλίου καὶ ἐπιψηφισθέν, περιεβλήθη ἄρτι τὴν πατριαρχικὴν ἔγκρισιν καὶ ἐπικύρωσιν, καὶ ἐξετυπώθη ἐν τῷ πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ. Τοῦ νέου τούτου Κανονισμοῦ, τεθειμένου ἀμέσως εἰς ἐνέργειαν, δημοσιεύομεν ὧδε λεπτομερῆ περίληψιν πρὸς γνῶσιν τοῦ δημοσίου:

Ὁ Κανονισμὸς ἐκ κεφαλαίων 10, ἄρθρων 141, καὶ σελίδων 47 συγκείμενος ὁρίζει τὴν *Διοίκησιν* τῶν Καταστημάτων, τὴν *Διεύθυνσιν* αὐτῶν, τὴν ἐσωτερικὴν τῶν *Νοσοκομείων* κατὰ *Τμήματα* διαίρεσιν, τὰ κατὰ τὸ *Ἐθνικὸν Ὀρφανοτροφεῖον*, τὰ ἀφορῶντα εἰς τοὺς *Ναοὺς* τῶν Καταστημάτων, τὰ τῆς *Ἐπιτροπείας τῶν Ἐλεῶν*, τὰ τῆς *Ἐπετηρίδος* (ἐτησίου ἰσολογισμοῦ κλπ.) τὰ τῶν *ποινῶν* τῶν ὑπαλλήλων καὶ τὰ τῆς *ἐπετείου ἑορτῆς*.

Τὰ Ἐθνικὰ Φιλανθρ. Καταστήματα, ἐν οἷς περιθάλπονται οἱ ὀρθόδοξοι ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ πάσης ἡλικίας, διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν μὲν τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις διοικητικῶν Σωμάτων, ὑπὸ τὴν διοίκησιν δὲ τῆς κατὰ καιρὸν ἐφορίας αὐτῶν (Ἄρθ. 1).

Ἡ ἐφορία ἐστὶ δωδεκαμελής, ἐκ τῶν μελῶν δ' αὐτῆς εἰσιν εἷς συνοδικὸς ἀρχιερεὺς (αὐτοδικαίως πρόεδρος), ἓν λαϊκὸν μέλος τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀντιπροσωπεῦον τὸ Συμβούλιον, καὶ εἷς ἰατρός· ἐκλέγεται ὑπὸ τῶν δύο διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωμάτων καὶ ἐδρεύει ἐν Γαλατᾷ (7 καὶ 18).

Ἡ ὑπηρεσία τῶν ἐφόρων ἐστὶν ἄμισθος καὶ τετραετής, καθ' ἕκαστον δ' ἔτος ἀποσύρονται τρία τῶν ἀρχαιοτέρων μελῶν, ἅτινα εἰσι καὶ πάλιν ἐκλέξιμα μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν. Εἰς ἀντικατάστασιν τῶν ἀποχωρούντων ἡ ἐφορία ὑποβάλλει κατάλογον ἐκλεξίμων, τὰ δὲ δύο διοικητικὰ Σώματα ἐκλέγουσι τρία μέλη εἴτε ἐκ τοῦ καταλόγου τούτου, εἴτε ἐξ ἄλλων προσώπων προταθησομένων ὑπὸ τῶν Σωμάτων. Ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεσίας τοῦ τε ἀρχιερατικοῦ προσώπου καθὼς καὶ τοῦ λαϊκοῦ μέλους τοῦ Συμβουλίου, παύει ἅμα τῇ λήξει τῆς ἐν τοῖς Σώμασι τούτοις ὑπηρεσίας αὐτῶν (8. 9.).

Ἡ ἐφορία εἶναι ἡ ἀνωτάτη διοικητικὴ ἀρχὴ τῶν Ε. Φ Καταστημάτων, ἔχουσα παρὰ τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου δικαίωμα ἐνεργείας ἐντὸς τῶν ὁρίων καὶ τῶν ὅρων τοῦ Κανονισμοῦ περὶ οἱουδήποτε ἀντικειμένου ἀφορῶντος τὰς ἐργασίας τῶν Καταστημάτων, τὴν πρόοδον, ἀνάπτυξιν καὶ εὐημερίαν αὐτῶν ἠθικῶς τε καὶ ὑλικῶς (Ἄρθρ. 12. ἐν ᾧ ὁρίζονται λεπτομερῶς πάντα τὰ καθήκοντα τῆς ἐφορίας, ἐν οἷς ια' ὅτι δέχεται δωρεάν, ἐκτὸς τῶν δυναμένων προσενεγκεῖν τι, πάντας τοὺς ἐν τοῖς καταστήμασιν εἰσερχομένους, καὶ ιϐ' ὅτι ἐνεργεῖ ἐκτάκτους καὶ κατεπειγούσας ὑπὲρ τῶν Ε. Φ. Καταστημάτων δαπάνας προηγουμένης ἐγγράφου περὶ τούτου ἐξ ἁρμοδίων προσώπων γνωμοδοτήσεως, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου).

Ἡ ἐφορία ἐκλέγει ἐκ τῶν ἐκτὸς μελῶν κατὰ πᾶσαν μὲν διετίαν δύο ἀντιπροέδρους, γενικὸν γραμματέα καὶ ταμίαν, κατ' ἔτος δὲ τὰ δύο τμήματα αὐτῆς, τὸ *Οἰκονομικὸν* καὶ τὸ *Κτηματικὸν*, τοὺς ἐπιτρόπους τῶν νοσοκομειακῶν ναῶν, τὰς νέας Κοσμητρίας καὶ τὰ νέα μέλη τῆς ἐπιτροπείας τῶν ἐλεῶν (18).

Τὸ οἰκονομικὸν καὶ τὸ κτηματικὸν τμῆμα, συγκείμενα ἐκ πέντε ἑκάστων ἐφόρων, οὐδεμίαν ἀφ' ἑαυτῶν ἰδίαν ἀπόφασιν δύνανται νὰ λάβωσιν (27).

Αἱ κοσμήτριαι, ἐκλεγόμεναι ἐκ τῶν εὐϋπολήπτοτέρων ἐνταῦθα τοῦ γένους κυριῶν εἰσὶ τέσσαρες, ἡ ὑπηρεσία δ' αὐτῶν ἐστὶ τριετής. Ἐπισκέπτονται ἐν σώματι ἢ ἰδίᾳ, τοὐλάχιστον ἅπαξ τοῦ μηνός, ἕκαστον τῶν Καταστημάτων, ἐπιτηροῦσι τὰ τῆς καθαριότητος καὶ τῆς οἰκιακῆς ἐν γένει διατάξεως καὶ ὑπηρεσίας, εἰσηγοῦνται ἐγγράφως τῇ Ἐφορίᾳ τὴν γνώμην αὐτῶν περὶ τῶν ἀπαιτουμένων τροποποιήσεων, καὶ δέχονται, ἡ περιερχόμεναι ἐν τῇ πόλει ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ, συλλέγουσι προσφοράς (31. 32).

Τὸ γραφεῖον τῆς ἐφορίας συγκροτοῦσιν οἱ ἑπόμενοι ἐμμισθοι ὑπάλληλοι α'] διευθυντής· β'] εἷς ἢ δύο γραμματεῖς· γ'] εἷς λογιστής· δ'] εἰσπράκτορες καὶ ε'] οἱ ἀρχιφύλακες τῶν χανίων (33).

Τὰ ἐθνικὰ νοσοκομεῖα περιλαμβάνουσι τρία τμήματα, Α' τὸ τῆς ἐσωτερικῆς παθολογίας· Β' τὸ τῆς ἐξωτερικῆς παθολογίας· καὶ Γ' τὸ τοῦ φρενοκομείου (45).

Πᾶς εἰς τὰ νοσοκομεῖα προσερχόμενος ἀσθενὴς καταβάλλει, εἰ δύναται, 20 τοὐλάχιστον γρόσια δικαίωμα εἰσόδου (46), τὰ δὲ ἱμάτια καὶ χρήματα αὐτοῦ καταγραφόμενα παραδίδονται αὐτῷ μετὰ τὴν ἴασιν, ἢ περιέρχονται εἰς τὴν κυριότητα τῶν νοσοκομείων ἐὰν ἀποθάνῃ (47).

Εἰς τὰ νοσοκομεῖα εἰσὶ δεκτοὶ οἱ οἰκεῖοι τῶν ἀσθενῶν ἢ ἄλλοι πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτῶν ἢ τῶν Καταστημάτων, μόνον μετὰ

μεσημβρίαν πάσης τετάρτης καὶ παρασκευῆς καὶ πάσης ἐπισήμου ἑορτῆς, ἐκτὸς ἐκτάκτου περιστάσεως ἢ ἀνάγκης (49).

Οἱ χρόνιον νόσημα πάσχοντες εἰσὶν ἀπαράδεκτοι ἐν τοῖς νοσοκομείοις, ἐκτὸς ἂν τὸ νόσημα περιῆλθεν εἰς ὀξεῖαν φάσιν (51).

Πλὴν τῶν ἀπόρων, τὰ παθολογικὰ τμήματα δέχονται πρὸς νοσηλείαν ἀσθενεῖς ἐπὶ νοσηλίοις προπληρωτέοις κατὰ 15ημερίαν α') ἐν ἰδίῳ ἕκαστος δωματίῳ πρὸς γρ. 20 καθ' ἡμέραν· β') ἐν δωματίοις μετὰ 4 ἢ 5 ἀσθενῶν πρὸς γρ. 10 καθ' ἡμέραν (52).

Ἐν τῷ φρενοκομείῳ παρέχεται ἄσυλον καὶ θεραπεία εἰς ὡρισμένον, ἀναλόγως τοῦ χώρου αὐτοῦ, ἀριθμὸν φρενοβλαβῶν (53) τῇ ἐγγράφῳ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ κατά τινας ὁριζομένας διατυπώσεις (54, 55, 56), ἐπὶ πληρωμῇ ποσοῦ τινος, πλὴν τῶν ἀποδεδειγμένων ἀπόρων (57).

Ὑπάλληλοι τῶν νοσοκομείων εἰσὶν ὁ διευθυντής, δύο πρῶτοι ἰατροὶ (ἐξωτερικοὶ), δύο δεύτεροι ἰατροὶ (ἐσωτερικοὶ), οἱ φαρμακοποιοὶ καὶ βοηθοί, ὁ γραμματεύς, ὁ οἰκονόμος, ὁ ἱματιοφύλαξ καὶ οἱ ἀπαιτούμενοι νοσοκόμοι, φρενοκόμοι καὶ ὑπηρέται, προσλαμβανόμενοι ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ, ἐγκρίσει τῆς ἐφορίας 62).

Οἱ ἰατροὶ διορίζονται κατόπιν εὐδοκίμου προφορικῆς καὶ πρακτικῆς δοκιμασίας ἐνώπιον τριμελοῦς ἐπιτροπείας ἰατρῶν(69).

Οἱ ἐσωτερικοὶ ἰατροὶ διδάσκουσι δὶς τῆς ἑβδομάδος ἐπὶ μίαν ὥραν τοὺς νοσοκόμους καὶ φρενοκόμους τὰ καθήκοντα αὐτῶν καὶ τὴν πρακτικὴν χρῆσιν τῶν φαρμάκων (82).

Ἐν τῷ γηροκομείῳ παρέχεται ἄσυλον εἰς ὡρισμένον ἀναλόγως τοῦ χώρου αὐτοῦ ἀριθμὸν γερόντων ἀνικάνων πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν ἕνεκα γήρατος, ἀσθενείας, ἀναπηρίας ἢ ἄλλου φυσικοῦ ἐλαττώματος, ἐντελῶς ἀπόρων καὶ μηδένα ἐχόντων συγγενῆ ἢ προστάτην εὐποροῦντα. Πᾶς εἰσαγόμενος εἰς τὸ γηροκομεῖον καταβάλλει δικαίωμα εἰσόδου 20 γρόσια. Οἱ κεκτημένοι περιουσίαν τινὰ εἶσι δεκτοὶ ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς εἰς τὰ Καταστήματα ἐκχωρήσεως αὐτῆς· οἱ δὲ ἔχοντες συγγενεῖς εἶσι δεκτοὶ ἐπὶ ἀναλόγοις γηροκομήτροις κατὰ μῆνα καταβαλλομένοις (83—87).

Ἐντῷ ὀρφανοτροφείῳ εἰσάγονται καὶ συντηροῦνται δωρεὰν παῖδες ἄρρενες 8—12 ἐτῶν, ὀρφανοὶ ἀμφοτέρων ἢ τοῦ ἑτέρου τῶν γονέων καὶ ἐντελῶς ἄποροι, πρὸς ἀγωγὴν καὶ ἐκμάθησιν στοιχειωδῶν γραμματικῶν γνώσεων καί τινος βιοποριστικῆς τέχνης, οἷον ξυλουργικῆς, ραπτικῆς, σιδηρουργικῆς, κηπουρικῆς καὶ ἀνθοκομίας, ὑποδηματοποιίας ἢ ἄλλης ἐγκριθησομένης ὑπὸ τῆς ἐφορίας, ὅπως καταστῶσι χρηστοὶ πολῖται. Πλὴν δὲ τούτων, ὑπάρχοντος χώρου, γίνονται δεκτοὶ καὶ ὀρφανοὶ ἐπὶ τροφείοις προπληρωτέοις (89—90).

Ἡ εἰσαγωγὴ τῶν γερόντων καὶ τῶν ὀρφανῶν γίνεται συνεπείᾳ ἐγγράφου αἰτήσεως καὶ μετὰ τὰς ὁριζομένας ἐν τοῖς ἄρθρ. 85 καὶ 91 ἐξακριβώσεις καὶ διατυπώσεις.

Τοὺς περαιώσαντας τὴν σειρὰν τῶν μαθημάτων ἐν τῷ ὀρφανοτροφείῳ, ὡς καὶ τοὺς συμπληρώσαντας τὸ 16ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν ἡ ἐφορία τοποθετεῖ παρὰ τεχνίταις ἀγαθοῖς, ἢ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῶν σπουδῶν αὐτῶν ἐκδίδωσιν εἰς υἱοθεσίαν, ἢ ἀποδίδωσι τοῖς συγγενέσιν, ὧν τυχὸν ἐβελτιώθη ἡ οἰκονομικὴ θέσις.

Τὰ Ε. Φ. Κ. κέκτηνται τοὺς δυνάμει πατριαρχικῶν σιγιλλίων προσηρτημένους τοῖς ἐθνικοῖς νοσοκομείοις ναοὺς τῆς Ζωοδόχου πηγῆς ἐν Βαλουκλίῳ, τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐν Γαλατᾷ καὶ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐν Ἐγρικαπίῳ, ὧν αἱ πρόσοδοι, πλὴν τῶν ὡρισμένων εἰς σχολεῖα καὶ πλὴν τῶν πρὸς συντήρησιν αὐτῶν δαπανῶν, ἀποδίδονται τῷ ταμείῳ τῶν Καταστημάτων. Εἰς σημεῖον ὑποταγῆς οἱ τρεῖς οὗτοι ναοὶ χορηγοῦσι τῷ οἰκουμ. πατριάρχῃ ἀνὰ πέντε ἐτησίως ἕκαστος ὀκάδας κηρίου καὶ ἐλαίου. Ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Νικολάου τελεῖ ἐπίσης ἐτησίαν πατριαρχικὴν ἐπιχορήγησιν, ἔτι δὲ καταβάλλει ἐτησίαν χορηγίαν εἰς τὰς σχολὰς Γαλατᾶ ἐκ γρ. 24,000 καὶ εἰς τὰς σχολὰς Φερτεκίου ἐκ γρ. 6,000, ὁ δὲ τοῦ Ἐγρικαπίου ὁμοίαν ἐκ γρ. 6,000 εἰς τὴν ἐκεῖ ἑνοριακὴν σχολήν (99, 100).

Ἐν ἰδιαιτέροις ἄρθροις ὁρίζονται αἱ ἐπιτροπεῖαι τῶν ναῶν, οἱ ἱερεῖς, οἱ διάκονοι, οἱ ὑπηρέται καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῶν, αἱ πρόσοδοι (δίσκοι καὶ ἁγιάσματα, κηροπωλησία, δικαιώματα ἱεροτελεστιῶν, νεκροταφείων καὶ συνδρομαὶ εἰκόνος.) (101—129).

Ἡ ἐπιτροπεία τῶν ἐλεῶν σκοπεῖ τὴν συστηματικὴν συλλογὴν χρηματικῶν καὶ παντὸς εἴδους συνδρομῶν ὑπὸ τὴν διαρκῆ ἐποπτείαν καὶ τὸν ἔλεγχον τῆς ἐφορίας, ὑφ' ἧς καὶ ἐκλέγεται, ἔστι δ' ἐννεαμελής. Ἡ ὑπηρεσία αὐτῆς ἔστι διετής. Εἰδικὸς ὀργανισμὸς κανονίσει τὰ κατ' αὐτὴν (130—134).

Λήγοντος ἑκάστου ἔτους συντάσσεται ὁ γενικὸς ἐτήσιος Ἰσολογισμός. Ἡ ἐνιαυσία διαχείρισις ἐξελέγχεται ὑπὸ τριμελοῦς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπείας ἐκλεγομένης ὑπὸ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, καὶ ὑποβαλλούσης ἐντὸς δύο τὸ πολὺ μηνῶν τὴν περὶ τούτου ἔκθεσιν αὐτῆς διὰ τῆς Α. Θ. Π. εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Συμβουλίου (135).

Ἡ ἐφορία δημοσιεύει κατ' ἔτος Ἐπετηρίδα περιέχουσαν πάντα τὰ σχετικὰ τῆς διαχειρίσεως μετὰ ὀνομαστικῶν πινάκων τῆς ἐφορίας, τῶν ἐπιτροπειῶν καὶ συνδρομητῶν, ἔτι δὲ στατιστικῆς τῶν περιθαλπομένων καὶ νοσηλευομένων (136).

Εἰδικὸς κανονισμὸς τῆς ἐφορίας διοργανίζει ἑκάστοτε τὴν ἐσωτερικὴν λειτουργίαν τῶν ἐθνικῶν νοσοκομείων (140).—Εἰδικὸς δὲ κανονισμὸς συντάξεων διὰ τοὺς ἐπὶ μισθῷ ἐργαζομένους ὑποβληθήσεται πρὸς κύρωσιν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα (141).

ΑΙ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ

ΣΥΛΛΟΓΑΙ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ.

Ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» ἀπὸ τοῦ παρόντος τεύχους ἄρχεται τῆς ἐν ἰδίᾳ διτόμῳ συλλογῇ δημοσιεύσεως πασῶν τῶν κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος ἀνεκδότων κανονικῶν διατάξεων, ἀποκρίσεων καὶ θεσπισμάτων τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως, ἀρχομένων ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, μέχρι τοῦ νῦν εὐκλεῶς τοὺς οἴακας τοῦ ἀποστολικοῦ πατριαρχικοῦ οἰκουμ. θρόνου διαχειριζομένου παναγιωτάτου κ.κ. Διονυσίου τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως. Τὴν χρησιμότητα τοιαύτης συλλογῆς παντὶ μὲν ὀρθοδόξῳ, μάλιστα δὲ τοῖς ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου ἀσχολουμένοις, οὐδεὶς ἀρνεῖται. Καταλλήλως δ' ἔσται ἀπὸ τοῦ παρόντος φύλλου βραχεῖά τις μνεία τῶν κατὰ τοὺς

τέσσαρας τελευταίους αἰῶνας γραψάντων καὶ τῶν ἐκδόντων συλλογὰς τῶν ἱερῶν κανόνων ὀρθοδόξων ἑλλήνων. Λέγομεν βραχεῖαν μνείαν, διότι μακρὸς λόγος ἐκφεύγει καὶ τῆς ἡμετέρας προαιρέσεως καὶ τῶν ὁρίων τῆς μετὰ χεῖρας διατριβῆς, ἄλλως δὲ καὶ φορτικὸν ἔσται 'να ἐπαναλάβῃ τις ὅσα ὁ σοφὸς Mortreuil ἐν τῇ πολυτιμήτῳ « Ἱστορίᾳ τοῦ βυζαντινοῦ δικαίου » ἔγραψε.

Δυνάμεθα ἐν τῇ ἀπαριθμήσει τῶν συλλογέων 'να παραδράμωμεν τὸν ἐν τῇ χρονικῇ ταύτῃ περιόδῳ ἀρχαιότερον συλλέκτην, γράψαντα περὶ τὰ τέλη τοῦ ΙΕ΄ αἰῶνος, ἂν μὴ κατὰ πᾶς ἀρχὰς τοῦ ΙϚ΄, καλλίστην νομικὴν συλλογήν, ἥτις σημειοῦται κτῆμα Δημητρίου πρωτοκανονάρχου, καὶ ἦν ἀνάγκη 'να συμβουλευθῇ ὁ τὰς εἰς τοὺς ἱεροὺς κανόνας ἑρμηνείας τοῦ Ζωναρᾶ καὶ Βαλσαμῶνος θελήσας ποτὲ 'να ἐκδῷ[1]. Ἀλλ' ἡ πρώτη θέσις ἐστὶ δίκαιον 'να βοηθῇ τῷ Μανουὴλ Μαλαξῷ, διότι ἐπὶ δύο καὶ ἡμίσειαν ἑκατονταετηρίδας ὁ ὑπ' αὐτοῦ συνταχθεὶς Νομοκάνων ἦν εἰς χρῆσιν παντὸς ὀρθοδόξου. Ὁ πρῶτος οὗτος τῶν μετὰ τὴν ἅλωσιν γραψάντων Συντάγματα τῶν ἱερῶν κανόνων ἐγεννήθη μὲν ἐν Ναυπλίῳ τῆς Πελοποννήσου[2] κατὰ τὰ πρῶτα τοῦ ΙΣΓ΄ αἰῶνος ἔτη, ἀπεβίωσε δὲ τῷ 1581. Υἱὸς Δημητρίου ἱερέως, ἐγένετο νοτάριος τῆς μητροπόλεως Θηβῶν, τὸ δὲ σύνταγμα αὐτοῦ ἐπιγράφεται· «Νόμιμον συλλεχθὲν ἐκ διαφόρων ἀναγκαίων κανόνων τῶν θείων καὶ ἱερῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν ἁγίων οἰκουμενικῶν Συνόδων, τῶν θεοφόρων Πατέρων καὶ ἑτέρων ἁγιωτάτων ἀρχιερέων, καί τινων νεαρῶν βασιλικῶν νόμων καὶ ἄλλων τινῶν, μεταφρασθὲν εἰς κοινὴν φράσιν » κλπ. Τὴν συλλογὴν ταύτην συνετέλεσε τῇ 12 ἀπριλίου 1562, ἐπὶ Ἰωάσαφ μητροπολίτου Θηβῶν, καίτοι δ' ἔμεινεν αὕτη ἀνέκδοτος, δύναταί τις ὅμως 'να εἴπῃ ὅτι τὰ περιφερόμενα ἐν ἰδιωτικαῖς καὶ μοναστηριακαῖς βιβλιοθήκαις χειρόγραφα αὐτῆς εἰσιν ἀναρίθμητα. Ἡ εὐγνωμοσύνη ἀπαιτεῖ 'να σημειωθῇ ἐνταῦθα ὅτι συγχρόνως τῷ Μανουὴλ Μαλαξῷ, (τῷ 1563) Ζαχαρίας ἱερεὺς ὁ Σκορδύλιος, κρὴς ἐκ Κυδωνίας, συνέταξε σύνταγμα περὶ τῶν νηστειῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ καὶ τῶν τεσσαρακοστῶν, περὶ βαθμῶν συγγενείας κλπ. ὅπερ ἐξεδόθη χωρὶς, ἔν τε τῷ Ὡρολογίῳ καὶ ἐν ἰδίῳ τεύχει τῷ 1588 ἐν Βενετίᾳ, ὅπου διέτριβεν ὁ Σκορδύλιος, τιτλοφορούμενος· ἐπίτροπος τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἰωάσαφ τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως, τοῦ γνωστοῦ ἐν τῇ τῶν κάτω χρόνων ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ ὑπὸ τὸ ἐπώνυμον τοῦ Μεγαλοπρεποῦς[3].

Τρίτος μετὰ τὸν Μαλαξὸν καὶ τὸν Σκορδύλιον ἀριθμεῖται Μάξιμος ὁ Μαργούνιος, συλλέξας τοὺς ἱεροὺς κανόνας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, Συνόδων καὶ Πατέρων, μετὰ τῶν εἰς αὐτοὺς σχολίων, κατὰ τοὺς βιογράφους αὐτοῦ[4]. Τὸ πόνημα τοῦτο ἐξέδωκεν ἐν Βενετίᾳ τῷ 1602 ἑλληνιστὶ καὶ λατινιστὶ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Νεόφυτος Ῥοδινὸς ὁ κύπριος[5]. Φαίνεται δ' ὅτι σύγχρονος αὐτοῖς ἐγένετο Χριστοφόρος Καμπάνας ὁ ἐκ Χίου, οὗ τὸ σύγγραμμα μένει τέως ἡμῖν ἄγνωστον. Ἐὰν ἐκ τοῦ ἐπωνύμου συμπεράνωμεν, διότι ὁ Χριστοφόρος ἰδίως ἐλέγετο κανονάρχης, ὡς συλλέξας τοὺς ἀποστολικοὺς καὶ συνοδικοὺς κανόνας μετὰ τῶν ὑπομνημάτων αὐτῶν καὶ ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ πολὺν χρόνον ἐνασχοληθείς, τὸ σύγγραμμα ἐκτυπούμενον ἤθελεν ἀποβῆ συλλογὴ χρήσιμος καὶ παντὶ ὀρθοδόξῳ ἀπαραίτητος[6]. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ« Ἑλληνικοῦ Θεάτρου» παρατηρεῖ ὅτι τὸ ἐπώνυμον ἐδόθη αὐτῷ «διὰ τὴν μεγάλην ἐμπειρίαν, ὁποῦ εἶχεν εἰς τὰ νομικὰ καὶ κανόνας τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τῶν Συνόδων καὶ τῶν ἁγ. πατέρων»[7].

---

1. Τὸ χειρόγραφον ἀποθησαυρίζει ἡ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει μονὴ τῶν Ἰβήρων· ἐξ αὐτοῦ δὲ μεταγράψας ἐξέδωκα ἐν μὲν τῇ « Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» τόμ. Γ΄, σελ. 168 – 172 (15 δεκεμβρίου 1882) τὰς «Ἐρωτήσεις μοναχῶν Ἁγιορειτῶν πρὸς τὸν ἁγιώτατον πατριάρχην Νικόλαον», ἐν δὲ τῷ διὰ τὸ ἔτος 1887 « Ἡμερολογίῳ τῆς Ἀνατολῆς» κώδηκα, καθόσον οἶδα ἀνέκδοτον, ἀφιερωμάτων καὶ δωρεῶν, γενομένων εἰς τὴν μητρόπολιν Μεσημβρίας ἐπὶ Χριστοφόρου καὶ Ἰγνατίου τῶν μητροπολιτῶν (1594 κ. ἑξ.).

2. βλ. Fabricii Bibliotheca græca, ἐκδ. Ἁμβούργου, τόμ. Ι΄, 1737, σελ. 529. Allatii de Georgiis et eorum scriptis· αὐτόθι, σελ. 659· τοῦ αὐτοῦ De Ecclesiæ Occidentalis atque Orientalis perpetua Consensione· Κολωνίᾳ, 1648, σ. 1307. Comneni Papadopuli Praenotionæ Mystagogicæ· Πατα6ίῳ, 1696, σ. 61, 188, 192, 220 κλπ. κατὰ τὰς παραπομπὰς τοῦ Φαβρικίου. Ζηβέρα Θέατρον· σελ. 118.

3. Papadopuli Comneni Praenot. Mystag. σ. 256. Κ. Ν. Σάθα Νεοελλ. Φιλολογίας σελ. 181—182.

4. Ζηβέρα Θέατρον· σελ. 114. Σάθα Φιλολ. σελ. 216.

5. Ἀνδρονίκου Δημητρακοπούλου προσθῆκαι καὶ διορθώσεις εἰς τὴν Νεοελλ. Φιλολ. Κ. Σάθα, σελ. 21.

6. Fabricii Biblioth. τόμ. Ι΄ τῆς αὐτῆς ἐκδόσεως σελ. 496.

7. Θέατρον· σελ. 551· Fabricii τόμ. ΙΑ΄, 1711, σελ. 47. Τί δ' οἱ βυζαντινοὶ ὠνόμαζον Νομοκανόνα δεικνύουσιν οἱ στίχοι τοῦ Ψελλοῦ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μιχαὴλ τὸν Δοῦκα (αὐτ. σελ. 49).

Ἔχε μοι γνῶσιν, δέσποτα, καὶ τοῦ Νομοκανόνος
Σύνθετος βίβλος πέφυκε νόμων τε καὶ κανόνων,
Κανόνων μὲν συνοδικῶν, κανόνων διαφόρων,
Τῶν νεαρῶν δὲ μάλιστα πανσόρων θεσπισμάτων,
Συνηγοροῦντα μάλιστα τοῖς γραφεῖσι κανόσι,

Τεσσάρων συλλογῶν γραφεισῶν ἐν τῷ ΙΣ΄ αἰῶνι, ὁ ΙΖ΄ ὀλιγίστας ἐγνώρισεν ἡμῖν τοιαύτας, ἡ δὲ πρώτη μᾶλλόν εἰσι σχόλια εἰς τὴν συλλογὴν τοῦ Νείλου μητροπολίτου Ρόδου, ἢ πράγματι συλλογὴ μετὰ τῆς ἑρμηνείας αὐτῶν[8]. Κυρίως συλλογὰς ἐρανισθέντες συνέταξαν ὅ τε Κουνιάλης Κριτόπουλος καὶ ὁ Ματθαῖος Κιγάλας, ὅστις προσεφώνησεν αὐτὴν εἰς τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην Ἀθανάσιον Πατελλάριον τὸν ἀπὸ Θεσσαλονίκης, πρὸ τῶν μέσων τοῦ αἰῶνος τούτου[9]. Κείσθω δὲ τελευταῖος ὁ φιλοπονώτατος συγγραφεὺς τοῦ «περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων» πολυμαθοῦς συγγράμματος: Δοσίθεος ὁ τῶν Ἱεροσολύμων ἀείμνηστος πατριάρχης, δύο καταλιπὼν ἄχρις ἡμῶν συλλογὰς χειρογράφους ἀνεκδότους πατριαρχικῶν καὶ συνοδικῶν ἐγγράφων καὶ κανονικῶν διατάξεων, ὧν τὴν ὀγκωδεστέραν ἐπέγραψε Νομικὴν Συναγωγήν, ἀφ' ὧν τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τῷ παραρτήματι τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἐκδιδομένων ἐν καιρῷ μετεγράψαμεν.

Ὁ ΙΗ΄ αἰὼν δύναται ἵνα καυχᾶται ὅτι παρήγαγε πέντε φιλοπόνους λογίους κληρικούς, οἵτινες οὐχὶ πλέον συλλέκται κανόνων ἱερῶν πρέπει ἵνα λέγωνται, ἀλλ' ἐξηγηταὶ αὐτῶν, καὶ ὧν οἱ δύο ἐζήτησαν ἵνα γράψωσι συμφωνίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν νόμων πρὸς τοὺς πολιτικούς· σὺν αὐτοῖς ἀριθμητέον τὸν ἱερέα Γεώργιον Ἀθανασίου Ῥαμματᾶν καὶ τὸν ἰατρὸν Ἰωάννην Ἱσπανιῶν· νομίζομεν δ' ὅτι τὰ περὶ τῶν συλλογῶν αὐτῶν ἐν τῇ μετὰ χεῖρας διατριβῇ γραφόμενα ἡδέως θέλουσιν ἀναγνωσθῇ, καθόσον μάλιστά εἰσι συνηθροισμένα ἀπό τε χειρογράφων κωδήκων καὶ ἐντύπων σπανίων, μὴ ἀναφερομένων ἐν βιβλιολογικαῖς ἀπογραφαῖς, καὶ ἀπὸ προφορικῶν πληροφοριῶν, ἃς ἠθροίσαμεν κατὰ τὰς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἄθῳ βραχείας περιοδείας.

Περὶ τοῦ ἱερέως Γεωργίου Ἀθανασίου Ῥαμματᾶ σχεδὸν οὐδὲν γινώσκομεν· τὸ μὲν ἐπώνυμον ἀναφέρεται καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΔ΄ αἰῶνος, ὅτε ὁ βυζαντινὸς ποιητὴς Μανουὴλ Φιλῆς ἔγραφε στίχους «ἐκ προσώπου τῆς Θεομήτορος πρὸς τὸν Σωτῆρα ὑπὲρ τοῦ Ραματᾶ»[10], περὶ δὲ τοῦ νῦν σημειουμένου ἱερέως μόνην πηγὴν ἔχομεν τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν ἁγιορειτικοῦ χειρογράφου, ὅπερ ἀγνοοῦμεν ἂν ᾖ ἐκδεδομένον: «Νομοκάνων πρόχειρος ἐκ τῶν ἁγίων ἑπτὰ Συνόδων· νεωστὶ μετατυπωθεὶς καὶ ἐπιμελῶς γραφεὶς παρὰ τοῦ ἐν ἱερεῦσι παπᾶ Γεωργίου Ἀθανασίου Ῥαμματᾶ, διὰ συνδρομῆς δὲ καὶ δαπάνης τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κὺρ Ζαχαρίου καθηγουμένου τῆς σεβασμίας καὶ ἱερᾶς Μονῆς τῆς ἁγίας Τριάδος, τῆς καὶ Σπαρμοῦ ὀνομαζομένης· 1794 ἰουνίου 25». Οὐδεμίαν ἔκδοσιν εἴδομεν τοῦ τοιούτου συντάγματος, ἡ δ' ἐν τῷ χειρογράφῳ χρονολογία, καθὼς καὶ ἡ ἔλλειψις τοῦ τόπου καὶ τοῦ τυπογραφείου, ἐν ᾧ ἐξεδόθη, ἐνισχύει ἡμᾶς ἐν τῇ ἰδέᾳ ὅτι μένει ἀνέκδοτον.

Τὴν συλλογὴν Νεοφύτου τοῦ Καυσοκαλυβίτου γνωρίζει ἡμῖν ὁ λαμπρὸς Ζαβίρας, ἐπὶ λέξει γράφων: «συνέγραψε πολιτικοὺς νόμους, ἢ ὡς ἄλλοι λέγουσιν ἐξήγησιν τῶν ἱερῶν κανόνων τῶν Συνόδων· τὸ ὁποῖον σώζεται ἔτι ἀνέκδοτον»[11]. Μαθητὴς τῆς πατριαρχ. Ἀκαδημίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, μαθητὴς τῆς ἐν Πάτμῳ σχολῆς, ἐν καιρῷ τῆς διδασκαλίας τοῦ ὁσιωτάτου ἀνδρὸς Γερασίμου, μαθητὴς Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως ἐν τῇ σχολῇ τῶν Ἰωαννίνων διδάσκοντος, ὁ Νεόφυτος ἐγκύψας ἐν τῇ μελέτῃ τῶν ἁγίων Γραφῶν καὶ τῶν συγγραμμάτων τῶν ἁγίων Πατέρων, ἐν ἀποκρότῳ κελλίῳ, ὡς ὁ κλεινὸς Εὐγένιος πρὸς Κυπριανὸν τὸν ἱεροδιάκονον ἔγραφε[12], νυχθήμερον ἐμελέτα «ἐν οἰκήματι πάντῃ ἀνευθέτῳ εἰς παραχειμασίαν . . . ἀνεμοβροχιζόμενος διὰ τῶν ἀναπεπταμένων θυρίδων καὶ τρόπον κοχλίου καθ' ἑαυτὸν συστρεφόμενος»[13]. Ὡς περὶ τὰ γραμματικὰ δεινὸν ἐπήνεσαν αὐτὸν ἔξοχοι ἑλληνισταί, ὁ Βιλλοασὼν, ὁ Βόλφιος, ὁ Ρείζιος, ὁ μακαρίτης τοῦ γένους διδάσκαλος Ἀσώπιος. Ἐκ τῶν ἄλλων αὐτοῦ συγγραμμάτων γεγραμμένων μετ' ἐπιμελῆ τῶν πηγῶν καὶ τῶν κειμένων ἀνερεύνησιν, καὶ κριτικὴν καὶ πολυμάθειαν τεκμηριούντων συμπεραίνων, δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι καὶ ἡ τῶν ἱερῶν κανόνων συλλογὴ ἐστιν ἐγχειρίδιον ὕλης χρησίμου διὰ τὸν ὀρθόδοξον κλῆρον καὶ λαόν.

Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ.

(ἕπεται συνέχεια)

8. Ἔγραψε ταύτην Γεώργιος ὁ Κορέσιος. Ζαβίρα σ. 223.

9. Σάθα Φιλολογ. σελ. 219 καὶ 411.

10. Τὸ χειρόγραφον τῶν τοῦ Μανουὴλ Φιλῆ ποιημάτων, κατὰ μέγα μέρος ἀνεκδότων, ἀπόκειται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ ἐν Παρισίῳ μένοντος ὁμογενοῦς πρίγκηπος Γ. Α. Μαυροκορδάτου. Ἐκ τοῦ ὀγκωδεστάτου τούτου χειρογράφου μεταγράψας ἐξέδωκα ἱκανὰ ἱστορικὰ ποιήματα ἐν τῇ «Ἐκκλησ. Ἀληθείᾳ» πρὸ πενταετίας· τόμ. Γ΄, σελ. 215—220, 244 - 250 καὶ 652—659, μετά τε τῶν ἀναγκαίων προλεγομένων καὶ τῶν σημειώσεων.

11. Ζαβίρα Θέατρον. σελ. 485. Σάθα Φιλολογ. σελ. 510—512.

12. Ἡ ἐπιστολὴ ἐξεδόθη ὑπὸ Λογάδου ἐν Παραλλήλῳ Φιλοσοφίας καὶ Χριστιανισμοῦ.

13. Κωνσταντίνου Ἀσωπίου προλεγόμενα εἰς τὸ Μ. Συντακτικόν.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1887 ΑΡΙΘ. 2.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ρόδου **Γερμανός** (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδ. **Γρ. Παλαμᾶς**
Γεράσ. Σ. Δῶριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης** (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Ταντσλίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται γροσίων 2

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Ρόδου κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς· Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερολ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ — Ἐθνικὸν Ἰωακείμειον Παρθεναγωγεῖον: (Πατριαρχικὸν πιττάκιον ἐπὶ τούτῳ) — Λογαριασμοὶ Σταυροπηγιακῶν μοναστηρίων (Πατριαρχικὴ ἐγκύκλιος ἐπὶ τούτῳ) — Δικαστικά· Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον: (Δίκη τῶν Ἀρχιγενεῶν Καθιδρυμάτων) — Αἱ παρ' ἡμῖν συλλογαὶ τῶν ἱερῶν Κανόνων κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ὑπὸ Μ. Ι. Γεδεών (συνέχ.)

Παράρτημα. Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 9—16).

Ἐξεδόθη καὶ συναποστέλλεται διανεμόμενον καὶ τοῖς ἐνταῦθα συνδρομηταῖς τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἐκ τῶν καθυστερουμένων τευχῶν τὸ Γ' τοῦ γ' ἔτους τῆς δευτέρας περιόδου— 15 αὐγούστου 1887.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπειδὴ παρετηρήθη ὅτι ἐνίοτε μοναχοὶ ἐξ Ἁγίου Ὄρους παρεπιδημοῦσιν ἐνταῦθα ἄνευ ἐντολῆς ἢ ἐργασίας, ἡ Μ. Ἐκκλησία ποθοῦσα ἰδεῖν αἰρόμενον τὸ ἄτοπον τοῦτο τῇ συμπράζει τῆς ἱερᾶς τοῦ Ἁγίου Ὄρους Κοινότητος, ἔγνω εἰδοποιῆσαι ταύτην διὰ πατριαρχικοῦ γράμματος ὅτι τοῦ λοιποῦ τοῖς μὲν σκητιώταις, κελλιώταις, ἀσκηταῖς καὶ ἁπλοῖς μοναχοῖς τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους, ἅτε δὴ μὴ δυναμένοις ἔχειν ἐντολήν τινα ἢ ἐργασίαν ἐνταῦθα, οὐδαμῶς ἐπιτραπήσεται ἀποδημεῖν αὐτόθεν, πλὴν ἐκτάκτου λόγου, ἢ ὑγιείας, ἢ ἀναποφεύκτου ἀνάγκης δηλουμένης διὰ τοῦ ἐνταῦθα ἐπιτρόπου τοῦ Ἁγίου Ὄρους δι' ἐγγράφου τῆς ἱερᾶς μονῆς, εἰς ἣν οὗτοι ἀνήκουσι· τῶν δὲ ἐκ τῶν ἱερῶν μονῶν ἀπερχομένων ἐπὶ ἐντολῇ τινι καὶ ἐργασίᾳ δέον ἵνα ἡ ἐνταῦθα ἔλευσις γίνηται γνωστὴ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν γράμμασι πρὸς αὐτὴν διὰ τοῦ ἐπιτρόπου, δηλουμένου τοῦ σκοποῦ τῆς ἐλεύσεως αὐτῶν εἰς τὴν βασιλεύουσαν καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἐν αὐτῇ διαμονῆς αὐτῶν· διὰ δὲ τοὺς εἰς ἐπαρχίαν τινὰ μεταβαίνοντας, αἱ δηλώσεις αὗται δέον ἵνα ἀποτείνωνται ταῖς αὐτόθι ἐκκλησιαστικαῖς ἀρχαῖς. Ἀνεκοινώθη ἅμα τῇ Κοινότητι ὅτι τοὐντεῦθεν οἱ ἄνευ τοιούτων ἀπαραιτήτων ἐγγράφων δηλώσεων ἀπομακρυνόμενοι ἐκ τῆς ἱερᾶς αὐτῶν μετανοίας μέλλουσιν ἄνευ ἀναβολῆς ἐξαναγκάζεσθαι ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων εἰς ἄμεσον εἰς τὰ ἴδια ἐπιστροφήν, μηδεμιᾶς προφάσεως τούτων ἀποδεκτῆς γινομένης. Ταὐτοχρόνως, ἐπειδὴ οἱ ἐνταῦθα παραγινόμενοι μοναχοὶ δέον ἵνα μένωσιν ἐν τῷ Μετοχίῳ τοῦ Ἁγίου Ὄρους, καὶ οὐχὶ ἐν ξενοδοχείοις ἢ ἰδιωτικοῖς οἰκήμασι, τὸ δὲ εἰρημένον οἰκοδόμημα ὡς ἐκ τῆς παλαιότητος αὐτοῦ κατέστη σχεδὸν ἄχρηστον, ἡ Μ. Ἐκκλησία συνέστησε καὶ τοῦτο τῇ ἱερᾷ Κοινότητι τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὅπως αὕτη μεριμνήσῃ πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς οὐσιώδους ταύτης ἐλλείψεως. Εὐχαρίστως δ' ἀναγράφομεν ὅτι ἡ Κοινότης αὕτη ἔσπευσε νὰ δηλώσῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι προθύμως συμμορφωθήσεται πρὸς τὰς ὑπ' αὐτῆς περὶ μοναχῶν διαβιβασθείσας ἐντολάς. Ἀνάλογοι ὁδηγίαι περὶ μοναχῶν διεβιβάσθησαν καὶ τοῖς μητροπολίταις καὶ ἐπισκόποις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

— Ἐγνώσθη τῇ Ἐκκλησίᾳ ὅτι ἔν τισι χωρίοις ἐπαρχιῶν ὑποκειμένων τῷ Οἰκουμ. Θρόνῳ τελοῦνται ἐνίοτε γάμοι ὀρθοδόξων, ἐξ ἄλλων ὁρμωμένων χωρῶν, ἄνευ προηγουμένου πιστοποιητικοῦ τῆς οἰκείας αὐτῶν ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, βεβαιοῦντος

ὅτι οὐδὲν ἔχουσι πρὸς σύναψιν γάμου κώλυμα. Τούτου πολλὰ ἄτοπα συνεπαγομένου, ἐνετάλησαν ὑπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας διὰ πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς οἱ μητροπολῖται τῶν ἐπαρχιῶν τούτων ὅπως αὐστηρῶς ἀπαγορεύσωσι τοῖς ἐπιτρόποις αὐτῶν καὶ τοῖς ἱερεῦσι νὰ τελῶσι γάμους ξένων ἄνευ τῆς ἀπαραιτήτου ταύτης διατυπώσεως, ἐπιβάλλωσι δὲ τὴν ἁρμόζουσαν ποινὴν τοῖς παραβάταις.

— Γνωστὸν ὅτι τὰ τμήματα (καζάδες) Πριεπόλεως καὶ Τάσλιτζας ὑπάγονται πολιτικῶς μὲν τῇ αὐτοκρατορικῇ ὀθωμ. ἀρχῇ, τῇ τοῦ νομοῦ Κοσσυφοπεδίου, ἐκκλησιαστικῶς δὲ τῇ μητροπόλει Ἐρσεκίου. Ἐπειδὴ δὲ ἕνεκα τούτου προήρχοντο ἀνωμαλίαι τινὲς καὶ βραδυτῆτες περὶ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων τῶν ἐν τοῖς τμήμασι τούτοις ὀρθοδόξων, ἐνεκρίθη ἵνα οὗτοι διὰ τὰς ὑποθέσεις αὐτῶν, ὅσαι σχέσιν ἔχουσι πρὸς τὴν δικαιοδοσίαν τῶν ἐπιτοπίων πολιτικῶν ἀρχῶν, ἀναφέρωνται πρὸς τὸν μητροπολίτην Ρασκοπρεσρένης ἀντὶ τοῦ μητροπολίτου Ἐρσεκίου, οὗτινος ἀφ' ἑτέρου ἡ πνευματικὴ δικαιοδοσία ἐπὶ τῶν ὀρθοδόξων τούτων μένει ἀπαραμείωτος. Ἐπὶ τούτῳ διεβιβάσθησαν ὑπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἀμφοτέροις τοῖς παν. μητροπολίταις αἱ δέουσαι ὁδηγίαι.

—Ἐκ τῆς ἐπαρχίας Ἀγκύρας ἀπεστάλη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἀναφορὰ εὐχαριστήριος πρὸς τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα τὸν Σουλτάνον, φέρουσα τὰς ὑπογραφὰς τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ἀγκύρας κ. Γερασίμου καὶ τῶν δημογερόντων τῆς κοινότητος καὶ ἐκφράζουσα διὰ θερμοτάτων ἐκφράσεων τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν κατοίκων τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἐπὶ τῇ πατρικῇ καὶ φιλανθρώπῳ μερίμνῃ, ἣν ἡ Α.Α. Μ. ὁ φιλόλαος Μονάρχης οὐκ ἐπαύσατο ἐπιδεικνύμενος ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ λιμοῦ πασχόντων, νυχθημερὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἀγαθὰ βουλευόμενος, συνεχῶς ἀποστέλλων αὐτοκρατορικὰς δωρεὰς χρημάτων καὶ σίτου, καὶ τῇ εἰδικῇ ἐν τοῖς Ἀνακτόροις ἐπιτροπῇ ἀδιάκοπον ὑπὲρ τῶν τοῦ λιμοῦ θυμάτων ἐνέργειαν ἐντελλόμενος. Ἡ ἀναφορὰ αὕτη διεβιβάσθη ἁρμοδίως εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

— Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Καρπάθου καὶ Κάσου κ. Νεῖλος, γνωστὰς ποιήσας ἐσχάτως τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ τὰς δυσχερείας, ἃς ὑρίσταται πρὸς εὐσπραξιν τῆς ἀρχιερατικῆς αὐτοῦ ἐπιχορηγήσεως, ὅτι δὲ τούτου ἕνεκεν ἀδυνατεῖ νὰ συντηρηθῇ, ἐξητήσατο τὴν κανονικὴν ἄδειαν ἵνα παραιτούμενος μεταβῇ καὶ ἡσυχάσῃ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἄθῳ. Ἡ Ἐκκλησία μὴ ἀποδεξαμένη τὴν παραίτησιν προέτρεψε διὰ πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς τοὺς ἐπαρχιώτας Καρπάθου καὶ Κάσου ὅπως ἐκπληρῶσι τὸ πρὸς τὸν μητροπολίτην καθῆκον αὐτῶν τοῦτο, καθὼς πράττουσι πασῶν τῶν λοιπῶν ἐπαρχιῶν οἱ ὀρθόδοξοι πρὸς τὰς πνευματικὰς ἀρχὰς αὐτῶν.

— Πρὸ μηνὸς περίπου ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν παράπονα κατὰ τοῦ θεοφιλ. ἐπισκόπου Ἐλευθερουπόλεως κ. Μακαρίου ὑπὸ τῶν προκρίτων Πραβίου, ὅπου διαμένει ὁ εἰς τὴν ἱερὰν μητρόπολιν Δράμας ὑποκείμενος οὗτος ἐπίσκοπος. Πρὸς ἐξέτασιν τῶν παραπόνων τούτων ἔλαβεν ἐντολὴν ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου νὰ μεταβῇ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Δράμας, ὅστις ἀπέστειλεν ἤδη τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ τὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ. Ταύτης δὲ μὴ κριθείσης ἐπαρκοῦς, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως αὐτὸς πάλιν ὁ πανιερ. μητροπολίτης Δράμας παραλαμβάνων καὶ συνέξαρχον, διορισθησόμενον ὑπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἐπισταμένως ἐξετάσωσι τὰ κατὰ τοῦ ἐπισκόπου Ἐλευθερουπόλεως διατυπωθέντα παράπονα.

— Ἐπόπτης τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως σχολείων τῶν ὀρθοδόξων ὠνομάσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. ὁ ἐν τῇ Κ. Ἱ. σχολῇ καθηγητὴς τῶν ἱερῶν πανοσιολ. ἀρχ. κ. Ἀθ. Ἡλιάδης, ὃς ἔσται ἅμα γραμματεὺς τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς.

— Προσεκλήθη ἐνταῦθα ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μεσημβρίας κ. Σωφρόνιος.

— Προνοίᾳ ἐκκλησιαστικῇ ἀπεστάλη ἐσχάτως εἰς Θεσσαλονίκην ὁ ἐκ τῶν τροφίμων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς σχολῆς ἱεροδιάκονος κ. Κωνστ. Μικρούλης ὡς εἰδικὸς ἱεροκῆρυξ τῆς ἐπαρχίας ταύτης.

— Ἡ διατίμησις τῶν δικαιωμάτων τοῦ πατριαρχικοῦ Πρωτοκόλλου ἀναθεωρηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ὑπέστη τροποποιήσεις τινάς· ἐκτυπωθεῖσα δ' ἀρτίως ἐν τῷ πατριαρχικῷ τυπογραφείῳ τεθήσεται εἰς ἐνέργειαν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς νέου ἔτους.

— Ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς εἰς Τριγλίαν τῆς ἐπαρχίας Προύσης ἐξαρχίας αὐτοῦ ὁ πρὸ τριμηνίας ἀποσταλεὶς πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Ἄνθιμος Κυδωνιεύς, ἐξετάσας τὰ κατὰ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς αὐτόθι ἱερᾶς σταυροπηγιακῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Πελεκητῆς, ἧς ἡγούμενος, ἀντὶ τοῦ τέως τοιούτου, παυθέντος, διωρίσθη, συνοδικῇ ἐγκρίσει, ὁ ἐκ Τραπεζοῦντος αἰδεσιμ. πρεσβύτερος κ. Ἰωάννης.

— Ὁμοίως ἐπανῆλθεν ἐκπληρώσας τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐντολὴν ὁ εἰς τὰς ἐν Ἠπείρῳ ἱερὰς σταυροπηγιακὰς μονὰς Γκούρας καὶ Μολυβδοσκεπάστου ἐξαρχικῶς ἀποσταλεὶς ὁσιολ. δευτερεύων κ. Γαβριήλ.

— Μεθαύριον, παρασκευῇ, γενήσεται κοινὴ συνεδρία τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ Δ.Ε.Μ. Συμβουλίου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α.Θ.Π. πρὸς ἐκλογὴν νέας ἐφορίας τῶν Ε. Φ. Καταστημάτων, ἔτι δὲ πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου παραιτηθέντος κ. Ν. Φ. Γεωργιάδου.

Τῇ παρασκευῇ, παραμονῇ τῆς ἑορτῆς τῶν Εἰσοδίων, ὅτε πανηγυρίζει ὁ ἐν Σταυροδρομίῳ φερώνυμος ναός, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησεν ἐν αὐτῷ κατὰ τὸν ἑσπερινόν· τῇ δ' ἐπιούσῃ, σαββάτῳ, ἐτέλεσε τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν συνιερουργούντων τῶν πανιερ. συνοδικῶν μητροπολιτῶν Νικαίας, Δέρκων, Βερροίας, Ρόδου, Μιτυλήνης, Λήμνου, Ἴμβρου, Χαλδείας, Δρυϊνουπόλεως καὶ Χαλεπίου, παρόντος ἀπείρου πλήθους ὀρθοδόξων, καὶ τῶν ΑΑ. Εξ. τῶν πρεσβευτῶν τῆς Ρωσσίας κ. Νελιδὼφ, τῆς Ἑλλάδος κ. Α. Κουντουριώτου καὶ τοῦ συμβούλου τῆς ἐνταῦθα ρωσσικῆς Αὐτοκρ. πρεσβείας κ. Μ. Ὀνού.

—Τῇ κυριακῇ, 22 μεσοῦντος, ἐκήρυξεν ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ ὁ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτης κ. Ἀθανάσιος Ἡλιάδης, θέμα λαβὼν τοῦ λόγου αὐτοῦ τὴν ὡς ἡμέραι παρατηρουμένην ἔκλυσιν τῶν ἠθῶν.

— Τῇ κυριακῇ, 22, τελουμένης τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς ἐν Φαναρίῳ λέσχης «Μνημοσύνης», σκοπὸν ἐχούσης, ὡς γνωστόν, τὴν κατὰ τὸ ἐνὸν ὑλικὴν ὑποστήριξιν τοῦ Ἰωακειμείου Παρθεναγωγείου, ἐτέλεσε τὸν ἐπὶ ταύτῃ ἁγιασμόν, ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου, προσφωνήσας ἅμα τὰ δέοντα, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μιτυλήνης κ. Κωνσταντῖνος, πρόεδρος τῆς ἐφορίας τοῦ Παρθεναγωγείου τούτου, ἧς μέλος ἀποτελεῖ καὶ ὁ πρόεδρος τῆς λέσχης ταύτης.

— Ἡ Μ. Πρωτοσυγκελλία ἔθηκεν ἐσχάτως ὑπὸ περιορισμὸν πρόσωπόν τι, ὅπερ φέρον μοναχικὴν περιβολὴν περιεφέρετο ὧδε κἀκεῖσε πωλοῦν εἰκόνας καὶ ἄλλα ἱερὰ ἀντικείμενα, καὶ πρὸς κοινὸν σκάνδαλον εἰς ἀξιοποίνους παρεδίδετο πράξεις. Ζητούμενος ὁ ψευδομόναχος οὗτος, ἕνεκα τούτων, ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας παρεδόθη εἰς τὴν Μ. Πρωτοσυγκελλίαν, ἥτις ἀφῄρεσεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ σχῆμα, ὅπερ ἔφερεν ἐπὶ ἐξαπατήσει τῶν ἁπλουστέρων.

— Σήμερον ἀναχωρεῖ εἰς Σμύρνην ὅπως ἐκεῖθεν μεταβῇ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Στέφανος.

Ἐκκλησία Ἀντιοχείας. Καθὰ γράφουσιν ἐκ Δαμασκοῦ, συνεβιβάσθη κυριαρχικῶς ἡ μεταξὺ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ἐπιφανείας (Χαμᾶ) κ. Γρηγορίου καί τινων τῶν ὑπ' αὐτὸν ὀρθοδόξων ὑφισταμένη διαφορὰ περὶ βακουφικῶν τινων κτημάτων, ὧν τῆς τακτοποιήσεως ἐπελάβετο ἀπό τινος ὁ μητροπολίτης Ἐπιφανείας.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων. Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ μηνὸς τούτου κατῆλθεν εἰς Ἰόπτην διὰ λόγους ὑγιείας ὁ μακαριώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Νικόδημος, καταστήσας εἰς προσωρινὴν διοίκησιν τῶν τοῦ κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου τριμελῆ ἐπιτροπείαν ἐκ τῶν πανιερωτάτων ἀρχιερέων Πέτρας κ. Νικηφόρου, Ἰορδάνου κ. Ἐπιφανίου καὶ Σεβαστείας κ. Κυρίλλου.

Τὰ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ πατριαρχείου τῶν Ἱεροσολύμων εἰσὶν ἀνατεθειμένα ἀπό τινος, εἰς ἐπιτροπὴν, ἧς ἀποτελοῦσι μέλη, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πανιερ. ἀρχιεπισκόπου Πέλλης κ. Σωφρονίου, οἱ πανοσιολ. ἀρχιμανδρῖται Εὐθύμιος παρασκευοφύλαξ, Ἀβράμιος καὶ Πολύκαρπος.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΙΩΑΚΕΙΜΕΙΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ.

Τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Ἐθν. Ἰωακειμείου Παρθεναγωγείου πρὸ πολλοῦ περιελθούσης εἰς σημεῖον τὰ μάλιστα δυσάρεστον καὶ ἀκροσφαλές, ἐγένετο σκέψις, ἅμα μὲν πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος τῆς παρελθούσης χρήσεως, ἀνερχομένου εἰς ἐννεακοσίας καὶ πλέον τουρκικὰς λίρας, ἅμα δὲ πρὸς τακτοποίησιν καὶ αὔξησιν τῶν πόρων, τῶν εἰς ἄνετον αὐτοῦ συντήρησιν ἀπαιτουμένων. Ἡ ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ὀνομασθεῖσα ἐπιτροπὴ, ἐκ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ρόδου καὶ τῶν ἐνδοξ. Ν. Ψυχάρη βέη καὶ Στ. Χρυσίδου βέη, πρὸς θεραπείαν μὲν τοῦ ἐλλείμματος ἐνέκρινεν ὅπως ἡ Α. Θ. Π. ἀποταθῇ δι' ἐπιστολῶν τοῖς μεγατίμοις ὁμογενέσιν, ἐξαιτουμένη τὴν προαιρετικὴν αὐτῶν συνδρομήν· πρὸς ἄνετον δὲ κατὰ τὸ ἐνὸν διατήρησιν ἔγνω νὰ τακτοποιήσῃ τὰς διατάξεις περὶ εἰσιτηρίων, ὧν αἱ πρόσοδοι μετὰ τῆς ἐτησίας προσφορᾶς τοῦ κ. Στ. Ζαφειροπούλου, τῆς ἐτησίας χορηγίας τῆς ἐν Φαναρίῳ λέσχης «Μνημοσύνης» καὶ τῶν ἐκ λαχείων ἢ συναυλιῶν κτλ. προερχομένων ἀποτελοῦσι τὸ κυριώτερον ποσὸν τῶν προσόδων· ἐνεκρίθη δὲ καὶ ἡ περιαγωγὴ δύο κιβωτίων, ὡς ἐπίσης ἠσφαλίσθη καὶ ἀνωνύμου τινὸς ἐτησία χορηγία. Τῆς ἐφορίας ὡσαύτως τοῦ Ἰωακειμείου ἀπεφασίσθη νὰ ᾖ μέλος διαρκὲς ἓν τῶν λαϊκῶν τοῦ Ἐθν. Μ. Συμβουλίου μελῶν, ὥστε καὶ τὸ Συμβούλιον καὶ ἡ ἱερὰ Σύνοδος, διὰ τοῦ προέδρου τῆς ἐφορίας αὐτοῦ, ὄντος ἀείποτε ἐκ τῶν πανιερ. συνοδικῶν, νὰ ἔχωσι πλήρη γνῶσιν τῆς ἐν γένει καταστάσεως τοῦ ἐθνικοῦ τούτου καθιδρύματος.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σκέψεων τῆς τριμελοῦς ταύτης ἐπιτροπείας, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης, ἐν τῇ ὑπὲρ τῶν κοινῶν τοῦ γένους καταστημάτων λελογισμένῃ Αὐτοῦ μερίμνῃ, ἀπηύθυνε κατὰ αὔγουστον πατριαρχικὰ γράμματα πρός τινας τῶν ἐπὶ φιλομουσίᾳ καὶ εὐποιΐᾳ διακρινομένων ὁμο-

γενῶν, ἡ δὲ ἐνέργεια τῆς Α. Θ. Π. ἔσχε τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα, καθότι οἱ φιλόμουσοι οὗτοι λογάδες τοῦ γένους προφρόνως ἀπήντησαν, προσενεγκόντες δι' αὐτῆς τὰς προαιρετικὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ τούτου ἐκπαιδευτηρίου τῶν θηλέων συνδρομάς, ὧν τὸ μέχρι τοῦδε συλλεχθὲν ὁλικὸν ποσὸν λιρῶν Τουρκικῶν 490 καλύπτει τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ ἐλλείμματος αὐτοῦ. Τὸ ἀγαθὸν τοῦτο ἀποτέλεσμα ἐπιτρέπει νὰ προσδοκῶμεν τὴν συνδρομὴν καὶ τῶν ἄχρι ὥρας μὴ δηλωσάντων τὸ ποσὸν αὐτῆς.

Μέχρι τοῦδε προσήνεγκον εὐγενῶς ὑπὲρ τοῦ **Ἰωακειμείου** οἱ ἑπόμενοι:

Στέφ. Ζαφειρόπουλος Λ. Τ. 100.—Ἀνδρ. Συγγρὸς 100.—Π. Στεφάνοβιτς 50.—Δ. Στεφάνοβιτς 50.—Ν. Ζαρίφης 40.—Ἀναστ. Ἡφαιστίδης 30.—Ὀδ. Νεγροπόντης 20.—Σοφία Νεγροπόντη 20.—Ι. Χωρέμης 15.—Δ. Ταμβάκος 10.—Μ. Χατζῆ Θεολόγου 10.—Δ. Μεζίκης 10.—Θηρεσία Βλαστοῦ 10.—Πολύμνια Καμάρα 6·—Γ. Χατζῆ Θεολόγου 5.—Α. Κ. Σπανδωνῆς 5.—Ἀντ. Ψυχάρης 3.—Κυρία Ι. Κ. Σαλβάγου 2.—Κυρία Ζ. Τ. Ψύχα 2.—Ἀδελφαὶ Ἀσπριώτου 2.—Ἐν ὅλῳ Λ. Τ. 490.

Ἡ ἐφορία τοῦ Ἰωακειμείου, ἀπαρτιζομένη νῦν ἐκ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Μιτυλήνης κ. Κωνσταντίνου καὶ τῶν κ. κ. Παυλάκη βέη Φενερλῆ, Δ. Εὐγενίδου, Χαρ. Μιχαηλίδου, ἰατροῦ, Δ. Μεζίκη, Συμ. Παπαδάκη καὶ τοῦ προέδρου τῆς Λέσχης «Μνημοσύνης» κ. Θ. Ἀντωνιάδου, ἐξακολουθεῖ ἐργαζομένη πρὸς ἐξεύρεσιν καὶ ἄλλων πόρων εἰς συμπλήρωσιν τοῦ ἐλλείμματος καὶ εὐόδωσιν τοῦ κοινωφελοῦς τούτου ἐκπαιδευτηρίου.

Ἰδοὺ ἡ ἀναφερομένη πατριαρχικὴ ἐπιστολή:

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ἐλέῳ Θεοῦ κτλ.

Ἀρ. Πρωτοκόλ. 3488.

Εὐγενέστατοι κτλ.

Πολλοῖς μὲν τῶν ὁμογενῶν γνωστὴ πάντως ἐστὶν ἡ ὕπαρξις τοῦ ἐν Φαναρίῳ τῆς βασιλευούσης ἐθνικοῦ Ἰωακειμείου Παρθεναγωγείου, ἀλλ' ὀλίγοις ἴσως ἐπαρκῶς ἐγνώσθη ἥ τε μεγάλη αὐτοῦ χρησιμότης καὶ αἱ οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι, εἰς ἃς προσκόπτει ἡ συντήρησις αὐτοῦ. Ἱδρυθὲν διὰ κληροδοτήματος τοῦ ἀοιδίμου προκατόχου ἡμῶν κυροῦ Ἰωακεὶμ τοῦ ἀπὸ Κυζίκου, ἀλλὰ μὴ προικοδοτηθὲν διὰ βεβαίων καὶ ἀσφαλῶν πόρων, ταχέως ὑπεβλήθη εἰς χρέος βαρύτατον, ὑπερβαῖνον ἤδη τὰς ἑπτακοσίας λίρας, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀνάγκη τῆς διατηρήσεως αὐτοῦ ἐν Φαναρίῳ, κέντρῳ πλείστων ἐνοριῶν τῆς πρωτευούσης, κατεδείχθη ἐκ τῆς μεγάλης ἐν αὐτῷ συρροῆς μαθητριῶν, τῶν πλείστων ἀπόρων, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἀνῆλθεν ἤδη εἰς τριακοσίας. Τὸ ἀπαραίτητον τοῦτο διὰ τὸν λαὸν τῆς βασιλευούσης ταύτης ἐκπαιδευτήριον οὐκ ἠμοίρησεν ἄχρι τοῦδε ἐπαισθητῆς προστασίας παρὰ γενναίων ὁμογενῶν δωρητῶν, ἀφεθὲν δὲ εἰς τοὺς συνήθεις ἐκ τοῦ προχείρου ἐράνους, περιῆλθεν εἰς σημεῖον ἀκροσφαλέστατον, τὸ μὲν χρέος αὐτοῦ μὴ δυνάμενον ἀποτῖσαι, τοὺς δὲ μισθοὺς τῶν διδασκάλων ἐπὶ μακρὸν καθυστεροῦν καὶ διατρέχον ὁσημέραι τὸν κίνδυνον ἀποσυνθέσεως. Τὴν διατήρησιν τοῦ κεντρικοῦ τούτου Παρθεναγωγείου ἐθνικὴν ἀνάγκην λογιζόμενοι, καὶ ὑπ' ὄψει ἔχοντες ὅτι οἱ ἐπὶ εὐποιΐᾳ διακρινόμενοι ὁμογενεῖς οὐδέποτε εἰς τοιαύτας ἐπικλήσεις τῆς ἁγίας Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐκώφευσαν, προαγόμεθα ἐπικαλέσασθαι τὴν γενναίαν αὐτῶν ἀρωγὴν πρὸς ἀπότισιν τοῦ ἀνωτέρω σημειωθέντος χρέους τοῦ καταστήματος τούτου, ἀξιοῦντες πατρικῶς ὅπως καὶ τοὐντεῦθεν ἀγαθυνθῇ ἔχειν τοῦτο ὑπ' ὄψει ἐν ταῖς ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἐθνικῶν καθιδρυμάτων ἀγαθοεργοῖς αὐτῆς προθέσεσι, παρέχουσα νέον τεκμήριον, πρὸς τοσούτοις ἄλλοις, τῆς ἀκραιφνοῦς αὐτῆς φιλογενείας καὶ φιλανθρωπίας. Ἐπὶ τούτοις, τὴν περιπόθητον αὐτῆς κορυφὴν ταῖς πατρικαῖς ἡμῶν εὐλογίαις ἐπιστέφοντες καὶ ἐκ προτέρου τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν αὐτῇ ἀπονέμοντες, αἰτούμεθα αὐτῇ θεόθεν πᾶν ἀγαθὸν καὶ σωτήριον, ἔτη δὲ ὅ,τι πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ πανόλβια.

,αωπζ΄ Αὐγούστου κβ΄

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΣΤΑΥΡΟΠΗΓ. ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΩΝ.

Ἀπό τινος χρόνου ἡ Μ. Ἐκκλησία ἐσκέπτετο περὶ ἐφαρμογῆς καταλλήλου τινὸς μέτρου πρὸς γενικὴν καὶ ἀκριβῆ ἐξέλεγξιν τῆς διαχειρίσεως τῶν σταυροπηγιακῶν μοναστηρίων, ὧν πολλὰ οὐχὶ τὴν δέουσαν διετήρουν τάξιν ἐν τοῖς λογαριασμοῖς αὐτῶν, τινὰ δὲ μάλιστα ἀνέβαλλον ἐπ' ἀόριστον τὴν ὀφειλομένην λογοδοσίαν. Τὸ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ἐπιβλαβὲς τοῦτο ἀτόπημα ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐπανορθώσῃ ἡ Ἐκκλησία ἐνέκρινεν ὅπως ἐπιβάλῃ τοῖς ἡγουμένοις τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος αὐτῶν, ἤτοι τὴν τήρησιν καὶ ἀποστολὴν τακτικῶν λογαριασμῶν τῆς ἐτησίας αὐτῶν διαχειρίσεως, ἀποστείλασα αὐτοῖς τὰς δεούσας πρὸς τοῦτο διαταγὰς μετὰ διαγραμμάτων ὁριζόντων τὸν τρόπον, καθ' ὃν δέον ἵνα ἐν τῷ μέλλοντι κρατῶσιν ὁμοιόμορφα λογιστικὰ βιβλία, σημειοῦντες ἐν αὐτοῖς ἀναλυτικῶς τάς τε εἰσπράξεις καὶ δαπάνας τῆς μονῆς, καθὼς καὶ τὸν ἐτήσιον ἰσολογισμόν, ὃς μετὰ τοῦ καταστατικοῦ ἑκάστης μονῆς θέλει ἀποστέλλεσθαι τακτικῶς κατὰ τὴν λῆξιν ἑκάστου ἔτους, σὺν τοῖς σχετικοῖς βιβλίοις, ἵνα καταχωρίζηται ἐν ἰδιαιτέρῳ κώδηκι φυλαττομένῳ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις. Τὸ μέτρον τοῦτο, δι' οὗ μέλλει νὰ ἐπενεχθῇ ἡ δέουσα τάξις ἐν τῇ διαχειρίσει τῶν εἰρημένων μονῶν, ἀνεκοινώθη διὰ πατριαρχικοῦ γράμματος τοῖς ἡγουμένοις, ὧν τινες ἤρξαντο ἤδη ἀποστέλλοντες τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ τοὺς ζητηθέντας λογαριασμούς, ἀναμένονται δὲ αἱ σχετικαὶ ἐκθέσεις πασῶν τῶν σταυροπηγιακῶν μονῶν συμφώνως τῇ διαταγῇ ταύτῃ.

Προκειμένου δὲ περὶ τῶν στατροπηγιακῶν μονῶν ὀφείλομεν ἔτι μνημονεῦσαι τοῦ ἑπομένου μέτρου τῆς Ἐκκλησίας· τινὲς τῶν μονῶν τούτων μὴ ἔχουσαι ἐν αὐταῖς πατέρας μονάζοντας, κατ' ἀπό-

φασιν ἐκκλησιαστικὴν πρὸ ἐτῶν τινων γενομένην, διηυθύνοντο διαχειριζόμεναι ὑπὸ πακτωτῶν ὑποχρεουμένων ἵνα τὸ συμπεφωνημένον ἐτήσιον ἐκμίσθωμα χορηγῶσιν εἰς τὰ ταμεῖα τινὲς μὲν τῆς Κ. Ἱερατικῆς σχολῆς, τινὲς δὲ τῆς Θεολογικῆς. Τὸ σύστημα τοῦτο τῆς πακτώσεως ἀπεδείχθη ὑπὸ τῆς πείρας λίαν ἐπιζήμιον καὶ ἕνεκα τῆς κακῆς παρὰ τῶν πακτωτῶν διαχειρίσεως αὐτῶν, καὶ διότι ἐπαισθητῶς παρεμειώθη ἡ πρὸς τὰς ἱερὰς ταύτας μονὰς εὐλάβεια τῶν περιοίκων χριστιανῶν, θεωρούντων ταύτας ὡς μέσα ἰδιωτικῆς ὠφελείας τῶν ἐκμισθωτῶν. Τὴν ἕνεκα τούτου προϊοῦσαν παρακμὴν τῶν ἐν λόγῳ μονῶν λαβοῦσα ὑπ' ὄψει ἡ Ἐκκλησία προέβη εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ συστήματος τῆς ἐκμισθώσεως ἀναθεμένη αὖθις τὴν διεύθυνσιν καὶ διαχείρισιν αὐτῶν εἰς ἡγουμένους ὡς καὶ πρότερον, ὑποβαλλομένους εἰς ὅρους αὐστηρᾶς ἐπιτηρήσεως, λογοδοσίας καὶ ἐξελέγξεως, προλαμβάνοντας τοῦ λοιποῦ τὴν ὀλιγωρίαν, τὴν ἀταξίαν ἢ τὴν κατάχρησιν, κατὰ τὸ γενικὸν μέτρον, ὅπερ, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ἐλήφθη περὶ πάντων τῶν σταυροπηγιακῶν μοναστηρίων. Ἐπειδὴ δὲ αἱ μοναὶ αὗται, κατὰ τὴν ἤδη προγεγονυῖαν ἀπόφασιν, ὤφειλον ἵνα εἰσφέρωσι πρὸς συντήρησιν τῶν δύο εἰρημένων πατριαρχικῶν ἱερῶν σχολῶν, ἀπεφασίσθη κατὰ τὴν νέαν αὐτῶν διαρρύθμισιν ἵνα, ἐπὶ τοῦ παρόντος μὲν παρέχωσιν ὡρισμένον ἐτήσιον χορήγημα ταῖς σχολαῖς ταύταις, βραδύτερον δὲ, ὅταν ἐκ τῆς ἐτησίας ἐξελέγξεως τῶν ἀποσταλησομένων εἰς τὰ Πατριαρχεῖα λογαριασμῶν καὶ τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν διαπιστωθῇ πλεόνασμά τι, τότε ἐκ τοῦ πλεονάσματος τούτου μέρος μὲν θέλει δαπανᾶσθαι πρὸς βελτίωσιν τῶν μονῶν καὶ τῶν προσαρτημάτων αὐτῶν, μέρος δὲ ὑπὲρ τῶν σχολῶν τούτων, ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ τοῦ πλεονάσματος ὁριζόμενον ἑκάστοτε ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας.

Διὰ τῶν μέτρων τούτων ἡ Ἐκκλησία πέποιθεν ὅτι δεόντως τακτοποιηθήσεται ἡ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πλημμελὴς ἄχρι τοῦδε διαχείρισις τῆς περιουσίας τῶν μονῶν, καὶ ὅτι καταφανῆ γενήσονται τὰ ἐκ τῆς βελτιώσεως ταύτης προκύψοντα οὐκ εἰς μακρὰν ἀγαθὰ ἀποτελέσματα.

Ἰδοὺ δὲ ἡ πατριαρχικὴ ἐγκύκλιος περὶ ἧς ἐν τοῖς ἄνω ὁ λόγος:

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ἐλέῳ Θεοῦ κτλ.

Ἀριθ. $\frac{\text{Πρωτ. } 2180}{\text{Διεκπ. } 1272}$

Ὁσιώτατοι, ὅ τε ἡγούμενος καὶ λοιποὶ πατέρες τοῦ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ . . . κειμένου ἡμετέρου ἱεροῦ πατριαρχικοῦ καὶ σταυροπηγιακοῦ μοναστηρίου . . . τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά· χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Οὐδένα τῶν μοναστηριακῶν πατέρων λανθάνει ἡ ὑποχρέωσις ἡ ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐπιβαλλομένη πρὸς τοὺς ἡγουμένους καὶ συμβούλους τῶν ὑπὸ τὴν κυριαρχικὴν αὐτῆς δικαιοδοσίαν ὑπαγομένων ἱερῶν σταυροπηγιακῶν μοναστηρίων ὅπως καθ' ἕκαστον ἔτος ἀποστέλλωσιν εἰς αὐτὴν τοὺς λογαριασμοὺς τῆς ἐτησίας διαχειρίσεως αὐτῶν, καθόσον τοιοῦτος ὅρος ἐμπεριέχεται εἰς πάντα τὰ κατὰ καιροὺς ἐκδιδόμενα παρὰ τῆς Ἐκκλησίας ἡγουμενικὰ γράμματα. Ἐν τούτοις πολλοὶ τῶν ἡγουμένων καὶ συμβούλων παρατρέχουσιν, ὡς ἔγνωμεν, τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην ἐπὶ προφανεῖ σκοπῷ τοῦ διαχειρίζεσθαι ἀνεξελέγκτως καὶ κατὰ τὸ δοκοῦν τὰς προσόδους τῶν ἱερῶν αὐτῶν μονῶν, ἑπομένως ἡ Ἐκκλησία ἐν παντελεῖ ἀγνοίᾳ διατελοῦσα τῆς οἰκονομικῆς αὐτῶν καταστάσεως ἀδυνατεῖ ἱκανοποιῆσαι τὸν νόμιμον αὐτῆς πόθον τοῦ ἰδεῖν αὐτὰ ἡρέμα καὶ κατὰ μικρὸν ἀπαλλαττόμενα τῶν χρεῶν καὶ εἰς βελτίονα περιερχόμενα οἰκονομικὴν κατάστασιν, ἤτις ὁμολογουμένως ἐπιτυγχάνεται διὰ αὐστηρᾶς καὶ λελογισμένης τῶν ἀγαθῶν αὐτῶν διαχειρίσεως, ὀφειλούσης εἶναι τὸ κυριώτερον μέλημα τῶν διεπόντων τὰ τούτων συμφέροντα. Ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον σπουδαίως συμβάλλεται ἡ τήρησις τακτικῶν λογιστικῶν βιβλίων κατὰ σύστημα ὁμοιόμορφον, καθιστῶν εὐχερῆ τὴν τούτων ἐξέλεγξιν, προνοίᾳ ἡμῶν ἐκκλησιαστικῇ συνετάχθη τὸ περικλειόμενον ὧδε Διάγραμμα, ἵνα κατ' αὐτὸ καταστρώννητε τοῦ λοιποῦ τὰ βιβλία τῆς μονῆς ὑμῶν. Ἐφ' ᾧ καὶ γράφοντες ἐντελλόμεθα τῇ ὑμῶν ὁσιότητι διὰ τῆς παρούσης ἡμετέρας πατριαρχικῆς ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς, ὅπως τοὺς μὲν λογαριασμοὺς τῶν παρελθόντων ἐτῶν ὡς καὶ τοὺς τοῦ τρέχοντος καταστρώσαντες κατὰ τὸν μέχρι τοῦδε συνήθη τρόπον διαβιβάσητε τῇ Ἐκκλησίᾳ πρὸς ἐξέλεγξιν ἐν τῷ τέλει τοῦ παρόντος ἔτους, τοὺς δὲ ἀπὸ πρώτης ἰανουαρίου τοῦ ἐλευσομένου ἔτους καὶ ἐφεξῆς καταστρώννητε ὡς ἐκ τοῦ Διαγράμματος ὁδηγεῖσθε, κρατοῦντες διττὰ λογιστικὰ βιβλία καὶ σημειοῦντες ἐν αὐτοῖς ἀναλυτικῶς τάς τε εἰσπράξεις καὶ τὰς δαπάνας τῆς ἱερᾶς ὑμῶν μονῆς· ἐν δὲ τῷ τέλει ἑκάστου ἔτους τὰ μὲν ἐξ αὐτῶν ὀφείλετε κρατεῖν ἐν τῇ μονῇ, τὰ δὲ ἀποστέλλειν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, περιέχοντα ἐν τῷ τέλει τὸν ἐτήσιον ἰσολογισμόν, ἅμα δὲ καὶ συνοδευόμενα ὑπὸ καταστατικοῦ, ῥητῶς ἀναφέροντος πάσας τὰς ἀπαιτήσεις καὶ ὑποχρεώσεις τῆς μονῆς ὑμῶν· ἀλλὰ πρὸς πιστοποίησιν ὅτι τὰ ἐνταῦθα ἀποστελλόμενα βιβλία σύμφωνά εἰσι καὶ ἀπαράλλακτα πρὸς τὰ ἐν τῇ μονῇ μένοντα ἀπαιτεῖται ἵνα φέρωσι πάντοτε τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως, ὅπως ἐν ἰδιαιτέρῳ κώδηκι, συστάντι ἐπίτηδες ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, καταγράφωνται οἱ ἑκάστοτε ὑποβαλλόμενοι καὶ ἐξελεγχόμενοι ἰσολογισμοὶ ἑκάστης μονῆς μετὰ τῶν καταστατικῶν αὐτῶν, κατὰ τὸ ἀπό τινων ἤδη ἐτῶν ἐφαρμοσθὲν σύστημα ἐπὶ τῶν λογαριασμῶν τῶν ἐν τῇ βασιλευούσῃ ἱερῶν ἐκκλησιῶν καὶ σχολῶν. Ὅθεν κατανοοῦντες τὸ ἐκ τοῦ μέτρου τούτου προκῦψον ταῖς ἱεραῖς μοναῖς σπουδαιότατον ὄφελος, δέον ἵνα σπεύσητε συμμορφωθῆναι ἀνελλιπῶς τῇ ἐκκλησιαστικῇ ταύτῃ ἀποφάσει. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μεθ' ὑμῶν. ,αωπζ' Ἰουνίου α'.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΔΙΑΡΚΕΣ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΚΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ.

Δίκη τῶν Ἀρχιγενείων καθιδρυμάτων.

Περιλαβόντες ἐν τῷ προγράμματι τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** τὴν δημοσίευσιν δικαστικῶν, ἐκ τῶν ἐν τοῖς δικαστηρίοις τῶν Πατριαρχείων ἐκδικαζομένων ὑποθέσεων, ἐκπληροῦμεν σήμερον τὸ μέρος τοῦτο τοῦ ἡμετέρου προγράμματος ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς ἐν τῷ Δ. Ε. Μικτῷ Συμβουλίῳ ἐκδικαζομένης ὑποθέσεως τῶν ἐν Ἐπιβάταις Ἀρχιγενείων καθιδρυμάτων, ἧς παρατιθέμεθα, ἐγκρίσει τοῦ Συμβουλίου, περίληψιν μετὰ τῆς προδικαστικῆς ἀποφάσεως, ὡς ἑπομένως.

Ἡ κοινότης τῆς κώμης Ἐπιβατῶν τῆς ἐπαρχίας Σηλυβρίας διὰ τῆς μουχταροδημογεροντίας αὐτῆς ἐκίνησεν ἀγωγὴν ἐνώπιον τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου διαβιβασθεῖσαν διὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἐναντίον τῆς συζύγου τοῦ μακαρίτου Σαράντη Ἀρχιγένους καὶ τοῦ θετοῦ αὐτοῦ υἱοῦ Φωτίου Ἀρχιγένους, καὶ ἐζήτησαν ἵνα ὑποχρεωθῶσιν οὗτοι εἰς λογοδοσίαν τῆς μέχρι τοῦδε διαχειρίσεως αὐτῶν ἐνώπιον ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τούτου ἐκλεγησομένης, καταδικασθῶσιν ἀλληλεγγύως εἰς τὴν πληρωμὴν τοῦ μετ' αὐτὴν ἀποδειχθησομένου ἐλλείποντος ποσοῦ μετὰ τοῦ νομίμου τόκου, διαταχθῶσι τὰ δέοντα διὰ τὴν εἰς τὸ μέλλον συμφώνως πρὸς τὴν διαθήκην τοῦ μακαρίτου καὶ τὰ σιγιλλιώδη γράμματα λειτουργίαν καὶ διαχείρισιν τῶν καθιδρυμάτων, καταδικασθῶσι δὲ οἱ ῥηθέντες καὶ εἰς τὰ ἔξοδα καὶ τέλη.

Οἱ κυριώτεροι λόγοι τῆς ἀγωγῆς εἰσιν οἱ ἑξῆς: ὅτι ὁ μακαρίτης Σ. Ἀρχιγένης διὰ τῆς ἀπὸ 23 Αὐγούστου 1873 διαθήκης αὐτοῦ κατέλιπε γενικὸν αὐτοῦ κληρονόμον τὰ ἐν Ἐπιβάταις Ἀρχιγένεια καθιδρύματα, προικοδοτήσας αὐτὰ δι' εἰκοσιπέντε περίπου χιλιάδων λιρῶν, καὶ διατάξας ἵνα τὰ χρήματα ταῦτα κατατεθῶσιν ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἐκ τῶν τόκων αὐτῶν διατηρῶνται τὰ Ἀρχιγένεια καθιδρύματα, ἅτινα κυρίως προώρισε διὰ τὴν δωρεὰν ἐκπαίδευσιν τῆς νεολαίας Ἐπιβατῶν καὶ τῶν πέριξ, διορίσας δὲ καὶ ἐκτελεστὰς τῆς διαθήκης καὶ διαχειριστὰς τῆς περιουσίας αὐτοῦ τοὺς ἐναγομένους. Ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ παρ' ἐλπίδα τὰ Ἀρχιγένεια καθιδρύματα παρὰ τὴν πρόθεσιν καὶ θέλησιν τοῦ διαθέτου περιέπεσον εἰς δεινὴν οἰκονομικὴν στενοχωρίαν οὕτως, ὥστε ἡ κοινότης Ἐπιβατῶν ἠναγκάσθη ἵνα πληρόνῃ καὶ δίδακτρα, ἐνῷ δὲν ὑπάρχει καὶ τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖον προσωπικὸν τῶν διδασκάλων, ὅτι μετὰ λύπης καὶ ἐκπλήξεως ἤκουσεν ἡ κοινότης ἐν τῇ τελευταίᾳ λογοδοσίᾳ τῶν ἐπιτρόπων τὰ ἐκπαιδευτήρια, ὅτι ταῦτά εἰσι χρεωμένα διὰ δύο καὶ ἡμισείας περίπου χιλιάδων λιρῶν, ὅτι οὐδεμία τῶν διατάξεων τῆς διαθήκης ἐτηρήθη μέχρι τῆς σήμερον, διότι οἱ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης καὶ διαχειρισταὶ τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου μὴ συμμορφούμενοι πρὸς ταύτας, κακῶς διαχειρίζονται τὴν περιουσίαν καὶ ἀδεξίως διευθύνουσι τὰ ἐκπαιδευτήρια, καὶ ὅτι ἐνῷ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς διαθήκης ὑπάρχουσι καὶ πατριαρχικὰ σιγιλλιώδη γράμματα, κανονίζοντα τὴν λειτουργίαν καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν καθιδρυμάτων, καὶ βακφιὲς τῆς αὐτοκρατορικῆς κυβερνήσεως, καὶ κανονισμὸς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, οἱ ἀντίδικοι οὐδὲν τούτων ἐτήρησαν, καὶ οὐδεμίαν τῶν διατάξεων αὐτῶν ἐξετέλεσαν.

Ἡ ἐκδίκασις τῆς ὑποθέσεως ἤρξατο κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 7 8βρίου ἐ. ἔ. καθ' ἣν ἡ μὲν ἐνάγουσα κοινότης παρέστη διὰ τοῦ κ. Β. Δεσίρη δικηγόρου, οἱ δὲ ἐναγόμενοι αὐτοπροσώπως καὶ μετὰ τοῦ κ. Ι. Γεωργαντοπούλου δικηγόρου, ὃν διώρισαν πληρεξούσιον αὐτῶν καὶ ἀντίκλητον ἐπὶ ἀκροατηρίου.

Ἐφεξῆς δὲ ἐξηκολούθησε κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς 14, 21 καὶ 28 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, τῆς 4 καὶ 11 ὁδεύοντος. Ἐν τῇ πρώτῃ τῶν εἰρημένων συνεδριάσεων οἱ διάδικοι περιωρίσθησαν εἰς τυπικὰς ἐνστάσεις, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ συνεδριάσει μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Β. Δεσίρη ἀνάπτυξιν τῆς ἀγωγῆς, ὁ Ι. Γεωργαντόπουλος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ια' ἄρθρου τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Σ. Ἀρχιγένους ἔχοντος ὡς ἑξῆς: «Ἀποκαθίστημι ἀπόλυτον πληρεξούσιον ἐκτελεστὴν τῆς παρούσης μου διαθήκης τὴν φιλτάτην μου σύζυγον, ἥτις γνωρίζουσα ὅσα καὶ διὰ ζώσης φωνῆς πολλάκις ἀμφότεροι συνδιελέχθημεν, δύναται καὶ ἔχει καὶ τὴν καλὴν θέλησιν νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν τὰ διατεθέντα, ἀναπληροῦσα καὶ ὅσα οὐκ ἐσημείωσα ἐνταῦθα· οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα οὔτε νὰ ἐπέμβῃ οὔτε νὰ ἐπιφέρῃ παρατηρήσεις εἰς τὰς πράξεις της· ἱδρύτρια καὶ συγχρόνως πολλὰ πονήσασα, καὶ καταβαλοῦσα πολλοὺς ἀγῶνας καὶ ὑποστᾶσα πολλοὺς κινδύνους ὑπὲρ τῆς ἀναδείξεως καὶ παγιώσεως τῶν ἱδρυμάτων, ὑπάρχει διὰ βίου ἀνωτάτη ἀρχὴ αὐτῶν», προέτεινε τὴν ἔνστασιν, ὅτι ἡ κοινότης Ἐπιβατῶν δὲν ἔχει δικαίωμα ἵνα κινήσῃ ἀγωγὴν κατὰ τῶν ἐκτελεστῶν καὶ διαχειριστῶν, καὶ ζητῇ λόγον παρ' αὐτῶν ἐναντίον τῆς ῥητῆς θελήσεως τοῦ διαθέτου, οὗτης σεβαστῆς, καὶ ὅτι μόνον εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὀφείλουσιν οὗτοι ἵνα δώσωσι λόγον ἐν οἱαδήποτε περιπτώσει, ἐφεξῆς δὲ διὰ μακρῶν ἐκθέμενος τὰ τῆς διαχειρίσεως τῶν καθιδρυμάτων ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μακαρίτου μέχρι τῆς σήμερον, καθ' ἣν οἱ διαχειρισταὶ ἐδαπάνησαν λίρας ὀθ. 7740 περίπου, εἰσέπραξαν δὲ λίρας 5370 καὶ ὅτι μένει ἔλλειμμα 2370 περίπου λιρῶν, ἃς ἄλλως παρ' οὐδενὸς ζητοῦσιν οὗτοι, ἐζητήσατο τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς. Κατὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν ὁ κ. Β. Δεσίρης ἀπέκρουσε τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ πληρεξουσίου τῶν ἐναγομένων, οὗτος δὲ ἠρνήθη τὴν ὕπαρξιν κανονισμῶν, οὓς ἀναφέρουσιν ἡ διαθήκη καὶ τὰ σιγίλλια, κατέθηκε δὲ τοὺς ἐν τῇ διαθήκῃ μνημονευομένους βακφιέδες.

Κατὰ δὲ τὴν συνεδρίασιν τῆς 28 8βρίου τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον διασκεψάμενον, διελθὸν δὲ 1] κατὰ σειρὰν τοὺς τρεῖς βακφιέδες, ὧν οἱ μὲν δύο πρῶτοι ἐξεδόθησαν τῇ αἰτήσει τοῦ μακαρίτου Σ. Ἀρχιγένους κατὰ τὰ ἔτη 1864 καὶ 1869, ὁ δὲ τρίτος τῇ αἰτήσει τοῦ Φωτίου Ἀρχιγένους, ἀντιπροσωπεύοντος τὴν Ἑλένην Ἀρχιγένους κατὰ τὸ 1871, 2] τὸ κατὰ ἰούνιον τοῦ 1869 ἐπὶ τῆς πατριαρχείας τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ϛ'. τῇ αἰτήσει ἀμφοτέρων τῶν ἱδρυτῶν ἐκδοθὲν σιγίλλιον καὶ 3] τὴν ὑπὸ ἡμερομ. 23 αὐγούστου 1873 διαθήκην τοῦ μακαρίτου Σ. Ἀρχιγένους καὶ τὸ κατὰ ἰούνιον τοῦ 1879 ἐκδοθὲν νεώτερον σιγίλλιον ἐπὶ τῇ αἰτήσει Ἑλένης Σ. Ἀρχιγένους, ἀπεφήνατο τὴν ὑπὸ τῶν ἐναγομένων προσαγωγὴν τῶν ἔν τε

τοῖς σιγιλλίοις καὶ ἐν τῇ διαθήκῃ μνημονευομένων κανονισμῶν. Παραστάντων δὲ κατὰ σειρὰν ἑνὸς ἑκάστου τῶν ἐναγομένων καὶ ἀρνησαμένων τὴν ὕπαρξιν τοιούτων κανονισμῶν κεκυρωμένων ὑπὸ τοῦ μακαρίτου, τὸ Συμβούλιον κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 4 9βρίου λαβὸν ὑπ' ὄψιν 1] τὰ προσαχθέντα ὑπὸ τῆς ἐναγούσης μουχταροδημογεροντίας τρία ἔγγραφα ἤτοι δύο ἀποφοιτήρια τοῦ Ἀρχιγενείου παρθεναγωγείου τὸ μὲν ὑπὸ χρονολ. 24 10βρίου 1867, τὸ δὲ ἀπὸ 21 μαΐου 1872 ἀμφότερα φέροντα πρὸς ταῖς ὑπογραφαῖς τῶν ἱδρυτῶν καὶ διδασκάλων καὶ τὰς ὑπογραφὰς τὸ μὲν, τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, τὸ δὲ, τῶν ἐφόρων, καὶ μίαν ἐπιστολὴν τοῦ μακαρίτου Σ. Ἀρχιγένους πρὸς τὸν Φώτιον Ἀρχιγένην ὑπὸ ἡμερομ. 21 8βρίου 1872, ἐν ᾗ γίνεται λόγος περὶ τοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ἀρχιγενείου παρθεναγωγείου, καὶ 2] τὰ προσαχθέν τα ὑπὸ τῶν ἐναγομένων τέσσαρα ἐν φυλλαδίοις σχέδια κανονισμῶν ἄνευ ὑπογραφῆς καὶ ἡμερομηνίας, ἐξ ὧν τὸ ἓν φέρει ἰδιοχείρους τοῦ μακαρίτου σημειώσεις, ἓν σχεδίον κανονισμοῦ τῶν ἐκλογέων ὑπὸ ἡμερομ. 28 8βρίου 1866 φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Φωτίου Κωνσταντινίδου, καὶ ἕνα κανονισμὸν ἄνευ χρονολογίας φέροντα τὴν ὑπογραφὴν τῆς Ἑλένης Σ. Ἀρχιγένους.

Ἐπειδὴ ὁ μακαρίτης Σ. Ἀρχιγένης διὰ τοῦ πρώτου ὅρου τῆς διαθήκης αὐτοῦ καθίστησι γενικὸν κληρονόμον τῆς χρηματικῆς καὶ κτηματικῆς περιουσίας αὐτοῦ πάντα τὰ ἐν Ἐπιβάταις ἀρχιγένεια καθιδρύματα, κατὰ συνέπειαν δὲ ἡ κοινότης Ἐπιβατῶν ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ κληρονομοῦντος ἠθικοῦ προσώπου, ἐνδιαφέρεται ὑπὲρ τῆς καλῆς συντηρήσεως αὐτῶν.

Ἐπειδὴ καὶ ἐν τοῖς δυσὶ βακφιέδες τοῖς ἐκδοθεῖσιν ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ μακαρίτου, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ λέγεται ρητῶς ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς κώμης Ἐπιβατῶν ἔξουσι τὸ δικαίωμα νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν τῶν ἐσόδων καὶ δαπανῶν τοῦ μουτεβελῆ καὶ νὰ ἐπιβλέπωσι τὸ βακούφιον τοῦτο, καὶ ὅτι καθ' ἕκαστον ἔτος θέλουσιν ἐπιθεωρεῖσθαι οἱ λογαριασμοὶ τοῦ μουτεβελῆ διὰ τοῦ Ἱεροδικαστηρίου καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν κατοίκων τῆς κώμης, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ δι' οὗ γίνεται μὲν τροποποίησις ὅρων τινῶν τοῦ πρώτου βακφιὲ, οὐδεὶς ὅμως γίνεται λόγος περὶ τῆς τροποποιήσεως τοῦ χορηγηθέντος τοῖς κατοίκοις τῆς κώμης Ἐπιβατῶν δικαιώματος, ἀναφέρεται ὅτι οἱ λοιποὶ περὶ τοῦ βακουφίου ὅροι θέλουσι μένει οἱ αὐτοί·

Ἐπειδὴ ἐν τοῖς σχετικοῖς χωρίοις τοῦ ὑπὸ χρονολογίαν 1869 σιγιλλίου τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Γρηγορίου ἀναφέρεται ρητῶς, ὅτι οἱ ἱδρυταὶ τῶν Ἀρχιγενείων καθιδρυμάτων ἐξησφάλισαν καὶ διὰ κανονισμῶν καταλλήλων τὴν διεξαγωγὴν καὶ κυβέρνησιν αὐτῶν, ἐνέκρινανδὲ καὶ τὴν σύστασιν ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπῆς καθορίσαντες ἐν τοῖς διέπουσιν αὐτὰ κανονισμοῖς τά τε δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα αὐτῆς, καθὰ δὲ ἐξάγεται ἐκ τοῦ σχεδίου τοῦ φέροντος τὰς ἰδιοχείρους τοῦ μακαρίτου Σ. Ἀρχιγένους διορθώσεις καὶ προσθήκας, τῇ ἐπιτροπῇ ταύτῃ, ἧς τὰ τέσσαρα μέλη καθορίζεται ὅπως λαμβάνωνται ἐκ τῶν κατοίκων τῆς κώμης Ἐπιβατῶν ἐκλεγόμενα ὑπὸ τῆς κοινότητος ταύτης, ἀνατεθειμένα εἰσὶ διπλᾶ καθήκοντα τῆς τε διοικήσεως τῶν καθιδρυμάτων καὶ τῆς ἐξελέγξεως τῶν λογαριασμῶν αὐτῶν.

Ἐπειδὴ καὶ ἐν τῷ κατ' αἴτησιν τῆς ἐναγομένης Ἑλένης Σ. Ἀρχιγένους ἐκδοθέντι τῷ 1879 σιγιλλίῳ γίνεται ἐπίσης μνεία ὅτι τὰ Ἀρχιγένεια καθιδρύματα ἐξησφαλίσθησαν διὰ καταλλήλων κανονισμῶν, σκοπούντων τὴν καλὴν διεξαγωγὴν καὶ κυβέρνησιν αὐτῶν·

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν ὡς ἄνω προσαχθέντων ἐγγράφων τόσον τῶν ἀποφοιτηρίων, ἐν οἷς προσυπογράφουσι τὰ μέλη τῆς ὑφισταμένης τότε τοιαύτης ἐπιτροπῆς, ὅσον καὶ ἐκ τῆς ἰδιογράφου πρὸς τὸν Φώτιον Ἀρχιγένην ἐπιστολῆς τοῦ μακαρίτου Σ. Ἀρχιγένους, δι' ἧς οὗτος συνίστη τὴν ἀντικατάστασιν ἑνὸς τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς, ἅτε διορισθέντος ταὐτοχρόνως ἐπιτρόπου τῆς αὐτόθι ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς ὡς ἀπαγορευομένης τῆς ἐπ' ἀμφοτέρους ὑπηρεσίας αὐτοῦ ὑπὸ τῶν κανονισμῶν, ἐξάγεται ὅτι οὐ μόνον ὑπῆρχον κανονισμοί, ἀλλ' ὅτι καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐξελέγετο ἐκ τῶν κατοίκων τῆς κώμης Ἐπιβατῶν.

Ἀπεφήνατο παμψηφεὶ τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐνστάσεως τῶν ἐναγομένων, καθ' ἣν ἡ Κοινότης Ἐπιβατῶν δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα ἵνα κινήσῃ ἀγωγὴν κατ' αὐτῶν καὶ ζητήσῃ λογοδοσίαν τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν, καὶ τὴν κατ' ἀρχὴν ἀναγνώρισιν τοῦ δικαιώματος τούτου εἰς τὴν ἐνάγουσαν κοινότητα· ἐφεξῆς δὲ ἀπεφήνατο προδικαστικῶς ἵνα ὑποχρεωθῶσιν οἱ ἐναγόμενοι ὅπως δώσωσι λόγον τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν, συνῳδὰ τῇ ἀγωγῇ, ἐνώπιον ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, ἧς τὸν διορισμὸν ἀνεβάλετο εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς 11 ἐ.μ. καθ' ἣν συνῳδὰ τῇ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ἀποφάσει διασκεψάμενον, ἀπεφήνατο παμψηφεὶ τὸν ἐξ ὀφφικίου διορισμὸν τριμελοῦς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, ἐντολὴν ἐχούσης ὅπως διὰ παντὸς νομίμου μέσου διενεργήσῃ τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς καταλειφθείσης περιουσίας τοῦ μακαρίτου Σαράντη Ἀρχιγένους καὶ ἐξελέγξῃ τὴν διαχείρισιν τῶν ἀρχιγενείων καθιδρυμάτων ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ μακαρίτου μέχρι τῆς σήμερον, προσκαλοῦσα ὁσάκις δεήσῃ ἐνώπιον αὐτῆς τὰ διάδικα μέρη, καὶ ζητοῦσα πᾶσαν πληροφορίαν καὶ πᾶν σχετικὸν πρός τε τὴν ἐξακρίβωσιν τῆς περιουσίας καὶ πρὸς ἐξέλεγξιν τῆς διαχειρίσεως ἔγγραφον. Μέλη δὲ τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης διώρισε τοὺς κ.κ. Ν. Φωτιάδην, πρόεδρον τοῦ ἐν Γαλατᾷ χρηματιστηρίου, καὶ Ν. Χαρισιάδην, δικηγόρον, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Μιτυλήνης κ. Κωνσταντίνου, καὶ ἔθετο αὐτῇ προθεσμίαν δίμηνον ἀπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ ἐπιμελεστέρου τῶν διαδίκων κοινοποιήσεως τοῦ παρόντος πρακτικοῦ, ὅπως ἐντὸς αὐτῆς ἐκπεραιώσασα τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῇ ἐντολὴν ὑποβάλῃ εἰς αὐτὸ ἁρμοδίως ἔκθεσιν αὐτῆς ἐνυπόγραφον.

ΑΙ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ

ΣΥΛΛΟΓΑΙ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ*.

Ἐπίσης ἦν καὶ ἐγένετο χρησιμωτάτη ἡ συλλογὴ Ἀγαπίου τοῦ ἐκ Δημητζάνης τῆς Πελοποννήσου. Ὁ ἀνὴρ ὑπῆρξε μαθητὴς τῆς ἐν Σμύρνῃ σχολῆς ἐπιμελέστατος, ἐπ' εὐφυΐᾳ καὶ φίλτρῳ πρὸς τὸν μοναχικὸν βίον διακριθείς· διωρίσθη ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Προκοπίου τοῦ ἀπὸ Σμύρνης τῷ 1786 ἱεροκήρυξ τῆς τοῦ Χ. Μ. Ἐκκλησίας, καὶ κηρύξας ἐν Μακεδονίᾳ, Θεσσαλίᾳ καὶ Πελοποννήσῳ τὸν θεῖον λόγον διέπρεψεν, ἐπὶ τῇ γνώσει τῇ βαθείᾳ τῶν ἁγίων Γραφῶν θαυμαζόμενος. Ἡ συλλογὴ, ἣν κατήρτισεν, ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ, τῷ 1787, παρὰ Ἀντωνίῳ τῷ

* Συνέχεια ἀπὸ σελίδος 6—8.

Βόρτωλη, καὶ φέρει τίτλον: «Συλλογὴ πάντων τῶν ἱερῶν καὶ θείων Κανόνων τῶν τε ἁγίων Ἀποστόλων καὶ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἅμα δὲ καὶ τοπικῶν, σὺν τούτοις καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων Πατέρων, τῶν κατ' ἰδίαν ὀρθοτομησάντων, καὶ ὑπὸ Συνόδων οἰκουμενικῶν ἢ τοπικῶν θεωρηθέντων· συλλεχθέντες ἐκ διαφόρων βιβλίων, καὶ τυπωθέντες νῦν, διὰ προτροπῆς καὶ ἀναλωμάτων τοῦ πανιερωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἁγίου Ναζαρὲτ, κυρίου κυρίου Νεοφύτου τοῦ πελοποννησίου». Ἐκ δὲ τοῦ προτταττομένου προλόγου δείκνυται ὅτι, ἢ οὐδὲν ὑπῆρχεν ἐκδεδομένον κανονικὸν σύνταγμα, ἢ καὶ τὸ ὑπάρχον ἀπρόσφορον ἐκρίνετο· διότι ἰδὼν, λέγει, ὅτι κόπον οὐ σμικρὸν παρέχει τοῖς θέλουσιν ἡ ἀπὸ διαφόρων βιβλίων μεταγραφὴ, καὶ πολλοὶ ἀπὸ πολλῶν καὶ διαφόρων χειρογράφων, «μύθους ὀθνείους μᾶλλον ἢ κανόνας θείους ἐχόντων», μεταγράφοντες ἠπατῶντο, ἐξέδωκε τὴν Συλλογὴν, ἵνα τὴν κτῆσιν αὐτῆς ἀπόνως καὶ εὐώνως κοινὴν καταστήσῃ τοῖς ὀρθοδόξοις[14].

Ἐκ τῶν γραφομένων τοῦ Νεοφύτου φαίνεται ὅτι, ἢ ἠγνόει, ἢ μᾶλλον ἀπεδοκίμαζε τὴν συλλογὴν, ἣν ἐξέδωκαν ὁ Ἰωάννης Ἱσπαναῖος καὶ ὁ ἐξ Ἰωαννίνων ἔμπορος Δημήτριος Γεωργίου. Τὸ περίεργον καὶ σπάνιον τοῦτο βιβλίον φέρει τίτλον: «Σύνοψις νέα βιβλίου νομικοῦ, καὶ περὶ ἐξομολογήσεως· ὅπου περιέχει ὡς φῶς ζωῆς, τὰ ἀναγκαῖα κάθε τάξεως χριστιανῶν ἱερωμένων τε καὶ λαϊκῶν. Οὗτινος προστάτας μὲν καὶ πρὸς πάντα τὸν ἀντεροῦντα προμάχους ἐπικαλούμεθα τοὺς διδασκάλους τῆς Ἐκκλησίας, τοὺς καὶ συνθετὰς αὐτοῦ· ἐν οἷς τοὺς μεγίστους τρεῖς θεολόγους· καὶ μετὰ τούτους τοὺς ποιμένας τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας· ἀναλωτὰς δὲ τόν τε λογιώτατον κύριον Ἰωάννην Ἱσπαναῖον, πελοποννήσιον καὶ τὸν χρησιμώτατον ἐν ἐμπόροις κύριον Δημήτριον Γεωργίου Ἰωαννηνίτην. Νῦν πρῶτον τύποις ἐκδοθὲν, καὶ ἐπιμελῶς διορθωθέν. Ἐνετίησι 1753. Ἐν τῇ χαλκογραφίᾳ Ἀλμπρίτζι· παρὰ Ἱερωνύμῳ τῷ Δορυμόνει».

Ἐκ τινος Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως ἐπιστολῆς ἀποκειμένης παρ' ἐμοὶ, τεκμαίρομαι ὅτι ὁ Ἱσπαναῖος οὗτος ἦν ἐκ Καλαβρύτων, εὑρίσκω δ' ὅτι μετήρχετο τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα. Πιστεύομεν ὅτι χερσὶν ἀνίπτοις ἐπελάβετο 'ν' αὐτοσχεδιάζῃ ἐξ ὑπογυίου περὶ κανόνων καὶ συνόδων ἱερῶν, καίπερ ἔχων τὴν καλὴν θέλησιν 'ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἔλλειψιν καὶ σπάνιν «τῶν παλαιῶν νομικῶν βιβλίων, τῶν ἀξιολόγων καὶ ἀληθινῶν» καὶ 'να θεραπεύσῃ «τὴν ἀνηξευρίαν καὶ ἀκαταληψίαν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὅπου τὴν σήμερον ἔχει σχεδὸν τὸ περισσότερον γένος τὸ ἰδικόν μας». Ἐν ἀρχῇ τάττει «ἐντελῆ ὅρον αἱρέσεως» τοῦτον· «αἵρεσις εἶναι ἀπιστία εἰς κεφαλαιώδες τοῦ νόμου διδασκομένη ἀπό τινά», φαίνεται δ' ὅμως ἡμῖν τοσοῦτον αἱρετικὸς ὁ ὅρος οὗτος, ὅσῳ ὁ συλλογεὺς ἐκαυχήθη μὲν ἐν τῇ προμετωπίδι τοῦ βιβλίου ὅτι πηγὰς εἶχε τοὺς τρεῖς θεολόγους, ἠγνόει ὅμως τὸν περὶ αἱρέσεως ὅρον τοῦ Μ. Βασιλείου.

Ἔτι παράδοξος ὑπάρχει ἡ τῆς ὕλης διάταξις, ἀρχομένη μὲν ἀπὸ τοῦ ὁρισμοῦ τί ἐστι χριστιανὸς, «ποῖα τὰ ἀποτελέσματα καὶ σημάδια τῶν τεσσάρων ἀναγκαίων τῆς σωτηρίας μας», ἐξηγοῦσα τὸ σύμβολον τῆς πίστεως καὶ τὴν κυριακὴν προσευχὴν, ἀναμιγνύουσα μετὰ τῆς ἐξηγήσεως τῶν κανόνων καί τινα περὶ βρυκολάκων, διδάσκουσα «ποῖοι εἶναι οἱ ποιηταὶ τῶν ἀκολουθιῶν», ἐν δὲ τῷ τέλει, ἐντὸς τῶν κανόνων καὶ τῶν ἑρμηνειῶν περὶ τῆς ἐξομολογήσεως διδοῦσα καὶ ὁρισμὸν «περὶ συνθέσεως βιβλίων». Ἐνταῦθα ὑπομιμνήσκει, κατὰ τὸν ἅγιον Πολύκαρπον, ὅτι «δέον ἐπιστημόνως πάντα ζητεῖν ἐξ ὀνόματος», διότι, καθὼς ὁ Χρυσορρήμων λέγει, «ἔστι καὶ ἀπὸ ψιλῶν ὀνομάτων μέγαν εὑρεῖν θησαυρὸν» (λόγ. λα' τῆς ἑρμηνείας εἰς τὴν πρὸς Ρωμαίους).

Ἡ συλλογὴ ἐστι πᾶν ἄλλο ἢ σύνταγμα κανόνων[15], ὁ δὲ συλλογεὺς αὐτῆς πιθανῶς μὲν ἦν ἰατρὸς καλὸς, τοῦ Βουλγάρεως ἐπαινοῦντος αὐτὸν, ἀλλ' ἦν λόγιος ἀδόκιμος, ἀξιέπαινος μόνον διὰ τὸν ζῆλον, ὃν ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν ὁμογενῶν αὐτοῦ ἐπεδείξατο.

Σπουδαιότατος ὅμως ὑπάρχει Θεόκλητος ὁ Καρατζᾶς, οὗτινος ὁ Ζαβίρας μιμνήσκεται, ὃν ὑπ' ὄψιν ἔχοντες, ὡς καὶ ἀπὸ χειρογράφων ἀναμανθάνοντες τὰ κατ' αὐτὸν, ἀφιεροῦμεν εἰς τὴν μνήμην φιλοπόνου μοναχοῦ γραμμάς τινας[16]. (ἕπεται συνέχεια)

14. βλ. περὶ τοῦ Ἀγαπίου τὴν τοῦ σεβαστοῦ φίλου Εὐθυμίου Καστόρχη καθηγητοῦ τοῦ Ἀθήνησι πανεπιστημίου σπουδαίαν μονογραφίαν «περὶ τῆς ἐν Δημητζάνῃ σχολῆς καὶ περὶ τῶν καθιδρυτῶν καὶ πρώτων αὐτῆς διδασκάλων»· ἐν Ἀθήναις, 1847. σελ. 14—23.

15. Τοῦ Ἱσπαναίου ποιεῖται μνείαν ὁ Μ. Παρανίκας ἐν Σχεδιάσματι, σελ. 107, γράφων ὅτι «ἦν λόγιος ἐκδοὺς νομικὰ βιβλία ἐν Ἐνετίᾳ τῷ 1753». Ταῦτα, κατὰ σημείωσιν τοῦ Μ. Λογοθέτου κ. Στ. Ἀριστάρχου· καὶ τὸ μὲν τῶν νομικῶν ἐστι τοῦτο· τὸ δ' ἕτερον ἄγνωστον ἡμῖν. Ὁ ἀναγινώσκων ὅμως τὸ νομικὸν τοῦτο καὶ μάλιστα τὰ ἐν τέλει γνωμικὰ εἰς στίχους ἀηδεῖς, ὡς τὰ πολλὰ, ἀλλοίαν θέλει σχηματίσει ἰδέαν, ἔστω καὶ γινώστκων τὴν πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν τοῦ Βουλγάρεως.

16. Θέατρον· σελ. 325—326. μέτιθι καὶ ὅσα ἔγραψα περὶ τοῦ Θεοκλήτου ἐν «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» τόμ. Γ', σελ. 376· ἴδε καὶ σελ. 379.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 2 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1887 ΑΡΙΘ. 3.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ρόδου **Γερμανός** (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδ. **Γρ. Παλαμᾶς**
Γεράσ. Σ. Δώριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης** (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται γροσίων 2

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον : «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Ρόδου κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς· Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερολ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ (πιττάκια τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Ρόδου καὶ τῷ κ. Α. Γ. Ζαρίφῃ περὶ τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων) – Πατριαρχικὴ ἀπόδειξις περὶ γάμου καὶ μνηστείας— Ἐγκύκλιος περὶ τῆς Κεντρικῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς—Διαρκὲς Ἐθνικὸν Μικτὸν Συμβούλιον· δίκη τῶν Ἀρχιγενείων Καθιδρυμάτων. Διαθήκη Σαράντη Ἀρχινένους—Αἱ παρ' ἡμῖν συλλογαὶ τῶν ἱερῶν Κανόνων κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ὑπὸ Μ. Ι. Γεδεών.

Παράρτημα. Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 17—24).

Οἱ ἐκ τῶν κ. κ. συνδρομητῶν μὴ λαμβάνοντες τυχὸν τὸ φύλλον τακτικῶς καὶ ἐγκαίρως ἔν τε τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ τοῖς προαστείοις αὐτῆς, παρακαλοῦνται ἵνα ἀναφέρωνται τῇ Διευθυνούσῃ Ἐπιτροπῇ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ ἀγγελθεῖσα κοινὴ συνεδρία τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Ἐθν. Μικτοῦ Συμβουλίου, πρὸς ἐκλογὴν τῆς νέας Ἐφορίας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων καὶ τοῦ ἀντικαταστήσοντος τὸν ἐκ τῶν λαϊκῶν μελῶν παραιτησάμενον κ. Ν. Φ. Γεωργιάδην, ἐγένετο ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, παρόντων ἔνδεκα κληρικῶν καὶ ἓξ λαϊκῶν μελῶν. Ὑποψήφων ὀνόματα προεβλήθησαν ἐν τῇ συνεδρίᾳ ὑπὸ μὲν τῆς τέως ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων οἱ ἀξιότιμοι κ. κ. Δ. Ταμβάκος, Βασιλάκης ἐφένδης Ἰωαννίδης, Γεώργιος Κωνσταντινίδης, Ἰωάννης Ἀναστασιάδης, Κωνστ. Ἠλιάσκος, Εὐστάθιος Εὐγενίδης, Π. Ζ. Στεφάνοβικ Σκυλίτζης, Ν. Δ. Φωτιάδης, Ἀλέξ. Καμπούρογλους καὶ Μιλτιάδης Ἰακώβου· ὑπὸ δὲ τῶν μελῶν τῶν δύο διοικητικῶν σωμάτων οἱ ἀξιότιμοι κκ. Κ. Νικολόπουλος, Γ. Καζανόβας, Ἱ. Παππαδούκας ἰατρὸς, Ἀ. Μάγκος, Ν. Πλέσσας, Λ. Γ. Ζαρίφης, Γ. Ἀποστολίδης, Ἀθ. Τελλόγλους, Ἱ. Βάλσαμος, Βασιλάκη βέης Σαρακιώτης, Ξ. Ζωγράφος ἰατρὸς καὶ ὡς ἐκ μέρους τοῦ Συμβουλίου παρακαθήσοντες ἐν τῇ ἐφορίᾳ οἱ ἐνδοξ. Θ. Χριστοφορίδης ἐφένδης καὶ Ν. Ψυχάρης βέης. Ψηφοφορούντων 18, σὺν τῇ Α. Θ. Π. ἐξελέγησαν μέλη τῆς νέας ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων οἱ ἀξιότιμοι κκ. Παῦλος Ζ. Στεφάνοβικ Σκυλίτζης, Δ. Ταμβάκος, Εὐστ. Εὐγενίδης καὶ Ἱ. Παππαδούκας λαβόντες ἀνὰ 17 ψήφους, Κ. Νικολόπουλος, Ἀ. Μάγκος ἀνὰ 16, Ν. Πλέσσας 15, Γ. Ἀποστολίδης 14, Γ. Καζανόβας 13 καὶ Ἀ. Τελλόγλους 12. Πρόεδρος τῆς ἐφορίας ταύτης ἐξελέγη, κοινῇ ἐγκρίσει, ὁ πανιερ. μητροπολίτης Ρόδου κ. Γερμανὸς, μέλος δ' ἀντιπροσωπεῦον ἐν τῇ ἐφορίᾳ τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον ὁ κ. Ν. Ψυχάρης· ἡ ἐκλογὴ τῶν μελῶν τῆς νέας ἐφορίας ἀνηγγέλθη τοῖς ἐκλεγεῖσιν ἀμέσως διὰ πατριαρχικῶν πιττακίων, ἡ δὲ πρώτη αὐτῆς συνεδρία γενήσεται σήμερον.

Πρὸς τὴν ἀποχωροῦσαν ἐφορίαν ἡ Α. Θ. Π. ἀπηύθυνεν εὐχαριστήριον πιττάκιον, δι' οὗ ἐκφράζονται αὐτῇ αἱ ἔνθερμοι τῆς Ἐκκλησίας εὐχαριστίαι ἐπὶ τοῖς πολλοῖς καὶ σπουδαίοις ὠφελήμασιν, ἅτινα προσεπορίσατο τοῖς καταστήμασι τούτοις ἡ

ἐπιμελὴς καὶ δραστηρία αὐτῆς διοίκησις. Δημοσιεύομεν ὧδε τὰ ἐν λόγῳ πατριαρχικὰ πιττάκια:

Ἱερώτατε μητροπολῖτα Ρόδου ὑπέρτιμε καὶ ἔξαρχε πασῶν τῶν Κυκλάδων Νήσων, ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κὺρ Γερμανέ, χάρις εἴη τῇ αὐτῆς Ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Ἀποφασισθέντος ἵνα, πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ἐκπονηθέντος καὶ ὑφ' ἡμῶν ἐγκριθέντος νέου Κανονισμοῦ τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, καταρτισθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ Κανονισμοῦ τούτου ὁριζομένη δωδεκαμελὴς αὐτῶν ἐφορία, προαγόμεθα ἀναγκοινώσασθαι αὐτῇ, ὅτι ἡ περὶ ἡμᾶς Ἱερὰ Σύνοδος καὶ τὸ Διαρκὲς Ἐθνικὸν Μικτὸν Συμβούλιον συνελθόντα σήμερον ἐν κοινῇ συνεδρίᾳ ὑπὸ τὴν προεδρείαν ἡμῶν προέβησαν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς Ἐφορίας τῶν διαληφθέντων καθιδρυμάτων, καταρτισθείσης ἐκ τῆς αὐτῆς Ἱερότητος ὡς προέδρου αὐτῆς, τοῦ ἐνδοξοτάτου κυρίου Νικ. Ψυχάρη βέη, ὡς μέλους τοῦ Διαρκοῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου καὶ τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ εὐγενεστάτων κυρίων Δ. Ταμβάκου, Γ. Καζανόβα, Κ. Νικολοπούλου, Π. Στεφάνοβικ, Εὐστ. Εὐγενίδου, Ν. Πλέσσα, Ι. Παπαδούκα. Γ. Ἀποστολίδου, Α. Μάγκου καὶ Α. Τελλόγλου. Ἀσμένως δὲ συγχαίροντες τῇ φίλῃ ἡμῖν αὐτῆς Ἱερότητι ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ ταύτῃ καὶ προτρεπόμενοι ἵνα, πρὸς ταῖς λοιπαῖς αὐτῆς σπουδαίαις καὶ πολλαῖς ἐκκλησιαστικαῖς διακονίαις, ἀναδέξηται καὶ τὴν κοινωφελεστάτην ταύτην ἐντολὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους, ἀδιστάκτως πεποίθαμεν ὅτι ἀναλαμβάνουσα, σὺν τοῖς λοιποῖς μέλεσι τῆς ἐφορίας, τὴν διοίκησιν τῶν ἐθνικῶν τούτων καταστημάτων, σπουδαίως συντελέσει μετὰ τοῦ διακρίνοντος αὐτὴν ἐνθέου ζήλου καὶ τῆς φιλοτίμου αὐτῆς προθυμίας εἰς τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω προαγωγὴν αὐτῶν, ἐφελκομένη οὕτω τὴν εὐαρέσκειαν μὲν τῆς Ἐκκλησίας, τὸν ἔπαινον δὲ τῶν πρὸς συντήρησιν αὐτῶν εἰσφερόντων ὁμογενῶν, καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν ἐν αὐτοῖς περιθαλπομένων πολυπληθῶν ὁμοδόξων χριστιανῶν. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετ' αὐτῆς. ,αωπζ' Νοεμβρίου κζ'.

Εὐγενέστατε κύριε Λεωνίδα Ζαρίφη, ἡμέτερε κατὰ πνεῦμα υἱὲ λίαν ἀγαπητέ, τὴν περισπούδαστον ἡμῖν αὐτῆς εὐγένειαν ἐκ ψυχῆς εὐχόμενοι εὐλογοῦμεν πατρικῶς. Τὸ ἀπὸ ιθ' ἐνεστῶτος μηνὸς κομισάμενοι υἱϊκὸν γράμμα τῆς λίαν περισπουδάστου ἡμῖν αὐτῆς εὐγενείας, ἐν ᾧ περιείχετο ὁ ζητηθεὶς κατάλογος ὑποψηφίων πρὸς ἐκλογὴν τῶν νέων μελῶν τῆς Ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων, προέβημεν ἐπὶ τούτῳ εἰς σύγκλησιν τῆς περὶ ἡμᾶς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ Διαρκοῦς Ἐθν. Μικτοῦ Συμβουλίου· συγκροτηθείσης δὲ σήμερον κοινῆς αὐτῶν συνεδρίας ὑπὸ τὴν ἡμετέραν προεδρείαν, ἐγένετο ἡ ἐκλογὴ τῆς κατὰ τὸν νέον Κανονισμὸν δωδεκαμελοῦς τῶν διαληφθέντων καταστημάτων Ἐφορίας, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου Ρόδου κὺρ Γερμανοῦ, συγκειμένης ἐκ τῶν εὐγενεστάτων κυρίων Ν. Ψυχάρη, Δ. Ταμβάκου, Γ. Καζανόβα, Κ. Νικολοπούλου, Π. Στεφάνοβικ, Ε. Εὐγενίδου, Ν. Πλέσσα, Ι. Παππαδούκα, Γ. Ἀποστολίδου, Α. Μάγκου, Α. Τελλόγλου. Ἀποφασισθέντος δὲ ὁμοφώνως ἐν τῇ αὐτῇ κοινῇ συνεδρίᾳ τῶν δύο σωμάτων ἵνα ἐκφρασθῶσιν εὐχαριστίαι τῇ τε λίαν περισπουδάστῳ ἡμῖν αὐτῆς εὐγενείᾳ καὶ πᾶσι τοῖς εὐγενεστάτοις αὐτῆς συναδέλφοις ἐπὶ τῷ ἀόκνῳ ζήλῳ καὶ τῇ εὐγενεῖ καὶ φιλανθρώπῳ δραστηριότητι, μεθ' ἧς ἡ τέως Ἐφορία, ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ἐργαζομένη, τελεσφόρως ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς, τῆς εὐημερίας καὶ τῆς ἀξιοπρεποῦς συντηρήσεως τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων ἐμόχθησεν, ἀσμένως προαγόμεθα ἀνακοινώσασθαι αὐτῇ τὰ εὐχαριστήρια ταῦτα ὡς καὶ τὴν πλήρη τῆς Ἐκκλησίας εὐαρέσκειαν, ἐκ μέσης καρδίας ἱκετεύοντες τὸν φιλάνθρωπον Κύριον ἵνα παρέχῃ τὴν πανσθενῆ αὐτοῦ ἀρωγὴν πᾶσι τοῖς ὑπὲρ τῶν εὐεργετικῶν καθιδρυμάτων τούτων φιλανθρώπως μοχθοῦσι πρὸς παγίωσιν καὶ εὐημερίαν αὐτῶν. Ἀπονέμοντες δὲ τὰς ἡμετέρας ἐγκαρδίους εὐχὰς καὶ εὐλογίας πᾶσι τοῖς ἀποτελέσασι τὴν ἀποχωροῦσαν Ἐφορίαν καὶ τοῖς συνεργασθεῖσιν αὐτῇ, δεόμεθα τοῦ χαριτοδότου Θεοῦ ἵνα ἀνταποδῷ ἑκάστῳ τὸν μισθὸν τῶν ἔργων αὐτοῦ, χαριζόμενος, σὺν παντὶ ἀγαθῷ, ἔτη ὡς πλεῖστα, ὑγιεινὰ καὶ σωτηριωδέστατα.

,αωπζ' νοεμβρίου κζ'.

— Ἡ κοινὴ συνεδρία τῶν δύο σωμάτων προβᾶσα εἰς ἐκλογὴν τοῦ ἀντικαταστάτου τοῦ κ. Ν. Φ. Γεωργιάδου, ἐκ τῶν προταθέντων ὑποψήφων κκ. Ἰ. Ἀναστασιάδου, Β. Σαρακιώτου, Γ. Φ. Γεωργιάδου καὶ Μιλτ. Ἰακώβου, ἐξελέξατο κατ' ἀπόλυτον πλειοψηφίαν (14 ψήφων) τὸν κ. Ἰ. Ἀναστασιάδην.

— Ἐπειδὴ πολλὰ τελευταίως ἐγράφησαν περὶ τοῦ κοινοτικοῦ ζητήματος Θεσσαλονίκης, τὰ πλεῖστα δὲ τούτων ἀπομακρύνονταί πως τῆς ἀληθείας, νομίζομεν καλὸν ἵνα γένηται ἐν τῇ **Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ** σύντομός τις ἀφήγησις τοῦ ζητήματος. Ἀφέντες κατὰ μέρος τὰ μέχρι τοῦδε γενόμενα, πῶς δηλαδὴ ἤρξατο τὸ ζήτημα, ποίας φάσεις ἔλαβε, καὶ τίνα τὰ ληφθέντα πρὸς ἐπίλυσιν αὐτοῦ μέτρα ἐπί τε τῆς πατριαρχείας τοῦ ἀοιδίμου Ἰωακεὶμ τοῦ ἀπὸ Δέρκων καὶ ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τῆς πατριαρχείας τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ἀναφέρομεν μόνον τὴν τελευταίαν φάσιν, εἰς ἣν κατέληξε τὸ ζήτημα τοῦτο, καὶ τὰ μέτρα, ἅτινα πρὸς διακανόνισιν αὐτοῦ ἐλήφθησαν. Ἐνῷ ἡ ἱερὰ Σύνοδος ἐν ἐπανειλημμέναις συνεδρίαις ἐξετάζουσα τὰς ἀμοιβαίας ἀντεγκλήσεις τῶν δύο διαμαχομένων μερίδων, ἐπεζήτει τὸ καταλληλότερον μέτρον πρὸς λύσιν αὐτοῦ, ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Γρηγόριος ἐπιθυμῶν νὰ ἐπιτευχθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ἡ ἀποκατάστασις τῆς εἰρήνης ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, ἥτις ἐστὶ τὸ κέντρον τοσούτων ἐκκλησιαστικῶν συμφερόντων, ὑπέδειξε τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ ὡς μέτρον δυνάμενον νὰ ἐπιλύσῃ ὁριστικῶς τὸ ζήτημα τὴν ἐκλογὴν νέας ἀντιπροσωπείας τῆς κοινότητος Θεσσαλονίκης διὰ διορισμοῦ ἐξ ὀφφικίου ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων ἐπιτροπῆς ἑξαμελοῦς, τριῶν λαμβανομένων ἐξ ἑκάστης μερίδος, ἐντολὴν περιβεβλημένης ἵνα ἐξελέγξῃ τὸ μήτρῳον τῶν ἐκλογέων καὶ ἐκλεξίμων, ἐπιστατήσῃ δὲ ἀκολούθως εἰς

τὰς νέας ἐκλογάς. Ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης διεβεβαίου τὴν ἱερὰν Σύνοδον ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο, ἐὰν ληφθῇ, θέλει στήσει τὴν ὑπάρχουσαν ἐν Θεσσαλονίκῃ διαμάχην καὶ ἀποκαταστήσει τὴν εἰρήνην καὶ ἁρμονίαν.

Ἐν τούτοις ἡ ἱερὰ Σύνοδος μὴ θέλουσα νὰ προβῇ εἰς τὴν λῆψιν μέτρου τινὸς ἐσπευσμένως καὶ ἄνευ τῆς ἐκ προτέρων βεβαιότητος περὶ τῆς ἀποδοχῆς καὶ ἐπιτυχίας αὐτοῦ, ἐπέστησε πρῶτον τὴν προσοχὴν τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ἐπὶ τούτου, καὶ ἐνετείλατο αὐτῷ ἵνα σκεφθεὶς ὡρίμως καὶ ἐξετάσας ἀκριβῶς πληροφορήσῃ εἰ τὸ προτεινόμενον μέτρον ἔξει τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα· ἡ αὐτοῦ πανιερότης ἔδωκε πληρεστάτας διαβεβαιώσεις ὅτι τὸ μέτρον τῆς ἐκλογῆς νέας ἀντιπροσωπείας διὰ τοῦ ἐξ ὀφρικίου διορισμοῦ ἐξαμελοῦς ἐπιτροπῆς, τριῶν ἐξ ἑκάστης μερίδος λαμβανομένων, θέλει θέσει ὁριστικὸν τέρμα εἰς τὴν διαφωνίαν καὶ συνάψει τὰ διεστῶτα. Συνεπείᾳ τούτου ἡ ἱερὰ Σύνοδος προέβη διορίσαι ἐξ ὀφρικίου ἐπιτροπὴν ἐξαμελῆ, λαβοῦσα τὰ ὀνόματα τῶν διορισθέντων προσώπων ἐκ καταλόγου ὑποβληθέντος αὐτῇ, καὶ ἀνήγγειλε μὲν τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς ταύτην τῷ πανιερ. μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης, ἐγνωστοποίησε δὲ ταύτην τῇ κοινότητι, διὰ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος ἀναγνωσθησομένου ἐπ' ἐκκλησίας. Διὰ τοῦ γράμματος τούτου ἡ Ἐκκλησία ἀνακοινουμένη τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς, ἀπηύθυνε τῇ κοινότητι Θεσσαλονίκης σωτηρίους συμβουλὰς πρὸς εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν, καὶ ἐποιεῖτο ἔκκλησιν εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν φιλογένειαν πάντων τῶν μελῶν τῆς κοινότητος ταύτης, ἵνα χάριν τῶν διακυβευομένων τιμαλφῶν συμφερόντων συντελέσωσιν ἕκαστος κατὰ δύναμιν εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁμονοήσωσιν. Ἐν τούτοις μετὰ ὀλιγοήμερον παρέλευσιν ὁ μητροπολίτης Θεσσαλονίκης γράφων εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἀνήγγελλεν ὅτι οἱ τρεῖς ἐκ τῆς συμπολιτεύσεως εἰς τὴν ἐξαμελῆ ἐπιτροπὴν ἐκλεγέντες ἀρνοῦνται ν' ἀποδεχθῶσι τὴν ἐκλογὴν αὐτῶν, ἐὰν μὴ πρότερον τὰ Πατριαρχεῖα ἀποφανθῶσι περὶ τῆς νομιμότητος τῆς ἐκλογῆς τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς κοινότητος, καὶ δηλώσωσι τοῦτο δι' ἐγγράφου ἐπισήμου τοῖς ἐκτελεσταῖς τῆς διαθήκης Παπάφη, τοῦθ' ὅπερ ἤθελε περιαγάγει τὴν Ἐκκλησίαν εἰς θέσιν διλημματικήν. Συνεπείᾳ τούτου τὸ Πατριαρχεῖον ἔδοτο τῷ μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης ἐντολὴν ἵνα προβῇ εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ἀνωτέρω ἀποφάσεως τῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εὑρίσκεται τὸ κοινοτικὸν ζήτημα τῆς Θεσσαλονίκης. Ἀπόκειται νῦν εἰς τὴν φιλοπατρίαν τῶν κατοίκων αὐτῆς ἵνα χάριν τῶν ὑψηλοτέρων συμφερόντων, ἅτινα σπουδαῖον διατρέχουσι κίνδυνον ἐν τῇ ἀστόργῳ ταύτῃ πάλῃ, τείνωσιν ἀλλήλοις χεῖρα ἀδελφικὴν καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐκκλησίας θῶσι τέρμα εἰς τὸ ζήτημα.

— Ἡ Μ. Ἐκκλησία πολλάκις ἔγραψε πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις πανιερ. ἀρχιερεῖς, παραγγέλλουσα νὰ μὴ προβαίνωσιν εἰς χειροτονίας ἱερέων καὶ ἱεροδιακόνων, ἂν μὴ προϋπάρχωσι θέσεις, ἐν αἷς οὗτοι ἐγκατασταθήσονται, διότι τινὲς τούτων χειροτονούμενοι μεταβαίνουσιν εἰς ἄλλας ἐπαρχίας εἰς ζήτησιν θέσεων, ἐπὶ κοινῷ σκανδάλῳ τῶν ὀρθοδόξων, οὐχὶ σπανίως δέ τινες ἐκτρέπονται εἰς τὸ τελεῖν ἱεροπραξίας ἄνευ ἀδείας τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς τοῦ μέρους, ἐν ᾧ διαμένουσι. Πρὸς παῦσιν τῶν ἀτοπημάτων τούτων, ἡ Μ. Ἐκκλησία ἀπέλυσεν ἐγκαίρως ἐγκύκλιον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα, τὴν προσοχὴν ἐφιστῶσα τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν, τὸ μὲν ὅπως μὴ ἐν τῷ μέλλοντι χειροτονῶσιν ἱερεῖς καὶ ἱεροδιακόνους ἀπολελυμένως, τὸ δὲ ὅπως μὴ ἐπιτρέπωσι τοῖς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτῶν τοιούτοις νὰ μεταβῶσιν ἐνταῦθα ἢ ἀλλαχόσε, ἐκτὸς ἂν σπουδαία τις ὑπόθεσις καὶ ἀνάγκη ἐπιβάλλῃ αὐτοῖς τὴν ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς ἱερατείας αὐτῶν εἰς ἄλλο μέρος μετάβασιν, ὁπότε δέον νὰ ἐφοδιάζωνται διὰ τῶν νενομισμένων συστατικῶν γραμμάτων, καὶ ἐπὶ τῷ ὅρῳ τῆς εἰς τὰ ἴδια ἐπιστροφῆς, ἅμα τῇ διεκπεραιώσει τῆς ὑποθέσεως, δι' ἣν ἀπεδήμησαν. Ἀνηγγέλθη δ' ὅτι οἱ ἄνευ τοιούτων γραμμάτων ἀποδημοῦντες θέλουσιν ἐξαναγκάζεσθαι πάντες εἰς τὴν εἰς τὰ ἴδια ἐπιστροφήν. Οὕτω δὲ τηρουμένων τῶν ἐκ προνοίας ἐκκλησιαστικῆς ληφθεισῶν τούτων διατάξεων, ἀπρόσβλητος διατηρηθήσεται ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ εὐλάβεια τῶν ὀρθοδόξων πρὸς τὸν ἱερὸν κλῆρον.

— Συνεπῶς ταῖς πρὸς τοὺς πανιερ. μητροπολίτας διαβιβασθείσαις ὁδηγίαις, ἡ Μ. Ἐκκλησία ἔγραψε καὶ πρὸς τοὺς ἐξάρχους τῶν πατριαρχικῶν ἐξαρχιῶν Γηρομηρίου καὶ Μεσσόβου ἐν Ἠπείρῳ, καὶ τοὺς ἡγουμένους καὶ συμβούλους τοὺς ἐν ταῖς πατριαρχικαῖς ἐξαρχίαις Σουμελᾶ, Βαζελῶν καὶ Περιστερεώτα παρὰ τὴν Τραπεζοῦντα καὶ Πάτμου, ἐπὶ τῷ αὐτῷ πνεύματι, καθὰ πληροφορηθεῖσα ὅτι ἐν ταῖς ἐξαρχίαις ταύταις ἐπιτρέπεται νὰ τελῶνται χειροτονίαι προσώπων μὴ ἐχόντων τὴν ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων ὁριζομένην ἡλικίαν καὶ τὰ προτόντα. Διὰ πατριαρχικῶν ἐπιστολῶν διετάχθησαν οἱ ἔξαρχοι καὶ ἡγούμενοι οὗτοι, ὅπως μὴ ἐνεργῶσι χειροτονίας τοιαύτας, ἄνευ προηγουμένης ἐκκλησιαστικῆς ἀδείας, ἀλλ' ὁσάκις ἀνάγκη ἐπιστῇ, ἀναφέρωνται εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν, διαπιστοῦντες ἅμα μὲν ὅτι

ὁ χειροτονηθησόμενος φέρει τὴν νενομισμένην ἡλικίαν καὶ τὰ κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας προσόντα, ἅμα δ' ὅτι καὶ θέσις ὑπάρχει, ἐν ᾗ διαρκῶς οὗτος ἀποκατασταθήσεται, ὁπότε δύνανται νὰ προβαίνωσιν εἰς χειροτονίαν, διά τινος τῶν γειτόνων ἀρχιερέων γινομένην· ἐνεταλησαν δὲ συγχρόνως οὗτοι ὅπως μὴ ἐπιτρέπωσι τὴν ἀπὸ τῆς ἐξαρχικῆς περιφερείας ἔξοδον τῶν ἱερέων καὶ ἱεροδιακόνων ἄνευ συστατικοῦ ἐξαρχικοῦ γράμματος.

— Ἐπειδὴ ἀπὸ πολλοῦ συνέβαινεν ἄτοπόν τι, παρὰ τὴν κεκανονισμένην ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, ὅτι κοινότητες ὁμογενεῖς ὀρθόδοξοι ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν τοῦ οἰκουμ. Θρόνου ἀπ' εὐθείας ἀνεφέροντο πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, μὴ διαβιβάζουσαι τὰς αἰτήσεις αὐτῶν διὰ τῶν κατὰ τόπους ἀρχιερέων, ὑφ' οὓς τελοῦσιν ἐκκλησιαστικῶς, ἡ Μ. Ἐκκλησία ἔγραψε τοῖς πανιερ. μητροπολίταις ὅπως προτρέψωνται τὰς ὑπ' αὐτοὺς ὀρθοδόξους κοινότητας ἵνα τοὐντεῦθεν ἀναφέρωνται διὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν αὐτῶν ἀρχῶν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα διὰ πᾶσαν ὑπόθεσιν ἀφορῶσαν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά, τὰ ἐκπαιδευτικὰ καὶ τὰ λοιπὰ αὐτῶν κοινοτικὰ πράγματα, ὑπομνήσασα ἅμα τοῖς μὴ ἔχουσιν ἀνταποκριτὰς αὐτῶν ἐν τῇ πρωτευούσῃ ὅπως ὀνομάσωσι τοιούτους.

— Ἐπίσης ἀπεστάλησαν ἐπιστολαὶ συνοδικαὶ τοῖς ἔχουσιν ἐπισκοπὰς πανιερ. μητροπολίταις Ἐφέσου, Ἡρακλείας, Θεσσαλονίκης, Ἰωαννίνων, Νεοκαισαρείας, Κρήτης, Ρόδου, Δράμας καὶ Σμύρνης, προτρεπομένοις ὅπως ἐπιστήσωσι τὴν προσοχὴν τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἐπισκόπων εἰς τὴν ἀκριβῆ τήρησιν ἀρχαίας ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, καθ' ἣν ὀφείλουσιν οἱ ἐπίσκοποι ν' ἀναφέρωνται διὰ τοῦ οἰκείου μητροπολίτου ἕκαστος εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν καὶ οὐχὶ ἀπ' εὐθείας.

— Γνωστὸν ὅτι ἀπὸ ἐννεαετίας ἐν τοῖς Πατριαρχείοις λειτουργεῖ τακτικῶς ἐπιτροπὴ ἐξελέγχουσα τοὺς λογαριασμοὺς τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως ἱερῶν ναῶν, συγκειμένη ἐκ τοῦ πανοσιολ. Μ. πρωτοσυγκέλλου κ. Κοσμᾶ, τοῦ Α΄ γραμματέως τοῦ Δ. Ἐθν. Μικτοῦ Συμβουλίου κ. Δ. Θ. Ξανθοπούλου, τοῦ ταμίου τοῦ ἐθνικοῦ Ταμείου κ. Σ. Παπαδάκη καὶ τοῦ ἐπὶ τούτῳ ἐλεγκτοῦ κ. Ν. Α. Νικολαΐδου, ἥτις ὑποβάλλει τῷ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίῳ δι' ἐκθέσεων τὸ πόρισμα τῆς ὑπ' αὐτῆς διενεργουμένης ἐξελέγξεως. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, ἐξελέγχουσα τοὺς λογαριασμούς, συχνάκις μὲν ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ ἐπαινέσῃ τοὺς μετὰ λογιστικῆς ἀκριβείας τὰ ἱερὰ χρήματα τῶν ναῶν διαχειρισαμένους, εἰς τὴν εὐχάριστον δὲ ταύτην θέσιν εὑρίσκεται καὶ σήμερον, ὡς ἐπληροφορήθημεν, ὅπως ἐπαινέσῃ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ναοῦ τῆς ἄνω συνοικίας τοῦ Διπλοκιονίου, ἤτοι τῆς Παναγίας τῆς νέας συνοικίας διά τε τὴν ἀκριβειαν τῶν βιβλίων αὐτῆς καὶ διότι ἐν διαστήματι τῶν δύο ἐτῶν ἠλάττωσε τὸ χρέος τοῦ ναοῦ κατὰ 36½ λίρας. Ἐν τούτοις, καὶ νῦν καὶ ἄλλοτε παρετηρήθη ὅτι ἐπίτροποί τινες ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ παραβιάζουσι τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ Κανονισμοῦ τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν, ὁτὲ μὲν συνομολογοῦντες δάνεια, ὁτὲ δὲ προβαίνοντες εἰς οἰκοδομὰς, ἢ πολυδαπάνους ἐπισκευὰς ἄνευ τῆς ἀδείας τῆς Ἐκκλησίας, καίτοι πολλάκις αὕτη ἐπέστησεν εἰς τοῦτο τὴν προσοχὴν αὐτῶν δι' ἐπανειλημμένων εἰδοποιήσεων, δι' ὧν ἀπηγορεύθη αὐτοῖς ἡ ἄνω τῶν 500 λιρῶν δαπάνη. Ἀξιέπαινοι δέ εἰσιν ἐκεῖνοι τῶν ἐπιτρόπων, ὅσοι προσκαλούμενοι νὰ δώσωσι λόγους καὶ εὐθύνας προθύμως ὑπακούουσιν εἰς τὴν φωνὴν τῆς πνευματικῆς ἀρχῆς, ἐνῷ τοὐναντίον οἱ ὁπωσδήποτε δυστροποῦντές εἰσιν ἀξιόμεμπτοι, διότι καὶ δυσκολίαν παρέχουσιν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἀναγκάζουσιν αὐτὴν ἵνα καταφεύγῃ εἰς μέτρα δραστηριώτερα πρὸς προσαγωγὴν αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῆς. Τούτου ἕνεκεν, ἐν ταῖς στήλαις τῆς **Ἀληθείας** συνεχῶς μέλλουσι δημοσιεύεσθαι πληροφορίαι περὶ τῆς διαχειρίσεως τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν, ἵνα οἵ τε ἐνορῖται καὶ τὸ λοιπὸν δημόσιον ἐκτιμῶσι κατὰ τὸ πρόσῆκον τὰς ἐργασίας τῶν ἑκασταχοῦ ἐφοροεπιτροπῶν.

— Ἕνεκεν ἀναφυείσης διαφωνίας καὶ διαιρέσεως τῶν κατοίκων τῆς ἐνορίας Σαλματομβρουκίου ἐπὶ σχολικοῦ ζητήματος, τινὲς τούτων ἀνηνέχθησαν πρὸς τὸ αὐτοκρ. Ὑπουργεῖον τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ὅπερ ἐπεφόρτισε τὸν ἐπόπτην τῶν μουσουλμανικῶν σχολῶν ἐνδοξ. Ἀβδουλλὰχ Χασὴπ ἐφένδην ὅπως παραλαβὼν καὶ τὸν ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τούτου Ἀβραὰμ Βαπορίδην ἐφένδην καταστήσωσιν ἐν τῇ συνοικίᾳ ταύτῃ, ἀντὶ τοῦ ἀπὸ πενταετίας λειτουργοῦντος νηπιαγωγείου, δημοτικὴν σχολὴν ἀρρένων, καὶ εἰσαγάγωσιν ἐν τῇ τοιαύτῃ σχολῇ διδάσκαλον τὸν ὑπὸ τῶν ὀλίγων τούτων ζητούμενον. Ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης πληροφορηθεὶς τοῦτο, ἔσπευσε διαβιβάσαι τῷ ἐξοχωτάτῳ Ὑπουργῷ πατριαρχικὸν τακρίριον, ἐν ᾧ ἐκτιθέμενος τὸ ἐπισυμβὰν γεγονὸς ἠξίου τὴν ἐπαναγωγὴν τῆς ὑποθέσεως ταύτης εἰς τὸ ἰσχῦον ἐπὶ τῶν σχολικῶν πραγμάτων καθεστὸς, ἡ δὲ Α. Ἐξοχότης λίαν εὐγενῶς καὶ προφρόνως ἀποκρινομένη ἐξέφρασεν ἐν τῇ ἀπαντήσει αὐτῆς θλῖψιν ἐπὶ τοῖς γενομένοις, ἀναγνωρίζουσα δὲ τὴν ἐν τοιούτοις ἁρμοδιότητα τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατέλιπε τῇ Α. Θ. Π. τὴν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἰσχύον-

τος καθεστῶτος ἐξομάλυνσιν τοῦ προκειμένου σχολικοῦ ζητήματος. Κατὰ συνέπειαν, τῷ παρελθόντι σαββάτῳ, ὁ διαγγελεὺς τῶν Πατριαρχείων Μ. Δανέζης ἐφένδης μετὰ τοῦ πατριαρχικοῦ ἐπόπτου τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως σχολείων τῶν ὀρθοδόξων ἀρχιμανδρίτου κ. Ἀθανασίου Ἡλιάδου μεταβάντες εἰς τὴν ἐνορίαν Σαλματομβρουκίου ἠνέῳξαν τὸ Νηπιαγωγεῖον, ἐγκαθιδρύσαντες τὰς τέως διδασκούσας δύο διδασκάλους, οὕτω δὲ ἀποκατέστη ἡ δέουσα τάξις καὶ ἡσυχία ἐν τῇ ἐνορίᾳ ταύτῃ.

— Προσεκλήθησαν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐνταῦθα οἱ πανιερ. μητροπολῖται Τραπεζοῦντος Γρηγόριος καὶ Καστορίας Κύριλλος· ἐκ τούτων ὁ πρῶτος ἀνήγγειλε προχθὲς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὅτι ὁσονούπω ἀφικνεῖται εἰς τὴν πόλιν ἡμῶν.

Τῇ δευτέρᾳ 30 λήξαντος, ἑορτῇ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, πρώτου κηρύξαντος ἐν Βυζαντίῳ τὸ Εὐαγγέλιον, ἐγένετο ἡ νενομισμένη πατριαρχικὴ λειτουργία ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, συνιερουργούντων τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ τῶν πανιερ. συνοδικῶν τε καὶ μὴ μητροπολιτῶν Νικαίας, Χαλκηδόνος, Δέρκων, Βερροίας, Ρόδου, Μιτυλήνης, Λήμνου, Βάρνης, Ἴμβρου, Χαλδείας, Δρυϊνουπόλεως, Χαλεπίου καὶ Νευροκοπίου, πλήθους ὀρθοδόξων ἐκκλησιαζομένου. Παρέστησαν ἐν τῇ λειτουργίᾳ ἡ Α. Ἐξ. ὁ Μ. λογοθέτης τῆς Μ. Ἐκκλησίας Σταυράκης βέης Ἀριστάρχης καὶ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μικτοῦ Συμβουλίου ὁ ἐνδοξ. Ν. Ψυχάρης βέης.

— Τῇ κυριακῇ, 29 λήξαντος, ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησε κατὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν ἐν τῷ ἐν Τόπ-καπι ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου.

— Τῇ δευτέρᾳ ἐπεσκέψατο ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου τὸν κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην ἄγοντα τὴν ὀνομαστικὴν ἑορτὴν αὐτοῦ ἐξοχώτατον πρεσβευτὴν τῆς Ἑλλάδος κ. Ἀνδρέαν Κουντουριώτην ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Κοσμᾶς.

— Κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτὴν τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Συλλόγου « Ἑρμοῦ », ἄγοντος ἅμα καὶ τὴν δεκαετηρίδα τῆς συστάσεως αὐτοῦ, τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ, ἐξεπροσώπει τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ὁ πανιερ. μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως κ. Κλήμης, προσφωνήσας τὰ δέοντα.

— Κατὰ τὴν Νέαν Διατίμησιν τῶν τοῦ Ἐθν. Ταμείου δικαιωμάτων τὸ ποσὸν τὸ καταβαλλόμενον ὑπὸ τῆς αἰτούσης κοινότητος πρὸς ἔκδοσιν τακριρίου χορηγίας ὑψηλῶν φιρμανίων ἐκκλησίας ἢ σχολῆς, ὡρίσθη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τετραγωνικῶν πήχεων: μέχρι μὲν 400 πήχεων γρόσια 200, ἀπὸ 400 —600 γρ. 400, ἐπέκεινα δὲ τῶν 600 πήχεων γρόσια 800. Τὰς πληροφορίας ταύτας σημειοῦμεν χάριν τῶν μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν ἢ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν, τῶν ἀπευθυνομένων εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, πρὸς ἔκδοσιν τοιούτων φιρμανίων.

— Ἐξ Ἁγίου Ὄρους ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν ὅτι, ἀποσυρθέντος τοῦ τέως σχολάρχου τῆς Κεντρικῆς Ἀθωνιάδος σχολῆς ὁσιολ. ἱεροδιακόνου κ. Χριστοφόρου Προδρομίτου, διευθύναντος αὐτὴν ἐπὶ ἑπταετίαν, ἐκλήθη σχολάρχης ὁ πανοσιολογ. ἱερομόναχος κ. Χρυσόστομος Λαυριώτης, ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῆς ἱερᾶς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς Σχολῆς.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων.—Δεῖγμα πολυτίμητον τῆς ὑψηλῆς Αὐτοῦ εὐνοίας ἡ Α. Α. Μ. ὁ Σουλτάνος εὑηρεστήθη νὰ χορηγήσῃ τῷ μακαριωτάτῳ πατριάρχῃ τῆς ἁγίας Πόλεως κ. Νικοδήμῳ, διατάξας ν' ἀποσταλῇ αὐτῷ ἀδαμαντοκόλλητος ταμβακοθήκη.

ΠΕΡΙ ΜΝΗΣΤΕΙΑΣ καὶ ΓΑΜΟΥ.

Ἡ Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, εἰς πρόληψιν διαφόρων ἀτόπων ἐπισυμβαινόντων συνεχῶς ἕνεκα παραβάσεως τῶν περὶ μνηστείας καὶ γάμου ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων, ἐξέδωκεν ἄρτι τὴν ἑπομένην πατριαρχικὴν Ἀπόδειξιν, ἀναγνωσθεῖσαν τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἐνοριῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως:

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ἐλέῳ Θεοῦ κ. τ. λ.

Ἀριθ. $\frac{\text{Πρωτ. } 5109}{\text{Διεκπ. } 2527}$

Ἐντιμότατοι κληρικοὶ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας καὶ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Πόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς Καταστένου, καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά· χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Ὅσον μέγα καὶ σπουδαῖόν ἐστι τὸ ἱερὸν μυστήριον τοῦ γάμου, βάσις καὶ θεμέλιον ὑπάρχον τοῦ ἐν τῇ οἰκογενείᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ χρηστοῦ καὶ ἐναρέτου βίου τῶν χριστιανῶν, τοσοῦτον καὶ ἡ κοινὴ τῶν ὀρθοδόξων μήτηρ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία σπουδαίως ἀείποτε ἐμερίμνησε περὶ τῆς συμφώνως τῷ νόμῳ καὶ τῇ χριστιανικῇ εὐπρε-

πείᾳ τελέσεως αὐτοῦ, οὐ μόνον τὸ νομικῶς ἀκριβὲς ἐν τοῖς γάμοις, ἀλλὰ καὶ τὸ χριστιανικῶς εὐπρεπὲς κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν θείων Πατέρων ἐπιζητοῦσα. Ἐπειδὴ δὲ ἀπὸ τῆς εὐδοκίᾳ Θεοῦ ἀναρρήσεως ἡμῶν ἐπὶ τὸν ἁγιώτατον Οἰκουμενικὸν θρόνον μετὰ πολλῆς λύπης παρετηρήσαμεν ὅτι ἐνιαχοῦ οὔτε ἡ ἀκρίβεια τοῦ νόμου τηρεῖται ὡς δεῖ, καὶ αἱ κατὰ καιροὺς ἀπευθυνθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας συμβουλαὶ καὶ ὑποθῆκαι παρορῶνται ὑπ' ἐκείνων ἰδίως, ὧν καθῆκον ἀπαράβατον ἔδει εἶναι ἡ τούτων ἀκριβὴς φυλακὴ καὶ τήρησις, ὡς ἐκ τούτου δὲ κατά τε τὴν σύναψιν μνηστειῶν καὶ κατὰ τὴν τέλεσιν γάμων λαμβάνουσι συνεχῶς χώραν πολλὰ μὲν τὰ κανονικῶς ἐπίμεμπτα, οὐκ ὀλίγα δὲ τὰ τῇ χριστιανικῇ εὐπρεπείᾳ ἀντικείμενα, καθῆκον ἀξιοχρέου μερίμνης ἡγησάμεθα ἐπαναλαβεῖν καὶ ὑπομνῆσαι πᾶσιν ὑμῖν τὰ προσήκοντα περὶ τοῦ σπουδαίου τούτου ἀντικειμένου, πρὸς πρόληψιν μὲν τῶν ἐνίοτε συμβαινόντων ἀτοπημάτων, προφυλακὴν δὲ τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τῶν ἐπιζημίων καὶ ὀλεθρίων πολλάκις συνεπειῶν τῶν παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου καὶ τὰς συμβουλὰς τῆς Ἐκκλησίας συναπτομένων μνηστειῶν καὶ γάμων. Καὶ δὴ γράφοντες διὰ τῆς παρούσης πατριαρχικῆς ἡμῶν ἀποδείξεως ἐντελλόμεθα καὶ προτρεπόμεθα πάντας ἵνα κατὰ τὴν σύναψιν μνηστείας μὴ προβαίνητε εἰκῇ καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ μετὰ προηγουμένην ἀκριβῆ ἐξέτασιν καὶ ὥριμον σκέψιν, ὁπόταν πεισθῆτε ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένων κωλυμάτων, ἀναλογιζόμενοι οἷα τὰ ἐκ τῶν βίᾳ ἢ συναρπαγῇ καὶ ἄνευ τῆς προσηκούσης ἐρεύνης συναπτομένων μνηστειῶν λυπηρὰ ταῖς οἰκογενείαις ἀποτελέσματα. Ὅθεν μετὰ τὴν τοιαύτην ὀφειλετικὴν ἐξέτασιν ζητητέον τὴν συναίνεσιν τῶν μνηστευομένων καὶ τὴν τῶν γονέων ἢ κηδεμόνων αὐτῶν, ἐὰν ἔχωσι τοιούτους, φευκτέον δὲ τὰς ἐν ἀώρῳ ἡλικίᾳ προκαλουμένας μνηστείας, αἵτινες, καθὰ μακρὰ πείρα ἀπέδειξεν, ἀστοχοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τῆς τοῦ γάμου ἱερότητος καὶ εἰς ἐξευτελισμὸν αὐτοῦ συντελοῦσι. Προσήκει δὲ συνάπτεσθαι τὰς μνηστείας ἐπὶ παρουσίᾳ ἱερέως καὶ ἄλλων προσώπων, ἵνα εὐχερὴς ᾖ ἐν ἀνάγκῃ ἡ ἀπόδειξις αὐτῶν, καὶ μὴ παρατείνειν ταύτας πλέον τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζομένης προθεσμίας τῶν δύο ἐτῶν, ἀλλ' εἰ δυνατὸν καὶ συντέμνειν τὸν χρόνον, καθ' ἃ καὶ ἄλλοτε ἡ Ἐκκλησία μητρικῶς προνοοῦσα συνεβούλευσε, μηδ' ἐπιτρέπειν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μνηστείας ἐλευθέραν καὶ ἀκώλυτον εἴσοδον τοῖς μεμνηστευμένοις, ὡς γνωστοῦ ὄντος οἷα τὰ ἐκ τῶν τοιούτων σχέσεων προκαλούμενα ἄτοπα καὶ οἷα τὰ ἐντεῦθεν ἐν ταῖς οἰκογενείαις ἀναφυόμενα λυπηρὰ σκάνδαλα. Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐντελλόμεθα ἰδίᾳ τοῖς ἀρχιερατικῶς ἢ ἱερατικῶς προϊσταμένοις ἵνα μὴ μόνον λόγῳ καθοδηγῆτε τοὺς ἐπὶ μνηστείᾳ προσερχομένους περὶ τοῦ συμφώνως τῷ νόμῳ πρακτέου, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ἐπαγρυπνῆτε ὡς πατέρες πνευματικοὶ καὶ λειτουργοὶ τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ἐν τῇ ἐνορίᾳ ὑμῶν ἐφαρμόζωνται κατὰ πάντα ἥτε νομοθεσία καὶ αἱ σχετικαὶ ἐπὶ συνάψει μνηστειῶν συμβουλαὶ τῆς Ἐκκλησίας· καὶ δὴ ὅταν προσκαλῆσθε εὐλογῆσαι μνηστείαν ὀφείλετε ἐριστᾷν σπουδαίως τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως πασῶν τῶν σχετικῶν τοῦ νόμου διατάξεων, ἀπέχειν δὲ τοῦ εὐλογῆσαι τὴν μνηστείαν πρὶν ἢ πεισθῆτε ἀκριβῶς ὅτι οὐδὲν ὑφίσταται κώλυμα καθιστὰν τὴν μνηστείαν ἄκυρον· κατὰ συνέπειαν ἐὰν ἀμφότεροι οἱ μνηστευόμενοι ἢ ὁ ἕτερος αὐτῶν κατάγωνται ἐξ ἄλλης χώρας, ἐπαρχίας ἢ ἐνορίας, ὀφείλετε ζητεῖν καὶ λαμβάνειν παρὰ τῶν μνηστευομένων ἢ τοῦ ἑτέρου αὐτῶν ἔγγραφα ἐκδεδομένα ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν καὶ βεβαιοῦντα ὅτι οὐδὲν εἰς σύναψιν ἐγκύρου μνηστείας ἔχουσι κώλυμα τὰ περὶ ὧν πρόκειται πρόσωπα· ἄλλως, ἐὰν πρὸ τῆς λήψεως τοιούτων πιστοποιητικῶν προβῆτε εἰς σύναψιν μνηστείας, ἔσεσθε ὑπεύθυνοι ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον. Καὶ ταῦτα μὲν ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν σύναψιν μνηστειῶν· ὅσον δ' ἀποβλέπει εἰς τὴν τέλεσιν τοῦ θείου μυστηρίου τοῦ γάμου, ὅπερ μέγα ἐστί, κατὰ τὸν θεῖον ἀπόστολον Παῦλον, καθὸ τύπος ὑπάρχον τῆς μετὰ τῆς Ἐκκλησίας ἑνώσεως τοῦ Θεανθρώπου Σωτῆρος ἡμῶν, ἐντελλόμεθα ἐπίσης καὶ παραγγέλλομεν ἵνα καὶ διὰ τὴν ἱερότητα τοῦ μυστηρίου καὶ χάριν τῶν οἰκογενειῶν ὑμῶν φυλάττητε ἀκριβῶς καὶ ἀπαραβάτως πάντα ὅσα ἡ ἱερὰ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν νομοθεσία περὶ γάμων διακελεύεται, γινώσκοντες ὅτι πολλάκις ἡ ἐλαχίστη παράλειψις καθίστησιν ἄκυρον τὴν πρᾶξιν καὶ προκαλεῖ ἀνεπανορθώτους συνεπείας διά τε τοὺς συνάπτοντας τοιούτους γάμους παρὰ τὰς διατάξεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς νομοθεσίας, καὶ διὰ τὰ ἐκ τῶν τοιούτων ἀθέσμων καὶ ἀκύρων γάμων τικτόμενα τέκνα. Ἰδίᾳ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐριστῶμεν τὴν σύντονον προσοχὴν τῶν ἀρχιερατικῶς ἢ ἱερατικῶς προϊσταμένων, ὅπως πᾶσαν καταβάλλητε μέριμναν ἵνα ἐν τῇ τελέσει γάμων τηρῶνται πᾶσαι αἱ σχετικαὶ διατάξεις τοῦ νόμου, ἐξετάζητε καὶ αὖθις ἐν πάσῃ ἀκριβείᾳ μή τι παρενεβλήθη ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς μνηστείας κώλυμα ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προβλεπομένων, ἐν

περιπτώσει δὲ τοιαύτῃ μὴ μόνον ἀπέχητε τοῦ χορηγεῖν πιστοποιητικὸν πρὸς ἔκδοσιν ἀδείας, ἀλλὰ καὶ πληροφορῆτε ἐγκαίρως τὰ Πατριαρχεῖα πρὸς διάλυσιν τῆς μνηστείας, ἀναλογιζόμενοι τὴν μεγίστην εὐθύνην, ἣν ὑπέχετε ἄλλως ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἐν τῇ ἐκδότει δὲ τῶν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἀποστελλομένων πιστοποιητικῶν, ἐντελλόμεθα ὑμῖν προσέχειν ἀκριβῶς καὶ σημειοῦν ἐν αὐτοῖς τὰ ὀνόματα, τὴν ἡλικίαν, τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν πατρίδα τῶν μελλόντων ἐλθεῖν εἰς γάμου κοινωνίαν· καὶ ἐὰν ἀμρότεροι οἱ μέλλοντες συνάψαι γάμον, ἢ ὁ ἕτερος αὐτῶν, κατάγωνται ἐξ ἄλλης χώρας, ἐπαρχίας ἢ ἐνορίας, ζητεῖν καὶ λαμβάνειν ἔγγραφα ἐκδεδομένα παρὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, εἰς ἃς ὑπήγοντο τέως οἱ εἰς γάμον ἐλθεῖν ζητοῦντες, μαρτυροῦντα τὸ ἀκώλυτον αὐτῶν εἰς σύναψιν νομίμου γάμου, καὶ ἐπισυνάπτειν ταῦτα ἐν τῷ πρὸς τὴν μεγάλην Ἀρχιδιακονίαν πιστοποιητικῷ· ἀποστέλλειν δὲ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τοὺς τὴν ἔκδοσιν ἀδείας γάμου αἰτοῦντας πολὺ πρὸ τῆς ὡρισμένης εἰς τέλεσιν τοῦ γάμου ἡμέρας καὶ οὐχὶ τὴν προτεραίαν αὐτῆς, ἵνα, ἐὰν ἀναφυῇ ζήτημά τι, ὑπάρχῃ ὁ πρὸς ἐξέτασιν καὶ ἐξακρίβωσιν τοῦ πράγματος ἀπαιτούμενος χρόνος. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἐντελλόμεθα καὶ παραγγέλλομεν πᾶσιν ὑμῖν κληρικοῖς τε καὶ λαϊκοῖς ἵνα, οἱ μὲν πρῶτοι ἐξελέγχητε καὶ καταδιώκητε, οἱ δὲ δεύτεροι ἀποφεύγητε ἐπιμελῶς τοὺς κρύφα ἢ ἄνευ τῆς ἀδείας τῶν Πατριαρχείων τελουμένους γάμους, διότι οὗτοι πλὴν τοῦ νομικῶς ἐπιληψίμου ἔχουσιν ἀδύνατον πολλάκις τὴν ἀπόδειξιν αὐτῶν καὶ γίνονται αἴτιοι ἀνυπολογίστων ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν ζημιῶν τοῖς τε συνάπτουσιν αὐτοὺς καὶ τοῖς ἐκ τούτων γεννωμένοις τέκνοις. Ταῦτα ἐκ καθήκοντος ἐκκλησιαστικῆς προνοίας ἀπευθύνοντες πᾶσιν ὑμῖν, προτρεπόμεθα καὶ παραινοῦμεν πατρικῶς ἵνα, ὡς τέκνα εὐσεβῆ τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας, σεβόμενοι τὰς διατάξεις αὐτῆς καὶ ὡς συνετῶς κηδόμενοι τῆς οἰκογενειακῆς χρηστότητος καὶ εὐπρεπείας, τηρῆτε ταῦτα ἀπαρεγκλίτως, ἵνα ἔνθεν μὲν αἱ μνηστεῖαι καὶ οἱ γάμοι μηδὲν ἔχωσι τὸ ἐπιλήψιμον, ἔνθεν δὲ ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ, ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, βασιλεύῃ ἐν τοῖς οἴκοις καὶ ἐν ταῖς ὀρθοδόξοις ὑμῶν κοινότησι σὺν τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος σὺν τῇ παρ' ἡμῶν εὐχῇ εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. ,αωπζ'.

ΕΝ ΜΗΝΙ ΝΟΕΜΒΡΙΩ ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΟΣ Α'.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΙΕΡΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Ἐν τῷ 1 ἀριθμῷ (Η' ἔτους) τῆς **Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας** ἀνεγράψαμεν τὸ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ληφθὲν μέτρον τῆς πενταγρόσου ἐτησίας συνδρομῆς τῶν ἱερέων ὑπὲρ τῆς Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἱερατ. σχολῆς. Νῦν δὲ παρατιθέμεθα τὴν σχετικὴν πατριαρχικὴν συνοδικὴν ἐγκύκλιον ἔχουσαν ὧδε.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ἐλέῳ Θεοῦ κ.λ.π.

Ἱερώτατε μητροπολῖτα . . . ὑπέρτιμε καὶ ἔξαρχε . . . ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε . . . χάρις εἴη τῇ αὐτῆς Ἱερότητι καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Γνωστὸν ποιούμεθα τῇ αὐτῆς Ἱερότητι ὅτι ἡ Ἐκκλησία λαβοῦσα ὑπ' ὄψει, ἔνθεν μὲν τὴν ἀκροσφαλῆ οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς ἐνταῦθα Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς, ἔνθεν δὲ τὴν ἀνάγκην τῆς συντηρήσεως αὐτῆς, προωρισμένης εἰς μόρφωσιν ἐνοριακοῦ κλήρου, δυναμένου στηρίζειν τοὺς πιστοὺς ἐν τῇ πατρῴᾳ πίστει καὶ εὐσεβείᾳ, ἔγνω ἵνα μεταξὺ ἑτέρων πόρων, οὓς ἐξεῦρε πρὸς τοῦτο, προσθῇ εἰς τὴν δεκάγροσον ὑπὲρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς συνδρομὴν τῶν ἱερέων ἑκάστης ἐπαρχίας πέντε ἔτι γρόσια καὶ ὑπὲρ τοῦ Ἱεροσπουδαστηρίου τούτου, εἰσπραττόμενα ἐτησίως ἀπὸ τῆς α' τοῦ παρόντος σεπτεμβρίου μηνὸς καὶ ἀποστελλόμενα εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τῇ συντόνῳ προνοίᾳ τῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν ἁγίων ἀρχιερέων. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἀνακοινούμενοι καὶ τῇ αὐτῆς Ἱερότητι διὰ τῆς παρούσης πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἡμῶν ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς, προτρεπόμεθα αὐτὴν ἀδελφικῶς, ὅπως συμμορφουμένη ταύτῃ ἐν τῇ ἀξιοζήλῳ φιλοτιμίᾳ καὶ τῷ ἐνδιαφέροντι ὑπὲρ τῆς ὑποστηρίξεως τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Ἱερατικῆς σχολῆς, ἔχῃ ἐν φρονήσει εἰσπράττειν τακτικῶς καὶ ἀποστέλλειν ἐνταῦθα κατὰ σεπτέμβριον ἑκάστου ἔτους, ἀρχὴν ποιουμένη ἀπὸ τοῦ ἤδη ἀρξαμένου, τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος πενταγρόσιον συνδρομὴν ἀπέναντι διπλοτύπων ἀποδείξεων διαβιβαζομένων κατὰ τὸ εἰωθός, ἅμα τῇ παραλαβῇ αὐτῆς. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετ' αὐτῆς. ,αωπζ' Σεπτεμβρίου ιζ'.

(Ἕπονται αἱ ὑπογραφαί).

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΔΙΑΡΚΕΣ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΚΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ.

ΔΙΚΗ ΤΩΝ ΑΡΧΙΓΕΝΕΙΩΝ ΚΑΘΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Δημοσιεύσαντες ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ (σελ. 14—15) τὰ κατὰ τὴν δίκην τῶν ἐν Ἐπιβάταις Ἀρχιγενείων καθιδρυμάτων, ἐκδίδομεν σήμερον καὶ τὴν διαθήκην τοῦ μακαρίτου ἰατροῦ Σαράντη Ἀρχιγένους.

Ἐν ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος. Ἀμήν.

Σαράντης Ἀρχιγένης γεννηθεὶς ἐν Ἐπιβάταις τῆς Θρᾴκης κατὰ τὸ 1809 σωτήριον ἔτος, φεβρουαρίου 5ῃ, ἰατροδιδάκτωρ τῆς ἰατρικῆς σχολῆς τῶν Παρισίων, καθηγητὴς ἐν τῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει Αὐτοκρατορικῇ ἰατρικῇ σχολῇ· οὐ γινώσκων τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν τοῦ θανάτου μου, ἤδη

ὑγιῶς ἔχων τῷ σώματι, σώας καὶ ἐνεργητικὰς τὰς φρένας καὶ τὴν μνήμην μου, σήμερον ἡμέρᾳ πέμπτῃ τῆς ἑβδομάδος, 23ῃ τοῦ μηνὸς αὐγούστου, κατὰ τὸ ἔτος 1883 ἐν τῇ ἐν Σταυροδρομίῳ οἰκίᾳ μου, ἰδίᾳ βουλῇ καὶ χειρὶ ἔγραψα καὶ ὑπέγραψα τὴν παροῦσάν μου διαθήκην. —Ζητῶ συγγνώμην παρὰ πάντων, οὓς ὁπωσδήποτε ἐλύπησα· συγχωρῶ πάντας τοὺς ὁπωσδήποτε λυπήσαντάς με.—Α΄ ἀποκαθίστημι γενικὸν κληρονόμον τῆς χρηματικῆς καὶ κτηματικῆς περιουσίας μου πάντα τὰ ἐν Ἐπιβάταις Ἀρχιγένεια καθιδρύματα. Πρὸς τὴν καλὴν αὐτῶν διοίκησιν συνετάχθη κανονισμός.—Διατάσσω νὰ θεωρῆται ὁ ρηθεὶς κανονισμὸς παράρτημα τῆς παρούσης μου Διαθήκης, τὰ δὲ ἐν αὐτῷ περιεχόμενα νὰ ἐκτελῶνται ἀκριβέστατα.—Β΄ πρὸς ἀσφάλειαν καὶ ἀΐδιον συντήρησιν τῶν φιλανθρωπικῶν τούτων καθιδρυμάτων ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως βακφιὲς, συνωδευμένος μὲ αὐτοκρατορικὸν βεράτι.—Ἐν τῷ βακφιὲ ἀνεγράφη ὅτι προικοδοτῶ τὰ Ἀρχιγένεια καθιδρύματα μὲ δέκα χιλιάδας λίρας ὀθωμανικὰς χρυσᾶς. Ἔκτοτε αὐταὶ ὑπερεδιπλασιάσθησαν. Θέλω καὶ διατάσσω, ὅτι μετὰ τὴν ἀποβίωσίν μου τὰ χρήματα ταῦτα νὰ κατατεθῶσιν ἀμέσως ἐν τῇ ἐν Ἀθήναις ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος· ἤδη εὑρίσκονται ἐν τῷ κιβωτίῳ μου μετημφιεσμένα εἰς χρεώγραφα. Οἱ τόκοι αὐτῶν εἶσι προωρισμένοι πρὸς ἀΐδιον συντήρησιν τῶν ρηθέντων καθιδρυμάτων.—Γ΄ ὁσάκις οἱ διαχειρισταὶ λαμβάνωσι τοὺς ἑξαμηνιαίους τόκους νὰ μεταβαίνουν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν Γενικὴν Ἑταιρίαν τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους, ἣ ἐν ἐλλείψει αὐτῆς εἰς ἄλλην ἐπίσης εὐυπόληπτον ἐπιτόπιον Τράπεζαν, καὶ νὰ καταθέτωσιν ἐν αὐτῇ ἐπὶ τόκῳ καὶ ἀνατοκισμῷ τὸ ἓν δέκατον τῶν τόκων, ὅπερ νὰ θεωρῆται ἀποθεματικὸν κεφάλαιον· θέλω δὲ καὶ διατάττω νὰ χρησιμεύῃ μόνον εἰς ἀπροόπτους ἀνάγκας τῶν καθιδρυμάτων.—Δ΄ πρὸς ἀσφάλειαν καὶ ἀΐδιον συντήρησιν αὐτῶν ἐγένετο καὶ πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγίλλιον γράμμα, τὸ ὁποῖον διατάττω νὰ μεταβληθῇ συνῳδὰ τοῖς κανονισμοῖς τῶν καθιδρυμάτων.—Ε΄ ἐν ταῖς ἐτησίαις ἐξετάσεσι μετὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν ἀποφοιτηρίων καὶ βραβείων, ὁ κατὰ καιρὸν ἀντιπρόσωπός μου, ὅστις ὑπάρχει συγχρόνως καὶ διαχειριστὴς τῶν χρημάτων, καὶ ἐκτελεστὴς τῆς παρούσης διαθήκης μου νὰ δίδῃ δι' ἀποδείξεως τῇ Μεγάλῃ τοῦ Γένους σχολῇ γρόσια χίλια, βραβεῖον τοῦ ἐνδεοῦς μὲν, ἀριστεύοντος δὲ μαθητοῦ ἐν τῇ ἀποφοιτηρίῳ ἐξετάσει. Τῷ Ἐθνικῷ Νοσοκομείῳ καὶ ὀρφανοτροφείῳ γρόσια χίλια· τῇ σχολῇ Σηλυβρίας συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ παρθεναγωγείου γρόσια πεντακόσια· τῇ ἐν Ἐπιβάταις ἀλληλοδιδακτικῇ σχολῇ, τῇ ἐν Σταυροδρομίῳ σχολῇ τῶν Εἰσοδίων, τῇ κατὰ τὴν συνοικίαν Μπαλατᾶ σχολῇ τῶν Ταξιαρχῶν, κοινῶς Ἀϊστράτη, τῇ σχολῇ Τεκφοὺρ Σεραγίου, τῇ Ἀρχιγενείῳ σχολῇ Οἰκονομίου, ἀνὰ γρόσια πεντακόσια κατ' ἔτος· ἅπαντα ταῦτα νὰ δίδωνται βραβεῖον τοῖς ἐνδεέσι μὲν ἀλλ' ἀριστεύσασι μαθηταῖς ἢ μαθητρίαις, ὅσοι καὶ ὅσαι διεκρίθησαν οὐ μόνον ἐν τοῖς γράμμασιν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἠθικῇ καὶ εὐσεβείᾳ· τῇ δὲ κώμῃ Δελωνῶν (κοινῶς Δελλιῶνες), ὅταν συσταθῇ παρθεναγωγεῖον, κατ' ἔτος γρόσια τριακόσια πενῆντα ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ. Διατάσσω νὰ φυλάττηται αὕτη ἡ διάταξις διὰ παντὸς ἀπαράτρεπτος.—Ϛ΄ ἐν τῇ κατ' ἔτος ἐτησίᾳ θεωρήσει τῶν ἐτησίων λογαριασμῶν τῶν Ἀχιγενείων καθιδρυμάτων, ὅταν ἤθελε διπλασιασθῇ τὸ ὁλικὸν χρηματικὸν κεφάλαιον, διατάσσω νὰ διπλασιάζηται καὶ ἡ ποσότης ἡ κατ' ἔτος δοθησομένη πᾶσι τοῖς ἄνω ρηθεῖσιν ἐκπαιδευτικοῖς καὶ φιλανθρωπικοῖς καταστήμασιν.—Ζ΄ τὰ ἔπιπλα τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ οἰκίας μου εἶσιν ἴδιο κτησίκ τῶν Ἀρχιγενείων καθιδρυμάτων. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀποβίωσίν μου νὰ μετακομισθῶσιν εἰς Ἐπιβάτας, καὶ νὰ κατατεθῶσιν εἰς τὰς ἁρμοδίας θέσεις των.—Η΄ πᾶσι τοῖς πρώτοις ἐξαδέλφοις καὶ ἐξαδέλφαις μου νὰ δοθῶσιν ἅπαξ διὰ παντὸς ἀνὰ γρόσια διακόσια. Τῇ δὲ Μαργιωρίτζα Χ΄΄ Χρήστου κατ' ἔτος γρόσια χίλια διακόσια· τοῖς δὲ ἀδελφοῖς Γρηγορίῳ καὶ Σωτηρίῳ Καρυοφύλλη κατ' ἔτος ἀνὰ γρόσια τριακόσια. Τῇ βαπτιστικῇ μου Μαγδαληνῇ αἰθιοπίδι κατ' ἔτος γρόσια ἑκατὸν πενῆντα. Τῇ Δόμνᾳ Σηλυβριανῇ ἅπαξ διὰ παντὸς γρόσια δύο χιλιάδας.—Θ΄ ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποβίωσίν μου, νὰ ἀπαιτήσουν παρὰ τοῦ γυναικαδέλφου μου Πέτρου Φενερλῆ τὰ ὅσα μοι χρεωστεῖ χρήματα· δηλονότι τέσσαρας χιλιάδας φλωρίων καισαροβασιλικῶν· τοὺς δὲ τόκους αὐτῶν παραλείπω. Τὰ χρήματα ταῦτα νὰ συναφθῶσι μὲ τὸ ὁλικὸν κεφάλαιον τῶν Ἀρχιγενείων καθιδρυμάτων.—Ι΄ ἡ ἐν Σταυροδρομίῳ οἰκία μου ἐγένετο μουλκιον κατὰ τὸν νέον νόμον τοῦ Ἐβκαφίου, κατὰ τὸν ὁποῖον μετὰ τὴν ἀποβίωσίν μου ἡ φιλτάτη μοι σύζυγος ἀναγνωρίζεται νόμιμος κληρονόμος· τὴν παρακαλῶ ἀμέσως νὰ ἐκποιήσῃ τὴν ρηθεῖσαν οἰκίαν, τὸ δὲ ἐκ τῆς πωλήσεως προκύψον χρηματικὸν ποσὸν νὰ συνάψῃ μὲ τὸ ὁλικὸν κεφάλαιον τῶν Ἀρχιγενείων καθιδρυμάτων.—ΙΑ΄ ἀποκαθίστημι ἀπόλυτον πληρεξούσιον ἐκτελεστὴν τῆς παρούσης μου διαθήκης τὴν φιλτάτην μοι σύζυγον, ἥτις γνωρίζουσα ὅσα καὶ διὰ ζώσης φωνῆς πολλάκις ἀμφότεροι συνδιελέχθημεν, δύναται καὶ ἔχει καὶ τὴν καλὴν θέλησιν νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν τὰ διατεθέντα, ἀναπληροῦσα καὶ ὅσα οὐκ ἐσημείωσα ἐνταῦθα. Οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα οὔτε νὰ ἐπέμβῃ, οὔτε νὰ ἐπιφέρῃ παρατηρήσεις εἰς τὰς πράξεις της. Ἰδρύτρια καὶ συγχρόνως πολλὰ πονήσασα, καὶ καταβαλοῦσα πολλοὺς ἀγῶνας, καὶ ὑποστᾶσα πολλοὺς κινδύνους ὑπὲρ τῆς ἀναδείξεως καὶ παγιώσεως τῶν ἱδρυμάτων ὑπάρχει διὰ βίου ἀνωτάτη ἀρχὴ αὐτῶν.—ΙΒ΄ ἀπαγορεύω ἀπαρατρέπτως τήν τε σύζυγόν μου καὶ τὸν θετὸν υἱόν μου Φώτιον, ὡς καὶ πάντας τοὺς μετ' αὐτὸν διαδόχους μου, νὰ μὴ δανείσωσιν οὐδέποτε οὐδενὶ ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει οὔτε χρήματα, ἔστω καὶ ὀβολόν, οὔτε πρᾶγμά τι τῶν καθιδρυμάτων.—ΙΓ΄ παρακαλῶ τὴν φιλτάτην μοι σύζυγον νὰ λάβῃ πᾶσαν πρόνοιαν, ὥστε ἡ κηδεία μου νὰ γείνῃ ἁπλουστάτη καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς πολυτελείας· νὰ δοθῶσι δὲ τῷ ἀρχιερεῖ Σηλυβρίας γρόσια χίλια· μετὰ τὴν κηδείαν νὰ μετακομισθῇ ὁ νεκρός μου εἰς Ἐπιβάταις καὶ ἐνταφιασθῇ ἐν τῷ κηπαρίῳ τῷ ἀπέναντι τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ Ἀρχιγενείου παρθεναγωγείου. Τῇ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀποβιώσεώς μου νὰ διανεμηθῶσιν εἰς ἐνδεεῖς οἰκογενείας ὑφάσματα βαμβακερὰ ἀξίας τριῶν χιλιάδων γροσίων· κατὰ πᾶν ἔτος δὲ νὰ διανέμωνται τῇ ἐννάτῃ μαρτίου ἐνδύματα εἰς ὁμογενεῖς ἐνδεεῖς γέροντας, γραίας, μαθητὰς καὶ μαθητρίας ἐνδεεῖς μὲν ἀλλ' ἐπιμελεῖς καὶ τακτικῶς φοιτῶντας εἰς τὰ σχολεῖα. Ταῦτα δὲ τὰ ἐνδύματα θέλουσιν εἶναι ἀξίας τριῶν χιλιάδων γροσίων.—ΙΔ΄ ἡ ἐκτέλεσις πασῶν τῶν ἀνωτέρω διαταγῶν καὶ θελήσεών μου, ὡς καὶ ἡ διαχείρισις τῶν χρημάτων, ἀνατίθεται εἰς τὸν θετὸν υἱόν μου Φώτιον Ἀρχιγένην, ὃν καὶ ἀναγνωρίζω νόμιμον διάδοχόν μου. Ἐντέλλομαι δὲ ὥστε καὶ οὗτος νὰ δώσῃ τὰς αὐτὰς ἐντολὰς

τοῖς διαδόχοις αὐτοῦ, καὶ οὕτω νὰ διατηρῆται ἡ τάξις αὕτη ἀϊδίως, πρὸς συντήρησιν τῶν Ἀρχιγενείων καθιδρυμάτων.— ΙΕ' ἡ παροῦσά μου διαθήκη νὰ ἀντιγραφῇ ἐν τῷ κώδηκι τῶν καθιδρυμάτων· τὸ δὲ πρωτότυπον νὰ διατηρῆται ἀσφαλῶς μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπισήμων ἐγγράφων, ὅσα ἐγένοντο καὶ γενήσονται ὑπὲρ τῶν ρηθέντων καθιδρυμάτων. Ἀντίγραφον αὐτῆς νὰ κατατεθῇ ἐν τῇ ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀθήναις, ὅπου κατατεθήσονται καὶ τὰ χρεώγραφα, ἢ τὸ ἐκ τῆς ἐκποιήσεως αὐτῶν χρηματικὸν ποσόν.—ΙΣ' Αὕτη ἐστὶν ἡ τελευταία θέλησις καὶ ἀπόφασίς μου, ἣν ἰδίᾳ βουλῇ καὶ χειρὶ ἔγραψα καὶ ὑπέγραψα.

Πέραν, Κωνσταντινουπόλεως.

(ὑπογρ.) Σ. Ἀρχιγένης.

Μαρτυρῶ τὸ γνήσιον τῆς ὑπογραφῆς τοῦ ἰατροῦ κυρίου Σαράντη Ἀρχιγένους

(ὑπογρ.) Ἀναστάσιος Γ. Χ'' Κώνστα.
» Ἰωάνν. Κ. Συνόδης μάρτυς ὁμοίως.
» Δημήτριος Σταματιάδης.
» Ξενοφῶν Τριανταφυλλίδης.
» Ἀλέξανδρος Ζωηρός.

ΑΙ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ

ΣΥΛΛΟΓΑΙ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ*.

Ὁ μοναχὸς Θεόκλητος, ὁ κατὰ κόσμον Θεόδωρος Καρατζᾶς, καὶ παιδείας μέτοχος καὶ τῆς ἑλληνικῆς, ἰταλικῆς καὶ λατινικῆς γλώσσης εἰδήμων, γραμματεὺς τῆς ἡγεμονίας Βλαχίας, γραμματεὺς τῶν ἡμετέρων Πατριαρχείων ἀκολούθως χρηματίσας, μετήνεγκεν εἰς ἁπλῆν φράσιν, χάριν τῶν μὴ μετασχόντων ἀνωτέρας παιδεύσεως ἱερέων, τοὺς ἱεροὺς κανόνας, ἢ μᾶλλον ἔγραψε σύνταγμα νόμων ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν, ἀνέκδοτον· ὅπερ εἴδομεν ἐν ταῖς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει βιβλιοθήκαις τῶν ἱερῶν μονῶν Ἰβήρων καὶ Ξενοφῶντος. Τοῦ προλόγου τοῦ συντάγματος τούτου μέρος ἐξεδόθη ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ»[17], τοῦτο δ' ἔστι παράφρασις τὸ πλεῖστον ἀρχαιοτέρας πραγματείας[18] ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ἀπὸ προφορικῆς παραδόσεως ἔχομεν μαθόντες ὅτι ἡ Μ. Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἀπεδοκίμασε τὸ σύγγραμμα τοῦτο, καὶ, νομίζομεν, εἶχε δίκαιον ὅπως φανῇ αὐστηρὰ, μετὰ τὰς ἀτασθάλους συρραφὰς τοῦ Ἱσπαναίου.

Οὕτως αὐστηρὰ ἐδείχθη καὶ πρὸς τὸν ἀείμνηστον Θεόφιλον ἐπίσκοπον Καμπανίας, οὗ τὸ σύνταγμα ἐξεδόθη πρό τινος[19]· ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Θεάτρου» τοῦτο γινώσκων ἔγραψεν ὅτι τὸ «Νομικὸν σώζεται ἔτι ἀνέκδοτον, ἐμποδίσθη γὰρ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἐπείπερ ἁπλῶς συνεγράφη»[20].

Τούτου δ' ἕνεκα Χριστοφόρος μοναχὸς ὁ Προδρομίτης, ἀσκούμενος ἐν τῇ κατὰ τὸ Ἅγιον Ὄρος ἱδρυτικῇ σκήτῃ τοῦ Τιμίου Προδρόμου[21], συλλέξας τοὺς ἱεροὺς Κανόνας τῶν οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν συνόδων, ἀξιώσει τῶν ἁγιορειτῶν μοναχῶν, ὡς αὐτὸς ἐν τῷ προλόγῳ λέγει, καὶ προσθεὶς «σημειώσεις ἐκ διαφόρων ἱερῶν διδασκάλων, ὑπέβαλε τὸ σύνταγμα αὐτοῦ τοῦτο τῇ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐγκρίσει. Μεταξὺ τῶν παρ' ἡμῖν ἀποκειμένων χαρτίων εὑρηται κρίσις τοῦ κανονικοῦ τούτου ὑπὸ τοῦ ἐν τοῖς τότε χρόνοις φημιζομένου ἐπὶ ἐκκλησιαστικῇ μαθήσει Δωροθέου ἱερομονάχου τοῦ Βουλισμᾶ ἐντολὴν λαβόντος ὑπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἵνα μελετήσῃ αὐτό· ταύτην δ' ὡς ἀνέκδοτον, ὅσον ἴσμεν, ἐκδίδομεν.

Τῷ Παναγιωτάτῳ καὶ σεβασμιωτάτῳ οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ, κυρίῳ Νεοφύτῳ, καὶ τῇ περὶ τὴν αὐτοῦ Παναγιότητα θειοτάτῃ καὶ ἁγίᾳ Συνόδῳ, Δωρόθεος Ἱερομόναχος ὁ Βουλησμᾶς, τὴν ὑποκλινεστάτην προσκύνησιν.

Οἷς μὲν, Παναγιώτατε Δέσποτα, τῷ τῆς ἱεραρχίας βαθμῷ, λαμπρὸς ὁ βίος ἐνδείκνυται, λαμπροτέρα δὲ ἥ τε καθ'ἡμᾶς ἐμφαίνεται φιλοσοφία καὶ θύραθεν, καὶ λαμπρότατα τὰ τῆς ἀκραιφνοῦς ἡμῶν πίστεως ἀποστίλβουσιν ἔργα, ὅ τε ὑπὲρ τῆς ἀληθείας διάπυρος ζῆλος, ἥ τε τῶν λόγων εὔροια, ἥ τε τῶν θειογράφων δέλτων σαφήνεια, καὶ ἡ περὶ τὰς παραδόσεις τῶν Πατέρων ἡμῶν καὶ τὰς θεσμοθεσίας αὐτῶν, καὶ Κανόνας, καὶ ὅρους, καὶ πάντα τὰ ἔγγραφα ἐμπειρία δοκιμωτάτη ἐνωκηκότα τυγχάνει, καὶ πάντων ἑνὶ λόγῳ τῶν ἀπορουμένων ἡ λύσις,

---

* Συνέχεια ἀπὸ σελίδος 15—16.

17. τόμ. Β', σελ. 566—567 καὶ 581.

18. Ἀνάγνωθι τὴν σημείωσιν Ματθαίου τοῦ Βλαστάρεως «περὶ τῶν πολιτικῶν νόμων, πόθεν ἔσχον τὴν ἀρχὴν, καὶ ὅπως συνέστησαν» ἐν τόμῳ ΙΒ' τῆς τοῦ Φαβρικίου Biblioth. Gr. τῆς ἐκδ. Ἁμβούργου· σελ. 367—371.

19. ὑπὸ Ἐλευθερίου Γρ. Ταπεινοῦ διδάκτορος τὰ νομικὰ καὶ Κ. Βασιλειάδου· σελίδες 264 εἰς ὄγδοον, πλὴν τοῦ προλόγου, τοῦ πίνακος τῶν περιεχομένων καὶ τοῦ καταλόγου τῶν συνδρομητῶν.

20. Ζαβίρα σελ. 311. Ἀναγραφὴν δὲ πιστὴν τῶν περιεχομένων τοῦ Νομικοῦ τοῦ Θεοφίλου Καμπανίας βλ. ἐν σελ. 322—324.

21. Ἴδε κατ' ἔκτασιν περὶ τοῦ βίου καὶ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Χριστοφόρου ἐν τῇ διατριβῇ ἡμῶν «*Λόγιοι καὶ βιβλιοθῆκαι τῆς ἐν Ἄθῳ Μονῆς τῶν Ἰβήρων*» Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια, τόμ. Δ', σελ. 525.

τούτοις δήπου ἀνενεκτέον, τῶν ἤτοι κατὰ ἐκκλησιαστικοὺς, ἢ κατὰ πολιτικοὺς συγγραφόντων λόγους, τὰς ἀνακρίσεις· τῶν γὰρ τοιούτων πάσης τῆς κάτω φλυαρίας τὸ τοῦ νοῦ πτερὸν ἀποστησαμένων, ἀπραγμόνως τε καὶ ἀνεπιλήπτως καὶ ἀπαθῶς βιῶναι γνόντων, οὐκ ἔχει τις εἰπεῖν, ὑγιὴς ὢν τὰς φρένας τὴν πρᾶξιν μὴ εἶναι ἔλλογον, ἢ τὸν λόγον μὴ ἔμπρακτον, ἢ τὴν ἀνάκρισιν εἶναι ἄλογόν τε καὶ ἄκριτον.

Ἐπὶ οὖν τοιούτοις λαμπροτάτοις τοῦ Χριστοῦ πατριάρχαις, μετὰ τὴν πρώτην ὑμετέραν πατριαρχείαν πατριαρχεύτασι, Γερασίμῳ τε, λέγω, καὶ Γρηγορίῳ, Χριστόφορος ὁ ἐν τῷ Ἄθῳ παροικῶν ἡμῶν ἀδελφὸς ἀνακριθῆναι ἠτήσατο, τὸν μὲν μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν ἱεραρχικῆς ὁμηγύρεως τὴν παρ' αὐτοῦ συλλεγεῖσαν ἐκ διαφόρων νομικὴν βίβλον· Γρηγόριον δὲ τὰς πρὸς τὴν σταλεῖσαν αὐτῷ ἀνάκρισιν σημειωθείσας αὐτοῦ ἀπολογίας. Ἑκατέρων δὲ τῷ τῶν ἱεραρχουμένων ἐλαχίστῳ ἐμοὶ τὴν ἀνάκρισιν γενέσθαι ψηφισαμένων, τοῦ μὲν τὴν βίβλον πρότερον ὄντος, τοῦ δὲ τὰς ἀπολογίας ὕστερον, οὔτε πρότερον ἀποδημῆσαι τῆς πόλεως παρασκευαζόμενος ἀνένευσα, οὔτε μὴν ἐπανιὼν ἔπειτα, καὶ μόλις ἀπὸ τῆς θάνατον ἀπειλούσης μοι νόσου ἀναλαβών, καὶ πρὸς τὰς ἐπὶ τοῖς προανακριθεῖσί μοι ἀπολογίας τοῦ ἀδελφοῦ ἀνταποκριθῆναι ἐπιτραπείς, ὀψέ μοι τέως ἐπιδοθείσας, ἀντεῖπον, καί τοι πολλῶν μὲν καὶ ἄλλων ἀνανεῦσαί τε εἶχον πρότερον καὶ ἀντιπεῖν ὕστερον, μάλιστα δὲ ἐλλείποντα ἐμαυτὸν εἰδὼς πάντων ὧν ἔφην τοῖς τῷ τῆς ἱεραρχίας βαθμῷ διαπρέπουσιν, ὅσον δὴ καὶ ἀνδρὸς ὑπομάζιον βρέφος. Ποῦ δὲ μετὰ τοῦτο θεὶην τὸ ἀπειρηκός τε καὶ ἄτονον τοῦ πονήρου μου τουτουὶ σώματος, ἐκ τῶν τῆς βαρυστόνου νόσου λειψάνων, τῶν μηδὲ πρὸς αὐτάς μου τὰς ἐπωμαδίους φροντίδας ἀπαντᾷν συγχωρούντων; Παρίειμι τὸ ἐν αὐταῖς μου καθάπτεσθαι ταῖς ἀπολογίαις τὸν ἀδελφὸν τοῦ οὐδόλως αὐτοῦ ἁπτομένου, καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν πολλαχοῦ πηγάζον ἐπιδεικτικόν τε καὶ φίλερι· τό γε μὴν γνωστικωτέρους αἰτεῖν διδασκάλους τὸν νομικὸν τουτονὶ ἐν ταῖς προσταλείσαις ἀπολογίαις εἰς ἀνάκρισιν τῆς βίβλου αὐτοῦ, οὐχ ἱκανὸν τουτί με μόνον βιάσασθαι ἀντειπεῖν; Ἀλλ' ἔμπης οὔτε τοῦτο, οὔτ' ἄλλο τι τοιοῦτον εἰς σιγὴν προὔβαλον ἀντειπών· αὐτίκα δὲ μᾶλλον τῇ τοῦ προκατόχου αὐτῆς ἀξιώσει πειθήνιος γεγονὼς, πρὸς τὰς τῶν προανακριθέντων μοι ἀπολογίας ἀνταποκριθῆναι κέκρικα μόνας, ἵνα μὴ σιγήσας μῶμον τυχὸν ὀρθῷ προστριψάμενος οὐ τὸν τυχόντα τῇ διὰ τῶν προστατῶν αὐτῆς εἰς ἀνάκρισιν ψηφισαμένῃ με ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ ἡμῶν Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ.

Καὶ δὴ καθὰ πρότερον εὐπειθῶς πειθαρχήσας, τοσαύτῃ τῇ τε ἀγάπῃ καὶ ἀπαθείᾳ ἐδεξάμην τὴν βίβλον παρὰ τοῦ διαδόχου αὐτῆς, ὥστ' εἰ δυνατὸν μήτε προσθεῖναί τι, μήτ' ἀφελεῖν ἀπ' αὐτῆς· συνέβη δέ τινα ὀβελίσαι αὐτῆς ἡττηθέντι τῆς ἀληθείας. οὕτω πάντως ἔπειτα τὰς πρὸς τὰ ὀβελισθέντα ἀπολογίας ἐγχειρισθεὶς καὶ εἰς ἀπάντησιν παρὰ τοῦ προκατόχου αὐτῆς προτραπείς, τῇ αὐτῇ ἑπόμενος ἀνταπεκρινάμην τῆς ἀπαθείας ἀγάπῃ, τῇ πάντα ἀεὶ ἀναπληρούσῃ τὰ ἐλλείποντα θείᾳ ἐπικουρηθείς χάριτι, διὰ τῶν τῆς αὐτοῦ Παναγιότητος καὶ τῶν περὶ αὐτὸν θειοτάτων ἀρχιερέων θεοδέκτων εὐχῶν. Προσεκόμισα δὲ μετὰ ταῦτα τὰς ἐκπονηθείσας μοι ἀνταποκρίσεις αὐτῷ, ὡς εἰκὸς, τῷ προκατόχῳ αὐτῆς ἐπελθεῖν τε ἐπισταμένως καὶ συνοδικῶς προκυρῶσαι, καὶ ἀποστεῖλαι τῷ οὐκ ὀρθῶς ἀπολογησαμένῳ. Ἐπεὶ δὲ ὑπὸ τῶν κατωμαδὸν οὐκ εἶχε πραγμάτων τοῦτο ὡς δεῖ ἐκτελέσαι, ἐπαναλαβὼν αὐτὰς τοῖς ἀπραγμονέστερον βιοῦσι πατριάρχαις ὁμοταγέσι, καὶ κατὰ τὰ διαληφθέντα ὄντως τῶν ἐμφιλοσοφώτατά τε καὶ διαπρεπέστατα λαμπόντων ἱεραρχῶν εὐαγγελικὰ αὐχήματα ὁμολογουμένως ἱεραρχοῦσι, τῷ τε μακαριωτάτῳ, φημὶ, καὶ θειοτάτῳ πατριάρχῃ τῆς μεγάλης θεουπόλεως Ἀντιοχείας κυρίῳ Ἀνθίμῳ καὶ τῷ μακαριωτάτῳ καὶ ἁγιωτάτῳ πατριάρχῃ τῆς ἁγίας πόλεως Ἱερουσαλὴμ, κυρίῳ Ἀνθεμίῳ, εἰς ἐπίκρισιν δέδωκα· οἵπερ τῇ τῶν αἰσθητῶν ἅμα καὶ τῇ τῶν τῆς διανοίας ὀρθαλμῶν ὄψει ἀκριβῶς αὐτὰς ἐπελθόντες, ἐγγράφως ἐπέκρινον, ὡς οἶδατε.

Πρό γε μὴν τῆς τοιαύτης ἐπικρίσεως, ὁ τῆς Θεσσαλονικέων μεγαλοπόλεως μητροπολίτης κύριος Γεράσιμος, γνωσιμαχήσαντα ἔφη μοι γενέσθαι τὸν ἀδελφὸν, ἐφ' οἷς ἀπολογητικῶς ἔγραψε, γράμματά μοι λέγων ἔχειν αὐτοῦ, αὐτὸ τοῦτο διατρανοῦντα, καὶ τὰ λοιπὰ αἰτούμενον τῆς βίβλου ἀνακριθῆναι, καὶ πάντα τὰ μὴ συνᾴδοντα τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ ὀβελισθῆναι, καὶ εἰς τύπον λοιπὸν, πάντων ἀνακαθαρθεῖσαν τῶν ὀβελισμοῦ ἀξίων, ἐκδοθῆναι· ταύτῃ τοι σφόδρα ἐπιμένουσα ἡ αὐτοῦ με ἠξίου πανιερότης ἐπὶ τοὺς λοιποὺς τῆς ἀνακρίσεως καθίσαι ἀγῶνας, πολλά μοι λέγουσα πιθανῶς, καθὰ δήπου καὶ ἕτεροι τῶν ὑπερτίμων ὁμοταγῶν, εἰς τοῦτο με προὔτρεπον, οἱονείπερ ὡς εἰς ὄφλημα ἀπαραίτητον· ἀντὶ δὲ πάντων καὶ πρὸ πάντων, ἡ ὑμετέρα μοι τοῦτο προὔτεινε Παναγιότης. Πρὸς ἣν οὐκ ἐχρῆν ὅλως με ἀντειπεῖν, οὐδὲ πρὸς τοὺς εἰς τοῦτό με ἀξιώσαντας πανιερωτάτους συνοδικοὺς, οὐδὲ πρὸς τοὺς πρὸ αὐτῆς τε καὶ περὶ αὐτοὺς ἀντεῖπον πατριαρχεύσαντας.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ μὲν ἀδελφὸς Χριστοφόρος οὐκ ἐμοὶ εἰς ἀνάκρισιν τὴν Κανονικὴν αὐτοῦ ἀπέσταλκε

βίβλον, ἀλλὰ τῇ ἁγίᾳ τοῦ Χριστοῦ ἡμῶν Ἐκκλησίᾳ, αὕτη δὲ ἐμοὶ αὐτὴν ἀνακρῖναι πεπίστευται, τὰ δὲ παρ' ἐμοῦ ἀνακριθέντα, οὐχ ὡς παρ' αὐτῆς ἐπικριθέντα ἀπέσταλται τῷ ἀδελφῷ εἰς ἀποδοχήν, ἀλλ' ὡς παρά τινος κινοῦντος αὐτὸν εἰς τὴν ἐκείνων ἀνατροπήν, καὶ ὀλιγωρῆσαί μου ἐποτρύναντος, καὶ μεῖζονας εἰς τὴν περὶ τῆς αὐτοῦ βίβλου ἀνάκρισιν αἰτῆσαι τῶν διδασκάλων, ὡς ἐκ τῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν αὐτοῦ εἰς τὰ ἀνακριθέντα μοι ἀπολογιῶν καθορᾶται· (ἂς εἴγ' ἐξ ἀνθρώπων ὁ ἄθλιος ἐγενόμην προσεκύρωσεν ἄν, καὶ ἠκύρωσε τὰ ἐμὰ, τῷ πλήθει τυχὸν τῶν ἐκ τοῦ Ἄθω πρὸς τοὺς ἐνταῦθα τῶν ἐν τέλει ἐπιστολῶν ἱκετικῶν καμπτομένη, καὶ κατὰ τῆς ἀληθείας αὐτῆς, ταὐτὸν εἰπεῖν καθ' ἑαυτῆς, εἴπερ οὕτως ἐποίει, ἀποφαινομένη). Ταῦτ' ἄρα ἐπὶ τρίτους ἐμαυτὸν καθίσας ἀγῶνας ἀνακρίσεως, οὐκ ἔχω, οὔτ' ὀφειλὴ τοῦτο ἐμὴ, ἀλλὰ τῶν εἰς τοῦτο ταχθέντων τοῦ τύπου ἐφόρων.

Εἶτα, τὸ προτρέπειν ὑμᾶς με τὰ λοιπὰ ἀνακρῖναι, πρὶν ἢ τὸν ἀδελφὸν τὰ κατὰ τῶν ἀπολογιῶν αὐτοῦ κανονικῶς τε καὶ ἀντιρρόπως παρ' ἐμοῦ συγγραφέντα ἀποδέξασθαι, οὐ κανονικὸν τοῦτό γε, οὔτε μὴν διαλογικόν· οὐ γὰρ περὶ τῶν ὀβελισθέντων τὴν ἔγγραφον αὐτοῦ ἔτι εἴδομεν ὁμολογίαν τε καὶ γνωσιμαχίαν, ἀκούομεν δὲ μᾶλλον παρά τινων, ὡς καὶ ὁρῶμεν ἐν τοῖς ἐγγράφοις αὐτοῦ, ἀναντιρρήτους τε καὶ ἀγνωσιμαχήτους τὰς αὐτοῦ ἀπολογίας φρονεῖν· διὸ οὐδὲν ἐντεῦθεν ἀναφὺη φιλοτιμότερον, εἴγε δηλαδὴ πρὸ τῆς κατὰ κανόνας ἀποδοχῆς, τὴν τῶν λοιπῶν ἀναδέξομαι ἀνάκρισιν, ὡς τὸ διαλεκτικῶς αὐτῷ καὶ φιλονείκως συμπλέκεσθαι, καὶ οὐδέποτε τῆς μετ' αὐτοῦ διαλογῆς τε καὶ ἔριδος ἀπαλλάττεσθαι.

Ὁρῶν γὰρ ὁ ἀδελφὸς οὐ προσκυρωθέντα, παρ' ἧς πρὶν ἀπέστειλε συνόδου, ἐπὶ τοῦ διαδόχου αὐτῆς κυρίου Γερασίμου, τὰ παρ' ἐμοῦ κατὰ προτροπὴν τῆς αὐτοῦ Παναγιότητος ἀνακριθέντα, μᾶλλον τὰ ὀβελισμοῦ ἄξια περιλοτίμηται ἀπολογησάμενος ἰσχυρίσασθαι, ὑπολαβὼν, ἢ δοκεῖ, ἐναντίαν μὲν ἐμοὶ, αὐτῷ δὲ καὶ τοῖς παρ' αὐτοῦ ἰσχυριζομένοις συνήγορον τὴν σύνοδον ἔχειν· καὶ οὕτως ἀπέβη οὐ διαιτητὰς τοὺς πρὸ ὑμῶν καὶ ἀνακριτὰς καὶ ἐπικριτὰς ὑπολαμβάνειν τῆς βίβλου αὐτοῦ, ἀλλὰ παρ' ἐκείνου πρός με, καὶ παρ' ἐμοῦ πρὸς ἐκεῖνον διαπορθμευτάς τε καὶ παροχεῖς οἴεσθαι συγγραμμάτων, ἐρεθιστικῶν φιλονείκων πραγμάτων, καὶ παραιτίων μίσους· ὃ νεῖκος ἐγείρει, ὡς τῷ σοφῷ παροιμιαζομένῳ δοκεῖ Σολομῶντι, « πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύψει φιλία».

Ἵνα οὖν τοιᾶς δὲ ὑφορωμένης ἐμαυτὸν ἀπαλλάξω φιλονεικίας, συνεὶς ὡς ὁ αὐτῆς προκάτοχος ἐργωδῶς εἶχε τὰς κατὰ τὴν αὐτοῦ προτροπὴν πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἐπικρίναι ἀνταποκρίσεις μου, μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν πανιερωτάτων ἀρχιερέων, οὐκ ἐχόντων ὅλως ἐκ τοῦ Κύφωνος τῶν ἀλλεπαλλήλων ἐν τοιούτοις καιροῖς ὑποθέσεων ἀνακύψαι, οὕτισι προσῆγον αὐτὰς τῶν μωμοσκοπούντων, ἢ πρός τινας ῥινοκορουραίους, ἢ τῶν κατὰ Ζωΐλους καὶ Ἀριστάρχους εἰθισμένων πάντα φιλαύτως τε καὶ ἐμπαθῶς κρίνειν, καὶ κατὰ τοὺς ῥινόκερως μυκτηρίζειν, καὶ τοῖς μὲν μώμους προστάττειν, τὰ δὲ ὡς περιττὰ κρίνειν καὶ κατὰ πάντων γλῶτταν κινεῖν ἀχάλινον, ἀλλ' ὡς ἔρρην τοῖς ἐπικρίνασιν αὐτὰς θεόρροσι προσεκόμισα πατριάρχας, οἷς τοῦ ἐχεγγύου τε, καὶ ἀνεπιλήπτου, καὶ ἀπροσωπολήπτου, καὶ τῆς ἀδεκάστου καὶ λευκοτάτης ψήφου οὔτε τὴν ὑμετέραν οἶμαι Παναγιότητα, οὔτε τινα ἄλλον τῶν περὶ αὐτὴν θεοσεβάστων ἀρχιερέων μὴ συμψηφίσασθαι καὶ συνασμενίσασθαι ταῖς δέ μου ταῖς ἀνταποκρίσεσιν, ἃς ἀνθ' ὑμῶν καὶ τῶν πρὸ ὑμῶν πατριαρχευσάντων συνοδικῶς, συνάρσει θεία, ἐποιησάμην, εἰς τοῦτο με τὸν πάντων ἔσχατον τοῦ πατρῴου ἡμῶν ἁγίου οἴκου ἐπιτρεψαμένων, καὶ ταῖς θεοπειθέσιν ὑμῶν εὐχαῖς τειχισαμένων.

Αἱ περὶ τὴν Χριστοφόρου ἀπολογίαν Δωροθέου Ἀνταποκρίσεις.

Ἐν τῷ προανακριθέντι μοι, ὦ θειότατοι, μέχρι τοῦ ἑξηκοστοῦ ὀγδόου τῶν Ἀποστόλων κανόνος ἑρμηνείας τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν Χριστοφόρου Κανονικῷ συγγράμματι, τρία μὲν τινα κέκρικα ὀβελισμοῦ ἄξια· ἓν δὲ περιττὸν, τὰ εἰς πίστωσιν δηλαδὴ τοῦ καθ' ἡμᾶς Πάσχα παρεισαγόμενα θαύματα πρὸς Λατίνους, ἐν τῇ τῆς τοῦ ἑβδόμου τῶν Ἀποστόλων κανόνος ἑρμηνείας σημειώσει, ὡς ἀντιλεγόμενα παρ' αὐτῶν.

τῶν δ' ὀβελιστέων,

Πρῶτον μέν ἐστι, τὸν ἐν τῇ τοῦ πεντηκοστοῦ τῶν Ἀποστόλων κανόνος ἑρμηνείᾳ, διὰ ψάμμου σημειούμενον βάπτισμα· δεύτερον δὲ, τὸ ἰσχυρίζεσθαι δεῖξαι, ἐν τῇ τῆς τοῦ ὀγδόου καὶ ἑξηκοστοῦ τῶν Ἀποστόλων ἑρμηνείας κανόνος σημειώσει, τὴν παρ' αἱρετικῶν γιγνομένην χειροτονίαν δεκτὴν εἶναι παρὰ τῆς Ἐκκλησίας· καὶ τρίτον παρὰ ταῦτα, τὸ ἐν τῷ αὐτῷ ἀγωνίζεσθαι σημειώματι συστῆσαι τὴν παρὰ τῶν ἐνδίκως τε καὶ νομίμως καθαιρεθέντων ἀποδέχεσθαι τὴν ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν.

Οὕτως ἐξεδόθη τὸ 1800 τὸ ἔργον τοῦ Χριστοφόρου φέρον τίτλον «**Κανονικὸν**, ἤτοι οἱ θεῖοι

κανόνες τῶν ἁγίων καὶ πανσέπτων Ἀποστόλων, τῶν τε οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν συνόδων, καὶ τῶν κατὰ μέρος θεοφόρων πατέρων, ἐν ἐπιτομῇ συνειλεγμένη παρὰ Χριστοφόρου μοναχοῦ τοῦ ἐκ τῆς κατὰ τὴν εὐαγῆ Μονὴν τῶν Ἰβήρων Προδρομικῆς Σκήτεως, ὑφ' οὗ καὶ σημειώσεις ἐκ διαφόρων ἱερῶν διδασκάλων εἰς αὐτὸ τοῦτο συνερανισθεῖσαι πρότερον προσετέθησαν. Ὅπερ τῇ τοῦ παναγιωτάτου καὶ θειοτάτου οἰκουμενικοῦ απτριάρχου κυρίου Νεοφύτου καὶ τῆς περὶ αὐτὸν ἱερᾶς συνόδου τῶν ἁγίων ἀρχιερέων ἀξιώτει, σπουδῇ τε αὐτῶν καὶ δαπάνῃ νῦν πρῶτον τύποις ἐκδίδοται. Ἐν τῷ τοῦ πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως τυπογραφείῳ».

Μετὰ τὸν Χριστοφόρον ἤ, ἀκριβέστερον εἰπεῖν, συγχρόνως ἐκείνῳ, Νικόδημος Νάξιος ὁ Ἁγιορείτης τακτέος ὁ τελευταῖος συλλογεύς, οὗ κατόπιν ὁ αἰὼν ἡμῶν οὐδένα ἔχει 'να δείξῃ· βραχὺς λόγος ἀπαιτεῖται καὶ περὶ τοῦ φιλοπονωτάτου τούτου μοναχοῦ, παραλείπεται δὲ εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης διατριβῆς ἡ μνεία τῆς «Ποιμαντικῆς Βακτηρίας» ἔργου ἀρχαιοτέρου λογίου, κατὰ τὴν ΙΖ' ἀκμάσαντος ἑκατονταετηρίδα[22]. Ὁ ἀείμνηστος Νικόδημος ἐγένετο ἐγκυκλοπαιδεία τις τῶν κατ' αὐτὸν χρόνων. Κεκτημένος τὸ χάρισμα μνήμης ἀπεράντου καὶ φιλοπονίας ἀκαταβλήτου, γνῶσιν ἔχων τῆς ἑλληνικῆς βαθεῖαν, ἀτελεύτητον συνεκομίσατο ἀπὸ τῶν μοναστηριακῶν τοῦ ἁγιωνύμου Ὄρους βιβλιοθηκῶν ὕλην, καθ' ἣν ἐποχὴν αὗται πλουσιώτεραι ἦσαν, κατὰ τὰ πρῶτα δηλαδὴ τοῦ αἰῶνος ἡμῶν ἔτη καὶ τὰ τελευταῖα τοῦ παρελθόντος, καὶ τῆς ὕλης ταύτης ἡ καταμέρισις ἀποτελεῖ σύνολον ὅλης βιβλιοθήκης ἐκ τριάκοντα καὶ πέντε ὀγκωδῶν ἢ ὀλιγοσελίδων τόμων. Ἡ νικοδήμειος αὕτη βιβλιοθήκη ἀποβαίνει χρήσιμος παντὶ ὀρθοδόξῳ, βιβλιοθήκη δ' ὁμογενοῦς λογίου στερουμένη τῶν ἐκδόσεων καὶ τῶν συγγραμμάτων τοῦ χαλκεντέρου μοναχοῦ δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι ἀτελής ἐστιν[23]. (ἕπεται τὸ τέλος)

22. Τὸ χειρόγραφον τοῦτο, περὶ οὗ γενήσεται λόγος ἐν τῷ προσεχεῖ τεύχει, ἀπόκειται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ σεβασμ. μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Καλλινίκου, μετὰ προθυμίας ἐπιτρέψαντός μοι τὴν μελέτην αὐτοῦ.

23. Ὁ βίος τοῦ Νικοδήμου καὶ ψιλὴ τῶν ἐκδεδομένων αὐτοῦ καὶ τῶν ἀνεκδότων ἔργων ἀναγραφή, συντεθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰβηρίτου Ὀνουφρίου προτάττεται τοῦ τε Συναξαριστοῦ καὶ τῆς εἰς τὰς ΙΔ' ἐπιστολὰς τοῦ ἀποστόλου Παύλου ἑρμηνείας, μετὰ καὶ τῆς προσωπογραφίας τοῦ Νικοδήμου· ἀνάγνωθι αὐτὸν καὶ παρὰ Κ. Σάθᾳ, Νεοελλην. Φιλολογίας σελ. 624 –626, ὅπου ἀποδίδοται τῷ Νικοδήμῳ ἡ «Φιλοκαλία τῶν ἱερῶν Νηπτικῶν» καταρτισθεῖσα μᾶλλον ὑπὸ τοῦ φερωνύμου Μακαρίου πρώην Κορίνθου τοῦ Νοταρᾶ, ὑφ' οὗ ἐγράφη καὶ τὸ τῷ Νικοδήμῳ ἀποδιδόμενον ἔργον «Περὶ συνεχοῦς μεταλήψεως».

ΑΓΓΕΛΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ὁ ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Τύπου παρὰ τῷ αὐτοκρ. Ὑπουργείῳ τῶν Ἐσωτερικῶν ὁμογενὴς ὑπάλληλος Ἀριστοτέλης ἐφένδης Πανόπουλος συντάξας ἐμελοποίησεν «Ὕμνον εἰς τὴν Α. Α. Μ. τὸν σουλτάνον Ἀπτοὺλ-Χαμὶτ-Χὰν Β'» ἐκδεδομένον ἐν παραρτήματι τοῦ ἀριθμοῦ 251 τῆς ἐφημερίδος La Turquie. Ὁ ὕμνος οὗτος ἐγράφη εἰς τὴν ἑλληνικὴν, καλὸν σύνθεμα πρὸς χρῆσιν ἐν τοῖς ἡμετέροις ἀστικοῖς σχολείοις καὶ παρθεναγωγείοις, ἅτινα λειτουργοῦσιν ὑπὸ τὴν περιωτισμένην κυβέρνησιν τοῦ φιλολάου Ἄνακτος. Ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ μετηνέχθη εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὴν σημαδογραφίαν ὑπὸ τοῦ μουσικολογ. πρωτοψάλτου τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Γεωργίου Βιολάκη.

—Biserica Orthodoxa Romana — Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἐκ Βουκουρεστίῳ ἐκκλησιαστικὸν μηνιαῖον περιοδικὸν, οὗτινος ὑπ' ὄψιν ἔχομεν τὰ ὀκτὼ τεύχη, ἐκδεδομένα ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἀπριλίου μέχρι τοῦ ἄρτι λήξαντος νοεμβρίου, ἀποτελοῦντα ἐν ὅλῳ σελίδας 754 εἰς ὄγδοον, ἑκάστου φυλλαδίου καταλαμβάνοντος περὶ τὰς ἑκατὸν σελίδας. Ἡ «Ὀρθόδοξος Ρουμανικὴ Ἐκκλησία» δημοσιεύει τακτικῶς ἐπιθεώρησιν τῶν γινομένων ἐν ταῖς ὀρθοδόξοις ἐκκλησίαις καὶ ταῖς ἀπὸ τῆς ὀρθοδόξου ἀπεσχισμέναις χριστιανικαῖς κοινότησι προσλαλιὰς καὶ λόγους ἀρχιερέων, ἔγγραφα ἐπίσημα, οἷον διαθήκας, πράξεις ἐκκλησιαστικὰς, ὡς ἡ σειρὰ τῶν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐπισκοπῆς Ριμνίκου ἀναφερομένων ἐγγράφων, βιογραφίας ἐπισήμων λογίων, ὅσοι ἔζησαν ἐν Βλαχίᾳ καὶ Μολδαυίᾳ καὶ ἔγραψαν περὶ τῶν χωρῶν τούτων, ὡς ἐπὶ παραδείγματι ὁ Καισάριος Δαπόντες, ὁ Δημήτριος Καντεμίρης, περὶ ὧν ἐκδίδονται ἐν αὐτῇ ἱστορικαί τινες σημειώσεις. Ὀνόματα συντακτῶν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τούτου φύλλου φέρονται τὰ τοῦ πανιερ. ἐπισκόπου Ρωμάνου κ. Μελχισεδὲκ καὶ ἄλλων κληρικῶν καὶ λογίων καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς σχολῆς τοῦ ἐν Βουκουρεστίῳ πανεπιστημίου.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1887 ΑΡΙΘ. 4.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

†Ὁ Ρόδου **Γερμανὸς** (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδ. **Γρ. Παλαμᾶς**
Γεράσ. Σ. Δώριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης** (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίσια.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται γροσίων 2

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Ρόδου κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερρλ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ — Ὁδηγίαι περὶ συντάξεως ληξιαρχικῶν βιβλίων — Τὰ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις δικαστήρια — Ὑπόθεσις τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ἰωσὴφ Δημητριάδου Ἐξερτζῆ — Ἡ παρ' ἡμῖν διδασκαλία τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ὑπὸ Μ. Ι. Γεδεών.

Παράρτημα. Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 25—32).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τὸ Συνταγμάτιον, καθ' ὃ συγκροτεῖται συμφώνως τοῖς γενικοῖς Κανονισμοῖς ἡ ἱερὰ Σύνοδος, ἕνεκα τῶν γνωστῶν πολιτικῶν μεταβολῶν, ὑπέστη σπουδαίαν ἐλάττωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μητροπόλεων, κατὰ συνέπειαν πολλὴν παρέχει τὴν δυσχέρειαν εἰς τὸν κατ' ἔτος καταρτισμὸν τῆς Συνόδου, καθότι τινὲς μὲν τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν ἕνεκα γήρως δὲν δύνανται νὰ ἐνδημήσωσιν ἐνταῦθα, ἄλλοι δὲ ὡς ἐκ τοῦ ἐπικαίρου τῆς θέσεως τῶν ἐπαρχιῶν αὐτῶν θεωροῦσι, καὶ εὐλόγως, ἀναγκαίαν τὴν ἐν αὐταῖς διαμονὴν αὐτῶν. Ἡ Ἐκκλησία σπουδαίως σκεπτομένη περὶ τούτου, τελευταῖον δὲ ἰδοῦσα ἐν τῷ Συνταγματίῳ δύο ἀρχιεπισκόπους, τὸν Δισκάτης καὶ τὸν Νευροκοπίου, συγκαταριθμουμένους μὲν μεταξὺ τῶν μητροπολιτῶν, μὴ δυναμένους ὅμως κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὴν συγκρότησιν τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐθεώρησε σκόπιμον ἵνα προαγάγῃ αὐτοὺς εἰς μητροπολίτας. Ἐπὶ τοῦτῳ δὲ συνετάχθη, κατὰ τὰ εἰθισμένα, πατριαρχικὸς καὶ συνοδικὸς Τόμος καθορίζων τὴν τάξιν τῶν νέων τούτων μητροπολιτῶν, διακελευόμενος δ' ἐπὶ λέξει, ὅπως οὗτοι, «ὥσπερ καὶ οἱ τούτους διαδεξόμενοι ὑπάρχωσι καὶ παρὰ πάντων γνωρίζωνται τετιμημένοι τῷ τίτλῳ τῶν ἱερωτάτων μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων τοῦ καθ' ἡμᾶς ἁγιωτάτου οἰκουμ. Θρόνου, αὐτῷ κανονικῶς ὑποκείμενοι καὶ πρὸς αὐτὸν τὴν σχέσιν καὶ ἀναφορὰν ἔχοντες, ὡς μέχρι τοῦδε, ἐξακολουθοῦντες μνημονεύειν τοῦ κανονικοῦ πατριαρχικοῦ ὀνόματος, τελευταῖοι τῇ τάξει συναριθμούμενοι ἐν τῇ χορείᾳ τῶν λοιπῶν μητροπολιτῶν, ἔχοντες αὐτοί τε καὶ οἱ τούτων διάδοχοι τὴν στάσιν καὶ ἕδραν τὴν ὁρισθεῖσαν αὐτοῖς ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς συνελεύσεσι καὶ χοροστασίαις».

— Ἡ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐργαζομένη Κεντρικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπή, ἣν ἀποτελοῦσιν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Βεροίας καὶ Ναούσης κ. Προκοπίου, οἱ θεοφιλ. ἐπίσκοποι Εἰρηνουπόλεως Φώτιος καὶ Παμφίλου Σωφρόνιος καὶ οἱ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος, ἀρχιμ. Γρ. Παλαμᾶς, Μ. Ἀρχιδιάκονος, μετὰ τοῦ χρέη γραμματέως ἐκληρωθέντος Μ. ἀρχιμ. κ. Ἰωακείμ, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν δυνατὴν θεραπείαν δύο ἀτόπων, ἅτινα συμβαίνουσι παρ' ἡμῖν. Τὸ πρῶτον ἀφορᾷ εἰς τὴν τήρησιν τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς εὐλαβείας, ἣν οἱ χριστιανοὶ πρέπει νὰ δεικνύωσι πρὸς τὰς κυριακὰς καὶ τὰς μεγάλας τοῦ ἔτους ἑορτάς· τὸ δεύτερον εἰς τὴν δέουσαν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος παντὸς ὀρθοδόξου περὶ ἐξομολογήσεως, ἣν οἱ πλεῖστοι ἀναβάλλουσι μέχρις αὐτῆς τῆς ἡμέρας καὶ πολλάκις αὐτῆς τῆς στιγμῆς τῆς μεταλήψεως

Ἡ Κεντρ. Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ δι' αἰτήσεως αὐτῆς ἐζήτησε παρὰ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὅπως ἀπολυθῇ πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις, ἀναγνωσθησομένη ἐπ' ἐκκλησίας καὶ συνιστῶσα τοῖς ὀρθοδόξοις ὅπως, εἰ οὐχὶ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, ἐν ἑορταῖς καὶ κυριακαῖς, ἀλλὰ τοὐλάχιστον κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θείας λειτουργίας ἔχωσι κεκλεισμένα τὰ καταστήματα αὐτῶν, ἅμα δὲ καὶ τοὺς προσερχομένους εἰς τὴν θείαν μετάληψιν παραινοῦσα ὅπως ἐγκαίρως καὶ κατὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ θέσμια προσέρχωνται εἰς τὴν ἐξομολόγησιν, ἵνα καὶ τὸ χρέος τοῦτο παντὸς ὀρθοδόξου τελῆται ὡς δεῖ καὶ μὴ συμβαίνωσιν ἀταξίαι καὶ συγχύσεις, οἵας συνεπάγεται τὸ ἀτάκτως γινόμενον. Τῆς αἰτήσεως ταύτης ἐγκριθείσης συνοδικῶς ἀπεφασίσθη ἡ ἔκδοσις τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος προτρεπτικῆς καὶ παραινετικῆς πατριαρχικῆς Ἀποδείξεως, πρὸς ἣν ἐλπίζομεν ὅτι θέλουσι φιλοτιμηθῇ ἵνα συμμορφωθῶσιν οἱ εὐσεβεῖς καὶ φιλόχριστοι, χάριν τῆς εἰς τὰ ἱερὰ ὀφειλομένης τιμῆς καὶ εὐλαβείας.

— Καθὰ πᾶσίν ἐστι γνωστὸν, αἱ ἐπιτροπαὶ τῶν ἐνοριακῶν ναῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὡς καὶ αἱ ἐφορίαι τῶν κατὰ συνοικίας σχολείων τῶν ὀρθοδόξων ἐκλέγονται ἐπὶ ὡρισμένῳ χρονικῷ διαστήματι, μεθ' ὃ, ὑπέχουσαι λογοδοσίαν ἐνώπιον ἐνοριακῆς συνελεύσεως, ἀποσύρονται, παραδιδοῦσαι τὴν ἀρχὴν εἰς τοὺς ὑπὸ τῆς συνοικίας ἐκλεγομένους, οἵτινες ἀναγνωρίζονται ὑπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας διὰ τοῦ νενομισμένου πατριαρχικοῦ γράμματος. Παρατηρηθέντος ὅμως ὅτι ἔν τισιν ἐνορίαις ἄτοπόν τι συμβαίνει, παραιτουμένων μὲν τῶν τέως ἐφόρων ἢ ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτροπῶν, ἀποσυρομένων δ' εὐθὺς, ὅτε καὶ ἀναλαμβάνουσι τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν διαχείρισιν οἱ ἐκλεγέντες, ἢ ἐνίοτε οἱοιδήποτ' ἄλλοι αὐτοδικαίως, ἡ Ἐκκλησία ἐνδεχομένας ἔριδας καὶ ταραχὰς προλαμβάνουσα, ἀποφάσει τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, ἀπέλυσε πατριαρχικὴν Ἀπόδειξιν, δι' ἧς γνωστὸν κατέστησεν ὅτι πᾶσα ἐκκλησίας ἐπιτροπὴ ἢ ἐφορία σχολῆς, μετὰ τὴν λῆξιν τῆς τακτικῆς περιόδου τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἢ μετὰ τὴν παραίτησιν, ὑποβάλλουσα, κατὰ τὸν κανονισμὸν, τὴν λογοδοσίαν αὐτῆς εἰς τὴν ἐπὶ ἐνοριακῆς συνελεύσεως ἐκλεγομένην ἐξελεγκτικὴν ἐπιτροπὴν, ὀφείλει νὰ ἐξακολουθῇ ἐργαζομένη προσωρινῶς ὑπὲρ τῶν ἐνοριακῶν συμφερόντων, μέχρις οὗ κυρωθῇ ὑπὸ τῶν Πατριαρχείων ἡ τῶν διαδεξαμένων αὐτοὺς ἐκλογὴ, ὅτε δύναται ἡ διάδοχος ἐπιτροπὴ νὰ παραλαμβάνῃ παρὰ τῆς προκατόχου τὴν διαχείρισιν. Διὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης αἴρονται τὰ ἄτοπα καὶ αἱ ἀνωμαλίαι, αἵτινες συνεχῶς συνέβαινον κατὰ τὴν ἐκλογὴν νέων ἐφοροεπιτροπῶν μέχρι τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν νέων.

— Ἀποφάσει τῆς ἱερᾶς Συνόδου συνεστήθη ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Λήμνου κ. Ἰωακεὶμ, τοῦ πανοσ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου κ. Κοσμᾶ, τοῦ πρωτοψάλτου τῆς Μ. Ἐκκλησίας κ. Γ. Βιολάκη, τοῦ πρώην πρωτοψάλτου κ. Γεωργίου Ραιδεστινοῦ, τοῦ πρωτοψάλτου τῆς ἐν Πέρᾳ ἐκκλησίας τῶν Εἰσοδίων κ. Εὐστρατίου Παπαδοπούλου καὶ τοῦ πρώην δομεστίκου τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας κ. Μιχαὴλ Παυλίδου, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Μιτυλήνης κ. Κωνσταντίνου, ἐντολὴν λαβοῦσα ἵνα, μελετήσασα τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς παρ' ἡμῖν ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ τῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς πρωτευούσης ἱεροψαλτῶν, ὑποβάλῃ τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ τὰς σκέψεις αὐτῆς περὶ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς βελτίωσιν τῆς τε ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς παρ' ἡμῖν μουσικῆς καὶ τοῦ χοροῦ τῶν ἱεροψαλτῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. Καίτοι δὲ ἄλλοτ' ἐπίσης ἐγένοντο προσπάθειαι κοινῆς ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ ἐργασίας, ἐλπίζομεν ὅτι ἡ νέα αὕτη ἐπιτροπὴ πρακτικωτέραν τρεπομένη ὁδὸν καταλήξει εἰς εὐάρεστον καὶ ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα.

— Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τοῦ **Πατριαρχικοῦ ναοῦ** κατὰ καιροὺς μέλημα τῆς Ἐκκλησίας γενομένη ἐφείλκυσε σύντονον ἐσχάτως τὴν μέριμναν αὐτῆς, ἀποφάσει δὲ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, διμελὴς ἐπιτροπὴ, ὑπὸ τὴν προεδρείαν μὲν τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ρόδου κ. Γερμανοῦ, συγκειμένη δ' ἐκ τῶν ἀξιοτίμων μελῶν τοῦ Συμβουλίου κκ. Ν. Ψυχάρη βέη καὶ Δημητράκη ἐφένδη Πασπαλλῆ ἀνέλαβεν ἵνα ἐξετάσῃ μὲν τὴν οἰκονομικὴν τοῦ σεπτοῦ ναοῦ κατάστασιν, ὑποβάλῃ δὲ εἰς τὸ Συμβούλιον τὸ συμπέρασμα τῶν σκέψεων αὐτῆς. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη μελετήσασα τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ναοῦ καὶ τὸν παλαιὸν αὐτοῦ κώδηκα, εὗρε τὰ μὲν ἔσοδα ἀνερχόμενα εἰς γρόσια 60200, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς 85520, κατιδοῦσα δ' ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν ἐν τῷ ἐνεργητικῷ τοῦ ταμείου σημειουμένων κονδυλίων εἰσὶν ἐπιδεκτικά τινος αὐξήσεως, ἀνεβίβασε μὲν αὐτὰ εἰς 77700 γρ. κατ' ἔτος, ηὔξησε δέ τινα τῶν ἐξόδων, ὁρίσασα ἅμα καὶ ποσὸν 7200 γρ. ὡς σύνταξιν ἐπὶ ἐπικειμένῃ ἀποχωρήσει τινὸς τῶν ἱεροψαλτῶν, οὗ ἕνεκα τὸ τοῦ ταμείου τοῦ ναοῦ παθητικὸν, τέως σημειούμενον γρόσια 85520 ἀνῆλθεν εἰς 95700. Πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος ἡ Ἐπιτροπὴ προέτεινεν ὅπως τὸ ἐθνικὸν Ταμεῖον χορηγῇ (ἀπὸ τῆς 1 παρελθ. Ἰουβρίου) γρ. 18000 κατ' ἔτος εἰς τὸν ναὸν, ὑπὲρ οὗ καὶ οἱ ἐθνικοὶ Κανονισμοὶ ὥρισαν ἐτησίως χορηγίαν 50000 γροσίων,

ἐξ ὧν ὁ ναὸς λαμβάνει μόνον 28000 γρόσια ἐτησίως ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἁγιάσματος τῶν Βλαχερνῶν. Προκειμένου δὲ περὶ τῆς ἐν γένει τακτοποιήσεως τοῦ ταμείου τοῦ ναοῦ, οὗτινος τὸ χρέος ἀνήρχετο κατὰ τὸν λήξαντα ἀπρίλιον εἰς γρ. 31696, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο προῆλθεν ἐκ τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ ἀπὸ τῶν Βλαχερνῶν εἰσοδήματος, μὴ ἰσοβαροῦντος τῷ ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν Κανονισμῶν ὁρισθέντι, ἡ Ἐπιτροπὴ προέτεινεν ὅπως καὶ τοῦτο καταβληθῇ εἰς δύο δόσεις ὑπὸ τοῦ ἐθνικοῦ Ταμείου ἓν τε τῷ τρέχοντι καὶ ἐν τῷ ἐπιόντι ἔτει. Ἡ ἐπιτροπὴ συνέστησεν ὡσαύτως ὅπως ἓν ἐκ τῶν τοῦ Συμβουλίου μελῶν διορίζηται ἐπόπτης τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ναοῦ. Τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον ἐγκρῖναν τὰς προτάσεις ταύτας τῆς γνωμοδοτικῆς ἐπιτροπῆς ἀπεφήνατο ὅπως τὸ ἐθν. Ταμεῖον ἄρξηται χορηγοῦν εἰς τὸν πατριαρχικὸν ναόν, ἀπὸ τοῦ μηνὸς σεπτεμβρίου, ἐτησίως τὸ ποσὸν γρ. 18000 κατὰ μηνιαίας δόσεις ἐκ γρ. 1500, καταβάλῃ δὲ τὸ ποσὸν γρ. 29696 πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ πρὸς τὴν Κεντρ. Ἱερατικὴν σχολὴν χρέους τοῦ ναοῦ. Ἔτι δὲ πρὸς διαρκῆ ἐποπτείαν τῆς τοῦ ναοῦ διαχειρίσεως τὸ Συμβούλιον ἐξελέξατο ἐπόπτην αὐτοῦ τὸν ἐνδοξ. κ. Ν. Ψυχάρην βέην. Αἱ κοινῇ ληφθεῖσαι ἀποφάσεις αὗται τοῦ Συμβουλίου ἐκοινοποιήθησαν τῇ ἐπιτροπῇ τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ, ὅστις διὰ τῶν μέτρων τούτων ἀπαλλάσσεται τῶν ἐπὶ πολυετίαν πιεζόντων αὐτὸν βαρέων χρεῶν, ἀπὸ τοῦδε δὲ καὶ εἰς τὸν ἐτήσιον αὐτοῦ προϋπολογισμὸν ἐπέρχεται ἰσοζύγιον. Ἡ ἐν ἐνεργείᾳ ἐπιτροπὴ τοῦ ναοῦ ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Λήμνου κ. Ἰωακεὶμ, προέδρου, καὶ τῶν ἀξιοτίμων κκ. Β. Δ. Καλλίφρονος, Ἀν. Χουρμουζιάδου, Ν. Θωμάδου, Ἰ. Ζάμπογλου καὶ Ν. Παλαιοκρασσᾶ.

—Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον λαβὸν ὑπ' ὄψει τὴν κατάστασιν τοῦ πατριαρχικοῦ τυπογραφείου ἔτι δὲ καὶ τὴν διαχείρισιν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τούτου φύλλου, καὶ ἀπαραίτητον θεωρῆσαν ἵνα ληφθῇ ἰδιαιτέρα πρόνοια περὶ βελτιώσεως αὐτοῦ, διώρισεν ἐπ' ἐσχάτων τριμελῆ ἐπιτροπὴν συγκειμένην ἐκ τοῦ πανιερωτ. μητροπολίτου Ρόδου κ. Γερμανοῦ, τοῦ ἐνδοξ. κ.Ν.Ψυχάρη βέη καὶ τοῦ κ. Συμεὼν Παππαδάκη, ἵνα μελετήσασα ὑποβάλῃ δι' ἐκθέσεως γνωμοδότησιν περὶ τῶν ληπτέων ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ μέτρων. Ἡ διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ προβᾶσα εἰς τὰς δεούσας ἐρεύνας καὶ ἐκκαθαρίσασα τοὺς λογαριασμοὺς τῆς διαχειρίσεως τοῦ τε τυπογραφείου καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φύλλου ὑπέβαλε τὴν γνωμοδότησιν αὐτῆς, δι' ἧς προέτεινε πρὸς ἄλλοις τισὶ μέτροις, πρῶτον μὲν τὸν χωρισμὸν τῆς διευθύνσεως καὶ διαχειρίσεως τοῦ τυπογραφείου ἀπὸ τῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φύλλου ὡς συντελεστικὸν εἰς τὴν ἐπὶ τὰ κρείττω διαρρύθμισιν ἀμφοτέρων, εἶτα δὲ τὸν διορισμὸν διμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἀντὶ διευθυντοῦ, συγκειμένης ἐκ δύο ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ οἰκουμ. πατριαρχείου τῶν κκ. Σ. Παππαδάκη καὶ Ἰ. Δ. Τανταλίδου πρὸς διεύθυνσιν καὶ ἐποπτείαν τοῦ τυπογραφείου, ἔτι δὲ τὴν πρόσληψιν λογιστοῦ, συστήσασα ὡς τοιοῦτον τὸν κ. Γιοβαννάκην Ἰωαννίδην. Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, ἐγκρῖναν τὰς προτάσεις ταύτας τῆς γνωμοδοτικῆς ἐπιτροπῆς, προέβη εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ τε λογιστοῦ καὶ τῶν μελῶν τῆς διευθυνούσης τὸ πατριαρχικὸν τυπογραφεῖον Ἐπιτροπῆς, ἐξ ὧν ὁ μὲν κ. Συμ. Παππαδάκης ὡρίσθη ὡς ταμίας αὐτοῦ, ὁ δὲ κ. Ἰ. Δ. Τανταλίδης ὡς εἰδικὸς αὐτοῦ ἐπόπτης, πρὸς ὃν δέον ἵν' ἀποτείνωνται οἱ ἔχοντες παραγγελίας τυπογραφικῶν ἐργασιῶν. Αἰτήσει δὲ τῆς διμελοῦς ταύτης ἐπιτροπῆς ὑποβληθείσῃ τῇ Α. Θ. Π. αὕτη κατέστη τριμελὴς, ὁρισθέντος συνοδικῶς τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ἴμβρου κ. Παϊσίου ὡς προέδρου αὐτῆς.

Ἀμφότεραι αἱ ἐπιτροπαὶ, ἡ τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ ἡ τοῦ τυπογραφείου, συνέταξαν εἰδικοὺς ὀργανισμοὺς πρὸς ρύθμισιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν. Καὶ ὁ μὲν ὀργανισμὸς τῆς τὸ ἐκκλησιαστικὸν τοῦτο φύλλον διευθυνούσης ἐπιτροπῆς κανονίζων τὰς ἐργασίας αὐτῆς καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς συντάξεως, ἔτι δὲ καὶ τὴν λοιπὴν ὑπηρεσίαν, ὑποβληθήσεται πρὸς ἔγκρισιν τῇ Α. Θ. Παναγιότητι καὶ τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ· ὁ δὲ ὀργανισμὸς τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ τυπογραφείου κανονίζων ἐπίσης τὰς ἐργασίας αὐτῆς καὶ τοῦ καταστήματος τούτου ὑποβληθήσεται τῷ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίῳ.

—Πρό τινος ὁ πανιερ. πρόεδρος Πολυανῆς κ. Γεράσιμος ἐξαιτησάμενος διὰ τοῦ κανονικοῦ κυριάρχου αὐτοῦ παν. μητρ. Θεσσαλονίκης ἔλαβε τὴν ἄδειαν τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ἔλθῃ ἐνταῦθα πρὸς περιποίησιν τῆς πασχούσης ὑγιείας αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἐπιβάλλεται αὐτῷ νὰ παρατείνῃ τὴν ἐν τῇ πρωτευούσῃ διαμονὴν ἐπὶ πλείονα χρόνον πρὸς ἰατρικὴν θεραπείαν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰ πράγματα τῆς ἐπισκοπῆς Πολυανῆς ἀπαιτοῦσι τὴν ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτοῦ παρουσίαν, ὁ πανιερ. πρόεδρος Πολυανῆς ὑπέβαλε τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ τὴν ἀπὸ τῆς ἐπισκοπῆς παραίτησιν· ταύτης δεκτῆς γενομένης, ἐστάλη πατριαρχικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν πανιερ. μητροπολίτην Θεσσαλονίκης, διαβιβάζουσα ἐπίσημον ἀντίγραφον τῆς παραιτήσεως, καὶ ἐντελλομένη ἵνα προβῇ μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν ἐπισκοπικῆς συνόδου εἰς πλήρωσιν τῆς χηρευούσης ἐπισκοπῆς διὰ καταλλήλου προσώπου.

Τῷ σαββάτῳ (5 ἱσταμένου) παραμονῇ τῆς ἑορτῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν ἑσπερινὸν ἐν τῷ ἐν Γαλατᾷ πανηγυρίζοντι ἱερῷ ναῷ. Τῇ κυριακῇ δ' ἀπὸ πρωΐας ἐν τῇ ἐν Τζιβαλίῳ ἱερᾷ ἐκκλησίᾳ τοῦ ἁγίου Νικολάου.

— Τῷ σαββάτῳ (5) ἀνεχώρησεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Βάρνης κ. Γαβριήλ.

— Τῇ κυριακῇ (6) ἱσταμένου ἐκήρυξεν ἀπ' ἄμβωνος ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ὁ πανοσ. ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἱερᾶς Συνόδου κ. Κ. Ἀλεξανδρίδης περὶ τῆς ἐμμονῆς εἰς τὴν πατροπαράδοτον ἡμῶν πίστιν.

— Τῇ κυριακῇ, ἀγομένης τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τῆς ἐν Ταταούλοις Φιλοπτώχου ἀδελφότητος, παρέστη ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ὁ πανοσ. Μ. ἀρχιμανδρίτης τῶν Πατριαρχείων κ. Ἰωακείμ.

— Ἐν τῷ φύλλῳ τῆς «Βυζαντίδος» τῆς παρελθούσης πέμπτης ἐγράφη ὅτι, «πανηγυρίζοντος τοῦ ἐν Γαλατᾷ μετοχίου τῆς ἱερᾶς σκήτης τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου τοῦ Σεραγίου, ἀπεσταλμένοι τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐπεσκέψαντο τὸν ἐνταῦθα ἀντιπρόσωπον τῆς σκήτης». Ἡ εἴδησις ἐστὶν ἀνυπόστατος.

Ἡ Μ. Πρωτοσυγκελλία διεβίβασεν ἐσχάτως δι' ἐγκυκλίου πρὸς τοὺς προϊσταμένους τῶν ἐνοριῶν τὰς ἑπομένας ὁδηγίας **περὶ συντάξεως ληξιαρχικῶν βιβλίων,** ὧν ἡ ἀκριβὴς τήρησις μέλλει ἐπανορθῶσαι τὴν προτέραν ἐν τοῖς τοιούτοις ἐπικρατοῦσαν ἀνωμαλίαν ἐν ταῖς ἐνορίαις :

1. Ἕκαστος προϊστάμενος ὀφείλει νὰ ἔχῃ τακτικὰ μητρῷα ἑκάστης ληξιαρχικῆς πράξεως, φροντίζων ταῦτα ἐγκαίρως παρὰ τῶν Πατριαρχείων.

2. Ἅμα τῇ γεννήσει τέκνου τινὸς ἔν τινι ἐνορίᾳ, προσκαλούμενος ὁ προϊστάμενος παρὰ τῶν ἐνδιαφερομένων δι' εὐχὴν γεννήσεως ὀφείλει νὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὸ σχετικὸν μητρῷον γεννήσεως καὶ παραχρῆμα νὰ σημειοῖ ἐν αὐτῷ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς γεννήσεως τοῦ τέκνου καὶ τὰ ὀνόματα τῶν γονέων αὐτοῦ, καὶ ὑπογράψῃ τὴν πρᾶξιν ταύτην αὐτός τε καὶ οἱ γονεῖς τοῦ τέκνου. Τὸ αὐτὸ ὀφείλει πράττειν καὶ ἐν περιπτώσει βαπτίσεως, γάμου, καὶ θανάτου.

3. Τὰ διπλότυπα τῶν μὲν βαπτίσεων, περιέχοντα τὴν ἡμερομηνίαν τῆς βαπτίσεως, τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ βαπτισθέντος, τῶν γονέων καὶ τοῦ ἀναδόχου, δέον νὰ ὑπογράφωνται ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου ἢ τοῦ βαπτίσαντος ἱερέως, τοῦ ἀναδόχου καὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων παρευρεθέντων ἐν τῇ βαπτίσει. Τὰ δὲ τῶν γάμων, περιέχοντα τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τῶν νεονύμφων, τοῦ παρανύμφου, τὴν ἡμερομηνίαν τῆς στέψεως, καὶ ἂν οὗτοι ἔρχωνται εἰς α΄ ἢ β΄ γάμον, δέον ὡσαύτως νὰ ὑπογράφωνται ὑπὸ τοῦ τελέσαντος τὸ μυστήριον ἱερέως, τοῦ παρανύμφου καὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων παρευρεθέντων ἐν τῇ τελέσει αὐτοῦ. Τὰ δὲ τῶν θανάτων περιέχοντα τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ ἀποθανόντος καὶ τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ θανάτου δέον νὰ ὑπογράφωνται ὑπὸ τοῦ κηδεύσαντος ἱερέως, τῶν συγγενῶν τοῦ ἀποβιώσαντος καὶ τοῦ μικτάρη τῆς ἐνορίας.

4. Ἅμα τῇ ἐγγραφῇ μιᾶς τῶν ἀνωτέρω πράξεων, ὀφείλει ὁ προϊστάμενος ἢ ὁ ἀντικαταστάτης αὐτοῦ ἱερεὺς εἰσπράττειν τὸ ὡρισμένον δικαίωμα μητρῴου, σημειοῦν αὐτὸ ἐν τῷ στελέχει τοῦ διπλοτύπου καὶ διαπιστοῦν αὐτὸ διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ καταβαλόντος τὸ δικαίωμα καὶ τοῦ μικτάρη.

5. Ἐπὶ ἐγγραφῆς ἑκάστης πράξεως γεννήσεως, βαπτίσεως, γάμου καὶ θανάτου, ὅταν μὲν καταβάλληται τὸ νόμιμον τέλος τῆς ἐγγραφῆς, ὀφείλει ὁ προϊστάμενος νὰ δίδῃ τὸ φύλλον τῆς πληρωμῆς εἰς τὸν πληρώνοντα αὐτό, διὰ δὲ τοὺς ἀπόρους τοὺς μὴ δυναμένους ἢ ἀρνουμένους τὴν καταβολὴν τοῦ δικαιώματος μητρῴου, ὀφείλει μὲν νὰ ἐγγράψῃ τὴν πρᾶξιν ἐν τῷ στελέχει τοῦ διπλοτύπου, ἀλλὰ μὴ κόπτῃ τὸ φύλλον τῆς πληρωμῆς, διατηρῇ δὲ ἀνέπαφον τοῦτο ἐν τῷ διπλοτύπῳ βιβλίῳ, ἀφ' οὗ σημειώσει ἐπ' αὐτοῦ, ὅτι ἡ ἐν τῷ στελέχει πρᾶξις ἐνεγράφη δωρεὰν διὰ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν λόγον, τὴν σημείωσιν δὲ ταύτην δέον νὰ ὑπογράψῃ ὁ προϊστάμενος μετὰ δύο μαρτύρων.

6. Οὐδενὶ προϊσταμένῳ δι' οὐδεμίαν αἰτίαν ἐπιτρέπεται παραλείπειν τὴν ἐγγραφὴν ἐν τῷ διπλοτύπῳ πράξεώς τινος. Ἐὰν δέ τις φωραθῇ, ὅτι παρέλειψε τὴν ἐγγραφὴν πράξεώς τινος, ἢ ἀτελῶς ἐνέγραψε ταύτην, ὑπεβάλλεται τὸ μὲν πρῶτον εἰς πρόστιμον 100 γροσίων, ἐν ὑποτροπῇ δὲ τιμωρεῖται δι' ὁριστικῆς παύσεως.

7. Ἐπὶ πάσης ληξιαρχικῆς πράξεως ὀφείλει ὁ ἱερατικῶς προϊστάμενος νὰ συνεννοῆται μετὰ τοῦ μικτάρη τῆς ἐνορίας αὐτοῦ, ἵνα αἱ καταγραφαὶ ἀμφοτέρων ὦσι σύμφωνοι πρὸς ἀλλήλας.

8. Ἐν τῇ λήξει ἑκάστου μηνὸς ὀφείλει ὁ προϊστάμενος, ἵνα παραδῷ ἀνυπερθέτως ἀκριβῆ λογαριασμὸν τῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ μηνὸς γενομένων ληξιαρχικῶν πράξεων εἰς τὸν ἐπὶ τῶν μητρῴων Μ. Ἀρχιμανδρίτην, κομίζων ἅμα καὶ τὰ μητρῷα. Ὁ μὴ συμμορφούμενος πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου τούτου ὑπόκειται εἰς πρόστιμον ἑνὸς μετζιτέ.

9. Ἡ παραμέλησις τῶν ἀνωτέρω ἄρθρων καθίστησιν ἀτομικῶς ὑπευθύνους αὐτοὺς τοὺς προϊσταμένους διὰ τὰς συνεπείας αὐτῶν.

† Ὁ μέγας Πρωτοσύγκελλος ΚΟΣΜΑΣ.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων — Ἐπιστολαὶ ἐκ τῆς ἁγίας πόλεως ἀγγέλλουσιν ἡμῖν ὅτι ὁ μακαριώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Νικόδημος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πόλιν ταύτην τῇ 25 λήξαντος νοεμβρίου ἐκ τῆς ἐν Ἰόππῃ βραχείας αὐτοῦ διαμονῆς.

ΤΑ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

Συμφώνως τῇ νομοθεσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας ὑφίστανται ἐν τοῖς Πατριαρχείοις καὶ λειτουργοῦσι δικαστήρια τακτικά, καθ' ὡρισμένας συνεδριάζοντα ἡμέρας, καὶ δικάζοντα ἐπὶ πασῶν τῶν ὑποθέσεων τῶν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἡμετέρων

Πατριαρχείων ἀναγομένων, ἕκαστον ἐν ἰδίῳ κύκλῳ δικαιοδοσίας· τὰ δικαστήρια ταῦτα ἀπονέμουσι τὸ δίκαιον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ ἐν ἰσχύϊ νομοθεσίας, ἤτοι τοῦ κανονικοῦ καὶ ρωμαϊκοῦ δικαίου (ἰδίᾳ τοῦ ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ). Δικονομία ἐν ἰσχύϊ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐστὶν ἡ ἐμπορικὴ δικονομία ὡς πρὸς τὰς ἀγωγὰς, ἀνακοπὰς, ἐφέσεις, τριτανοκοπὰς καὶ ἀναψηλαφήσεις, καὶ αἱ διατάξεις τῆς πολιτικῆς ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἀναίρεσιν· οὐχ ἧττον λαμβάνονται ὑπ' ὄψει καὶ αἱ ἐν τῷ Ἀρμενοπούλῳ δικονομικαὶ διατάξεις ἔν τισι λεπτομερείαις. Τὰ δικαστήρια ταῦτά εἰσι:

Α΄ Ἡ ἱερὰ Σύνοδος συγκειμένη ἐκ δώδεκα μητροπολιτῶν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος· ἔχει δύο γραμματεῖς καὶ νομικὸν σύμβουλον συντάσσοντα τὰς ἀποφάσεις αὐτῆς, ὡς δικαστικὸν δὲ σῶμα συνεδριάζει κατὰ σάββατον καὶ δέχεται τὴν διὰ πληρεξουσίου παράστασιν ἐνώπιον αὐτῆς. Ἡ Ἱ. Σύνοδος ὡς δικαστήριον ἔχει διπλῆν ἰδιότητα, πρῶτον μέν ἐστι καθαρῶς ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον, δικάζον πάσας τὰς δίκας, ὅσαι κατὰ τὸ κανονικὸν δίκαιον ἀναφέρονται εἰς αὐτὴν, δεύτερον δὲ τυγχάνει ἐφετεῖον τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις δικαστηρίου καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων τῶν ἱερῶν Μητροπόλεων, δικάζον ἐφεσίμως πάσας τὰς περὶ γάμου, μνηστείας, διατροφῆς, διαζυγίου κτλ. δίκας. Ἀκυρωτικὸν δὲ τῶν ἐν ἐπισκοπαῖς δικαζομένων τοιούτων, ὧν ἡ ἔφεσις γίνεται ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων τῶν Μητροπόλεων.

Β΄ Τὸ Διαρκὲς Ἐθνικὸν Μικτὸν Συμβούλιον συγκείμενον ἐκ τεσσάρων ἀρχιερατικῶν μελῶν, διοριζομένων ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, καὶ ὀκτὼ λαϊκῶν ἐκλεγομένων κατὰ τὸν σχετικὸν περὶ τούτου Κανονισμὸν, ὅπερ προεδρεύεται ὑπὸ τοῦ πρώτου τῇ τάξει ἐκ τῶν ἀρχιερατικῶν αὐτοῦ μελῶν· ἔχει ἰδιαίτερον γραφεῖον, οὗτινος ὁ διευθυντὴς τό γε νῦν ἐστιν ἅμα καὶ συμβολαιογράφος τῶν Πατριαρχείων· τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ὡσαύτως ἔχει διπλῆν δικαστικὴν ἰδιότητα, δικάζον πρῶτον μὲν πάσας τὰς ὑλικὰς ὑποθέσεις, ἐν αἷς τὸ ἓν τῶν διαφερομένων μερῶν ἐστι κληρικὸν, ἀρχιερεὺς, ἱερεὺς, ἢ μοναχὸς, ἢ καὶ ἠθικὸν πρόσωπον, οἷον Μονὴ, Ἐφορία ναοῦ τινὸς ἢ Σχολῆς κτλ. δεύτερον δὲ, πρωτοδίκως μὲν ὡς πρωτοδικεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, πάσας τὰς ἐκ διαθήκης, τραχώματος καὶ προικὸς πηγαζούσας δίκας, καὶ πάσας τὰς ἐκ διαλύσεως μνηστείας ἢ γάμου προκυπτούσας ὑλικὰς ἀπαιτήσεις, περὶ ἀφιερωτηρίων, περὶ πάσης ἄλλης ὑποθέσεως παραπεμπομένης εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, καὶ περὶ κληρονομίας, ἧς ἡ ἐκδίκασις παρεπέμφθη κατ' αἴτησιν τῶν ἐναγόντων· ἐφεσίμως δὲ, ἐπὶ τῶν αὐτῶν ὑποθέσεων καὶ ἀγωγῶν, δικάζει ὡς ἐφετεῖον τῶν ἐν ταῖς ἱεραῖς Μητροπόλεσι δικαστηρίων, ὡς ἀκυρωτικὸν δὲ τῶν αὐτῶν ἐν ταῖς ἐπισκοπαῖς δικαστηρίων, ὧν ἡ ἔφεσις γίνεται ἐν τῷ δικαστηρίῳ τῶν Μητροπόλεων.

Γ΄ Τὸ Ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον, δικάζον πρωτοδίκως πάσας τὰς ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως δίκας περὶ γάμου, μνηστείας, διατροφῆς, διαζυγίου κτλ. Τὸ δικαστήριον τοῦτο συνεδριάζον κατὰ πᾶσαν τρίτην συνίσταται ἐξ ἑνὸς προέδρου, ἀρχιερέως διοριζομένου ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρων κληρικῶν ὑπαλλήλων τῶν Πατριαρχείων· ἔχει ἴδιον γραφεῖον συγκείμενον ἐκ δύο γραμματέων.

Πᾶσα ἀγωγὴ ἐνώπιον τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις δικαστηρίων εἰσάγεται δι' αἰτήσεως πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, καὶ πᾶσα ἀπόφασις αὐτῶν φέρει τὴν πατριαρχικὴν ἐπιβεβαίωσιν.

Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, τὸ πρωτοδικεῖον τοῦτο παρουσιάζει ἔλλειψιν μὴ δικάζον ἢ μόνον τὸ πνευματικὸν μέρος τῶν εἰς αὐτὸ ἀναγομένων ὑποθέσεων, καὶ τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἀναπληροῖ τὸ Διαρκὲς Ἐθνικὸν Μικτὸν Συμβούλιον δικάζον ὡς πρωτοδικεῖον τῆς Πρωτευούσης τὸ ὑλικὸν μέρος τῶν ὑποθέσεων τούτων. Καλὸν ἦθελεν εἶναι ἵνα, ὡς ἐν ταῖς ἱεραῖς Μητροπόλεσιν, ἢ τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον μετασχηματισθέν πως ἀναλάβῃ τὴν διαδικασίαν καὶ τοῦ ὑλικοῦ μέρους τῶν ὑποθέσεων καὶ ἀπαλλάξῃ τὸ Συμβούλιον τῶν τοιούτων δικῶν, ἢ ἄλλο τι ὅμοιον δικαστήριον συστηθῇ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου οἱ κάτοικοι τῆς πρωτευούσης ἔξουσι τὸ δικαίωμα τῆς ἐφέσεως ἐπὶ τῶν τοιούτων ὑποθέσεων, ὡς ἔχουσι τοῦτο οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΤΟΥ ΙΩΣΗΦ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΕΞΕΡΤΖΗ.

Ἐν τῷ προηγουμένῳ ἡμῶν φύλλῳ δημοσιεύσαντες τὴν διαθήκην τοῦ μακαρίτου Σ. Ἀρχιγένους, προσεχῶς θέλομεν δημοσιεύσει καὶ τὴν διαθήκην μετὰ κωδικέλλου ἑτέρου εὐεργέτου τοῦ ἔθνους, τοῦ ἀοιδίμου Ἰωσὴφ Δημητριάδου (Ἐξερτζῆ) ὑπηκόου ρώσσου, ὅστις ἐκτὸς διαφόρων κληροδοτημάτων εἰς πολλὰ ἐκπαιδευτήρια καὶ κοινωφελῆ καθιδρύματα κατέλιπε τὴν μεγάλην αὐτοῦ περιουσίαν εἰς τὰ Φιλανθρ. Ἐθνικὰ Καταστήματα, διορίσας διὰ μὲν

τῆς διαθήκης ἐπιτρόπους αὐτοῦ τὴν σύζυγον αὐτοῦ Αἰκατερίνην Δημητριάδου καὶ τοὺς κυρίους Σταυράκην Ἰωαννίδην καὶ Νικόλαον Μηνιάτην, διὰ δὲ τοῦ κωδικέλλου κηδεμόνα τῆς περιουσίας τὸν μακαρίτην Γεώργιον Ζαρίφην. Ἐπειδὴ δὲ τὰ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης παρεμορφώθησαν ἢ συγκεχυμένως παρεστάθησαν μέχρι τοῦδε ἐν τῷ τύπῳ, ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια», καθῆκον ἔχουσα νὰ δημοσιεύῃ ἀκριβεῖς πληροφορίας περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν πραγμάτων, καλὸν θεωρεῖ ὅπως ἐν συνόψει ἀφηγηθῇ τὰ κατὰ τὴν προκειμένην ὑπόθεσιν, πρὸς διαφώτισιν τοῦ δημοσίου.

Αἱ τελευταῖαι θελήσεις τοῦ ἀειμνήστου διαθέτου δυστυχῶς δὲν ἐξετελέσθησαν καθ' ὁλοκληρίαν κυρίως ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰς τὰ Φιλανθρωπικὰ Καταστήματα περιέλευσιν τοῦ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν χρεῶν καὶ λοιπῶν ἐκείνου κληροδοτημάτων σπουδαίου καὶ σημαντικοῦ ὑπολοίπου τῆς περιουσίας αὐτοῦ, διότι αὕτη συνέκειτο ἐκ χρέους τῆς σεβ. αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν διαθέτην, ὅπερ δὲν ἐξεκαθαρίσθη εἰσέτι.

Ἐπειδὴ δὲ κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1885 ἐδημοσιεύθη ἐν Ἀθήναις ὑπό τινος Κ. Α. Ἀργυριάδου λίβελλος καθαπτόμενος κακοβούλως τῆς παρὰ τῷ Γένει διακεκριμένης ὑπολήψεως τοῦ ἀοιδίμου Γ. Ζαρίφη, ὁ υἱὸς ἐκείνου κ.Λ. Ζαρίφης μὴ ἀνεχόμενος τὰς κατ' αὐτοῦ καὶ τῆς μνήμης τοῦ μακαρίτου πατρὸς αὐτοῦ κακοβούλους διαδόσεις, δι' αἰτήσεως αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀοίδιμον πατριάρχην Ἰωακεὶμ τὸν ἀπὸ Δέρκων δηλώσας ὅτι καὶ προηγουμένως ἐξέθηκε τῇ Α.Θ. Παναγιότητι τὰ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου Ἰωσὴφ Δημητριάδου, καὶ ὅτι τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς περιουσίας ταύτης συνέκειτο ἐξ ἀπαιτήσεως ἐκείνου γρ. 2,500,000 παρὰ τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως, ἐπισυνάψας δὲ καὶ ἀντίγραφον ἐπισήμου πράξεως τοῦ Ρωσσικοῦ προξενείου διορίσαντος αὐτὸν ἀντὶ τοῦ μακαρίτου πατρὸς αὐτοῦ κηδεμόνα τῆς ἐν λόγῳ περιουσίας, ἐξέφραζε τὴν πεποίθησιν ὅτι Α. Θ. Παναγιότης ὡς γνωρίζουσα τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἔχουσα δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ τὴν ἐπίσημον ταύτην πρᾶξιν, καθ' ἣν οὐδεμία εἴσπραξις ἢ συμψήφισις ἐγένετο ἀπέναντι τῆς εἰρημένης περιουσίας, εἶναι κάλλιον παντὸς ἄλλου εἰς θέσιν ἵνα διαψεύσῃ τὰς ἐναντίον τῆς μνήμης τοῦ μακαρίτου πατρὸς αὐτοῦ διαδιδομένας κακοβούλους συκοφαντίας καὶ ὕβρεις. Ἑτέραν αἴτησιν ἡ ἐφορία τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων ὑπέβαλε πρὸς τὸν αὐτὸν ἀοίδιμον πατριάρχην ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24 7μβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους, φέρουσαν τὰς ὑπογραφὰς τῶν κυρίων Ν. Πλέσσα, Ἰ. Ἰωαννίδου, Ἰ. Βαλσάμου, Κ. Νικολοπούλου, Ἰ. Παππαδούκα, Ἰ. Κούππα, Π. Καζανόβα, Γ. Ἀποστολίδου καὶ Θ. Α. Κουσούδη καὶ διαλαμβάνουσαν ὅτι διὰ τοῦ ἐν λόγῳ λιβέλλου δημοσιευθέντος ἐπὶ σκοπῷ κηλιδώσεως τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀοιδίμου Γεωργίου Ζαρίφη, τοῦ μεγίστου τούτου εὐεργέτου τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων καὶ τοῦ ἔθνους, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἡ μακαρία μνήμη ἐκείνου ἔσεται ἀείποτε σεβαστὴ, καὶ καθαπτομένου ἐπίσης τῆς ὑπολήψεως τῶν τε Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων καὶ τῆς διοικούσης αὐτὸ ἐφορίας, προσβάλλονται καὶ τὰ τιμαλφῆ συμφέροντα τῶν ἱερῶν τούτων ἐθνικῶν καθιδρυμάτων. Ὅθεν ἡ ἐφορία ἐξητήσατο ἐπίσης ὅπως ἡ Α. Θ. Παναγιότης λαβοῦσα γνῶσιν τοῦ τε ἐπισυνημμένου ἀντιγράφου ἀποφάσεως τοῦ ἐνταῦθα αὐτοκρατορικοῦ ρωσσικοῦ προξενείου, δι' ἧς ὁ κ. Λ. Ζαρίφης διορίζεται ἐπισήμως κηδεμὼν καὶ ἐκτελεστὴς τῆς διαθήκης τοῦ Ρώσσου ὑπηκόου μακαρίτου Ἰωσὴφ Δημητριάδου, ὡς καὶ τῶν προηγουμένως καθυποβληθέντων αὐτῷ ἐγγράφων ὑπὸ τῆς ἐφορίας, προβῇ ὡς ἀνώτατος προστάτης καὶ φρουρὸς παντὸς ἐθνικοῦ συμφέροντος εἰς τὴν διὰ τοῦ τύπου ἐπίσημον καὶ κατηγορηματικὴν διάψευσιν, καὶ ἐκ μέρους τῶν Πατριαρχείων καὶ ἐν ὀνόματι τῆς ἐφορίας, τῶν κακοβούλων ἐκείνων διαδόσεων.

Τῶν ἐγγράφων τούτων παραπεμφθέντων εἰς τὰ δύο Σώματα, ταῦτα κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 27 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς μετὰ ὥριμον συζήτησιν ἀπεφήναντο 1] παμψηφεὶ τὴν μὴ ἀποδοχὴν τῆς αἰτήσεως περὶ ἀμέσου διὰ τοῦ τύπου δημοσιεύσεως, καὶ 2] κατ' ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν τὸν διορισμὸν ἐπιτροπῆς ἐντολὴν ἐχούσης ὅπως ἐξερευνήσῃ τὰ ἀφορῶντα τὴν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Γεωργίου Ζαρίφη γενομένην διαχείρισιν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ἰωσὴφ Δημητριάδου, μέλη δὲ αὐτῆς ἐξελέξατο τὸν πανιερ. μητροπολίτην τότε Σερρῶν, νῦν δὲ Προύσης, κ. Ναθαναὴλ καὶ τοὺς κκ. Ξ. Ζωγράφον καὶ Ν. Ψυχάρην.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη, περατώσασα ἐντὸς τεσσαρακονθημέρου διαστήματος τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῇ ἐντολὴν, ὑπέβαλε διὰ τῆς ὑπὸ ἡμερομ. 12 νοεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐκθέσεως τὸ συμπέρασμα τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς, ἡ δὲ συνέλευσις τῶν δύο σωμάτων ἐν τῇ συνεδριάσει τῆς 21 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν ἔκθεσιν ταύτην, ἐξ ἧς ἐξάγεται ὅτι ἡ μὲν ἄλλη περιουσία τοῦ μακαρίτου Ἰωσὴφ Δημητριάδου ὁριζομένη εἰς γρόσια 870,869,83 ἔν τε τῇ διαθήκῃ καὶ ἐν τῷ κωδικέλλῳ, καὶ μετὰ διετῆ ἐργασίαν τοῦ τε κηδεμόνος τῆς περιουσίας καὶ τῶν ἐπιτρόπων τῆς διαθήκης ἐκκαθαρισθεῖσα εἰς γρόσια

536,466, τῶν λοιπῶν μὴ εἰσπραχθέντων διὰ λόγους χρηματικῆς ἀνεχείας τῶν ὀφειλόντων, διενεμήθη ὑπ' αὐτῶν κατ' ἀναλογίαν εἰς ὅλους τοὺς κληροδόχους συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ μακαρίτου διαθέτου, ὅτι τὰ σχετικὰ πρὸς αὐτὰς δικόγραφα καὶ τὰ ἐξοφλητικὰ τῶν κληροδόχων εὑρέθησαν ἐν πλήρει τάξει καὶ ἀκριβείᾳ, καὶ ὅτι τὸ πόσὸν γροσ. 2,447,206, ὅπερ ἐν τῷ κωδικέλλῳ αὐτοῦ ὁ μακαρίτης παρουσιάζει ὡς ὀφειλόμενον αὐτῷ ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως, μολονότι κατεκυρώθη ἀντὶ τοῦ ποσοῦ λιρῶν ὀθ. 57,362 διὰ τῆς πολυετοῦς καὶ ἐπιμόνου ἐνεργείας τοῦ ἀειμνήστου Γ. Ζαρίφη, τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ νῦν κηδεμόνος κ. Λ. Ζαρίφη καὶ τοῦ συμβοηθοῦ κ. Κ. Ζαχάρωφ, ἡ δὲ κατακύρωσις αὕτη ἔχει τὴν ἰσχὺν τοῦ δεδικασμένου, εἰσέτι ὅμως δὲν εἰσεπράχθη ὡς βεβαιοῖ τὸ αὐτοκρατορικὸν Ρωσσικὸν προξενεῖον, ἐν τῷ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22 αὐγούστου 1885 ψηφίσματι αὐτοῦ, δι' οὗ διορίζει τὸν κ. Λ. Ζαρίφην ἀντὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐπίτροπον ἐκκαθαριστὴν τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου Ἰωσὴφ Δημητριάδου ὡς ὑπηκόου ρώσσου· καὶ κατιδοῦσα ὅτι, παρὰ τὰς κακοβούλους διαδόσεις ἐναντίον τῆς μνήμης τοῦ ἀοιδίμου εὐεργέτου τοῦ ἔθνους Γ. Ζαρίφη καὶ τοῦ οἴκου αὐτοῦ ὡς νοσφισαμένων ἀλλοτρίαν περιουσίαν, τοὐναντίον κατεβλήθη ὑπ' αὐτῶν ἀνενδότως πᾶσα προσπάθεια πρός τε ἐκκαθάρισιν τῆς ἄλλης περιουσίας τοῦ μακαρίτου Ἰωσὴφ Δημητριάδου καὶ ἀκριβῆ αὐτῆς διαχείρισιν καὶ πρὸς κατακύρωσιν τῶν ἀπαιτήσεων αὐτοῦ παρὰ τῆς αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως, παρεδέξατο κοινῇ τὴν ἔκθεσιν ταύτην καὶ ἐνέκρινεν ἵνα διαβιβασθῶσιν αἱ δέουσαι ἀπαντήσεις εἰς ἀμφοτέρας τὰς ἐπιστολὰς τῆς τε ἐφορίας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων καὶ τοῦ κ. Λ. Ζαρίφη. (Ἕπεται συνέχεια).

Η ΠΑΡ' ΗΜΙΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

βραχείας ἱστορικῆς ἀφηγήσεως ἀντικείμενον γινομένη, κατὰ τὰς ἐνούσας πηγάς, ἐγγράφους πάσας, δεικνύει καὶ τὴν προθυμίαν τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν γένους πρὸς περιποίησιν καὶ διαφύλαξιν πατρίου κληρονομίας καὶ τὴν μέριμναν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας ὅπως ἀποσωθῇ τὸ παρὰ πατέρων εὐλαβῶν ἡμῖν κληροδοτηθὲν θησαύρισμα, παραδιδόμενον ἅμα τοῖς ἐπιγινομένοις ἀσινές, ὡς ἀλώβητον διῆλθε τοὺς αἰῶνας. Ἀτυχῶς, ὁ ἀναλαμβάνων ἵνα ζητήσῃ πηγὰς ἐγγράφους ἐν τύποις ἢ χειρογράφοις, ὑπομιμνησκούσας ἡμῖν ἀριθμὸν καὶ ὀργανισμὸν σχολείων ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, πρὸ τοῦ ΙΗ΄ αἰῶνος οὐδὲν εὑρίσκει τὸ τοὺς κόπους ἀμεῖβον, ἢ τὸ συμπέρασμα, τὸ κατὰ παράδοσιν ἡμῖν παραδοθὲν ὅτι, ὁ παρὰ τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ σεπτὸς ναὸς ἦν σχολὴ μορφοῦσα διακεκριμένους μουσικούς, αἴσθημα δὲ θρησκευτικὸν ζῶν ἐνέπνεε τοὺς παλαιοτέρους τούτων, ὧν τὰ ὀνόματα, κατὰ τὸ πλεῖστον γνωσθήσονται, ὅταν ὁμογενεῖς λόγιοι φιλόπονοι, τοῦτ' αὐτὸ δ' ὅμως συζευγνύοντες Μουσῶν καὶ Χαρίτων συζυγίαν, ἐπιληφθῶσι τῆς ἐρεύνης μυριάδος ἴσως χειρογράφων ἐπὶ μεμβράνης ἢ χάρτου, διεσπαρμένων ἰδίως ἐν ταῖς ἀνὰ τὴν ὀρθόδοξον Ἀνατολὴν ἰδιωτικαῖς καὶ μοναστηριακαῖς βιβλιοθήκαις.

Καὶ τότε λοιπὸν ἀρχαιότεροι μουσικοὶ γνώριμοι πᾶσι τοῖς φιλίστορσι γενήσονται καὶ τοῖς ἐρευνῶσι τὴν ἱστορίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς καὶ τοῖς ἐξετάζουσι τίνες οἱ ἐργασθέντες ἀκαμάτως καὶ μετὰ ζήλου πρὸς διαφύλαξιν τοῦ πατριαρχικοῦ ὕφους, ἐν ταῖς τέσσαρσι τελευταίαις ἑκατονταετηρίσι, διότι καὶ κατ' αὐτὰς ἀναφέρονται διδάσκαλοι δόκιμοι τῆς μουσικῆς, διότι καὶ οὗτοι ἐτιμήθησαν ὑπὸ μουσικῶν ἀνατολικῶν ἐπὶ τέχνῃ θαυμαζομένων, ἐθαυμάσθησαν δ' ἐν αὐτοκρατορικαῖς αὐλαῖς. Ὁ γράψας τὸν γνωστὸν «Χρονογράφον» μετ' εὐφημίας ἀναφέρει Γεράσιμον καὶ Γεώργιον τοὺς ἱεροψάλτας, οἵτινες ἀκούσαντες πέρσου τινὸς διασήμου μουσικοῦ διαμένοντος ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἐπὶ τοῦ Πορθητοῦ «ἔγραφον τὰς φωνάς· ἐσχεδίασαν οὖν τὸ τραγοῦδι τοῦ πέρσου..... καὶ ἔψαλλάν το καλλιώτερα· καὶ ἐθαύμασεν (ὁ ἄναξ) τὴν λεπτότητα καὶ ἐφιλοδώρησε τοὺς ψάλτας»[1]. Ὡς αὐτοὶ μνείας εἰσὶν εὐφήμου ἄξιοι, οὕτω καὶ ὁ περιλάλητος ἐκεῖνος μουσικός, ὅστις εἰς Ἅγιον Ὄρος ἀπελθὼν καὶ παρὰ Δαμιανῷ μοναχῷ Βατοπεδινῷ συντελέσας τὰς μουσικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐπανῆλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, διαπρέπων ἐν τῇ χορείᾳ τῶν τότε μουσικοδιδασκάλων[2].

Ὅπως μὴ ἀναγκάζωνται τοὐντεῦθεν ἵνα μεταβαίνωσιν ἔξω τῆς βασιλευούσης οἱ ἡμέτεροι ἱεροψάλται, τὸ Πατριαρχεῖον ἐφρόντισε ἵνα συστήσῃ ἐν Φαναρίῳ, ἐντὸς τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς, σχολὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Παϊσίου Β΄ τοῦ ἀπὸ Νικομηδείας, τῷ

1. Χρονογράφος Δωροθέου· σελ. 428 τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1806. Περὶ τῶν λοιπῶν σχολῶν ἐκκλησ. μουσικῆς ἀτελῶς, ἐκτενῶς δὲ περὶ τῆς ἐν τῷ ΙΘ΄ αἰῶνι ἔγραψα ἄλλοτε· Δελτίον μεσαιωνολ. ἑταιρίας, τεῦχος Α΄, διὸ ἐνταῦθα γράφονται ταῦτα πρὸς συμπλήρωσιν.

2. Ἦν οὗτος ὁ τραπεζούντιος Παναγιώτης Χαλάτζογλους.

1727, ἐφ' ᾧ καὶ τὸ νενομισμένον ἐξεδόθη πατριαρχικὸν γράμμα, ὅπερ ἐκδίδομεν ἐνταῦθα, ὡς τὸ παλαιότερον περὶ ὁμοίας ὑποθέσεως ἔγγραφον· ἀτυχῶς ἐστιν ἀτελές, σωζομένου μόνον τοῦ δευτέρου ἡμίσεως αὐτοῦ[3].

ΠΑΪΣΙΟΣ ἐλέῳ Θεοῦ κτλ.

. . . . . .

ἀναλαβεῖν τὴν διδασκαλίαν, καὶ παράδοσιν τῶν μουσικῶν μαθημάτων καὶ συστῆσαι κοινὸν μουσικὸν φροντιστήριον εἰς ὠφέλειαν τοῦ ἡμετέρου γένους, ἐπὶ συμφωνίᾳ τοιαύτῃ καὶ διορισμῷ, ὅπως ἔχων ὡς καὶ πρότερον τὴν ἐπιστασίαν καὶ φροντίδα καὶ διακονίαν τοῦ δομεστίκου, ἐν τῷ χοροστατεῖν καὶ ψάλλειν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ἡμῶν ναῷ κατὰ πάσας τὰς συνειθισμένας καὶ διωρισμένας ἑορτάς τε καὶ κυριακάς, καὶ λοιπὰς τοῦ χρόνου ἡμέρας, καὶ ἐκτελῶν τὸ ἔργον τοῦτο ἀνελλειπῶς, ὡς νενόμισται, ἔχῃ παρὰ ταῦτα καὶ τὴν διορισθεῖσαν ἤδη αὐτῷ διδασκαλίαν καὶ παράδοσιν τῶν μουσικῶν μαθημάτων, ἣν καὶ ὀφείλει ἐνεργεῖν ἀδιακόπως ἔνδον τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς, συναθροίζων τοὺς προσερχομένους αὐτῷ μαθητὰς ἐπὶ ἀκροάσει καὶ διδασκαλίᾳ τῶν μουσικῶν μαθημάτων ἱερωμένους καὶ λαϊκούς, πρὸς οὓς καὶ ὀφείλει διδάσκειν εἰς τρεῖς κλάσεις τὰ μαθήματα, τῇ μὲν μιᾷ τὴν παπαδικὴν λεγομένην, τῇ δὲ ἄλλῃ τὸ μέγα στιχηράριον, καὶ τῇ τρίτῃ τὸ ἀναστασιματάριον, καὶ ἑρμηνεύειν ἐπιμελῶς καὶ φιλοπόνως τὸ εὔρυθμον, καὶ ἐναρμόνιον ἐκκλησιαστικὸν μέλος μετὰ τῶν ἐφαρμοζόντων σεμνῶν καὶ ἱεροπρεπῶν σχημάτων καὶ κινημάτων τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τῆς ἁρμονίας, καὶ δὶς τῆς ἡμέρας συνέρχεσθαι, καὶ διδάσκειν αὐτούς, ἕωθεν καὶ τὸ δειλινόν, ἐκχειρίας τε πολλὰς μὴ ἄγειν, οὐδὲ ἀργίας, εἰμὴ μόνον ἐν ταῖς κυριακαῖς, καὶ ἐπισήμοις ἑορταῖς, φροντίζειν τε καὶ ἐπιμελεῖσθαι ἀόκνως τῆς προκοπῆς καὶ ἐπιδόσεως τῶν ὑπ' αὐτοῦ μαθητευομένων· κἀντεῦθεν ἀμοιβὴν τοῦ κόπου αὐτοῦ, δηλαδὴ τῆς τε ἐπισταπίας, καὶ διακονίας τοῦ ψάλλειν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ἡμῶν ναῷ, ὡς εἴρηται, καὶ τῆς διδασκαλίας, καὶ παραδόσεως τῶν μουσικῶν μαθημάτων, κατὰ τὸν διορισθέντα τρόπον, διωρίσαμεν, καὶ συνεθέμεθα κοινῶς, λαμβάνειν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ Κοινοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἀνὰ διακόσια γρόσια τὸν καθ' ἕκαστον χρόνον, εἰς ἀναγκαίαν κυβέρνησιν, καὶ περιθάλψιν αὐτοῦ, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἑκατὸν γρόσια διωρίσθησαν αὐτῷ δίδοσθαι ἀπὸ τοῦ ἐμβατικίου τῆς ἐνορίας τοῦ Πύργου· περὶ δὲ τῶν λοιπῶν ἑκατὸν ἔχει λαμβάνειν ἀπὸ τοῦ παγκαρίου τοῦ καθ' ἡμᾶς πατριαρχικοῦ ναοῦ, ἀνὰ χίλια ἄσπρα τὸν καθ' ἕκαστον μῆνα, καὶ οὕτω συμπληροῦσθαι τὸν συμπεφωνημένον χρονικὸν μισθὸν αὐτοῦ τῶν διακοσίων γροσίων. Τούτου χάριν γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων, καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα τοῦ θείου ἐλέει συγκροτηθέντος ἤδη παρ' ἡμῖν φροντιστηρίου τῶν μουσικῶν μαθημάτων, ἔχειν ὀφείλοντες τὴν σύστασιν, καὶ συντήρησιν, καὶ ἐνέργειαν ἀμετάθετον, καὶ ἀμετακίνητον εἰς τὸ ἑξῆς, ὁ διαληφθεὶς ἐντιμότατος δομέστικος κυρίτζη Ἰωαννάκης φροντίζων ὡς κύριον χρέος ἀπαραίτητον, ψάλλειν τε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ διδάσκειν τοὺς μαθητὰς τὰ μουσικὰ μαθήματα, κατὰ τὸν γεγονότα ἀνωτέρω διορισμόν, ἔχῃ λαμβάνειν ἀπαραιτήτως τὸν συμφωνηθέντα αὐτῷ μισθὸν ἀπὸ τοῦ Κοινοῦ, ἤτοι τὰ διακόσια γρόσια κατ' ἔτος, καθ' ὃν εἴρηται τρόπον διὰ κυβέρνησιν ἀναγκαίαν αὐτοῦ, μηδενὸς ἐναντιουμένου αὐτῷ, ἢ ἀντιλέγοντος. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν συμφωνητικὸν γράμμα καὶ ἐδόθη τῷ αὐτῷ κυρίτζῃ Ἰωαννάκῃ. Ἐν ἔτει ,αψκζ'.

Ἄγνωστος μένει ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἡ μουσικὴ πατριαρχικὴ σχολὴ τοῦ 1727 ἐλειτούργει. Πεντήκοντα ἔτη μετὰ ταῦτα, ὁ πατριάρχης Σωφρόνιος ὁ ἀπὸ Ἱεροσολύμων συνέστησε νέαν σχολὴν (τῷ 1776) διωρίσθησαν δὲ συνοδικῶς διδάσκαλοι ὁ πρωτοψάλτης τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ Δανιὴλ ὁ ἐκ Τυρνάβου τῆς Θεσσαλίας, ὁ δομέστικος τοῦ δεξιοῦ χοροῦ Γιακουμάκης ἢ Ἰάκωβος ὁ πελοποννήσιος καὶ Πέτρος ὁ λαμπαδάριος· ἐπὶ τούτῳ μισθὸς ἐτάχθη τῷ Δανιὴλ ἐτήσιος γρόσια 400, ἢ 1200 σημερινὰ φράγκα[4]. Κατὰ τὸν ὑπ' ἀριθμὸν Ρ' κώδηκα τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῷ 1764 ὁ Πέτρος, δεύτερος δομέστικος ὤν, ἐλάμβανεν ἐτήσιον μισθὸν 100 γρόσια, ὁ δὲ Ἰάκωβος, δομέστικος ἔτι τελῶν τοῦ δεξιοῦ χοροῦ 120, σιτιζόμενοι πιθανῶς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις[5]. Φαίνεται ὅμως ὅτι καὶ ἡ σχολὴ αὕτη ἀποσυνετέθη, διότι τῇ 1 δεκεμβρίου 1791 ὁ πατριάρχης Νεόφυτος ὁ ἀπὸ Μαρωνείας μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν συνόδου ἀπεφάσισαν 'να μισθοδοτῆται ὁ πρωτοψάλτης Ἰάκωβος καὶ ὁ λαμπαδάριος Πέτρος ἀνὰ 400 γρόσια λαμβάνοντες ἐτησίως, ἐπὶ σκοπῷ 'να διδάσκωσι τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν οὓς ἂν ἐγκρίνοι καὶ συστήσῃ αὐτοῖς ὁ πατριάρχης καὶ ἡ σύνοδος. Ἦν δὲ τότε μισθὸς ἐτήσιος ὡρισμένος τοῦ μὲν πρωτοψάλτου 600 γρόσια κατ' ἔτος, 520 δὲ τοῦ λαμπαδαρίου[6]. Καὶ περὶ τῆς μουσικῆς ταύτης σχολῆς εἰδήσεως ἑτέρας, πλὴν ταύτης, στερούμεθα, αἱ τρεῖς δὲ συνοδικαὶ καὶ πατριαρχικαὶ ἀποφάσεις εἰσὶν ἀρκεταὶ 'να τεκμηριώσωσι τὴν ἐκκλησιαστικὴν μέριμναν πρὸς διάσωσιν τοῦ ὑπὸ πατέρων εὐσεβῶν κληροδοτηθέντος ἡμῖν θησαυρίσματος.

Μ. Ι. Γ.

3. Κώδηξ Β' Κριτίου (ἐν τῷ Πατριαρχείῳ) σελ. 471—472, ᾧ ἀντεβλήθη τὸ παρ' ἐμοὶ κείμενον.

4. Κομνηνοῦ Ὑψηλάντου σελ. 555.

5. Πλὴν τούτων εἰδόοντο, κατὰ τὰς ἐν τῷ αὐτῷ κώδηκ' σημειώσεις, τὸ Μ. Πάσχα γρ. «24 τῷ διδασκάλῳ πρωτοψάλτῃ διὰ τὴν τσόχαν καὶ ψωμί του —12 τῷ διδασκάλῳ λαμπαδαρίῳ διὰ τὴν τσόχαν του». Τῷ 1768 ὁ α' δομέστικος Πέτρος ἐλάμβανε μισθὸν κατὰ μῆνα 25 γρόσια, ὁ β' Ἰάκωβος 20, ὁ δὲ πρωτοψάλτης 30 νομίζω.

6. Ταῦτα κατὰ τὸν ὑπ' ἀριθμ. 326 πατριαρχ. κώδηκα.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1887 ΑΡΙΘ. 5.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

†Ὁ Ρόδου Γερμανὸς (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδ. Γρ. Παλαμᾶς
Γεράσ. Σ. Δώριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται γροσίων 2

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Ρόδου κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερολ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ—Εἰδοποίησις τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας—Πατριαρχ. Ἀπόδειξις περὶ τηρήσεως ἑορτῶν καὶ περὶ ἐξομολογήσεως—Ὑπόθεσις τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ἰωσὴφ Δημητριάδου Ἐξερτζῆ (τέλος)—Αἱ παρ' ἡμῖν συλλογαὶ τῶν ἱερῶν Κανόνων κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους ὑπὸ Μ. Ἰ. Γεδεών (τέλος)—Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον (εἰδοποίησις).

Παράρτημα—Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 33—40).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ νέα ἐφορία τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων συνῆλθε τὸ πρῶτον ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ρόδου κ. Γερμανοῦ τῇ παρελθούσῃ τετάρτῃ ἐν τῷ γραφείῳ αὐτῆς. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐπικυρωθέντος νέου αὐτῆς κανονισμοῦ, ἐξελέξατο ἀντιπροέδρους τοὺς κ. κ. Π. Ζ. Στεφάνοβικ καὶ Εὐστ. Εὐγενίδην, γενικὸν γραμματέα τὸν κ. Ν. Ψυχάρην βέην καὶ ταμίαν τὸν κ. Κ. Νικολόπουλον· ἀνακοινώσαντος δὲ τοῦ προέδρου τὴν παραίτησιν δύο ἀξιοτίμων μελῶν τῶν κ. κ. Δ. Ταμβάκου καὶ Ἀθ. Τελλόγλου, καὶ τὴν παρὰ τῆς Ἐκκλησίας μετὰ λύπης ἀποδοχὴν τῆς παραιτήσεως αὐτῶν, ἡ ἐφορία, κατὰ τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ αὐτῆς, ἐνέκρινεν ὅπως δι' ἐπιστολῆς ὑποδειχθῶσι τῇ Ἐκκλησίᾳ ὡς ἀντικαταστάται τῶν παραιτησαμένων οἱ κ. κ. Ἀλέξ. Φωτιάδης καὶ Ἀλέξ. Ράλλης, μεθ' ὃ ἡ ἐφορία εἰργάσθη ἐπὶ διαφόρων ὑποθέσεων μέχρι προχειρηκυίας τῆς ὥρας ὁρίσασα ὡς ἡμέραν τακτικῆς συνεδρίας τὴν παρασκευὴν ἑκάστης ἑβδομάδος. Τῇ δὲ παρασκευῇ (11) τὰ δύο διοικητικὰ τῆς Ἐκκλησίας σώματα συνελθόντα εἰς κοινὴν συνεδρίαν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου, ἐξελέξαντο παμψηφεὶ μέλη τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων τοὺς ἀξιοτίμους κ.κ. Α. Φωτιάδην καὶ Ἀ. Ράλλην εἰς ἀντικατάστασιν τῶν παραιτησαμένων. Ἀκολούθως τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον εἰργάσθη καθ' ἑαυτὸ περὶ διοικητικὰ ἀσχοληθέν.

— Συνεπείᾳ ἐκθέσεως τῆς Πατρ. Κ. Ἐκπαιδευτ. Ἐπιτροπῆς ἐξαιτησαμένης τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς παραιτηθέντος κ. Β. Πυλάδου, τὰ δύο Σώματα ἐν τῇ κοινῇ αὐτῶν συνεδρίᾳ, τῇ συγκροτηθείσῃ τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ (11 τρ. μ.), ἐξελέξαντο διὰ πλειονοψηφίας ἐκ τῶν προταθέντων ὑποψήφων τὸν κ. Α. Σπαθάρην, ὡς διατελοῦντα ἐπίσης μέλος τοῦ ἐνταῦθα Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου, κατὰ τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ Κανονισμοῦ τῆς εἰρημένης Ἐπιτροπῆς. Τὰ λοιπὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς εἰσιν ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μιτυλήνης πρόεδρος, ὁ πανοσ. σχολάρχης τῆς Μ. τοῦ Γ. σχολῆς ἀρχιμανδρ. κ. Γρ. Παλαμᾶς, ὁ νομικὸς σύμβουλος τῶν Πατριαρχείων ἱερολογ. κ. Γεράσιμος Δώριζας καὶ οἱ κκ. Β. Δ. Καλλίφρων καὶ Ἰ. Δ. Τανταλίδης, μετὰ καὶ τοῦ ἐπόπτου τῶν ὀρθοδόξων σχολείων ἀρχιμανδρ. κ. Ἀθανασίου Ἡλιάδου, γραμματέως αὐτῆς.

— Μεταξὺ τῶν κτημάτων τῆς ἐν Γαλατᾷ ἱερᾶς ἐκκλησίας τῆς Θεοτόκου τῆς Καφφατιανῆς, προσηρτημένης, ὡς γνωστὸν, τῇ πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῇ, ἀριθμεῖται καὶ σφαγεῖόν τι συστηθὲν

ἀπὸ τοῦ 1879, παρέχον δὲ οὐ μικρὰν πρόσοδον ἐτησίαν, χρησιμεύουσαν πρὸς ἀπότισιν τοῦ εἰς τὰ σχολεῖα τῆς ὀρθοδόξου τοῦ Γαλατᾶ κοινότητος διδομένου ὑπὸ τοῦ ναοῦ τούτου χρηματικοῦ ποσοῦ. Τὸ σφαγεῖον τοῦτο ἡ Δημαρχία τοῦ ς' τμήματος ἄγνωστον διὰ τίνας λόγους ἔκλεισεν, ἐνῷ διατελεῖ ᾠκοδομημένον κατὰ τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς, ὡς ἀπεφάνθησαν ἄλλοτε οἱ ἁρμόδιοι, καὶ ἐνῷ ὑπάρχουσιν ἀφ' ἑτέρου καὶ ἕτερα σφαγεῖα ἐν τῇ αὐτῇ συνοικίᾳ. Ἡ Ἐφορία τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς ἐκ καθήκοντος αὐτῆς ἀνήνεγκε τοῦτο τῇ Α. Θ. Παναγιότητι, ἥτις παραστήσασα ἁρμοδίως τὴν προσγινομένην ἀδικίαν εἰς τὰ ἐν λόγῳ ἐκπαιδευτήρια ἔπεισε περὶ τούτου τὴν σεβ. αὐτοκρ. Κυβέρνησιν. Κατὰ συνέπειαν πρὸ μιᾶς περίπου ἑβδομάδος διεβιβάσθη ὑπουργικὸς τεσκερὲς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, δι' οὗ ἐδηλοῦτο ὅτι διετάχθη ἡ ἄρσις τοῦ κλεισίματος τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος σφαγείου.

— Ἡ κατάστασις τοῦ πατριαρχικοῦ Σκευοφυλακείου καὶ ἡ διατήρησις τῶν φυλαττομένων ἐν αὐτῷ ἱερῶν ἀμφίων καὶ σκευῶν, μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας ἀείποτε γενομένη, ἐφείλκυσεν ἐσχάτως σύντονον τὴν προσοχὴν αὐτῆς, ἐφ' ὅσον ἀνάγκη ἐπιβάλλεται νὰ διατηρῶνται ἀβλαβῆ καὶ ἀνεπηρέαστα ἀπὸ τῶν ἐπηρειῶν τοῦ χρόνου τὰ ἱερὰ ταῦτα ἀντικείμενα, ὧν πολλὰ εἰσιν ἀρκούντως ἀρχαῖα. Τούτων ἀναγραφὴ λεπτομερὴς ὑπάρχει, περὶ δὲ τοῦ τμήματος τούτου τὴν δέουσαν εἶχε πρόνοιαν ἡ Ἐκκλησία, ὁρίζουσα ἐπόπτην τοῦ Σκευοφυλακείου ἕνα τῶν πανιερ. συνοδικῶν, ἐπιθυμοῦσα δὲ νῦν νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἐν αὐτῷ τυχὸν ἐλλείψεων καὶ τῶν ἐκ τοῦ χρόνου φθορῶν ἀνέθηκεν ἄρτι τὴν περὶ τούτου ἐξακρίβωσιν εἰς ἐπιτροπὴν τριμελῆ ἀποτελουμένην ἐκ τῶν πανιερ. συνοδικῶν Νικαίας, Ἰμβρου καὶ Δρυϊνουπόλεως, τοῦ καὶ ἐπόπτου τοῦ Σκευοφυλακείου τυγχάνοντος ἀπὸ ἐνὸς ἤδη ἔτους, ἥτις θέλει ὑποβάλει τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ ἐγκαίρως τὸ συμπέρασμα τῶν ἐρευνῶν καὶ σκέψεων αὐτῆς.

— Ὡς γνωστὸν ἐν τῇ νήσῳ Πρώτῃ ἀπὸ ὀκταετίας ἱδρύθη Γηροκομεῖον τοῦ ἀνωτέρου κλήρου ἐν τῇ αὐτόθι ἱερᾷ μονῇ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, διὰ συνδρομῶν τοῦ ὀρθοδόξου κλήρου καὶ λαοῦ ἀνεγερθέντος νέου οἰκοδομήματος ἐπὶ εὐρυτέρου χώρου, δι' ὅπερ ἐδαπανήθησαν τότε περὶ τὰς 2 χιλ. λιρῶν. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, οὗ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι χρησιμότητα πάντες ἀνομολογοῦσιν, ἔμενεν ἀπὸ πολλοῦ ἡμιτελὲς, ἐλλείψει τῶν ἀπαιτουμένων εἰς συντέλεσιν τῆς οἰκοδομῆς χρημάτων, ἀνιόντων κατὰ τὴν γενομένην ἐκτίμησιν εἰς λίρας ὀκτακοσίας περίπου· ἐπειγούσης δὲ κριθείσης τῆς ἐπὶ τούτου συντόνου ἐνεργείας ἵνα μὴ καὶ τὸ ὑπάρχον ὑπὸ τοῦ χρόνου βλαφθῇ, ἡ Ἱ. Σύνοδος λαβοῦσα τοῦτο ὑπὸ μελέτην ἔκρινε δέον ἵν' ἀναθῇ εἰς ἐπιτροπὴν τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου διὰ τῶν προσόδων τῆς μονῆς καὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς ἐνεργηθησομένων συνδρομῶν. Σκοπίμως δὲ ἡ ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη κατηρτίσθη ἐκ τῶν ἀξιοτίμων κκ. Μ. Καρούσου, Ἰ. Καλόγρηα, Π. Ὀρφανίδου καὶ Κ. Κωνσταντινίδου ὡς κατοίκων τῆς νήσου, οἵτινες, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἐκ τῶν συνοδικῶν μελῶν πανιερ. μητροπολίτου Νικαίας κ. Σωφρονίου μετὰ πολλῆς τῆς προθυμίας ἀνεδέξαντο τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτοῖς ἐντολὴν καὶ μετὰ ζήλου ἐπελήφθησαν ἤδη τοῦ ἔργου. Πέποιθε δὲ ἡ Ἐκκλησία ὅτι καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς ὁρισθείσης αὐτῇ πενταετίας, ἡ ἐπιτροπὴ θέλει κατορθώσει πλείονα τῶν προσδοκιῶν αὐτῆς.

— Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου Ρόδου εὐγνωμονοῦντες ἐπὶ τῇ αὐτόθι μεταβιβάσει τῆς ἕδρας τοῦ νομάρχου τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, ὑπέγραψαν εὐχαριστήριον γράμμα πρὸς τὴν ἀρχιγραμματείαν τῶν Ἀνακτόρων. Τοῦτο δὲ ἀπηύθυναν πρὸς τὴν Α. Θ. Π. παρακαλοῦντες ὅπως διὰ πατρ. ταχυδρίου διαβιβασθῇ ὅπου δεῖ.

— Πρὸ καιροῦ συνοδικῶς ὁρισθεὶς ἀνεχώρησεν εἰς Ἐλασσῶνα ὡς ἔξαρχος πρὸς παραλαβὴν τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου μητροπολίτου Ἐλασσῶνος Κυρίλλου ὁ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν ἐφημερίων ὁσιώτ. κ. Γρηγόριος· ἀλλ' ἡ τῆς περιουσίας ἐκκαθάρισις προσέκοψεν ἐσχάτως, ἕνεκα τῆς δυστροπίας τῶν ὀφειλετῶν καὶ τῶν συγγενῶν τοῦ μακαρίτου. Διὸ ἐδέησε ν' ἀποσταλῇ πρὸς τῷ νῦν αὐτόσε παραμένοντι ἐξάρχῳ κ. Γρηγορίῳ καὶ συνέξαρχος, ὡς τοιοῦτος δ' ἀπεφασίσθη νὰ μεταβῇ εἰς Ἐλασσῶνα ὁ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ Πατριαρχικοῦ Γραφείου κ. Ἀλέξανδρος Ἰωαννίδης, καταλλήλως κριθεὶς καθὸ καὶ πρὸ ὀκταετίας ἐξαρχικῶς εἰς τὰ μέρη ταῦτα μεταβάς, καὶ γνῶσιν ἀκριβῆ τούτων ἔχων, ὅστις καὶ ἀναχωρήσας ἀφίκετο ἤδη ἐκεῖσε.

— Εἴπομεν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ ὅτι αἱ ἐπιτροπαὶ ἐπὶ τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» καὶ ἐπὶ τοῦ πατριαρχ. Τυπογραφείου συνέταξαν ἰδίους ὀργανισμούς, ἐπὶ ρυθμίσει τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἑκάστη. Ὁ ὑπὸ τῆς πρώτης τούτων συνταχθεὶς ὀργανισμὸς τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» ὑποβληθεὶς εἰς τὴν ἱερὰν σύνοδον ἔτυχεν ἤδη τῆς πατριαρχικῆς ἐπικυρώσεως.

— Διεβιβάσθη προχθὲς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὑπουργικὸς τεσκερὲς περιέχων ἔγκλειστον κλῆσιν τοῦ ἐν Πέρᾳ πρωτοδικείου ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἐν τῇ ἐνορίᾳ Βλάγκας ἐφημερεύοντος ἱερέως Συμεών, προσκαλουμένου ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τούτου ἵνα ποιήσηται

κατάθεσίν τινα ἐπὶ δικαζομένης ἰδιωτικῆς ὑποθέσεως. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐφαρμοζομένου οὐχὶ πρῶτον ἤδη, συμφώνως πρὸς τὸ ἀνέκαθεν καθεστὸς, τό τε Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον διατελεῖ ἐνήμερον τῶν πρὸς τοὺς ἱερεῖς ἀπευθυνομένων κλητεύσεων καὶ ἡ ἰδιάζουσα τῷ ἱερατικῷ χαρακτῆρι τιμὴ διασώζεται.

Τῷ σαββάτῳ (12 μεσοῦντος) μνήμῃ τοῦ ἐν ἁγίοις Σπυρίδωνος τοῦ θαυματουργοῦ, ἡ Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο τὴν Α. Ἐξ. τὸν ἀρχίατρον τῶν Ἀνακτόρων καὶ ἰδιαίτερον ἰατρὸν τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου Σπυρίδωνα Μαυρογένη πασᾶν, ἄγοντα τὴν ἐπέτειον ὀνομαστικὴν αὐτοῦ ἑορτήν.

— Τῇ παρασκευῇ ἐπεσκέψατο τὴν Α.Θ.Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ Α. Ἐξ. ὁ παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ πρεσβευτὴς τῆς Σερβίας κ. Σ. Νοβάκοβιτς.

— Τῇ κυριακῇ ἐκήρυξεν ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ ὁ πανοσ. διευθυντὴς τῆς Κεντρ. Ἱερ. σχολῆς ἀρχιμανδρ. κ. Β. Γεωργιάδης περὶ τοῦ πῶς δεῖ ρυθμίζειν τὸν χριστιανὸν τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ζωὴν αὐτοῦ πρὸς κτῆσιν τῆς μελλούσης.

— Σήμερον ἀφίκετο ἐνταῦθα ὁ πανιερ. μητροπολίτης Καστορίας κ. Κύριλλος.

— Τὸ προσεχὲς σάββατον ἀναχωρεῖ εἰς Θεσσαλονίκην ὅπως ἐκεῖθεν μεταβῇ εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Στρωμνίτζης κ. Καλλίνικος.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΙΑ

Ἀνεκοινώθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν ὅτι κατὰ γνωστοποίησιν τῆς ἐν Πετρουπόλει Αὐτοκρατορικῆς πρεσβείας ὁ ἐν Κιέβῳ Εὐστράτιος Δημητρίου Κωνσταντινουπολίτης ἀπεβίωσεν ἄνευ περιουσίας τῇ 5 Ἰουλίου 1887, διὸ ἡ Μεγάλη Πρωτοσυγκελλία φέρει τοῦτο εἰς γνῶσιν τῶν συγγενῶν τοῦ ἀποβιώσαντος διὰ τὰ περαιτέρω.

Τῇ 16 δεκεμβρίου 1887.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας.

ΠΕΡΙ ΤΗΡΗΣΕΩΣ ΕΟΡΤΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΕΩΣ

Τῇ παρελθούσῃ κυριακῇ (13) ἀνεγνώσθη ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ἡ πατριαρχικὴ Ἀπόδειξις, περὶ ἧς εἴπομεν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ, συνιστῶσα τὴν πρὸς τὰς ἑορτὰς καὶ κυριακὰς εὐλάβειαν καὶ τὴν ὡς δεῖ ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος τῆς ἐξομολογήσεως. Ταύτην δημοσιεύομεν σήμερον :

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ Κ/ΠΟΛΕΩΣ Ν.ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἀριθ. Πρωτ. 5187 / Διεκπ. 2670

Ἐντιμότατοι κληρικοὶ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς οἱ ψάλλοντες ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις τῆς Πόλεως, τοῦ Γαλατᾶ καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς Καταστένου, καὶ λοιποὶ πάντες εὐλογημένοι χριστιανοί, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά· χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ. Οὐδεὶς βεβαίως τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἀγνοεῖ ὅτι πᾶσα ἡμέρα τοῦ βίου ἡμῶν ὀφείλει ἵνα ᾖ ἡμέρα Κυρίου, ἀφιερωμένη εἰς δοξολογίαν τοῦ ὑπερυμνήτου αὐτοῦ ὀνόματος καὶ εὐχαριστίαν ἀνθ' ὧν καθ' ἑκάστην ἀπολαύομεν ἐκ τῆς ἀκενώτου αὐτοῦ φιλανθρωπίας δωρεῶν καὶ χαρίτων. Ἐν τούτοις ἡ ἁγία Μήτηρ Ἐκκλησία, ἡ τὴν ἐν τῇ πίστει σωτηρίαν τῶν τέκνων αὐτῆς πρώτιστον μέλημα ἔχουσα, διὰ τὸ ἀσθενὲς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀποκλινούσης ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὴν περὶ τὰ βιωτικὰ μέριμναν, ὥρισεν ἰδίᾳ τὰς Κυριακὰς καὶ τὰς ἡμέρας τῶν ἁγίων ἑορτῶν ὡς κατ' ἐξοχὴν ἡμέρας προσευχῆς καὶ δεήσεως, καθ' ἃς οἱ χριστιανοὶ ἀποτιθέμενοι πᾶσαν βιωτικὴν μέριμναν, ὀφείλουσι προσέρχεσθαι εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς καὶ ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖν τὸν Θεὸν τὸν ποιήσαντα τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, τὸν λυτρώσαντα ἡμᾶς ἐκ τῆς κατάρας καὶ προνοοῦντα ἀεὶ ὑπὲρ ἡμῶν. Πλὴν τούτου, ἐπειδὴ ἡμῶν τῶν χριστιανῶν τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ἐστιν, ὁ δὲ ἐκ τοῦ σκότους καλέσας ἡμᾶς εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς ἐκάλεσεν ἐπὶ ἁγιασμῷ καὶ ἑπομένως ὀφείλομεν κατὰ τὸν καλέσαντα ἡμᾶς ἅγιον καὶ ἡμεῖς ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ ἅγιοι γίνεσθαι, ἡ μήτηρ Ἐκκλησία ὥρισε τὰς ἡμέρας τῶν ἁγίων νηστειῶν, ὡς σταθμούς τινας ἐν τῇ ἐπὶ γῆς σταδιοδρομίᾳ ἡμῶν, ἵνα κατὰ ταύτας πᾶς ὀρθόδοξος χριστιανὸς ἰδιαίτατον ἔχῃ μέλημα τὴν ψυχικὴν αὐτοῦ σωτηρίαν καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς νηστείας καὶ ἐγκρατείας, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς προσευχῆς καὶ τῆς δεήσεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἡγνικῶς, προσέλθῃ προπαρεσκευασμένος καὶ ἕτοιμος εἰς τὴν ἱερὰν ἐξομολόγησιν καὶ εἶτα εἰς τὴν κοινωνίαν τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν καὶ γένηται οὕτω κοινωνὸς τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐν τούτοις, μετὰ λύπης πολλῆς καὶ ἀθυμίας ἀπό τινος βλέπει ἡ Ἐκκλησία ὅτι, ἐνιαχοῦ πολλοὶ τῶν χριστιανῶν, οὔτε κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν Κυριακῶν καὶ τῶν ἑορτῶν προσέρχονται εἰς τὰς ἱερὰς ἐκκλησίας, ὅπως ἀνυψώσωσι τὸ πνεῦμα αὐτῶν εἰς τὸν οὐράνιον ἡμῶν Πατέρα καὶ δημιουργὸν καὶ καθάρω-

σιν ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ ῥύπου τῶν κοσμικῶν φροντίδων καὶ ἡδονῶν, ἵνοι μάλιστα κρατοῦσιν ἀνοικτὰ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς θείας λειτουργίας τὰ καταστήματα αὐτῶν καὶ πολλοὶ σχολάζουσιν ἐν αὐτοῖς βαττολογοῦντες καὶ διασκεδάζοντες, ἐνῷ ἐν ταῖς ἱεραῖς ἐκκλησίαις τελεῖται ἡ θεία καὶ ἀναίμακτος θυσία, οὔτε κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν νηστειῶν προσέρχονται εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἐξομολογήσεως καὶ κοινωνίας, οὐδόλως ἀναλογιζόμενοι ὅτι τῆς μετανοίας καὶ τῆς κοινωνίας τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου ἀριστάμενοι, ἀπομακρύνονται τῆς ψυχικῆς αὐτῶν σωτηρίας καὶ καθίστανται ἔρμαιον τοῦ αἰωνίου ἐχθροῦ τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Ἄλλοι δὲ πάλιν τῶν χριστιανῶν προσερχονται μὲν εἰς τὴν ἱερὰν ἐξομολόγησιν καὶ τὴν θείαν μετάληψιν, ἀλλὰ πράττουσι τοῦτο κατὰ τὰς τελευταίας τῆς νηστείας ἡμέρας, ἀθρόοι ὁμοῦ, γινόμενοι οὕτω παραίτιοι ἵνα τὸ μέγα καὶ ἱερὸν μυστήριον τῆς ἐξομολογήσεως μὴ τελῆται ἐν πάσῃ τῇ ἀπαιτουμένῃ ἀκριβείᾳ. Διὰ τοῦτο, προνοίᾳ ἐκκλησιαστικῇ, ἔγνωμεν ἀπευθῦναι ὑμῖν τὴν παροῦσαν πατριαρχικὴν ἡμῶν Ἀπόδειξιν, προτρεπόμενοι καὶ νουθετοῦντες πάντας ὑμᾶς, ἵνα ὡς εὐσεβεῖς καὶ φιλόθεοι χριστιανοί, γινώσκοντες τί τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, καὶ τῆς ψυχικῆς ὑμῶν σωτηρίας κηδόμενοι, προσέρχησθε ἀνελλιπῶς κατὰ πᾶσαν κυριακὴν καὶ ἑορτὴν εἰς τὰς ἱερὰς ἐκκλησίας καὶ μετ' εὐλαβείας καὶ φόβου Θεοῦ ἀκροᾶσθε τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν, κρατοῦντες κεκλεισμένα κατὰ τὸν καιρὸν τῆς θείας λειτουργίας τὰ καταστήματα ὑμῶν καὶ ἰδίως τὰ καφενεῖα καὶ λοιπὰ τῆς διασκεδάσεως κέντρα, κατὰ δὲ τὰς ἡμέρας τῶν νηστειῶν, προπαρασκευάζοντες ἑαυτοὺς διὰ τῆς ἐγκρατείας καὶ τῆς προσευχῆς, προσέρχησθε ἐγκαίρως εἰς τὴν ἱερὰν ἐξομολόγησιν καὶ ἐξομολογούμενοι ἐν κατανύξει ψυχῆς τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν προσεγγίζητε ἀκολούθως ἀξίως εἰς τὸ μέγα καὶ φοβερὸν μυστήριον τῆς εὐχαριστίας, ὅπως μεταλάβητε τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ γένησθε κοινωνοὶ τῆς βασιλείας, ἣν ὁ Κύριος ἡτοίμασε τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιοῦσιν. Ὁ δὲ Κύριος καταξιώσαι ὑμᾶς ὑγιῶς καὶ ψυχωφελῶς προσκυνῆσαι τὰς χαρμοσύνους ἐπὶ θύραις ἑορτὰς τῆς ἐπὶ γῆς ἐνανθρωπήσεως καὶ τῆς ἐν τοῖς ῥείθροις τοῦ Ἰορδάνου θείας ἐπιφανείας τοῦ Μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗ ἡ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος σὺν τῇ παρ' ἡμῶν εὐχῇ καὶ εὐλογίᾳ εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. ,αωπζ'

ΕΝ ΜΗΝΙ ΔΕΚΕΜΒΡΙΩ ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΟΣ Α'.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΤΟΥ ΙΩΣΗΦ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΕΞΕΡΤΖΗ*.

Συνεχίζοντες τὰ περὶ τῆς ὑποθέσεως τῆς διαθήκης τοῦ ἀοιδίμου Ἰωσὴφ Δημητριάδου (Ἐξερτζῆ) ἐν τῷ προηγουμένῳ τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** φύλλῳ δημοσιευθέντα, ἀρχόμεθα ἀπὸ τῆς ἐπιστολῆς, ἣν ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ὁ κ. Λ. Ζαρίφης ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14 φεβρουαρίου 1886. Διὰ τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ ταύτης ὁ κ. Λ. Ζαρίφης ἐκτιθέμενος τὰς δυσχερείας ὅσας παρουσιάζει τὸ ἔργον τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς ἐν λόγῳ περιουσίας, καὶ τὴν ἀνάγκην ἑπομένως ὅπως ἔχῃ ἐπὶ τούτῳ συναρωγοὺς καὶ συνεργάτας πρόσωπά τινα ἐκ τῶν ὁμογενῶν, δυνάμενα διὰ τῆς γνώμης καὶ τῶν ἑαυτῶν συμβουλῶν ἵνα συνδράμωσιν εἰς διευκόλυνσιν τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ, ὑπέδειξεν ὡς καταλλήλους πρὸς τοῦτο τοὺς κ.κ. Ζαννῆν Στεφάνοβικ καὶ Δ. Ταμβάκον, ἡ δὲ Α. Θ. Παναγιότης τὴν πρότασιν ταύτην ἀποδεξαμένη προέβη εἰς τὸν ἐξ ὀρφικίου διορισμὸν αὐτῶν, ἀνακοινωσαμένη τοῦτον τοῖς ρηθεῖσι διὰ πιττακίου αὐτῆς. Παραιτησαμένου δὲ τοῦ μακαρίτου Ζαννῆ Στεφάνοβικ, διωρίσθη ἀντ' αὐτοῦ ὁ κ. Κ. Χατζόπουλος. Ἐπειδὴ δὲ οἱ διαληφθέντες ἐθεώρησαν ἀναγκαίαν καὶ χρήσιμον τὴν συνεργασίαν καὶ τῶν κ.κ. Ξ. Ζωγράφου καὶ Ν. Ψυχάρη, οἵτινες ἤδη πλήρη εἶχον γνῶσιν τῆς ἐκκαθαρίσεως τῆς περιουσίας ταύτης, ἐζήτησαντο ἵνα συνδιορισθῶσι καὶ οὗτοι μετ' αὐτῶν, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Ἀποσχόντων ὅμως τῶν εἰρημένων δύο μελῶν τοῦ Συμβουλίου τῆς σενεργασίας ταύτης, ὡς μὴ ἐκλεγέντων ἐν συνεδρίᾳ τῶν δύο Σωμάτων, ἐπελήφθησαν τῆς ἐργασίας μόνοι οἱ κ.κ. Δ. Ταμβάκος καὶ Κ. Χατζόπουλος, οἵτινες καὶ ὑπέβαλον ἔκθεσιν αὐτῶν ὑπὸ χρονολογίαν 26 ἀπριλίου, δι' ἧς δηλοῦσιν ὅτι καθ' ὅσον μὲν ἀρορᾷ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ἐχόντων λαμβάνειν ἐκ τῆς περιουσίας εἴτε δι' ἔξοδα δαπάνης πάσης φύσεως, εἴτε ἀπέναντι χρέους αὐτῆς, τούτων τὴν ἐκκάθαρσιν θεωροῦντες κατεπείγουσαν, πρὸς ἀπορυγὴν μάλιστα δικαστικῆς δαπάνης, καταγίνονται ὁραστηρίως ἵνα ρυθμίσωσι συμβιβαστικῶς, καθόσον δ' ἀποβλέπει τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν κληροδοτημάτων καὶ λοιπῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀπορρεουσῶν ἔκ τε τῆς διαθήκης καὶ τοῦ κωδικέλλου, αὕτη οὐκ ἔστιν ἐφικτὴ πρὸ τῆς διακανονίσεως τῶν μετὰ τῆς σεβαστῆς αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως λογαριασμῶν τοῦ μακαρίτου

* Ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν 4, σελ. 33—35.

καὶ τῆς εἰσπράξεως τοῦ παρ' αὐτῆς ὀφειλομένου ποσοῦ, ὅπερ καὶ τὸ σπουδαιότατον ἔσται μέλημα τοῦ κ. Λ. Ζαρίφη.

Ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ εὑρίσκετο ἡ ὑπόθεσις, ὅτε ἐν τῇ συνεδριάσει τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου τῆς 25 Ἰουλίου, συνεπείᾳ ἐπερωτήσεώς τινος τῶν ἀξιοτίμων αὐτοῦ μελῶν, παραστήσαντος τὴν ἀνάγκην ὅπως διαλευκανθῇ τὸ ζήτημα τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου, περὶ οὗ ὁ τύπος ἐν φυλλαδίοις ὅσον καὶ διὰ τῶν ἐφημερίδων πολλὰ καὶ διάφορα ἐδημοσίευτο, τὸ Συμβούλιον μετὰ συζήτησιν κατέληξεν εἰς τὴν ἑξῆς ἀπόφασιν, ὅπως δηλονότι παρακληθῇ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἵνα παραπέμψῃ εἰς αὐτὸ τό τε πρωτότυπον τῆς διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ἰωσὴφ Δημητριάδου ἢ ἀντίγραφον αὐτῆς, καὶ πάντα τὰ σχετικὰ πρὸς αὐτὴν ἔγγραφα μετὰ τῶν ἀναγκαίων ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως διασαφήσεων. Τούτου γενομένου, ἐν νεωτέρᾳ αὐτοῦ συνεδριάσει τὸ Συμβούλιον, ἐπὶ τῇ παρατηρήσει ὅτι ἐκ τῶν σχετικῶν ἐγγράφων ἐλλείπει ἀπόφασίς τις ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τῆς παρὰ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης διορισθείσης ἐπιτροπῆς πρὸς διακανόνισιν τοῦ χρέους αὐτῆς πρὸς τὸν μακαρίτην Ἰωσὴφ Δημητριάδην, ἐνέκρινεν ἵνα ἁρμοδίως ζητήσῃ τὸ ἔγγραφον τοῦτο παρὰ τοῦ κ. Λ. Ζαρίφη· Ἀκολούθως δὲ μαθὸν ὅτι τὸ ἐν λόγῳ ἔγγραφον κατετέθη ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῶν Οἰκονομικῶν, ἐνέκρινεν ὅπως διὰ πατριαρχικοῦ ταχυρίου ζητηθῇ παρὰ τοῦ εἰρημένου αὐτοκρατορικοῦ Ὑπουργείου ἀντίγραφον τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως, ὡς καὶ πᾶν ἔγγραφον σχετιζόμενον πρὸς τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους τούτου, ὅπερ καὶ ἐγκαίρως ἐγένετο. Ἐπειδὴ δὲ ἐβράδυνεν ἡ τούτου ἀποστολή, ἐγένοντο αὖθις τελευταῖον αἱ δέουσαι ἐνέργειαι, ἀναμένεται δὲ ὁσονούπω ἡ παρὰ τοῦ εἰρημένου αὐτοκρ. Ὑπουργείου ἀποστολὴ τοῦ ζητηθέντος ἀντιγράφου, μεθ' ἣν τὸ Συμβούλιον θέλει ἐξακολουθήσει τὴν ἔρευναν καὶ ἐξακρίβωσιν τοῦ τοσοῦτον ἐνδιαφέροντος ζητήματος τῆς διαθήκης τοῦ ἀοιδίμου Ἰωσὴφ Δημητριάδου Ἐξερτζῆ, ἣν ἐπιφυλαττόμεθα δημοσιεῦσαι ἀκολούθως.

ΑΙ ΠΑΡ' ΗΜΙΝ

ΣΥΛΛΟΓΑΙ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ*.

Ὁ ἁγιορείτης Νικόδημος παρεκλήθη 'να συνεργασθῇ πρὸς σύνταξιν τοῦ Πηδαλίου ὑπὸ τοῦ Ἀγαπίου Πελοποννησίου· τίνα συλλογὴν ὑπ' ὄψιν εἶχεν ἄγνωστον, οὐδ' ἔξεστιν ἡμῖν 'να πιστεύσωμεν ὅτι μοναχός τις ἁγιορείτης πρὸ τοῦ Νικοδήμου ζήτας, μονάζων δ' ἐν τῇ τοῦ Ἐσφιγμένου μονῇ, καλούμενος Ἰγνάτιος, συνέταξε τὸ βιβλίον, ὡς ἐκ παραδόσεως ἔχομεν μαθόντες. Ἡ βίβλος αὕτη, καθὰ κατωτέρω λέγομεν, περιεβλήθη τὴν πατριαρχικὴν ἔγκρισιν, καὶ παρὰ τῶν ἐκδοτῶν ἀπεστάλη εἰς Λειψίαν πρὸς τὸν ἀρχιμανδρίτην Θεοδώρητον τὸν ἐξ Ἰωαννίνων, λόγιον ἄνδρα, χαρακτῆρος ὅμως ἀνηρέμου. Ὁ Θεοδώρητος μετέσχεν, ὡς ἔοικε, παιδεύσεως οὐχὶ εὐρείας, τῆς ἔτω καὶ τῆς θύραθεν, περιῆλθε τὰς ἱερὰς μονάς, ἠρεύνησε τὰ ἀρχαῖα ἐπίσημα ἔγγραφα, ἔγραψε περίοδον τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἧς ἐπωφελήθησαν ἱκανῶν μερῶν ἄλλοι τε πολλοί, καὶ αὐτὸς ὁ σοφὸς ῥῶσσος Πορφύριος Οὐσπένσκως[24]. Τῷ 1799 ἀπελθὼν εἰς Λειψίαν ἐξέδωκεν αὐτόθι παράξενόν τινα, ἵνα μή τι χεῖρον εἴπωμεν, ἑρμηνείαν εἰς τὴν ἱερὰν Ἀποκάλυψιν, τῷ 1800, καὶ τῷ 1799 αὐτόθι Κανόνας ὀκτωήχους εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Πρόδρομον. Τότε ἀπεδέξατο τὴν φιλικὴν παράκλησιν τοῦ τε Ἀγαπίου καὶ τοῦ Νικοδήμου πρὸς τὴν ἐπιστασίαν τῆς ἐκδόσεως τοῦ Πηδαλίου, ἀλλ' ἐν αὐτῷ προσθεὶς ἰδίας τινὰς σημειώσεις καὶ γνώμας, δυσηρέστησεν ἀμφοτέρους, οἵτινες ἐν ἐπιστολαῖς αὐτῶν πρὸς τὸν Θεοδώρητον ἐξεσύριξαν τὰς παρεγγράπτους σημειώσεις· ἡ φιλία τοῦ Θεοδωρήτου καὶ τοῦ Νικοδήμου διεσπάσθη, συναντώμενοι δ' οἱ δύο λόγιοι μοναχοί, καθ' ὁδὸν ἢ ἐν μοναστηρίοις ἐν Ἁγίῳ Ὄρει, προέβαινον ἄχρι λόγων ὑβριστικῶν. Φαίνεται δ' ὅτι κεκαθαρμένον ἀπὸ τῶν προσθηκῶν κατέλιπεν ὁ Νικόδημος χειρόγραφον, ἀπὸ τούτου δ' ἐγένετο μετὰ τὴν τοῦ 1800 Β' ἔκδοσις ἡ ὑπὸ Κωνσταντίνου Γκαρπολᾶ, ἐν Ἀθήναις τῷ 1841, ἀφ' ἧς τρίτη ἡ ἐν Ζακύνθῳ ὑπὸ Σεργίου Ραφτάνη, τῷ 1864.

Ἡ ἔκδοσις τοῦ Πηδαλίου τῶν ἀειμνήστων Ἀγαπίου καὶ Νικοδήμου ἐγέννησεν ἐν τῇ συνόδῳ τοῦ πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Μαρωνείας, ἐπὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ πατριαρχείας (1789-94) ζήτημα. Προσαχθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀγαπίου, προσεβλήθη κατ' ἀρχὴν ὑπὸ Γερασίμου τοῦ κυπρίου, μητροπολίτου τότε Δέρκων καὶ κατόπιν πατριάρχου γενομένου, καὶ τοῦ Λαρίσσης Μελετίου, κυρούντων μὲν αὐτό, λεγόντων δ' ὅμως ὅτι οἱ ἱεροὶ Κανόνες πρέπει 'να μένωσιν ἀμετάφραστοι, ἵνα μὴ «γνώριμα τὸ τῶν Κανόνων γένωνται τῷ χύδην λαῷ»· ἀλλ' ὁ Νεόφυτος καὶ οἱ λοιποὶ τῶν συνοδικῶν ἀντεῖπον ὅτι, καθ' οὓς χρόνους ἐξεδόθησαν οἱ Κανόνες οὗτοι ὑπὸ τῶν ἁγίων Συνόδων «καθωμι-

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 25–28 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου καὶ τέλος.

24. Μ. Ἰ. Γεδεὼν Ὁ Ἄθως· ἐν Κωνσταντινουπόλει 1885, σελ. 221–222.

λημένη ὑπῆρχεν (ἡ ἑλληνικὴ) καὶ αὐτοῖς τοῖς βαναύσοις καὶ χειροτέχναις». Οὕτως ἐνέκρινεν αὐτὴν ἡ σύνοδος καὶ ἔδωκε πρὸς διόρθωσιν τῷ ἱεροκήρυκι τῆς Μ. Ἐκκλησίας Δωροθέῳ Βουλισμᾷ «ὡς εἰδήμονι τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ πολυμαθείᾳ καὶ ἀρετῇ διαπρέποντι»· καὶ χορηγήσασα τὴν τῆς ἐκτυπώσεως ἄδειαν, ἀπέστειλε τὸ χειρόγραφον εἰς Χίον ὅπως ἀνακρίνωσι τὸ Πηδάλιον ὅ τε σοφὸς διδάσκαλος Ἀθανάσιος ὁ Πάριος καὶ ὁ μέγα κλέος ἀράμενος ἐπ' ἀρετῇ καὶ παιδείᾳ Μακάριος ὁ Νοταρᾶς, μητροπολίτης πρώην Κορίνθου, οἵτινες ἐπεδοκίμασαν. Οὕτω κυρωθὲν, ἀπεστάλη πρὸς τὸν Θεοδώρητον εἰς Λειψίαν, ἀλλὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ γενομένας προσθήκας;[25] ἀπεδοκίμασεν ἡ Ἐκκλησία καὶ ἐξέδωκεν ἐπὶ τῆς δευτέρας τοῦ Νεοφύτου πατριαρχείας, τῷ 1802 κατὰ αὔγουστον, γράμμα, συνιστῶσα πᾶσι τοῖς ὀρθοδόξοις ὅπως ἐξαλείψωσι τὰς τοῦ Θεοδωρήτου προσθήκας, ὁρίσασα καὶ τὰς σελίδας, ἐν αἷς αὗται εὑρηνται. Ἀνακαθαρθεῖσαν τὴν βίβλον ἐξέδωκεν, ὡς εἴπομεν, ὁ Γκαρπολᾶς, ὑποστηριχθεὶς ὑλικῶς ἐν τῇ ἐκδόσει κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τοῦ ἐν Βιέννῃ πλουσίου ἐμπόρου Κωνσταντίνου Μ. Κούρτη, ὡς αὐτὸς ἐν τῷ προλόγῳ τῆς Β' ἐκδόσεως τοῦ Πηδαλίου λέγει.

Πρῶτος ὁ Νικόδημος ἔδωκε μετὰ τοῦ Ἀγαπίου Λεονάρδου εἰς τὴν συλλογὴν ταύτην τῶν ἱερῶν Κανόνων τὸ ὄνομα **Πηδάλιον**, γράψας ἅμα ἑρμηνείαν αὐτῶν εἰς ἁπλῆν γλῶσσαν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἑρμηνειῶν τοῦ Ζωναρᾶ καὶ Ἀριστηνοῦ καὶ τῆς ἐπ' ὀνόματι τοῦ Θεοδώρου Βαλσαμῶνος γινωσκομένης, ὑπ' ὄψιν ἔχων καὶ πολλὰς αὐτοκρατόρων νεαρὰς καὶ θεσπίσματα, καὶ πλουτίσας χρησίμοις ὑποσημειώσεσιν, ὥστε 'να καταστήσῃ τὸ ἔργον χρησιμώτατον παντὶ κληρικῷ καὶ πνευματικῷ, ἔστω καὶ ἔχοντι πρόχειρον τὸ Ἐξομολογητάριον αὐτοῦ[26]. Ἀπαραίτητον ἀποβαίνει παντὶ ὀρθοδόξῳ τὸ Πηδάλιον, ἀφοῦ τὸ ὑπὸ Μ. Ποτλῆ καὶ Γ. Α. Ράλλη Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων, ἐν τόμοις ἕξ, ἐξεδόθη περιέχον καὶ τὸν τοῦ Φωτίου Νομοκάνονα καὶ τὸ κατὰ στοιχεῖον Σύνταγμα τοῦ Βλαστάρεως, καὶ νεαρὰς αὐτοκρατορικὰς καὶ πατριαρχικάς τινας διατάξεις, καὶ προστάγματα βασιλικά, ὧν τινα παρέλκουσι τὰ ὅρια καὶ τὸν σκοπὸν τῆς Συλλογῆς, οἷα τὸ περὶ τῶν προνομίων τοῦ Μονεμβασίας, ἢ περὶ τῶν ἐπὶ τοῦ Ἁγίου Ὄρους δικαίων τοῦ ἐπισκόπου Ἱερισσοῦ ψῆφος τοῦ πατριάρχου Φιλοθέου, καὶ εἴ τι τοιοῦτον, ἐκδοθέντα εἰς τὴν γλῶσσαν, ἐν ᾗ ἐγράφησαν, οὐχὶ δ' ἐν παραφράσει.

Ὡς ὁ Νικόδημος ὠνόμασε προσφυῶς τὴν συλλογὴν αὐτοῦ Πηδάλιον, οὕτως ἕτερος λόγιος τῆς ΙΖ' ἑκατονταετηρίδος ὠνόμασε παρομοίαν τινα συλλογὴν **Ποιμαντικὴν βακτηρίαν.** Ὁ συγγραφεὺς ἦν ἱερεὺς καὶ ἀρχιμανδρίτης, ἀρχιερατικὸς δ' ἐπίτροπος ἐν Ἰωαννίνοις, Ἰάκωβος ὀνόματι, τὴν δὲ Ποιμαντικὴν αὐτοῦ βακτηρίαν συντελέσας ἐν μηνὶ σεπτεμβρίῳ τῷ 1645 προσεφώνησε τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ Παρθενίῳ τῷ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως· οὕτω δὲ παρέδωκεν εἰς χρῆσιν τῶν ἀρχιερέων καλόν τι σύνταγμα «εἰς τὸ ἐφευρίσκειν ἕκαστον αὐτῶν τοῦ εὐθύνειν τοὺς ὑπ' αὐτοῦ κρινομένους καλώτατα», ἐντολὴν ἐκπληρῶν αὐτοῦ τοῦ ἀειμνήστου Παρθενίου, προστάξαντος, ὡς ἐν τῷ προλόγῳ λέγει, «νὰ τὴν συνάξωμεν καὶ νὰ τὴν βάλωμεν εἰς τάξιν καὶ εἰρμὸν τοῦ ζητουμένου σκοποῦ, καὶ νὰ θέσωμεν τὰς ὑποθέσεις πάσας, ὅπου πρέπει καὶ ἁρμόζει νὰ κρίνῃ ἕκαστος τῶν ἀρχιερέων κατὰ τοὺς θείους νόμους τοὺς ὑπ' αὐτοῦ κρινομένους»·

ἡ «Ποιμαντικὴ βακτηρία» λοιπὸν ἐστιν ἡ πρώτη τοιαύτη βίβλος ἡ συνταχθεῖσα πατριαρχικῇ ἐγκρίσει καὶ ἐπιταγῇ. Συνέλεξεν ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἰάκωβος τὴν ὕλην πᾶσαν ἀπὸ τῶν ἱερῶν Κανόνων οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν συνόδων καὶ τῶν κατὰ μέρος ἁγίων Πατέρων, καὶ ἀπὸ Νεαρῶν καὶ θεσπισμάτων αὐτοκρατορικῶν, εἰς δὲ τὸ ἔργον αὐτοῦ κατὰ μίμησιν προέβη τοῦ κατὰ στοιχεῖον ἀλφαβητικοῦ συντάγματος Ματθαίου τοῦ Βλαστάρεως· ἐν τίνι δὲ κατήρτισεν αὐτὸ βέλτιον ἐκείνου αὐτὸς οὗτος γράφει: «ἀλλ' οὐκ ἦν ἡ παροῦσα βίβλος ὁμοία ἐκείνης,

25. Τὰ κακῶς ὑπὸ Θεοδωρήτου προστεθέντα ἀναφέρονται ἐν τῷ πατριαρχικῷ γράμματι τοῦ ἀπὸ Μαρωνείας Νεοφύτου· εἰσὶ ταῦτα· 1) ὅτι σαββάτῳ ἀνέστη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός· 2) ὅτι πρέπει 'να γίνωνται γονυκλισίαι ἐν κυριακῇ καὶ κατ' αὐτὴν τὴν Πεντηκοστήν· 3) ὅτι τὸ σάββατον ἔχει τὰ αὐτὰ καὶ ἡ κυριακὴ προνόμια, ὅτι τύπος ἐστὶ καὶ τοῦτο τῆς Ἀναστάσεως· 4) ὅτι διὰ τρόπου σοφιστικοῦ πάλιν ἀνανεοῖ τὰ περὶ μνημοσύνων ἐν Ἁγίῳ Ὄρει παρὰ τῶν καλλυβάδων γενόμενα σκάνδαλα· 5) ὅτι λέγει τὰ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει τυπικὰ ἐναντία πρὸς τὸ ἐν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ εἰς χρῆσιν ὄν· 6) «ὅτι ἐτόλμησεν ὁ πάντολμος νὰ γράψῃ μέσα εἰς ἕνα τοιοῦτον βιβλίον, ἐν οἷς ἀναφέρει περὶ τοῦ Ἀντιχρίστου, ἕνα τόσον φοβερὸν καὶ τολμηρὸν λόγον, ὥστε ὁποῦ ἐφρίξαμεν ὄχι μόνον νὰ τὸν παραδώσωμεν γραφῇ, ἀλλ' οὐδὲ ὅλως ὀνομαστὶ νὰ τὸν προφέρωμεν, διὰ τὴν τῆς ἀτοπίας ὑπερβολήν». Περὶ καλλυβάδων βλέπε τὴν διατριβήν μου «Ἑτεροδιδασκαλίαι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως» κλπ. *Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας* τόμ. Γ', σελ. 596—599 καὶ Ἄθωνα, σελ. 152—155.

26. Τὸ Ἐξομολογητάριον, ἀχώριστον ἑκάστου πνευματικοῦ πατρὸς ἐγκόλπιον ἐπὶ ἐννενήκοντα ἔτη γενόμενον, ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ τῷ 1794, μέχρι σήμερον δ' ἀριθμεῖ ὀκτὼ ἢ ἐννέα ἐκδόσεις.

ἂν καὶ διὰ τῶν κδ΄ γραμμάτων ἦν γεγραμμένη· ἀλλ' ἔστωντας ἐκείνη νὰ φέρῃ τὰς ἑαυτῆς ὑποθέσεις κατὰ τὰ στοιχεῖα διὰ τὸ εὔκολον, οὐκ οἶδα οὗτος εἰς τὴν ἑαυτοῦ βίβλον ἔσμιξε καὶ συνέπλεξε τὰ στοιχεῖα εἰς τὰς ὑποθέσεις· καὶ εἰσὶ μεμιγμένα καὶ ἐν ἀλλήλοις ἐχόμενα· ἀλλ' ἔστι μεταξὺ τῶν δύο βιβλίων πολὺ τὸ διάφορον, τὸ ὑπερέχον τῆς μιᾶς [ἀπὸ] τῆς ἑτέρας, καὶ πᾶς τις γνώσεται ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν κεφαλαίων· καὶ γὰρ ἡ τοῦ Ματθαίου ἔχει κεφάλαια ἕως τριακοσίων πεντήκοντα· ἡ δὲ παροῦσα βίβλος ἕως τῶν χιλίων καὶ ἑξακοσίων εἴκοσι τεσσάρων ». Ἐπὶ τῇ πληθύϊ τῶν κεφαλαίων σεμνυνόμενος ὁ φιλόπονος ἰωαννινίτης ἱερεὺς τολμᾷ εἰπεῖν ὅ,τι περὶ τῆς βίβλου ταύτης εἶπεν ὁ προφήτης· « ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου αὗται μὲ παρεκάλεσαν »· ἀλλὰ κατωτέρω τὸν ἀριθμὸν τῶν κεφαλαίων καταβιβάζει εἰς χίλια ἑξακόσια δέκα καὶ τρία.

Ἀναγραφὴ τοῦ περιεχομένου ἐστὶν ὀχληρά, καὶ ὁ διεξερχόμενος τὸν πίνακα μέλλει 'να ἴδῃ ὅτι πολλὰ κεφάλαια δύνανται 'να δῶσι τῇ βίβλῳ πᾶν ἄλλο ὄνομα καὶ τίτλον ἢ συλλογὴν Κανόνων· οὐδ' ἐξηγεῖται πῶς εἰς τὸ κανονικὸν τοῦτο σύνταγμα εἰσεχώρησε τὸ λζ΄ κεφάλαιον τοῦ στοιχείου Ν «περὶ νησίων θαλάσσης ἢ ποταμοῦ, ὁποῦ ἂν γένῃ, καὶ αὐθέντην δὲν ἔχει[27]» ἢ τὸ κς΄ τοῦ αὐτοῦ στοιχείου. Τινῶν δὲ καὶ αἱ ἀποκρίσεις καὶ λύσεις εἰσὶ λίαν παράδοξοι, ὡς λ. χ. τοῦ νθ΄ κεφαλαίου τοῦ Σ στοιχείου.

Περίεργος ὡσαύτως ἐστὶ καὶ ἡ συλλογὴ τοῦ Μαλαξοῦ, δῆλον οὖν ὁ Νομοκάνων, οὔτινος γνωστόν ἐστιν ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν ἐν χειρογράφοις φερομένων ἀντιτύπων ὑπέστησαν νοθείας καὶ προσθήκας, ἀφαιρέσεις καὶ παραχαράξεις. Ὑπάρχει κεφάλαιον ἐν αὐτῷ περὶ νεκρῶν ἀλύτων, ἀλλ' εὕρομεν ἕν τινι χειρογράφῳ τοιούτῳ Νομοκάνονι καὶ διδασκαλίαν περὶ τρόπου τοῦ διαγινώσκειν εἴπερ ὑπὸ ἀρχιερέως ἢ ἱερέως ὁ τοιοῦτος ἀφωρίσθη. Καὶ περὶ μὲν τούτων ἀνάγκη μακροτέρας ἐρεύνης· ἀρκετὸν δ' ἐστὶν εἰπεῖν ἐνταῦθα ὅτι, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ Νομοκάνονος, προηγεῖται μὲν εἴδησις καὶ διδασκαλία περὶ κριτοῦ, περὶ νόμου, περὶ δικαιοσύνης, περὶ πατριάρχου, ἀρχιερέων, ἱερωμένων καὶ καθεξῆς· προσήρτηνται δ' ἐν τέλει τὸ Συνταγμάτιον τῶν ὑποκειμένων τῷ οἰκουμενικῷ πατριαρχικῷ Θρόνῳ ἀρχιερέων, καὶ ὑποδείγματα συστατικῶν καὶ ἀπολυτικῶν γραφῶν, διαζυγίων κλπ. Ἡ τοῦ Ἰακώβου «Ποιμαντικὴ βακτηρία» προλογίζει περὶ νόμου ἐκκλησιαστικοῦ καὶ πολιτικοῦ, καθὼς ἡ συλλογὴ τοῦ Θεοκλήτου Καρατζᾶ, ἐκτυλίσσει μακρὸν προοίμιον περὶ συνόδων οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν, χορηγεῖ ἱστορικάς τινας περὶ αὐτῶν εἰδήσεις καὶ περὶ τῶν ἁγίων πατέρων, τῶν κατὰ μέρος γραψάντων Κανόνας, δίδωσι χρησίμους τινὰς πληροφορίας περὶ αἱρέσεων, καὶ κατόπιν εἰσέρχεται εἰς τὸ κύριον τοῦ βιβλίου θέμα, κατ' ἀλφάβητον ἐκτιθεμένη τὴν ὕλην τοῦ συγγράμματος.

Ὡς ἐκ τῆς ἀλλοιώσεως τοῦ κειμένου τοῦ Νομοκάνονος, ὃν ἔγραψεν ὁ Μαλαξὸς, τῶν τοῦ βιβλίου τούτου κεφαλαίων ὁ ἀριθμὸς ποικίλλει παρά τισι χειρογράφοις αὐτοῦ· τὸ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν χειρόγραφον ἔχει τριακόσια δέκα κεφάλαια. Ἕτερον χειρόγραφον ἀναφέρεται περιέχον διακόσια ἑβδομήκοντα ἕξ, ἄλλο διακόσια ἑβδομήκοντα ἐννέα[27], καὶ τέταρτον χειρόγραφον τριακόσια καὶ ὀκτώ· παρ' ἅπασι δὲ κεῖται ἐν τέλει τὸ Συνταγμάτιον τῶν μητροπολιτῶν, ὅπερ καὶ παρὰ τῷ Ἰακώβῳ εὑρηται παρηρτημένον. Ἡ δὲ παρὰ Ἀγαπίῳ καὶ Νικοδήμῳ τάξις ἐστὶν ἡ χρονολογικὴ, ἑρμηνευομένων πρῶτον μὲν τῶν ἀποστολικῶν καὶ τῶν κανόνων τῶν οἰκουμενικῶν καὶ τοπικῶν συνόδων, ὕστερον δὲ τῶν κατὰ μέρος κανονισάντων ἁγίων Πατέρων.

Μετὰ τὴν σύντομον ταύτην ἱστορικὴν καὶ γραμματολογικὴν μᾶλλον ὑπόμνησιν, περιττόν ἐστιν ὅλως 'να εἴπωμεν ὅτι συλλογὴν κανονικῶν διατάξεων τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως οὐδεὶς ἐποιήσατο, πλὴν τῶν ἐκδοτῶν τοῦ «Συντάγματος» Ράλλη καὶ Ποτλῆ, οἵτινες ἠδύναντο 'να καταστήσωσι τὴν συλλογὴν αὐτῶν ἐν τούτῳ πληρεστέραν. Πολλοὶ τῶν ἐν τοῖς κάτω χρόνοις λογίων ἐγίνωσκον τοιαύτας διατάξεις, ὡς ὁ Ἀλέξιος Σπανὸς, ὁ γράψας τὸ «περὶ συνοικεσίων ἐγχειρίδιον» καὶ ὁ Νικόδημος· ἀλλ' ὁ Νικόδημος ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσιν αὐτοῦ ἐκφέρει γνώμας ἔν τισιν ἀντικειμένας εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐν χρήσει θεσμοθεσίαν. Οὕτω λ. χ. γράφων περὶ συνοικεσίων ἐμποδιζομένων, ἀριθμεῖ ὡς τοιοῦτο τὸ λαμβάνειν εἰς συζύγους αὐτῶν δύο ἀδελφοὺς δύο πρώτας ἐξαδέλφας, εἰ δὲ φαίνεται ἀγνοῶν τὸν τόμον τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Σαμουὴλ τοῦ Χαντζερῆ[28], ἐπιτρέψαντα τὰ τοιαῦτα συνοικέσια, ἀλλὰ δείκνυται γινώσκων ὁμοίαν διάταξιν τοῦ

27. Ἰδοὺ τί γράφει, ὧν οὐδεὶς οὐδέποτε βεβαίως ἐπίσκοπος ἢ μητροπολίτης ἐποιήσατο χρῆσιν. « Νῆσος, ὁποῦ γίνει εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τινὰ αὐθέντην δὲν ἔχει, ὅποιος τὴν ποιήσει ἀρχὴν, ἐκεῖνος τὴν ἔχει, καὶ νησὶ ποταμίσιον ἂν γίνῃ εἰς τὸ μέσον, οἱ δεσπόται τῶν χωραφίων ἀπὸ τὰ δύο μέρη ὁποῦ εἶναι εἰς τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ τὸ πέρνουσιν, εἴ τις πλησιάζει ἕνα μέρος πλεῖον, ὁπόθεν πλησιάζει, ἐκεῖ διαφέρει νὰ ἦναι ».

27. Μαυρογορδάτειος βιβλιοθήκη κλπ. τοῦ ἐκδιδομένου Α΄ τόμου σελ. 86, 87, 88, ἀριθμ. 111, 113, 116.

28. Μαθᾶ Κατάλογος πατριαρχῶν· ἔκδ. Α΄, σελ. 255 ἔκδ. Β΄ σελ. 156 καὶ 320.

πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ ἀπὸ Ἀθηνῶν, συμψηφίζοντος καὶ Θεοφάνους Ἱεροσολύμων, καθ' ὧν ἐπιτίθεται, παρακαλῶν τοὺς χριστιανοὺς «δι' ἀγάπην Θεοῦ» ἵνα μὴ βιάζωσι τοὺς ἀρχιερεῖς πρὸς εὐλογίαν τοιούτων γάμων[29]. Νομίζει κωλυόμενα καὶ τὰ συνοικέσια μεταξὺ δύο βαπτισθέντων ὑφ' ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀναδόχου, καίτοι δὲ γινώσκει τὸ συνοδικὸν σημείωμα τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ Τρανοῦ τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης, ἐπιτρέψαντος συνοδικῶς τὰ τοιαῦτα συνοικέσια, ἀποδοκιμάζει ταῦτα, προτείνων τὴν ἔκδοσιν πιστοποιητικῶν βαπτίσεως, ὑποκυρουμένων ὑπό τε τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ ἀναδόχου καὶ τῶν μαρτύρων, παρακαλῶν δ' εἰ δυνατὸν ἵνα μὴ βαπτίζωσιν ἕτεροι παρὰ τοὺς πλησιεστέρους συγγενεῖς τοῦ βαπτιζομένου[30].

Συλλογὴ κανονικῶν διατάξεων τῶν οἰκουμενικῶν πατριαρχῶν ἔστιν ἐν τοῖς κάτω χρόνοις πρώτη αὕτη ἡ ἐν παραρτήματι τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας» ἐκδιδομένη, ἧς εἰς συμπλήρωσιν ἔχει καθῆκον ἵνα σπεύσῃ πᾶς ὁμογενὴς καὶ φίλος τῆς ἱστορίας τοῦ δικαίου τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, χορηγῶν ὕλην ἐν ἐπαρχιακοῖς καὶ ἰδιωτικοῖς κώδηξιν ἀνέκδοτον ἀποθησαυριζομένην.

Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ.

ΑΓΓΕΛΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΑΠ' ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΕΙΣ ΣΟΥΑΚΙΜ·— ἤτοι περιγραφὴ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, τῶν ἀκτῶν αὐτῆς καὶ τοῦ Σουακίμ· ὑπὸ **Σεραφεὶμ Φωκᾶ** (ἱερέως). Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τύποις «Ὁμονοίας» 1887. Μικρὸν φυλλάδιον ἐξ 104 σελίδων, ἀφηγεῖται τὰς ἐντυπώσεις τῆς περιοδείας τοῦ ἱερέως τούτου, ἀποσταλέντος ὑπὸ τῆς Α.Θ.Π. τοῦ μακαριωτάτου πατριάρχου Ἀλεξανδρείας δι' ἱεροπραξίας τινάς. Ἐκ τοῦ φυλλαδίου μανθάνομεν ὅτι «οὐδαμοῦ κατὰ τὰς ἀκτὰς τῆς Ἐρυθρᾶς ὑπάρχει ναὸς ὀρθόδοξος, ἢ ἱερεὺς ὀρθόδοξος», ὁ δὲ μακαριώτατος πατριάρχης κ. Σωφρόνιος ἐνετείλατο τῷ ἱερεῖ κ. Σεραφεὶμ ὅπως προπαρασκευάσῃ τὰ πράγματα πρὸς ἀνέγερσιν ἑνὸς ναοῦ τῶν ὀρθοδόξων ἐν Μασάβᾳ, διότι ἡ ἐκεῖ ὀρθόδοξος παροικία ἐστὶ πολυαριθμοτέρα τῶν πέριξ, ἔχει παραχωρηθὲν αὐτῇ ὑπὸ τῆς Αἰγυπτιακῆς κυβερνήσεως τὸ ἀναγκαῖον οἰκόπεδον, ἐνηργήθησαν δ' ἐπὶ τούτῳ πρὸ πολλοῦ καὶ συνδρομαί.

— Ὁ ἐν τῇ κατὰ Χάλκην ἱερᾷ Θεολογικῇ σχολῇ καθηγητὴς κ. Φίλιππος Π. Παπαδόπουλος ἀγγέλλει προσεχῶς τὴν ἔκδοσιν «Ἐκκλησιαστικῆς Ρητορικῆς», ἥτις ἔσται σύστημα πλῆρες τῆς ἱερᾶς Ρητορικῆς, ἅμα μὲν διαλαμβάνον ἐν προσηκούσῃ λεπτομερείᾳ περὶ πάντων τῶν ἀνηκόντων εἰς τοιαύτην διδασκαλίαν ζητημάτων, ἅμα δὲ καὶ τὰ χρήσιμα τοῖς ἱεροκήρυξιν ὑποδεικνύον βοηθήματα. Μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῆς ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου διδασκάλου Νεοφύτου Βάμβα ἐκδοθείσης ἱερᾶς Ρητορικῆς, ἀφοῦ μάλιστα καὶ τὸ ἔργον τοῦ ἀρχιμανδρίτου Βενιαμὶν Ἰωαννίδου ἀποβαίνει δύσχρηστον εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ βήματος διδασκαλίαν, χρησιμώτατον τοῖς ἰδίᾳ μελετῶσιν ὄν, ἡ ἀγγελλομένη «Ἐκκλησιαστικὴ Ρητορικὴ», ἣν ἀπὸ ἐτῶν ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Θεολογικῇ σχολῇ διδάσκει ὁ κ. Φίλιππος Παπαδόπουλος, μετὰ ἐπιμελῆ ἐπεξεργασίαν, οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλει τύχει τῆς ὑλικῆς ὑποστηρίξεως τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν κλήρου καὶ παντὸς λογίου ὁμογενοῦς.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

Ἡ τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον διευθύνουσα Ἐπιτροπὴ ἀγγέλλει τῷ δημοσίῳ ὅτι ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ γίνονται δεκταὶ παραγγελίαι ἐκτυπώσεως βιβλίων, φυλλαδίων, διπλοτύπων, πινάκων, ἀγγελτηρίων, ἐπισκεπτηρίων καὶ παντὸς εἴδους ἐντύπων εἴς τε τὴν ἑλληνικὴν καὶ εἰς εὐρωπαϊκὰς γλώσσας, πάσης ἐργασίας ἐκτελουμένης μετὰ ταχύτητος, φιλοκαλίας καὶ εἰς τιμὰς λίαν συγκαταβατικάς. Τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον ἐφωδιασμένον διὰ ποικίλων καὶ κομψῶν ἑλληνικῶν καὶ λατινικῶν χαρακτήρων πλουτισθήσεται ὁσονούπω καὶ διὰ νέας σειρᾶς τοιούτων πρὸς ἐντελέστερον αὐτοῦ καταρτισμόν.

Παραγγελίαι τυπογραφικῶν ἐργασιῶν γίνονται ὁμοίως δεκταὶ καὶ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν.

Διὰ πᾶσαν τυπογραφικὴν ἐργασίαν ἀπευθυντέον τῷ ἐπόπτῃ τοῦ πατριαρχικοῦ Τυπογραφείου κ. Ἰωάννῃ Δ. Τανταλίδῃ, γραμματεῖ τοῦ πατριαρχικοῦ γραφείου.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις 16 Δεκεμβρίου 1887.

Ἡ ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἱμβρου ΠΑΪΣΙΟΣ

Συμεὼν Παπαδάκης (ταμίας)

Ἰωάννης Τανταλίδης (ἐπόπτης)

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

29. σελ. 451, ἐκδ. Γκαρπολᾶ, σημ. 4.

30. τῆς αὐτῆς ἐκδόσεως σελ. 454, σημ. 5. βλ. τὴν ὑπόμνησιν τοῦ συνοδικοῦ τούτου σημειώματος ἐν σελ. 35 τοῦ παραρτήματος τῆς «Ἐκκλησ. Ἀληθείας»: Κανονικαὶ διατάξεις κλπ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 23 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1887 ΑΡΙΘ. 6.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ρόδου **Γερμανός** (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδ. **Γρ. Παλαμᾶς**
Γεράσ. Σ. Δώριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης** (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίσεα.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται γροσίων 2

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Ρόδου κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς· Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερολ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ — Δικαστικά: Διαρκὲς Ἐθνικὸν Μικτὸν Συμβούλιον. Δίκη τῶν Ἀρχιγενείων καθιδρυμάτων— Ἡ ἀγάπη ἐν τῷ πρὸ Χριστοῦ κόσμῳ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Φιλαρέτου Βαφείδου—Ἀγγελία βιβλίων.

Παράρτημα—Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 41—48).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Γνωστὸν ὅτι τὸ ζήτημα τῆς διατροφῆς. ἤτοι τῆς ἐπιβολῆς μηνιαίας χορηγίας εἰς τοὺς ἄνευ νομίμου λόγου ἐγκαταλιμπάνοντας τὰς συζύγους αὐτῶν, ἀνάγεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων. Ἐν τούτοις τινὲς ἐκ τῶν εἰς διατροφὴν καταδικαζομένων, νομίζοντες ὅτι δύνανται νὰ ἀποφύγωσι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, ἀναφέρονται εἰς τὰ πολιτικά, ἐν ᾧ ἀναμφίβολον εἶναι ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο κατὰ τὸν νόμον καὶ τὰ ὑψηλὰ πατριαρχικὰ καὶ ἀρχιερατικὰ βεράτια ὑπάγεται τῇ ἁρμοδιότητι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, ὡς τοῦτο ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τῆς νομολογίας τῶν δικαστηρίων τῆς σεβ. Κυβερνήσεως. Μεταξὺ ἄλλων ἀναφέρομεν τὸ παράδειγμα συζύγου τινός, καταδικασθέντος τελευταίως ὑπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου εἰς ἀπότισιν ἑκατονταγρόσου μηνιαίας διατροφῆς τῇ συζύγῳ αὐτοῦ, ἀνενεχθέντος δὲ εἰς τὸ πολιτικὸν δικαστήριον, ὅπερ ἐπὶ τῇ ἐνστάσει τῆς γυναικὸς ὅτι τὸ περὶ διατροφῆς ζήτημα ὡς συναφὲς τῷ τοῦ γάμου ζητήματι καὶ συμφώνως τοῖς αὐτοκρατορικοῖς βερατίοις ἀνάγεται εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον ἀπέρριψε τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἀνδρός συμφώνως τῷ καθεστῶτι.

—Εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως ἀφιερώθη ἀπὸ ἑπταετίας ἤδη ὡς ἰδιοκτησία αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἁγιωτάτης συνόδου τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας, ἐπινεύσει τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσσιῶν, ἡ ἐν Κραπήβκαχ τῆς Μόσχας ἄνευ ἐνορίας ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Σεργίου, μεθ' ὅλης τῆς ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς ἐκκλησίας ταύτης εὑρισκομένης γῆς συμποσουμένης εἰς 701 τετραγωνικὰς σάζενας, ἤτοι 2103 πήχεις τετραγωνικάς. Τὴν δωρεὰν ταύτην τῆς ἁγιωτάτης διοικούσης συνόδου τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας τὴν δι' ἐπισήμου αὐτῆς γράμματος ἐξαγγελθεῖσαν τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχείῳ, κατὰ νοέμβριον τοῦ 1885, ἀσμένως ἀποδεξάμενον τοῦτο ἐνέκρινεν ἵνα ὡς ἡγούμενος αὐτοῦ διορισθῇ ὁ ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, πρὸς συλλογὴν συνδρομῶν ὑπὲρ τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀποσταλεὶς εἰς Ρωσσίαν ἀρχιμανδρ. κ. Σεραφεὶμ Σκαρούλης, ὃς καὶ παρέλαβε τὸ Μετόχιον, ὑπὲρ οὗ ἐπιμελῶς καὶ μετὰ ζήλου ἔκτοτε εἰργάσθη ἐπιχειρήσας καὶ περιοδείας ἀνὰ τὰς ἐπαρχίας τῆς Ρωσσίας, ἐξ ὧν οὐκ εὐκαταφρόνητον ποσὸν συνέλεξε διά τε τὴν Ἱερατικὴν Σχολὴν καὶ πρὸς τὸν ἀναγκαῖον καταρτισμὸν τοῦ πατριαρχικοῦ μετοχίου καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ διακόσμου τῆς ἐν αὐτῷ ἐκκλησίας. Ἐπειδὴ ὅμως ἐν τῷ ἀφιερωθέντι μετοχίῳ οὔτε καταλληλον ὑπῆρχε διὰ τὸν ἡγούμενον καὶ τὴν συνοδίαν

αὐτοῦ οἴκημα, ἡ δὲ ἔλλειψις ἐν αὐτῷ προσκυνητηρίου συνήθους τοῖς ἐν Ρωσσίᾳ ναοῖς, ἐν οἷς καθ' ἑκάστην σχεδὸν φοιτῶσιν οἱ εὐλαβεῖς χριστιανοὶ εἰς προσκύνησιν, πολλὴν ἐπέφερε τὴν ζημίαν εἰς τὸ Μετόχιον, ὁ ἐν αὐτῷ ἡγουμενεύων ἀρχιμαν. κ. Σεραφείμ, ὑποβαλὼν ταῦτα τῇ Ἐκκλησίᾳ δι' ἐκθέσεως, ᾐτήσατο ἵνα χορηγηθῇ αὐτῷ ἡ ἄδεια ὅπως ἐπιχειρήσῃ τὴν δι' ἐργολάβων οἰκοδομὴν τοῦ τε προσκυνητηρίου καὶ τοῦ οἰκοδομήματος, οὗ μέρος μὲν μέλλει χρησιμεῦσαι πρὸς κατοικίαν αὐτοῦ, μέρος δὲ πρὸς ἐνοικίασιν ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ μετοχίου. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ὅλη ἐργασία κατὰ τὰ ὑποβληθέντα ἀρχιτεκτονικὰ σχέδια καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πραγματογνωμόνων ἀπῄτει δαπάνην 35 χιλιάδων ρουβλίων, τὸ δὲ Μετόχιον ἠδυνάτει ἵνα διαθέσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο, ὑπέβαλεν ὁ ἀρχιμαν. Σεραφεὶμ αἴτησιν ἵνα, ἐπὶ μὲν ὑποθήκῃ τοῦ οἰκοπέδου τοῦ Μετοχίου ἐπιτραπῇ ἡ συνομολόγησις ἐντόκου δανείου 15 χιλιάδων ρουβλίων πρὸς ἀνέγερσιν τῆς οἰκοδομῆς, ἀκολούθως δὲ μετὰ τὴν συντέλεσιν τοῦ ἔργου συνομολογηθῇ ἐπὶ ὑποθήκῃ τοῦ οἰκοδομήματος ἕτερον ἔντοκον ἐπίσης δάνειον 20 χιλιάδων ρουβλίων, ἵνα δι' αὐτοῦ ἐξοφληθῶσι τέλεον τὰ ὀφειλόμενα τῷ ἐργολάβῳ καὶ παραδοθῇ τὸ κτίριον εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ ἡγουμένου. Τούτου γινομένου, ἐκ τῶν ἐνοικίων τοῦ κτιρίου ἔσται δυνατὸν ἵνα ἐντὸς πενταετίας δι' ἀποτίσεως χρεωλυσίου ἀποσβεσθῇ ὁλόκληρον τὸ συνομολογηθὲν δάνειον. Ἐγκριθέντων δὲ ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρχιμ. κ. Σεραφεὶμ ὑποβληθέντων, ἐξεδόθησαν ἐσχάτως τὰ πρὸς τοῦτο πληρεξούσια ἐπικεκυρωμένα δεόντως παρὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου. Οὕτω δὲ, συμπληρουμένου τοῦ ὅλου ἔργου, ὁ οἰκουμενικὸς Θρόνος ἕξει ὑπὸ τὴν κατοχὴν αὐτοῦ λαμπρὸν οἰκοδόμημα ἐν τῷ ἀφιερωθέντι μετοχίῳ, οὐ μόνον ἀντάξιον πρὸς κατοικίαν τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ πρόσοδον οὐκ εὐκαταφρόνητον ἀποφέρον.

— Ἐγκαίρως ἡ Μ. Ἐκκλησία ἀνήγγειλε τοῖς ἐφόροις καὶ ἐπιτρόποις τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως ἱερῶν ναῶν καὶ σχολείων ὅτι ἔδει νὰ προβῶσιν εἰς καταρτισμὸν Κτηματολογίου, ἐν ᾧ ἑκάστη ἤθελε καταγράψει τὰ εἰς τὸν ναὸν ἢ τὴν σχολὴν τῆς ἐνορίας ἀνήκοντα ἰδιόκτητα κτήματα, κατὰ σχεδίον ἔντυπον, ὅπερ διενεμήθη πάσαις ταῖς κατ' ἐνορίας ἐπιτροπαῖς. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἡ Ἐκκλησία ἐπισήμως πλήρη ἔχουσα γνῶσιν τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῶν ἱερῶν ναῶν καὶ τῶν ἐνοριακῶν ἐκπαιδευτηρίων, ἐγκαίρως θέλει λαμβάνει τὴν δέουσαν πρόνοιαν πρὸς ἀσφάλειαν τῆς εἰκονικῶς ἐπ' ὀνόματι φυσικῶν προσώπων ἐγγεγραμμένης περιουσίας αὐτῶν. Ἐσμὲν εἰς θέσιν εὐχάριστον νὰ ἀναγγείλωμεν ὅτι συμμορφωθεῖσαι ἤδη πρὸς τὸ μέτρον τοῦτο ἀπέστειλαν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τὰ οἰκεῖα Κτηματολόγια αἱ ἐπιτροπαὶ εἴκοσιν ἐνοριακῶν ναῶν καὶ αἱ ἐφορίαι ἓξ σχολῶν, ἤτοι Χάσκιοϊ, Ξυλοπόρτης, Βογιατζήκιοϊ, Ἐδιρνέ-καπι, Προπόδων Τατσούλων καὶ Ἐξ-μαρμάρων, πέμψασαι τὰ κτηματολόγια ναοῦ καὶ σχολῆς ἑκάστη, μόνον δὲ τὰ τῶν ἱερῶν ναῶν αἱ τῶν ἐνοριῶν Τζιβαλίου, Βαλίνου, Μουχλίου, Σαλματομβρουκίου, Βελιγραδίου, Βλάγκας, Ἀναλήψεως, Ἁγίου Μηνᾶ καὶ Ἁγίου Γεωργίου Κυπαρισσᾶ Ὑψωμαθείων, Παλαιοῦ Μπάνιου (Διπλοκιονίου), Ὀρτάκιοϊ, Μεγάλου Ρεύματος, Ἁγίου Νικολάου (Νεοχωρίου) καὶ Φερίκιοϊ. Συνιστᾶται καὶ ταῖς καθυστερούσαις τῶν ἐφοροεπιτροπῶν, ὅπως ἐνοήσασαι τὸ κατὰ πᾶσαν ἔποψιν λυσιτελὲς τῆς τοιαύτης κυριαρχικῆς προνοίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν εὐθύνην, ἣν φέρουσι σχετικῶς πρὸς τὴν ἐξασφάλισιν τῆς περιουσίας ταύτης, προθυμοποιηθῶσιν ὡς τάχος νὰ συμμορφωθῶσιν ἀκριβῶς πρὸς τὸ καθῆκον τοῦτο καὶ ἀποστείλωσι τὰ Κτηματολόγια αὐτῶν, ἐφελκύουσαι οὕτω τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Ἐκκλησίας, ἧς εἰσιν ἄξιοι οἱ ἐγκαίρως συμμορφωθέντες πρὸς τὸ ἐν λόγῳ μέτρον· τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ μετὰ τὴν προσεχῆ καὶ ταχεῖαν συμπλήρωσιν τῶν κατ' ἐνορίας Κτηματολογίων, καταρτισθήσεται Γενικὸν Κτηματολόγιον, ὅπερ θέλει τηρεῖσθαι ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, κατὰ τὸ ἀπὸ ἐτῶν ἐπικρατοῦν σύστημα τῆς τηρήσεως πατριαρχικοῦ ἰδίου κώδηκος, περιέχοντος τὰς ἐτησίας διαχειρίσεις καὶ τὰ καταστατικὰ τῶν ἱερῶν ναῶν καὶ σχολῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως.

— Ἀναφορικῶς εἰς ὅσα ἐν τῷ 3 ἀριθμῷ τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου ἐγράφησαν περὶ τῶν ἐνοριακῶν ἐφοροεπιτροπῶν, ὡς σχετικὸν ἀναγράφομεν νῦν ὅτι παρά τισιν ἐκκλησιαστικαῖς ἐπιτροπαῖς παρατηρεῖται συνήθως πρᾶξίς τις ἀδικαιολόγητος, καθ' ἣν αὐτοβούλως διαγράφονται ἐκ τῶν ἐτησίων ἰσολογισμῶν ὀφειλαί τινων θεωρουμένων ἀναξιοχρέων, ἐνῷ τὸ τοιοῦτον ὀφείλει γενέσθαι ὑπὸ τῆς ἐνοριακῆς συνελεύσεως μετὰ ὥριμον σκέψιν ὑποβαλλούσης τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν τοιαύτην ἀπόφασιν πρὸς ἔγκρισιν· ἄλλως αἱ μὲν ἐπιτροπαὶ διαχειρίζονται μόνον τὰ κοινὰ χρήματα, θεματοφύλακες δ' αὐτῶν οὖσαι οὐδαμῶς δικαιοῦνται νὰ χαρακτηρίσωσιν ὡς ἀναξιόχρεον χρεώστην τινὰ σήμερον, ὅστις ἐν τῷ μέλλοντι, τῶν περιστάσεων εὑρουσῶν, εἰς θέσιν ἔσται ν' ἀποτίσῃ ὅ,τι νῦν ἀδυνατεῖ. Κατ' εἰσήγησιν τῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς συνιστῶμεν ταῖς ἀξιοτίμοις κατ' ἐνορίας ἐφοροεπιτροπαῖς

τὸ μέτρον τοῦτο ὡς ἀπαλλάσσον αὐτὰς πρὸς τοῖς ἄλλοις πάσης δικαίας εὐθύνης.

— Γνωστὸν ὅτι, κατὰ τὸν διέποντα τὰς ἐνοριακὰς ἐφοροεπιτροπὰς Κανονισμόν, ἑκάστη ἐπιτροπὴ ἅμα τῷ νέῳ ἔτει παραδιδοῦσα τὴν ἀρχὴν εἰς τὴν ἐν ἐνοριακῇ συνελεύσει ἐκλεγομένην νέαν ἐπιτροπήν, μετὰ τὴν ἐξέλεγξιν τῶν λογαριασμῶν τῆς ληξάσης, ἀποσύρεται, ὑποβάλλουσα τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ τοὺς λογαριασμοὺς τῆς διαχειρίσεως αὐτῆς. Ἐν τούτοις ἐφοροεπιτροπαί τινες, ἐκλεγόμεναι καὶ διὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος, ἐπιλανθάνονται ρητῆς τοῦ Κανονισμοῦ διατάξεως, μὴ ὑποβάλλουσαι λογαριασμοὺς τῆς διαχειρίσεως τοῦ λήξαντος ἔτους, τοῦθ' ὅπερ δυσχεραίνει τὸ ἔργον τῆς ἐξελέγξεως. Ὑπομιμνήσκοντες τὸ καθῆκον τοῦτο συνιστῶμεν πάσαις ταύταις τὴν ἀκριβῆ τοῦ Κανονισμοῦ τήρησιν, καθ' ὃν ὀφείλουσιν ἵνα ἐντὸς τοῦ μηνὸς συγκαλῶσιν ἐνοριακὰς συνελεύσεις πρὸς ἐκλογὴν νέων ἐφοροεπιτροπῶν καὶ ὑποβολὴν τῶν λογαριασμῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ ἡ Ἐκκλησία ἀναγκάζηται νὰ μετέρχηται σύντονα μέτρα.

— Ἐγράψαμεν ἐν τῷ 2 ἀριθμῷ (σελ. 10) ὅτι τῆς ἐξαρχικῆς ἐκθέσεως τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Δράμας κ. Γερμανοῦ πρὸς ἐξέτασιν τῶν κατὰ τοῦ ἐπισκόπου Ἐλευθερουπόλεως παραπόνων τῶν ἐπαρχιωτῶν αὐτοῦ κριθείσης ἀνεπαρκοῦς, ἀπεφασίσθη ν' ἀποσταλῇ ἐπὶ τούτῳ μετὰ τοῦ μητροπολίτου Δράμας συνέξαρχος. Τοιοῦτος ὡρίσθη ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδριάσει τοῦ παρελθόντος σαββάτου (19) ὁ πανιερ. μητροπολίτης Μαρωνείας κ. Κωνσταντῖνος.

— Ἀπὸ τῆς προχθὲς δευτέρας (21 λήγοντος) διεκόπησαν ἕνεκα τῶν ἑορτῶν αἱ συνεδρίαι τῆς ἱερᾶς συνόδου, ἀπὸ δὲ τῆς παρασκευῆς αἱ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου. Ἀργεῖ δ' ἐπίσης καὶ τὸ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον.

— Ἡ ἐφορία τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρ. Καταστημάτων συνῆλθε τὸ δεύτερον, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ προέδρου αὐτῆς πανιερ. μητροπολίτου Ρόδου κ. Γερμανοῦ, τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ, ἐν τῷ Γραφείῳ αὐτῆς. Κατὰ τὸν κανονισμὸν τῶν Καταστημάτων, κατήρτησε τὰ δύο αὐτῆς τμήματα, ὧν τὸ μὲν Κτηματικόν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἐκ τῶν ἀντιπροέδρων κ. Εὐστ. Εὐγενίδου, ἀποτελοῦσιν οἱ κκ. Γ. Καζανόβας ἐφένδης, Ι. Παπαδεύκας ἰατρός, Γ. Ἀποστολίδης καὶ Ἀλέξ. Ράλλης. Τὸ δὲ Οἰκονομικόν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ ἀντιπροέδρου κ. Π. Ζ. Στεφάνοβικ, οἱ κκ. Ν. Ψυχάρης βέης, Κ. Νικολόπουλος, Ν. Πλέσσας καὶ Α. Μάγκος· μεθ' ὃ ἐξηκολούθησε τὰς τακτικὰς αὐτῆς ἐργασίας, τῆς συνεδρίας ἐφ' ἱκανὸν παραταθείσης.

— Γενομένων ἄρτι τῶν ἀρχαιρεσιῶν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει **Ἐκπαιδευτικῆς καὶ Φιλανθρωπικῆς Ἀδελφότητος**, τὸ μὲν διοικητικὸν αὐτῆς συμβούλιον κατηρτίσθη ὡς ἑπομένως:

Πρόεδρος Εὐστ. Εὐγενίδης. — Ἀντιπρόεδροι, Ἀρχιμανδρ. Γρ. Παλαμᾶς καὶ Ν. Πλέσσας. — Γεν. γραμματεὺς Μιλτ. Ἰακώβου, καὶ ταμίας Δημ. Πασπαλλῆς. Τὰς δὲ ἐπιτροπὰς αὐτῆς ἀποτελοῦσιν οἱ ἑξῆς: τὴν μὲν **Ἐκπαιδευτικὴν Ἐπιτροπήν**: Ἀρχιμανδρίτης Γ. Παλαμᾶς (πρόεδρος), Ξεν. Τριανταφυλλίδης, Στ. Ἰ. Βουτυρᾶς, Ι. Δ. Ἀριστοκλῆς, Α. Βαφειάδης καὶ Γ. Καραπαναγιώτης· τὴν δὲ **Οἰκονομικὴν Ἐπιτροπήν**: Ν. Πλέσσας (πρόεδρος) Π. Στεφάνοβικ, Ἀλ. Σπανδωνῆς, Δ. Ταμβάκος, Ι. Γεωργαντόπουλος, καὶ Δ. Πασπαλλῆς.

— Ἐν τῇ ἐνορίᾳ Σαλματομβρουκίου συνεκροτήθη τῇ προπαρελθούσῃ κυριακῇ ἐνοριακὴ γενικὴ συνέλευσις, ὑπὸ τὴν προεδρείαν πατριαρχικοῦ ἐξάρχου, τοῦ πανοσιολ. ἀρχιμ. κ. Χρυσάνθου Κοκκώνη, ἱερατικῶς προϊσταμένου τῆς ἐνορίας τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Ποτηρᾶ, πρὸς ἐκλογὴν νέας ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν Σαλματομβρουκίῳ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Κοιμήσεως. Συνῆλθον ἐν τῇ συνελεύσει ταύτῃ 38 ἐνορῖται, φέροντες τὰ προσόντα ἐκλογέων κατὰ τὸν νέον ἐκλογικὸν Κανονισμόν, ἐξελέγη δὲ πενταμελὴς Ἐπιτροπὴ τοῦ ναοῦ ἐκ τῶν κ. κ. Σιδερῆ Νικολάου, Γεωργίου Παζαρτζῆ, Θωμᾶ Κωνσταντίνου, Νικολάου Ἰωάννου καὶ Γ. Γρηγοριάδου. Τὸ πατριαρχικὸν ἔγγραφον τῆς ἐπικυρώσεως τῆς ἐκλογῆς ταύτης ἀνεγνώσθη ἐπ' ἐκκλησίας ὑπὸ πατριαρχικοῦ ἐφημερίου τὴν παρελθοῦσαν κυριακήν. Εὐχαρίστως δὲ πληροφορούμεθα ὅτι ἡ ἀπό τινος ὑφισταμένη ἐν τῇ ἐνορίᾳ ταύτῃ διαφωνία περὶ τῶν σχολικῶν πραγμάτων διελύθη διὰ διαλλαγῆς.

— Ἡ ἄρτι συστηθεῖσα, ὡς προηγουμένως εἴπομεν, ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξέτασιν τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ τῶν ἱεροψαλτῶν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Μιτυλήνης, συνῆλθε χθὲς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις εἰς πρώτην συνεδρίαν καὶ διεσκέψατο προκαταρκτικῶς περὶ τῆς ἀνατεθείσης αὐτῇ ἐντολῆς.

— Τῇ δευτέρᾳ ἀφίκετο διὰ τοῦ ρωσσικοῦ ὁ πανιερ. μητροπολίτης Τραπεζοῦντος κ. Γρηγόριος.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων. — Ἐπιστέλλουσιν ἐκ τῆς ἁγίας Πόλεως ὅτι, παραιτηθέντων τῶν μελῶν τῆς οἰκονομικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Πατριαρχείου τούτου, ὠνομάσθησαν νέα μέλη, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πανιερ. ἐπισκόπου Πέλλης κ. Σωφρονίου, οἱ πανοσιολ. ἀρχιμανδρῖται Μόδεστος καὶ Σαμουήλ.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΔΙΑΡΚΕΣ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΚΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ.

Δίκη τῶν Ἀρχιγενείων καθιδρυμάτων.

Δημοσιεύσαντες ἐν δυσὶ προηγουμένοις φύλλοις τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» τὰ κατὰ τὴν δίκην τῶν ἐν Ἐπιβάταις Ἀρχιγενείων Καθιδρυμάτων καὶ τὴν διαθήκην τοῦ μακαρίτου Σαράντη Ἀρχιγένους (σελ. 14—15 καὶ 23—25 τοῦ παρόντος τόμου), ἐκδίδομεν σήμερον τὸ τὴν ἴδρυσιν καὶ διευθέτησιν αὐτῶν κατοχυροῦν πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγίλλιον, ἐκδοθὲν ἐπὶ τῆς 6΄ πατριαρχείας τοῦ ἀοιδίμου Γρηγορίου τοῦ ἀπὸ Σερρῶν:

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ

ἐλέῳ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης

Ἀριθ. πρωτ. 3027.

Τῶν πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν συντεινόντων ἀγαθῶν καὶ λαμπρῶν εὐεργετημάτων ἡ μετὰ προθυμίας ἀντίληψις καὶ προάσπισις ἀναγκαία προδήλως καὶ ἀπαραίτητος· αὕξει γὰρ οὕτω καὶ κρατύνεται καθ' ὃν ἐνεστήσαντο σκοπὸν καὶ οἱ ταῦτα κατωρθωκότες. Ἐπεὶ δὲ τῶν ἀγαθῶν ὑπερέχει ὁμολογουμένως καὶ ὑπερίδρυται τὸ τῆς θεοσδότου παιδείας πολυύμνητον χρῆμα, οἷα ψυχῆς κόσμος ἀκήρατος, συμπληρωτικὸν τῆς κατὰ λόγον καὶ γνῶσιν ἐνεργείας, καὶ εἰ δυνατὸν πρὸς τὸν Θεὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐξομοιωτικόν, ἀναγκαιοτέρα πάντως καὶ ἡ ἐπὶ συντηρήσει καὶ εὐσταθείᾳ τῶν κατὰ μέρος ἐκπαιδευτηρίων ἐκκλησιαστικὴ ἔνθερμος προστασία, καὶ δικαιοτέρα ἡ μετὰ τῶν ἀνηκόντων ἐπαίνων πρόθυμος ἀποδοχὴ τῶν προσαγομένων αἰτήσεων τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα θεοφιλῶς καὶ φιλογενῶς ἐσπουδακότων ἀνδρῶν. Τοῦτο δὴ καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τοῦ παρόντος ποιούμεθα· ὁ γὰρ κατὰ πνεῦμα ἡμῖν ἀγαπητὸς υἱὸς ἐξοχώτατος ἐν ἰατροῖς κύριος Σαράντης Ἀρχιγένης, γέννημα τῆς κωμοπόλεως Ἐπιβατῶν τῆς ἐπαρχίας Σηλυβρίας, ζήλῳ φιλογενεῖ καὶ πατριωτικῷ φλεγόμενος καὶ τὰ τροφεῖα τῇ γειναμένῃ ἐν πολλῇ τῇ φιλοτιμίᾳ καὶ γενναίᾳ τῇ προαιρέσει ἀποδοῦναι προθέμενος, οὐδὲν δὲ τῶν εἰς εὐποιΐαν καταλληλότερον καὶ τῷ Θεῷ μᾶλλον κεχαρισμένον ὀρθῶς κρίνων ἢ τὴν ἐν εὐσεβείᾳ ἀνατροφὴν καὶ τὴν ἠθικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τε ὀρφανῶν καὶ ἀπόρων καὶ τῶν ἄλλων παίδων τῆς ῥηθείσης πατρίδος αὐτοῦ, ἀμοιρούσης τέως ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων, πρὸ χρόνων μὲν δώδεκα ἀνιδρύσατο ἰδίαις δαπάναις αὐτοῦ καὶ τῆς εὐγενεστάτης συζύγου αὐτοῦ κυρίας Ἑλένης Ἀρχιγένους καὶ ἀνῳκοδόμησεν ἐκεῖ σχολὴν ἐν τόπῳ εὐρυχώρῳ καὶ ἀρμοδίῳ ἑτοίμην πρὸς ὑποδοχὴν καὶ διδασκαλίαν ἁπάσης οὐ μόνον τῆς ἐγχωρίου νεολαίας, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν πανταχόθεν πρὸς σπουδὴν προσερχομένων τέκνων ὀρθοδόξων ὁμογενῶν, ἐντὸς δὲ τοῦ περιβόλου αὐτῆς ἡ μεγάλη ὑπάρχει αἴθουσα χρησιμεύουσα πρὸς τὴν σπουδὴν τῶν ἀλληλοδιδακτικῶν ἐν τῷ μείζονι μέρει, ἕτερον δὲ ἔχουσα μέρος πρὸς διδασκαλίαν τῶν ἑλληνικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν μαθημάτων, χωρὶς δὲ καὶ αἴθουσα ἑτέρα ὡς ὀρφανοτροφεῖον ἀνηγέρθη χάριν 40 ὀρφανῶν πατρὸς καὶ μητρὸς ἀπόρων κορασίων, διατηρουμένων δαπάναις τῶν εἰρημένων ἱδρυτῶν, καὶ ὀρφανοτροφεῖον δὲ ἕτερον λιθόκτιστον πρὸς ἐκπαίδευσιν καὶ διατροφὴν 40 ἀρρένων ἀπόρων παίδων ὀρφανῶν ἀπό τε πατρὸς καὶ μητρὸς ἀνήγειρε πρὸ ἑνὸς χρόνου ἰδίαις δαπάναις ἡ αὐτῆς εὐγένεια ἡ κυρία Ἑλένη ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τῆς σχολῆς εἰς διακοσίων βημάτων ἀπόστασιν, ὃ δὲ θεοφιλέστερον καὶ πλειόνων ἐπαίνων ἄξιον, καὶ ἱερὸς ναὸς ἀνηγέρθη ἐκ βάθρων δαπάναις ἰδίαις αὐτοῦ ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῆς ῥηθείσης σχολῆς κατὰ τὸ παρελήλυθὸς ,αωξγ΄ σωτήριον ἔτος ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων 40 Μαρτύρων μετὰ παρεκκλησίου τῶν ἁγίων ἐνδόξων βασιλέων καὶ ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, τιμηθεὶς καὶ διὰ σταυροπηγιακῆς ἀξίας καὶ χάριτος, πατριαρχικῇ φιλοτιμίᾳ τοῦ τηνικαῦτα πατριαρχεύοντος παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου πατριάρχου πρώην Κωνσταντινουπόλεως κυροῦ Ἰωακεὶμ, ἐντειλαμένου συνοδικῶς τῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Σηλυβρίας κ. Ζαχαρίᾳ καταθέσαι τήν τε πλάκα καὶ τὸν σταυρὸν ἐν τοῖς θεμελίοις τοῦ ναοῦ τούτου, ἐν ᾧ ἔκτοτε καὶ ἱερεὺς διορισθεὶς διατελεῖ ἱεροπρακτῶν ἐπὶ τῷ ἐκκλησιάζεσθαι ἐν αὐτῷ τοὺς ἐν τῇ σχολῇ μαθητιῶντας. Οὐ μὴν δ' ἀλλὰ καὶ τῆς διηνεκοῦς συντηρήσεως τῶν καθιδρυμάτων τούτων προνοοῦντες καὶ κηδόμενοι ἐπροίκισαν ἀμφότερα ταῦτα καὶ διὰ τοῦ ἀναγκαιοῦντος χρηματικοῦ κεφαλαίου, καταθέμενοι ἐν ἀσφαλεῖ τινι τραπέζῃ, ὅπως ὁ ἐτήσιος αὐτοῦ τόκος χρησιμεύῃ πρὸς ἀΐδιον συντήρησιν αὐτῶν. Καὶ ταῦτα μὲν ἀρίστως καὶ θεοφιλῶς διεπράξαντο οἱ γενναῖοι οὗτοι εὐεργέται, ἐξασφαλίσαντες καὶ διὰ κανονισμῶν καταλλήλων τὴν διεξαγωγὴν καὶ κυβέρνησιν τῶν κτητορικῶν αὐτῶν Ἀρχιγενείων τούτων καθιδρυμάτων, καὶ πανταχόθεν τὴν διὰ παντὸς συντήρησιν καὶ εὐστάθειαν αὐτοῖς περιποιήσαντες· καλῶς δὲ εἰδότες ὅσον εἰς κράτυνσιν καὶ πρόοδον τῶν ἀγαθοεργῶν καὶ ἰδίως ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων συντελεῖ ἡ ἐποπτεία προϊσταμένης τινὸς ἀρχῆς, ἐλεγχούσης τὰς πράξεις τῶν ἰθυνόντων αὐτὰ καὶ ἡ ἐν ὡρισμέναις ἐπισήμοις περιστάσεσι παρουσία προσώπων γεραρῶν, ἅμιλλαν γεννῶσα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν διδασκόντων τε καὶ διδασκομένων καὶ ἀμφοτέρων τὸν ζῆλον ἀναρριπίζουσα, ἐνέκριναν τὴν σύστασιν ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, καθορίσαντες ἐν τοῖς διέπουσι τὰ κοινωφελῆ ἐκεῖνα καταστήματα κανονισμοῖς τά τε δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα ταύτης. Ἵνα δὲ καὶ πράγματι ἐκπληρῶται ἡ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπῆς ἀποστολὴ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν καθιδρυμάτων, λυσιτελὲς ἅμα καὶ ἀναγκαῖον θεωρήσαντες ὅπως αὕτη καθόλου μὲν ἀπαρτίζηται ἐκ μελῶν καταλλήλων καὶ ἱκανῶν, ἰδίᾳ δὲ καὶ κατ' ἐξοχὴν προεδρεύηται ὑπ' ἀνδρὸς νοήμονος καὶ σεβαστοῦ, ἐγνωσμένου τε τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ θέσιν σπουδαίαν κατέχοντος ἐν τοῖς ἀνωτέροις ἐκπαιδευτηρίοις τοῦ ἡμετέρου γένους ἐν Κωνσταντινουπόλει, ταῦτα, φαμὲν, σκεψάμενοι ὑπὲρ τῆς ἐπὶ τὰ κρείττω τακτοποιήσεως καὶ προαγωγῆς τῶν κτητορικῶν αὐτῶν τούτων καταστημάτων, ἀνηνέχθησαν ἀρτίως τῇ ἡμῶν Μετριότητι προκαθημένῃ συνοδικῶς, καὶ ἐξητήσαντο τὴν ἡμετέραν ἐκκλησιαστικὴν ἐπίνευσιν ὅπως ὁ κατὰ καιρὸν πρόεδρος τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς διατελῇ μὲν ἐσαεὶ πρόεδρος καὶ τῆς τῶν Ἀρχιγενείων τούτων καταστημάτων ἐλεγκτικῆς ἐπιτροπῆς, μεταβαίνῃ δὲ προσωπικῶς ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν ἐξετάσεων εἰς Ἐπιβάτας καὶ, ἐμψυχῶν τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἐξεταζομένης νεολαίας καὶ τὸν ζῆλον τῶν διδασκάλων διὰ τῆς αὐτοῦ παρουσίας, ἐξελέγχῃ τοὺς λο-

γαριασμούς τῶν καταστημάτων καὶ τὰς πράξεις τῶν διευθυντῶν συμφώνως τοῖς κανονισμοῖς· ταῦτα δὲ πάντα ἐξητήσαντο ἐπικυρωθῆναι καὶ κατοχυρωθῆναι καὶ δι' ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ σιγιλλιώδους ἐν μεμβράναις γράμματος. Καὶ δὴ τὴν αἴτησιν αὐτῶν εὐμενῶς προσηκάμενοι, ὡς εὔλογον καὶ δικαίαν καὶ πρὸς κοινωφελῆ ἀφορῶσαν σκοπὸν, καὶ τὸν φιλογενῆ πόθον αὐτῶν καὶ τὴν ἀπαράλλαλλον μέριμναν καὶ προσπάθειαν ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ τῆς ἀρίστης καταστάσεως καὶ προαγωγῆς τῶν κοινωφελῶν αὐτῶν καταστημάτων ἀγασάμενοι καὶ ἐπαινέσαντες, εὐχαῖς τε καὶ εὐλογίαις αὐτοὺς καταστέψαντες, γράφομεν καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων κλπ. ἵνα α΄] ἡ ὑπὸ τῶν εἰρημένων φιλογενῶν καὶ φιλοκάλων συζύγων Σαράντη καὶ Ἑλένης Ἀρχιγένους ἐλεγκτικὴ ἐπιτροπὴ ἔχῃ τὸ κῦρος καὶ τὴν σύστασιν αὐτῆς καὶ ἐνέργειαν συμφώνως τοῖς ὅροις τῶν τὰ ὑπ' αὐτῶν καθιδρυθέντα ἐν Ἐπιβάταις, ὡς εἴρηται, κοινωφελῆ καταστήματα διεπόντων κανονισμῶν, ἐν οἷς καθοριζόμενα τά τε δικαιώματα καὶ καθήκοντα αὐτῆς ἔχουσι διατηρεῖσθαι ἀπαραλλάκτως εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα· β΄] ὁ κατὰ καιρὸν πρόεδρος τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς ἔχων ἀνειλημμένην τὴν προεδρείαν καὶ τῶν εἰρημένων Ἀρχιγενείων καθιδρυμάτων μεταβαίνῃ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ κατὰ τὰς ἐξετάσεις αὐτῶν εἰς Ἐπιβάτας κατὰ μαΐου μῆνα, ὅτε τελουμένων τῶν ἐξετάσεων αὐτῶν κατὰ τοὺς κανονισμοὺς προεδρεύῃ, ἐμψυχῶν μὲν τοὺς μαθητὰς εἰς ἐπιμέλειαν, ἐνθαρρύνων δὲ τὸν ζῆλον τῶν διδασκάλων διά τε τῆς παρουσίας καὶ τῶν προσφόρων αὐτοῦ προτροπῶν, συνάμα δὲ θεωρῇ καὶ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν καταστημάτων καὶ ἐξελέγχῃ τὰς πράξεις τῶν διευθυντῶν συμφώνως τοῖς διέπουσιν αὐτὰ κανονισμοῖς· γ΄] εἴ γε ἐξ οἱασδήποτε αἰτίας σπουδαίας κωλυθείη ποτὲ ὁ πρόεδρος παρευρεθῆναι εἰς τὰς ἐξετάσεις ἔχῃ τὸ δικαίωμα τοῦ διορίζειν τῇ ἐγκρίσει τοῦ κατὰ καιροὺς οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἐν τῶν μελῶν τῆς ἱερᾶς Συνόδου εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀνατεθειμένης αὐτῷ ἐντολῆς· δ΄] ἐάν τις τῶν συνοδικῶν ἀρχιερέων βουληθείη συνοδεῦσαι τὸν πρόεδρον, ἐξέστω συναπελθεῖν δαπάναις τῶν φιλοκάλων ἱδρυτῶν. Τοῖς μὲν οὖν εὐγνωμόνως καὶ εὐσεβάστως πρὸς τὰς θεοφιλεῖς ταύτας καὶ εὐεργετικὰς πράξεις τῶν εἰρημένων ἀξιαγάστων κτητόρων καὶ ἱδρυτῶν τῶν Ἀρχιγενείων τούτων καθιδρυμάτων προσενεχθησομένοις καὶ συνῳδὰ ταῖς πρὸς εὐστάθειαν καὶ ἀΐδιον συντήρησιν αὐτῶν κτητορικαῖς διατάξεσι καὶ κανονισμοῖς εὐλαβῶς ἀκολουθήσουσι, χάριν τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν ἐν τῇ ρηθείσῃ χώρᾳ ὁμογενῶν, τὰς ἐκ βάθους ψυχῆς ἀπονέμομεν εὐλογίας. Ὅς δ' ἂν καὶ ὁποῖος τῶν μεταγενεστέρων εἴτε τῶν διαδόχων αὐτῶν ἢ ἄλλος γνώμης σκαιότητι καὶ ἀλαζονείᾳ νικώμενος τολμήσῃ ὥστε διασεῖσαι τὴν ὕπαρξιν καὶ συντήρησιν τῶν κοινωφελῶν τούτων καθιδρυμάτων, ἢ τὴν ἐλαχίστην ἐνεργῆσαι μεθαρμογὴν καὶ κατάχρησιν ἐπὶ τοῦ χρηματικοῦ κεφαλαίου τῆς αὐτῶν προικὸς, ἢ οἱανδήτινα θελήσῃ ἐξασκῆσαι πρᾶξιν ἀφορῶσαν τὴν βλάβην καὶ καταστροφὴν αὐτῶν, ὁ τοιοῦτος ὡς πολέμιος τῶν καλῶν καὶ κακόβουλος ἀφωρισμένος ὑπάρχῃ παρὰ τῆς ἁγίας καὶ ζωοποιοῦ μακαρίας Τριάδος καὶ ἔνοχος τοῦ πυρὸς καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπεύθυνος. Ὅθεν εἰς ἔνδειξιν καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγιλλιῶδες ἐν μεμβράναις γράμμα, καταστρωθὲν κἀν τῷ ἱερῷ κώδηκι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας καὶ ἐδόθη παρακατατεθὲν ἐν τοῖς ρηθεῖσιν Ἀρχιγενείοις καθιδρύμασιν, ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ ἑξηκοστῷ ἐννάτῳ, κατὰ μῆνα ἰούνιον, ἐπινεμήσεως ΙΒ΄.

† ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† ὁ Κυζίκου ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ. † ὁ Δέρκων ΝΕΟΦΥΤΟΣ. † ὁ Δράμας ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ. † ὁ Δημητριάδος ΔΩΡΟΘΕΟΣ. † ὁ Φιλαδελφείας ΜΕΛΕΤΙΟΣ. † ὁ Σωζοαγαθουπόλεως ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ. † ὁ Βοδενῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ. † ὁ Νύσσης ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ.

Σημ. Κατὰ ἰούνιον τοῦ 1879 ἐξεδόθη καὶ δεύτερον σιγίλλιον, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τῆς ἀξιοτίμου χήρας Ἑλένης Σ. Ἀρχιγένους, ὅπερ κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ ἱδρυτοῦ, συνῳδὰ τοῖς διέπουσι τὰ φερώνυμα ἐκπαιδευτήρια Κανονισμοῖς, εἰσήγε διατάξεις τινὰς ἀναφέρον καὶ τὴν ἵδρυσιν Ἀρχιγενείου Νηπιαγωγείου, γενομένην ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἱδρυτοῦ τῷ 1873. (Τὰ Ἀρχιγένεια ἱδρύθησαν τὸ μὲν τῶν ἀρρένων τῷ 1857, τὸ δὲ τῶν θηλέων Ἑλένειον τῷ 1868). Ἐπειδὴ δ' οἱ ἱδρυταὶ – κατὰ τὸ σιγίλλιον – «τὴν μὲν ἀπόλυτον αὐτῶν διεύθυνσιν ἀνέθηκαν ἅπασαν, δυνάμει τῶν ἐπὶ τούτῳ ἐκδοθέντων πολιτικῶν τε καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἐγγράφων, τῷ ἐκ Μαδύτου ὁρμωμένῳ θετῷ υἱῷ τοῦ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν Φωτίῳ Κ. Σ. Ἀρχιγένει, ἰατρῷ, καὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν υἱῶν αὐτοῦ, προικίσαντες ταῦτα καὶ διὰ χρηματικοῦ κεφαλαίου, ὅπερ παρακατατεθήκασι τῇ ἐν Ἀθήναις Ἐθνικῇ Τραπέζῃ τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ὁ ἐτήσιος αὐτοῦ τόκος χρησιμεύῃ εἰς ἀΐδιον αὐτῶν συντήρησιν, ἐξασφαλίσαντες καὶ Κανονισμοῖς καταλλήλοις τὴν διεξαγωγὴν καὶ κυβέρνησιν τῶν Καθιδρυμάτων, καὶ πανταχόθεν τὸ διηνεκὲς πρὸς συντήρησιν καὶ εὐστάθειαν αὐτοῖς περιποιήσαντες . . . . (διορίζεται ὅπως ὁ πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς μεταβαίνῃ εἰς τὰς ἐξετάσεις κτλπ.) τὸν μὲν φιλογενῆ αὐτῆς πόθον καὶ τὴν ἀπαράμιλλον μέριμναν ὑπὲρ τῆς εὐσταθείας καὶ ἐπὶ τὰ κρείττω προαγωγῆς τῶν εἰρημένων Ἐκπαιδευτηρίων ἀγασάμενοι ὡς εἰκὸς, τὸν δὲ δίκαιον ἔπαινον καὶ τὰς ἐγκαρδίους ἡμῶν εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἐπιδαψιλεύσαντες, γράφομεν καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων κτλπ. ἵνα ἡ ὑπὸ τῶν εἰρημένων φιλογενῶν καὶ φιλομούσων συζύγων ἤτοι τοῦ ἀποβιώσαντος Σαράντη Ἀρχιγένους καὶ τῆς ἐπιζώσης συζύγου ἐκείνου Ἑλένης Ἀρχιγένους συσταθεῖσα Ἐφορία ἔχῃ τὸ κῦρος καὶ τὴν ἐνέργειαν συνῳδὰ τοῖς ὅροις τῶν διεπόντων τὰ ἐν Ἐπιβάταις κοινωφελῆ Καταστήματα Κανονισμῶν. Β΄ . . .» Αἱ λοιπαὶ διατάξεις τοῦ προτέρου σιγιλλίου ἐπικυροῦνται πάλιν.

Η ΑΓΑΠΗ
ΕΝ ΤΩΙ ΠΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΟΣΜΩΙ

Κύριον γνώρισμα καὶ χαρακτὴρ τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῶν ὀπαδῶν αὐτῆς εἶναι ἡ ἀγάπη, ἡ κατ' ἐξοχὴν αὐτὴ χριστιανικὴ ἀρετὴ, ἡ καινὴ ἐντολὴ, ἣν ἐδωροφόρησε τῷ κόσμῳ ὁ Κύριος ἡμῶν[1]. Ἐν οὐδεμιᾷ θρησκείᾳ τοῦ κόσμου ἢ ἐν τῇ χριστιανικῇ παρίσταται ἡ ἀγάπη ὡς ἡ ζωογονοῦσα αὐτὴν ἀρχὴ, διότι καὶ ἐν οὐδεμιᾷ ἢ μόνον τῇ χριστιανικῇ ἐμφανίζεται ὁ Θεὸς ὡς ἡ ἀγάπη. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν εἶναι μόνον διδάσκαλος τῆς ἀγάπης, δὲν εἶναι μόνον νομοθέτης αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ προσωπικὴ ἀρχὴ τοῦ βίου

1. Ἰωάν. 13, 34, 35.

τῆ; ἀγάπης, ἀκριβῶς δὲ διότι ἐν αὐτῷ ἐπαρουσιάσθη ἡ ἀγάπη προσωπικῶς, διότι ὑπὸ τῆς ἀγάπης κινούμενος ἦλθε πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐβίωσε τοιοῦτον βίον, ὅστις ἀπ' ἀρχῆς μέχρις τέλους ἦν βίος θυσίας καὶ αὐταπαρνήσεως, διότι ἐπὶ τέλους ἐκ καθαρᾶς πρὸς ἡμᾶς ἀγάπης παρέδωκεν ἑαυτὸν εἰς τὸν σταυρόν, διὰ τοῦτο ἡ ἀγάπη κατέστη ἡ ζωογονοῦσα τὸν ἠθικὸν βίον ἀρχή, καὶ ἡ ἀνεξάντλητος καὶ πλουσία πηγὴ τοιούτων θαυμασίων. Ἐντεῦθεν σἰκοθεν ἐννοεῖται ὅτι ἐν τῷ πρὸ Χριστοῦ κόσμῳ οὔτε ὑπῆρχεν ἀλλ' οὔτε ἦτο δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἀγάπη ἐν τῷ ἐθνικῷ κόσμῳ· ἡ κινοῦσα αὐτὸν ἀρχὴ δὲν ἦτον ἡ ἀγάπη, ἀλλ' ὁ ἐγωϊσμὸς καὶ ἡ φιλαυτία· καθὼς ἐν γένει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὰ ἔθνη δι' οὐδενὸς δεσμοῦ συνενοῦντο, οὕτω καὶ ἐν ἑνὶ καὶ τῷ αὐτῷ ἔθνει τὰ πρόσωπα ἀπεχωρίζοντο ἀλλήλων δι' ἰδιαιτέρων ὁρίων· ἡ ἰδιαιτέρα ἐθνικότης, τὸ γένος, τὸ φῦλον, ἡ ἀνάπτυξις, ἡ πολιτικὴ καὶ κοινωνικὴ κατάστασις, ταῦτα καὶ ἕτερα πολλὰ ἐχρησίμευον ὡς λόγος τῆς ἰδιοτελοῦς καὶ ἐγωϊστικῆς πρὸς ἀλλήλους ἀποκλειστικότητος. Εὐτυχῶς τὰ ὅρια ταῦτα καὶ οἱ δεσμοὶ οἱ ἀποκλείοντες τὰ ἔθνη καὶ τοὺς ἀνθρώπους πρὸς ἀλλήλους κατέπεσαν ἅμα τῇ ἐπιφανείᾳ τοῦ ἡλίου τῆς δικαιοσύνης, ὁ ἐγωϊσμὸς κατήργηται καὶ ἡ φυσικὴ καὶ τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου ἐμπεφυτευμένη ἀγάπη ἀνέκτησε τὴν ἀληθῆ αὐτῆς εὔκλειαν καὶ σημασίαν. Ἡ ἀγάπη ἀνῆλθε τὸν μεγαλοπρεπῆ αὐτῆς θρόνον, κατέστη ἡ ἄρχουσα καὶ ζωογόνος ἀρχὴ τοῦ βίου τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ διὰ τῶν ἰαματικῶν αὐτῆς ναμάτων ἐπούλωσε τοσαύτας αὐτῆς πληγάς. Δικαίως λοιπὸν διὰ τοῦτο ἡ ἱερὰ ἡμῶν θρησκεία δύναται νὰ καυχηθῇ ὡς ἐπαναγαγοῦσα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος τὴν ἀληθῆ φιλανθρωπίαν καὶ τὴν ἀγάπην.

Μελετῶντες τὴν ἱστορίαν τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας πανταχοῦ ἀνευρίσκομεν ὅτι ἡ ἀγάπη ἦν ὁ κύριος μοχλὸς τῆς ἐνεργείας αὐτῆς· ἡ ἀγάπη ἦν τὸ εὐεργετικὸν ἐκεῖνο ρεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐγονιμοποίησε καὶ κατεκόσμησε τὰς ξηρὰς καὶ ἀμμώδεις ἐρήμους τοῦ ἐπιγείου βίου, ἡ ἀγάπη ἦν ὁ χρυσορρόας ἐκεῖνος ποταμός, ἀφ' οὗ ἀπέρρεον καὶ τὰ ρυάκια τῶν λοιπῶν ἀρετῶν· καθὼς ἡ ἑλκτικὴ δύναμις συνέχει τὰ διάφορα σώματα, οὕτω καὶ ἡ ἀγάπη συνδέει τοὺς χριστιανούς· πανταχοῦ τῆς ἐνεργείας αὐτῶν ἐμβλέπομεν τὴν σφραγῖδα τῆς ἀγάπης, πανταχοῦ συναντῶμεν ἔργα ἀγάπης· καὶ τὰ ἔργα ταῦτα βλέπομεν διαπράττοντας τοὺς χριστιανοὺς οὐ μόνον ὡς μέλη, ἀλλὰ καὶ ὡς κοινότητα, ὡς ὅλον· αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία, ὡς τοιαύτη διὰ τῶν διαφόρων αὐτῆς ὀργάνων ἐξαπλοῖ πανταχοῦ τὴν εὐποιΐαν καὶ διοργανίζει αὐτὴν συστηματικῶς· ἐκκλησία καὶ ἀγάπη ταυτίζονται, οὐδὲ εἶναι δυνατὸν νὰ φαντασθῶμεν τὴν Ἐκκλησίαν ἄνευ αὐτῆς, διότι ἡ ἀγάπη συμφύεται καὶ συγγενεύεται τῇ Ἐκκλησίᾳ· καὶ οὐκ ἦν ἄλλως γενέσθαι, ἀφοῦ ἡ ἀγάπη ἐπαρουσιάσθη προσωπικῶς ἐν τῷ Σωτῆρι ἡμῶν, ἀφοῦ ἡ ἀγάπη ἔδει νὰ ᾖ τὸ κύριον γνώρισμα τῶν λατρευτῶν αὐτοῦ, ἀφοῦ ἡ ἀγάπη δὲν εἶναι μόνον μία τῶν ἀρετῶν, ἀλλ' ἡ ἑνότης καὶ τὸ σύνολον αὐτῶν, ἡ ψυχὴ τῆς ἠθικότητος· ἡ ἀγάπη συνδέει τὰς διαφόρους ἀρετάς, καθὼς ὁ δεσμὸς τὰ ἄνθη τῆς ἀνθοδέσμης, ἡ ἀγάπη συνδέει τὰ μέρη μετὰ τοῦ ὅλου, τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ τὴν ἠθικὴν τελειότητα. Ἐάν τις ἀπὸ τοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων ἀφαιρέσῃ τὴν ἀγάπην, τότε ἐκλείπει οὐ μόνον ἡ ἑνότης, ἡ συνδέουσα τὰ μερικὰ συστατικὰ τοῦ ὅλου, ἐναπολείπονται δὲ μόνον τμήματα, ἀλλὰ καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· καθὼς πᾶσα καλλονὴ τοῦ σώματος εἶναι ψυχρὰ καὶ ἄνευ ζωῆς, ἐὰν μὴ ἀπὸ τῆς ὄψεως ὁμιλῇ ἡ ψυχή, οὕτω καὶ πᾶσα ἠθικὴ καλλονὴ εἶναι ἄνευ ζωῆς καὶ σημασίας, ἐὰν στερῆται τῆς ἀγάπης. Δυνατὸν παρά τινι ἀνθρώπῳ νὰ ἀναγνωρίσωμεν πληθὺν ἀρετῶν καὶ προτερημάτων· καὶ ὅμως οὐδαμῶς θὰ ἑλκυσθῶμεν ὑπ' αὐτοῦ, ἐὰν δὲν αἰσθανθῶμεν ἐν αὐτῷ τὸν σφυγμὸν τῆς ἀγάπης· δυνάμεθα νὰ θαυμάσωμεν ἴσως τὰ πλεονεκτήματα αὐτοῦ καὶ τὰ δῶρα, καὶ ὅμως θὰ ἀρνηθῶμεν αὐτῷ ὑψηλοτέραν ἠθικὴν ἀξίαν, ἐὰν δὲν ἴδωμεν συνεργὸν ἐν αὐτῷ δραστηρίως τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης· διὰ τοῦτο δικαίως ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔλεγεν: ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἀνθρώπων λαλῶ, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον· καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδέν εἰμι· καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι[2]. Καὶ πραγματικῶς ἡ ἀγάπη εἶναι ὁ συνεκτικὸς τῶν πάντων δεσμός· ἐὰν ἔλειπεν ἐκ τοῦ κόσμου ἡ ἀγάπη, τότε τὰ πάντα ἤθελον εἶναι πόλεμος κατὰ πάντων, πόλεμος ἐγωϊσμοῦ κατὰ φιλαυτίας· πόσον ψυχρὰ καὶ παγετώδης ἤθελεν εἶσθαι ἡ γῆ ἐὰν ἡ ἀγάπη δὲν ἐθέρμανε τὰς πρὸς ἀλλήλους σχέσεις τῶν ἀνθρώπων! Δικαίως λοιπὸν ἡ ἀγάπη θεωρεῖται καὶ εἶναι τὸ σύνολον καὶ ἡ ἑνότης τῶν ἀρετῶν, ὁ σύνδεσμος τῆς τελειότητος[3].

2. Α' Κορινθ. 13, 1. 3. Κολασ. 3, 14.

Τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης πλήρεις μὲν εἶναι αἱ σελίδες ἁπάσης τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας, κυρίως ὅμως τὰ μεγαλουργὰ καὶ ἀνακαινιστικὰ αὐτῆς ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἔργα καταφαίνονται λαμπρὰ καὶ ποικίλα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἓξ πρώτων τῆς Ἐκκλησίας αἰώνων. Ὁποία καταπληκτικὴ ἀντίθεσις παρίσταται ἐνταῦθα μεταξὺ τῆς θερμῆς τῶν χριστιανῶν ἀγάπης καὶ τοῦ παγετώδους καὶ ἀπανθρώπου ἐγωϊσμοῦ, τοῦ κυριεύοντος τοὺς ἐθνικούς! Ὁποῖα θαυμάσια διαπράττει ἐνταῦθα ἡ ἀγάπη τῶν πιστῶν τοῦ Χριστοῦ ὀπαδῶν, διασκορπίζουσα πανταχοῦ ἐλεημοσύνας, διδοῦσα τοῖς πεινῶσιν ἄρτον, ποτίζουσα τοὺς διψῶντας, συνάγουσα τοὺς ξένους, περιβάλλουσα τοὺς γυμνούς, ἐπισκεπτομένη τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἐν φυλακῇ! Πόσον βαθέως εἰσδύει εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν καὶ διέπει τὰς ἐνεργείας πάσας ἡ ἀγάπη, ἀγαπῶσα τοὺς ἐχθροὺς αὐτῆς, καλῶς ποιοῦσα τοὺς μισοῦντας αὐτήν, εὐλογοῦσα τοὺς καταρωμένους αὐτήν, προσευχομένη ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων αὐτὴν καὶ ἐν γένει πανταχοῦ ἱστῶσα μνημεῖα ἀθάνατα τῆς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἰσότητος, τῆς φιλαδελφείας, τῆς φιλανθρωπίας κ.τ.λ. Ἐπὶ τοῦ ἐπαγωγοῦ τούτου καὶ ἅμα οἰκοδομητικωτάτου ἀντικειμένου[4] προτιθέμενοι νὰ ἀπασχολήσωμεν ἄλλοτε τοὺς εὐσεβεῖς ἀναγνώστας τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας**, ἐν τοῖς ἑπομένοις περιοριζόμεθα εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ζητήματος, ἂν ἐν τῷ πρὸ Χριστοῦ κόσμῳ ἐθνικῷ καὶ ἰουδαϊκῷ ὑπῆρχεν ἡ ἀγάπη.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἐθνικοῦ κόσμου πρὸ καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν συναντῶμεν τῇδε κἀκεῖσε μεγάλα καὶ εὐγενῆ ἔργα τῆς φυσικῆς τῷ ἀνθρώπῳ συμπαθείας καὶ φιλανθρωπίας, τὰ ἔργα ὅμως ταῦτα οὐδαμῶς δύνανται νὰ παραβληθῶσι πρὸς τὰ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, διότι οὔτε ἔργα ἀγάπης κυρίως εἰπεῖν εἶναι, οὔτε ἐκ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος ἀπορρέουσι καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν κατατείνουσι. Βεβαίως οὐδέποτε ἐν τῷ ἐθνικῷ κόσμῳ ἐξέλιπεν ἡ βοήθεια, ἡ παρεχομένη τοῖς ἐπαίταις, τοῖς ὁδοιπόροις, τοῖς ναυαγοῖς καὶ ἐν γένει τοῖς πάσχουσιν· ἐν φυσικαῖς μάλιστα συμφοραῖς ἐν μείζοσι κύκλοις παρείχετο ἡ ἐπικουρία· οὕτω παραδείγματος χάριν, ὅτε ἐπὶ τοῦ Νέρωνος καταπεσὸν τὸ θέατρον τῆς Φιδήνης κατέθαψε 50 χιλιάδας ἀνθρώπων, οἱ πλούσιοι Ρωμαῖοι ἀπέστειλαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταστροφῆς ἰατροὺς καὶ φάρμακα καὶ περιεποιήθησαν τοὺς παθόντας[5]· ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὰ γεγονότα ταῦτα εἶναι σπάνια, καὶ ἐπισυμβαίνοντα ὅμως δὲν προήρχοντο ἐκ πνεύματος ἀδελφικῆς ἀγάπης. Οἱ πτωχοί, κατὰ τὸν Κυντιλιανόν, βδελυγμίαν μόνον δύνανται νὰ προκαλέσωσι[6], κατὰ δὲ τὸν Πλαῦτον, κακός τις εὐεργετεῖ τοὺς πτωχοὺς παρέχων αὐτοῖς φαγεῖν καὶ πιεῖν, διότι πᾶν ὅ,τι δίδει τις ἀπόλλυται, ἐπεκτείνει δὲ μόνον τὴν δυστυχίαν αὐτοῦ[7]. Ἔπειτα ἐν οἱῳδήποτε βαθμῷ καὶ μέτρῳ καὶ ἂν ὑπῆρχε παρὰ τοῖς ἐθνικοῖς ἡ πρὸς τοὺς πάσχοντας φιλανθρωπία, τὸ οὐσιῶδες ὅμως ἔλειπε, μία τις δηλαδὴ ὠργανωμένη καὶ συστηματοποιημένη ἐνέργεια τῆς ἀγάπης· διότι τὸ ἐν τῷ χριστιανισμῷ καινὸν δὲν ἦτο μόνον τὸ ὅτι παρείχετο βοήθειά τις τοῖς πάσχουσιν, ἀλλὰ τὸ ὅτι κυρίως ἐν ταῖς χριστιανικαῖς κοινότησιν ὑπῆρχεν ἡ ἀγάπη ἐν συστήματι καὶ ὀργανισμῷ, καὶ δὲν ἀπέβλεπον, ὡς παρὰ τῷ ἐθνισμῷ, εἰς τὴν στιγμιαίαν βοήθειαν τοῦ πτωχοῦ, ἀλλ' εἰς καταπολέμησιν καὶ καταστροφὴν τῆς πτωχείας. Κυρίως εἰπεῖν παρά τε τοῖς Ἕλλησι καὶ Ρωμαίοις τὴν ἀγάπην (caritas) ἀντικαθίστη ἡ ἐλευθεριότης (liberalitas)· ἐντεῦθεν βλέπομεν τὴν μεγάλην αὐτὴν ἐλευθεριότητα πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτῶν, τοὺς φίλους καὶ τοὺς ξένους· ποῦ μὲν συναντῶμέν τινα ἱδρύοντα μεγαλοπρεπὲς θέατρον ἐν τῇ ἰδίᾳ πόλει, ποῦ δὲ ἀνεγείροντα τὰ τείχη αὐτῆς, κατασκευάζοντα ὁδοὺς, ὑδραγωγεῖα καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλαχοῦ δὲ παρέχοντα τοῖς πτωχοῖς ἄρτον, οἶνον, ἔλαιον ἢ χορηγήματα ὑπὲρ δημοσίων ἀγώνων, ἱπποδρομίων, ἀμφιθεάτρων κ.τ.τ. οὐχὶ μάλιστα σπανίως βλέπομεν ὅτι καὶ διὰ διαθηκῶν ὁρίζονται τοιαῦτα ἔργα, ἐν πλείσταις δ' ὅσαις ἐπιγραφαῖς ἐπιταφίοις συναντῶμεν τοιαύτας γενναιοδωρίας. Καὶ ὅμως ἡ ἐλευθεριότης αὕτη δὲν

4. Περὶ τῆς ἀγάπης καὶ τῶν ἔργων αὐτῆς πολλὰ καὶ διάφορα καὶ ὑπὸ διάφορον ὄψιν ἐγράφησαν ὑπὸ τῶν τῆς Ἑσπερίας σοφῶν, ἀποτελέσαντα πλήρη καὶ πλουσίαν φιλολογίαν ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων καὶ ἐγκριτοτέρων ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τὰ ἑξῆς: De férando, de la bienfaisance publique, Paris 1839. De Remusat, du pauperisme et de la charité légale, Paris 1840. Merz, Armut und christenthum, Stuttgart 1849. Hirzel, über die verschundinen Systeme der Armenpflege Zürich, 1854. Plitt und Raus die christliche Armenpflege-Ratringer, Geschichte der kirchlichen Armenpflege. Freiburg 1868. Καὶ πρὸ πάντων τὰ ἔργα τοῦ E. Chastel, Études historiques sur l'influence de la charité durant les premiers siècles chrétiens, Paris 1853. καὶ Uhthorn, die christliche Liebesthætigkeit in der alten kirche, Stut. 1884, ἅτινα τελευταῖα καὶ ἡμεῖς ἐλάβομεν ὑπ' ὄψει ἐν τῇ προκειμένῃ μελέτῃ.

5. Taciti Ann. 4, 63.

6. Quintilian, Declamat. 301.

7. Plautus, Trinummus act. 2. scen. 2.

εἶναι ἀγάπη, ἀπεναντίας μάλιστα εἶναι τοσοῦτον διάφορος αὐτῆς, ὅσον καὶ ὁ χριστιανισμὸς τοῦ ἐθνισμοῦ· ἐνῷ ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη ἀποβλέπει κυρίως εἰς τὴν ἀνάγκην, ἡ ἐλευθεριότης τῶν ἐθνικῶν παρέχει τὴν βοήθειαν αὐτῆς οὐχὶ ἵνα βοηθήσῃ τῇ ἀνάγκῃ ἀλλ' ἵνα τέρψῃ καὶ εὐφράνῃ ἑαυτήν· διὰ τοῦτο δωρεῖται τὰ δῶρα αὐτῆς μόνον εἰς τοὺς συμπολίτας, ἐὰν δὲ πράξῃ τοῦτο καὶ πρὸς τοὺς ξένους καὶ πάλιν δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἡ ἀνάγκη, ἀλλ' ἡ ματαιότης τοῦ παρέχοντος· ἐντεῦθεν παρέχει τὰ δόματα αὐτῆς εἰς πάντας ἐξ ἴσου καὶ κατὰ τὸ αὐτὸ μέτρον, εἴς τε τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην καὶ μή· ἐνῷ ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη ἀποβλέπει κυρίως εἰς τὴν εὐτυχίαν τοῦ πάσχοντος καὶ οὐδέποτε διαφεύγει αὐτὴν ἡ ἀνάγκη αὐτοῦ· ἡ ἐλευθεριότης τοῦ Ἕλληνος καὶ Ρωμαίου ἀφροντιστοῦσα ὅλως περὶ τούτου, κατατείνει εἰς τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἰδίου ὀνόματος, τῆς θέσεως, τοῦ ἀξιώματος, τῆς πατρίδος καὶ τῶν τοιούτων· ἐνῷ δὲ ἐπὶ τέλους τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην χαρακτηρίζει πάντοτε ἡ αὐταπάρνησις, τὴν ἐθνικὴν ἐλευθεριότητα ἡ ἰδιοτέλεια καὶ ὁ ἐγωϊσμός.

Ἐπίσης διάφορα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης εἶναι καὶ τὰ ἔργα ἐκεῖνα τῆς ἐπικουρίας καὶ βοηθείας, τὰ ὁποῖα παρεῖχον τῷ λαῷ αἱ διάφοροι πόλεις. Ἐν Ἀθήναις, παραδείγματος χάριν, γινώσκομεν ὅτι ἐν τῇ ἐποχῇ τῆς δημοκρατίας ἕκαστος πολίτης ἐλάμβανε δύο ὀβολοὺς διὰ τὸ θέατρον καὶ τρεῖς διὰ τὴν ἐκκλησίαν[8], ἐν δὲ τῇ Ρώμῃ βλέπομεν ὅτι ἀμύθητα ποσὰ ἐδαπανῶντο ὑπὲρ τοῦ λαοῦ· ὁ κατὰ τὸ 73 πρὸ Χριστοῦ διανεμηθεὶς τῷ λαῷ σῖτος ἐτιμᾶτο 10 ἑκατομ. σεστερσίων, δηλαδὴ ὑπὲρ τὰ 2 ἑκατομ. φράγκων, κατὰ δὲ τὸ 46 μετὰ Χριστὸν ὑπὲρ τὰ 15 ἑκατομ. καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Καίσαρος ὑπῆρχον ἐν Ρώμῃ 320 χιλιάδων κατοίκων λαμβανόντων παρὰ τῆς πολιτείας σῖτον· πρὸς τῷ σίτῳ ἀπὸ τοῦ Σεπτίμου Σευήρου διενέμετο καὶ ἔλαιον, ὅτε δὲ ὁ Αὐρηλιανὸς διατάξας νὰ παρέχηται τῷ λαῷ καὶ ὕειον κρέας, εἶχε σκοπὸν νὰ παράσχῃ αὐτῷ καὶ οἶνον, τότε ὁ ὕπαρχος τῆς αὐλῆς (præfectus prætorii) παρετήρησεν αὐτῷ ὅτι ὁ λαὸς μετ' ὀλίγον ἤθελε ζητήσει καὶ ὀπτὰς ὄρνιθας καὶ οὕτως ἀπέστη τῆς προσφορᾶς τοῦ οἴνου[9]· οὐκ ὀλίγα ἐπίσης ἐδαπανῶντο καὶ διὰ τῶν λεγομένων ἐπιδομάτων (congiaria) καὶ στρατιωτικῶν δώρων (donativa), τῶν δημοσίων συμποσίων, τῶν λαχνῶν καὶ ἄλλων δώρων, τὰ ὁποῖα πάντα ἠδύναντο νὰ ἀναβαίνωσι κατ' ἔτος εἰς 37 1]2 ἑκατομ. φράγκων. Ἀλλ' ὅσα δήποτε καὶ ἂν ἦσαν τὰ ἔργα ταῦτα τῆς ἐπικουρίας τοῦ λαοῦ καὶ ὁσονδήποτε ἐτιμῶντο, πολὺ μακρὰν ἦσαν τῶν ἔργων τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης· διότι οὐ μόνον αἱ ἐπικουρίαι αὗται περιωρίζοντο μόνον εἰς τοὺς πολίτας, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀπέρρεον ἐξ ἐλατηρίων φιλανθρωπικῶν, ἀλλὰ κυρίως πολιτικῶν· διὰ τῶν μέσων τούτων οἵ τε Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Ρωμαῖοι προσεπάθουν νὰ συγκρατῶσι τὸν λαὸν ἀπὸ ἐπαναστάσεων καὶ ἄλλων κατὰ τῆς πολιτείας διαβηλώσεων καὶ νὰ ἱκανοποιῶσιν οὕτω τὴν ἀθλίαν αὐτοῦ κατάστασιν, χωρὶς νὰ λαμβάνωσιν ἀφ' ἑτέρου ὑπ' ὄψιν τὰς ὀδυνηρὰς συνεπείας τοῦ συστήματος τούτου, τὴν ἠθικὴν διαφθοράν, τὴν περιφρόνησιν τῆς ἐργασίας καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐπίσης ἐκ πολιτικῶν ἐλατηρίων καὶ οὐχὶ ἐκ φιλανθρωπίας, τὸ μὲν ὅπως κατέχωσιν ἐν ἀσφαλείᾳ τὰς κατακτωμένας ἐπαρχίας, τὸ δὲ ὅπως ἀνταμείβωσι τὸν στρατόν, προήρχοντο καὶ αἱ ἀποστολαὶ ἀποικιῶν· πολιτικὸν δὲ σκοπὸν εἶχον καὶ τὰ οὕτω λεγόμενα οἰκοτροφεῖα πρὸς παιδαγώγησιν παίδων, ὡς καὶ αἱ ἀπειράριθμοι ἑταιρίαι (collegia), καίτοι ἔν τισιν αὐτῶν ὀφείλομεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν ἴχνη φιλανθρωπίας καὶ σκιᾶς τινος ἀγάπης. (ἕπεται συνέχ.)

Ἀρχιμανδρ. **Φ. Βαφείδης.**

8. Πρβλ. Bœhk, Staatshaus halt der Athenen, 1235.

9. Vita Aurelii κεφ. 35. 48 καὶ ἐν γένει Hirschfeld die Getzeridelieferung in der rœmisch Kaiserzeit Gœttingen 1869.

ΑΓΓΕΛΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ὑπὸ τὸν σεμνὸν τίτλον ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ **ἡ συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς** ὁ παρ' ἡμῖν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἡμετέρας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ἀσχολούμενος ἐλλόγιμος κ. Γ. Ι. Παπαδόπουλος ἐκδίδωσιν ἐκτενῆ διατριβήν, ἥτις ἀποτελέσει βιβλίον ἐκ 15 τυπογραφικῶν φύλλων, ἐκτυπωθησόμενον μετὰ φιλοκαλίας ἐπὶ καλοῦ χάρτου, οὗ τὸ ἀντίτιμον ὁρίζει εἰς γρόσια ἀργυρᾶ 20, διὰ τοὺς προκαταβάλλοντας τὸ τίμημα. Ὅτι ἱστορία τῆς ἡμετέρας ἱερᾶς μουσικῆς πλήρης ἔδει νὰ γραφῇ τὸ μὲν ὅπως δειχθῇ τὸ ἔργον τῶν διασωσάντων τὸ πατρῷον τοῦτο θησαύρισμα, τὸ δὲ πρὸς καθοδηγίαν τῶν νεωτεριζόντων περὶ ταύτην, ὁ ἐκδότης λέγει ἐν τῇ ἀγγελίᾳ αὐτοῦ. Ὅτι δὲ τέως μόνη συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν ταύτην ὑπῆρχον τὰ καλὰ προλεγόμενα τῆς **Μουσικῆς βιβλιοθήκης**, ἣν οἱ διδάσκαλοι τῆς ἐνταῦθα μικρὸν λειτουργησάσης Πατριαρχικῆς Σχολῆς τῆς ἐκκλησιαστ. Μουσικῆς ἐξέδωκαν πρὸ δεκαοκταετίας γινώσκουσιν οἱ φιλόμουσοι, καίτοι οὐδὲ τὰς σπουδαίας ἐρεύνας τοῦ ἀκαμάτου μεσαιωνολόγου κ. Κ. Ν. Σάθα δέον ν' ἀγνοῶμεν, πρὸ δεκαετίας ἐκδόντος «Ἱστορικὸν δοκίμιον περὶ τοῦ θεάτρου καὶ τῆς μουσικῆς τῶν Βυζαντινῶν». Τὸ ἔργον τοῦ κ. Γ. Ι. Παπαδοπούλου, ὅπερ κατὰ τὴν ἀγγελίαν ἀναφέρεται προϊὸν ἐξαετοῦς ἐργασίας προσδοκῶμεν ἄξιον τῆς ὑποστηρίξεως, ἣν τὸ φιλόμουσον κοινὸν προθυμεῖται νὰ δεικνύῃ εἰς τὰς παρ' ἡμῖν ἱστορικὰς ἐρεύνας.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ. — ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η΄. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 30 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1887 ΑΡΙΘ. 7.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

†Ὁ Ρόδου **Γερμανὸς** (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδ. **Γρ. Παλαμᾶς**
Γεράσ. Σ. Δώριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης** (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται γροσίων 2

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Ρόδου κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερολ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ — Καταστατικαὶ πληροφορίαι περὶ τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν πράξεων τῶν Πατριαρχείων (1886, 1887) – Α΄] Ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου—Β΄] Ἐπιτροπῆς ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν—Γ΄] Ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς — Δικαστικά: Διαρκὲς Ἐθνικὸν Μικτὸν Συμβούλιον. Δίκη τῶν Ἀρχιγενείων καθιδρυμάτων. Βακφιὲς (ἀφιερωτήριον) — Ἡ ἀγάπη ἐν τῷ πρὸ Χριστοῦ κόσμῳ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Φιλαρέτου Βαφείδου (συνέχεια).

Παράρτημα—Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 49—56).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Χριστουγέννων πατριαρχικὴ συνοδικὴ λειτουργία ἐτελέσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, συλλειτουργούντων τῶν πανιερ. μητροπολιτῶν Νικαίας, Βερροίας, Ρόδου, Μιτυλήνης, Λήμνου, Ἴμβρου, Χαλδείας, Δρυϊνουπόλεως καὶ Χαλεπίου. Κατὰ τὴν λειτουργίαν παρῆν ἐν στολῇ ἡ Α. Ἐξοχότης ὁ ἄρχων Μ. λογοθέτης Σταυράκης βέης Ἀριστάρχης ὡς καὶ ὁ ἐνδοξ. Ν. Ψυχάρης βέης.

—Ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων ἐπεσκέψαντο καὶ ὑπέβαλον τῇ Α. Θ. Π. τὰς συγχαρητηρίους αὐτῶν προσρήσεις οἱ ἐνταῦθα πανιερ. ἀρχιερεῖς, τὰ μέλη τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου καὶ πλῆθος ἐπιλέκτων ὁμογενῶν, ἐν οἷς καὶ αἱ ΑΑ. Ἐξ. οἱ Σπυρίδων Μαυρογένης πασᾶς, Ἀδοσίδης πασᾶς, Γαβριὴλ πασᾶς, τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθ. Καταστημάτων καὶ ἄλλων ἐφοριῶν ναῶν καὶ σχολῶν κλπ. Ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὀρθοδόξων κυβερνήσεων οἱ Ἐξ. πρεσβευταὶ Ρωσσίας καὶ Σερβίας Νελιδὼφ καὶ Νοβάκοβιτς. Ἐκπροσωποῦντες δὲ τὰ πατριαρχεῖα αὐτῶν ἐπεσκέψαντο τὴν Α. Θ. Π. οἱ πρωτοσύγκελλοι τῶν ἀρμενικῶν πατριαρχείων Γρηγοριανῶν καὶ Καθολικῶν. Ἡ Α. Θ. Π. ἀπέδωκε τὰς ἐπισκέψεις εἰς μὲν τοὺς πανιερ. ἀρχιερεῖς τῇ κυριακῇ, εἰς δὲ τοὺς λοιποὺς ὁμογενεῖς, ὡς καὶ εἰς τὸ πατριαρχεῖον τῶν ἀρμενίων καθολικῶν, διὰ τοῦ Μ. πρωτοσυγκέλλου.

— Κατὰ τὰ εἰθισμένα, καὶ ἐφέτος, ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων, τὸ Ἐθνικὸν Ταμεῖον, καίπερ εὑρισκόμενον ἐν οἰκονομικαῖς δυσχερείαις, διένειμε δι' ἐπιτροπῆς προεδρευομένης ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, εἰς διαφόρους ἀπόρους 12,000 γροσίων, πλὴν τῶν διανεμηθέντων εἰς τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς κεντρικῆς Ἀστυνομίας κρατουμένους.

— Ἡ ἀπὸ ἑνὸς ἔτους καὶ πλέον ἐν Παρισίοις ὑφισταμένη «Ἑταιρία τῆς Ἱστορίας τῆς Διπλωματίας», ἥτις συνετέλεσε πρὸ τριμηνίας τὸν Α΄ τόμον τοῦ σπουδαίου περιοδικοῦ αὐτῆς, ἐξελέξατο ἀρτίως προτάσει τοῦ προεδρείου μέλη αὐτῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει τακτικὰ τὸν ἱερολογ. νομικὸν σύμβουλον τῶν Πατριαρχείων κ. Γεράσιμον Σ. Δώριζαν καὶ τὸν ἀρχισυντάκτην τῆς «Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» κ. Μ. Ἰ. Γεδεών. Τῆς Ἑταιρίας προεδρεύει μὲν ὁ δοὺξ de Broglie, μέλος δ' ἀντεπιστέλλον διὰ τὴν ὀθωμανικὴν αὐτοκρατορίαν ἐστὶν ἡ Α. Ἐξ. ὁ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸς Σαὶτ πασᾶς.

Ρωσσικὴ Ἐκκλησία. — Τελευτῶντος τοῦ παριππεύσαντος μηνὸς νοεμβρίου ἀπεβίωσεν ὑπερογδοηκοντούτης εἷς τῶν πρεσβυτέρων ἱεραρχῶν τῆς ρωσσικῆς Ἐκκλησίας, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Δὸν καὶ Νέας Κιρκασίας Μητροφάνης. Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἀρχιερατείας αὐτοῦ εἰργάσθη μετὰ ζήλου, πρὸς ἄρσιν τοῦ σχίσματος τῶν «ρασκολνίκων», ἐφ' ᾧ σκοπῷ κατὰ τὸ 1881 ἵδρυσεν ἐν τῇ κεντρικῇ Ἱερατ. σχολῇ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς αὐτοῦ ἕδραν μαθήματος περὶ ρασκολνίκων καὶ διωργάνωσε καθ' ὅλην τὴν ἐπαρχίαν τὸ κήρυγμα τοῦ θείου λόγου. — Διάδοχος αὐτοῦ ἐψηφίσθη ὁ ἐπίσκοπος Βιάτκης Μακάριος.

— Δι' αὐτοκρατορικοῦ οὐκαζίου ἐπεκυρώθη ἡ διὰ λόγους ἀσθενείας ὑποβληθεῖσα παραίτησις τοῦ πανιερ. ἀρχιεπισκόπου Πουλτάβας Ἰωάννου, ψηφισθέντος ἀντ' αὐτοῦ τοῦ βικαρίου τῆς ἀρχιεπισκοπῆς ταύτης κ. Ἰλαρίωνος.

— Προσεκλήθη πάρεδρος τῆς διοικούσης ἁγιωτάτης Συνόδου ὁ προϊστάμενος τῆς ἱερᾶς μονῆς Μόσχας — Δανὰκ θεοφιλ. ἐπίσκοπος κ. Γερμανός.

— Τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς ρωσσικῆς Συνόδου «Ἐκκλησ. Ἀγγελιαφόρος» προτείνει τελευταῖον, ὡς μέσον πρὸς καταπολέμησιν τῶν ἐν Ρωσσίᾳ διαφόρων αἱρέσεων, ὅπως ἐνιαχοῦ τελῆται ἡ θεία λειτουργία ρωσσιστὶ χάριν δοκιμῆς, ἀφιεμένων ἐλευθέρων τῶν μὴ στεργόντων τὸ μέτρον τοῦτο ὅπως ἀκροάζωνται ταύτης ἐν οἷς ναοῖς ἐξακαλουθήσει τελουμένη ἐν σλαυωνικῇ γλώσσῃ.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

περὶ τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν πράξεων τῶν Πατριαρχείων.

Ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» κατὰ τὴν νέαν αὐτῆς διαρρύθμισιν προσήκουσαν ἠγήσαμένη τὴν κοινοποίησιν πάσης γενικοῦ ἐνδιαφέροντος ἐκκλησιαστικῆς δημοσιευσίμου πράξεως, περιέλαβεν ἐν τῷ προγράμματι αὐτῆς τὴν τακτικὴν δημοσίευσιν καταστατικῶν εἰδήσεων καὶ πληροφοριῶν περὶ τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐργαζομένων ἐπιτροπῶν, τῶν δικαστικῶν καὶ διοικητικῶν Σωμάτων τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ πρωτοκόλλου καὶ τῶν γραφείων. Ἐπὶ τῇ αὔριον δὲ λήξει τοῦ σωτηρίου ἔτους 1887 καλὸν ἡγούμεθα συγκεφαλαιῶσαι τὰς ἐν τῇ ληξάσῃ ταύτῃ χρονικῇ περιόδῳ διοικητικὰς καὶ δικαστικὰς πράξεις τῶν Πατριαρχείων, δημοσιεύοντες σήμερον μὲν τὰς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, τῆς ἐπὶ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν ἐπιτροπῆς καὶ τῆς ἐξελεγκτικῆς τῶν ἐκκλησιῶν ἐπιτροπῆς, ἐν τῷ ἑπομένῳ δὲ φύλλῳ τὰς τῶν λοιπῶν σωμάτων καὶ ἐπιτροπῶν. Κατὰ πρῶτον δὲ νῦν ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» προβαίνουσα εἰς δημοσίευσιν τῆς κινήσεως ταύτης, πέποιθεν ὅτι ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἐνδιαφέρον τῶν ἀναγνωστῶν αὐτῆς:

Α'.

Τὸ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἑδρεῦον **Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον** (συνεδριάζον ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ἀνὰ πᾶσαν τρίτην) ἤρξατο τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1887—88 ἐργασιῶν αὐτοῦ τὴν 20 ἰανουαρίου καὶ συνεκρότησε καθ' ὅλον τὸ ἔτος 39 συνεδριάσεις, καθ' ἃς ἐπελήφθη τῆς ἐκδικάσεως 68 ὑποθέσεων, ὧν 46 ὑπεβλήθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, αἱ δὲ λοιπαὶ διετέλουν ἐκκρεμεῖς ἀπὸ παρελθόντων ἐτῶν· αἱ ὑποθέσεις αὗται κατ' εἶδος θεωρούμεναι ἦσαν:

περὶ διαζεύξεως	37
περὶ λύσεως μνηστείας καὶ συνάψεως γάμων λόγῳ προϋπαρχούσης μνηστείας	9
περὶ συμβιώσεως καὶ διατροφῆς	8
περὶ ἀναγνωρίσεως κρυφίου γάμου	4
περὶ παρθενοφθορίας	5
περὶ ἀκυρώσεως γάμου γενομένου ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ πατρὸς, λόγῳ ὑπεξουσιότητος	1
περὶ διεκδικήσεως τέκνων ἐκθέτων	2
περὶ υἱοθεσίας	1
περὶ ἀκυρώσεως β' γάμου προϋπάρχοντος τοῦ α'	1
ἤτοι τὸ ὅλον	68

Ἐκ τῶν 37 περὶ διαζεύξεων

διεζεύχθησαν	9
συνεβιβάσθησαν	4
ἀπερρίφθη ἡ ἀγωγὴ τῶν ἐναγόντων	9
εἰσὶν ἐκκρεμεῖς	14
ἐπὶ μιᾶς τὸ δικαστήριον ἐκηρύχθη ἀναρμόδιον	1

Ἐκ τῶν 9 περὶ μνηστειῶν

διελύθησαν	8
διατελεῖ ἐκκρεμὴς	1

Ἐκ τῶν 8 περὶ διατροφῆς καὶ συμβιώσεως

ὑπεχρεώθησαν εἰς συμβίωσιν καὶ κατεδικάσθησαν εἰς ἀνάλογον διατροφὴν	5
συνεβιβάσθησαν	2
εἰσὶν ἐκκρεμεῖς	2

Ἐκ τῶν κρυφίων γάμων

ἀνεγνωρίσθησαν	2
ἠκυρώθη	1
μένει ἐκκρεμὴς	1

Ἐκ τῶν περὶ παρθενοφθορίας

κατεδικάσθησαν εἰς ἀνάλογον ἀποζημίωσιν	3
παρητήθη πάσης ἀξιώσεως	1
παραμένει ἐκκρεμὴς	1
εἰς μεταφορὰν	64

Ἐκ μεταφορᾶς	64
Ἐκ τῶν περὶ διεκδικήσεως ἐκθέτων	
τὰ τέκνα ἐπεδικάσθησαν εἰς τὰς θετὰς μητέρας	2
ἡ περὶ υἱοθεσίας διατελεῖ ἐκκρεμὴς	1
ἡ δὲ περὶ ἀκυρώσεως γάμου ἐλλείψει τῆς πατρικῆς συναινέσεως τοῦ ὑπεξουσίου ἐκυρώθη	1
ἤτοι τὸ ὅλον	68

Ἐξεδόθησαν δὲ κατὰ τὸ ἔτος 1887 ἀποφάσεις 38—διαλυτήρια ἀρραβώνων 2—ἔγγραφα ἀναγνωρίσεως κρυφίων γάμων 2—διαζύγια 7.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1886 ἐξέδωκε τὸ ἐκκλησιαστικὸν δικαστήριον ἀποφάσεις 30—διαλυτήρια ἀρραβώνων 5—διαζύγια 6.

Κατὰ δὲ τὸ προπαρελθὸν 1885 ἐξέδωκεν ἀποφάσεις 27—διαλυτήρια ἀρραβώνων 4—διαζύγια 6.

Β'.

Ἐπιτροπὴ ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν.

Πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἐν τοῖς ἐθνικοῖς Κανονισμοῖς καθωρισμένων διατάξεων περὶ τῆς περιουσίας τῶν ἀποβιούντων ἀρχιερέων, ὑφίσταται, ὡς γνωστὸν, διαρκὴς ἐπιτροπὴ ἐκλεγομένη ὑπὸ τῶν δύο Σωμάτων καὶ συγκειμένη ἐκ τριῶν μελῶν, δύο ἀρχιερέων ἐκ τῶν συνοδικῶν καὶ ἑνὸς μέλους λαϊκοῦ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου μετ' ἰδιαιτέρου γραμματέως, διεπομένη δὲ ὑπὸ εἰδικοῦ κανονισμοῦ, συνταχθέντος ἐν ἔτει 1873 πατριαρχοῦντος τὸ 6' τοῦ ἀοιδίμου Ἰωακεὶμ τοῦ ἀπὸ Κυζίκου. Τὰ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Ι' ἄρθρου τοῦ περὶ ἐκλογῆς ἀρχιερέων κεφαλαίου τῶν Κανονισμῶν ἔχοντος ἐπὶ λέξει ὧδε:

Ἄρθρον Ι'. Οἱ ἀρχιερεῖς δὲν δύνανται νὰ κάμωσι διαθήκην ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν περιουσίας· μετὰ τὴν ἀποβίωσιν δέ τινος ἐξ αὐτῶν, θέλουσιν ἐξαιρεῖσθαι ἐκ τῆς περιουσίας του πρῶτον τὰ τῆς κηδείας αὐτοῦ ἔξοδα, τὰ μνημόσυνα καὶ ψυχικά· ἡ δὲ λοιπὴ κινητὴ καὶ ἀκίνητος αὐτοῦ περιουσία θέλει διαιρεῖσθαι εἰς τρία ἴσα μέρη, ἐξ ὧν τὸ μὲν, προσδιοριζόμενον ἐπὶ προικισμῷ τῆς Μητροπόλεως, ἢ ἐπισκοπῆς, θέλει δαπανᾶσθαι εἰς ἀγορὰν ἀκινήτων κτημάτων, προσαυξανομένων βαθμηδὸν ἐξ αὐτῶν τῶν προσόδων των, μέχρις οὗ τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν φέρωσι τὸ ἰσόποσον τῆς ἐπιχορηγήσεως τοῦ ἀρχιερέως. Τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἀπὸ τοῦ τρίτου τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν προερχόμενα εἰσοδήματα δαπανηθήσονται ὡσαύτως ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν κοινῶν τῆς ἐπαρχίας καταστημάτων. Τὸ δὲ ἕτερον τρίτον ἀνήκει εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀποθανόντος· ἀπὸ δὲ τοῦ ἑτέρου τριτημορίου τὸ μὲν ἥμισυ θέλει δίδεσθαι εἰς τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει κοινωφελῆ τοῦ ἔθνους καταστήματα, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ θέλει δαπανᾶσθαι εἰς ἀγορὰν ἀκινήτων κτημάτων, ἐπὶ προικισμῷ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, μέχρις οὗ τὰ ἀπ' αὐτῶν ἀποφερόμενα εἰσοδήματα ἐξισωθῶσι τῷ ποσῷ τοῦ πατριαρχικοῦ σιτηρεσίου. Τὰ δὲ μετὰ ταῦτα οὕτω προσποριζόμενα δαπανηθήσονται ἐπίσης εἰς ἀγορὰν ἀκινήτων κτημάτων, τῶν ὁποίων αἱ πρόσοδοι προσδιορισθήσονται εἰς ὠφέλειαν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει κοινῶν τοῦ ἔθνους καταστημάτων· ἐὰν δὲ ὁ ἀποθανὼν ἔχῃ περιουσίαν τινὰ ἐκ συγγενικῆς κληρονομίας ἀποδεδειγμένην, ἡ διαθήκη αὕτη θέλει ἔχει τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχύν· μὴ ὑπαρχούσης ὅμως διαθήκης, θέλει διανέμεσθαι καὶ ἡ περιουσία αὕτη, ὡς καὶ ἡ λοιπὴ, διαιρουμένη εἰς τρία μέρη, ὡς εἴρηται· καὶ ὁ κανονισμὸς οὗτος θέλει διατηρεῖσθαι ἐπὶ τῶν περιουσιῶν πάσης τάξεως ἀρχιερέων, ἀπὸ τοῦ πατριάρχου δηλονότι μέχρι τῶν ἐπισκόπων αὐτῶν· ἐν τῇ ἐκτελέσει δὲ τοῦ κανονισμοῦ τούτου δέον ὑπάγεσθαι ταῖς περὶ γαιῶν διατάξεσι καὶ τοῖς βακουφικοῖς νόμοις.

Αἱ περιουσίαι τῶν ἰδιωτευόντων πατριαρχῶν, μητροπολιτῶν καὶ τιτουλαρίων ἐπισκόπων, καθὼς καὶ ἡ τοῦ ἐν τῷ οἰκουμ. Θρόνῳ ἀποβιοῦντος πατριάρχου διατίθενται καθ' ὅμοιον περίπου τρόπον ὁριζόμενον ἐν τοῖς ἄρθροις ΙΑ' καὶ ΙΒ' τοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἀπό τινων ἐτῶν τὸ εἰς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον περιερχόμενον τριτημόριον τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν, ἕνεκα τῶν ἐπειγουσῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν, συνεχωνεύετο μετὰ τῶν λοιπῶν προσόδων τῶν Πατριαρχείων, τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ὑπ' ὄψει ἔχον τὴν ἀνάγκην τοῦ βαθμιαίου διὰ κτημάτων προικισμοῦ τοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου καθὼς καὶ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν, ἀπεφήνατο ἐν τῇ τῆς 31 ἰουλίου ἐ. ἔ. συνεδρίᾳ αὐτοῦ « ὅπως τοῦ λοιποῦ τὰ ἐξ ἀρχιερατι-» κῶν περιουσιῶν προερχόμενα χρήματα δαπανῶν-» ται συμφώνως τῇ σχετικῇ τῶν Κανονισμῶν διά-» τάξει, ἀρχομένης τῆς πραγματοποιήσεως τῆς » ἀποφάσεως ἀπὸ τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου » Ἀμασείας Σωφρονίου ».

Προτιθέμενοι δὲ ἀνακοινῶσαι τοῖς ἀναγνώσταις τῆς « Ἐκκλησιαστ. Ἀληθείας» καταστατικάς τινας πληροφορίας ἀναγομένας εἰς τὰς κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐκκαθαρισθείσας περιουσίας ἀρχιερέων ἀποβιωσάντων, καλὸν ἡγούμεθα ἵνα περιλάβωμεν ἐν τῇ σημειώσει ταύτῃ καὶ τὴν χρονικὴν περίοδον τοῦ παρελθόντος ἔτους 1886. Οὕτω δὲ, κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ γραφείου τῆς ἐπὶ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν ἐπιτροπῆς δοθείσας ἡμῖν ἐκ τῶν βιβλίων αὐτῆς σημειώσεις, ἐν τῇ διετεῖ ταύτῃ χρονικῇ περιόδῳ ἐλήφθησαν καὶ ἐξεκαθαρίσθησαν αἱ περιουσίαι τῶν ἑπομένων ἀρχιερέων:

α'] Πισσιδείας Παρθενίου, καταλιποῦσα περίσσευμα (μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν τοῦ μακαρίτου καὶ ἄλλων προνομιούχων δαπανῶν) ἐκ γροσίων 62,148 διαιρεθὲν εἰς τρία ἴσα μέρη καὶ διανεμηθὲν τοῖς δικαιούχοις κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Κανονισμῶν.

β΄] πρώην Προικονήσου Διονυσίου, καταλιποῦσα περίσσευμα ἐκ γρ. 1319.50 δωρηθὲν κατ' ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς ἐγκριθεῖσαν ἁρμοδίως, τῇ Κεντ. Πατριαρχικῇ Ἱερατικῇ Σχολῇ.

γ΄] Νευροκοπίου Ἰγνατίου, καθαρὸν περίσσευμα ἐκ γρ. 41,931.50.

δ΄] Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Ἀμβροσίου. Μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν προνομιούχων δαπανῶν, ἤτοι τῶν τῆς κηδείας, μνημοσύνων, μισθῶν κλπ. ἀνελθουσῶν εἰς γρ. 15,244.50, τὸ περισσεῦον ποσὸν τῆς περιουσίας συμποσούμενον εἰς γρ. 39,397 ἐδόθη τοῖς πιστωταῖς τοῦ μακαρίτου ἀπέναντι τοῦ ὁλικοῦ αὐτοῦ χρέους, ἀνερχομένου εἰς γρ. 70,218 διανεμηθὲν κατ' ἀναλογίαν 56.10 %.

ε΄] Κώου Μελετίου. Μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν προνομιούχων δαπανῶν ἐκ γρ. 5619, τὸ ὑπόλοιπον τῆς περιουσίας ἐκ γρ. 5560 ἐπληρώθη ἀπέναντι χρέους τοῦ μακαρίτου, συμποσουμένου εἰς γρόσια 7860, ἤτοι διενεμήθη κατ' ἀναλογίαν 70 %.

ς΄] πρώην Κρήνης Ἀμβροσίου, καθαρὸν περίσσευμα ἐκ γρ. 11,593.50.

ζ΄] Συνάδων Παναρέτου. Καθαρὸν περίσσευμα ἐκ γροσίων 471.

η΄] Νεοκαισαρείας Ἱεροθέου. Οὐδὲν καθαρὸν περίσσευμα μετὰ τὴν πληρωμὴν χρεῶν καὶ προνομιούχων δαπανῶν.

θ΄] Σμύρνης Μελετίου. Μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τῆς κηδείας, μνημοσύνων καὶ λοιπῶν προνομιούχων δαπανῶν ἐν Σμύρνῃ τε καὶ ἐνταῦθα, ἡ περιουσία τοῦ μακαρίτου συμποσουμένη εἰς γρ. 37,239 διετέθη εἰς πληρωμὴν τῶν χρεῶν τούτου ἀνερχομένων ἐν ὅλῳ εἰς γρ. 47,050 διανεμηθεῖσα κατ' ἀναλογίαν 79.14 %.

Συγκεφαλαιοῦντες τὸ ἐξαγόμενον τῆς ἐκκαθαρίσεως τῶν ἀνωτέρω ἐννέα ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν εὑρίσκομεν ὅτι πέντε μὲν τούτων: αἱ τῶν ἀοιδίμων Προικονήσου Διονυσίου, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Ἀμβροσίου, Κώου Μελετίου, Νεοκαισαρείας Ἱεροθέου καὶ Σμύρνης Μελετίου οὐδὲν κατέλιπον περίσσευμα. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν τεσσάρων περιουσιῶν τῶν ἀοιδίμων: Πισσιδείας Παρθενίου, Νευροκοπίου Ἰγνατίου, πρώην Κρήνης Ἀμβροσίου καὶ Συνάδων Παναρέτου εἰσεπράχθη ἐν ὅλῳ καθαρὸν περίσσευμα ἐκ γρ. 116,144 οὗτινος τὸ ἓν τρίτον περιῆλθεν εἰς τὸ ἐθνικὸν ταμεῖον, κατὰ τοὺς Κανονισμούς, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται.

Πλὴν δὲ τῶν ἀνωτέρω μένουσιν ἔτι ἀνεκκαθάριστοι ἢ ἐκκρεμεῖς αἱ περιουσίαι τῶν ἑπομένων ἤτοι:

α΄] Προύσης Νικοδήμου· ἕνεκα διαφορᾶς μεταξὺ τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ συγγενοῦς τοῦ ἀοιδίμου κ. Χαρ. Λάγου ἐκδικαζομένης ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων.

β΄] Ἰκονίου Ἀγαθαγγέλου· ἕνεκα ἀναβολῆς τῆς ἐκποιήσεως τῆς κτηματικῆς αὐτοῦ περιουσίας, ὁρισθείσης ὡς ἡμέρας τῆς ἐκποιήσεως τῆς 23 ἰανουαρίου 1888.

γ΄] Ἀμασείας Σωφρονίου· ἕνεκα τοῦ αὐτοῦ λόγου, ὁρισθείσης τῆς 31 ἰανουαρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ὡς ἡμέρας ἐκποιήσεως τῶν ἐν Ἀμισσῷ δύο ἀκινήτων κτημάτων τοῦ μακαρίτου.

δ΄] Κρατόβου Νεοφύτου.

ε΄] Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ ἀπὸ Δέρκων, ἀναμενομένης τῆς εἰσπράξεως τῶν ὀφειλομένων ἐπιχορηγήσεων, δι' ἣν αἱ δέουσαι καταβάλλονται ἐνέργειαι.

ς΄] Ἐλασσῶνος Κυρίλλου, ἀναμενομένης τῆς διὰ τῶν ἀποσταλέντων πατριαρχικῶν ἐξάρχων ἐξομαλίσεως διαφορῶν τινων μετὰ τῶν συγγενῶν καὶ πιστωτῶν τοῦ μακαρίτου.

Τοιαῦται ἐν συνόλῳ αἱ ἐργασίαι τῆς ἐπὶ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν ἐπιτροπῆς. Διὰ τῆς ἐφαρμογῆς δὲ τῆς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ληφθείσης, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, ἀποφάσεως ὁ οἰκουμενικὸς Θρόνος καὶ αἱ ἱεραὶ μητροπόλεις θέλουσι βαθμηδὸν προικισθῇ διὰ προσοδοφόρων κτημάτων, ἐὰν μάλιστα μείζων καταβάλληται ὑπὸ τῶν ἑκασταχοῦ δημογερόντιων προσοχὴ καὶ ἐπαγρύπνησις πρὸς διάσωσιν τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν, αἵτινες συνήθως ἐξαφανίζονται κατὰ μέγα μέρος πρὸ τῆς ἐπισήμου αὐτῶν ἀπογραφῆς.

Γ΄.

Ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν, ἧς ἐποιησάμεθα μνείαν οὐχ ἅπαξ ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ», καθ' ὅλον τὸ λῆξαν ἔτος ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τοὺς ἁρμοδίως αὐτῇ διαβιβασθέντας λογαριασμοὺς 32 ἱερῶν ναῶν (Πατριαρχικοῦ ναοῦ, Βλαχερνῶν, Τζιβαλίου, Ξυλοπόρτης, Ταξιαρχῶν ἐν Βαλατᾷ, Βαλίνου, ἁγίου Γεωργίου Ποτηρᾶ, Τεκὶρ-Σεραγίου, Σαρμασικίου, Ἐδιρνεκαπίου, Τοπκαπίου, Βελιγραδίου, Ἐξ-μαρμάρων Ἐλπίδος Κοντοσκαλίου, τῶν ἐν Ὑψωμαθείοις πέντε ναῶν, ἁγίων Θεοδώρων Βλάγκας, Εὐαγγελιστρίας Ταταούλων, Φερίκιοϊ, Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ Καφρατιανῆς ἐν Γαλατᾷ, Παλαιοῦ-μπάνιου καὶ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου (ἐν Διπλοκιονίῳ), Ὀρτάκιοϊ, Κουρούτσεσμε, Βεβεκίου, Βαφεοχωρίου, ἁγίου Νικολάου καὶ Παναγίας (ἐν Νεοχωρίῳ), καὶ 12 σχολείων (Χάσκιοϊ, Σαλματομβρουκίου, Ἐγρικαπὶ, Τόπκαπι, Ἐδιρνέκαπι, Ποτηρᾶ, Ταξιαρχῶν Βαλατᾶ, Ἐξ-μαρμάρων, Εὐαγγελιστρίας Ταταού·

λων, Ὀρτάκιοϊ, Κουρούτσεσμε καὶ Βαφεοχωρίου). Ἐκ τούτων ἐπεκύρωσεν, εὑροῦσα κατὰ πάντα συμφώνους τῷ Κανονισμῷ, τοὺς λογαριασμοὺς 18 ναῶν καὶ 4 σχολείων. Παρέπεμψεν εἰς τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον διὰ δεδικαιολογημένων αὐτῆς ἐκθέσεων τοὺς λογαριασμοὺς 12 ναῶν (Πατριαρχικοῦ, Βλαχερνῶν, Ξυλοπόρτης, Σαρμασικίου, ἁγίου Νικολάου, ἁγίου Κωνσταντίνου, καὶ ἁγίου Μηνᾶ Ὑψωμαθείων, Ἐλπίδος, Χριστοῦ Γαλατᾶ, Παναγίας Διπλοκιονίου, ἁγίου Νικολάου καὶ Παναγίας Νεοχωρίου) καὶ 4 σχολείων (Ἐγρικαπίου, Σαλματομβρουκίου, Βαλατᾶ καὶ Βαφεοχωρίου). Μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1887 μένουσιν ἐκκρεμεῖς οἱ λογαριασμοὶ 1 σχολῆς (Ἐξ-μαρμάρων) καὶ 6 ναῶν (Τζιβαλίου, Ποτηρᾶ, Καφφατιανῆς, Κουρούτσεσμε, Ὀρτάκιοϊ καὶ ἁγίου Νικολάου Νεοχωρίου).

Ἐκ τῆς ἀνωτέρω δημοσιευομένης στατιστικῆς γίνεται δῆλον ὅτι ἐπιτροπαὶ ἐκκλησιῶν τινων ἔτι καθυστεροῦσι τοὺς λογαριασμοὺς αὐτῶν· καθ' ἃς ὅμως ἔχομεν εὐχαρίστους πληροφορίας, αὗται θέλουσι σπεύσει νὰ συμμορφωθῶσιν ἐντὸς μικροῦ τῷ κανονισμῷ, συμφώνως πρὸς ὅσα ἐν προηγουμένοις φύλλοις τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἐγράψαμεν.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΔΙΑΡΚΕΣ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΚΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ.

Δίκη τῶν Ἀρχιγενείων Καθιδρυμάτων.

Συμπληροῦντες τὴν σειρὰν τῶν εἰς τὴν δίκην ταύτην ἀναγομένων ἐγγράφων, ἅτινα ἐδημοσιεύσαμεν, ἐκδίδομεν σήμερον καὶ τὸν πρὸ εἰκοσιπενταετίας ἐκδοθέντα βακφιὲν (ἀφιερωτήριον), ἔχοντα οὕτως:

Ὁ ἐπιθεωρητὴς τῶν βακουφικῶν ὑποθέσεων Ἀλῆ Σατῆ ἐφένδη Ζαδὲ Σεΐτ Μεχμὲτ Καδρῆ ἐφένδης ἐπιβεβαιοῖ

(Τ. Σ.) **Ἐσ-σεΐτ Μωχαμμὲτ Καδρῆ.**

Αἴτιον τῆς συντάξεως τοῦ παρόντος ἐγκύρου ἐγγράφου εἶναι τὸ ἑπόμενον:

Ὁ κ. Σαράντης υἱὸς Τρανίκου Διαμαντῆ, ὑπήκοος ὀθωμανὸς καὶ ὀρθόδοξος, κατοικῶν ἔξω τοῦ Γαλατᾶ, παρὰ τὸ Σταυροδρόμιον ἐν τῇ συνοικίᾳ Ἐλ Χὰτζ Χουσεΐν Ἀγᾶ, καθηγητὴς τῆς Αὐτοκρατορικῆς ἰατρικῆς Σχολῆς, ἐνεργεῖ δι' ἑαυτὸν μὲν αὐτοπροσώπως, διὰ δὲ τὴν σύζυγον αὐτοῦ Ἑλένην, θυγατέρα Κωστάκη Ἀλέκου, κατοικοῦσαν ἐν τῇ αὐτῇ συνοικίᾳ ὡς πληρεξούσιος, καθὰ ἀπεδείχθη διὰ τῆς μαρτυρίας δύο ἀξιοπίστων μαρτύρων γινωσκόντων αὐτήν, τοῦ Κωνσταντῆ Ἀντωνίου ἀμπατζῆ καὶ τοῦ Ἀντωνίου Κωνσταντίνου γραμματέως, ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον τοῦ ὑψηλοῦ σεβαστοῦ ἱεροδικαστηρίου ὡμολόγησε καὶ ἐξέθετο τὰ ἑξῆς ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἀθανασίου Κωνσταντῆ ὑπηκόου ὀθωμανοῦ, ὃν διώρισε καὶ κατέστησεν ἐπιστάτην (μουτεβελλῆ) πρὸς ἐγγραφὴν ἐν τῷ κώδηκι τῶν ἑπομένων ἀφιερωμάτων (Ἐβκάφ).

Δυνάμει ἀφιερώσεως ἐγκύρου καὶ σαφοῦς ἀφιέρωσα δι' ἐμαυτὸν μὲν αὐτοπροσώπως τὰ ἑπόμενα:

Γήπεδον τελείας ἰδιοκτησίας (μοῦλκι) κείμενον ἐν Ἐπιβάταις, χωρίῳ τοῦ παρὰ τὴν πρωτεύουσαν καζᾶ Μετρῶν, καὶ περιοριζόμενον ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐκ τοῦ χανίου τοῦ γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Χάνιον Γρηγορίου», ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκ τοῦ κατωτέρω ἀναφερομένου χανίου, ὅπερ εἶναι ἰδιοκτησία τῆς ἐντολίδος καὶ συζύγου μου Ἑλένης Κωστάκη καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν δύο μερῶν ὑπὸ δημοσίας ὁδοῦ. Τὸ γήπεδον τοῦτο κατέχω ἀγοράσας παρὰ τῆς μὴ συμπαρισταμένης ἐνταῦθα μητρός μου Εὐφροσύνης Σαράντη καὶ πληρώσας τὸ ὁρισθὲν ἀντίτιμον αὐτοῦ, ὡς διαλαμβάνει ὁ ἀνὰ χεῖράς μου ὑπὸ χρονολογίαν 24 Σεβὰλ ἐνεστῶτος ἔτους τίτλος (χοτζὲτ), φέρων τὴν σφραγῖδα καὶ ὑπογραφὴν τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ καζασκέρη Ρούμελης καὶ πρώην πρώτου ἀνακτορικοῦ Ἰμάμου, σοφολογιωτάτου Σεΐτ Χατζῆ Μουσταφᾶ Ἰζζὲτ ἐφένδη.

Οἰκίαν λιθόκτιστον, ἣν δυνάμει ὑψηλῆς ἀδείας ἀνήγειρα ἐκ βάθρων ἰδίᾳ δαπάνῃ ἐπὶ τοῦ ὡς ἀνωτέρω γηπέδου, περιλαμβάνουσαν ἄνω μὲν ἓξ δωμάτια, κάτω δὲ ἓν μέγα δωμάτιον, ἓν μαγειρεῖον, κῆπον ὀπωροφόρων τε καὶ μὴ δένδρων, σταῦλον καὶ δύο αὐλείους θύρας.

Τρία λίθινα μαγαζεῖα κάτωθι τῶν εἰρημένων ἄνω δωματίων.

Οἰκίαν ξυλίνην τελείας ἰδιοκτησίας (μοῦλκι), κειμένην ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ, συνορεύουσαν ἀφ' ἑνὸς μὲν μετὰ τῆς οἰκίας τοῦ ἐξ Ὑψωμαθείων Ἰωάννου Ἀγγέλου, ἀφ' ἑτέρου δὲ μετὰ τῆς οἰκίας τῆς Μαρίας Γεωργίου, συζύγου Ἰωάννου Σαράντη καὶ ἀπὸ τῶν δύο ἄλλων μερῶν μετὰ δημοσίας ὁδοῦ, περιλαμβάνουσαν ἄνω καὶ κάτω ἓξ δωμάτια, αἴθουσαν, μαγειρεῖον, ἀπόπατον, αὐλὴν καὶ αὐλείαν πύλην. Τὴν οἰκίαν ταύτην κατέχω ἐξ ἀγορᾶς καθὰ διαλαμβάνει ὁ ἐν χερσί μου τίτλος (χοτζὲτ) ὑπὸ χρονολογίαν 25 Ζη-λ-καδὲ 1269, φέρων τὴν ὑπογραφὴν καὶ τὴν σφραγῖδα τοῦ τότε ναΐπη τοῦ εἰρημένου καζᾶ Μεχμὲτ Ἀρὴφ ἐφένδη Μουφτῆ Ζαδέ.

Ἐκ δὲ τῶν καλλιτέρων μου πραγμάτων δέκα γιούκια, ἤτοι δύο χιλιάδας πουγγία γροσίων, ἅτινα καὶ ἀπεχώρισα καὶ διέκρινα· ἔτι τὰ ἑξῆς ἀντικείμενα καὶ σκεύη μου εὑρισκόμενα ἐν τῇ εἰρημένῃ λιθίνῃ οἰκίᾳ: ἤτοι 40 κλίνας σιδηρᾶς· 40 κλινοστρωμνὰς μαλλίνας· 40 προσκεφάλαια· 40 σινδόνας· 80 ἐφαπλώματα ἀνὰ δύο δι' ἑκάστην κλίνην· δέκα μεγάλας τραπέζας· 40 καθέκλας· 20 ξυλίνα ἀνάκλιντρα· 1 ὡρολόγιον μέγα ἐντελὲς μετὰ θήκης· 1 ὡρολόγιον σημαῖνον τὰς ὥρας· 150 τρυβλία· 20 κιασέδες τοῦ ζωμοῦ· 2 μεγάλους χαλκίνους λέβητας ζυγίζοντας τὸ ὅλον ἑκατὸν ὀκκάδας· 10 μεγάλας χύτρας μετὰ τῶν ἐπικαλυμμάτων αὐτῶν· 20 σαχάνια μετὰ ἐπικαλυμμάτων καὶ 1 μεγάλην λεκάνην πρὸς πλύσιν.

Ὡς πληρεξούσιος δὲ τῆς ρηθείσης συζύγου μου ἓν χάνιον ἰδιόκτητον (μοῦλκι) κτῆμα αὐτῆς, γνωστῆς χωρητικότητος, κείμενον παρὰ τὸν κῆπον τῆς προμνησθείσης λιθίνης οἰκίας καὶ συνορεῦον ἀφ' ἑνὸς μετὰ τοῦ κήπου τούτου, ἀφ' ἑτέρου μετὰ τῶν μαγαζείων τοῦ Χαρίτωνος καὶ τοῦ Ἀθανασίου καὶ ἐκ τῶν

ἄλλων δύο μερῶν μετὰ δημοσίας ὁδοῦ καθὰ διαλαμβάνουσιν ὁ ἐν χερσὶ μου τίτλος (χοτζὲτ) φέρων χρονολογίαν 21 Σεφὲρ τοῦ 1278 καὶ σφραγῖδα καὶ ὑπογραφὴν τοῦ ναίπη τοῦ καζᾶ τούτου Σεΐτ Μεχμὲτ Ρουστῆ ἐφένδη, ἡ ἐν τῷ περιθωρίῳ τοῦ αὐτοῦ τίτλου σημείωσις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, φέρουσα τὴν ὑπογραφὴν καὶ σφραγῖδα τοῦ αὐτοῦ ναίπη, καὶ ἕτερος τίτλος (χοτζὲτ) ὑπὸ χρονολογίαν 26 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς καὶ ὑπογεγραμμένος καὶ ἐσφραγισμένος παρὰ τοῦ ἰδίου ναίπη.

Οἱ δὲ ὅροι, καθ' οὓς αὐτοπροσώπως τε καὶ ὡς πληρεξούσιος ἀφιέρωσα τὰ ἀνωτέρω εἶναι οἱ ἑξῆς:

Ἡ εἰρημένη λιθίνη οἰκία νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἐκπαιδευτήριον πρὸς ἐκμάθησιν κεντημάτων καὶ ραπτικῆς, ἐν ᾧ νὰ διαιτῶνται νυχθημερὸν τεσσαράκοντα ἄπορα ἀνήλικα καὶ ὀρφανὰ τέκνα ὀρθοδόξων χριστιανῶν, ἐπιθυμοῦντα νὰ μάθωσι τὴν τέχνην ταύτην.

Τὰ προμνησθέντα τρία μαγαζεῖα, τὰ κείμενα κάτωθι τῆς οἰκίας ταύτης, ἡ προδιαληφθεῖσα ξυλίνη οἰκία καὶ τὸ χάνιον νὰ ἐνοικιάζωνται διὰ χειρὸς τοῦ ἐπιστάτου δι' ἐγκύρου ἐνοικιάσεως, ἐπίσης καὶ τὸ εἰρημένον χρηματικὸν νὰ τοκίζηται διὰ χειρὸς τοῦ ἰδίου δυνάμει πράξεως ἱεροδικαστικῆς πρὸς 11 1/2 τὰ δέκα ἢ πρὸς 5 τὸ πουγγίον. Ἐκ δὲ τοῦ τόκου καὶ τῶν ἐνοικίων, ἀφοῦ πρῶτον ἐπισκευάζονται καὶ ἐπιδιορθοῦνται τὸ διαληφθὲν ἐκπαιδευτήριον, τὰ μαγαζεῖα, ἡ ξυλίνη οἰκία καὶ τὸ χάνιον, τὸ ὑπόλοιπον νὰ φυλάττηται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐπιστάτου.

Νὰ διορισθῶσιν ἐκ μὲν τῶν γυναικῶν τοῦ αὐτοῦ ἔθνους τέσσαρες διδασκάλισσαι ἔμπειροι τῆς τέχνης ταύτης, τίμιαι καὶ ἀπολαύουσαι τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν χριστιανῶν, ὅπως διδάξωσιν εἰς τὰ ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ τούτῳ διαιτώμενα τεσσαράκοντα μικρὰ κοράσια τὴν τέχνην ταύτην, καὶ τρεῖς ὑπηρέτριαι· ἐκ δὲ τῶν ἀρρένων τοῦ αὐτοῦ ἔθνους εἷς θυρωρὸς ἀπολαύων ὡσαύτως τῆς ἐμπιστοσύνης τῶν χριστιανῶν, οἵτινες νυχθημερὸν νὰ διαμένωσιν ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ· καὶ αἱ μὲν τέσσαρες διδασκάλισσαι νὰ διδάσκωσι τὰ τεσσαράκοντα μικρὰ κοράσια τὴν ραπτικὴν καὶ τὰ κεντήματα, αἱ δὲ τρεῖς ὑπηρέτριαι νὰ καθαριζωσι τὸ ἐκπαιδευτήριον, νὰ μαγειρεύωσι διὰ τῶν τροφίμων τῶν ἀγορασθησομένων ὡς ἔπεται ἐκ τῶν εἰρημένων εἰσοδημάτων· νὰ παραθέτωσι ταῦτα εἰς τὰ κοράσια· νὰ πλύνωσι τὰ ἐνδύματα αὐτῶν καὶ ἐνὶ λόγῳ ὡς ἄλλαι μητέρες νὰ ἐκτελῶσι πᾶσαν αὐτῶν τὴν ὑπηρεσίαν· ὁ δὲ θυρωρὸς καθ ἑκάστην ἡμέραν ἀπὸ πρωΐας νὰ ἀνοίγῃ καὶ τὸ ἑσπέρας νὰ κλείῃ τὴν θύραν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου καὶ νὰ ἐκτελῇ πᾶσαν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου, ἣν αἱ διδασκάλισσαι ἤθελον τῷ ὑποδείξει. Ὡς ἀντιμίσθιον δὲ νὰ δίδηται ἐκ τῶν εἰρημένων εἰσοδημάτων ἑκάστῃ μὲν τῶν τεσσάρων διδασκαλισσῶν ἀνὰ χίλια γρόσια κατὰ μῆνα, τὸ ὅλον τέσσαρες χιλιάδες, ἑκάστῃ δὲ τῶν τριῶν ὑπηρετριῶν καὶ τῷ θυρωρῷ ἀνὰ 250 γρόσια, τὸ ὅλον 1000 γρόσια.

Τὰ εἰρημένα ὡρολόγια καὶ ἄλλα πράγματα νὰ ὦσιν ἐν χρήσει ἐντὸς τοῦ ἐκπαιδευτηρίου καὶ οὐδαμῶς νὰ ἐξάγωνται ἔξω.

Ἡ ἐπιδιόρθωσις τῶν εἰρημένων ὡρολογίων καὶ ἡ ἐπισκευὴ καὶ ἀνανέωσις τῶν ἄλλων πραγμάτων νὰ ἐκτελῆται, τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης γινομένης διὰ χειρὸς τοῦ ἐπιστάτου, ἐκ τῶν εἰρημένων εἰσοδημάτων.

Ἐκ τῶν αὐτῶν εἰσοδημάτων, δαπανωμένου τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ διὰ χειρὸς τοῦ ἐπιστάτου, νὰ ἀγοράζηται καθ' ἑκάστην πρόβειον κρέας, βούτυρον, ὀρύζιον, ἄρτος, λαχανικὰ καὶ ἄλλα τρόφιμα, καὶ νὰ παρασκευάζωνται ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ φαγητὰ πρὸς τροφὴν τῶν διδασκαλισσῶν, τῶν ὑπηρετριῶν, τοῦ θυρωροῦ καὶ τῶν τεσσαράκοντα κορασίων.

Ἐπίσης ὁ ἐπιστάτης τοῦ βακουφίου δὶς τοῦ ἐνιαυτοῦ ν' ἀγοράζῃ, δαπάνῃ τοῦ ἀναγκαίου ποσοῦ ἐκ τῶν αὐτῶν εἰσοδημάτων, ἐνδυμασίας τῆς ἐποχῆς θερινὰς καὶ χειμερινὰς διὰ τὰ κοράσια.

Ἑκάστῳ τῶν κορασίων τούτων ἐνηλικιουμένων καὶ συζευγνυμένων νὰ χορηγῆται ἐκ τῶν αὐτῶν εἰσοδημάτων πρὸς παρασκευὴν τῆς προικὸς αὐτοῦ τὸ ποσὸν πέντε χιλιάδων γροσίων καὶ οὕτω νὰ ἀπολύηται τοῦ ἐκπαιδευτηρίου, εἰσαγομένου ἀντ' αὐτοῦ ἑτέρου ἀπόρου, ἀνηλίκου καὶ ὀρφανοῦ κορασίου ἐκ τῶν πτωχῶν τοῦ αὐτοῦ ἔθνους οὕτως, ὥστε πάντοτε ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ νὰ μὴ ὑπάρχωσι περισσότερα ἢ ὀλιγώτερα τῶν τεσσαράκοντα κορασίων. Ἐὰν ὅμως, ἐκτὸς τῶν εἰρημένων τεσσαράκοντα κορασίων, καὶ ἄλλα κοράσια πτωχῶν τοῦ αὐτοῦ ἔθνους ἐπιθυμῶσι νὰ ἔλθωσιν εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον ὅπως διδαχθῶσι τὴν τέχνην ταύτην, καὶ ταῦτα νὰ μὴ ἀποπέμπωνται, ἀλλὰ νὰ γίνωνται δεκτὰ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τοῦ νὰ μὴ διανυκτερεύωσιν ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ, οὔτε νὰ σιτίζωνται ἢ ἐνδύωνται, ἀλλὰ μόνον νὰ ἔρχωνται καὶ ἀπέρχωνται τὴν ἡμέραν.

Τὰ εἰρημένα δύο βακούφια ὄντα συνηνωμένα ν' ἀπαρτίζωσιν ἓν βακούφιον, ἡ δὲ ἐπιστασία αὐτοῦ ν' ἀνήκῃ ἀμισθὶ ἐνόσῳ μὲν ἐγὼ ζῶ εἰς ἐμὲ, μετὰ δὲ τὸν θάνατόν μου τῇ ἐντολοδότιδι καὶ συζύγῳ μου Ἑλένῃ· μετ' αὐτὴν τῷ θετῷ υἱῷ μου Νικολάῳ Ἀρχιγένει· μετ' αὐτὸν τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν υἱῶν αὐτοῦ, τῶν ἐγγόνων καὶ δισεγγόνων αὐτοῦ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν· ἀφοῦ δὲ ἐκλείψωσιν ἀπόγονοι αὐτοῦ, τῷ πρεσβυτέρῳ καὶ μεγαλειτέρῳ ἄρρενι ἢ θύλει τῶν ἐγγὺς ἢ μακρὰν συγγενῶν τῆς ἐντολίδος καὶ συζύγου μου Ἑλένης καὶ τοῦ εἰρημένου Νικολάου· ἐὰν δὲ ἐκλείψωσι καὶ οἱ συγγενεῖς ἀμφοτέρων, νὰ διορίζηται ἐπιστάτης πρόσωπον ἀξιόχρεων ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου τούτου καὶ ἐκ τοῦ ρηθέντος ἔθνους.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου τούτου νὰ ἐποπτεύωσιν ἀμισθὶ τὸ βακούφιον τοῦτο καὶ νὰ λαμβάνωσι γνῶσιν τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ ἐπιστάτου.

Καθ' ἕκαστον ἔτος νὰ θεωρῶνται οἱ λογαριασμοὶ τοῦ ἐπιστάτου τοῦ βακουφιὲ διὰ τοῦ ἱεροδικαστηρίου καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου.

Τὸ περίσσευμα τῶν εἰσοδημάτων μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν ἐξόδων καὶ μισθῶν νὰ διατίθηται εἰς ἀγορὰν προσοδοφόρων κτημάτων διὰ τὸ βακούφιον.

Τὸ περίσσευμα τοῦτο μέχρι τῆς ἀγορᾶς προσοδοφόρων κτημάτων νὰ τοκίζηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ γνωστοῦ χρηματικοῦ.

Ἐὰν προϊόντος τοῦ χρόνου καταστῇ ἀδύνατος ἡ τήρησις τῶν ὅρων τούτων, τὰ ἀφιερώματα ταῦτα νὰ περιέλθωσιν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν πτωχῶν τοῦ ἔθνους τούτου, καὶ τὰ εἰσοδήματα τοῦ βακουφίου νὰ δαπανῶνται πρὸς διατροφὴν τῶν πτωχῶν τούτων.

Ἡ μεταβολὴ, τροποποίησις καὶ ἐπαύξησις τοῦ βακουφίου ἀπόκειται πάντοτε τῇ ἐξουσίᾳ καὶ θελήσει μου.

Ταῦτα, λέγει, αὐτοπροσώπως τε καὶ ὡς πληρεξούσιος ὁρίσας καὶ διαταξάμενος παρέδωκα πρὸ ἓξ ἤδη μηνῶν τὸ εἰρημένον ἐκπαιδευτήριον, τὰ μαγαζεῖα, τὸ ξύλινον χάνιον, τὴν οἰκίαν, τὰ χρήματα καὶ τὰ λοιπὰ πράγματα τῷ διαληφθέντι Ἀθανασίῳ, ὅστις παρέλαβεν αὐτὰ καὶ ἔλαβεν ὑπὸ τὴν κατοχήν αὐτοῦ ὡς οἱ ἄλλοι ἐπιστάται τῶν βακουφίων.

Ἐπειδὴ ὅμως, κυρωθέντων τούτων ἱεροδικαστικῶς, ὁ ρηθεὶς ἀφιερωτὴς αὐτοπροσώπως καὶ ὡς πληρεξούσιος ἀνακαλέσας τὴν ἀφιέρωσιν ταύτην ἐζήτησε νὰ ἀναλάβῃ ὑπὸ τὴν κατοχήν αὐτοῦ δι' ἑαυτὸν μὲν τὸ εἰρημένον ἐκπαιδευτήριον, τὰ μαγαζεῖα, τὴν οἰκίαν, τὰ χρήματα καὶ τὰ πράγματα, διὰ τὴν ἐντολοδότιδα δὲ καὶ σύζυγον αὐτοῦ τὸ ρηθὲν χάνιον, ὁ δὲ ρηθεὶς ἐπιστάτης ἠρνήθη καὶ ἀπεποιήθη νὰ παραδώσῃ ταῦτα, ἐδικάσθησαν ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ ἱεροδικαστοῦ τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἐγγράφου τούτου, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἱερονομικῶν βιβλίων, καὶ ἐζήτησεν ἕκαστος τὴν διάλυσιν τῆς διαφορᾶς κατὰ τὸ ἴδιον συμφέρον. Ἐπειδὴ δὲ ὁ εἰρημένος ἱεροδίκης ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ εἰρημένου ἀφιερωτοῦ ἐνεργοῦντος δι' ἑαυτὸν καὶ ὡς πληρεξουσίου, ἐδίκασε καὶ ἀπεφάνθη πρῶτον τὸ ἔγκυρον καὶ δεύτερον τὸ ἀμετάκλητον τῆς ἀφιερώσεως ταύτης καὶ τὸ θεμιτὸν τῶν εἰρημένων ὅρων καὶ διατάξεων, διὰ ταῦτα ἡ ἀφιέρωσις αὕτη εἶναι ἔγκυρος καὶ ἀμετάκλητος καὶ τὸ ἀνάθημα σαφὲς καὶ ὑποχρεωτικόν, καὶ ἀδύνατος τοῦ λοιποῦ ἡ κατάργησις αὐτοῦ.

Ἐγένετο τοῦτο καὶ ἐγράφη τῇ 13 Μουχαρρὲμ τοῦ 1280.

Μάρτυρες

Σεΐτ Μεχμὲτ Σαΐτ ἐφένδης υἱὸς Ἀχμέτ.

Κλητὴρ Μουσταφᾶ ἀγᾶς υἱὸς Χαλήλ.

Κλητὴρ Χαφὴζ Μουσταφᾶ ἀγᾶς υἱὸς Φαζλῆ.

καὶ ἄλλοι.

Η ΑΓΑΠΗ

ΕΝ ΤΩΙ ΠΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΟΣΜΩΙ*

Ἀλλὰ καὶ πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνεύρωμεν ἐν τῷ ἐθνισμῷ ἔργα ἀγάπης, ἀφοῦ ἡ θρησκεία αὐτοῦ ὀλίγον συνετέλει εἰς τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ φυσικοῦ τῆς φιλανθρωπίας αἰσθήματος, ἀπεναντίας μάλιστα συνήργει εἰς τὴν κατάπνιξιν αὐτοῦ καὶ ἀπονέκρωσιν; Πῶς ἠδύναντο οἱ ἐθνικοὶ νὰ θεωρῶσιν ἑαυτοὺς ὑποχρεωμένους εἰς ἀμοιβαίαν ἀγάπην, ἀφοῦ δὲν ἐλάτρευον τὸν αὐτὸν Θεόν, ἀφοῦ δὲν ἀνεγνώριζον τὸν αὐτὸν κύριον ἐν οὐρανῷ; ἕκαστος λαὸς εἶχε τοὺς ἰδίους αὐτοῦ θεοὺς καὶ πάτρωνας, οὐδεὶς δὲ κοινὸς θρησκευτικὸς δεσμὸς συνέδεε τοὺς διαφόρους λαούς· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ ὅπου ἐπεκράτει ἡ αὐτὴ θρησκεία καὶ λατρεία, πῶς ἠδύναντο νὰ ἀνυψωθῶσιν εἰς τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης, ἀφοῦ οἱ ἐθνικοὶ ἐν τῇ λατρείᾳ τῶν θεῶν αὐτῶν παρίσταντο ὡς ἐν τοῖς θεάτροις, ὡς θεαταὶ μόνον, ἡ θρησκεία δὲ αὕτη καὶ ἡ λατρεία οὐδαμῶς διήγειρε τὴν φιλανθρωπίαν αὐτῶν; εἶναι ἀληθὲς ὅτι πολλάκις βλέποντες τοὺς ἐθνικοὺς προσφέροντας θυσίας πρὸς ἐξιλασμὸν (piacula) καὶ διαφόρους ἐράνους (stips), ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἐδίδοντο κυρίως εἰς τοὺς ναοὺς καὶ ἐρίπτοντο εἰς τὰς ἱερὰς πηγὰς καὶ τὰς θαλάσσας, οὐδέποτε δὲ ἦσαν ἐλεημοσύναι πρὸς σκοποὺς φιλανθρωπικούς. Ἔπειτα πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπικρατῇ ἐν τῷ ἐθνισμῷ ἡ ἀγάπη, ἀφοῦ δὲν ἀνεγνωρίζοντο οἱ νόμοι τῆς δικαιοσύνης; Ἕκαστος λαὸς ἐθεώρει ἑαυτὸν δικαιούμενον νὰ ζητῇ τὸ συμφέρον αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βλάβῃ τοῦ ἄλλου, τὸ δίκαιον δὲ τοῦ ἰσχυροτέρου ἦν ὁ γενικῶς παρὰ πάντων ἀνεγνωρισμένος νόμος· ἐὰν λαός τις καθίσταται πλούσιος διὰ τῆς ἐργασίας, ἀμέσως οἱ γείτονες ἔτεινον κατ' αὐτοῦ, ὅπως ἀποσπάσωσι τὸν πλοῦτον αὐτοῦ, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲ οἱ μεταξὺ ἀλλήλων πόλεμοι κατέτεινον εἰς τὴν ἀμοιβαίαν ἁρπαγήν. Ὁποία δὲ δικαιοσύνη πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς, ὁποία συμπάθεια πρὸς τοὺς ἡττημένους ὑπῆρχεν ἐνταῦθα! Καὶ ἐὰν ἔτι ὁ νικητὴς ἤθελε νὰ προσενεχθῇ μετὰ πραότητος πρὸς τὸν ἡττηθέντα, ἡ θρησκεία ἐκώλυεν αὐτὸν ἀπὸ τούτου, ἀναφωνοῦσα αὐτῷ: τί σοι καὶ τῷ λαῷ τούτῳ, ἀφοῦ διάφοροι εἶναι οἱ θεοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ νόμοι; ἀφοῦ ἐνίκησας αὐτὸν ἀνάγκη νὰ δουλεύῃ σοι ἢ νὰ ἀποθάνῃ. Ὁποία δὲ ἦτο ἐν τοιαύτῃ περιστάσει ἡ κατάστασις τοῦ αἰχμαλώτου; ἄνευ πατρίδος καὶ θεῶν, ὁ τοιοῦτος ἀπεκλείετο τῶν ναῶν, τῶν ἑορτῶν καὶ τῶν θυσιῶν, μεθ' ὅλων δὲ τῶν ἐπιγόνων αὐτοῦ ἦτο παραδεδομένος εἰς τὴν ἀπάνθρωπον αὐθαιρεσίαν τῶν κυρίων αὐτοῦ. Παρὰ πολλοῖς μάλιστα ἐπεκράτει ἡ ἰδέα ὅτι οἱ ἐν πολέμοις αἰχμάλωτοι καὶ ἐν γένει οἱ δοῦλοι οὐδὲ ἄνθρωποι ἦσαν. Ἐν γένει παρατηρητέον ὅτι παρά τε τοῖς Ἕλλησι καὶ Ρωμαίοις ἡ δουλεία ἀπετέλει τὴν βάσιν ὁλοκλήρου αὐτῶν τοῦ κοινωνικοῦ καὶ πολιτικοῦ βίου· αὐτὸς ὁ Ἀριστοτέλης θεωρεῖ τὴν δουλείαν ὡς καθίδρυμά τι τεθεμελιωμένον ἐπὶ τῆς φύσεως τῆς κοινωνικῆς τάξεως· ἡ δουλεία εἶναι κατ' αὐτὸν καὶ ἀναγκαία, διότι ἀδύνατον ἄνευ δούλων νὰ ὑπάρξῃ ὁ οἰκογενειακὸς βίος, καὶ δικαίως, διότι φύσει οἱ ἄνθρωποι εἶναι οἱ μὲν δοῦλοι οἱ δὲ ἐλεύθεροι· ὁ δοῦλος μικρὸν διαφέρει τῶν ζώων καὶ τῶν λοιπῶν ἀπροσώπων ὄντων· ὁ δοῦλος εἶναι ἔμψυχον ὄργανον, ἐνῷ τὸ ὄργανον εἶναι ἄψυχον, οἵα δὲ σχέσεις ὑπάρχει τοῦ τεχνίτου πρὸς τὸ ὄργανον καὶ τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ σῶμα, τοιαύτη καὶ μεταξὺ τοῦ δεσπότου καὶ τοῦ δούλου[10]. Ὡς ὄργανον ἐπίσης ἐθεωρεῖτο ὁ δοῦλος καὶ παρὰ τοῖς Ρωμαίοις, διακρινόμενος τῶν ζώων μόνον κατὰ τὴν γλῶσσαν.

* Συνέχεια ἀπὸ σελίδος 49 — 52 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

10. Ἀριστοτ. Πολιτ. βιβλ. Α', κεφ. 2, καὶ Ἠθικ. Νικομ. βιβλ. Η', κεφ. 11.

Κατὰ τὸν Βάρρωνα, τριῶν εἰδῶν σκεύη ὑπάρχουσι χρήσιμα τῇ γεωργίᾳ· βωβά, οἷα αἱ ἅμαξαι, τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα ἐκβάλλουσιν ἀνάρθρους φωνάς, ὡς οἱ βόες, καὶ τοιαῦτα, τὰ ὁποῖα λαλοῦσιν, ὡς οἱ δοῦλοι[11]· ὁ δοῦλος ἀνῆκεν ὡς κτῆμα εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ. Οὐδεὶς νόμος ὑπερήσπιζεν αὐτὸν, διὰ τοῦτο ἠδύνατο νὰ δωρήσῃ αὐτὸν ἢ δανείσῃ, νὰ ἐνοικιάσῃ ἢ ἀνταλλάξῃ, νὰ πωλήσῃ ἢ φονεύσῃ κατὰ τὴν ἰδιοτροπίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνάγκην. Ὀδυνηρὰ ἦν ἡ κατάστασις τῶν δούλων ἰδίως παρὰ τοῖς Ρωμαίοις· ἀναλόγως τῆς ἱκανότητος αὐτῶν προωρίζοντο εἰς διάφορα ἔργα, τὴν χειροτεχνίαν, τὰς τέχνας, τὴν γεωργίαν, τὴν ἐπαιτείαν καὶ αὐτὴν ἔτι τὴν προαγωγείαν· οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐργαζόμενοι ἡμέρας μὲν ἦσαν δεδεσμευμένοι, νυκτὸς δὲ ἐνεκλείοντο ὡς βόες ἐν τοῖς κολαστικοῖς ἐργαστηρίοις (ergastula)[12]· ἐφείδοντο αὐτῶν μόνον, ἐφόσον ἦσαν ἀναγκαῖοι πρός τι, ἄλλως καὶ δι' ἐλάχιστον σφάλμα ἐστιγμάτιζον αὐτοὺς, ἐμαστίγουν, παρεῖχον τοῖς θηρίοις καὶ ἐσταύρουν· ἀποθνήσκοντες οἱ δοῦλοι συνήθως ἐρρίπτοντο εἰς τοὺς βόθρους, καθιστάμενοι ἕνεκα γήρατος ἀνίκανοι ἐπωλοῦντο κατὰ τὴν παραγγελίαν τοῦ Κάτωνος, μετὰ τῶν γεγηρακότων βοῶν καὶ ὄνων, εἰς τὴν νῆσον τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Μετὰ τῆς αὐτῆς ὠμότητος προσεφέροντο καὶ πρὸς τὰς δούλας· ὁ Ἰουβενάλιος ἀναφέρει ὅτι αἱ εἰς τὴν σωματικὴν θεραπείαν τῶν μεγάλων Ρωμαίων κυριῶν προωρισμέναι δοῦλαι τὸ ἔργον αὐτῶν πολλάκις ἐξετέλουν γεγυμνωμέναι, ἵνα οὕτως αἱ ἐπὶ τῶν σαρκῶν αὐτῶν βαλλόμεναι πληγαὶ, τὰ δήγματα καὶ αἱ μαστιγώσεις ὦσιν ἐπαισθητότεραι[13]· οὐχὶ δὲ σπανίως καὶ μάλιστα ἕνεκα ζηλοτυπίας προσέδενον αὐτὰς ἐπὶ τοῦ κολαστηρίου ξύλου, τὸ ὁποῖον ἡμέρας καὶ νυκτὸς ὤφειλον νὰ σύρωσι μεθ' ἑαυτῶν[14].

Οὐχὶ κρείσσων ἦν καὶ ἡ κατάστασις τῶν ξένων· συνήθως ἠγείχοντο αὐτοὺς ὅπως ὠφεληθῶσιν ἐκ τοῦ πλούτου καὶ τῆς ἐπιμελείας αὐτῶν, ἐπέβαλλον δ' αὐτοῖς βαρεῖς φόρους, καὶ κατὰ τοὺς ἐπισυμβαίνοντας λιμοὺς καὶ τὰς στάσεις ἀπεδίωκον αὐτοὺς ἀγεληδόν. Οἱ ξένοι καθόλου ἐστεροῦντο δικαίων, δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχωσιν ἰδιοκτησίας, οὐδὲ νὰ ἔλθωσιν εἰς κοινωνίαν γάμου πρὸς τοὺς πολίτας, πρὸς κτῆσιν δὲ διαφόρων δικαίων εἶχον ἀνάγκην τῆς μεσιτείας τοῦ πάτρωνος[15], ἐν Σπάρτῃ δὲ ὡς γνωστὸν ὑπῆρχε καὶ ὁ νόμος τῆς ξενηλασίας[16]. Ἐν ταῖς ἀρχαίαις πολιτείαις ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶχεν ἀξίαν ὡς τοιοῦτος, ἀλλὰ ὡς πολίτης. Ἡ θρησκεία οὐδαμῶς συνέδεε τοὺς ἀνθρώπους· ἡ θρησκεία ἀπέβλεπε κυρίως εἰς τὰ συμφέροντα καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἰδίου λαοῦ, ἠρκεῖτο δὲ μόνον νὰ διεγείρῃ τὴν πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην, τὴν ἀνδρείαν ἐν τοῖς πολέμοις, τὴν ὑπακοὴν πρὸς τοὺς νόμους καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὰ πολιτικὰ καθήκοντα· δὲν ἦτο ἡ θρησκεία ἡ ἐπάγουσα τὴν εἰρήνην τῶν διαφόρων λαῶν καὶ τὸν σύνδεσμον τῶν διαφόρων φυλῶν, ἀλλ' ἡ προσέγγισις τῶν λαῶν καὶ τῶν φυλῶν καθώριζε καὶ τὴν τῶν θρησκειῶν· δὲν ἦτο ἡ θρησκεία, ἥτις ἐξημερόνιζε τὰ ἤθη, ἀλλ' ἐὰν ταῦτα ἐξ ἄλλων ἐβελτιοῦντο ἐξηνάγκαζον καὶ τὴν θρησκείαν νὰ καταστῇ εὐγενεστέρα. Ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν πολιτῶν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πολιτείας ἐξήσκει τὴν ἀποκεντρωτικὴν αὐτῆς δύναμιν. Ἑκάστη τάξις, ἑκάστη οἰκογένεια, ἕκαστον γένος πρὸς ἀνύμνησιν τῆς καταγωγῆς αὐτοῦ εἶχεν ἰδίους θεοὺς καὶ ἰδίας θρησκευτικὰς τελετὰς (sacra gentilia), τὰ ὁποῖα ἀπὸ γένους εἰς γένος μεταδιδόμενα ἀπεχώριζον αὐτὰ τῶν ἄλλων. Οἱ Ρωμαῖοι πατρίκιοι εἶχον ἰδιαιτέρας μυστηριώδεις τελετὰς, εἰς τὰς ὁποίας ἀπηγορεύετο τῷ λαῷ νὰ λαμβάνῃ μέρος· ἐάν ποτε ἐγίνετο λόγος περὶ ἐπιγαμίας αὐτῶν μετὰ τῶν τάξεων τοῦ δήμου, ἀμέσως προεβάλλοντο αἱ ἀρχαῖαι ἐκεῖναι τελεταὶ, αἵτινες δὲν ἔπρεπε νὰ μιανθῶσιν. Ἀλλ' ὁποῖαι διαρκεῖς ἀγάπαι μεταξὺ τῶν συμφερόντων τῶν διαφόρων τάξεων δὲν προήρχοντο ἐκ τοῦ χωρισμοῦ τούτου! Ὁπόσαι ἔριδες δὲν συνέβαινον μεταξὺ πιστωτῶν, οἵτινες ἐξεμεταλλεύοντο τὴν δυστυχίαν τῶν ὀφειλετῶν, συνομνύοντων εἰς τὴν ἐξαπάτησιν τῶν πρώτων! Ἐνῷ ὀλίγοι τινὲς πατρίκιοι μετὰ ἀμυθήτου κέρδους ἐνέμοντο ἀδίκως ἀχανεῖς χώρας, χιλιάδες οἰκογενειῶν ἔμενον ἐν δυστυχίᾳ, χωρίς τις νὰ μεριμνήσῃ περὶ τῆς ἀθλιότητος αὐτῶν. Τὰ παράπονα τῆς δυστυχίας δὲν εὕρισκον ἠχώ, ὁ φόβος μόνον τῆς ἐπαναστάσεως παρεῖχεν αὐτοῖς ἐνίοτε βοήθειάν τινα, ἐν τοιαύταις δὲ περιστάσεσιν ἐποίουν πρὸς αὐτοὺς διαφόρους συγκαταβάσεις· ἀπήλλαττον ἀπὸ τῶν χρεῶν· ἀπέστελλον τὰς ἀποικίας τῶν ἀπόρων· διένεμον κατακτηθείσας χώρας· ἐδίδουν τοῖς πτωχοῖς τροφήν· ἀλλ' ἅμα ὁ κίνδυνος παρήρχετο καὶ αἱ συγκαταβάσεις ἤρχοντο. Τὴν ἐν ταῖς ἀρχαίαις πολιτείαις σχέσιν τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους ἄριστα χαρακτηρίζουσιν οἱ λόγοι τοῦ Πλαύτου: Homo homini ignoto lupus est.

(ἕπεται συνέχεια).

11. de re rust. I, 17. 12 Σενέκα de ira, 3, 32.

13. Ἰουβ. 6, 475. πρβλ. καὶ Ὀβιδ. de art. am. 235—243.—Amores I, 14, 13—18.

14. Ἰουβ. 2, 57. Πρβλ. δὲ καθόλου περὶ τῶν δούλων Dœllinger, Heidenthum und Indenthum σελ. 673 καὶ 704. —Uhthorn, der Kapmf des Heidenthums mit dem Christenthum σ. 117 καὶ Wallm, histoire de l'esclavage.

15. Πρβλ. Bœckh, Staatshaushalt der Athen I, 154

16. Πλουτ. Λυκοῦργ. 27.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ. — ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 6 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1888 ΑΡΙΘ. 8.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

†Ὁ Ρόδου **Γερμανός** (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδ. **Γρ. Παλαμᾶς**
Γεράσ. Σ. Δώριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης** (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Ταντολίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται γροσίων 2

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Ρόδου κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερολ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά – Καταστατικαὶ πληροφορίαι περὶ τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν πράξεων τῶν Πατριαρχείων (1887)· Δ'] Πατριαρχικοῦ Ὀθωμανικοῦ Γραφείου—Ε'] Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς—ς'] Κεντρικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς—Ζ'] Συμβολαιογραφείου—Δικαστικά: Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον. Δίκη μεταξὺ τῆς ἐφορίας τῶν Ε. Φ. Καταστημάτων καὶ τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Γαλατᾶ— Ἡ ἀγάπη ἐν τῷ πρὸ Χριστοῦ κόσμῳ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Φιλαρέτου Βαφείδου (συνέχεια).

Παράρτημα—Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 57—64).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς πρώτης τοῦ ἔτους 1888 ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ μετὰ τῶν σεβ. συνοδικῶν, ἱερουργήσαντος τοῦ πανοσ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου μετὰ τοῦ ἀρχιγραμματέως τῆς ἱερᾶς Συνόδου. Εἶτα ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν Πατριαρχείων ἥ τε ἱερὰ Σύνοδος καὶ ἡ πατριαρχικὴ ὑπαλληλία ὑπέβαλον Αὐτῷ τὰς συγχαρητηρίους αὐτῶν προσρήσεις, προσφωνήσαντος τοῦ σεβ. μητροπολίτου Νικαίας κ. Σωφρονίου.

— Τῇ Α. Θ. Π. συνεχάρησαν ἐγγράφως, ὡς ἔθος, διαβιβάζοντες τὰς ἀδελφικὰς αὐτῶν προσρήσεις, οἱ μακαριώτατοι πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων.

— Ἡ ἀκολουθία τῶν Ὡρῶν ἐτελέσθη χθὲς, τρίτην, ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, χοροστατούσης τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, μετὰ τῶν σεβ. συνοδικῶν. Σήμερον δὲ ἡ Α. Θ. Π. ἐτέλεσεν ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς ἐκκλησιάσματος τὸν Μέγαν ἁγιασμόν, χοροστατούντων ἐπίσης τῶν σεβ. συνοδικῶν ἀρχιερέων.

— Σήμερον κατὰ τὸν ἑσπερινὸν ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ κατὰ Γαλατᾶν ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου.

— Συμπληροῦντες ὅσα ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀριθμῷ ἐγράψαμεν περὶ τῶν ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων γενομένων βοηθημάτων εἰς τοὺς κρατουμένους ἐν ταῖς φυλακαῖς τῆς Κεντρικῆς Ἀστυνομίας, προστίθεμεν ὅτι ἀπηλευθερώθησαν ἐκ τῆς ἐν ταῖς πολιτικαῖς φυλακαῖς κρατήσεως, πληρωθέντος τοῦ χρέους αὐτῶν, οἱ διὰ μικρὰ χρέη πεφυλακισμένοι καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ παράσχωσιν ἐγγύησιν, οὐδὲ τὸ ὑπ' αὐτῶν ὀφειλόμενον ποσὸν νὰ καταβάλωσιν. Αἰτήσει δὲ τῆς Α. Θ. Π. ἀπεφυλακίσθησαν καὶ ἱκανοὶ τῶν δι' ἐλαφρὰ πταίσματα πεφυλακισμένων.

Τῷ σαββάτῳ ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐπεσκέψατο τὴν Α. ἐξ. τὸν ἀρχίατρον τῶν Ἀνακτόρων καὶ ἰδιαίτερον ἰατρὸν τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου Σπυρίδωνα Μαυρογένην, πασᾶν. Τῇ δὲ κυριακῇ τὰς Α. Α. Ἐξ. τοὺς πρεσβευτὰς Ρωσσίας καὶ Σερβίας κ.κ. Νελίδωφ καὶ Νοβάκοβιτζ.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

περὶ τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν πράξεων τῶν Πατριαρχείων.

Α'.

Πατριαρχικὸν Ὀθωμανικὸν Γραφεῖον.

Γνωστὸν ὅτι διὰ τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Ὀθωμαν. Γραφείου διευθυνομένου ὑπὸ τοῦ κ. Ἀνδρίκου ἐφένδη Νικολαΐδου καὶ, ἐν ἀπουσίᾳ αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ γραμματέως κ. Ἰω. Χλωροῦ ἐκτελεῖται ἡ μετὰ τῆς αὐτοκρ. Κυβερνήσεως ἐπίσημος ἀλληλογραφία τῆς Α.Θ.Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου ἀφορῶσα εἰς τὰς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις καὶ δι' αὐτῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως διεξαγομένας γενικὰς καὶ ἰδιωτικὰς ὑποθέσεις. Ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως τῆς Α. Θ. Π. τοῦ νῦν διακυβερνῶντος τὴν Ἐκκλησίαν παναγιωτάτου κ. Διονυσίου τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως, ἤτοι ἀπὸ τῆς 11 φεβρουαρίου 1887 μέχρι τῆς 31 δεκεμβρίου ἰ. ἔ. ἀντηλλάγησαν διὰ τοῦ Πατριαρ. Ὀθωμανικοῦ Γραφείου τὰ ἑπόμενα ἔγγραφα.

Α'. **Ταχρίρια τοῦ Οἰκ. πατριάρχου πρὸς τὴν Αὐτοκρ. Κυβέρνησιν.**—Διεβιβάσθησαν ἐν ὅλῳ ταχρίρια 327. Ἐκ τούτων 37 ταχρίρια ἀφορῶσιν εἰς τὴν ἔκδοσιν αὐτοκρ. φιρμανίων πρὸς οἰκοδόμησιν ἐκκλησιῶν καὶ σχολείων ἢ ἀνακαίνισιν παλαιῶν ἐκκλησιῶν, 4 πραγματεύονται περὶ διαθηκῶν, 4 περὶ κληρεύσεως ἢ προσωποκρατήσεως κληρικῶν, 2 περὶ χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἀδειῶν γάμου, 2 περὶ τῆς ἐν τοῖς διοικητικοῖς Συμβουλίοις παρουσίας τῶν ἀρχιερατικῶν ἐπιτρόπων, 2 περὶ τῶν ρουμανοκαθολικῶν καὶ βουλγαροσχισματικῶν ἐνεργειῶν, 1 περὶ τοῦ καλύμματος τῶν Οὐνιτῶν ἱερέων, 1 περὶ τῆς ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν πραγμάτων δικαιοδοσίας τῶν Πατριαρχείων, 1 περὶ ἐξασφαλίσεως ἐκκλησιαστικῶν καὶ σχολικῶν κτημάτων, 1 περὶ ἐκλογῆς καὶ καθηκόντων τῶν μουχτάριδων, 1 περὶ ἐκτελέσεως ἀποφάσεως τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἀφορώσης εἰς ὑπόθεσιν προικὸς, 1 περὶ ἀπολύσεως φυλακισμένων ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα καὶ 1 περὶ καθυστερήσεως ἐπιχορηγήσεως κρέατος εἰς τὰ Ἐθν. Νοσοκομεῖα.—268 ταχρίρια ἀπευθυνθέντα πρός τε τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης καὶ πρὸς τὰ Ὑπουργεῖα τῶν Ἐξωτερικῶν, τῶν Στρατιωτικῶν, τὸ τοῦ Ἐδκαφίου, τὸ Σεϊχ-σὺλ-Ἰσλαμάτον, τὴν Νομαρχίαν καὶ τὰ διάφορα πολιτικὰ δικαστήρια, ἀφορῶσιν εἰς διαφόρους ἄλλας γενικάς τε καὶ ἰδιωτικὰς ὑποθέσεις ἢ ἀπαντῶσιν εἰς ἐρωτήσεις διαβιβασθείσας ὑπὸ τῆς αὐτοκρ. Κυβερνήσεως περὶ τοιούτων ὑποθέσεων. Ἔτι δὲ 5 ταχρίρια διαβιβασθέντα εἰς τὰ Ἀνάκτορα. Ἐν ὅλῳ 327.

Β'. **Τεσκερέδες κυβερνητικοὶ διαβιβασθέντες πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα.**—Διεβιβάσθησαν ἐν ὅλῳ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα παρά τε τοῦ Ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν θρησκευμάτων καὶ τῶν λοιπῶν ὑπουργείων καὶ ἀρχῶν τεσκερέδες ἐν ὅλῳ 138. Ἐκ τούτων, 1 τεσκερὲς ἀφορᾷ εἰς τὰς ἀδείας γάμων ἀγγέλλων τὴν ἀποδοχὴν τῆς αὐτοκρ. Κυβερνήσεως ἵνα μὴ θέτωνται ἐπ' αὐτῶν χαρτόσημα· 2 πραγματεύονται περὶ διαθηκῶν συμφώνως πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικὸν καθεστός· 1 ἀγγέλλει ὅτι ἐξεθόθησαν διαταγαὶ πρὸς τοὺς νομάρχας περὶ ἀλλαγῆς τοῦ καλύμματος τῶν οὐνιτῶν ἱερέων· 1 ἀφορᾷ εἰς σχολικὸν ζήτημα συμφώνως πρὸς τὸ καθεστός· 1 περὶ ἀρχιερατικῶν ἐπιτρόπων συμφώνως ἐπίσης πρὸς τὸ καθεστὸς, καὶ 1 ἐπιτρέπει τὴν διὰ τῶν εἰσπρακτόρων τῶν Ἐθν. Νοσοκομείων συλλογὴν συνδρομῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις. Οἱ λοιποὶ 131 τεσκερέδες διαβιβασθέντες ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς δικαιοσύνης καὶ τῶν θρησκευμάτων, καθὼς καὶ ὑπὸ τῶν λοιπῶν ὑπουργείων, τοῦ Σεϊχ-σὺλ-Ἰσλάματου, τῆς Νομαρχίας καὶ τῶν δικαστικῶν ἀρχῶν ἀφορῶσιν εἰς διαφόρους ἄλλας γενικὰς καὶ ἰδιωτικὰς ὑποθέσεις, ἀπαντῶσιν εἰς ταχρίρια πατριαρχικά, ἢ ζητοῦσι πληροφορίας περὶ ἰδιωτικῶν ὑποθέσεων, ἐφ' ὧν ἐξεδόθησαν αἱ δέουσαι ἀπαντήσεις.

Γ' **Ἐκδοσις αὐτοκρατ. φιρμανίων.**—Ἐξεδόθησαν ἐν ὅλῳ ἐπὶ τῇ βάσει πατριαρχικῶν Ἀρζίων (ἀνακοινώσεων περὶ ἐκλογῆς) 13 αὐτοκρατορικὰ φιρμάνια χορηγοῦντα τὴν ἄδειαν εἰς οἰκοδόμησιν 5 νέων ἐκκλησιῶν, ἀνακαίνισιν 6 παλαιῶν ἐκκλησιῶν καὶ οἰκοδόμησιν 2 σχολείων. Αἱ λοιπαὶ αἰτήσεις τῶν Πατριαρχείων περὶ οἰκοδομῆς ἐκκλησιῶν καὶ σχολείων εὑρίσκονται ἐν τῷ σταδίῳ τῶν κεκανονισμένων διατυπώσεων, ἤτοι τῆς διὰ τῶν νομαρχῶν, διοικητῶν καὶ ὑποδιοικητῶν προαπαιτουμένης ἐξετάσεως καὶ ἀπαντήσεως, δι' ἃς ἐγένοντο ἤδη τὰ δέοντα ἰστιλάμια.

Δ' **Ἐκδοσις αὐτοκρατορ. βερατίων.**—Ἐξεδόθησαν 13 ἀρχιερατικὰ βεράτια τῶν ἐκλεχθέντων ἢ μετατεθέντων ἀρχιερέων: ἤτοι Ἀδριανουπόλεως Ματθαίου, Ἀμασείας Ἀνθίμου, Πελαγωνείας Νεοφύτου, Ἰκονίου Ἀμβροσίου, Φιλαδελφείας Στεφάνου, Βάρνης Γαβριὴλ, Χίου Κωνσταντίνου, Βελεγράδων Δωροθέου, Στρωμνίτσης καὶ Τιβεριουπόλεως Καλλινίκου, Δεβρῶν καὶ Βελισσοῦ Μεθοδίου, καὶ Ἐλασσῶνος Ἀνθίμου· ἔτι δὲ καὶ τῶν ἐν Κρήτῃ δύο ἐπισκόπων Κυδωνίας Νικηφόρου καὶ Ἀρκαδίας Νικηφόρου. (Τὰ δύο τελευταῖα μένουσιν ἀδιεκπεραίωτα, τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπισκόπων μήπω ἐκπληρωσάντων τὴν δέουσαν διατύπωσιν).

Ε΄ **Ἐμιρναμέδες,** ἤτοι ὑπουργικὰ διατάγματα ἐκδοθέντα ἐπὶ τῇ βάσει πατριαρχικῶν τακριρίων καὶ διαβιβασθέντα διὰ τῶν Πατριαρχείων πρὸς τοὺς κατὰ τόπους ἀρχιερεῖς, ἵνα ἀνακοινωθῶσι ταῖς διοικητικαῖς ἀρχαῖς πρὸς ἐκτέλεσιν.—Ἐξεδόθησαν ἐν ὅλῳ 41 τοιαῦτα διατάγματα, ἐξ ὧν 4 περὶ ἀλλαγῆς τοῦ καλύμματος τῶν οὐνιτῶν ἱερέων, 3 περὶ κύρους καὶ ἐκτελέσεως διαθηκῶν, 1 περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν ἀδειῶν γάμου ἀπὸ τοῦ χαρτοσήμου, 1 περὶ τῆς θέσεως τῶν ἀρχιερέων ἐν τοῖς διοικητικοῖς Συμβουλίοις, 1 περὶ τῆς ὑπὸ τῶν ρουμανιστῶν κατασχεθείσης μητροπόλεως καὶ σχολῆς τῆς ἐπαρχίας Ἀχρίδος καὶ 2 περὶ τῶν ἐνεργειῶν τῶν ρουμανοκαθολικῶν. Τὰ λοιπὰ 29 ὑπουργικὰ διατάγματα (ἐμιρναμέδες) ἀφορῶσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αἰτήσεων τῶν Πατριαρχείων περὶ διαφόρων κοινοτικῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑποθέσεων.

ς΄ **Ἱλάμια,** ἤτοι δικαστικαὶ ἀποφάσεις τῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις δικαστηρίων (Ἱερᾶς Συνόδου, Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου καὶ ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου) διαβιβασθεῖσαι τῇ αὐτοκρ. Κυβερνήσει πρὸς ἐκτέλεσιν.—Διεβιβάσθησαν ἐν ὅλῳ 22 ἀποφάσεις πρὸς ἐκτέλεσιν· αἱ λοιπαὶ ἐξετελέσθησαν ἀπ' εὐθείας διὰ τῶν Πατριαρχείων.

Ε΄.

Πατριαρχ. Κεντρικὴ Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπή.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη διεπομένη ὑπὸ Κανονισμοῦ ἐπιψηφισθέντος ἐν ἔτει 1873 ἐπὶ τῆς πατριαρχείας Ἀνθίμου τοῦ ἀπὸ Ἐφέσου, σύγκειται ἐκ μελῶν ἓξ, τριῶν μὲν κληρικῶν, τριῶν δὲ λαϊκῶν, ἐκλεγομένων ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ἐν κοινῇ συνεδριάσει, προεδρευομένη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὴν ἐκπαιδευτικὴν ἐπιτροπὴν ἀπήρτιζον οἱ ἑπόμενοι: Ὁ Δέρκων Νεόφυτος, ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος Δωρόθεος Εὐελπίδης, ἀρχιμανδρ. Φιλόθεος Βρυέννιος, Ἀντ. Ψυχάρης, Κωνστ. Καλλιάδης καὶ Ξεν. Ζωγράφος, οἵπερ εἰσὶ καὶ συντάκται τοῦ Κανονισμοῦ αὐτῆς. Αἱ ἐργασίαι τῆς ἐπιτροπῆς καθορίζονται κυρίως ἐν τοῖς ἄρθροις 16—24 τοῦ Κανονισμοῦ, ἅπερ ἐν κεφαλαίῳ ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπὴ εἶναι ἡ ἀνωτάτη ἀρχὴ ἡ ἀντιπροσωπεύουσα τὴν Α. Θ. Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην εἰς πάντα τὰ ἀφορῶντα τὴν παιδείαν, πρὸς ἣν ἔχουσι τὴν ἀναφορὰν πᾶσαι αἱ ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ οἰκουμ. Θρόνου Σχολαί, Ἐφορίαι, καὶ αἱ περὶ Σχολῶν Ἀδελφότητες».

«Πρώτιστον καὶ κυριώτατον μέλημα ἔχει ἡ ἐπιτροπὴ τὴν παντελῆ ἀπαγόρευσιν ἀπὸ τῶν σχολείων ἀρρένων τε καὶ θηλέων παντὸς βιβλίου καὶ πάσης διδασκαλίας ἀντιθέτου εἴτε πρὸς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ τὰ χρηστὰ ἤθη, εἴτε πρὸς τὰ καθήκοντα τῆς πρὸς τὴν αὐτοκρ. Κυβέρνησιν ὑπηκοότητος. Τὸ ἔργον τοῦτο ἡ ἐπιτροπὴ ὀφείλει ἐκτελεῖν μετὰ πάσης ἀγρύπνου μερίμνης, καὶ διὰ προσωπικῆς δὲ ἐπισκέψεως ὅτε καὶ ὅπου νομίζει ἀναγκαῖον».

«Οὐδὲν βιβλίον διδακτικὸν εἰσάγεται πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων, μὴ φέρον τὴν σφραγῖδα καὶ ἔγκρισιν τῆς ἐπιτροπῆς».

«Ἡ ἐπιτροπὴ ἔργον ἔχει προσέτι τὸ συσκέπτεσθαι καὶ ἀποφαίνεσθαι περὶ παντὸς ἀφορῶντος εἰς τὴν τελειοτέραν καὶ λυσιτελεστέραν ἀγωγὴν ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ. Πρὸς τοῦτο δὲ ἅπαξ τοὐλάχιστον τοῦ ἐνιαυτοῦ συγκαλοῦσα τοὺς δοκιμωτέρους ἐπὶ παιδείᾳ καὶ πείρᾳ καθηγητὰς καὶ διδασκάλους, συσκέπτεται μετ' αὐτῶν περὶ καταλλήλου, ὁμοιομόρφου καὶ εὐμεθόδου διδασκαλίας, περὶ τοῦ ἐναρμονίου συνδέσμου τῶν κατὰ μέρη σχολῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων, καὶ περὶ τῆς ἠθικῆς καὶ διανοητικῆς ἐν γένει προόδου τῶν ἐν αὐταῖς μαθητευομένων».

«Οὐδόλως ἐπιτρέπεται ἐν τῇ πρωτευούσῃ ἡ σύστασις ὀρθοδόξων κοινῶν ἢ ἰδιωτικῶν σχολείων εἴτε ἀρρένων, εἴτε θηλέων, οὐδὲ τροποποίησις τῶν ὑπαρχόντων, πρὶν γένηται τοῦτο γνωστὸν τῇ ἐπιτροπῇ καὶ καταδειχθῶσι πρὸς αὐτὴν οἱ πόροι καὶ τὸ πρόγραμμα αὐτῶν. Ἐν δὲ ταῖς ἐπαρχίαις ἐπιτρέπεται μέν, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τῶν τῆς ἐπιτροπῆς προγραμμάτων· ἅμα δὲ τῇ συστάσει αὐτῶν, ἥ τε σύστασις καὶ οἱ πόροι αὐτῶν δηλοποιοῦνται διὰ τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως καὶ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τῇ ἐπιτροπῇ».

«Ἡ ἐπιτροπὴ καθῆκον ἔχει πρὸς τούτοις τὸ ἀσχολεῖσθαι εἰς ἐξέτασιν τῆς τε ἱκανότητος καὶ τῆς ἠθικῆς τῶν ἐπαγγελλομένων τὸ διδασκαλικὸν ἔργον. Οὐδεὶς διορίζεται διδάσκαλος, πρὶν ἢ ἐγκριθῇ ὑπ' αὐτῆς. Οἱ δὲ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις διοριζόμενοι διδάσκαλοι ὀφείλουσι διαβιβάζειν τῇ ἐπιτροπῇ διὰ τοῦ κατὰ τόπον ἀρχιερέως πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀντίγραφον τῶν ἀποδεικτικῶν τῆς σπουδῆς, τυχὸν δὲ καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτῶν.

«Οὐδεὶς τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων παύεται αὐθαιρέτως ὑπὸ τῶν κατὰ μέρη ἐφοριῶν ἄνευ τῆς εἰδήσεως καὶ συναινέσεως τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς. Ἐν περιπτώσει δὲ διαφωνίας μεταξὺ ἀρχιερέως καὶ ἐφορίας, ἡ ὑπόθεσις ἀναφέρεται τῇ Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῇ διὰ τῆς Α. Θ. Π.

«Πάντες οἱ ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ Οἰκουμ. θρόνου διευθύνοντες σχολὰς κοινὰς ἢ ἰδιωτικὰς

ὀφείλουσιν ἐτησίως ἐκτιθέναι ἐγγράφως τῇ ἐπιτροπῇ διὰ τῶν ἐφοριῶν καὶ τῶν ἁγίων ἀρχιερέων τὴν κατάστασιν τῶν σχολῶν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ, τὰς ἐκθέσεις δὲ ταύτας ἡ ἐπιτροπὴ λαμβάνει ὑπ' ὄψιν ἐν ταῖς μετὰ τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων συνδιασκέψεσιν αὐτῆς».

Πλήρης ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ Κανονισμοῦ τούτου οὐ σμικρᾶς ὠφελείας πρόξενος ἔμελλεν ἀναντιρρήτως ἀποβῆναι τοῖς σχολείοις καὶ τῇ καθόλου ἐκπαιδευτικῇ κινήσει. Ἀλλ' ἀτυχῶς τὰ εἰς τὰς ἐφορίας καὶ εἰς τοὺς διευθυντὰς καὶ διδασκάλους τῶν σχολῶν ἐπιβαλλόμενα καθήκοντα δὲν ἐκτελοῦνται ὑπ' αὐτῶν ὡς ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ καθορίζονται, οὕτω δὲ οὐσιώδες μέρος αὐτοῦ μένει ἀνεφάρμοστον ἢ τοὐλάχιστον ἀτελῶς ἐφαρμόζεται. Οὐχ ἧττον, ἡ ἐπιτροπὴ τὴν ἔλλειψιν ταύτην τῶν ἐφοριῶν, τοὐλάχιστον διὰ τὰ ἐν τῇ πρωτευούσῃ σχολεῖα, ἀνεπλήρωσεν ἐσχάτως δι' ἑτέρου μέτρου, τοῦ διορισμοῦ πατριαρχικοῦ ἐπόπτου τῶν σχολείων, περὶ οὗ ρηθήσεται κατωτέρω. Ἐλπίζεται ἅμα ὅτι αἱ κατὰ τόπους ἐφορίαι, ἐνταῦθά τε καὶ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, θέλουσι κατανοήσει τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν κοινὴν ὠφέλειαν τοῦ ἀναφέρεσθαι πρὸς τὴν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις εὑρεύουσαν Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπὴν διὰ πᾶν ὅ τι ἀφορᾷ εἰς τὸ προσωπικὸν καὶ τὸν διοργανισμὸν τῶν σχολείων, συμφώνως πρὸς τὰς ἀνωτέρω ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ παρατεθείσας διατάξεις.

Προτιθέμενοι δὲ ν' ἀναγράψωμεν ὧδε ἐν κεφαλαίῳ τὰς ἐν τῷ λήξαντι ἔτει 1887 ἐργασίας τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπῆς, σημειοῦμεν ἐν πρώτοις ὅτι ἡ προγενεστέρα ἐπιτροπὴ καταρτισθεῖσα ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Μηθύμνης κ. Νικηφόρου τῇ 20 ἀπριλίου 1885 εἰργάσθη μέχρις 7 αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀπαρτίτισασα ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ 8 συνεδρίας. Κατόπιν, ἐν τῷ διαστήματι τῆς μακρᾶς μεσοπατριαρχείας, ἡ ἐπιτροπὴ διετέλεσεν ἐν ἀπραξίᾳ μέχρι μαρτίου τοῦ προπαρελθόντος ἔτους 1886 ὅτε κατηρτίσθη ἐκ νέου ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ ἀπὸ Δέρκων ἡ νῦν ἐργαζομένη ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Μιτυλήνης κ. Κωνσταντίνου. Ἡ νέα ἐπιτροπὴ ἀρξαμένη τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἀπὸ τῆς 6 μαρτίου 1887 συνεκρότησεν ἄχρι τῆς 31 τοῦ ἄρτι λήξαντος δεκεμβρίου 24 συνεδριάσεις, αἱ κυριώτεραι δὲ τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς κατὰ τὸ δεκάμηνον τοῦτο χρονικὸν διάστημα εἰσὶν αἱ ἑπόμεναι:

Α' **Ἔγκρισις βιβλίων.**— Ὑπεβλήθησαν τῇ ἐπιτροπῇ πρὸς ἔγκρισιν 6 βιβλία διδακτικὰ καὶ ἀναγνωστικὰ ἅπερ ἐνεκρίθησαν, πλὴν ἑνός.

Β' **Ἐκδοσις πτυχίων ἢ ἐνδεικτικῶν διδασκάλων.**— Ἐξεδόθησαν πρὸς διδασκάλους, αἰτήσει αὐτῶν, 11 τοιαῦτα ἐνδεικτικὰ χορηγοῦντα αὐτοῖς τὴν ἄδειαν τοῦ μετέρχεσθαι τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα (δημοδιδασκάλου ἢ ἑλληνοδιδασκάλου) ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὑπὸ εἰδικῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς γενομένης ἐξετάσεως αὐτῶν ἢ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀπαιτουμένων πιστοποιητικῶν ἐγγράφων τῶν σπουδῶν αὐτῶν.

Γ' **Κατάλογος διδακτικῶν βιβλίων.**— Ἡ ἐπιτροπὴ δι' ἐγκυκλίου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας, σταλείσης εἰς τὰς ἐφορίας τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως ἐκπαιδευτηρίων ζητήσασα ἀκριβεῖς καταλόγους τῶν κατὰ τὸ παρελθὸν σχολικὸν ἔτος 1886—1887 ἐν χρήσει διδακτικῶν βιβλίων, ἔλαβε τοιούτους πολλῶν ἐφοριῶν σχολείων προθυμηθεισῶν εἰς ἐκπλήρωσιν τῆς ἐντολῆς ταύτης. Αἱ ἀποστείλασαι τοὺς καταλόγους αὐτῶν ἐφορίαι καὶ σχολαρχίαι εἰσὶν αἱ ἑπόμεναι:

Ἡ σχολαρχία τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς.

Αἱ ἐφορίαι: τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰωακειμείου Παρθεναγωγείου·

τοῦ **Ζαππείου** Παρθεναγωγείου·

τοῦ Παρθεναγωγείου τῆς **Παλλάδος**·

τοῦ Παρθεναγωγείου τοῦ Ἁγίου Τάφου.

τῆς ἐν Σταυροδρομίῳ ἐνοριακῆς καὶ δημοτ. σχολῆς τῆς Παναγίας·

τοῦ ἐν Μ.Ρεύματι σχολαρχείου, δημοτικῆς σχολῆς καὶ Παρθεναγωγείου·

τοῦ ἐν Ὑψωμαθείοις σχολαρχείου, Κεντρ. παρθεναγωγείου καὶ νηπιαγωγείου τῆς ἐνορίας ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ τῆς δημοτικῆς σχολῆς τῆς Ἀναλήψεως·

τῶν σχολῶν καὶ τοῦ παρθεναγωγείου Διπλοκιονίου·

τῶν σχολῶν ἀρρένων καὶ θηλέων Βλάγκας·

τῆς δημοτικῆς σχολῆς καὶ τοῦ νηπιαγωγείου Ταξιαρχῶν ἐν Βλατᾷ·

τῆς δημοτικῆς σχολῆς Ξυλοπόρτης·

τῆς δημοτικῆς σχολῆς καὶ τοῦ παρθεναγωγείου Ξηροκρήνης·

τῆς δημοτικῆς σχολῆς Ἐδιρνεκαπίου·

τῆς δημοτικῆς σχολῆς Ἰωνιδῶν ἐν Νεοχωρίῳ·

τῆς δημοτικῆς σχολῆς, παρθεναγωγείου καὶ νηπιαγωγείου Ἐγρικαπίου·

τῶν ἐν Βεβεκίῳ σχολῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων·

τῆς ἐν Βελιγραδίῳ δημοτικῆς σχολῆς·

τῆς ἐν Πρόποσι Ταταούλων δημοτικῆς σχολῆς τῆς Εὐαγγελιστρίας.

Δ' **Διαφοραὶ ἐφοριῶν καὶ διδασκάλων.**— Ὑπεβλήθησαν τῇ ἐπιτροπῇ καὶ θεωρηθεῖσαι

δεόντως καὶ ἁρμοδίως ἐξωμαλύνθησαν 6 διαφοραὶ μεταξὺ ἐφοριῶν καὶ διδασκάλων ἐνοριῶν τινων τῆς πρωτευούσης πηγάζουσαι ἐκ παραβάσεως συμβολαίων, ἀκαίρου παύσεως διδασκάλων, καθυστερήσεως παλαιῶν μισθῶν ἢ ἄλλων ἐνοριακῶν διαιρέσεων.

Ε΄ **Ἐκθέσεις καὶ αἰτήσεις πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα.** — Ὑπεβλήθησαν τῇ Α. Θ. Παναγιότητι 9 ἐκθέσεις καὶ αἰτήσεις σχετιζόμεναι πρὸς τὰς ἐργασίας τῆς ἐπιτροπῆς.

ς΄ **Αἰτήσεις θέσεων καὶ βοηθημάτων παρὰ διδασκάλων.** — Ὑπεβλήθησαν 4 τοιαῦται τῇ ἐπιτροπῇ. Προκειμένου δὲ περὶ χρηματικῶν βοηθημάτων, ταῦτα διαφεύγουσιν ὅλως τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Π. Κ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ζ΄ Πλὴν τῶν ἀνωτέρω, ἡ Π. Κ. Ἐκπαιδ. Ἐπιτροπὴ ἐνησχολήθη εἰς τὸ ζήτημα τῆς ὁμοιομόρφου διδασκαλίας ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς δημοτικοῖς σχολείοις. Ἐπὶ τούτῳ δὲ συνεκάλεσε κατὰ τὸν Κανονισμὸν αὐτῆς εἰς συνδιάσκεψιν εἴκοσι τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει δοκιμωτέρων καθηγητῶν καὶ διδασκάλων, μεθ' ὧν συνεκρότησε 4 κοινὰς συνεδριάσεις, κατὰ τοὺς μῆνας μάϊον καὶ ἰούλιον τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἀποτέλεσμα τῆς συνδιασκέψεως ταύτης ὑπῆρξεν ἡ ὑπὸ εἰδικῆς ἐπιτροπῆς σύνταξις προγράμματος τετραετοῦς ὁμοιομόρφου διδασκαλίας διὰ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα (δυναμένου νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐν τοῖς παρθεναγωγείοις) ὅπερ ἐγκριθὲν ὑπὸ τῆς αὐτῆς συνελεύσεως καὶ ἐπικυρωθὲν ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. ἐξετυπώθη ἐν ἰδιαιτέρῳ τεύχει καὶ διανεμηθὲν εἰς τὰς ἐνορίας ἐφηρμόσθη ἐνταῦθά τε καὶ ἔν τισι τῶν ἐπαρχιῶν.

Ϛ΄.

Κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1887 **ἡ Κεντρικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ** συνῆλθεν εἰς 25 συνεδριάσεις.

1] Ἐκ τῶν ὑποβληθεισῶν αὐτῇ **αἰτήσεων πρὸς χειροτονίαν** ἐνέκρινε τὴν χειροτονίαν ἑνὸς ἱεροδιακόνου καὶ δύο ἱερέων, ὧν ὁ ἕτερος χρησιμεύσει ὡς ἱερεὺς τῆς σταυροπηγιακῆς ἐκκλησίας τῶν ἐν Ἐπιβάταις Ἀρχιγενείων Ἐκπαιδευτηρίων.

2] **Βιβλία ἐνέκρινε δύο**: τὸ Ἱεροτελεστικὸν τοῦ αἰδεσιμ. σχολάρχου τῆς ἐν Καισαρείᾳ Ροδοκανακείου Ἱερατικῆς Σχολῆς κ. Μακαρίου Τανταλίδου καὶ τὸν ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ «Νεολόγου» κ. Στ. Ι. Βουτυρᾶ ἐκδοθέντα «Ἱερὸν Συνέκδημον».

3] **Περὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου** ἐμερίμνησεν ὡσαύτως ἡ ἐπιτροπή, καταρτίσασα μὲν τὰ προγράμματα τῶν κατὰ τὴν ἁγίαν καὶ Μ. Τεσσαρακοστὴν καὶ τὴν νηστείαν τὴν πρὸ τῶν Χριστουγέννων κηρυξάντων τὸν θεῖον λόγον ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀποφασίσασα δὲ νὰ συνιστᾷ τοῖς ἀπὸ τοῦδε διορισθησομένοις ἱερατικῶς προεστῶσι τὴν ἀντὶ τοῦ Κοινωνικοῦ, κατὰ τὴν ἱερὰν λειτουργίαν, ἀνάγνωσιν τῆς ἑρμηνείας τοῦ Εὐαγγελίου τῆς ἡμέρας ἀπὸ τῶν Κυριακοδρομίων τοῦ ἀειμνήστου Θεοτόκη.

4] **Περὶ τῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς μαθήμασι στοιχειώσεως τοῦ κλήρου** τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως προνοοῦσα, ἀπεφάσισεν ὅπως εἰς τὸ ἑξῆς οἱ διοριζόμενοι εἴς τινα θέσιν ἱερεῖς καὶ διάκονοι παρουσιάζωνται πρότερον ἐνώπιον τῆς ἐπιτροπῆς, εἶτα δὲ ἐν γνώσει καὶ μετ' ἐπιδοκιμασίαν αὐτῆς ἀποστέλλωνται εἰς ἃς ἐγκριθῶσιν ἐνορίας, πρὸς δοκιμασίαν, ἀφοῦ καλῶς ἐξετασθῶσι τὰ κατ' αὐτούς, καὶ γνωσθῶσιν οἱ λόγοι τῆς ἀπὸ προτέρας θέσεως παραιτήσεως ἢ παύσεως αὐτῶν.

5] **Περὶ τῆς ἀξιοπρεποῦς συντηρήσεως τοῦ μεσαίου κλήρου** μεριμνῶσα, ἀπεδέξατο γνώμην ὅπως πᾶς ἱερεὺς διοριζόμενος εἴς τινα θέσιν διατηρῇ αὐτὴν τοὐλάχιστον ἐπὶ ἓν ἔτος, εἰ δὲ τυχὸν παρουσιάζονται ἀποχρῶντες λόγοι πρὸς παῦσιν, γίνηται τοῦτο μετὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Θεοφανείων.

6] Ἡ ἐπιτροπὴ συνεχῶς μεταπεμπομένη τοὺς προϊσταμένους τῶν ἱερῶν ναῶν ἐνουθέτει τούτους τὰ δέοντα.

Ζ΄.

Ἐν τῷ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις **Συμβολαιογραφείῳ** ἐν ἔτει 1887 συνετάχθησαν πράξεις συμβολαιογραφικαὶ 146, ὡς ἑξῆς:

Καταχωρηθέντα ἐν τῷ κώδηκι τῶν συμβολαίων ἐπεκυρώθησαν πιστοποιητικά:

βαπτίσεως	53
γάμου	15
συγγενείας	21
διαθῆκαι	2
πιστοποιητικὰ διὰ γάμον	2
πιστοποιητικὰ θανάτου καὶ ἀσθενείας	5
διάφορα ἐξοφλητικά, μαρτυρικά, καὶ πιστοποιητικά	15
πληρεξούσια	13
Ταῦτα πάντα προσήχθησαν ἔξωθεν· ἤτοι	126
Συνετάχθησαν δὲ ἐν τῷ Συμβολαιογραφείῳ	
πληρεξούσια	16
προικοσύμφωνα	3
εἰκονικὰ ἔγγραφα	1
τὸ ὅλον	146

Ἐκ τῆς δημοσιευομένης ταύτης στατιστικῆς τοῦ Συμβολαιογραφείου παρατηροῦμεν, ὅτι τὰ σπουδαιότερα τῶν ἐγγράφων, αἱ διαθῆκαι καὶ τὰ προικοσύμφωνα ἐκπροσωποῦσιν ἐλάχιστον ἀριθμὸν,

ἐνῷ ἡ ἐν τῷ γραφείῳ τούτῳ σύνταξις ὁμοίων ἐγγράφων πολλῶν δυσχερειῶν δύναται ν' ἀπαλλάξῃ ἐν περιστάσει τινὶ τοὺς ἐνδιαφερομένους.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΔΙΑΡΚΕΣ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΚΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ.

Δίκη μεταξὺ τῆς Ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων καὶ τῆς Ἐφορίας τῶν Σχολῶν Γαλατᾶ.

Δικαστικὴ ἔκθεσις κτλ.

ΤΟ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ ΕΔΡΕΥΟΝ
Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Συγκείμενον ὑπὸ τῶν παρόντων μελῶν αὐτοῦ τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Ρόδου Γερμανοῦ προέδρου, Ἴμβρου Παϊσίου, Χαλδείας Γερβασίου καὶ Δρυϊνουπόλεως Κλήμεντος, καὶ τῶν κκ. Ν. Ψυχάρη, Π. Φενερλῆ, Θ. Χριστοφορίδου, Στ. Χρυσίδου, Ν. Γεωργιάδου καὶ Κ. Πετρίδου, τὴν νόμιμον ἀποτελούντων ἀπαρτίαν.

Συνελθὸν ἐν τακτικῇ δημοσίᾳ συνεδριάσει τῇ 14 ὀκτωβρίου τοῦ ἔτους 1887, ἡμέρᾳ τετάρτῃ, ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ ὡρισμένῃ αἰθούσῃ αὐτοῦ, παρόντος καὶ τοῦ Α΄ γραμματέως αὐτοῦ Δ. Θ. Ξανθοπούλου, ὅπως δικάσῃ καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς ἐξῆς ὑποθέσεως :

Ἡ ἐφορία τῶν ἐν Γαλατᾷ ἐκπαιδευτηρίων τῆς ὀρθοδόξου κοινότητος διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 4386 καὶ ἡμερομ. 16 παρελθ. ὀκτωβρίου ἀγωγῆς αὐτῆς ἐξέθηκεν ὅτι τὰ εἰρημένα ἐκπαιδευτήρια συντηροῦνται ἀνέκαθεν ἐξ ἐπιχορηγήσεων διδομένων εἰς αὐτὰ ἐκ τῶν τεσσάρων ἐν Γαλατᾷ κοινοτικῶν ἐκκλησιῶν τῆς Παναγίας Καφφατιανῆς, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Νικολάου· ὅτι μέχρι μὲν τοῦ 1875 ἡ ἐξ ἑκάστου ναοῦ διδομένη εἰς αὐτὰ ἐπιχορήγησις ἦν μικροτέρα, ἀπὸ δὲ τοῦ 1875, ὁπότε ταῦτα προήχθησαν συνεστήθη δὲ καὶ παρθεναγωγεῖον, διὰ κοινῆς πράξεως τῶν ἐπιτροπῶν τῶν τεσσάρων ναῶν, ηὔξησεν ἔτι κατὰ χίλια γρόσια ἐκ μέρους τῶν τριῶν ναῶν Παναγίας, Χριστοῦ καὶ ἁγίου Νικολάου, μὴ ὑποβληθέντος εἰς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ὡς στερουμένου προσόδων, οὕτω δὲ καὶ ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Νικολάου δι' ἐπιστολῆς τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων, εἰς ἃ εἶναι οὗτος προσηρτημένος, γραφείσης κατ' αὔγουστον τοῦ 1875 ὑπεχρεώθη ἵνα, ἀντὶ χιλίων ὡς πρότερον, δίδῃ δισχίλια γρόσια κατὰ μῆνα· καὶ ὅτι οἱ μὲν τρεῖς ἄλλοι ναοὶ συνῳδὰ πρὸς τὰς ἐν λόγῳ ὑποχρεώσεις αὐτῶν τακτικῶς ἀποτίνουσιν εἰς τὴν ἐφορίαν τῶν ἐν Γαλατᾷ σχολῶν τὰ ὡρισμένα ποσά, ἡ ἐφορία ὅμως τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων πρὸς τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην συνεμορφώθη μόνον μέχρι τοῦ ἀπριλίου τοῦ 1880, ἔκτοτε δὲ, καίτοι ἐπανειλημμένως προσκληθεῖσα καὶ προτραπεῖσα, ἀρνεῖται ἵνα συμμορφωθῇ, ἐζητήσατο δὲ ὅπως, γενομένης δεκτῆς τῆς ἐν λόγῳ ἀγωγῆς, καταδικασθῇ ἡ ἐναγομένη ἐφορία ἵνα πληρώσῃ αὐτῇ γρ. 79 χιλ. καθυστεροῦντα ταῖς σχολαῖς Γαλατᾶ ἀπὸ τοῦ ἀπριλίου τοῦ 1880 μέχρι τοῦ μηνὸς ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. πληρόνῃ δὲ τοὐντεῦθεν γρ. 2000 κατὰ μῆνα, ἐπιβληθῶσι δὲ αὐτῇ καὶ τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη.

Τῆς ρηθείσης ἀγωγῆς παραπεμφθείσης δεόντως εἰς τὸ συμβούλιον τοῦτο, καὶ μετὰ τὴν νόμιμον προδικασίαν εἰσαχθείσης εἰς συζήτησιν ἐπὶ ἀκροατηρίου κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 12 νοεμβρίου ἐ. ἔ. παρέστησαν ἡ μὲν ἐνάγουσα ἐφορία διὰ τῶν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν ὑπ' αὐτῆς διορισθέντων πληρεξουσίων Θ. Ἀντωνιάδου καὶ Ἀθ. Παλαιολόγου, ἡ δὲ ἐναγομένη ἐφορία διὰ τοῦ Γ. Ἀποστολίδου, μὴ προσαγαγόντος μὲν πληρεξούσιον ἔγγραφον, δηλώσαντος δὲ ὅτι παρίσταται καὶ ὡς ἔφορος καὶ ὡς ἔχων προφορικὴν ἐντολὴν παρὰ τῆς ἐφορίας ἵνα ἀντιπροσωπεύσῃ αὐτὴν ἐν τῇ δίκῃ ταύτῃ. Ὁ Θ. Ἀντωνιάδης ἀρκεσθεὶς εἰς τὴν δήλωσιν ταύτην καὶ ἀναπτύξας καὶ προφορικῶς τὴν ἀγωγὴν ἐζητήσατο τὴν παραδοχὴν αὐτῆς, ὁ δὲ Γ. Ἀποστολίδης ᾧτινι ἐπετράπη ἡ συζήτησις ὑπὸ τὸν ὅρον τῆς προσαγωγῆς πληρεξουσίου ἐγγράφου, ἐπεκαλέσατο τὸ σιγίλλιον τοῦ 1861 ὡς περιέχον τοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Νικολάου προσηρτήθη εἰς τὰ Ἐθν. Νοσοκομεῖα, ἥτοι τὴν χορηγίαν 12 χιλ. γρ. ἐτησίως εἰς τὰ σχολεῖα Γαλατᾶ καὶ γρ. 6 χιλ. εἰς τὸ παρθεναγωγεῖον Φερτεκίου καὶ ἰσχυρίσθη ὅτι διὰ τοῦ κατὰ τὸ 1866 ἐκδοθέντος σιγιλλίου τῶν σχολείων Γαλατᾶ κατ' οὐδὲν ἐτροποποιήθησαν οἱ ὅροι τοῦ προηγουμένου σιγιλλίου, οὐδεμίαν δὲ ἔχει ὑποχρέωσιν ἡ ἐφορία τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων ἵνα προσέλθῃ εἰς ἀρωγὴν τοῦ κατόπιν συστηθέντος παρθεναγωγείου ἐν Γαλατᾷ, ὅτι πράγματι ἡ ἐφορία αὕτη ἔπεμψεν ἐπιστολὴν δηλοῦσαν ὅτι ἐδέχθη ἵνα αὐξήσῃ τὴν συνδρομὴν αὐτῆς, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης οὐδὲν γεννᾶται δικαίωμα διαρκοῦς ἀποδόσεως συνδρομῆς προελθούσης ἐξ αὐτοπροαιρέτου διαθέσεως, καὶ ὅτι ἄλλως ἡ πληρωμὴ τῶν ζητουμένων ποσῶν θέλει συντελέσει εἰς ματαίωσιν τοῦ ἀρχικοῦ σκοποῦ τῆς προσαρτήσεως τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου εἰς τὰ Ἐθν. Νοσοκομεῖα, ὡς δύναται ν' ἀποδειχθῇ ἐκ τῶν βιβλίων τῆς διαχειρίσεως τῆς ἐφορίας· ὁ Θ. Ἀντωνιάδης ἀποκρούσας τὸν τελευταῖον ἰσχυρισμὸν τοῦ πληρεξουσίου τῆς ἐναγομένης ἐφορίας, προσήγαγε δύο ἔντυπα βιβλία διαχειρίσεων αὐτῆς τῶν ἐτῶν 1879 καὶ 1880, ἐξ ὧν ἐξάγεται ὅτι ἡ ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐν Γαλατᾷ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ὅλων τῶν δαπανῶν ἔδωκεν εἰς τὴν ἐναγομένην ἐφορίαν περίσσευμα κατὰ μὲν τὸ ἔτος 1879 γρόσια 44,870 κατὰ δὲ τὸ 1880 γρόσια 84,818.50. Τὸ δὲ Συμβούλιον σκεψάμενον ἰδίᾳ ἀπεφήνατο ὅπως ὑποχρεωθῇ ἡ ἐναγομένη ἐφορία ἵνα κατὰ τὴν προσεχῆ δικάσιμον προσαγάγῃ τὴν περὶ τῆς αὐξήσεως τῆς συνδρομῆς ἐπιστολὴν αὐτῆς καὶ τὰ βιβλία τῆς διαχειρίσεως τῆς ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου Νικολάου τῶν τελευταίων ἐτῶν. Παραστάντων δ' αὖθις κατὰ τὴν δικάσιμον τῆς 10 δεκεμβρίου τῶν αὐτῶν πληρεξουσίων, ὁ Γ. Ἀποστολίδης κατέθηκε πληρεξούσιον ἔγγραφον ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26 νοεμβρίου, φέρον τὴν ὑπογραφὴν τοῦ κ. Λ. Ζαρίφη ὡς προέδρου τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων, δυνάμει δὲ αὐτοῦ διώρισε συμπληρεξουσίους αὐτοῦ τὸν Μ. Καραβοκυρὸν δικηγόρον καὶ τὸν Ἐμμ. Καβάδαν, διευθυντὴν τοῦ γραφείου τῆς ἐναγομένης ἐφορίας, ὁ δὲ Μ. Καραβοκυρὸς προὐβάλετο τὴν ἔνστασιν τῆς νομιμοποιήσεως τῆς ἐναγούσης ἐφορίας, καὶ ἐζητήσατο ἵνα ὑποχρεωθῇ αὕτη ὅπως προσαγάγῃ τοὺς τίτλους, δυνάμει τῶν ὁποίων παρουσιάζεται ὡς ἐνάγουσα· ἰσχυρισθέντος δὲ του Θ. Ἀντωνιάδου ὅτι, ὡς ληξάσης τῆς συζητήσεως ἀπὸ τῆς προπαρελθούσης συνεδριάσεως, οὐδὲν ἕτερον ὑπολείπεται, ἢ ὅπως διασκεφθῇ τὸ Συμβούλιον, ἀφ' οὗ οἱ ἀντίδικοι καταθέσωσι τὰ ζητηθέντα παρ' αὐτῶν ἔγγραφα καὶ ἀπαγγείλῃ τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ, καὶ ὅτι ἡ ἔνστασις

τῆς νομιμοποιήσεως ὡς μὴ γενομένη ἐγκαίρως ἐκαλύφθη, ὁ Μ. Καραβοκυρὸς ἀντέταξεν ὅτι ἡ ἔνστασις τῆς νομιμοποιήσεως οὐδέποτε καλύπτεται, δύναται δὲ ἵνα προταθῇ κατὰ πᾶσαν τῆς δίκης στάσιν, ὁ δὲ Γ. Ἀποστολίδης προσέθηκεν ὅτι ἐκ τῆς ἀποφάσεως, ἣν ἔλαβε τὸ Συμβούλιον κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν, ὅπως προσέλθωσιν ἐνώπιον αὐτοῦ σήμερον ἑκάτερα τὰ μέλη, καὶ ἐκ τῆς κλήσεως, ἣν ἐκοινοποίησεν ὁ ἀντίδικος τῇ ἐναγομένῃ ἐφορίᾳ, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῆς διαταχθείσης προσαγωγῆς ἐγγράφων σχετικῶν πρὸς τὴν ὑπόθεσιν, ἐξάγεται ἀρκούντως ὅτι προὔκειτο οὐχὶ περὶ διασκέψεως ἀλλὰ περὶ συζητήσεως. Τὸ δὲ Συμβούλιον διασκεψάμενον καὶ κατιδὸν ὅτι ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν ζητηθέντων ἐγγράφων ἐξήρτηται ἡ ἐξακολούθησις ἢ μὴ τῆς συζητήσεως, καὶ ὅτι εἶναι ὀρθὴ ἡ ἔνστασις τῆς νομιμοποιήσεως, ἣν προὔτεινεν ὁ πληρεξούσιος τῆς ἐναγομένης ἐφορίας, ἀπεφήνατο τὴν ἀπόρριψιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ πληρεξουσίου τῆς τελευταίας, κηρύξαν ὅτι εἰσέτι δὲν ἔληξεν ἡ συζήτησις, καὶ τὴν παραδοχὴν τῆς ἐνστάσεως τῆς νομιμοποιήσεως· ἀπαγγελθείσης δὲ τῆς ἀποφάσεως ταύτης αὐθωρεὶ τοῖς διαδίκοις ἐπὶ ἀκροατηρίου ὑπὸ τοῦ ἁγίου προέδρου, ὁ Θ. Ἀντωνιάδης ἀντέταξεν ἐναντίον τῆς ἐν λόγῳ ἐνστάσεως ὅτι ἡ ἐνάγουσα ἐφορία ὑπάρχει ἐπισήμως διωρισμένη τοιαύτη διὰ πρακτικοῦ τῆς κοινότητος, ὅπερ εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν, δὲν κατέθηκε δὲ εἰς τὸ γραφεῖον διότι οὐδεμία ἠγέρθη κατ'αὐτῆς ἔνστασις, ἐπεκαλέσατο δὲ καὶ τὴν μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῶν Πατριαρχείων ἀλληλογραφίαν πρὸς βεβαίωσιν ὅτι ὑπάρχει καὶ παρ'αὐτῶν ἀνεγνωρισμένη· ὁ δὲ Ἀθ. Παλαιολόγος προσέθηκεν ὅτι καὶ παρὰ τῆς ἀντιδίκου ἐφορίας ὑπάρχει ἀνεγνωρισμένη ἡ ἐνάγουσα ἐφορία, ὡς δύναται ἵνα ἀποδείξῃ ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ ἰδίου ζητήματος ἀνταλλαγείσης μεταξὺ τῶνδύο ἐφοριῶν ἀλληλογραφίας.

Τὸ δὲ Συμβούλιον σκεψάμενον, ἐπειδὴ ἑκάτερα τὰ διάδικα μέρη δὲν εὑρίσκονται ἐν τάξει, διότι ἐκτὸς τῆς ἐναγούσης ἐφορίας, ἥτις ὀφείλει ἵνα νομιμοποιήσῃ ἑαυτήν, προσάγουσα τοὺς τίτλους τῆς ἰδιότητος αὐτῆς, ἐπίσης καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Γ. Ἀποστολίδου προσαχθὲν πληρεξούσιον ἐθεωρήθη ἐξ ἐπαγγέλματος μὴ σύμφωνον πρὸς τοὺς τύπους, διότι μόνος ὁ πρόεδρος τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων δὲν δικαιοῦται ἵνα διορίσῃ πληρεξούσιον, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχῃ πρακτικὸν τῆς ἐφορίας, οὗτινος δέον ἵνα γένηται μνεία ἐν τῷ πληρεξουσίῳ ἐγγράφῳ, ἀπεφήνατο κοινῇ ὅπως ἐπιβληθῇ εἰς ἀμφότερα τὰ διάδικα μέρη τὸ χρέος, ἵνα κατὰ τὴν προσεχῆ δικάσιμον προσέλθωσιν ἄνευ κλήσεως, καὶ προσαγάγωσιν ἡ μὲν ἐνάγουσα ἐφορία διὰ τῶν πληρεξουσίων αὐτῆς τοὺς τίτλους τῆς ἰδιότητος αὐτῆς, ὁ δὲ Γ. Ἀποστολίδης νέον τακτικὸν πληρεξούσιον· ἐφ' ᾧ κατὰ τὴν δικάσιμον τῆς 17 ἐ. μ. παρέστησαν ἡ μὲν ἐνάγουσα ἐφορία διὰ τῶν μελῶν αὐτῆς Ν. Φωτιάδου καὶ Μ. Λενοῦ καὶ τῶν πληρεξουσίων αὐτῆς Θ. Ἀντωνιάδου καὶ Ἀθ. Παλαιολόγου, οἵτινες κατέθηκαν πιστοποιητικὸν φέρον ἡμερομηνίαν 13 ἐ. μ. τὰς σφραγῖδας τῶν ἐπιτροπῶν τῶν τεσσάρων ἐκκλησιῶν Γαλατᾶ καὶ τὰς ὑπογραφὰς τῶν ἐν αὐταῖς ἱερατικῶς προϊσταμένων, καὶ διαλαμβάνον ὅτι ἔφοροι τῶν ἐκπαιδευτηρίων Γαλατᾶ νομίμως ἐκλελεγμένοι μέχρι μὲν τῆς 29 ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἦσαν οἱ κ. κ. Ν. Φωτιάδης, Α. Πηνιατῶρος καὶ Σ. Α. Σιδερόπουλος, ἀπὸ δὲ τῆς 29 ὀκτωβρίου καὶ ἐφεξῆς ἀποτελοῦσι τὴν ἐφορίαν οἱ κ.κ. Ν. Φωτιάδης Ἀθ. Πηνιατῶρος καὶ Μ. Λενός, ἡ δὲ ἐναγομένη διὰ τοῦ Γ. Ἀποστολίδου, ὅστις προσήγαγε νέον πληρεξούσιον ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15 ἐ. μ. καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ διορισθέντων κατὰ τὴν προλαβοῦσαν συνεδριάσεσιν Μ. Καραβοκυροῦ καὶ Ἐμμ. Καβάδα. Γενομένης δὲ ἐνστάσεως ὑπὸ τοῦ Μ. Καραβοκυροῦ ὅτι τὸ προσαχθὲν ὑπὸ τῆς ἀντιδίκου ἐφορίας ἔγγραφον ὡς μὴ ὂν πρακτικὸν ἐκλογῆς δὲν ἐπαρκεῖ εἰς νομιμοποίησιν αὐτῆς, ὁ Ἀθ. Παλαιολόγος ἀντέταξεν ὅτι διὰ τοῦ ἐγγράφου τούτου πιστοποιεῖται ἀκριβῶς ὅτι ἡ ἐφορία τῶν σχολῶν Γαλατᾶ εἶναι νομίμως ἐκλελεγμένη, ὅπερ μηδεμίαν ἐπιδέχεται ἀντίρρησιν, τὸ δὲ Συμβούλιον σκεψάμενον ἰδίᾳ παρεδέξατο κοινῇ ὅτι τὸ ἐν λόγῳ ἔγγραφον ἀρκούντως ἀποδείκνυσι τὴν ἰδιότητα τῆς ἐναγούσης ἐφορίας ὡς νομίμως ὑφισταμένης. Ἀπαγγελθείσης δὲ τῆς ἀποφάσεως ταύτης αὐθωρεὶ τοῖς διαδίκοις ὑπὸ τοῦ ἁγίου προέδρου προέβησαν ἑκάτεροι εἰς τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας καὶ ἐξητήσαντο οἱ μὲν τὴν παραδοχήν, οἱ δὲ τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀγωγῆς.

Τὸ Συμβούλιον σκεψάμενον ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 79 καὶ ἡμερομηνίαν 17 δεκεμβρίου 1886 ἀπόφασιν. δι' ἧς καταδικάζει τὴν ἐναγομένην ἐφορίαν τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων ἵνα ἀποδώσῃ τῇ ἐναγούσῃ ἐφορίᾳ τῶν σχολῶν Γαλατᾶ τὰ ἀπὸ τοῦ ἀπριλίου τοῦ 1880 μέχρι ὀκτωβρίου 1886 καθυστεροῦντα μηνιαῖα, ἀνερχόμενα εἰς γρόσια 79 χιλιάδας, ἐφεξῆς δὲ πληρόνῃ δισχίλια γρόσια κατὰ μῆνα. (ἕπεται τὸ τέλος).

Η ΑΓΑΠΗ
ΕΝ ΤΩΙ ΠΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΟΣΜΩΙ*

Ὀλιγώτερον τῆς θρησκείας προῆγε τὴν φιλανπίαν καὶ ἀγάπην ἡ φιλοσοφία. Λίαν δικαίως ὁ Λακτάντιος, εἷς τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων τοῦ τετάρτου αἰῶνος, τὸν λόγον ποιούμενος περὶ τῆς διαφορᾶς τοῦ χριστιανικοῦ καὶ ἐθνικοῦ κόσμου ἐκφωνεῖ τοῖς ἐθνικοῖς: ἡ εὐσπλαγχνία καὶ ἡ φιλανθρωπία εἶναι ἀρεταὶ προσιδιάζουσαι τοῖς δικαίοις καὶ τοῖς λατρευταῖς τοῦ Θεοῦ· περὶ τούτων οὐδὲν γινώσκει ἡ φιλοσοφία[17]. Ἡ ἄρχουσα ἀρχὴ ἐν τῇ ἠθικῇ τῶν ἀρχαίων εἶναι ὁ ἐγωϊσμός· καὶ αὐτὸς ἔτι ὁ Πλάτων, εἷς τῶν εὐγενεστέρων ἀντιπροσώπων τοῦ ἀρχαίου κόσμου, δὲν εἶναι ἀπηλλαγμένος τούτου· ὡς γνωστόν, σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου κατὰ Πλάτωνα εἶναι τὸ ὁμοιοῦσθαι Θεῷ[18], ὅστις ἀγαθὸς ὢν, εἶναι ἡ αἰτία πάντων τῶν ὀρθῶν καὶ τῶν καλῶν[19], ἐκ τοῦ σκοποῦ δὲ τούτου κατ' ἀνάγκην ἕπεται ὅτι ἐν τῇ ἰδανικῇ αὐτοῦ πολιτείᾳ, ὡς νόμον αὐτὸς δὲν ἠδύνατο νὰ θέσῃ τὴν εὐπραγίαν μιᾶς μόνον τάξεως ἀνθρώπων ἀλλὰ πάντων τῶν γενῶν, τὰ ὁποῖα οὕτω πως ὑπὸ τοῦ νόμου δέον πρὸς ἄλληλα νὰ συναρμόττωνται, ὥστε μεταδιδόναι ἀλλήλοις τῆς ὠφελείας, ἣν

* Συνέχεια ἀπὸ σελίδος 59—60 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.
17. Lactant Inst. div. 6, 10. 18. Πολιτ. 10, 613.
19. Αὐτόθ. 7. 517.

ἂν ἕκαστος τὸ κοινὸν δυνατοὶ ὦσιν ὠφελεῖν[20]. Καὶ ὅμως ὁ Πλάτων δὲν ἐξικνεῖται εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς εὐποιΐας, ἐνῷ ἡ σειρὰ τῶν σκέψεων ἦγεν αὐτὸν εἰς τοῦτο· ἐν τῇ πολιτείᾳ αὐτοῦ οὐδαμοῦ ἁπαντᾷ ἡ εὐποιΐα· οἱ ἐπαῖται εἶναι ἐν γένει ἀποκεκλεισμένοι ἐντεῦθεν, ὡς ταράσσοντες τὴν κοινὴν εὐημερίαν· ἐάν τις δημιουργὸς ἀσθενήσῃ, ὁ ἰατρὸς δὲν ἔχει καθῆκον νὰ φροντίσῃ περὶ αὐτοῦ, διότι ἐὰν δὲν δύναται νὰ ἀντιστῇ εἰς τὴν νόσον, ἀνάγκη νὰ ἀποθάνῃ· ἄλλως τε ἡ ζωὴ τοιούτου ἀνθρώπου οὐδένα ἄλλον ἔχει σκοπόν, εἰμὴ νὰ ἐξασκῇ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ· ἀφοῦ δὲ ἕνεκα τῆς ἀσθενείας δὲν εἶναι ἱκανὸς πρὸς τοῦτο, ἡ ζωὴ αὐτοῦ οὐδεμίαν ἔχει ἀξίαν[21]. Πολλῷ πλέον τοῦ Πλάτωνος, ὁ ἐγωϊσμὸς καταφαίνεται ἐν τῇ ἠθικῇ τοῦ Ἀριστοτέλους. Τὸ ἰδανικὸν τοῦ Σταγειρίτου εἶναι ὁ μεγαλόψυχος, ὅστις εἰς ἑαυτὸν μόνον ἀφορῶν, τῶν πάντων καταφρονεῖ, οὐδενὸς δεόμενος· ἐντεῦθεν ὡς περιγράφει τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ μεγαλόψυχος δὲν μεταβαίνει εἰς μέρη, ἔνθα ἀποδίδοται ἀξία τις ἢ ἐκεῖ ὅπου ἄλλοι ἤδη πρωτεύουσιν, εἶναι δὲ ἐν γένει ἀργὸς καὶ μελητής, ἐκτὸς μόνον ἔνθα ὑπάρχει μεγάλη τιμὴ ἢ ἔργον· ὁ μεγαλόψυχος εἶναι περαιτέρω καταφρονητικὸς τῶν ἄλλων καὶ διὰ τοῦτο λέγει πάντοτε τὴν ἀλήθειαν, ἐκτὸς ἐὰν εἰρωνεύηται, εἶναι δὲ συνήθως εἴρων πρὸς τὸν ὄχλον· δὲν εἶναι θαυμαστικός, διότι οὐδὲ ὑπάρχει δι' αὐτὸν μέγα τι, τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ προκαλέσῃ τὸν θαυμασμὸν αὐτοῦ· ἀλλὰ καὶ ἡ κίνησις τοῦ μεγαλοψύχου εἶναι βραδεῖα καὶ ἡ φωνὴ βαρεῖα καὶ ἡ λέξις στάσιμος, διότι ἐκεῖνος, δι' ὃν ὀλίγα ὑπάρχουσι σπουδαῖα δὲν σπεύδει συνήθως οὐδὲ εἶναι σύντονος, ἀφοῦ οὐδὲν θεωρεῖ μέγα[22]. Ἐντεῦθεν μεταξὺ τῶν ἀρετῶν, περὶ ὧν ποιεῖται ὁ Ἀριστοτέλης λόγον ἐν τῇ ἠθικῇ αὐτοῦ, οὐδαμῶς ἠδύνατο νὰ καταριθμήσῃ τὴν εὐποιΐαν· ἁπαντᾷ βεβαίως ἐνταῦθα ἡ ἐλευθεριότης, ὡς ἡ μεσότης τῆς ἀνελευθερίας καὶ ἀσωτίας, ἀλλ' αὐτὴ παρέχει ἐκ τῶν ἀγαθῶν αὐτῆς τοῦ καλοῦ ἕνεκα καὶ ὀρθῶς καὶ οἷς δεῖ καὶ ὅσα δεῖ καὶ ὅτε[23], ὥστε ὁ ἐλευθέριος, καθὼς καὶ ὁ μεγαλοπρεπὴς δὲν δίδει κατ' Ἀριστοτέλην ἕνεκα εὐποιΐας καὶ ἀγάπης, ἀλλὰ τοῦ καλοῦ ἕνεκα[24], κυρίως λοιπὸν εἰπεῖν δι' ἑαυτὸν καὶ ὅπως κοσμῆται ἀπὸ τῶν ἀρετῶν τούτων. Ἐνταῦθα ὅμως ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης ἐν τῇ περαιτέρω ἐκθέσει τῆς ἐλευθεριότητος προστίθησιν ὅτι αὐτὴ δὲν συνίσταται κυρίως ἐν τῷ πλήθει τῶν διδομένων ἀλλ' ἐν τῇ τοῦ διδόντος ἕξει· ἐπίσης προκειμένου περὶ φιλίας, διακρίνων τὰ διάφορα αὐτῆς εἴδη, προτιμᾷ τὴν διὰ τὸ ἀγαθὸν φιλίαν[25], ἐν οἷς κοινόν τι ὑπάρχει, καὶ ἑπομένως κατὰ τοῦτο δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ὑπάρχῃ φιλία μεταξὺ ἀνίσων καὶ ἀνομοίων, οὕτω π. χ. μεταξὺ δεσπότου καὶ δούλου, ἐξυψοῦται ὅμως εἰς τὴν ὑψηλὴν ἰδέαν ὅτι καὶ πρὸς τὸν δοῦλον, ὡς ἄνθρωπον δύναταί τις νὰ συνάψῃ φιλίαν[26]. Μετὰ τούτου στενῶς συνδέεται καὶ ὅ,τι λέγει περὶ τοῦ Ἀριστοτέλους Διογένης ὁ Λαέρτιος, ὅτι δηλαδὴ ὀνειδιζόμενός ποτε ὅτι πονηρῷ ἀνθρώπῳ ἐλεημοσύνην ἔδωκεν, οὐ τὸν τρόπον εἶπεν, ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον ἠλέησα[27]. Ταῦτα πάντα εἶναι ἀληθῆ καὶ κατά τινα τρόπον τὰς ἐκφράσεις ταύτας δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς μαρτυρίας ψυχῆς φύσει χριστιανικῆς (testimonia animæ naturaliter christianæ)· ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι αὗται οὐδεμίαν σημασίαν ἐπὶ τοῦ ὅλου συστήματος ἔχουσι καὶ μάλιστα ἡ περὶ δούλων θεωρία, τοῦθ' ὅπερ ἀναγνωρίζων καὶ ὁ περιφανὴς Zeller θεωρεῖ αὐτὰς ὡς τιμώσας τὸν Ἀριστοτέλην ἀσυνεπείας[28], ἔπειτα παρατηροῦμεν καὶ τοῦτο, ὅτι βάσις τῆς φιλίας εἶναι τὸ ἴδιον συμφέρον καὶ ὁ ἐγωϊσμός, ἄνευ γὰρ φίλων οὐδεὶς ἕλοιτ' ἂν ζῆν ἔχων τὰ λοιπὰ ἀγαθά, ἄτοπον δὲ καὶ τὸν μονώτην ποιεῖν τὸν μακάριον· οὐδεὶς γὰρ ἕλοιτ' ἂν κατ' αὐτὸν τὰ πάντ' ἔχειν ἀγαθά· πολιτικὸν γὰρ ἄνθρωπος καὶ συζῆν πεφυκὸς[29], ἡ δὲ ἐλευθεριότης καὶ ἡ εὐποιΐα δὲν πηγάζει κυρίως ἐκ τῆς ἀγάπης, ἀλλ' ἐκ τῆς σκέψεως, ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶναι ἄξιον τοῦ σπουδαίου ἀνδρός· ὁ σπουδαῖος πολλὰ πράττει ὑπὲρ τῶν φίλων καὶ τῆς πατρίδος, παρέχει χρήματα, τιμάς, ἀγαθὰ κ.τ.λ. διότι ἀντὶ πάντων περιποιεῖται ἑαυτῷ τὸ ἄριστον[30]. Ἀλλ' ἀπέναντι τούτων εἰς ποίαν τρομερὰν ἀντίθεσιν δὲν διατελοῦσιν οἱ λόγοι τοῦ ἀποστόλου, ὅτι ἡ ἀγάπη οὐ ζητεῖ τὸ ἑαυτῆς;

(ἕπεται συνέχεια)

20. Αὐτόθι 7, 519. 21. Αὐτόθι 3, 406. 22. Ἀριστοτ. Ἠθ.Νικομ. βιβλ. 4, κεφ. 3. 23. Ἠθικ. Νικομ. 4, 1, 12. 24. Ἐνθ'ἀνωτ. 4, 2, 7.

25. Ἐνθ'ἀνωτ. 8, 4. 26. Ἐνθ'ἀνωτ. ἡ μὲν οὖν δοῦλος, οὐκ ἔστι φιλία πρὸς αὐτόν, ἢ δ'ἄνθρωπος· δοκεῖ γὰρ εἶναί τι δίκαιον παντὶ ἀνθρώπῳ πρὸς πάντα τὸν δυνάμενον κοινωνῆσαι νόμου καὶ συνθήκης· καὶ φιλίας δὴ καθόσον ἄνθρωπος. 27. Διογ. Λαερτ. βιβλ. 5, 1, 17. 28. Geschichte der Griech. Philos. Τόμ. Β', 2, σελ. 539, ἔκδ. 6'. 29. Ἠθικ. Νικομ. βιβλ. 8, κεφ. 1, καὶ βιβλ. 9, κεφ. 9. 30. Ἀληθὲς δὲ τὸ περὶ τοῦ σπουδαίου, καὶ τὸ τῶν φίλων ἕνεκα πολλὰ πράττειν καὶ τῆς πατρίδος, κἂν δέῃ, ὑπεραποθνήσκειν· προσίεται γὰρ καὶ χρήματα καὶ τιμὰς καὶ ὅλως τὰ περιμάχητα ἀγαθά, περιποιούμενος ἑαυτῷ τὸ καλόν... ἐν ἅπασι δὲ τοῖς ἐπαινετοῖς ὁ σπουδαῖος φαίνεται ἑαυτῷ τοῦ καλοῦ πλέον νέμων· βιβλ. 9, κεφ. 8.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ. — ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 13 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1888 ΑΡΙΘ. 9.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ρόδου **Γερμανὸς** (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδ. **Γρ. Παλαμᾶς**
Γεράσ. Σ. Δώριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης** (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται γροσίων 2

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Ρόδου κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερολ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά—Καταστατικαὶ πληροφορίαι περὶ τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν πράξεων τῶν Πατριαρχείων (1887)· Η'] Πρωτόκολλον τῶν Πατριαρχείων—Δικαστικά: Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον. Δίκη μεταξὺ τῆς ἐφορίας τῶν Ε. Φ. Καταστημάτων καὶ τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Γαλατᾶ—Αἱ ἀρχαιότεραι τῶν καθ' ἡμᾶς θεολογικῶν σχολῶν—Ἡ ἀγάπη ἐν τῷ πρὸ Χριστοῦ κόσμῳ ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Φιλαρέτου Βαφείδου (συνέχεια).

Παράρτημα—Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 65—72).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ ἐκλογὴ τῶν νέων μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐγένετο ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδριάσει τῆς προχθὲς δευτέρας (11), τριῶν μὲν ἐκ τῶν νέων συνοδικῶν κληθέντων ἀριστίνδην ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, τριῶν δὲ κατὰ τὸ ἐν ἐνεργείᾳ Συνταγμάτιον καὶ τοὺς Κανονισμούς. Κατ' αὐτούς, ἀποσυρομένων, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐν τῇ ἱερᾷ συνόδῳ διετοῦς αὐτῶν συνεδρεύσεως, τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Βερροίας καὶ Ρόδου, ἐκ τῶν τῆς Α΄ στήλης τοῦ Συνταγματίου, Μιτυλήνης καὶ Ἴμβρου ἐκ τῶν τῆς Β΄ στήλης, Χαλδείας καὶ Δρυϊνουπόλεως ἐκ τῶν τῆς Γ΄, ἡ Α.Θ.Π. ἐκάλεσεν ὡς μέλη τῆς ἱερᾶς συνόδου διὰ τὸ ἔτος 1888—1889 τοὺς σεβασμ. μητροπολίτας Ρόδου, Μιτυλήνης καὶ Ἴμβρου ἀριστίνδην, ἐγκριθέντος ἤδη ὅπως, ἐκ τῶν κατ' ἔτος ὀνομαζομένων ἓξ συνοδικῶν, οἱ μὲν τρεῖς καλῶνται κατὰ τὸ Συνταγμάτιον, οἱ δὲ τρεῖς ἀριστίνδην· προβαλόντος δὲ σπουδαίους ἐπαρχιακοὺς λόγους τοῦ σεβ. μητροπολίτου Μιτυλήνης κ. Κωνσταντίνου, ἐκλήθη ὁ πανιερ. μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἀθανάσιος. Κατὰ δὲ τὸ Συνταγμάτιον προσεκλήθησαν οἱ πανιερ. μητροπολῖται Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης Ἱερώνυμος, Ἀγκύρας Γεράσιμος καὶ Βιζύης Κωνστάντιος. Ὥστε τὴν ἱερὰν σύνοδον διὰ τὸ 1888—1889 ἀποτελοῦσιν οἱ σεβασμ. μητροπολῖται Νικαίας, Δέρκων, Ρόδου, Νικοπόλεως (ἐκ τῶν τῆς Α΄ στήλης), Ἀγκύρας, Βιζύης, Λήμνου, Ἴμβρου (ἐκ τῶν τῆς Β΄), Βοδενῶν, Σισανίου, Μογλενῶν καὶ Χαλεπίου (ἐκ τῶν τῆς Γ΄). Τῶν νέων σεβασμ. συνοδικῶν ἀνηγγέλθη ἡ ἐκλογὴ διὰ τακριρίου τῆς Α. Θ. Π. εἰς τὴν Υ. Πύλην, ἐστάλησαν δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις αὐτῶν διαμένοντας πατριαρχικαὶ ἐπιστολαί, ὅπως ὧσιν ἐνταῦθα, κατὰ τοὺς Κανονισμούς, πρὸ τῆς 25 προσεχοῦς μαρτίου.

— Ἡ Μ. Ἐκκλησία, δι' Ἀποδείξεως τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας, ἀνήγγειλε τοῖς κατοίκοις τῶν ἐνοριῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ὅτι, συνεπείᾳ τῆς ἔν τισι συνοικίαις ἐπισκήψεως τῆς εὐφλογίας, ἡ σεβ. Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις κατὰ τὴν φιλόστοργον μέριμναν τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου, ὥρισεν ἐπὶ τούτῳ ἀριθμὸν ἐμβολιαστῶν καὶ κοινὰ μέρη, εἰς ἃ οἱ ἀνάγκην ἔχοντες προσερχόμενοι νὰ ἐμβολιάζωνται. Ἐπὶ τούτῳ προετράπησαν οἱ ὀρθόδοξοι κάτοικοι τῆς πρωτευούσης ὅπως ἐγκαίρως ἐπωφεληθῶσιν ἐκ τῆς πατρικῆς ταύτης μεριμνης τῆς σεβ. Κυβερνήσεως.

— Τῇ πέμπτῃ (7) ἐγένετο ἡ κατ' ἔτος εἰθισμένη ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τῶν Χριστουγέννων ἐπίσκεψις ἐκ

μέρους τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον τῶν Γρηγοριανῶν ἀρμενίων, μεταβάντων τοῦ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου κ. Κοσμᾶ καὶ τοῦ πατριαρχικοῦ ἐπόπτου τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως σχολείων ἀρχιμ. κ. Ἀθ. Ἡλιάδου, μετὰ τοῦ ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ἐξοχ. Παυλάκη βέη Φενερλῆ καὶ τοῦ ἐνδοξ. καπικεχαγιᾶ τῶν Πατριαρχείων Σταυράκη ἐφένδη Ἰωαννίδου. Τὴν πατριαρχικὴν πρεσβείαν ἐδεξιώσατο προφρόνως ὁ μακαρ. πατριάρχης κ. Χαρουτιοὺν Βαχαπεδιάν, ὅστις καίπερ παρηγημένος κατῆλθεν εἰς τὸ ἀρμενικὸν Πατριαρχεῖον.

—Δευτερεύων τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἀντὶ τοῦ τέως τοιούτου, διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τῷ παρελθόντι σαββάτῳ ὁ ἐκ τῶν τελειοφοίτων τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογ. σχολῆς ἱερολ. κ. Ἰωακεὶμ Σγουρός.

— Τῇ παρασκευῇ (8) ἀντεπεσκέψατο ἐκ μέρους τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ὁ πανοσιολ. Μ. πρωτοσύγκελλος ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἐκ τῶν πατριαρχικῶν γραμματέων κ. Ἰω. Δ. Ταντα-λίδου τοὺς Ἐξ. πρεσβευτὰς Ἀγγλίας καὶ Περσίας· τῇ κυριακῇ ὁ ἱερολ. νομικὸς σύμβουλος τῶν Πατριαρχείων κ. Γεράσιμος Σ. Δώριζας τὴν Α. Ἐξ. τὸν πρεσβευτὴν τῆς Σερβίας κ. Νοβάκοβιτς, πρὸ διημέρου εἰς Φανάριον κατελθόντα πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

— Ἐν ἐφημερίσι τισὶν ἐσχάτως ἐδημοσιεύθη ἐσφαλμένη εἴδησις περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Νικαίας κλείσεως τοῦ ναοῦ τοῦ χωρίου Παπουτσὰκ-δερβέντη, διὰ καθυστέρησιν ἐπιχορηγήσεως. Τὸ πρᾶγμα διεστράφη, ἀτυχῶς. Ὁ αὐτόθι ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος κρατήσας δικαιώματά τινα τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως ἀνεχώρησεν εἰς τὰ ὄρη μακρὰν τοῦ χωρίου, ὁ δὲ θεοφ. ἐπίσκοπος Λεύκης κ. Λεόντιος, ἔλαβε τὰς κλεῖδας τοῦ ναοῦ, ἀπεκδεχόμενος μὲν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἐπιτρόπου, ἀφήσας δὲ ἐλεύθερον τὸν ἱερέα, ὃν εἰς οὐδεμίαν ὑπέβαλεν ἐκκλησιαστικὴν ποινήν, ὡς ἐγράφη. Τὴν πρᾶξιν ταύτην μαθὼν ὁ σεβ. μητροπολίτης Νικαίας, ἔγραψε πρὸς τὸν ἐπίσκοπον, παραγγείλας αὐτῷ ὅπως παραδώσῃ τὰς κλεῖδας τοῦ ναοῦ τοῖς ἐκεῖ χριστιανοῖς, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Ρωσσικὴ Ἐκκλησία.—Τῇ 12 παρελθόντος δεκεμβρίου, ὁ αὐτοκράτωρ πασῶν τῶν Ρωσσιῶν ἐπεκύρωσε τὴν ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Συνόδου γενομένην ἐκλογὴν τοῦ πανοσιολ. ἀρχιμανδρίτου Βλαδιμήρου διευθυντοῦ τῆς ἐν Χάλκῃ Ἱερατικῆς Σχολῆς εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν θρόνον Ἀλεντίου καὶ Ἀλιασκινίου ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅπως ἡ χειροτονία αὐτοῦ γένηται ἐν Πετρουπόλει.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

περὶ τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν πράξεων τῶν Πατριαρχείων.

Η'.

Πρωτόκολλον τῶν Πατριαρχείων.

Παρατιθέμεθα ὧδε ἀκριβῆ στατιστικὴν σημειώσιν τῶν πρωτοκολληθέντων ἐγγράφων διαφόρου φύσεως τῶν διεξαχθέντων ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἢ δι' αὐτῶν:

Α'.

Ἔγγραφα εἰσελθόντα.

Γράμματα ἀρχιερέων, ἡγουμένων κλπ.	1283
αἰτήσεις κοινοτήτων, ἐφοροεπιτροπῶν ἐνοριῶν, ἐκπαιδευτικῶν καὶ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων	465
αἰτήσεις ἰδιωτικαὶ	575
κυβερνητικοὶ τεσκερέδες	138
γνωμοδοτήσεις διαφόρων ἐπιτροπῶν	136
τηλεγραφήματα διαφόρων	190
γράμματα αὐτοκεφάλων ἐκκλησιῶν καὶ πατριαρχῶν καὶ ἑτεροδόξων ἐκκλησιῶν	27
ἐκθέσεις πατριαρχικῶν ἐξάρχων	17
ἐκθέσεις διαφόρων ἐπιτροπῶν	19
γράμματα ξένων ἀρχῶν, πρεσβειῶν κλπ.	26
ἀγωγαὶ	59
ἐφέσεις	19
ἀναψηλαφήσεις	2
ἀνακοπαὶ	5
ἀναιρέσεις	3
τὸ ὅλον	2964

Β'.

Ἔγγραφα ἐξελθόντα.

Πατριαρχικαὶ ἐπιστολαὶ καὶ πιττάκια εἰς ἀρχιερεῖς, ἡγουμένους κλπ.	1450
τηλεγραφήματα πρὸς διαφόρους	74
ἐπιστολαὶ πρὸς αὐτοκεφάλους ἐκκλησίας	24
ἐγκύκλιοι πατριαρχικαὶ καὶ συνοδικαὶ	17
ἀναγνωρίσεις νέων ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτροπῶν καὶ ἐφοριῶν σχολείων	22
πατριαρχικαὶ ἀποδείξεις (ἀναγινωσκόμεναι ἐπ' ἐκκλησίας)	5
ἀποδημητήρια ἀρχιερέων	16
ὑπομνήματα ἐκλογῆς ἀρχιερέων	12
γράμματα εἰδήσεως (περὶ ἐκλογῆς ἀρχιερέων)	11
γράμματα ἡγουμενικὰ (ἐπικυρωτικὰ ἐκλογῆς ἡγουμένων)	6
ἐγκύκλιοι Μ. Πρωτοσυγκελλίας	14
» Μ. Ἀρχιδιακονίας	1
ἀπαντήσεις πρὸς ξένας ἀρχὰς	25
ἄδειαι γάμου	643
διαζύγια	9
συστατικὰ ἱερέων καὶ ἱεροδιακόνων	40
ἐγκρίσεις βιβλίων	7
ἐνδεικτικὰ διδασκάλων	11
εἰς μεταφορὰν	2387

ἐκ μεταφορᾶς	2387
ἐπιτίμια	3
συγχωρητικὰ	6
ῥῆτραι	2
ἐνταλτήρια πνευματικῶν	2
ἀντίγραφα σιγιλλίων	2
κανονισμοὶ κοινοτήτων	2
κανονισμοὶ ἐνοριῶν	1
ἐκκλησιαστικοὶ Τόμοι	1
κανονισμοὶ ἐπιτροπῶν	1
πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα Ἰνδικτιῶνος	1
κλήσεις διαδίκων, ἀντίγραφα ἀποφάσεων Ἱ. Συνόδου, Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, πιστοποιητικὰ πρὸς ἔκδοσιν καὶ ἐπιθεώρησιν διαβατηρίων, συμβόλαια καὶ πιστοποιητικὰ ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως, ἐν συνόλῳ	13,612
τὸ ὅλον	16,020

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΔΙΑΡΚΕΣ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΚΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ.

Δίκη μεταξὺ τῆς Ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων καὶ τῆς Ἐφορίας τῶν Σχολῶν Γαλατᾶ.

*Δικαστικὴ ἔκθεσις κτλ.**

Τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἡ ἐφορία τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων ἐζητήσατο τὴν ἀναψηλάφησιν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 2508 καὶ ἡμερομηνίαν 22 ἰουνίου ἐ. ἔ. αἰτήσεως αὐτῆς, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους α'] διότι ὡς ἐξ αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως καταφαίνεται, ἡ ἐνάγουσα ἐφορία τῶν σχολῶν Γαλατᾶ δὲν ἀντεπροσωπεύθη νομίμως, καθόσον, ἐν ᾧ γίνεται λόγος ἐν αὐτῇ ὅτι ἡ ἐφορία παραστᾶσα διώρισε πληρεξουσίους αὐτῆς, δὲν μνημονεύει τῶν ὀνομάτων τῶν συγκροτούντων τὴν ἐφορίαν ταύτην προσώπων· β'] διότι οὐδεὶς ἐγένετο λόγος περὶ τῶν προσαχθεισῶν ὑπ' αὐτῆς διπλοτύπων ἀποδείξεων μηνιαίων πληρωμῶν ἀπὸ τοῦ 1880 καὶ ἐντεῦθεν, ἐξ ὧν δείκνυται ὅτι ἡ ἀντίδικος ἐφορία δὲν ἠδύνατο ἵνα διεκδικῇ τὰ κατ' αὐτὴν καθυστερούμενα ἔκτοτε μέχρι τῆς ἀγωγῆς, ὡς ἀναγνωρίσασα ὅτι ἔλαβεν αὐτὰ συγκείμενα ἐκ χιλίων καὶ οὐχὶ δισχιλίων γροσίων· γ'] διότι τὸ δικαστήριον ἀπεφήνατο περὶ πραγμάτων μὴ ἐμπεριληφθέντων ἐν τῇ αἰτήσει καὶ δ'] διότι πρὶν ἢ διατάξῃ τὸ δικαστήριον τὴν ἀπόδειξιν ἰσχυρισμοῦ τινος συντελεστικοῦ εἰς τὴν λύσιν τῆς δίκης ἐθεώρησε τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον ὡς μὴ ἀποδειχθέντα παραδεξάμενον οὕτως ὡς ὑπαρκτὰ πράγματα ὅλως ἀνύπαρκτα· καὶ ἐζητήσατο α'] νὰ γείνῃ δεκτὴ ἡ ἀναψηλάφησις αὐτῆς· β'] ν' ἀκυρωθῇ ἡ προσβαλλομένη ἀπόφασις· γ'] ν' ἀπορριφθῇ ἡ ἀγωγή, ἐπανερχομένων τῶν διαδίκων εἰς τὴν προτέραν θέσιν καὶ δ'] νὰ καταδικασθῇ ἡ ἀντίδικος ἐφορία εἰς ὅλα τὰ ἔξοδα καὶ τέλη.

Τῆς ἐν λόγῳ ἀναψηλαφήσεως πάραπεμφθείσης δεόντως εἰς τὸ Συμβούλιον καὶ μετὰ τὴν νόμιμον προδικασίαν εἰσαχθείσης εἰς συζήτησιν ἐπὶ ἀκροατηρίου κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 26 αὐγούστου ἐ. ἔ. παρέστησαν ἡ μὲν ἀναψηλαφοῦσα ἐφορία τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων διὰ τοῦ προαναγνωρισμένου πληρεξουσίου καὶ συνεφόρου αὐτῆς Γεωργίου Ἀποστολίδου δικηγόρου, ἡ δὲ καθ' ἧς ἡ ἀναψηλάφησις διὰ τῶν ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς Ν. Φωτιάδου καὶ Α. Πηνιατώρου καὶ τοῦ προαναγνωρισμένου πληρεξουσίου αὐτῆς Α. Παλαιολόγου· καὶ ὁ μὲν Γ. Ἀποστολίδης ἀναπτύξας καὶ προφορικῶς τὴν ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 2508 καὶ ἡμερομηνίαν 22 ἰουνίου ἐ. ἔ. ἀναψηλάφησιν ἐζητήσατο τὴν παραδοχὴν αὐτῆς, ἡ δὲ ἀντίδικος ἐφορία, ἀποκρούσασα διὰ τοῦ Α. Πηνιατώρου τοὺς λόγους τῆς ἀναψηλαφήσεως, ἐζητήσατο τὴν ἀπόρριψιν αὐτῆς.

Τὸ δὲ Συμβούλιον σκεψάμενον ἰδίᾳ καὶ βασισθὲν ἰδίως ἐπὶ τοῦ λόγου ὅτι ἐν τῇ ἀναψηλαφωμένῃ ἀποφάσει δὲν ἐγένετο μνεία τῆς προτάσεως τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων ὅτι ἡ ἀντίδικος ἐφορία δὲν ἠδύνατο ἵνα ζητήσῃ τὰ κατ' αὐτὴν καθυστερούμενα ἀπὸ τοῦ 1880 μέχρι τῆς ἀγωγῆς ὡς ἀναγνωρίσασα ὅτι ἔλαβεν ἔκτοτε τὰ μηνιαῖα καὶ ἐγγράφως ὁμολογήσασα ὅτι ταῦτα συνέκειντο ἐκ χιλίων καὶ οὐχὶ δισχιλίων γροσίων, ἀπεφήνατο τὴν παραδοχὴν τῆς ἀναψηλαφήσεως, καὶ ἀνέβαλε τὴν ἐκ νέου συζήτησιν τῆς οὐσίας τῆς ὑποθέσεως εἰς τὴν προσεχῆ δικάσιμον, καθ' ἣν παραστᾶσαι αὖθις αἱ διάδικοι ἐφορίαι, ἡ μὲν τῶν σχολῶν τοῦ Γαλατᾶ διὰ τῶν μελῶν αὐτῆς Ἀθ. Πηνιατώρου, Ν. Φωτιάδου καὶ Μ. Λενοῦ καὶ τοῦ πληρεξουσίου αὐτῆς Ἀθ. Παλαιολόγου, ἡ δὲ τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων διὰ τοῦ Γ. Ἀποστολίδου, ἐζητήσαντο ἡ μὲν τὴν παραδοχὴν τῆς ἀγωγῆς καὶ τὴν καταδίκην τῆς ἐναγομένης ἐφορίας εἰς τὰ δικαστικὰ ἔξοδα καὶ τέλη, ἡ δὲ τὴν ἀπόρριψιν αὐτῆς· τὸ δὲ Συμβούλιον ἀναβαλὸν τὴν διάσκεψιν εἰς τὴν προσεχῆ δικάσιμον, προέτρεψε συγχρόνως ἀμφότερα τὰ διάδικα μέρη ἵνα ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ συμβιβασθῶσι πρὸς ἄλληλα· ἐφ' ᾧ παραστάντες κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 14 ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἐκ μέρους μὲν τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων ὁ διευθυντὴς τοῦ γραφείου αὐτῆς Ἐμμ. Καβάδας, δυνάμει εἰδικοῦ πληρεξουσίου ἐγγράφου ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13 ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. ἐκ δὲ τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Γαλατᾶ οἱ Ν. Φωτιάδης καὶ Ἀθ. Πηνιατῶρος ἐδήλωσαν ὅτι ἀμφότεραι αἱ ἐφορίαι συμβιβασθεῖσαι συναινοῦσιν εἰς τὴν κατάργησιν τῆς μεταξὺ αὐτῶν ὑφισταμένης δίκης συνεπείᾳ τῆς ἀπὸ 16 ὀκτωβρίου 1886 ἀγωγῆς τῆς ἐφορίας τῶν σχολῶν Γαλατᾶ, ἀναλαμβάνει δὲ ἡ ἐφορία τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων τὴν ὑποχρέωσιν ἵνα ἐξοφλήσῃ τὰ ἐκδοθέντα παρ' αὐτῆς δύο χρεωστικὰ γραμμάτια πρὸς τὸν Πέτρον Σκυλίτσην τὸ μὲν τῇ 20 τρέχοντος ἐκ λιρῶν ὀθωμ. 200, τὸ δὲ τῇ 12 τοῦ προσεχοῦς μηνὸς νοεμβρίου ἐκ γροσίων 10 χιλιάδων, ἀπὸ δὲ τῆς 1 ἐ. μ. πληρώνῃ τακτικὰ γρόσια 2 χιλιάδας κατὰ μῆνα εἰς τὰς σχολὰς Γαλατᾶ καὶ ἐζητήσαντο ἵνα ὁ συμβιβασμὸς οὗτος ἐπικυρωθῇ καὶ παρὰ τοῦ Συμβουλίου δι' ἐκθέσεως δικαστικῆς.

Τὸ Συμβούλιον τοίνυν λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὸ ἐν τῷ δικογραφικῷ φακέλλῳ κατατεθειμένον ἔγγραφον συμβιβασμοῦ, ἀκροασάμενον τῶν προφορικῶν δηλώσεων ἀμφοτέρων τῶν διαδίκων καὶ διασκεψάμενον·

Ἐπειδὴ τόσον ἐκ τῶν προφορικῶν δηλώσεων τοῦ τε Ἐμμανουὴλ Καβάδα καὶ τῶν ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἀντιδίκου ἐφορίας τῶν σχολῶν Γαλατᾶ Ν. Φωτιάδου καὶ Ἀθ. Πηνιατώρου, ὅσον

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 66—37 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

καὶ ἐκ τοῦ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13 ἐ. μ. ὀκτωβρίου ἐγγράφου τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων διαπιστοῦται ἡ κατάργησις τῆς μεταξὺ ἀμφοτέρων τῶν ἐφοριῶν δίκης ἕνεκα τοῦ ἐπελθόντος συμβιβασμοῦ, καθ' ὃν ἡ ἐναγομένη ἐφορία τῶν Ἐθνικῶν Καταστημάτων ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ἵνα ἐξοφλήσῃ τὰ ἐκδοθέντα παρ' αὐτῆς δύο χρεωστικὰ γραμμάτια πρὸς τὸν Πέτρον Σκυλίτσην τὸ μὲν ἐκ λιρῶν ὀθωμ. 200 τῇ 20 τρέχοντος, τὸ δὲ ἐκ γροσίων 10 χιλιάδων τῇ 12 προσεχοῦς μηνὸς νοεμβρίου, πληρώνῃ δὲ τακτικῶς γρόσια 2 χιλιάδας κατὰ μῆνα εἰς τὰς σχολὰς Γαλατᾶ.

Ἐπειδὴ τὸν ὡς ἀνωτέρω γενόμενον συμβιβασμὸν ὑπέβαλον οἱ διάδικοι εἰς τὴν παραδοχὴν καὶ ἐπικύρωσιν τοῦ Συμβουλίου.

Ἐπειδὴ τὰ δικαστικὰ τέλη ἐπιβαρύνουσιν ἀμφότερα τὰ διάδικα μέρη.

Διὰ ταῦτα

παραδεξάμενον τὴν κοινὴν αὐτῶν αἴτησιν,

α΄] Ἐγκρίνει τὸν μεταξὺ τῶν δύο εἰρημένων ἐφοριῶν ὡς ἀνωτέρω συμβιβασμόν.

β΄[Ἐπιτίθησι τὰ ἔξοδα τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν πρακτικῶν ἐξ ἡμισείας ἀμφοτέροις τοῖς διαδίκοις προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος καὶ ἀνιόντα ἐν ὅλῳ εἰς γρόσια διακόσια ἑξήκοντα ἑπτά.

Ὁ Πρόεδρος † Ρόδου Γερμανὸς—† Ἴμβρου Παΐσιος—† Χαλδείας Γερβάσιος—† Δρυϊνουπόλεως Κλήμης—Ν. Ψυχάρης—Π. Φενερλῆς—Θ. Χριστοφορίδης—Στ. Χρυσίδης—Ν. Γεωργιάδης—Κ. Πετρίδης.

ὁ Α΄ γραμματεὺς Δ. Θ. Ξανθόπουλος.

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον. Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 20 νοεμβρίου 1887.

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ Ρόδου ΓΕΡΜΑΝΟΣ.

ὁ Α΄ Γραμματεὺς

Δ. Θ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΙ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑΙ
ΤΩΝ ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

Ὁ μετ' ἐπιστασίας ἐγκύψας εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἀνατολῇ παιδεύσεως, ὁ ζητήσας ν' ἀνεύρῃ καὶ προσδιορίσῃ τὴν κατ' ἐποχὰς καὶ κατὰ αἰῶνας ἀποστολὴν καὶ φύσιν, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰς περιπετείας αὐτῆς, δικαιώσει βεβαίως τὸν γράφοντα ἐπὶ τῇ μερικεύσει θέματος εὐρυτάτου, ὅπερ καὶ οὕτως εἰδοποιούμενον ἔστι καὶ πάλιν δυσχερὲς εἰς ἐξέτασιν, ζητουμένου ν' ἐρευνηθῇ τί τὸ σύστημα μὲν ἑκάστης σχολῆς, ᾧ κατηκολούθει αὕτη, καίπερ μεταβαλλομένου τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ, τίς δ' ἡ ἐπίδρασις ἐπὶ τῆς περὶ αὐτὴν κοινωνίας· ἀλλὰ καὶ ἐφ' ὅσον ἀνεξέταστος μένει ἑκάστης τῶν κατὰ τοὺς σκοτεινοὺς χρόνους λειτουργησασῶν σχολῶν ἡ ἱστορία, ἀποδεκτὰ ἢ ἀνεκτὰ πιθανῶς ἔσονται ἱστορικὰ βραχέα σημειώματα, οἷον τὸ παρόν.

Ἡ μέριμνα περὶ τῆς ἐν τῇ ἱερᾷ παιδεύσει στοιχειώσεως τοῦ κλήρου τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, οὖσα πανάρχαιος, τιμᾷ τοὺς ἀνωτέρους κληρικοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῶν κάτω χρόνων, οἵτινες οὐ μόνον δυσκόλως συνεχώρουν ν' ἀναγνωσθῶσι χειροτονίαι ἀστοιχειώτων, οὐ μόνον ἐπέμενον ν' ἀναμείνωσι τὴν διοίκησιν τῆς μεγάλης ὁλκάδος τῆς τῶν ψυχῶν σωτηρίας εἰς τοὺς μὴ δυναμένους ν' ἀκωπηλατήσωσι τὸ σκαφίδιον τῆς ἰδίας σωτηρίας, ἀλλ' ἀνεπλήρουν τὴν ἔλλειψιν ἱερέων μεμορφωμένων καὶ λογίων, αὐτοί τε κηρύττοντες—οἱ δυνάμενοι—καὶ κληρικοὺς εὐλαβεῖς ἅμα καὶ λογίους, κήρυκας τοῦ θείου λόγου καλοῦντες εἰς τὴν καθέδραν τῆς ἑαυτῶν ἐπισκοπῆς ἢ μητροπόλεως, συνιστῶντες δὲ μεγάλας ἢ μικρὰς σχολάς, ἐν αἷς τὸ κεφάλαιον τῆς ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναπτύξεως ἦν ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος καὶ ἡ ἐν αὐτῷ χριστιανικὴ παίδευσις. Οὕτως ἀπαντῶμεν ἐν ἀρχῇ τῆς ΙΗ΄ ἑκατονταετηρίδος κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου, Κλήμεντα τῶν Ἰωαννίνων, τὸ θαυμαστὸν ἐκεῖνο παράδειγμα τῆς πατρίου φιλομαθείας, τὸν Ἀθηνῶν Μελέτιον, Διονύσιον τὸν Καστορίας, τὸν Καλαβρύτων Ἠλίαν Μηνιάτην, Ἱερεμίαν τὸν Καισαρείας, Σαμουὴλ τὸν πατριάρχην Ἀλεξανδρείας, Χρύσανθον τὸν Ἱεροσολύμων, Καλλίνικον τὸν Ἡρακλείας, Ἀθανάσιον τὸν Ἀδριανουπόλεως, Διονύσιον τὸν Ἀμασείας, Ἰγνάτιον τὸν Ρόδου, Σεραφεὶμ τὸν Δρύστρας, Γρηγόριον τὸν Γάνου καὶ Χώρας, ὧν ὀλίγοι καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ ΙΖ΄ αἰῶνος ἐκήρυττον, καθὰ μαρτυρεῖ Δημήτριος ὁ Προκοπίου. Συνιστωμένων δ' ἐφεξῆς σχολῶν πολλῶν, ὧν προΐστανται σοφοὶ καὶ ἐνάρετοι κληρικοί, ἡ διδασκαλία τῶν ἱερῶν, ἰδίᾳ ἐν ταῖς ἐχούσαις προσόδους ἱκανάς, διήρκει τρία τοὐλάχιστον ἔτη, πλὴν τῆς τῶν φιλοσοφικῶν καὶ τῶν ἑλληνικῶν εἰδικῶς ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη διδασκομένων· ὅθεν ἐμορφοῦντο ἱεράρχαι δόκιμοι καὶ κήρυκες τοῦ θείου λόγου, μὴ διακριθείσης τέως τῆς ἱερᾶς παιδεύσεως ἀπὸ τῆς θύραθεν. Οὕτως αἱ ἔν τισι μοναστηρίοις τῆς Ἠπείρου καὶ ἡ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἀθωνιάς καὶ ἡ ἐν Πάτμῳ σχολὴ ἦν ἐπόμενον ὅτι ἤθελον καταρτίσει μᾶλλον κήρυκας καὶ διδασκάλους τοῦ θείου λόγου.

Ἴχνη πρώτης ἱερατικῆς σχολῆς ἀνευρίσκει τις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Ἀδριανουπόλεως, ἣν ἐποίμαινεν ἀπὸ τοῦ 1813 Δωρόθεος ὁ Πρώϊος, ἐν Παρισίῳ μὲν σπουδάσας, τὰ δ' ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ ζητήσας ν' ἀμετεγκλιματίσῃ εἰς τὴν πρώτην αὐτοῦ κοιτίδα. Ὅτε κατὰ τὸ 1820 ὁ κόμης Marcellus ἐπεσκέψατο τὴν Ὀρεστιάδα, ὁ ἀείμνηστος Πρώϊος παραπονούμενος διὰ τὴν τοῦ ἐμπορίου νέκρωσιν, διετύπωσε τὴν ἰδέαν αὐτοῦ περὶ συστάσεως σχολῶν δια-

διδουσῶν τὴν ἱερὰν παίδευσιν καὶ τὴν κατωτέραν[1]. Ἐκ παραδόσεως ἔχω μαθὼν ὅτι κατὰ τὸ 1815 ἐπεχείρησε 'να συστήσῃ σχολὴν ἱερατικὴν, ἀλλ' ἐκ τοῦ πρακτικοῦ τῆς ἱδρύσεως μικρὸν ἐπιχέεται φῶς εἰς τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν ζήτημα. «Ῥίψαντες δὲ εἰς τὸν καζᾶν τοῦ Τσιρμενίου, ὅμμα προσεκτικὸν, καὶ παρατηρήσαντες μὲ μεγάλην μας λύπην τὴν παντελῆ ἀμάθειαν τῶν κατοίκων καὶ τὸ ἄπορον πνευματικῆς προστασίας τῶν ἐκεῖσε χριστιανῶν... ἐστοχάσθημεν νὰ ἀνακαινίσωμεν τὸ μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι τῶν πρωτοκορυφαίων Ἀποστόλων τιμώμενον καὶ τῆς Λαμπροῦς ἐπιλεγόμενον, καὶ νὰ ρυθμίσωμεν ἐπὶ τὸ κρεῖττον, ὅπως γένηται οὐ μόνον κατοίκημα σεμνῶν ἱερομονάχων καὶ μοναχῶν, οὐ μόνον σχολεῖον τῆς μοναχικῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ παιδευτήριον καὶ γυμνάσιον τῶν νεανίσκων ὅλων τῶν πέριξ ἐκείνων χωρίων». Ταῦτα λέγει τὸ πρακτικὸν, ὑπὸ χρονολογίαν 7 ἀπριλίου 1815, διορίζον προϊστάμενον τοῦ μοναστηρίου τὸν πρώην ἀρχιδιάκονον τοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος Μεθόδιον[2].

Πρῶτος ἐσκέψατο περὶ συστάσεως ἱερατικῆς σχολῆς ἡ ἐκκλησιαστικῆς ἀκαδημίας ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ Ἀνατολῇ ὁ σοφὸς ἐξ Οἰκονόμων Κωνσταντῖνος, κατὰ μίμησιν τῶν ἐν Ρωσσίᾳ, ὧν ἀρχαιοτέρα ἐγένετο ἡ ἐν Κιαΐβῳ τῷ 1589 συστηθεῖσα καὶ ὑπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ ἀπὸ Λαρίσσης εὐλογηθεῖσα[3]. Ὁ ἀείμνηστος Οἰκονόμος, πολλῷ πρὸ τοῦ 1824 προέτρεψε τὸν μακαρίτην Μάνθον Ριζάρην 'να καταλίπῃ κληροδότημα πρὸς ἵδρυσιν ἐκκλησιαστ. σχολῆς· ἐκείνου δὲ θανόντος, ὁ ἀδελφὸς καὶ κληρονόμος Γεώργιος ἐζήτησε 'να συντάξῃ ὁ Οἰκονόμος σχέδιον διαθήκης (1824) ἐν δὲ τούτῳ ὥρισε ποσὸν χρηματικὸν γενναῖον πρὸς ἵδρυσιν ἱερατικῆς σχολῆς. Αὐτὸς δ' ὁ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας ἀπαράμιλλος ἱεροκῆρυξ ἀπέστειλε τῷ 1828 τῷ κυβερνήτῃ Ἰωάννῃ Καποδιστρίᾳ σχέδιον ἐκκλησιαστικῆς ἀκαδημίας, καθ' ὃ, συνιστωμένου προπαιδευτικοῦ σχολείου καὶ γυμνασίου παρὰ τῇ ἀκαδημίᾳ, τὰ ἐν αὐτῇ θεολογικὰ μαθήματα ἔμελλον διδάσκεσθαι ἐν ἔτεσι τρισί[4]. Μεταξὺ δὲ τῶν πόρων τῆς ἱερατικῆς ταύτης σχολῆς ὁ Οἰκονόμος τάττει προσόδους τινας ἐτησίας ἀπό τινων μοναστηρίων, φιλότιμον τῶν χειροτονουμένων ἀρχιερέων, φόρον ἐτήσιον ἀπὸ παντὸς ἱερέως καὶ ἀρχιερέως, ἥμισυ ἢ ἐν τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῶν διδομένων προικῶν, χορηγίαν ἐτήσιον ἀπὸ τῶν ταμείων τῶν συντεχνιῶν, φόρον ἐπὶ τῶν εἰς τὴν πόλιν, ἐν ᾗ ἵδρυται ἡ ἀκαδημία, καταιρόντων πλοίων, καὶ τὰς προσόδους τοῦ ἐν αὐτῇ τυπογραφείου, ἐν ᾧ 'να ἐκτυπῶνται διδακτικὰ βιβλία· ὁρίζει δὲ 'να ἐκδίδῃ ἡ ἀκαδημία καὶ ἐκκλησιαστικὴν ἐφημερίδα.

Ἡ πρώτη ἱερατικὴ σχολὴ συνεστήθη τῷ 1830 κατὰ φεβρουάριον, ἐν τῇ ἐν Πόρῳ μονῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἧς ὁ τῶν ὑποτρόφων μαθητῶν ἀριθμὸς (ἡλικίας 12—18 ἐτῶν) ὡρίσθη εἰς 15, τῶν ὑπερῥίθμων καταβαλλόντων 70 γρόσια κατὰ μῆνα. Τὰ πρῶτα διδαχθέντα μαθήματα ἦσαν ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἱερὰ ἱστορία καὶ κατήχησις, οἱ δὲ διδάσκαλοι Προκόπιος ἀρχιμανδρίτης ὁ Δενδρινὸς, ἀδριανουπολίτης[5] καὶ Βενέδικτος ὁ καὶ ἔφορος τῆς σχολῆς, ἁγιορεῖται ἀμφότεροι[6]. Μετὰ δ' ἓν ἔτος εἰσήχθη ἡ διδασκαλία τῆς λογικῆς, τῆς ῥητορικῆς, τῆς ἐξηγήσεως τῶν θείων Γραφῶν, τῆς δογματικῆς θεολογίας καθὼς καὶ ἡ μεθοδικὴ διδασκαλία τῶν ἱερῶν κανόνων.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τὴν πρώτην ἐκκλησιαστικὴν σχολὴν, τὸν πρόδρομον οὕτως εἰπεῖν τῆς ἐν Χάλκῃ Θεολογικῆς, συνέστησεν ὁ πατριάρχης Γρηγόριος Ϛ' ὁ ἀπὸ Σερρῶν, ἀναγγείλας δι' ἐπανειλημμένων ἐγκυκλίων τὴν σύστασιν αὐτῆς καὶ προτρεπόμενος τοὺς πατέρας, ὧν τὰ τέκνα ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τὸν Θεόφιλον Καΐρην ἐν Ἄνδρῳ, ν' ἀποστείλωσιν αὐτὰ εἰς τὴν σχολὴν ταύτην. Ἐν τῇ πρώτῃ ἐγκυκλίῳ ἀγγέλλεται ὁ διορισμὸς διδασκάλου τῆς θεολογίας, ἀνδρὸς ἐναρέτου, σεβασμίου, ἐξ ἐπαγγέλματος θεολόγου[7]. Ἔστι δὲ γνωστὸν ὅτι δύο διδάσκαλοι διωρίσθησαν, ὁ Βαρθολομαῖος Κουτλουμουσιανὸς ὁ Ἴμβριος, καὶ Λεόντιος ὁ Καισαρεὺς, ἁγιορείτης καὶ οὗτος[8]. Ἡ σχολὴ μόλις δύο ἔτη διατηρηθεῖσα ἐκλείσθη· ἄλλως τε καὶ τὴν ἀποστολὴν καὶ τὸν προορισμὸν εἶχε στενότατον,

1. Marcellus Souvenirs de l'Orient. Βρυξέλλαι 1840. σελ. 211.

2. τὸ γράμμα μεταγράψας ἐχορήγησέ μοι ὁ νῦν σεβ. μητροπολίτης Φιλίππων καὶ Δράμας κ. Γερμανὸς Μιχαηλίδης.

3. Βαλλιάνου Ἱστορία τῆς ρωσσικῆς ἐκκλησίας, σελ. 152. Οἰκονόμου Σωζόμενα ἐκκλησ. συγγράμματα. σέλ. ι'—ια' καὶ 223 τοῦ Α' τόμου.

4. Τὸ σχέδιον ἐξεδόθη ἐν Α' τόμῳ Σωζομένων Οἰκονόμου, σελ. 134—224.

5. Μ. Ι. Γεδεὼν Ὁ Ἄθως· σελ. 230.

6. Αὐτόθι, σελ. 229.

7. Πατριαρχικὴ καὶ συνοδικὴ ἐγκύκλιος ἐπιστολὴ περὶ τῆς νεωστὶ ἀναφανείσης ἀντιχρίστου διδασκαλίας τοῦ **Θεοσεβισμοῦ**, εἰδοποιητικὴ ἅμα τῆς ἐν Φαναρίῳ νεοσυστηθείσης παρὰ τῆς ἁγίας τοῦ Χ. Μ. Ἐκκλησίας Θεολογικῆς σχολῆς· ἐν Κωνσταντινουπόλει ᾳωλθ'—Πρᾶξις τῆς ἁγίας τοῦ Χ. Μ. Ἐκκλησίας περὶ τῶν ἐν τῷ κατὰ τὴν Ἄνδρον Ὀρφανοτροφείῳ μαθητευσάντων καὶρίων μαθητῶν, τῶν ζητούντων διδασκαλικὰς θέσεις. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, 1840.

8. Μ. Ι. Γεδεὼν Χρονικὰ τῆς Πατρ. Ἀκαδημίας, σελ. 207. Ματθαίου Παρανίκα Σχεδίασμα περὶ σχολείων, σελ. 34—35. Βαρθολομαίου Ἰμβρίου Ὑπόμνημα Ἱστορικὸν περὶ τῆς ἐν Χάλκῃ μονῆς τῆς Θεοτόκου· σελ. 129.

ἀπὸ δὲ τοῦ δευτέρου ἔτους ἐστερήθη καὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Βαρθολομαίου, διορισθέντος σχολάρχου τῆς ἐν Χάλκῃ Ἐμπορικῆς σχολῆς.

Τὸ βραχὺ τοῦτο σημείωμα κείσθω πρὸς τεκμηρίωσιν ἅμα μὲν τῆς διηνεκοῦς ἐκκλησιαστικῆς μερίμνης περὶ μορφώσεως εὐπαιδεύτου κλήρου, ἅμα δὲ τῶν ἀποπειρῶν, πρὸς βελτίω διαρρύθμισιν ἱδρυμάτων τοιούτου σκοποῦ, ὧν τὸ τελειότερον παρ' ἡμῖν καὶ καρποὺς ἀγλαοὺς ὑπὸ σοφοὺς σχολάρχας ἀπενεγκὸν πανηγυρίσει μετὰ ἑξαετίαν ἐθνωφελεστάτου βίου πεντηκονταετηρίδα. Μ. Ι. Γ.

Η ΑΓΑΠΗ
ΕΝ ΤΩι ΠΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΟΣΜΩι*

Ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πνεύματος τοῦ ἐγωϊσμοῦ ἐμπνέεται καὶ ἡ ἠθικὴ τῶν Στωϊκῶν. Καθὼς παρὰ τῷ Ἀριστοτέλει τὸ ἠθικὸν ἰδανικὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ μεγαλοψύχῳ, οὕτω παρὰ τῇ Στοᾷ ἐν τῷ σοφῷ· ἀλλ' οὗτος οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν, εἰμὴ ἡ προσωποπεποιημένη ἀδιαφορία πρὸς τοὺς ἄλλους. Ὁ σοφὸς ἐν τῷ ὅλῳ αὐτῶν πληρώματι κατέχων τὴν φρόνησιν, τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν ἀρετήν, εἶναι ὁ μόνος ἀναμάρτητος, ὁ μόνος ἐλεύθερος, οὐδενὸς δεόμενος πρὸς ἰδίαν μακαριότητα[31], εἶναι ὅμοιος κεκρυμμένῳ Θεῷ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐν τῇ διακρινούσῃ αὐτὸν ἀταραξίᾳ καὶ ἀπαθείᾳ ἐπίσης μέγας, τέλειος καὶ μακάριος ὡς ὁ Ζεύς. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι παρὰ τῇ Στοᾷ ῥήγνυται ἡ ἀρχὴ ἐκείνη τῶν ἐθνικοτήτων, ἡ ἄρχουσα ἐν τῷ ἀρχαίῳ κόσμῳ, καὶ γίνεται λόγος περὶ ἀνθρωπότητός τινος, ἥτις συμπεριλαμβάνει πάντας καὶ αὐτοὺς ἔτι τοὺς δούλους· καθὼς πάντα τὰ συγγενῆ ἕλκουσιν ἄλληλα, οὕτω καὶ τὰ πνευματικά, ἐπειδὴ δὲ ἡ ψυχὴ παρὰ πᾶσιν εἶναι ἡ αὐτή, ἐκ τοῦ λόγου τούτου τῆς ταυτότητος ἕπεται ἀμέσως ἡ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων κοινωνία· ἐκ τῆς φυσικῆς δὲ ταύτης τῶν ἀνθρώπων σχέσεως ἕπεται ὅτι αἱ διακρίνουσαι τὸν σοφὸν ἀρεταὶ πρέπει νὰ ἦναι ἡ εὐποιΐα, ἡ εὐπρέπεια καὶ ἡ ἑτοιμότης τοῦ συγχωρεῖν τοὺς ἄλλους. Ἐν τούτοις πρὸς ταῦτα πάντα οὐ μόνον ἀντιφάσκει ἡ ἑτέρα θεωρία τῶν Στωϊκῶν, καθ' ἣν τῷ σοφῷ προσιδιάζει ἅμα καὶ ἡ αὐστηρὰ δικαιοσύνη, ἡ μηδεμίαν συμπάθειαν καὶ συγκατάβασιν γινώσκουσα[32], ἀλλὰ καὶ ἡ ἔννοια ὅτι τὴν ἀνθρωπίνην ταύτην κοινωνίαν καὶ σχέσιν ὑπαγορεύει καὶ συγκρατεῖ οὐχὶ ἡ ἀγάπη, ἀλλ' ἡ φύσις, ἡ κοινὴ καταγωγή. Ὅπως δήποτε ὅμως παρὰ τοῖς Στωϊκοῖς ἐμβλέπομεν ἐνταῦθα πρόοδόν τινα ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἀρχαιοτέρους. Εἷς τῶν ἐπισημοτέρων ἀντιπροσώπων τῆς μεταγενεστέρας στωϊκῆς φιλοσοφίας, ὁ Σενέκας, τοσοῦτον ἐνεθουσία ὑπὲρ τῆς ἰδέας ταύτης καὶ τῆς συνεπείας αὐτῆς τῆς εὐποιΐας, ὥστε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἔγραψεν ἑπτὰ βιβλία, ἐν οἷς ἀναπτύσσει τὴν ἐξάσκησιν τοῦ καθήκοντος τούτου ὑφ' ὅλας τὰς ὄψεις. Ὁ Σενέκας δὲν ἀπαιτεῖ μόνον ὅπως πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἐπιδεικνύμεθα τὴν εὐποιΐαν, ἀλλὰ καὶ πράττωμεν τοῦτο εὐχαρίστως καὶ προθύμως, μάλιστα πολλάκις οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἔχωμεν γνῶσιν τῆς ἡμετέρας εὐεργεσίας[33]· ἐπιπροστίθησι μάλιστα ὅτι ἡ εὐποιΐα δὲν πρέπει νὰ γίνηται πρὸς ἐπιτυχίαν τινός, διότι τοῦτο εἶναι ἴδιον τῶν τοκογλύφων, ἀλλὰ καθὼς ἡ ἀρετὴ καθόλου πρέπει νὰ ἐξασκῆται δι' ἑαυτήν, οὕτω καὶ ἡ εὐποιΐα[34] καὶ ὅτι ἡμεῖς εὐποιοῦντες τὸν πλησίον μιμούμεθα τοὺς Θεούς, οἵτινες ἀνταμείψουσιν ἡμᾶς διὰ τὰ ἔργα ἡμῶν ταῦτα[35]. Ἐν ταῖς λέξεσι ταύταις τοῦ ρωμαίου φιλοσόφου, παρατηρεῖ ὁ σοφὸς Uhthorn, ἐμβλέπει τις ὑποθήκας ὁμοίας πρὸς τὰς τῆς Καινῆς Διαθήκης, καὶ ὅμως κατ' οὐσίαν εἶναι διάφορος. Ἐν πρώτοις ὕποπτον εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ Σενέκα λεγόμενον ὅτι ὁ εὐποιῶν πρέπει νὰ ἐκλέγῃ ἀκριβῶς τὰ πρόσωπα· ἔπειτα δὲ ἔτι ὑποπτότερον εἶναι ὅτι πολὺς γίνεται λόγος περὶ εὐγνωμοσύνης· καὶ ἀληθῶς ὁ Σενέκας δὲν φείδεται λόγων ὅπως στιγματίσῃ τὴν ἀγνωμοσύνην· ναὶ μὲν ἐπὶ τέλους προτιμᾷ νὰ παρέχῃ τις τὴν εὐποιΐαν αὐτοῦ καὶ εἰς τοὺς ἀναξίους καὶ ἀγνώμονας, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ὑπάρχει ἰδιοτέλειά τις, ὅτι ὁ οὕτως ἐνεργῶν εἶναι μέγα πνεῦμα[36]· ἐντεῦθεν συμπεραίνει ὁ σοφὸς γερμανὸς, ἐν τῷ περὶ εὐποιΐας λόγῳ τοῦ Σενέκα κυρίως πρόκειται περὶ ἐπιτυχίας τινὸς, ἂν οὐχὶ

* Συνέχεια ἀπὸ σελίδος 67—68 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

31. Ἐπικ. 3, 26.

32. τὴν ἀντίφασιν ταύτην καὶ αὐτὸς ὁ Σενέκας κατεῖδε καὶ προσεπάθησε νὰ διαλύσῃ διὰ τῆς ἀπαντήσεως, ὅτι οὐχὶ ἡ αὐστηρότης, ἀλλ' ἡ ὠμότης ἀντιστρατεύεται πρὸς τὴν ἐπιείκειαν, διότι οὐδεμία ἀρετὴ ἀντιφάσκει τῇ ἄλλῃ· ἀλλ' ὡς ἤδη ὁ περιφανὴς Zeller παρετήρησεν, ἡ ἀντίφασις δὲν αἴρεται ἐντεῦθεν, δυναμένη μόνον νὰ διαλυθῇ διὰ τῆς στωϊκῆς ἀπαιτήσεως τῆς ἀπαθείας (Gesch. der griechischen Philosoph. Τόμ. Γ'. Μέρ. Α', σελ. 268).

33. de beneficiis 2, 1. 9. 14.

34. de benef. 4, 3. non est beneficium, quod fortunam spectat.—4, 9. Ergo beneficium per se expetenda res est, una spectatur in eo accipientis utilitas: ad hanc accedamus, semotis commodis nostris.

35. Ἔνθ' ἀν. 4, 11.

36. 4, 26—29.

ἀμοιβῆς, τοὐλάχιστον εὐγνωμοσύνης, ἂν οὐχὶ δὲ καὶ ταύτης, τοὐλάχιστον τῆς συνειδήσεως, ὅτι ὁ τοιοῦτος εἶναι μέγας. Ἀλλ' ἐκτὸς τούτων ἡ ὑπὸ τοῦ Σενέκα ἐγκωμιαζομένη εὐποιΐα εἶναι ὅλως διάφορος τῆς ἀπὸ ἁπλῆς καὶ ταπεινῆς καρδίας προερχομένης χριστιανικῆς εὐσπλαγχνίας καὶ κατὰ τοῦτο, ὅτι τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὰ δεινὰ τοῦ πλησίον θεωρεῖ ὡς τι νοσερὸν καὶ ἀνάξιον τοῦ σοφοῦ· καθὼς ἡ δεισιδαιμονία εἶναι μία διαστροφὴ τῆς θρησκείας, οὕτω καὶ ἡ συμπάθεια τῆς ἀγαθότητος· ἡ συμπάθεια εἶναι ἔλλειψις τοῦ ἀσθενοῦς πνεύματος· μόνον αἱ γραῖαι εἶναι συμπαθητικαί, οὐχὶ δὲ καὶ ὁ σοφός· οὗτος βοηθεῖ μὲν τὸν κλαίοντα, δὲν συγκλαίει ὅμως αὐτῷ, δίδωσί τι τῷ πτωχῷ, τῷ ναυαγῷ, τῷ θνήσκοντι, ἀλλὰ ταῦτα πάντα πράττει ἐν ἀταραξίᾳ καὶ ἀπαθείᾳ, οὐχὶ ἐκ συμπαθείας, ἀλλ' ἐκ φρονήσεως, διότι τοῖς πᾶσιν ἡ αὐτὴ φύσις[37]. Τούτοις παοστίθημι καὶ τὸ ἑξῆς, ὅτι καὶ ἡ ἔννοια τῆς ἀνθρωπότητος παρὰ τῇ Στοᾷ καὶ τῷ Σενέκᾳ εἶναι ἀνεπαρκὴς, μὴ ἱκανοποιοῦσα τὸν ἄνθρωπον, διότι ἀγνοοῦσι τὴν αἰώνιον ἀξίαν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, τὴν αἰώνιον σημασίαν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος· διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ ἀνθρωπότης τῶν Στωϊκῶν εἶναι μόνον φυσικόν τι σύμπλεγμα ἀνθρώπων, ἔπειτα καὶ τὸν προορισμὸν αὐτῆς ἔχει ἀποκλειστικῶς ἐν τῷ κόσμῳ· τὰ πέραν τοῦ κόσμου τούτου, ἡ αἰωνιότης καὶ ἡ δι' αὐτὴν σημασία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι αὐτοῖς ξένα· ἐντεῦθεν ὅμως ἕπεται ὅτι καὶ ἡ εὐποιΐα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ᾖ ἀπόλυτος, ἀλλὰ σχετικὴ, ρυθμιζομένη πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ εὐεργέτου μάλιστα δὲ κατ' οὐσίαν ὅτι καὶ πᾶσα εὐεργεσία εἶναι περιττή· διότι ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος εἶναι μόνον παροδικόν τι φαινόμενον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἄνευ αἰωνίου σημασίας, τότε πρὸς τί νὰ στερῆται τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ χάριν τοῦ πτωχοῦ καὶ πάσχοντος, ἡ τοιαύτη ἢ τοιαύτη κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου εἶναι αὐτῷ ἀδιάφορος; Ἡ ἀγαθὴ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον προϋποτίθησιν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι παροδικόν τι φαινόμενον, ἀλλ' αἰώνιον, δὲν εἶναι εἶδός τι τοῦ γένους, ἀλλὰ προσωπικότης ἰδιαιτέρα, ἔχουσα καθ' ἑαυτὴν αἰώνιον ἀξίαν· ἀλλὰ τῆς ἐννοίας ταύτης ἐλλειπούσης παρὰ τῇ Στοᾷ, φυσικὸν ἦν νὰ ἐλλείπῃ καὶ ἡ ἀνάλογος αὐτῇ ἔννοια τῆς ἀληθοῦς ἀγάπης.

Ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν τῆς Στοᾶς βλέπομεν κινουμένους οὐ μόνον καὶ τοὺς λοιποὺς μεταγενεστέρους στωϊκούς, ὡς τὸν Μουσώνιον, Ἐπίκτητον καὶ Μάρκον τὸν Αὐρήλιον, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐκλεκτὸν Κικέρωνα· ὡς παρὰ τῷ Σενέκᾳ οὕτω καὶ παρὰ τούτῳ πολὺν βλέπομεν γινόμενον λόγον περὶ τῆς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων καὶ περὶ εὐποιΐας[38]. Τί κάλλιον, ἀναφωνεῖ, τῆς ἀγαθότητος καὶ εὐποιΐας; δὲν εἶναι μεγάλη πλάνη τὸ θεωρεῖν τὰς ἀρετὰς ταύτας ὡς ἀσθένειαν; δὲν ὑπάρχει μεταξὺ τῶν ἀγαθῶν εἶδός τι φυσικῆς ἀγάπης; καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα τῆς ἀγάπης χαρακτηρίζει ἀνιδιοτελῆ τινα κλίσιν· διότι ἐάντις ἀγαπᾷ τοὺς ἄλλους δι' ἑαυτὸν, τότε τοῦτο εἶναι ἐπάγγελμα καὶ οὐχὶ ἀγάπη· τὸ ἰδιαίτερον αὐτῆς χαρακτηριστικὸν, εἶναι ὅτι ἀγαπᾷ ἀμισθί[39]· καὶ ἀλλαχοῦ: Μεταξὺ τῶν ἀνθρωπίνων ἀρετῶν οὐδεμία κρείσσων τῆς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἀγάπης, τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα (caritas generis humani), ἥτις ἀπὸ τῆς οἰκογενείας ἀρχομένη καὶ ταύτης ἐξερχομένη ἐπεκτείνεται ἐπὶ τῶν συγγενῶν, φίλων, γειτόνων, συμπολιτῶν, συμμάχων καὶ τέλος ἐπὶ παντὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους[40]. Καὶ ὅμως καὶ μεθ' ὅλην τὴν λαμπρότητα καὶ τὸ ὕψος τῶν ἐκφράσεων τούτων καὶ τῶν ὁμοίων αὐταῖς καὶ παρὰ τῷ Κικέρωνι αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ κεῖνται ὡς βάσις καὶ ἐπὶ τέλους εἶναι λόγος ἄνευ δυνάμεως, ζωῆς καὶ πραγματικοῦ περιεχομένου. Ἐν πρώτοις καίτοι τοσοῦτον τονίζει τὴν ἀγάπην[41], παρ' αὐτῇ ὅμως καὶ μάλιστα ὑπὲρ αὐτὴν ὡς ἡ ὑψίστη ἀρετὴ ἵσταται ἡ δικαιοσύνη, ἐπισκιάζουσα τὴν σημασίαν τῆς ἀγάπης[42]· ἔπειτα τονίζει μὲν τὴν ἰδέαν τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας[42], ἀλλὰ κύριος αὐτῆς δεσμὸς εἶναι μόνον ὁ ἀνθρώπινος λόγος (ratio)· ὁ Κικέρων, ὡς καὶ οἱ Στωϊκοὶ ἀγνοεῖ κυρίως τὴν ἀγάπην, γινώσκει δὲ μόνον τὴν ἐπικουρίαν καὶ βοήθειαν, ἥτις οὐδεμίαν παρέχει ὄχλησιν[44]· ἔπειτα δὲ ἡ εὐποιΐα πρέπει νὰ ρυθμίζηται κατὰ τὴν ἀξίαν τοῦ

37. de clementia 2, 5. 6.

38. πρὸ πάντων ἐν τῷ ἠθικῷ αὐτοῦ συγγράμματι περὶ καθηκόντων (de officiis).

39. de natura Deorum, 1, 44.

40. de finibus 5, 23.

41. τὴν ὁποίαν συνήθως ὀνομάζει beneficentia, benignitas, liberalitas σπανίως δὲ caritas.

42. de officiis, 1, 7, 20.

43. non nobis solum nati sumus—homines hominum causa esse generatos, ut ipsi inter se alius alii prodesse possent. Ἔνθ' ἀν. 1, 7, 22.

44. Danti non molesta, 1, 16, 51.

λαμβάνοντος[45]· ὥστε ἐλλείπει κυρίως ἡ εὐσπλαγχνία, τὸ κυριεῦον δὲ πάντοτε εἶναι τὸ ἀρχαῖον πνεῦμα τῆς δικαιοσύνης.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ῥηθέντων ἐξάγεται σαφῶς ὅτι καὶ ἡ φιλοσοφία οὔτε ἐνεφορεῖτο τοῦ πνεύματος τῆς ἀληθοῦς ἀγάπης, οὔτε ἠδύνατο, καὶ ἐάν που ἐξερράσθη τοιούτου εἴδους ἐννοίας, νὰ ἐμπνεύσῃ αὐτὰς τῷ λαῷ καὶ ἐπιδράσῃ οὕτως ἐπὶ τῆς ἠθικῆς αὐτοῦ θεωρίας καὶ πράξεως· ἀναμφιβόλως ἐπενήργησεν ἐπὶ τῆς καρδίας τινῶν, εἰς τοιαύτην δ' ἐπίδρασιν ὀφείλομεν ἴσως καὶ τὰς παρά τισι συγχρόνοις συγγραφεῦσιν ἐκφράσεις, ἐν αἷς ἀντηχοῦσι τόνοι τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης[46], καθόλου δμως ἐπὶ τῆς ρωμαϊκῆς κοινωνίας δυσκόλως ἀνευρίσκομεν ἴχνη αὐτῆς. Ἡ ἀθλία ἐκείνη κατάστασις τῶν δούλων ἡ ἀρχομένη ἀπὸ τῶν τελευταίων ἐτῶν τῆς δημοκρατίας ἐξακολουθεῖ μέχρι τέλους τοῦ πρώτου αἰῶνος· ὁ ὄχλος, ὡς πρότερον οὕτω καὶ νῦν μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἔτρεχεν εἰς τὰ ἀμφιθέατρα, ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἐξετιμᾶτο ὡς τοιαύτη καὶ ὁ λαὸς ἐν γένει ἐγίνετο θῦμα καὶ παίγνιον ὀλίγων[47]· εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἐξακολουθοῦσιν αἱ τακτικαὶ παρὰ τῷ λαῷ διανομαὶ τροφίμων καὶ χρημάτων, διάφορα συμπόσια ἐπὶ τελεταῖς, ἐλευθερίότης τις εἰς τοὺς νικηφόρους στρατοὺς καὶ τὰ τοιαῦτα· ἀλλὰ ταῦτα πάντα, ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴδομεν, εἶναι μᾶλλον καρποὶ τῆς ματαιότητος, τῆς φιλοδοξίας, τῆς πολιτικῆς φρονήσεως, παρὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐσπλαχνίας· ἀληθὲς καθῆκον τῆς ἀγάπης, ἥτις ἀπαρνεῖται καὶ θυσιάζει ἑαυτὴν δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῷ ἐθνικῷ κόσμῳ· ἐν αὐτῷ ἐπεκράτει ὁ ἐγωϊσμός. Ἀπέναντι τοῦ σκληροῦ τούτου ἐγωϊσμοῦ ἀναπτύσσεται βεβαίως ὡς ἤδη ἐσημειώσαμεν ἐναντίον τι ρεῦμα, ἀρδεῦον οὕτω τὰς ἀμμώδεις καὶ χέρσους τῆς ἀνθρωπότητος ἐρήμους, ἐν αἷς ὁ θεὸς τῆς ἀγάπης κατὰ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἔμελλε νὰ σπείρῃ τὸν σπόρον τῆς χριστιανικῆς φιλανθρωπίας καὶ εὐσπλαγχνίας· ἐν τῷ ρωμαϊκῷ κράτει παρασκευάζεται ἤδη καθολικόν τι πνεῦμα, ἄγνωστον τῷ ἀρχαίῳ κόσμῳ, αἱ ἐθνικότητες ῥήγνυνται διαλυόμεναι, ἀναφύεται δ' ἐντεῦθεν πνεῦμά τι ἀνθρωπισμοῦ, ὡς τοῦτο πρὸ πάντων καταφαίνεται ἐν τῇ φιλοσοφίᾳ τῆς Στοᾶς· ἤδη ὁμιλοῦσι περὶ καθηκόντων τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ἀνθρώπους· ἡ κατάστασις τῶν δούλων εἶναι κρείσσων[48], αἱ γυναῖκες ἀπολαύουσί τινων δικαίων καὶ τὰ τοιαῦτα· ἀλλ' αἱ ἰδέαι καὶ τὰ φρονήματα ταῦτα, ἡ ἀρχομένη αὕτη μεταρρύθμισις καὶ μεταστοιχείωσις τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ὅσον καὶ ἂν ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἀνθρωπίνην μόνην ἀνάπτυξιν, εἰς τὴν φιλοσοφίαν[49], φέρει ὅμως ἀναμφιρήστως τὴν σφραγῖδα τῆς χριστιανικῆς ἐπιδράσεως[50]· ἦτο ἀδύνατον τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης τῶν χριστιανῶν νὰ μὴ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν, οἵτινες ἐννεοὶ καὶ ἔκπληκτοι ἀνωμολόγουν τὰ θαυμάσια αὐτῆς ἔργα· ὁ χριστιανικὸς ἀὴρ ὁ πληρώσας τὴν ἀτμοσφαίραν τῆς ἀνθρωπότητος, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ διαπνεύσῃ καὶ τοὺς ἐθνικούς· τοσοῦτον ἰσχυρὸν ἦτο τὸ νέον τοῦ χριστιανισμοῦ ρεῦμα, ὥστε ἀνεπαισθήτως συμπαρέσυρε καὶ τοὺς ἐθνικούς· καὶ μήπως ἐν τῷ λαμπρῷ ἐκείνῳ λόγῳ Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως πρὸς τοὺς ἐθνικοὺς, ἐν ᾧ προτρέπων αὐτοὺς εἰς τὴν ἀμοιβαίαν βοήθειαν καὶ ἀγάπην, παραπέμπει εἰς τοὺς στρουθούς, δὲν διαβλέπομεν τὴν χριστιανικὴν πηγήν, ἐξ ἧς ἠρύσθη[51]; μήπως ἀκολούθως δὲν βλέπομεν Ἰουλιανὸν τὸν Παραβάτην ἀποπειρώμενον νὰ μετασχηματίσῃ τὸν ἐθνισμὸν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης[52]; Ἐν τούτοις καὶ μεθ' ὅλην τὴν ἐπίδρασιν ταύτην, ὁ ἐθνικὸς κόσμος δὲν ἠδύνατο νὰ παραγάγῃ τὰ ἔργα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης· ὁ ἐθνικὸς κόσμος καὶ πάλιν ἵσταται ἀπέναντι τοῦ χριστιανισμοῦ ὡς τοιοῦτον κοινωνικὸν καὶ θρησκευτικὸν οἰκοδόμημα, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐλλείπει ἡ ἀγάπη· ὁ ἐθνισμὸς εἶναι κόσμος ἄνευ ἀγάπης. (ἕπεται συνέχεια)

---

45. ut in beneficentia delectus esset dignitatis, 1, 14, 45.

46. ἐνταῦθα μνηστέον ἰδίως τῶν στίχων τοῦ Τερεντίου καὶ Ὀβιδίου Homo sum humani nihil a me alienum puto; καὶ Sunt lacrymæ rerum, et mentem mortalia tangunt.

47. ἐντεῦθεν καὶ τὸ γνωστὸν λόγιον τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος: Paucis nascitur genus humanum.

48. ἐνῷ ὁ Κάτων ἐτίθει τοὺς δούλους παραλλήλως πρὸς τοὺς βόας, ὁ Πλίνιος βλέπει ἐν αὐτοῖς ὑπηρετοῦντας φίλους.

49. ὁ περιφανὴς Zeller τὴν φιλοσοφίαν τῶν νεωτέρων στωϊκῶν θεωρεῖ ὡς ἐξακολούθησιν τῶν ἀρχαίων, ἐνῷ ἕτερος ἐμβλέπουσι μεγάλην διαφορὰν τοῦ ἐν ἀμφοτέραις ἄρχοντος πνεύματος (Chastel. Ἔνθ'ἀνωτ. σελ. 65).

50. ὁ Villemain λέγει, δὲν εἶναι μὲν χριστιανὸς ὁ Ἐπίκτητος, ἀλλ' ὁ κόσμος φέρει ἤδη τὴν σφραγῖδα τοῦ χριστιανισμοῦ (De la philosophie Stoique et du Christianisme σελ. 279).

51. Φιλοστράτου, Ἀπολλων. 4, 3.

52. Σωζομ. ἐκκλησιαστ. ἱστορ. 5, 16.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 20 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1888 **ΑΡΙΘ. 10.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

†Ὁ Ῥόδου **Γερμανός** (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδ. **Γρ. Παλαμᾶς**
Γεράσ. Σ. Δώριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης** (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ'ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Ἕκαστον φύλλον τιμᾶται γροσίων 2

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Ῥόδου κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς· Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερολ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά - Καταστατικαὶ πληροφορίαι περὶ τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν πράξεων τῶν Πατριαρχείων (1887)· Θ'] Ἱ. Σύνοδος—Ι'] Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον—Δικαστικά: Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον. Δίκη τῶν κωφαλάλων—Οἱ Συρῖγοι ἐν Ζακύνθῳ ὑπὸ Σπυρίδωνος δὲ Βιάζη—Ἡ ἀγάπη ἐν τῷ πρὸ Χριστοῦ κόσμῳ ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Φιλαρέτου Βαφείδου (τέλος).

Παράρτημα—Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 73—80).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐν τῷ χορῷ τῶν ἱεροψαλτῶν τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ ἐγένετο ἄρτι ἡ ἑπομένη μεταβολή. Ὁ τέως λαμπαδάριος (α' ψάλτης τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ) κ. Νικόλαος, ἐπὶ μακρὰν περίοδον ἐτῶν εὐδοκίμως ὑπηρετήσας ὡς ἱεροψάλτης τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ, ἄλλοτε δ' ἐπὶ πολλὰ ἐπίσης ἔτη ὡς διευθυντὴς συνάμα τῆς τότε ἀλληλοδιδακτικῆς πατριαρχικῆς σχολῆς, ὑπέβαλεν αἴτησιν τῇ Α. Θ. Π. ἐξαιτούμενος ὅπως, ὡς ἐκ τοῦ γήρως αὐτοῦ, ἀπαλλαγῇ τῶν ἱεροψαλτικῶν αὐτοῦ καθηκόντων καὶ τεθῇ ὑπὸ σύνταξιν, ἐφησυχάσων τὸ λοιπὸν τοῦ βίου. Ἡ αἴτησις αὐτοῦ ἀνεκοινώθη τῇ Ἱ. Συνόδῳ, ληφθεισῶν δὲ ὑπ' ὄψει τῶν τε πολυετῶν αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς ἡλικίας, ἀπεφασίσθη ἵνα γένηται ἀποδεκτὴ, χορηγουμένης αὐτῷ ἰσοβίου συντάξεως ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ, ἅμα δὲ καὶ κατοικίας δωρεὰν ὡς καὶ πρότερον· ἡ ἀπόφασις δ' αὕτη ἀνεκοινώθη τῷ κ. Νικολάῳ διὰ πατριαρχικοῦ πιττακίου, ἐκφράζοντος ἅμα αὐτῷ τὴν εὐαρέσκειαν τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῇ μετὰ ζήλου καὶ ἀκριβείας ἐκπληρώσει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ. Μετὰ τοῦτο γενομένης σκέψεως περὶ ἀντικαταστάσεως, διωρίσθησαν ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος λαμπαδάριος μὲν ὁ τέως πρῶτος δομέστικος (β' ψάλτης τοῦ δεξιοῦ χοροῦ) κ. Ἀριστείδης Νικολαΐδης, πρῶτος δὲ δομέστικος ὁ τέως δεύτερος δομέστικος (β' ψάλτης τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ) κ. Ἰάκωβος Ι. Ναυπλιώτης, καὶ δεύτερος δομέστικος ὁ τέως ἐν Ἀδριανουπόλει ἱεροψάλτης κ. Κωνσταντῖνος, εἷς τῶν μαθητῶν τοῦ πρωτοψάλτου κ. Γ. Βιολάκη, ὃς καὶ προσεκλήθη ἤδη ἵνα ἐλθὼν ἀναλάβῃ τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ὑπηρεσίαν.

—Τοῦ Κανονισμοῦ τῶν Ἐ. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων διακελευόντων ὅπως ἡ διαχείρισις αὐτῶν ἐξελέγχηται ἐτησίως ὑπὸ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου, ἐξελέγη ἄρτι, αἰτήσει τῆς ἐφορίας τῶν εἰρημένων καταστημάτων, τριμελὴς ἐπιτροπὴ πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐξελέγξεως ταύτης. Τὴν ἐπιτροπὴν ἀπαρτίζουσιν ὁ πανιερ. μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως κ. Κλήμης μέλος τοῦ Συμβουλίου, διορισθεὶς συνοδικῶς ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. καὶ οἱ ἐκ τῶν μελῶν ἐπίσης αὐτοῦ εὐγενέστατοι κ. κ. Δ. Πασπαλλῆς καὶ Κ. Πετρίδης ἐκλεγέντες ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου.

— Μανθάνομεν ὅτι ἡ ἐφορία τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων, ἐπιθυμοῦσα ἵνα ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως πληροφορηθῇ περὶ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῶν καταστάσεως, ἀπεφάσισεν ὅπως τὴν προσεχῆ κυριακὴν μεταβῇ ἐν σώματι καὶ ἐξετάσῃ αὐτοπροσώπως τὴν γινομένην λειτουργίαν ἑνὸς ἑκάστου τῶν Καταστημάτων· τὸ μέτρον τοῦτο ὅσον ἐστὶ σπουδαῖον

τοσοῦτον καὶ ἀναγκαῖον· οὐδεμία δὲ ἀμφιβολία ὅτι ἡ σεβαστὴ ἐφορία θὰ ἐξακολουθήσῃ συνεχίζουσα τοῦτο, καθόσον καὶ ἡ μέχρι τοῦδε γινομένη ὑπηρεσία θέλει ἀποτελεσματικώτερον διοργανισθῆ καὶ αἱ ἀποφάσεις, ἃς συνήθως λαμβάνει ἐν ταῖς συνεδριάσεσιν αὐτῆς ὑπὲρ τῶν ἐν λόγῳ Καταστημάτων ἔσονται πρακτικαί.

— Τὸ παρελθὸν σάββατον προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ὁ παρὰ τῇ Υ. Πύλῃ διπλωματικὸς πράκτωρ τοῦ Μαυροβουνίου κ. Πλάνατς, διερμηνεύοντος τοῦ ἱερολ. κ. Γ. Δώριζα, νομικοῦ συμβούλου τῶν Πατριαρχείων.

— Αὐθημερὸν ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. ὁ πρῶτος διερμηνεὺς τῆς ἐνταῦθα Αὐστρο-ουγγρικῆς πρεσβείας, διερμηνεύοντος τοῦ Ἐξ. ἄρχοντος Μ. Λογοθέτου κ. Σταυράκη βέη Ἀριστάρχου.

— Ὁ Ἐξοχ. Σπ. Μαυρογένης πασᾶς, ἰδιαίτερος ἰατρὸς τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου καὶ ἀρχίατρος τῶν Ἀνακτόρων ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὴν παρελθοῦσαν τετάρτην.

— Ὁ ρωσσικὸς «Ἐκκλησιαστικὸς Ἀγγελιαφόρος» ἐδημοσίευσεν ἄρτι ἀρθρίδιον περὶ τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας**, ἐν ᾧ ἐκφράζει κρίσεις εὐμενεῖς περὶ τῆς τελευταίας αὐτῆς μεταρρυθμίσεως. Εὐχαριστοῦντες τῇ συναδέλφῳ ἐπὶ ταύταις, ὀφείλομεν μόνον νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι ἡ φράσις «εἷς οὐδεὶς» δὲν ἔχει λόγον ἐφαρμογῆς ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, καθότι ἡ «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» κέκτηται τὴν σύμπραξιν οὐκ ὀλίγων λογίων κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν, ὡς ἐγένετο δῆλον ἐκ τῶν δημοσιευθέντων ἤδη φύλλων αὐτῆς καὶ καταδειχθήσεται ἔτι ἐκ τῶν δημοσιευθησομένων.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

περὶ τῶν διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν πράξεων τῶν Πατριαρχείων.

Θ'.

Ἱερὰ Σύνοδος.

Ἡ ἱερὰ Σύνοδος, συνεδριάζουσα τακτικῶς τρὶς τῆς ἑβδομάδος, συνεκρότησεν ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως τῆς Α. Θ. Π. μέχρι τέλους τοῦ λήξαντος ἔτους 1887 συνεδριάσεις 121, ἐν αἷς τακτικὰς μὲν 113 ἐκτάκτους δὲ 8.

Ὑπεβλήθησαν δ' αὐτῇ, ἐθεωρήθησαν καὶ διεξήχθησαν 1621 ἔγγραφα, 9 δὲ ὑποθέσεις δικαστικαί. Τὰ διεξαχθέντα ἔγγραφα ὑποδιαιροῦνται κατὰ τὸ εἶδος τῆς ὑποθέσεως, πρὸς ἣν ἀφορῶσιν, ὡς ἑπομένως:

Α'.

Διοικητικά.

1]	Ἔγγραφα ὑποθέσεων πνευματικῶν καὶ θρησκευτικῶν .		67
2]	»	» κοινοτικῶν	261
3]	»	» μοναστηριακῶν . .	206
4]	»	» ἀναγομένων εἰς γενικὰ ζητήματα .	64
5]	»	» ἐνοριακοῦ κλήρου .	16
6]	»	» ἰδιωτικῶν.	161
7]	Ἔγγραφα ἀφορῶντα τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ τὰς σχολὰς Θεολογικὴν, Ἱερατικὴν, Μ. τοῦ Γένους καὶ τὸ Ἰωακείμειον . .		84
8]	»	» συνδρομὰς ὑπὲρ ἀγαθοεργῶν σκοπῶν.	30
9]	»	» οἰκοδόμησιν ἐκκλησιῶν	44
10]	»	» μέτρα ἐκκλησιαστικά	16
11]	»	» ἐκκλησιαστικὰς δόσεις ἀρχιερέων καὶ Μονῶν. . .	20
12]	»	» ἀρχιερατικὰς ἐπιχορηγήσεις . . .	20
13]	»	» ἀρχιερατικὰς περιουσίας.	87
14]	»	» τὰς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐργαζομένας ἐπιτροπάς .	27
15]	»	» διαφορὰς Μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων	122
16]	Ἔγγραφα κυβερνητικά.		54
17]	»	συστατικὰ βιβλίων.	3
18]	Ἀπόφασις περὶ ἐκδόσεως τοῦ Τυπικοῦ τῆς Μ. Ἐκκλησίας		1
19]	Πράξεις συνοδικαὶ (ἐκλογῆς ἀρχιερέων, διορισμοῦ προέδρων, μελῶν ἐπιτροπῶν, ὑπαλλήλων, χορηγίας ἀδειῶν ἀπουσίας ἀρχιερέων)		98
20]	Ἔγγραφα αὐτοκεφάλων καὶ ἀνεξαρτήτων Ἐκκλησιῶν		20
21]	»	ξένων ἀρχῶν, πρεσβειῶν καὶ ἑτεροδόξων ἐκκλησιῶν. . .	17
22]	Ἀποστολὴ ἐξαρχιῶν καὶ σχετικὰ ἔγγραφα		40
	εἰς μεταφοράν		1458

Ἐκ μεταφορᾶς	1458
23] Ἐγγραφὴ ἐκλεξίμων δι' ἀρχιερατείαν .	5
24] Διάφορα ἔγγραφα τῆς ὑπηρεσίας . . .	158
Ἐν ὅλῳ διοικητικὰ ἔγγραφα	1621

Β'.

Δικαστικαὶ ὑποθέσεις.

Ἐξεδικάσθησαν κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ 9 ὑποθέσεις, ἐξ ὧν 7 ἐφέσεις, 1 ἀναίρεσις καὶ 1 τριτανακοπή.

Γ'.

Διαρκὲς Ἐθνικὸν Μικτὸν Συμβούλιον.

Ἀπὸ τῆς 25 φεβρουαρίου 1887 μέχρι τέλους δεκεμβρίου ἰ. ἔ. συνεδριάσεις τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἐγένοντο ἐν ὅλῳ 66, ὧν 31 δικαστικαὶ καὶ 35 διοικητικαί. Καὶ δικαστικαὶ μὲν ὑποθέσεις καθ' ἅπαν τὸ διάστημα τοῦτο εἰσήχθησαν εἰς αὐτὸ ἐν ὅλῳ 41, συμπεριλαμβανομένων καὶ 8 ἐκ τοῦ παρελθόντος ἔτους μεταβιβασθεισῶν, ὧν 24 πρωτοδίκως, 12 κατ' ἔφεσιν, 3 κατ' ἀναψηλάφησιν καὶ 2 κατ' ἀναίρεσιν.

Ἐκ τῶν πρωτοδίκως εἰσαχθεισῶν ὑποθέσεων ὁριστικῶς ἐπερατώθησαν 15, 9 ἐκ τῶν κατ' ἔφεσιν καὶ 3 ἐκ τῶν κατ' ἀναψηλάφησιν, μένουσι δ' ἐκκρεμεῖς 14· ἔγγραφα δὲ φύσεως διοικητικῆς παρεπέμφθησαν εἰς τὸ Συμβούλιον κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα ἐν συνόλῳ 307, ἅτινα διαιρούμενα καθ' ὕλην ἔχουσιν ὡς ἕπεται :

ἀναφοραὶ πραγματευόμεναι ζητήματα καὶ διαφορὰς κοινοτικάς	113
κυβερνητικοὶ τεσκερέδες, ὧν τινες ἅπτονται ζητημάτων γενικοῦ ἐνδιαφέροντος, τινὲς δὲ περὶ ἰδιωτικῶν πραγματεύονται ὑποθέσεων.	15
αἰτήσεις ἰδιωτικοῦ ἐνδιαφέροντος	90
ἐκθέσεις διαφόρων ἐπιτροπῶν	25
ἔγγραφα περιέχοντα ἀντικείμενα κοινοῦ συμφέροντος.	64
τὸ ὅλον	307

Τῶν ὑποθέσεων τούτων, ὧν περὶ τὰς 30 μετεβιβάσθησαν ἐκ τοῦ προηγουμένου ἔτους, αἱ πλεῖσται ἤδη ἐπερατώθησαν, μένουσι δ' ἐκκρεμεῖς εἰσέτι περὶ τὰς 40.

Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον ὑποβάλλει τακτικῶς τῇ Α. Θ. Παναγιότητι λεπτομερῆ ἔκθεσιν τῶν ἐτησίων αὐτοῦ ἐργασιῶν, ἀναγινωσκομένην ἐν τῇ γενικῇ ἐκλογικῇ συνελεύσει, τῇ συγκροτουμένῃ, ὡς γνωστόν, κατὰ μῆνα μάρτιον πρὸς ἐκλογὴν τῶν ἀποχωρούντων τεσσάρων λαϊκῶν αὐτοῦ μελῶν.

Περατοῦμεν ἐνταῦθα τὸν κατὰ πρῶτον νῦν δημοσιευόμενον στατιστικὸν τοῦτον πίνακα, δι' οὗ παρέσχομεν τοῖς ἀναγνώσταις τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** ἐπαρκεῖς πληροφορίας περὶ τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1887 διεξαχθεισῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις διαφόρων κοινῶν καὶ ἰδιωτικῶν ὑποθέσεων.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΔΙΑΡΚΕΣ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΚΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ.

Δίκη τῶν κωφαλάλων.

Ἀπόφασις ἐπὶ τῆς κατ' ἀναψηλάφησιν δίκης μεταξὺ Ἰω. Κ. Μόσχα καὶ Κωνσταντίνου Νικολιτζάρη ἀφ' ἑνὸς καὶ Πῶλκας Θ. Μόσχα, τῶν κληρονόμων Θ. Μόσχα **κωφαλάλων** καὶ Ἀθανασίου Κ. Ζάδου ἀφ' ἑτέρου, ἀπάντων κατοίκων Κορυτσᾶς.

ΤΟ ΕΝ ΤΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΙΣ ΕΔΡΕΥΟΝ Δ. Ε. Μ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

συγκείμενον ἀπὸ τῶν παρόντων αὐτοῦ μελῶν: τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Χαλκηδόνος Καλλινίκου, προέδρου, Ρόδου Γερμανοῦ, Χαλδείας Γερβασίου καὶ Δρυϊνουπόλεως Κλήμεντος, καὶ τῶν κυρίων Κ. Ἀνθοπούλου, Θ. Χριστοφορίδου, Δ. Γενίδουνια, Ξ. Ζωγράφου, Ν. Ψυχάρη, Π. Φενερλῆ καὶ Ν. Θ. Σουλίδου, τὴν νόμιμον ἀποτελούντων ἀπαρτίαν,

Συνελθὸν ἐν τακτικῇ δημοσίᾳ συνεδριάσει τῆς 12ης νοεμβρίου τοῦ 1886 ἔτους, ἡμέρᾳ τετάρτῃ, ἐν τῇ ἐπὶ τούτῳ ὡρισμένῃ αἰθούσῃ αὐτοῦ, παρόντος καὶ τοῦ Α΄ γραμματέως αὐτοῦ Δ. Θ. Ξανθοπούλου, ὅπως δικάσῃ καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς ἐξῆς ὑποθέσεως :

Ὁ Ἰωάννης Κ. Μόσχας καὶ Κωνσταντῖνος Νικολιτζάρης κάτοικοι Κορυτσᾶς, δι' ἀγωγῆς αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ μητροπολιτικοῦ δικαστηρίου Κορυτσᾶς ὑπὸ τὴν ἰδιότητα ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης τοῦ ἀποβιώσαντος Θεοδώρου Μόσχα ἐζητήσαντο ὅπως οἱ κληρονόμοι τοῦ ρηθέντος, Πῶλκα σύζυγος αὐτοῦ, Μιχαήλ, Νικόλαος, Τριανταφύλλω καὶ Ἀγγελικὴ, τέκνα αὐτοῦ, καὶ ὁ καταστιχογράφος τοῦ καταστήματος αὐτῶν Ἀθανάσιος Κ. Ζάδος ὑποχρεωθῶσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης καὶ εἰς τὴν ἐξέλεγξιν τῶν λογαριασμῶν καὶ ἐξασφάλισιν τῆς περιουσίας, τὸ δὲ εἰρημένον δικαστήριον ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀριθμ. διεκπ. 642 καὶ ἡμερομ. 6 φεβρουαρίου 1885 ἀπόφασιν, ἀπορρίπτουσαν τὴν ἀγωγὴν διὰ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐκτεθειμένους λόγους καὶ καταδικάζουσαν τοὺς ἐνάγοντας εἰς τὰ ἔξοδα τῆς δίκης. Τὴν ἀπόφασιν ταύτην οἱ αὐτοὶ Ἰωάννης Κ. Μόσχας καὶ Κ. Νικολιτζάρης ἐξεκάλεσαν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τούτου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 1292 καὶ ἡμερομ. 2 μαρτίου ἰ. ἔ. ἐφέσεως αὐτῶν πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους· α΄] διότι ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις δὲν φέρει τύπον ἀποφάσεως, καθ' ὅσον ἐκ ταύτης ἐλλείπουσι δύο σπουδαῖα χαρακτηριστικὰ ἄνευ τῶν ὁποίων δὲν δύναται ἵνα ὑπάρξῃ ἀπόφασις, ἤτοι δὲν φέρει πρῶτον ἐκ τίνων προσώπων συνέκειτο τὸ ἐκδὸν αὐτὴν δικαστήριον, καὶ δεύτερον δὲν μνημονεύει τὸ δικαστήριον τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν

συνεδριάσαν ἐξέδωκε τὴν ἀπόφασιν αὐτοῦ· β'] διότι κακῶς ἀπέρριψε τὴν ἔνστασιν αὐτῶν, καθ' ἣν οἱ κωφάλαλοι, ἐναγόμενοι καὶ ἀγράμματοι ὄντες, ὡς μὴ δυνάμενοι ἵνα παραστήσωσι τί θέλουσι, διότι οὔτε ὁμιλοῦσιν, οὔτε ἀκούουσιν, οὔτε διὰ τῆς γραφῆς δύνανται ἵνα παραστήσωσι τὰ διανοήματα αὐτῶν ὤφειλον ἵνα παραστῶσιν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου διὰ κηδεμόνος τακτικῶς καὶ νομίμως διορισθέντος γ'] διότι κακῶς ἐσκέφθη τὸ δικαστήριον ὅτι οὐδεὶς τῶν κληρονόμων, καίτοι πρὸ τεσσάρων ἐτῶν ἀποβιώσαντος τοῦ πατρὸς αὐτῶν, παρεπονέθη αἰτῶν τὴν μερίδα αὐτοῦ, καθόσον οἱ κωφάλαλοι κληρονόμοι ὡς μὴ τυχόντες ἐκπαιδεύσεως καὶ ἀνατροφῆς εἰσὶν οἱονεὶ βλᾶκες μὴ ἐννοοῦντες ὁποῖον τὸ συμφέρον αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι ἐννοοῦσι τοῦτο, δὲν δύνανται ἵνα ἐκφράσωσιν αὐτὸ καὶ δ'] διότι κακῶς ἐπίσης ἐσκέφθη καὶ οὐκ ἀληθῶς λέγει ὅτι οἱ ἐκτελεσταὶ ἀπὸ τεσσάρων ἐτῶν δὲν ἀνηνέχθησαν εἰς τὸ δικαστήριον, διότι πολλάκις ἀνηνέχθησαν καὶ ἡ μητρόπολις κατόπιν πολλῶν παραστάσεων ἐδέχθη τὴν αἴτησιν αὐτῶν, καίτοι ἄλλως δὲν παρεγράφη τὸ δικαίωμα αὐτῶν τοῦτο. Ἐπειδὴ δὲ τὴν περιουσίαν τοῦ Θεοδώρου Μόσχα ἰδίως διαχειρίζεται ὁ καταστιχογράφος Ἀθανάσιος Κ. Ζάδος διότι ἡ σύζυγος τοῦ ἀποβιώσαντος Πέλκα εἶναι γυνὴ ἀγράμματος χωρική, ἐντελῶς οὐδεμίαν ἔχουσα πεῖραν τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου, σπουδαῖαι δ' ὡς ἐκ τούτου γίνονται καταχρήσεις ἐν τῇ περιουσίᾳ αὐτοῦ, ἤτις εἶναι ἀνεκκαθάριστος, τὴν δ' ἐκκαθάρισιν αὐτῆς μόνοι οὗτοι ὡς ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης δύνανται καὶ καλοῦνται ὑπὸ τοῦ νόμου ἵνα πράξωσι, καὶ ἐπειδὴ οὕτως ἡ περιουσία τῶν κωφαλάλων καὶ οἱονεὶ βλακῶν κληρονόμων τέκνων τοῦ Θεοδώρου Μόσχα κινδυνεύει, οὗτοι δὲ ὡς ἐκτελεσταὶ φέρουσιν εὐθύνην διὰ τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν ὅρων τῆς διαθήκης, καὶ ὡς ἐκ καθήκοντος δικαιοῦνται ἵνα ζητήσωσι τὴν ἐξασφάλισιν τῆς περιουσίας, ἐζήτησαντο ὅπως γένηται δεκτὴ ἡ ἔφεσις αὐτῶν ἐπὶ τῷ τέλει ἵνα ἀκυρωθῇ ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις τοῦ μητροπολιτικοῦ δικαστηρίου Κορυτζᾶς, γένηται δεκτὴ ἡ ἀπὸ 15 ὀκτωβρίου 1885 ἀγωγὴ αὐτῶν, ἤτοι ἀνατεθῇ αὐτοῖς συμφώνως πρὸς τὴν διαθήκην τοῦ Θεοδώρου Μόσχα ἡ ἐκκαθάρισις τῆς περιουσίας, διανεμηθῇ αὕτη κατὰ τὴν διαθήκην καὶ ἐξασφαλισθῇ πρὸς ὄφελος τῶν κληρονόμων, καταδικασθῇ δὲ ἡ περιουσία εἰς ἅπαντα τὰ ἔξοδα τῆς τε πρωτοδίκου καὶ τῆς κατ' ἔφεσιν δίκης.

Τῆς ἐν λόγῳ ἐφέσεως παραπεμφθείσης ἁρμοδίως εἰς τὸ Συμβούλιον καὶ μετὰ τὴν νόμιμον προδικασίαν εἰσαχθείσης εἰς συζήτησιν ἐπὶ ἀκροατηρίου κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 26 ἰουνίου 1885 παρέστησαν οἱ μὲν ἐκκαλοῦντες διὰ τοῦ Χαραλάμπους Κ. Μόσχα, οἱ δὲ ἐφεσίβλητοι διὰ τοῦ Ἀντωνίου Βαγγέλη, καὶ διώρισαν πληρεξουσίους ἐπὶ ἀκροατηρίου, δυνάμει τῶν κατατεθέντων ὑπ' αὐτῶν πληρεξουσίων ἐγγράφων ὑπὸ χρονολογίαν 13 μαρτίου καὶ 29 ἀπριλίου, ὁ μὲν τοὺς Θ. Ἀντωνιάδην καὶ Β. Δεσίρην, ὁ δὲ τοὺς Ν. Σερούϊον καὶ Γ. Ἀποστολίδην, ἐξ ὧν ὁ Β. Δεσίρης διετύπωσεν ἔνστασιν ἐξαιρέσεως τοῦ κ. Ζ. Χατζοπούλου ὡς δικαστοῦ διὰ τὸν λόγον ὅτι ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τῶν πελατῶν αὐτοῦ ἐπὶ τῶν συνεπειῶν τῆς δίκης ἐξήνεγκε γνώμην ὅτι δὲν ἔχουσι δίκαιον, ὁ δὲ Γ. Ἀποστολίδης ἀπέκρουσε τὴν ἔνστασιν ταύτην ὡς μὴ στηριζομένην ἐπὶ τοῦ νόμου· τὸ δὲ δικαστήριον ἀκροασάμενον ἰδίᾳ τοῦ κ. Ζ. Χατζοπούλου, καὶ διασκεψάμενον ἐπὶ τῆς ρηθείσης ἐνστάσεως ἀπεφήνατο παμψηφεὶ τὴν ἀπόρριψιν αὐτῆς, διότι κατὰ τὴν νομολογίαν αὐτοῦ ὁ προταθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐκκαλοῦντος λόγος δὲν δίδει χώραν εἰς ἐξαίρεσιν δικαστοῦ. Μεθ' ὃ ὁ Β. Δεσίρης ἀναπτύξας καὶ προφορικῶς τὴν ἔφεσιν ἐζητήσατο τὴν παραδοχὴν αὐτῆς. Ὁ δὲ Ν. Σερούϊος ἀποκρούσας αὐτὴν παρετήρησεν ὅτι οἱ ἀντίδικοι προσβάλλουσι τὰς ἰδίας αὐτῶν πράξεις διότι δὲν ὤφειλον ἵνα κινήσωσιν ἀγωγὴν κατ' αὐτῶν, ἀφ' οὗ δὲν θεωροῦσιν αὐτοὺς δυναμένους ἵνα διαχειρίζωνται μόνοι τὴν περιουσίαν αὐτῶν, ἐν ᾧ οὐδεὶς νόμος ἀπαγορεύει αὐτοῖς τοῦτο, καὶ κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἀγωγὴ τῶν ἀντιδίκων ὡς ἀβάσιμος δέον ἵνα ἀπορριφθῇ, διότι μὴ ὄντες κηδεμόνες τῶν τέκνων τοῦ διαθέτου, ἀλλ' ἁπλῶς ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης αὐτοῦ, δὲν δικαιοῦνται ἵνα ζητῶσι λογαριασμούς, ἠδύναντο δὲ μόνον ἵνα κινήσωσιν ἀγωγὴν ἐὰν κληροδότημά τι δὲν ἐδόθη, καὶ ἀπαιτήσωσιν ὅπως δοθῇ. Εἰς ταῦτα ὁ Θ. Ἀντωνιάδης ἀντέταξεν ὅτι ἡ ἀγωγὴ ἐκινήθη οὐχὶ κατὰ τῶν κωφαλάλων, ἀλλὰ κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν καὶ τοῦ γραμματέως Ἀθανασίου Κ. Ζάδου, οἵτινες ἔχουσι τὴν περιουσίαν καὶ καθ' ὧν ἐδικαιοῦντο ἵνα κινήσωσιν ἀγωγήν, διότι οὐδὲν ἄλλο ζητοῦσιν εἰμὴ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διαθήκης ὡς ὄντες ὑπεύθυνοι ἀπέναντι τοῦ διαθέτου· ὁ Γ. Ἀποστολίδης ἀποκρούσας ἐπίσης τὴν ἔφεσιν ἰσχυρίσθη ὅτι οἱ ἀντίδικοι οὐδεμίαν εἶχον ἰδιότητα ὅπως κινήσωσιν ἀγωγήν, διότι εἰσὶν ἁπλῶς ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης, ὅτι ἄλλως ἐκίνησαν ἀγωγὴν καὶ ἐνώπιον τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων ἀλλ' αὕτη ἀπερρίφθη καὶ πρωτοδίκως καὶ κατ' ἔφεσιν, ὅτι ἡ διαθήκη ἐξετελέσθη, ἔλαβον δὲ ἕκαστος τῶν κληρονόμων τὸ καταλειφθὲν αὐτοῖς μέρος καὶ ὅτι ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις οὐδεμίαν ἔχει τυπικὴν ἔλλειψιν, καὶ ἐζητήσατο τελευταῖον τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐφέσεως καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως.

Τὸ Συμβούλιον διασκεψάμενον ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀριθμ. 39 καὶ ἡμερομ. 24 ἰουλίου 1885 ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀπορρίπτον τὴν ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 1292 καὶ ἡμερομ. 28 μαρτίου ἰ. ἔ. ἔφεσιν τῶν ἐναγομένων Ἰωάννου Κ. Μόσχα καὶ Κωνσταντίνου Νικολιτζάρη, ἐπικυροῖ τὴν ἐκκαλουμένην ὑπ' ἀριθμ. διεκπ. 642 καὶ ἡμερομ. 6 φεβρουαρίου ἰ. ἔ. ἀπόφασιν τοῦ μητροπολιτικοῦ δικαστηρίου Κορυτσᾶς. Κατὰ τῆς ἀποφάσεως ταύτης οἱ ἐνταῦθα πληρεξούσιοι δικηγόροι αὐτῶν Θ. Ἀντωνιάδης καὶ Β. Δεσίρης δυνάμει τοῦ ὑπὸ ἡμερομ. 17 ὀκτωβρίου 1885 πληρεξουσίου ἐγγράφου ὑπέβαλον αἴτησιν ἀναψηλαφήσεως ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 277 καὶ ἡμερομ. 12 ἰανουαρίου ἐ. ἔ. διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους· α'] διότι ἐν τῇ προσβαλλομένῃ ἀποφάσει οὐδεμία μνεία γίνεται τῶν προτάσεων αὐτῶν, ὅπως διορισθῇ ἐπίτροπος τοῖς κωφαλάλοις καὶ ὅτι δὲν ἐνάγουσι μόνον τοὺς κωφαλάλους, ἀλλ' ἰδίως τὴν μητέρα αὐτῶν Πέλκαν καὶ τὸν καταστιχογράφον Ἀθανάσιον Κ. Ζάδον, οἵτινές εἰσιν οἱ κυρίως κάτοχοι τῆς περιουσίας· β'] διότι ἡ ἐκκαλουμένη ἀπόφασις τοῦ μητροπολιτικοῦ δικαστηρίου Κορυτσᾶς περιεῖχεν ἀκυρότητας ὡς ἐκ τοῦ νόμου τοιαύτας, αἵτινες ἔδει ἵνα προκαλέσωσι τὴν ἀκύρωσιν αὐτῆς, καὶ γ'] διότι ἐναντίον ρητοῦ γράμματος τοῦ νόμου, καθ' ὃ «τῷ ἁλάλῳ δίδεται ἐπίτροπος» ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς κωφαλάλους ἵνα παραστῶσιν ἐπὶ δικαστηρίου μόνοι καὶ ἄνευ τοιούτου, καὶ ἐζητήσαντο ὅπως γενομένης ταύτης δεκτῆς ἀκυρωθῇ ἡ ρηθεῖσα ἀπόφασις, γένηται δεκτὴ ἡ ἀπὸ 28 μαρτίου 1885 ἔφεσις αὐτῶν, ἀκυρωθῇ ἡ ἀπόφασις τοῦ μητροπολιτικοῦ δικαστηρίου Κορυτσᾶς, γένη-

ται δεκτὴ ἡ ἀπὸ 15 ὀκτωβρίου 1884 ἀγωγὴ αὐτῶν καὶ καταδικασθῶσιν οἱ ἀντίδικοι εἰς ἅπαντα τὲ ἔξοδα καὶ τέλη ὅλων τῶν βαθμῶν. (ἕπεται συνέχεια).

ΟΙ ΣΥΡΙΓΟΙ ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ

(Πηγαὶ ἀνέκδοτοι—Filze καὶ Diversorum τῆς ἐπὶ Ἐνετοκρατίας Κοινότητος Ζακύνθου, παρὰ τῷ ἀρχειοφυλακείῳ Ζακύνθου σωζόμενα)

Ἀναλαβὼν ὁ φίλος κ. Μ. Ἰω. Γεδεὼν τὴν τῆς δημοσιεύσεως τῶν «Κανονικῶν Διατάξεων, ἐπιστολῶν, λύσεων, θεσπισμάτων τῶν πατριαρχῶν», ἐπιχείρησιν, ἥτις βεβαίως εἶνε πολύτιμος ἰδίως παντὶ καταγινομένῳ εἰς μελέτας ἐπὶ τοῦ ὅλου βίου τοῦ γένους ἡμῶν, καλὸν ἐνόμισεν ἐν τῇ ἀξιολόγῳ **Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ** νὰ δημοσιεύσῃ ἄρθρον περὶ τῶν παρ' ἡμῖν συλλεκτῶν τῶν ἱερῶν κανόνων κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας.

Γνωστὸν τυγχάνει τοῖς πᾶσιν, ὅτι οὐχὶ ὀλίγοι εἶνε οἱ λόγιοι ἕλληνες, ὧν καὶ αὐτὰ τὰ ὀνόματα, εἶνε ἔτι ἄγνωστα. Μεταξὺ τούτων εἶνε δύο Συρῖγοι, περὶ ὧν δημοσιεύομεν τὸ πρῶτον μικρὰς βιογραφικὰς σημειώσεις, αἵτινες χρησιμεύουσιν κἄπως ὡς συμπλήρωμα τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου τοῦ περιλημένου ἡμῖν κ. Γεδεών.

Φραγκίσκος Ἰάκωβος Συρῖγος—Ἐγεννήθη εἰς τὴν Κρήτην κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος. Μαθὼν τὰ πρῶτα γράμματα ἀπεδήμησεν εἰς Ἰταλίαν πρὸς τελειοτέραν μάθησιν, καὶ τὸν μοναχικὸν βίον ἀσπασάμενος διετέλεσε πολιτευόμενος ἀρέμπτως. Ἐλθὼν εἰς Ζάκυνθον καὶ ἀπολαμβάνων φήμης λογίου δὶς ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῶν εὐγενῶν Ζακύνθου διδάσκαλος τῆς Κοινότητος (1645—1648, 1651—1655), Συνέλεξε πάσας τὰς βούλλας καὶ τὰς ἐγκυκλίους τοῦ Πάπα πρὸς τοὺς Ὀρθοδόξους καὶ τοὺς ἐν Ἀνατολῇ δυτικούς. Ἔτι δὲ πάσας τὰς ἐγκυκλίους, ἐπιστολὰς καὶ θεσπίσματα τῶν Πατριαρχῶν καὶ τὰς διατάξεις τῆς Ἐνετίας καὶ τοῦ ἑπτανησιακοῦ Συμβουλίου τῶν Εὐγενῶν περὶ ἐκκλησιαστικῶν ὑποθέσεων. Ἀπεβίωσεν ἐν Ζακύνθῳ τῇ 3 ἰουλίου τοῦ ἔτους 1661.

Ἄγγελος Συρῖγος—Ἐγεννήθη καὶ οὗτος εἰς τὴν Κρήτην καὶ εἰς Ἐνετίαν ἐξεπαιδεύθη. Μετὰ τὰ μέσα τοῦ ΙΖ' αἰῶνος μεταβὰς εἰς Ζάκυνθον μετήρχετο τὸν ἰδιωτικὸν διδάσκαλον, καὶ ἔλαβε διάφορα τιμητικὰ ὑπουργήματα. Ἐξηκολούθησε καὶ οὗτος τὴν ἐργασίαν τοῦ συγγενοῦς του, ἀλλ' ἔτι πλέον ἐπεχείρησε νὰ καταρτίσῃ συλλογὴν τῶν ἱερῶν Κανόνων τῶν ἁγίων ἀποστόλων καὶ Συνόδων, οὓς μετέφρασεν ἰταλιστὶ καὶ νεοελληνιστί. Ἀπεβίωσε δὲ ἐν Ζακύνθῳ τῇ 20 φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1711.

Ἡ τύχη τῶν ἀξιολόγων τούτων ἔργων τῶν δύο τούτων τῆς Κρήτης τέκνων εἶνε ἡμῖν ἔτι ἄγνωστος καίτοι ἠρευνήσαμεν καὶ ἐρευνῶμεν.

Ὁ υἱὸς τοῦ Ἀγγέλου μεταβὰς εἰς Ναύπλιον πολὺ ἐκεῖ ἐξετιμήθη καὶ ἐγένετο ἅμα καὶ σύνδικος τῆς χώρας ἐκείνης. Ἕνεκα δὲ τῶν τότε ἀκαταστασιῶν κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα πᾶσαν τὴν περιουσίαν ἀπολέσας, μετέβη εἰς τὴν Ζάκυνθον, ἐκεῖ δ' ὁ Ἄγγελος ἐζήτησεν ἵνα ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ, ἕνεκα τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν τῶν προγόνων του, ἐγγραφῇ μεταξὺ τῶν εὐγενῶν Ζακυνθίων ἐν τῇ λεγομένῃ Χρυσῇ Βίβλῳ, ὅπερ ἐγένετο τῷ 1749.

Ἐν Ζακύνθῳ, 10 ἰανουαρίου 1888.

ΣΠ. ΑΕ-ΒΙΑΖΗΣ.

Η ΑΓΑΠΗ

ΕΝ ΤΩΙ ΠΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΟΣΜΩΙ*

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ ἔθνη, ἐν ποιῷ τινι μέτρῳ καὶ βαθμῷ τὴν ἀγάπην καὶ τὰ ἔργα αὐτῆς συναντῶμεν ἐν τῷ πολιτιτῷ καὶ θρησκευτικῷ βίῳ τῶν Ἰουδαίων. Ὁ ἰουδαϊκὸς λαὸς μεταξὺ ὅλων τῶν λαῶν τῆς ἀρχαιότητος εἶναι ὁ μόνος, ὅστις γινώσκει καὶ λατρεύει τὸν ἀληθινὸν Θεὸν, ὅστις εἶναι ὁ προστάτης καὶ ἐκδικητὴς τῶν συμφερόντων αὐτοῦ, ὅστις παρέχει αὐτῷ πρὸς κατοικίαν χώραν καὶ παρασκευάζει αὐτὸν εἰς σωτηρίαν, ὅστις τέλος δι' ὅλης αὐτοῦ τῆς ἱστορίας ἐπιδείκνυται αὐτῷ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ· ἐντεῦθεν ὅμως πηγάζει καὶ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπη τοῦ λαοῦ τούτου, διὰ τοῦτο ἐν τῷ μωσαϊκῷ νόμῳ ἐκτὸς τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀγάπης ἐπιτάσσεται καὶ ἡ πρὸς τὸν πλησίον: ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν· ἐγώ εἰμι Κύριος[53], ἀπαγορεύεται δὲ πᾶν μῖσος καὶ ἐκδίκησις τῶν υἱῶν Ἰσραήλ. Ὁ ἰσραηλίτης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νόμου τούτου ἐν πάσῃ αὐτοῦ σχέσει πρὸς τὸν πλησίον ἔπρεπε νὰ δεικνύῃ ἔργα ἀγάπης. Οὕτω π. χ. ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν σχέσιν τοῦ λαοῦ τούτου πρὸς τὴν χώραν, ἐν ᾗ κατώκει, ὁ μωσαϊκὸς νόμος ὡς οὐδεὶς ἕτερος ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐσπούδασε νὰ παρακωλύσῃ τὰ αἴτια τῆς μεταξὺ αὐτοῦ ἀνισότητος καὶ τῆς ὑπερβολικῆς πτωχεύσεως τοῦ μὲν ἢ τοῦ πλουτισμοῦ τοῦ δέ· πάντες οἱ ἰσραηλῖται ὡς τέκνα τοῦ αὐτοῦ Θεοῦ εἶναι ἴσοι πρὸς ἀλλήλους καὶ ἴσα ἑπομένως δικαιώματα κτῶνται καὶ ἐπὶ

* Συνέχεια ἀπὸ σελίδος 74—76 τοῦ μετὰ χεῖρας τόμου.

53. Λευϊτ. 19, 18.

τῆς χώρας, ἣν ἐδωρήσατο αὐτοῖς ὁ Θεός· ἐντεῦθεν μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς χώρας ἡ Παλαιστίνη διῃρέθη εἰς ἴσους κλήρους μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, ἵνα δὲ ἡ ἰσότης αὕτη ᾖ διαρκὴς, ἐπεβλήθη ὁ Ἰουβιλαῖος, καθ' ὃν κατὰ πᾶν πεντηκοστὸν ἔτος αἱ διαφόρως ἀποξενούμεναι γαῖαι, οἱ ἀγροὶ κτλ. ἐπανήρχοντο εἰς τὸν πρῶτον κτήτορα. Κατὰ ταῦτα ἡ περὶ ἰδιοκτησίας ἰδέα τῶν Ἑβραίων εἶναι σχετικὴ, διότι πᾶν ὅ,τι κέκτηται ὁ λαὸς οὗτος εἶναι κυρίως κτῆμα τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦτο ὅμως καὶ πάντες ὀφείλουσι νὰ ἀπολαμβάνωσι τῶν προϊόντων τῆς χώρας· διὰ τοῦτο οὐ μόνον κατὰ πᾶν ἕβδομον ἔτος τὸ λεγόμενον σαββατικὸν ἡ γῆ ἔδει νὰ διατελῇ ἀκαλλιέργητος καὶ οἱ πτωχοὶ νὰ συλλέγωσι τοὺς αὐτοφυεῖς καρποὺς[54]· ἀλλὰ καὶ ἄλλως κατὰ μὲν τὸν θερισμὸν τῶν ἀγρῶν δὲν ἔπρεπεν οἱ κάτοχοι αὐτῶν νὰ συλλέγωσι τὰ ἐπιπίπτοντα, κατὰ δὲ τὸν τρυγητὸν νὰ μὴ ἐπανατρυγῶσι τὸν ἀμπελῶνα καὶ νὰ συλλέγωσι τὰς ρῶγας, ἀλλὰ νὰ ἐγκαταλείπωσιν αὐτὰ τοῖς πτωχοῖς[55], τοῖς προσηλύτοις, ταῖς χήραις καὶ τοῖς ὀρφανοῖς[56]· ἐντεῦθεν ὀρθῶς ὁ μωσαϊκὸς νόμος ἠδύνατο νὰ λέγῃ οὐκ ἔσται ἐν σοὶ ἐνδεὴς[57], διότι καὶ ὑπαρχόντων τοιούτων, ἐμερίμνα ὁ νόμος περὶ αὐτῶν ἐπιτάσσων, ὅπως παρέχηται αὐτοῖς ἡ ἀπαιτουμένη βοήθεια, δάνειον κτλ. διότι τὸν διδόντα εὐλογήσει ὁ Κύριος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, ἐνῷ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἁμαρτία αὐτῷ μεγάλη ἐστί[58]· ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παροχῇ δανείων ἀπαγορεύει ὁ νόμος τὸν τόκον, ὃν τινα ἀφ' ἑτέρου ἐθεώρει δίκαιον προκειμένου περὶ ξένων[59]. Περαιτέρω ὁ μωσαϊκὸς νόμος ἐπέβαλλε τοὺς ἰσραηλίτας μεγάλην ἐπιείκειαν ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ξένους καὶ τοὺς δούλους· καίτοι ὁ νόμος ἔτεινεν εἰς τὸ νὰ διαρρήξῃ ἢ παρακωλύσῃ πᾶσαν στενοτέραν σχέσιν μεταξὺ ἰσραηλιτῶν καὶ τῶν λοιπῶν λαῶν, παρεῖχεν ὅμως πλήρη προστασίαν εἰς τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ αὐτοῦ βιοῦντας ξένους· νόμος εἷς ἔσται ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς προκειμένοις ἐν ὑμῖν, νόμος αἰώνιος εἰς τὰς γενεὰς ὑμῶν[60]· καὶ ἔτι πλέον: ἀγαπᾶτε τὸν προσήλυτον, προσήλυτοι γὰρ ἦτε ἐν γῇ Αἰγύπτῳ[61]. Ἐντεῦθεν οἱ ξένοι δὲν ἀπεκλείοντο τῶν ἑορτῶν, τῆς ἀναπαύσεως τοῦ σαββάτου, τῶν ἀπολειπομένων ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ τοῖς ἀμπελῶσι καὶ τῶν τοιούτων· πρὸ τῶν δικαστηρίων ἦσαν ἴσοι τοῖς Ἰουδαίοις καὶ ἐν τῷ ναῷ ἰδιαιτέρα ὑπῆρχεν αὐτοῖς θέσις, ἡ λεγομένη αὐλὴ τῶν ἐθνῶν· ὁμοίως, προκειμένου περὶ τῶν δούλων ἡ κατάστασις αὐτῶν ἦν κρείσσων ἢ ἐν τῷ ἐθνισμῷ, διότι καὶ ἡ ὕπαρξις αὐτῶν καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ἀξία ἦν ἐξησφαλισμένη· οἱ δοῦλοι ἐλαμβάνοντο μόνον ἐκ τῶν ἄλλων λαῶν[62], ἐὰν δὲ καὶ ἀπὸ Ἰουδαίων περιήρχοντό τινες ἕνεκα πτωχείας ἢ ἄλλων λόγων εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην, ἡ μεταχείρισις αὐτῶν ἔπρεπε νὰ ᾖ διάφορος· μετὰ ἑπτὰ ἔτη οἱ τοιοῦτοι ἐλάμβανον τὴν ἐλευθερίαν αὐτῶν, ἐκτὸς ἐὰν προετίμων νὰ διατελέσωσι δοῦλοι[63], ὡς μέλη δὲ τῆς οἰκογενείας θεωρούμενοι συμμετεῖχον εἰς τὰς ἑορτὰς καὶ εἰς τὸ πάσχα, εἰς τὰς θυσίας κτλ.[64]· ἐὰν ὁ κύριος ἐξώρυττε τὸν ὀφθαλμὸν ἢ τὸν ὀδόντα τοῦ δούλου, ἢ ἄλλως αὐτὸν ἔβλαπτε, τότε ἔπρεπε νὰ παράσχῃ αὐτῷ τὴν ἐλευθερίαν, ἐτιμωρεῖτο δὲ δικαστικῶς, ἐὰν ὁ δοῦλος ἀπέθνησκεν ἐκ ῥάβδου, ὑπὸ τὰς χεῖρας τοῦ κυρίου αὐτοῦ[65].

Τοιαῦται ἦσαν αἱ διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου περὶ τῶν διαφόρων σχέσεων τῶν ἰσραηλιτῶν πρὸς ἀλλήλους καὶ τοὺς λοιποὺς, ἐν αἷς δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν τὸ πνεῦμα τῆς ἐπιεικείας καὶ τοῦ ἀνθρωπισμοῦ· πόσον φιλάνθρωποι καὶ φιλάδελφοι εἶναι αἱ ἐπιταγαὶ αὐτοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανά! πόσον ἰσχυρῶς προσβάλλουσι τὴν καρδίαν τοῦ Ἰουδαίου οἱ λόγοι: ἐὰν γένηται ἐν σοὶ ἐνδεὴς ἐκ τῶν ἀδελφῶν σου ἐν μιᾷ τῶν πόλεών σου ἐν τῇ γῇ, ἧ Κύριος ὁ Θεός σου δίδωσί σοι, οὐκ ἀποστρέψεις τὴν καρδίαν σου, οὐδὲ μὴ συσφίγξεις τὴν χεῖρά σου ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ σου τοῦ ἐπιδεομένου· ὅτι ἀνοίγων ἀνοίξεις τὰς χεῖράς σου αὐτῷ καὶ δάνειον δανιεῖς αὐτῷ ἱκανὸν, ὅσον ἂν ἐπιδέεται καὶ καθ' ὅσον ὑστερεῖται[66]. Καὶ δικαίως διότι αἱ ἐπιταγαὶ αὗται τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀγαπῶντος τὸν Ἰσραὴλ, διότι ἡ ἐλεημοσύνη καὶ πᾶσα ἔκφρασις τῆς ἀγάπης εἶναι μία θυσία προσφερομένη εἰς αὐτὸν τὸν Θεὸν διὰ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ[67]· ἡ ἐλεημοσύνη, κατὰ τὸν μωσαϊκὸν νόμον,

54. Λευϊτ. 25, 2.
55. Λευϊτ. 19, 9.
56. Δευτερ. 14, 19.
57. Δεύτερ. 15, 4.
58. Δευτερ. 15, 7—11.
59. Δευτερ. 23, 20.
60. Ἀριθμ. 15, 16.
61. Δευτερ. 10. 19.
62. Λευϊτ. 25, 44.
63. Λευϊτ. 25, 34. Ἐξόδ. 21, 2.
64. Δευτερ. 12. 12.
65. Ἐξόδ. 21, 20.
66. Δευτερ. 15, 7.
67. δανείζει Κυρίῳ ὁ ἐλεῶν πτωχὸν (Παροιμ. 19, 17)·

εἶναι ἔργον ἐξιλαστικόν, ἀνταμειβόμενον διὰ τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν. Ἐλεημοσύναις ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι· ἀναφωνεῖ ὁ Σολομὼν[68], ὁ δὲ Δανιὴλ λέγει πρὸς τὸν Ναβουχοδονόσορα: λύτρωσαι τὰς ἁμαρτίας σου ἐν ἐλεημοσύναις καὶ τὰς ἀδικίας σου ἐν οἰκτειρμοῖς πενήτων[69]. Αἱ ἰδέαι αὗται εἶναι βαθέως ἐρριζωμέναι ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ· ὅτε ὁ δίκαιος Τωβὶτ ἐγγίζοντος τοῦ θανάτου αὐτοῦ προσεκάλεσε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Τωβίαν ἵνα παράσχῃ αὐτῷ τὰς τελευταίας ὑποθήκας, μεταξὺ ἄλλων εἶπεν αὐτῷ ὁ ἀγαθὸς γέρων καὶ ταῦτα: ἐκ τῶν ὑπαρχόντων σου ποίει ἐλεημοσύνην καὶ μὴ φθονησάτω σου ὁ ὀφθαλμὸς ἐν τῷ ποιεῖν ἐλεημοσύνην· μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ παντὸς πτωχοῦ καὶ ἀπὸ σοῦ οὐ μὴ ἀποστραφῇ τὸ πρόσωπον τοῦ Θεοῦ· ὡς σοι ὑπάρχει κατὰ τὸ πλῆθος, ποίησον ἐξ αὐτῶν ἐλεημοσύνην, ἐὰν ὀλίγον σοι ὑπάρχῃ, κατὰ τὸ ὀλίγον μὴ φοβοῦ ποιεῖν ἐλεημοσύνην· θέμα γὰρ ἀγαθὸν θησαυρίζεις ἑαυτῷ ἐν ἡμέρᾳ ἀνάγκης· διότι ἐλεημοσύνη ἐκ θανάτου ῥύεται καὶ οὐκ ἐᾷ εἰσελθεῖν εἰς τὸ σκότος[69]· ἀλλαχοῦ δὲ πάλιν ὁ αὐτὸς συνδέων τὴν ἐλεημοσύνην μετὰ τῆς προσευχῆς, τῆς νηστείας καὶ τῆς δικαιοσύνης λέγει περὶ τῆς πρώτης ὅτι αὕτη ἐκ θανάτου ῥύεται καὶ ἀποκαθαριεῖ πᾶσαν ἁμαρτίαν[70]. Ἐπίσης καὶ Ἰησοῦς ὁ Σιρὰχ ἐξυψοῖ τὴν ἐλεημοσύνην καὶ ἐγκωμιάζει ὡς ἐξαιρουμένην τὸν ποιοῦντα ἐκ πάσης κακώσεως[71], ὁ δὲ δίκαιος Ἰὼβ μεταξὺ τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ καταλέγει καὶ τὴν ἐλεημοσύνην, ἀναφωνῶν μετὰ δικαίας ὑπερηφανείας: διέσωσα γὰρ πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου, καὶ ὀρφανῷ, ᾧ οὐχ ὑπῆρχε βοηθὸς, ἐβοήθησα... ἐγὼ ἤμην πατὴρ ἀδυνάτων, δίκην δὲ ἣν οὐκ ἤδειν ἐξιχνίασα· συνέτριψα μύλας ἀδίκων, ἐκ δὲ μέσου ὀδόντων αὐτῶν ἅρπαγμα ἐξέσπασα[72]. Ἐν γένει δὲ παρατηρητέον ὅτι ἡ ἐλεημοσύνη εἶναι ἀναγκαῖον συστατικὸν τῆς εἰκόνος τοῦ δικαίου παρὰ τῷ Ἰσραήλ[73].

Ἐν τούτοις ὀφείλομεν ἐνταῦθα νὰ σημειώσωμεν ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ ἰουδαϊκοῦ νόμου δὲν παρίσταται ἀνεπτυγμένη ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ σημασίᾳ καὶ λαμπρότητι· ἡ ἀγάπη ἐν τῇ παλαιᾷ Διαθήκῃ παρομοιάζεται πρὸς κάλυκα ἄνθους μὴ ἀναπτυχθέντα ἔτι. Καὶ ἀληθῶς ἐν πρώτοις ἐνταῦθα διαβλέπομεν ἔλλειψιν ἐλευθερίας, διότι ἡ ἀγάπη δεσμεύεται κυρίως ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ νόμου· ἐνῷ ἐν τῇ καινῇ Διαθήκῃ ἡ ἀγάπη παρίσταται ὡς ἔργον τῆς ἐλευθερίας καὶ προαιρέσεως[74], οὐδαμοῦ δὲ ἀπαντῶσιν ὡρισμέναι μερικαὶ περὶ αὐτῆς ἐπιταγαί, ἐν τῇ παλαιᾷ Διαθήκῃ πᾶσαι αἱ περὶ αὐτῆς διατάξεις ὡς π. χ. περὶ δεκάτων, ἐλεημοσύνης πρὸς τοὺς πάσχοντας, ἐπικουρίας πρὸς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ κτλ. ἀκριβέστατα καθορίζονται· βεβαίως τοῦτο ἦν ἀποτέλεσμα τοῦ θεοκρατικοῦ χαρακτῆρος τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου καὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ· εἷς Θεὸς ὑπάρχει, κύριος καὶ νομοθέτης τοῦ λαοῦ, παρέχων αὐτῷ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς ὑπὸ τὴν συνθήκην τοῦ ὑποτάσσεσθαι τῷ νόμῳ αὐτοῦ, ὅστις ἐλλείψει νόμου πολιτικοῦ ὥριζεν αὐτῷ καὶ τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν τῶν ἔργων τῆς ἀγάπης· ἐπομένως αἱ ἐπιταγαὶ αὗται τοῦ νόμου ἐλάμβανον τοιουτοτρόπως τὸν χαρακτῆρα θρησκευτικῆς ὑποχρεώσεως, ὑπὸ τῶν ὁποίων ὁ Ἰησοῦς δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποστῇ, ἐὰν δὲν ἔπαυε πρότερον τοῦ νὰ ᾖναι τοιοῦτος· ἐντεῦθεν ὅμως ἐγγὺς ἦν ὁ κίνδυνος τοῦ νὰ προσκολλᾶται ὁ Ἰουδαῖος εἰς τὴν ἐξωτερικὴν μᾶλλον τήρησιν τῶν ἐπιταγῶν τοῦ νόμου, παρὰ τὴν κατὰ πνεῦμα, εἰς τὸ γράμμα τὸ κτεῖνον, παρὰ το ἐσωτερικὸν φρόνημα· καθὼς ἐν τῷ λειτουργικῷ νόμῳ μετ' αὐστηρᾶς ἀκριβείας προσέκειτο εἰς τὰς διαφόρους αὐτοῦ τελετὰς, οὕτω καὶ ἐν τῷ ἠθικῷ ἐνόμιζον ὅτι ἡ ἀκριβὴς αὐτοῦ τήρησις ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς κατὰ γράμμα αὐτοῦ τελέσεως· ἐντεῦθεν συνέβαινε τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης αὐτοῦ νὰ ᾖναι μᾶλλον ἔργα τῆς χειρὸς, παρὰ τῆς καρδίας, ὁ δὲ Κύριος ἡμῶν δικαίως ἤλεγχε τοὺς Φαρισαίους ὡς ἐστερημένους ἀγάπης, ἐνῷ ἄλλως ἦσαν ἀκριβέστατοι εἰς τὴν κατὰ γράμμα πλήρωσιν αὐτῆς[75]. Ἐκτὸς τούτου ἡ ἀγάπη τῆς παλαιᾶς Διαθήκης ἐστερεῖτο κυρίως τῆς ἐκτάσεως ἐκείνης καὶ καθολικότητος, ἥτις χαρα-

68. Παροιμ. 16, 6.

69. Δανιὴλ 4, 27. Τὸ χωρίον τοῦτο ὁ γερμανὸς Uhlhorn παρεξηγεῖ ἀποδίδων εἰς τὴν λέξιν *ἐλεημοσύνη* τὴν σημασίαν τῆς *δικαιοσύνης*, καὶ ἀρνεῖται οὕτω τὴν ἐξιλαστικὴν σημασίαν τῆς ἀγάπης· ἀλλὰ κατὰ τούτου μαρτυρεῖ τὸ δεύτερον ἡμιστίχιον: *καὶ τὰς ἀδικίας σου ἐν οἰκτειρμοῖς πενήτων.*

69. Τωβὶτ 4, 7.

70. Ἔνθ' ἀν. 12, 8--9.

71. Σιράχ. 3, 3. 4, 8. 29. 12.

72. Ἰὼβ 29, 12.

73. Ψαλμ. 37, 26. 41, 1. 112, 5.

74. Β' Κορ. 9, 7.

75. Ματθ. 23, 23.

κτηρίζει αὐτὴν ἐν τῇ καινῇ Διαθήκῃ, περιωρίζετο δὲ εἰς τὸν ὁμόδοξον καὶ ὁμοεθνῆ. Εἶναι ἀληθὲς, ὡς ἀνωτέρω παρετηρήσαμεν, ὅτι ὁ μωσαϊκὸς νόμος ἐπέτεινε τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης καὶ πρὸς τοὺς προσηλύτους, ἀπήτει δὲ φιλάνθρωπον καὶ ἐπιεικῆ μεταχείρισιν τῶν δούλων· ἐνιαχοῦ μάλιστα καὶ ἡ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς αὐτοὺς ἀγάπη δὲν ἀποκλείεται· οὕτω π. χ. ἐν τῇ Ἐξόδῳ ἐπιτάσσεται ὅπως ὁ ἰσραηλίτης ἀποδίδῃ τῷ ἐχθρῷ αὐτοῦ τὸν πλανώμενον βοῦν ἢ τὸ ὑποζύγιον καὶ συνεγείρῃ αὐτῷ πεπτωκὸς ὑπὸ τὸν γόμον αὐτοῦ[76], ὁ δὲ Σολομὼν παραινεῖ: ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου ψώμιζε αὐτὸν, ἐὰν διψᾷ πότιζε αὐτόν· τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας σωρεύεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ[77]· ὁ αὐτὸς δὲ ἐν τῷ θαυμαστῷ ἐκείνῳ λόγῳ, ὃν ἐξεφώνησεν ἐπὶ τῆς ἐγκαινίσεως τοῦ ναοῦ, δέεται καὶ ὑπὲρ τῶν ἀλλοτρίων[78]· ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ὅτι πολλαχοῦ τῆς παλαιᾶς Διαθήκης ἐκπεφασμένως κηρύττεται τὸ κατὰ τῶν ἐχθρῶν μῖσος, διότι οἱ ἐχθροὶ τῶν ἰσραηλιτῶν εἶναι κυρίως ἐχθροὶ τοῦ Ἰεχωβᾶ, ἐκτὸς τοῦ ὅτι καὶ ἐκεῖ ὅπου ἐπιτάσσεται φιλανθρωπία τις πρὸς τοὺς ξένους π. χ. γίνεται πάντοτε διάκρισις τοῦ ἰουδαίου ἀπὸ τοῦ μὴ τοιούτου, αὐτὴ ἡ σειρὰ τοῦ λόγου καὶ ὁ σύνδεσμος τῶν ἐννοιῶν ἀποδεικνύει ὅτι κυρίως ἡ ἀρχὴ τῆς ἀγάπης ἐν τῇ παλαιᾷ Διαθήκῃ περιορίζεται ἐν τοῖς στενοῖς ἐθνικοῖς ὁρίοις. Ὑπὸ τὸν πλησίον ἐν τῇ παλαιᾷ Διαθήκῃ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ νοηθῇ ἄλλος, εἰμὴ μόνον ὁ ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἀβραὰμ, ὁ ὁμόπιστος καὶ ὁμοειδὴς, πᾶς δὲ μὴ τοιοῦτος ἀνήκει τοῖς ἐχθροῖς τοῦ Θεοῦ. Καθὼς ἐν γένει ἡ ἰουδαϊκὴ θρησκεία εἶχε χαρακτῆρα ἐθνικὸν, οὕτω καὶ τῇ ἀγάπῃ τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιβαλλομένῃ ἔπρεπε νὰ προσιδιάζῃ ὁ χαρακτὴρ οὗτος· ὑπάρχει μὲν καὶ ἐν αὐτῇ ἡ καθολικὴ ἀγάπη ἡ πρὸς τὸν ἄνθρωπον ἐν γένει ὡς πλάσμα Θεοῦ ἀναφερομένη, ἀλλ' ὑπάρχει μόνον ἐν σπέρματι. Τὸ σπέρμα τοῦτο εἶχεν ἀνάγκην ἀναπτύξεως, ἀφαιρέσεως τοῦ καλύπτοντος αὐτὸ κελύφους, ἐντεῦθεν ὅμως εἵπετο καὶ ἡ δυνατότης μὴ τὸ περικάλυμμα τοῦτο, τὸ κέλυφος ἐκληφθῇ ἀντὶ τῆς οὐσίας, τοῦ πυρῆνος, καὶ πραγματικῶς οὕτως ἐγένετο· ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἡ φαρισαϊκὴ ἐξήγησις τῆς ἐντολῆς, ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν, περιορίζουσα τὴν ἔννοιαν τοῦ πλησίον καὶ διαστρέφουσα αὐτὴν, ἐξῆγε τὴν ἀντίθεσιν καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου[79]· πᾶς μὴ ἰουδαῖος τὸ γένος καὶ τὴν θρησκείαν ἀπεκλείετο τῆς ἀγάπης, ἥτις ἄλλως τε, ὡς ἀνωτέρω ἐδείχθη, περιωρίζετο εἰς τὴν ἐξωτερικότητα καὶ νομιμότητα· ἐντεῦθεν δὲν εἶναι ἄτοπον τὸ λέγειν ὅτι ἡ ἀληθὴς ἀγάπη ἦν ξένη καὶ τοῖς ἰουδαίοις· ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ ταύτην ὁ Κύριος ἡμῶν οὐμόνον ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἐπικρατούσας περὶ τοῦ πλησίον ἰδέας ἀντέταξε τὴν λαμπρὰν ἐκείνην παραβολὴν τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λῃστὰς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐντολὴν τῆς ἀγάπης παρέδωκε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ κόσμῳ παντὶ ὡς ἐντολὴν καινήν: ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους[80].

Ἀρχιμ. Φ. Βαφείδης

76. Ἐξοδ. 23, 4.
77. Παροιμ. 25, 21.
78. Γ' Βασιλ. 8, 41.
79. Ματθ. 5, 43.
80. Ἰωάν. 13, 14.

ΑΓΓΕΛΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ὁ ἐν Κατιρλίῳ τῆς ἐπαρχίας Νικομηδείας ἐλλογ. διδάσκαλος κ. Παναγιώτης Γ. Μακρῆς, ἐκ τῶν τροφίμων τῆς καθ' ἡμᾶς Πατριαρχ. Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς ἐκδίδωσι προσεχῶς μονογραφίαν περὶ τῆς κωμοπόλεως ταύτης καὶ τῶν παρακειμένων πέντε χωρίων ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν συλλέγων χρήσιμον ὕλην, προφορικάς τε καὶ ἐγγράφους ἀναζητῶν μαρτυρίας καὶ πηγάς. Ἐν 8 τυπογρ. φύλλοις εἰς 8ον, ἀναγράφονται εἰδήσεις ἀφορῶσαι τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ τὴν θύραθεν ἱστορίαν τῶν μερῶν τούτων, ἔνθα καὶ μνημεῖά τινα τῆς χριστιανικῆς τέχνης ἀνευρίσκονται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, καὶ ἀρχαῖαι ἐπιγραφαὶ, καὶ ἱερὰ σκεύη καὶ λείψανα διατηροῦνται, καὶ πλῆθος ἔνθα κἀκεῖσε παρατηροῦνται ἐρειπίων ναΐσκων καὶ μοναστηρίων. Χρήσιμοι παντὶ πληροφορίαι συναποτελοῦσι τὸ βιβλίον τοῦτο τοῦ κ. Π. Γ. Μακρῆ, ὧν ἐξέχουσιν αἱ περὶ τῶν αὐτόθι σχολείων τῶν ὀρθοδόξων, αἱ περὶ τῶν ἱερῶν ἐκκλησιῶν τῆς οἰκοδομῆς καὶ τῆς ἀνακαινίσεως αὐτῶν, ὡς καὶ συλλογὴ ἀξία προσοχῆς τῶν διστίχων καὶ τῶν δημοτικῶν ἀσμάτων. Τὸ ἔργον ἐστὶν ἄξιον ὑποστηρίξεως παρὰ πάντων τῶν μὴ ἀγνοούντων ὅτι ἐκ πολλῶν τοιούτων μονογραφιῶν ἀπαρτισθήσεται τὸ ὅλον οἰκοδόμημα τῆς ἱστορίας τοῦ ὀρθοδόξου ἡμῶν γένους.

Παρόραμα. Ἐν τῷ ἀριθμῷ 9, στήλῃ α', στίχ. 14 τῶν ἐκκλησιαστ. χρονικῶν ἀντὶ 1888—1889 ἀνάγνωθι 1888—1890.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 27 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1888 **ΑΡΙΘ. 11.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

†Ὁ Ρόδου **Γερμανός** (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδ. **Γρ. Παλαμᾶς**
Γεράσ. Σ. Δώριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης** (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Ρόδου κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερολ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά - Δικαστικά: Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον. Δίκη τῶν κωφαλάλων—Ἄποψις τῆς πολιτείας τῶν εἰκονομάχων αὐτοκρατόρων ἰδίᾳ ἐν τῇ Δύσει καὶ αἱ αὐτόθι πολιτικαὶ αὐτῆς συνέπειαι· ὑπὸ Ἰωακεὶμ Φοροπούλου διακόνου—Τιμόθεος Ἁγιορείτης ὑπὸ Μ. Ἰ. Γεδεών.

Παράρτημα—Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 73—80).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Χθὲς τὴν πρωΐαν ἡ Ἱ. Σύνοδος καὶ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον συγκληθέντα εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. διεσκέψαντο περὶ σπουδαίου ζητήματος.

— Ἐπειδὴ ἐξ ἐκθέσεων τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἐκκλησιῶν ἐξάγεται ὅτι τινὲς τῶν ἐφοροεπιτροπῶν τῶν ἐν ταῖς ἐνορίαις ἐκκλησιῶν, μὴ συμμορφούμεναι πρὸς τὰς προηγουμένως δοθείσας αὐταῖς γραπτὰς καὶ προφορικὰς ἐντολάς, συνομολογοῦσι δάνεια, ἢ ἐγείρουσι κτίρια, ἢ ἐκτελοῦσιν ἄλλας σπουδαίας δαπάνας πρὶν ἢ ἀνενεχθῶσι περὶ τούτων εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ λάβωσι τὴν ἔγκρισιν αὐτῶν, ἐνεκρίθη, προτάσει τῆς εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου, ὅπως ληφθῶσι τὰ δέοντα μέτρα πρὸς πρόληψιν τῶν τοιούτων παρεκτροπῶν, διαβιβασθῶσι δὲ εἰς τὰς ἐπιτροπὰς νέαι περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου διαταγαὶ δι' ἐκκλησιαστικῆς ἐγκυκλίου, ἅμα δὲ ἐπιτιμηθῶσι μὲν αἱ τὰς ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις παραβαίνουσαι ἐπιτροπαί, ἐπαινεθῶσι δὲ αἱ φιλοτίμως πρὸς ταύτας συμμορφούμεναι καὶ αἱ διὰ συνετῆς διαχειρίσεως βελτιοῦσαι τὴν οἰκονομικὴν θέσιν τῶν ἐκκλησιῶν.

— Ἐν συνεδριάσει τῆς Ἱ. Συνόδου ἀπεφασίσθη ἵνα ἡ ἔκδοσις τοῦ ἀναθεωρηθέντος, ὡς ἄλλοτε εἴπομεν, Τυπικοῦ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἀνατεθῇ εἰς τὴν τὸ Πατριαρχικὸν Τυπογραφεῖον διευθύνουσαν Ἐπιτροπήν, ἐκποιηθῇ δὲ τὸ βιβλίον πρὸς ὄφελος τοῦ καταστήματος τούτου. Τοῦ βιβλίου προταχθήσεται ἔκθεσις ὑποβληθεῖσα τῇ Α. Θ. Π. ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς ἀναθεωρητ. Ἐπιτροπῆς σεβασμ. μητροπολιτῶν Μιτυλήνης Κωνσταντίνου, Σάμου Γαβριὴλ καὶ τοῦ πρωτοψάλτου τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ κ. Γ. Βιολάκη, ἐν ᾗ ἐκτίθενται λεπτομερῶς αἱ γενόμεναι ἐργασίαι πρὸς διόρθωσιν καὶ εὐληπτοτέραν τακτοποίησιν τῆς ὕλης, πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐλλειπόντων, πρὸς τήρησιν συμμετρίας κατὰ πάσας τὰς ἑορτὰς καὶ τέλος πρὸς εὐχερεστέραν ἀνεύρεσιν τῆς τυπικῆς διατάξεως κατὰ τὰς διαφόρους περιπτώσεις. Ὡς εἰσαγωγὴ εἰς τὸ ἀπαραίτητον τοῦτο διὰ τὰς ἐκκλησίας βιβλίον χρησιμεύει ἡ Προθεωρία τοῦ Τυπικοῦ καὶ ὡς βοήθημα ὁ Πίναξ τοῦ Ἑορτοδρομίου, ἀμφότερα ἔργα ἴδια τοῦ μουσικολογιωτάτου κ. Γ. Βιολάκη. Ἡ ἐκτύπωσις ἄρξεται ὁσονούπω ἐν τῷ πατριαρχικῷ Τυπογραφείῳ.

— Συστάσει τῆς Α. Θ. Π. ὁ ἐπὶ κοινωφελεῖ ζήλῳ διακρινόμενος κ. Εὐστ. Εὐγενίδης προσήνεγκε τὸ ποσὸν τεσσαράκοντα λιρῶν ἵνα χρησιμεύσωσι διὰ τὴν γενησομένην ἐπιδιόρθωσιν τῶν ἐν τῷ πατριαρχικῷ Σκευοφυλακείῳ φυλαττομένων ἱερῶν

ἀμφίων, ὧν περὶ τῶν ἐλλειψεων καὶ τῶν ἐκ τοῦ χρόνου φθορῶν ἐνεταλη ἵνα ἐξετάσασα γνωμοδοτήσῃ τριμελὴς ἐκ συνοδικῶν ἀρχιερέων ἐπιτροπὴ, τῶν σεβασμιωτ. μητροπολιτῶν Νικαίας, Ἰμβρου καὶ Δρυϊνουπόλεως, ὡς διὰ προηγουμένου φύλλου τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἀνηγγέλθη. Ἡ λίαν χρήσιμος αὕτη δωρεὰ τοῦ κ. Εὐστ. Εὐγενίδου νέα τυγχάνει διατράνωσις τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς φερωνύμου εὐγενοῦς αὐτοῦ διαθέσεως.

— Ὁ εὐγενέστατος κ. Ι. Σισμάνογλους προσήνεγκεν ἐσχάτως τὰς ἑπομένας δωρεὰς, ἤτοι εἰς τὴν Π. Κ. Ἱερατικὴν σχολὴν λίρας ὀθ. 20, εἰς τὴν Ἰ. Θεολογικὴν Σχολὴν 15 καὶ εἰς τὸ Ἰωακείμειον Παρθεναγωγεῖον 15. Ἡ πρᾶξις αὕτη μαρτυρεῖ τὴν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ φιλογενῆ διάθεσιν καὶ τὸ ὑπὲρ τῶν κοινωφελῶν τούτων καθιδρυμάτων ἐνδιαφέρον τοῦ κ. Ι. Σισμάνογλου.

— Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ, ᾗ ἐστιν ἀνατεθειμένη, ὡς γνωστὸν, καὶ ἡ ἐποπτεία καὶ διαχείρισις τοῦ ἱεροῦ ἁγιάσματος τῶν Βλαχερνῶν, εἶχεν ἀποφασίσει πρὸ καιροῦ ἵνα πρὸς ὄρελος τοῦ ἁγιάσματος τούτου συνταχθῇ καὶ ἐκδοθῇ ἡ ἱστορία αὐτοῦ, ἀνατιθεμένης τῆς συντάξεως τῷ κ. Μ. Ι. Γεδεών. Ἤδη ἐνεκρίθη ἁρμοδίως ἵνα ἡ ἀπόφασις ἐκείνη, ἥτις εἶχε ληφθῇ ὑπὸ τῆς πρώην ἐπιτροπῆς, τεθῇ προσεχῶς εἰς ἐνέργειαν, ἐκπονηθῇ δὲ τὸ ἐκδοθησόμενον τεῦχος πρὸς ὄρελος τοῦ ταμείου τῶν ἱερῶν τούτων καθιδρυμάτων.

— Ἐπιστολὴ ἐκ Γρεβενῶν, ἣν ἔχομεν ὑπ' ὄψει, ἀναφέρει ὅτι καὶ πρὸς τὸν διοικητὴν τοῦ ἀνεξαρτήτου μουτεσαριφλικίου Σερβίων, εἰς ὃ ὑπάγεται διοικητικῶς τὸ καϊμακαμλίκιον Γρεβενῶν, διεβιβάσθη ὑπουργικὴ διαταγὴ περὶ ἀλλαγῆς τῆς ἐνδυμασίας, καὶ ἰδίως τοῦ καλύμματος τῆς κεφαλῆς τῶν οὐνιτῶν ἱερέων, ὡς ἐγένετο καὶ πρὸς τοὺς γενικοὺς διοικητὰς νομαρχιῶν τινων, καθὰ ἀνεφέρομεν ἐν προηγουμένοις ἡμῶν φύλλοις.

—Γνωστὸν ὅτι ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου ὑφίσταται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1839 ἀλληλοδιδακτικὴ τότε, εἶτα δὲ δημοτικὴ σχολὴ, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Κωνσταντίνου Ἰωνίδου Ἰπλικτζῆ, ἰδίοις ἀδροῖς ἀναλώμασιν ἀνεγείραντος λιθόκτιστον καὶ εὐρὺ οἰκοδόμημα, προικίσαντος δ' αὐτὸ διὰ πόρων προερχομένων ἐκ διαφόρων κτημάτων καὶ δι' ἄλλων προσόδων ἐν γένει. Πρὸς διηνεκῆ ἀσφάλειαν καὶ περιφρούρησιν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ προθέσεων, ὁ ἀείμνηστος Κωνσταντῖνος Ἰωνίδης προὐνόησεν ἵνα κατοχυρώσῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐξαιτησάμενος, ἐν ἔτει 1851, παρὰ τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὅπως τὸ νέον ἐκ βάθρων παρ' αὐτοῦ ἱδρυθὲν καὶ πλουσίως προικισθὲν σχολεῖον ἐξασφαλισθῇ διὰ πατριαρχικοῦ σιγιλλίου, ὅπερ καὶ ἐξεδόθη κατὰ μάϊον τοῦ 1852 πατριαρχοῦντος τοῦ ἀοιδίμου Ἀνθίμου τοῦ Βυζαντίου.

Τῶν ὅρων τῶν ἐν τῷ εἰρημένῳ σιγιλλίῳ ὑπὸ τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς σχολῆς, τῆς ἔκτοτε φερωνυμουμένης σχολῆς τῶν Ἰωνιδῶν, οὕτω διατυπωθέντων καὶ ἐπικυρωθέντων, ὡς εἴρηται, ἐπισήμως καὶ κατὰ γράμμα τεθέντων εἰς ἐκτέλεσιν παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς διεπόντων τὴν σχολὴν ἐφόρων, πολλὴ καὶ σημαντικὴ ἐπῆλθεν ἠθικὴ ὠφέλεια περὶ τὴν ἐκπαίδευσιν, ἔστω καὶ στοιχειώδη, τῆς νεοχωρίτιδος ἀπόρου νεολαίας.

Τὴν ἐν γένει φροντίδα τῶν κτημάτων τούτων εἶχεν ἀναθέσει ὁ ἀείμνηστος ἱδρυτὴς εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὁρισθεῖσαν πενταμελῆ ἐφορίαν καὶ εἰς τοὺς κατὰ καιροὺς διαδόχους αὐτῆς, ἀλλ' ἡ ἀνωτάτη ἐποπτεία ἦν πάντοτε ἀνατεθειμένη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Δυστυχῶς ὅμως ἀπὸ ὀλίγων μόνον ἐτῶν, τινῶν ἐκ τῶν ἐφόρων αὐτῆς παραιτηθέντων, ἑτέρων ἀποβιωσάντων καί τινων ἀπελθόντων, ἡ σχολὴ περιῆλθεν εἰς θέσιν ἀκροσφαλῆ καὶ δυσάρεστον. Τὰ κτήματα αὐτῆς, περὶ ὧν οὐδεμία ἐλαμβάνετο φροντὶς, ἔμενον ἄκαρπα καὶ νεκρὰ, καί τινα μὲν ρυμοτομίας ἕνεκα κατηδαφίσθησαν, ἄλλα δὲ ἐκολοβώθησαν, ἄλλα δὲ κατέρρευσαν. Τὸ δὲ χείριστον πάντων ἐστὶν ὅτι τῶν κτημάτων τούτων ἐγγεγραμμένων ὄντων ἐπ' ὀνόματι ἀτόμων πρὸ καιροῦ ἀποβιωσάντων, οἱ τίτλοι αὐτῶν μένουσιν ἀκανόνιστοι.

Τὴν ἀνώμαλον τῆς σχολῆς θέσιν φιλοτίμως μὴ ἀνεχόμενοι τινὲς τῶν προκρίτων κατοίκων Νεοχωρίου, ὑπέβαλον τῇ Α.Θ.Π. ἐπ' ἐσχάτων αἴτησιν ἐξαιτούμενοι ἵνα, τό γε νῦν, διορισθῇ ἐξ ὀρφικίου νέα πενταμελὴς ἐφορία (συμφώνως ἄλλως τε καὶ τῷ σιγιλλίῳ), ἐξ ἀνδρῶν φιλογενῶν καὶ ρεκτῶν, ἐντολὴν ἔχουσα νὰ ἐπιληφθῇ α'] τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῆς σχολῆς καὶ β'] τῆς διακανονίσεως καὶ περιφρουρήσεως τῶν μενόντων κτημάτων αὐτῆς.

Τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον, εἰς ὃ παρεπέμφθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. ἡ αἴτησις αὕτη, λαβὸν ὑπ' ὄψει τὴν εὔλογον καὶ ἀξιέπαινον παράκλησιν τῶν κατοίκων, ἔτι δὲ καὶ προγενεστέραν ἔκθεσιν τῶν ἀξιοτίμων κ. κ. Κωνστ. Στ. Καραθεοδωρῆ καὶ Κωνστ. Λαζαρίδου, ἐφόρων τῆς προκειμένης σχολῆς, οἵπερ κατεδείκνυον τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπ' ὀνόματι ἑνὸς καὶ μόνου εὐϋπολήπτου χριστιανοῦ ἐγγραφὴν τῶν ἀκινήτων αὐτῆς κτημάτων, ἧς τὴν δαπάνην προθύμως πάνυ ἀνέλαβεν ὁ εὐγενέστατος κ. Παῦλος Στεφάνοβικ, ἀπεφήνατο κοινῇ τὸν ἐξ ὀρφικίου διορισμὸν πενταμελοῦς ἐφορίας ἐπὶ τῷ προεκτεθέντι διττῷ σκοπῷ. Μέλη δὲ τῆς νέας ταύτης ἐφορίας ἐξελέγη-

σαν οἱ εὐγενέστατοι κ. κ. Κωνστ. Στ. Καραθεοδωρῆς, Δημ. Πασπαλλῆς, Ι. Σισμάνογλους, Γ. Φωτιάδης καὶ Κωνστ. Λαζαρίδης.

Οὐδεμία λείπεται ἀμφιβολία ὅτι ἡ νέα ἐφορία, ἅτε δὴ συγκεκροτημένη οὖσα λίαν ἐπιτυχῶς ἐκ προσώπων ζηλωτῶν καὶ ἁρμοδίων δυνήσεται συντελέσαι εἰς καλὴν διοίκησιν καὶ ἐξασφάλισιν τῆς εἰρημένης σχολῆς ἐπ' ἀγαθῷ τῆς κοινότητος.

— Ἐπιστέλλουσιν ἡμῖν ἐκ Σιατίστης ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14 ἰανουαρίου τὰ ἑπόμενα:

«Ἡ τῆς πόλεως Σιατίστης ἀρχαία ἑλληνικὴ σχολὴ σεσαθρωμένη οὖσα ἐφείλκυσεν ἐγκαίρως τὴν προσοχὴν καὶ μέριμναν τοῦ τε μητροπολίτου ἡμῶν καὶ τῶν ἐφόρων περὶ τῆς ἐκ βάθρων αὐτῆς ἀνοικοδομήσεως, καὶ πρὸς τοῦτο ἐγένετο ἐγκύκλιος πρός τε τοὺς ἐνδημοῦντας καὶ ἀποδημοῦντας Σιατιστεῖς, δι' ἧς ἐζητήθη ἡ συνδρομὴ αὐτῶν καὶ ἀντίληψις. Τῇ τοῦ Θεοῦ δὲ εὐδοκίᾳ εὑρέθη τέκνον τῆς Ἐκκλησίας πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀποδημοῦν καὶ ἐν Ρουμανίᾳ διὰ τοῦ ἐμπορίου εὐπορῆσαν, ἤδη δὲ ἐφησυχάζον ὡς ἐκ τοῦ γήρως, καὶ τὸν μὲν χειμῶνα ἐν Κερκύρᾳ διερχόμενον διὰ τὸ εὐκρὲς τοῦ κλίματος, τὸ δὲ ἔαρ περιηγούμενον ἀνὰ τὴν Ρουμανίαν καὶ τὴν Εὐρώπην ὑγιείας χάριν, ὁ ἐκ Σιατίστης Ἰωάννης Μιχαὴλ τοὐπίκλην Τραμπατζῆς, ὅστις φλεγόμενος ὑπὸ τοῦ ἔρωτος τῆς ἀγαθοεργίας καὶ τῆς πρὸς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ γῆν ἀγάπης, καὶ ὑπείκων εἰς τὴν φωνὴν αὐτῆς, προσηνέχθη γενναιοφρόνως πάνυ ἵνα οὐ μόνον ἀναλάβῃ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῆς σχολῆς ἰδίαις δαπάναις, ἀλλὰ καὶ προικοδοτήσῃ αὐτὴν διὰ διακοσίων χιλιάδων φράγκων, ὧν ἐκ τοῦ τόκου νὰ συντηρῆται αὕτη καὶ ἀνυψωθῇ βαθμηδὸν, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, εἰς φερώνυμον Γυμνάσιον ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Α. Α. Μ. τοῦ φιλοπροόδου καὶ φιλομούστου ἡμῶν Ἄνακτος. Τὸ ὁρισθὲν διὰ τὴν ἀνέγερσιν χρηματικὸν ποσὸν λιρ. ὀθωμ. 750 ἀπέστειλεν ἤδη ὁ εὐεργέτης, τὰ δὲ πρὸς συντήρησιν κεφάλαια, ἀναπόσπαστα ὄντα, καταθέσει κατὰ τὸν προσεχῆ ἀπρίλιον· ἐξεδήλωστε δὲ τὴν ἐπιθυμίαν ἵνα ἡ ἔναρξις τῆς ἀνοικοδομήσεως γένηται ἀπὸ τῆς προσεχοῦς ἀνοίξεως. Τὸ οἰκοδόμημα, ἀνεγερθησόμενον παρὰ τῷ αὐτῷ γηπέδῳ τῆς παλαιᾶς σχολῆς εἰς μέρος ὁμαλώτερον ἕξει μῆκος μὲν μέτρων 30, βάθος δὲ 20, ἀνάλογον δὲ ἀριθμὸν αἰθουσῶν καὶ δωματίων διὰ τὰς παραδόσεις, τὰς ἐξετάσεις, τὸ ἐφορεῖον, τὴν βιβλιοθήκην, τὸ ἀναγνωστήριον καὶ τὴν ὀργανοθήκην».

Τῆς δωρεᾶς ταύτης ἀνακοινωθείσης τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ, ἡ Α. Θ. Π. ἀπηύθυνε τῷ κ. Ἰωάννῃ Μιχαὴλ πατριαρχικὴν ἐπιστολὴν ἐκδηλοῦσαν τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν πρὸς τὴν ὀρθόδοξον κοινότητα Σιατίστης σπουδαίαν εὐεργεσίαν τοῦ φιλογενοῦς καὶ φιλομούσου τούτου ἀνδρός.

— Ἀπεβίωσε πρό τινων ἡμερῶν ὁ ἐν ταῖς κεντρικαῖς φυλακαῖς ἐφημέριος παπᾶ Στέφανος διατελῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ, καθὼς καὶ ἐν τῷ παρὰ τὸ τεῖχος τοῦ περιβόλου τῶν βυζαντινῶν ἀνακτόρων ἁγιάσματι τοῦ ἁγ. Θεράποντος, ἀπὸ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν. Πρὸς τὸν γηραιὸν τοῦτον ἱερέα οἱ καθειργμένοι διέτρεφον βαθὺν σεβασμὸν καὶ ἀγάπην. Τὸ ἐν ταῖς κεντρικαῖς φυλακαῖς παρὰ τὸ Ἱπποδρόμιον ναΰδριον, τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγ. Ἰωάννου, ἱδρύθη ὑπουργοῦ τῆς Ἀστυνομίας ὄντος τοῦ ἀποβιώσαντος Χουσνῆ πασᾶ, ἐνεκαινίσθη δὲ ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας Τιμοθέου.

Τὰ Ἐθνικὰ Φιλανθρ. Καταστήματα ἐξέδωκαν, ὡς ἔθος, ἄρτι τὴν «Διαχείρισιν» τῶν ἐτῶν 1884—1885, εἰς τεῦχος ἐκ σελίδων 104 εἰς 4ον. Αἱ διαχειρίσεις τῶν δύο τούτων ἐτῶν ὑπεβλήθησαν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ τῇ 24 ἰουνίου 1886, ἡ δὲ πρὸς ἐξέλεγξιν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου διορισθεῖσα διμελὴς ἐπιτροπὴ ἐκ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Ρόδου κ. Γερμανοῦ καὶ τοῦ ἐνδοξ. Ν. Ψυχάρη βέη ὑπέβαλε τῇ Λ. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῳ κ. Διονυσίῳ τὴν ἔκθεσιν αὐτῆς τῇ 16 ἰουλίου 1887, καταλαμβάνουσαν 20 σελίδας τοῦ τεύχους τούτου. Ἡ ἔκθεσις ἐν εὐκρινεστάτῃ συνόψει συγκεφαλαιοῖ τὴν ἐν τοῖς Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστήμασι κίνησιν κατὰ τὰ τελευταῖα ὀκτὼ ἔτη 1878—1885, καὶ τὴν σύγχρονον, οὕτως εἰπεῖν, ἱστορίαν αὐτῶν σαφῶς ἐκτίθησι. Κατ' αὐτὴν, τὰ μὲν ἔσοδα ἀνῆλθον τῷ μὲν 1884 εἰς 1,851,448 γρ., τῷ δὲ 1885 εἰς γρ. 1,698,008.—Τὰ δὲ ἔξοδα τὸ πρῶτον ἔτος εἰς 1,529,014 καὶ 50, τὸ δὲ δεύτερον εἰς 1,583,514 καὶ 50, μένοντος περισσεύματος διὰ τὰ δύο ἔτη ἐκ γροσίων 436,927. Κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη τὸ μὲν 1883 παρίστησι τὸ μεῖζον περίσσευμα ἐκ 312,403 γροσίων, τὸ δὲ ἐλάχιστον τὸ ἔτος 1869 ἐκ 3894. Ἔλλειμμα δὲ παρουσιάζουσι τὰ ἔτη 1877 (τὸ μεῖζον=163,523)—1881, 1882 καὶ 1870 (τὸ ἔλασσον=10246 καὶ 50). Αἱ κυριώτεραι πρόσοδοι τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων εἰσὶν αἱ ἀπὸ τῆς ἱερᾶς μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, αἵτινες κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη σημειοῦνται ἐν τῷ τεύχει εἰς γρόσια 257,760 καὶ 25—αἱ ἀπὸ τῶν κιβωτίων τῶν συνδρομῶν ἀνελθοῦσαι κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸν διάστημα εἰς γρ. 417,887 καὶ 75, καὶ αἱ ἀπὸ τῶν ἀφιερωμένων αὐτοῖς κτημάτων ἀνελ-

θοῦσαι τῷ μὲν 1884 εἰς γρ. 700,363 καὶ 25, τῷ δὲ 1885 εἰς γρ. 678,068 καὶ 05. Ἐν ταῖς προσόδοις ταύταις σημειοῦται καὶ ἡ καθ' ἑκάστην ὑπὸ τῆς σεβ. Αὐτοκρ. Κυβερνήσεως χορηγουμένη ποσότης 75 ὀκκάδων ἄρτου καὶ 50 ὀκ. κρέατος.

Ἡ τροφοδότησις τῶν Νοσοκομείων ἀπήτησε κατὰ τὰ δύο ταῦτα ἔτη ποσὸν γρ. 1,076,244—τὰ γενικὰ ἀντιμίσθια 857,099 καὶ 25—αἱ ἐπισκευαὶ καὶ οἰκοδομαὶ γρ. 397,988 καὶ 25—οἱ τόκοι τῶν δανείων 391,933 καὶ 25. Διότι τὰ ὑπὸ τῶν Φιλ. Καταστημάτων ὀφειλόμενα ἀνέρχονται εἰς γρ. 3,091,150, ἐκπροσωπούμενα ἐξ ἄλλου ὑφ' ὅλης τῆς ἀκινήτου καὶ κινητῆς περιουσίας αὐτῶν.

Ἡ ἐν τῷ Νοσοκομείῳ κίνησις παρουσιάζει ἀριθμὸν ἀσθενῶν τῷ μὲν 1884, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους μεινάντων, 2631 ἀνδρῶν καὶ 255 γυναικῶν, ὧν ἐξῆλθον νοσηλευθέντες 2097 ἄνδρες καὶ 180 γυναῖκες, ἀπεβίωσαν δὲ 385 ἄνδρες καὶ 57 γυναῖκες· τῷ δὲ 1885 ἐκ 2800 ἀνδρῶν καὶ 296 γυναικῶν, ἐξῆλθον νοσηλείας τυχόντες ἄνδρες μὲν 2242, γυναῖκες δὲ 214, καὶ ἀπέθανον 414 ἄνδρες καὶ 60 γυναῖκες.

Ἐν τῷ Φρενοκομείῳ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ τοῦ 1883 μεινάντων καὶ τῶν τῷ 1884 εἰσελθόντων ἀνῆλθεν εἰς 214 ἄνδρας καὶ 101 γυναῖκας, ὧν ἐξῆλθον ἐν συνόλῳ 55, ἀπέθανον 20 καὶ ἔμειναν ἐν τέλει τοῦ 1884 ἐν ὅλῳ 250, ὧν 170 ἄνδρες. Τῷ 1885 ἐκ φρενοβλαβῶν 237 ἀνδρῶν καὶ 109 γυναικῶν ἐξῆλθον 49, ἀπεβίωσαν 25 (ἐν συνόλῳ), ἔμενον δ' ἐν τέλει τοῦ ἔτους 186 ἄνδρες καὶ 86 γυναῖκες. Τὸ Γηροκομεῖον διετήρει καὶ περιέθαλπεν ἐν τέλει τοῦ ἔτους 1884 ἄνδρας 58 καὶ γυναῖκας 15, ἐν τέλει δὲ τοῦ 1885 ἄνδρας 58 καὶ γυναῖκας 24. Τὸ δὲ Ὀρφανοτροφεῖον ἐν τέλει μὲν τοῦ πρώτου ἔτους 98, ἐν τέλει δὲ τοῦ δευτέρου ἔτους 108. Τέλος ἡ ὑπαλληλία καὶ ὑπηρεσία τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων ἠρίθμει τὸ μὲν πρῶτον ἔτος 104, τὸ δὲ δεύτερον 125. Κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος 1887 συνετελέσθη ἡ νέα οἰκοδομὴ τοῦ Φρενοκομείου διὰ τῆς δωρεᾶς 7500 λιρῶν ὀθωμανικῶν, ἃς ἐχορήγησεν ὁμογενὴς ὑπὸ τὸν πέπλον τῆς εὐαγγελικῆς ἀνωνυμίας κρυπτόμενος· «Ἐγνώσθη δ' ἀκολούθως—λέγει ἡ ἔκθεσις τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς—ὅτι καὶ ἕτερος εὐσεβὴς καὶ φιλόχριστος ὁμογενὴς καὶ οὗτος ὑπὸ τὸ στοιχεῖον τοῦ ἀνωνύμου κρυπτόμενος προσέφερε ποσὸν ἐκ λιρῶν ὀθωμανικῶν 1500, πρὸς οἰκοδομὴν παραρτήματος διὰ τὰ μιασματικὰ νοσήματα».

Τὴν ἐφορίαν τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων ἀπετέλουν κατὰ τὰ ἔτη 1884—1885 οἱ ἀξιότιμοι κύριοι Λ. Γ. Ζαρίφης πρόεδρος, Ὀδ. Νεγροπόντης, Γ. Τζόλας, Ἰ. Βάλσαμος, Ἰ. Κούππας, Ν. Μπλέσσας, Ἰ. Β. Ἰωαννίδης βέης, Π. Καζανόβας, Ἰ. Παπαδούκας, Γ. Ἀποστολίδης, Θ. Κοσούδης, Κ. Νικολόπουλος (ταμίας). Κοσμήτριαι δ' ἦσαν αἱ κυρίαι Μ. Ε. Εὐγενίδου, Ἐριφίλη Μ. Λενοῦ, Π. Μαυρογορδάτου καὶ Μ. Σκυλίτζη, ὧν ἁπάντων τὸν ζῆλον ἐπαινεῖ ἡ ἔκθεσις.

Τὸ τεῦχος περιέχει τοὺς ἀναλυτικοὺς πίνακας τῶν προσόδων καὶ δαπανῶν, ἡμεῖς δὲ κλείοντες τὸν περὶ Φιλανθρ. Καταστημάτων λόγον προστίθεμεν ὅσα ἡ ἔκθεσις γράφει. «Ἀπέναντι τοσούτων ἀναγκῶν, αἵτινες ἐπιβαρύνουσι τὰ ἱερὰ ταῦτα καθιδρύματα, ἔνθα ἡ πάσχουσα ἀνθρωπότης ἐξαιτεῖται τὴν τελευταίαν τῆς σωτηρίας σταγόνα, δὲν ἀρκοῦσιν οὔτε ἡ προθυμία καὶ ἐνέργεια, οὔτε ἡ περὶ τὰ πάντα ἀκρίβεια τῶν διεπόντων αὐτά, ἀλλὰ δέον ἀπαραιτήτως συμπαρομαρτεῖν καὶ τὴν συνδρομὴν τοῦ εὐσεβοῦς δημοσίου».

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἀνεκοινώθη εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὑπὸ τῆς διευθύνσεως τοῦ Γραφείου τῆς Στατιστικῆς, ὅτι κατὰ γνωστοποίησιν τοῦ ἐν Ὀδησσῷ Ὀθωμανικοῦ Προξενείου ὁ Κωνσταντῖνος Πάντζου ὑπήκοος ὀθωμανὸς καὶ ὀρθόδοξος γεννηθεὶς ἐν Ὀδησσῷ ηὐτοκτόνησε κατ' αὐτὰς εἰς ἡλικίαν 36 ἐτῶν· διὸ ἡ Μ. Πρωτοσυγκελλία φέρει τοῦτο εἰς γνῶσιν τῶν συγγενῶν αὐτοῦ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 21 ἰανουαρίου 1888.

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ

ΔΙΑΡΚΕΣ ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΙΚΤΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ.

Δίκη τῶν κωφαλάλων.*

Τῆς ἐν λόγῳ ἀναψηλαφήσεως παραπεμφθείσης δεόντως εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦτο, καὶ μετὰ τὴν νόμιμον προδικασίαν εἰσαχθείσης κατὰ πρῶτον εἰς συζήτησιν ἐπὶ ἀκροατηρίου κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 4 ἰουνίου 1886, παρέστησαν οἱ μὲν ἀναψηλαφοῦντες διὰ τῶν πληρεξουσίων αὐτῶν Θ. Ἀντωνιάδου καὶ Β. Δεσίρη, οἱ δὲ καθ' ὧν ἡ ἀναψηλάφησις διὰ τοῦ Ν. Σερουΐου καὶ τοῦ κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 5 παρελθόντος μαρτίου διορισθέντος Ἑλ. Ταπεινοῦ, ἐξ ὧν οἱ τελευταῖοι προύβάλοντο τὴν ἔνστασιν τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς ἀναψηλαφήσεως διὰ τὸν λόγον ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁριζόμενον παράβολον κατετέθη ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων οὐχὶ ἅμα τῇ ὑποβολῇ τῆς ἀναψηλαφήσεως, ἀλλὰ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς πρὸς χρῆσιν τοῦ ἐνδίκου τούτου μέσου ὁριζομένης προθεσμίας, ἐπικαλεσάμενοι δὲ εἰς ὑποστήριξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτῶν τὸ ἄρθρον 133 καὶ τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ

* Συνέχεια ἀπὸ τῆς σελ. 79--81 τοῦ παρόντος τόμου καὶ τέλος.

137 ἄρθρου τῆς ἐν χρήσει δικονομίας ἐξητήσαντο τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀναψηλαφήσεως ὡς ἐκπροθέσμου καὶ ἀκύρου, τὴν ἐπικύρωσιν τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως, τὴν πρὸς τοὺς πελάτας αὐτῶν ἐκ τοῦ παραβόλου ἐπιδίκασιν πέντε λιρῶν καὶ τὴν καταδίκην τῶν ἀντιδίκων εἰς τὰ ἔξοδα καὶ ζημίας συνῳδὰ πρὸς τὸν κατατεθέντα ὑπ' αὐτῶν κατάλογον. Οἱ Θ. Ἀντωνιάδης καὶ Β. Δεσίρης ἀπέκρουσαν τὴν ἔνστασιν ταύτην ἰσχυρισθέντες ὅτι τὸ 133 ἄρθρον δὲν διατάσσει τὴν προκαταβολὴν τοῦ παραβόλου ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἐντὸς τῆς προθεσμίας, ἀλλ' ὅτι ὁ ὑποβάλλων αἴτησιν ἀναψηλαφήσεως ὀφείλει ἵνα προκαταβάλῃ τὸ παράβολον, ὅπερ δικαιοῦται ἵνα πράξῃ μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς συζητήσεως, καθὰ ἐξάγεται καὶ ἐκ τῆς ἑρμηνείας τῶν ἄρθρων 125 καὶ 132 συνδυαζομένων, ὅτι μόνον ἡ ἀναψηλάφησις ἀπορρίπτεται ὅταν εἰσαχθῇ ἐκπροθέσμως καὶ ὅτι ἡ ὑποσημείωσις τοῦ 137 ἄρθρου δὲν ἐφαρμόζεται ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Τὸ δὲ Συμβούλιον διασκεψάμενον ἰδίᾳ παρεδέξατο τὸ ὀρθὸν τῶν ἰσχυρισμῶν τῶν ἀναψηλαφησάντων καὶ ἀπεφήνατο κοινῇ τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐν λόγῳ ἐνστάσεως. Ἀναβληθείσης δὲ τῆς περαιτέρω συζητήσεως εἰς τὴν προσεχῆ δικάσιμον, παρέστησαν αὖθις κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 11 ἰ. μ. οἱ αὐτοὶ πληρεξούσιοι πλὴν τοῦ Β. Δεσίρη, καὶ ὁ μὲν Θ. Ἀντωνιάδης ἐζήτησεν ὀκταήμερον ἀναβολήν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι δὲν ἀναδέχεται μόνος τὴν εὐθύνην τῆς συζητήσεως τῆς ὑποθέσεως ἄνευ τοῦ συμπληρεξουσίου αὐτοῦ ἀναχωρήσαντος πρὸ μικροῦ ἕνεκεν ἐπειγούσης ὡς φαίνεται ὑποθέσεως, διότι οὐδὲν εἶπεν αὐτῷ, οἱ δὲ Ν. Σερούϊος καὶ Ἑλ. Ταπεινὸς ἰσχυρισθέντες ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει νόμιμον κώλυμα ὅπως ἀναβληθῇ ἡ ὑπόθεσις καὶ ὅτι δύναται καὶ μόνος ὁ ἀντίδικος ἵνα προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ἀναψηλαφήσεως, ἐζήτησαν τὴν ἀπόρριψιν τῆς περὶ ἀναβολῆς αἰτήσεως αὐτοῦ.

Τὸ δὲ Συμβούλιον διασκεψάμενον ἰδίᾳ, λαβὸν δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ τὸ ὑπὸ ἡμερ. 17 ὀκτωβρίου π. ἔ. πληρεξούσιον, δι' οὗ χορηγεῖται τοῖς Θ. Ἀντωνιάδῃ καὶ Β. Δεσίρῃ ἵνα εἴτε ὁμοῦ εἴτε ἰδίᾳ ἕκαστος πράττωσιν ὅ,τι ἤθελον ἐγκρίνει ὑπὲρ τῶν ἐντολέων αὐτῶν, ἀπεφήνατο τὴν ἀπόρριψιν τῆς περὶ ἀναβολῆς αἰτήσεως Θ. Ἀντωνιάδου, ἀπαγγελθείσης δὲ τῆς ἀποφάσεως ταύτης αὐθωρεὶ τοῖς διαδίκοις ὑπὸ τοῦ ἁγίου Προέδρου, ὁ ῥηθεὶς Θ. Ἀντωνιάδης ἀρνηθεὶς ἵνα προβῇ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς ὑποθέσεως ἀπεχώρησε τοῦ δικαστηρίου, οἱ δὲ πληρεξούσιοι τῶν καθ' ὧν ἡ ἀναψηλάφησις ἐζήτησαν τὴν ἐρήμην τῶν ἀντιδίκων ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως, ἀποκρούσαντες δὲ τοὺς ἐν τῇ ἀναψηλαφήσει λόγους ἐξητήσαντο τὴν ἀπόρριψιν αὐτῆς, τὴν ἐπικύρωσιν τῆς δι' αὐτῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως καὶ τὴν καταδίκην τῶν ἀντιδίκων εἰς τὰ δικαστικὰ ἔξοδα, δικηγορικὴν ἀμοιβὴν καὶ ζημίας συνῳδὰ πρὸς τὸν κατάλογον μετὰ τῆς ἀποδόσεως τῶν πέντε λιρῶν τοῦ παραβόλου.

Τὸ δὲ Συμβούλιον διασκεψάμενον ἐξέδοτο τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 65 καὶ ἡμερομηνίαν 11 ἰουνίου ἐ. ἔ. ἐρήμην τῶν ἀναψηλαφούντων ἀπόφασιν, δι' ἧς ἀπορρίπτει τὴν αἴτησιν ἀναψηλαφήσεως καὶ ἐπιτίθησιν εἰς βάρος αὐτῶν τὰ δικαστικὰ τέλη, ἐπιδικάζει τοῖς καθ' ὧν ἡ ἀναψηλάφησις τὰς πέντε λίρας τοῦ ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων κατατεθέντος παραβόλου, ἐπιβάλλει δὲ τοῖς ἀναψηλαφῶσι καὶ τὴν ὑποχρέωσιν ἵνα ἀποτίσωσι τοῖς ἀντιδίκοις γρόσια τριακόσια δι' ἔξοδα δικηγορικὰ καὶ λίρας εἴκοσι λόγῳ ἀποζημιώσεως.

Τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἀνέκοψαν οἱ διαληφθέντες Ἰωάννης Κ. Μόσχας καὶ Κ. Νικολιτζάρης διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 3377 καὶ ἡμερομηνίαν 18 αὐγούστου ἰ. ἔ. ἀνακοπῆς αὐτῶν πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα διὰ τὸν λόγον ὅτι κακῶς ἐδικάσθησαν ἐρήμην, καὶ κακῶς ἀπερρίφθη ἡ ἀπὸ 12 ἰανουαρίου ἰ. ἔ. ἀναψηλάφησις αὐτῶν, καὶ ἐξητήσαντο ἵνα γένηται αὕτη δεκτὴ ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἐξαφανισθῇ ἡ ἀνακοπτομένη ἀπόφασις, καὶ γένηται δεκτὴ ἡ ἀναψηλάφησις μετὰ τῶν παρεπομένων αἰτήσεων, παραπεμφθείσης δὲ τῆς ἐν λόγῳ ἀνακοπῆς ἁρμοδίως εἰς τὸ Συμβούλιον καὶ μετὰ τὴν νόμιμον προδικασίαν εἰσαχθείσης εἰς συζήτησιν ἐπὶ ἀκροατηρίου κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς 8 ὀκτωβρίου καὶ τῆς 9 νοεμβρίου ἐ. ἔ. παρέστησαν οἱ διάδικοι κατὰ μὲν τὴν συνεδριάσιν τῆς 8 ὀκτωβρίου διὰ τῶν προανεγνωρισμένων πληρεξουσίων αὐτῶν Β. Δεσίρη καὶ Θ. Ἀντωνιάδου ἀφ' ἑνός, καὶ Ν. Σερουΐου καὶ Ἑλ. Ταπεινοῦ ἀφ' ἑτέρου, κατὰ δὲ τὴν συνεδρίασιν τῆς 9 νοεμβρίου διὰ τῶν Θ. Ἀντωνιάδου καὶ Ἑλ. Ταπεινοῦ, οὗτινος δηλώσαντος ὅτι οὐδεμίαν ἔνστασιν ἔχει κατὰ τῆς ἀνακοπῆς, ὁ δὲ Θ. Ἀντωνιάδης ἀναπτύξας καὶ προφορικῶς τὴν ἀναψηλάφησιν ἐξητήσατο τὴν παραδοχὴν αὐτῆς· ὁ δὲ ἀποκρούσας τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἀντιδίκου ἐξητήσατο τοὐναντίον τὴν ἀπόρριψιν τῆς ἀναψηλαφήσεως καὶ τὴν καταδίκην τῶν ἀντιδίκων εἰς τὰ δικαστικὰ καὶ δικηγορικὰ ἔξοδα καὶ ἀποζημιώσεις.

Τὸ Συμβούλιον τοίνυν λαβὸν ὑπ' ὄψιν τὴν δικογραφίαν·

ἀκροασάμενον τῶν πληρεξουσίων τῶν διαδίκων·

συζητῆσαν καὶ διασκεψάμενον κατὰ νόμον·

Ἐπειδὴ ἐσφαλμένως διατείνονται οἱ ἀναψηλαφοῦντες ἐν τῷ πρώτῳ τῆς ἀναψηλαφήσεως λόγῳ ὅτι οὐδεμία μνεία τῶν προτάσεων αὐτῶν γίνεται ἐν τῇ ἀναψηλαφωμένῃ ἀποφάσει, διότι τοὐναντίον ἐξ αὐτῆς τῆς προσβαλλομένης ἀποφάσεως ἐξάγεται, ὡς ὀρθῶς ἰσχυρίσθη καὶ ὁ πληρεξούσιος τῶν καθ' ὧν ἡ ἀναψηλάφησις, ὅτι περὶ ἀμφοτέρων τῶν προτάσεων αὐτῶν ἱκανὸς γίνεται λόγος ἐν τῷ δευτέρῳ αὐτῆς διασκεπτικῷ, ὅτι οἱ κωφάλαλοι δύνανται ἵνα διαχειρίζωνται μόνοι τὴν περιουσίαν αὐτῶν, μηδενὸς λόγου ὑπαγορεύοντος τὸν διορισμὸν κηδεμόνος αὐτῶν, καὶ ὅτι οἱ νῦν ἀναψηλαφῶντες ὡς ἁπλοῖ ἐκτελεσταὶ τῆς διαθήκης τοῦ ἀποβιώσαντος Θεοδώρου Μόσχα οὐδὲν εἶχον δικαίωμα ἵνα κινήσωσιν ἀγωγὴν εἴτε κατὰ τῶν κωφαλάλων εἴτε κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν καὶ τοῦ γραμματέως Ἀθανασίου Ζάδου.

Ἐπειδὴ οὐκ ὀρθῶς ἐπίσης ἰσχυρίζονται οἱ αὐτοὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς ἀναψηλαφήσεως λόγῳ, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ μητροπολιτικοῦ δικαστηρίου Κορυτσᾶς περιεῖχεν ἀκυρότητας, ἃς δὲν ἔλαβε δῆθεν ὑπ' ὄψιν ἡ ἀναψηλαφωμένη ἀπόφασις, διότι τοὐναντίον ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῆς ῥηθείσης πρωτοδίκου ἀποφάσεως ἐξηκριβώθη ὅτι οὐδεμία ὑπῆρξεν ἀκυρότης ἐκ τῶν μνημονευομένων ἐν τοῖς ἐδαφίοις 1 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 124 τῆς ἐν χρήσει δικονομίας.

Ἐπειδὴ πλημμελὴς ἐστιν ὁμοίως καὶ ὁ τρίτος τῆς ἀναψηλαφήσεως λόγος διότι οὐδεμία νομικὴ διάταξις ὁρίζει ἵνα οἱ κωφάλαλοι παρίστανται ἐπὶ δικαστηρίου δι' ἐπιτρόπου, οὐκ ὀρθῶς δὲ οἱ ἀναψηλαφῶντες ἑρμηνεύουσι τὴν διάταξιν τοῦ νόμου (Ἀρμ. βιβλ. Ε', τιτλ. 12, § 11), λέγουσαν «καὶ τῷ ἀλάλῳ δίδοται ἐπίτροπος», διότι αὕτη δὲν σημαίνει ὅτι ἑκάστῳ ἀλάλῳ δίδοται ἐπίτροπος, ἀλλὰ δίδοται τοιοῦτος καὶ τῷ ἀλάλῳ ἐὰν

ὑπάρχῃ ἀνάγκη. ὡς λίαν ὀρθῶς ἰσχυρίσθησαν οἱ πληρεξούσιοι τῶν καθ' ὧν ἡ ἀναψηλάφησις, τοιαύτη δὲ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν ὑπῆρχε, καθ' ὅσον μάλιστα οἱ ἀντίδικοι αὐτῶν κινήσαντες ἀγωγὴν ἀπ' εὐθείας κατὰ τῶν κωφαλλήλων ἐνώπιον τοῦ μητροπολιτικοῦ δικαστηρίου Κορυτσᾶς καὶ ἀναγνωρίσαντες εἰς αὐτοὺς τὸ δικαίωμα τοῦ παρίστασθαι ἐπὶ δικαστηρίου ἄνευ ἐπιτρόπου δὲν ἠδύναντο ἵνα προσβάλωσι τὰς ἰδίας αὐτῶν πράξεις.

Ἐπειδὴ τὰ δικαστικὰ τέλη ἐπιβαρύνουσι τὸν ἡττώμενον τῶν διαδίκων·

Διὰ ταῦτα

α'] Ἀπορρίπτει τὴν ὑπ' ἀριθμὸν πρωτοκόλλου 277 καὶ ἡμερομηνίαν 12 ἰανουαρίου ἐ. ἔ. αἴτησιν Θ. Ἀντωνιάδου καὶ Β. Δεσίρη ὡς πληρεξουσίων ἐπιτρόπων Ἰωάννου Κ. Μόσχα καὶ Κ. Νικολιτζάρη, περὶ ἀναψηλαφήσεως καὶ ὑπ' ἀριθμὸν 39 καὶ ἡμερομηνίαν 24 ἰουλίου 1885 ἀποφάσεως αὐτοῦ.

β'] Ἐπιτίθησι τὰ τέλη τῆς παρούσης ἀποφάσεως καὶ τῶν πρακτικῶν ὡς καὶ τὰ τῶν προηγουμένων δύο ἀποφάσεων τοῖς ἀναψηλαφοῦσι προκαταβαλλόμενα ὑπὸ τοῦ ἐπισπεύδοντος καὶ ἀνιόντα ὁμοῦ εἰς γρόσια χίλια ἑβδομήκοντα.

γ'] Ὑποχρεοῖ τοὺς αὐτοὺς ἵνα ἀποτίσωσι τοῖς ἀντιδίκοις αὐτῶν ἐκτὸς γροσίων 300 καὶ λιρῶν ὀθωμανικῶν 20, εἰς ἃς κατεδικάσθησαν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 65 ἀποφάσεως, καὶ γρ. 200 λόγῳ δικηγορικῶν ἐξόδων.

Ὁ Πρόεδρος
† ὁ Χαλκηδόνος ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ.

Ὁ Α' Γραμματεὺς
Δ. Θ. Ξανθόπουλος.

ΑΠΟΨΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ
ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ
ΙΔΙΑ ΕΝ ΤΗ ΔΥΣΕΙ
ΚΑΙ ΑΙ ΑΥΤΟΘΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΑΥΤΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ*

§ 1.

Ὅτι ἡ Ρωμαϊκὴ αὐτοκρατορία λίαν παρήκμασεν ἐν τῇ ἑβδόμῃ μ. Χ. ἑκατονταετηρίδι οὐδεὶς ὁ ἀντιλέγων. Καὶ πάντες δ', οἶμαι, συνομολογοῦσιν ὅτι δύο τινὰ φαίνονται κυρίως εἰς τὴν παρακμὴν συντελέσαντα· τὸ μὲν αἱ ἐκ τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν ἀναπόφευκτοι συχναὶ καὶ ἀνίσχυροι βασιλεῖαι· τὸ δὲ αἱ ἀλλεπάλληλοι ἔκ τε Ἑῴας καὶ βορρᾶ βαρβαρικαὶ ἐπιδρομαί. Τούτου δ' ἕνεκεν ἡ ἀρχομένης τῆς ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος (ὅτε σφόδρα ἦσαν ηὐξημέναι αἱ συμφοραὶ τῆς ἑβδόμης) ἀνάβασις εἰς τὸν θρόνον τῶν Καισάρων στρατηγοῦ ἱκανοῦ, Λέοντος τοῦ Ἰσαύρου, ὡς ἐξ ἑνὸς μὲν γενομένη ἄνευ ἐμφυλίου πολέμου, ὡς ἐγκαινισθεῖσα δ' ἐξ ἑτέρου πρὸ τῶν τειχῶν τῆς βασιλίδος πόλεως διὰ θριάμβου, μεγάλας δήπου παρέσχεν ἐλπίδας ἀνανεώσεως τοῦ φθίνοντος κράτους. Τὸ ἐπωφεληθῆναι τὸν Λέοντα τῆς δεινῆς ἥττης καὶ ἀσθενείας τοῦ πολεμίου καὶ πολλάκις ἐπ' αὐτὸν στρατεύσασθαι ἐξοντώσοντα, εἰ δυνατόν· τὸ προνοήσασθαι περὶ τῶν ἐκ βορρᾶ βαρβάρων καὶ μὴ ἐπιλαθέσθαι καὶ τῶν κατακτητῶν τῆς ἄνω Ἰταλίας Λογγοβάρδων ἦν πάντως δήπου κοινὴ τῶν εὖ φρονούντων προσδοκία. Ἀλλ' οὐ κατὰ προσδοκίαν τὸ πρᾶγμα. Ὁ γὰρ Ἴσαυρος τέσσαρας καὶ εἴκοσιν ἐνιαυτοὺς βασιλεύσας, ἅπαξ μόνον, μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἐστρατεύσατο ἐφ' Ἑῴαν· τὸν δὲ λοιπὸν χρόνον περὶ ἄλλα διήγαγεν ἀσχολούμενος. Καὶ κατὰ τὰ ἐννέα μὲν πρῶτα τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἔτη, ἐρμητικῶς ἐν τῇ πόλει κλεισθείς, ἠσχολήσατο περὶ τὸ ἐρευρεῖν καὶ κατασκευάσαι «**ὑγρὸν πῦρ**», ἀλλ' οὐ πρὸς πυρπόλησιν ἐχθρικῶν σκαφῶν (ὑπῆρχε γὰρ τοιοῦτον) ἀλλὰ πρὸς πυρπόλησιν τοῦ σκάφους τῆς Ρωμαίων πολιτείας προωρισμένον· κατασκευάσας δὲ, διήνυσε τὸ λοιπὸν τοῦ βίου πρὸς τὸν σκοπὸν δοκιμάζων τὸ ἐφεύρημα καὶ μεταχειριζόμενος. Ἡ **Εἰκονομαχία** δ' ἦν τοῦτο. Ἀλλὰ μὴ γράφοντες ἱστορίαν τῆς μυσαρᾶς ταύτης αἱρέσεως, οὐκ ἐρευνῶμεν οὔτε τὴν ἀρχὴν αὐτῆς, οὔτε τὰ ἐλατήρια τοῦ Λέοντος πρὸς τὸ γενέσθαι Defensor αὐτῆς καὶ προαγωγεύς· ἐξιστοροῦντες ὅμως τὴν πολιτείαν τῆς αὐτοκρατείρας Εἰρήνης τῆς ἐξ Ἀθηνῶν, οὐ δυνάμεθα, ἀλλ' ἢ ψαῦσαι, ὡς οἷόν τ' ἀκροθιγῶς, τὴν τῶν Εἰκονομάχων πολιτείαν ἐν τῇ Δύσει ἰδίᾳ, καὶ τὰς αὐτόθι πολιτικὰς αὐτῆς συνεπείας· ὧν ἡ ἐξάλειψις ἦν τὸ κύριον τῆς Εἰρήνης μέλημα.

§ 2.

Ἡ Εἰκονομαχία, οἵα αἵρεσις, καθαπτομένη τῶν θεμελιωδῶν χριστιανικῶν δογμάτων, δηλαδὴ «τὴν ἔνσαρκον θείαν οἰκονομίαν ἀνατρέπουσα», καθὼς τῷ Ἰσαύρῳ εἶπεν ὁ πατριάρχης Γερμανὸς[1], ἀνέπτυξαν δὲ καὶ ἐβεβαίωσαν οἱ σύγχρονοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας[2], ἀπησχόλησεν, ὡς τὸ εἰκός, τοὺς

* Ἡ πραγματεία αὕτη ὑπὸ ἀλλοίαν ἐπιγραφὴν, γράσιν καὶ ὕλης διάταξιν ἀπετέλει τὸ πρῶτον κεφάλαιον (τὴν εἰσαγωγὴν) τῆς ἐναισίμου διατριβῆς ἡμῶν «Εἰρήνη ἡ Ἀθηναία, αὐτοκράτειρα τῶν Ρωμαίων»· ἧς δύο μόνον κεφάλαια (τὸ Β' καὶ Γ') ἐξεδόθησαν ἐν Λειψίᾳ πρὸ μικροῦ.

1. Ὅρα Θεοφάνους Χρονογραφίαν· ἔκδ. Βόννης σελ. 627. «ὁ δὲ πατριάρχης ἔφη: μὴ γένοιτο, δέσποτα, διὰ τῆς σῆς βασιλείας τὸ κακὸν τοῦτο τελεσθῆναι. Ἀντιχρίστου γάρ ἐστι πρόδρομος ὁ τοῦτο ποιῶν καὶ τῆς *ἐνσάρκου θείας οἰκονομίας ἀνατροπεύς*». Πρβλ. τοῦ αὐτοῦ Γερμανοῦ «Περὶ Αἱρέσεων καὶ Συνόδων» ἐν τέλει· εὕρηται δ' ἐν τῷ Α' Τόμῳ τοῦ Συντάγματος τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων ὑπὸ Ράλλη καὶ Ποτλῆ σελ. 362—365. Καὶ ἐν τῷ 98ῳ τόμῳ τῆς ἑλλην. Πατρολογίας τοῦ Migne.

2. Ἰωάννης ὁ τοποτηρητὴς τῆς Ἀνατολῆς εἶπεν ἐν τῇ Ζ' Οἰκουμ. Συνόδῳ «ἡ εἰκονομαχία κακῇ ὡς *τὴν οἰκονομίαν τοῦ Σωτῆρος ἀνατρέπουσα*». Πρακτ. Συνόδων Mansi τόμ. XII, σελ. 1034—Θεόδωρος ὁ Στουδίτης ἐν τοῖς «Ἀντιρρητικοῖς κατὰ Εἰκονομάχων» καὶ ἐν ταῖς «δογματικαῖς ἐπιστολαῖς» ἰδίᾳ τῇ σδ' τοῦ Β' βιβλίου ἐν τῷ 99ῳ τόμῳ τῆς Πατρολ. τοῦ Migne. — Ὁ μέγας Φώτιος ἐν τοῖς Ἀμφιλοχίοις, ζήτ. λη'. πρβλ. καὶ ζήτ. ργ' καὶ ργδ'. Ἐκ δὲ τῶν νεωτέρων ἴδε περὶ τῆς δογμα-

ἄνωθεν τεταγμένους φρουρεῖν τὰς εὐαγγελικὰς ἀληθείας· στεροῦσα ὅμως τοὺς λαοὺς ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ ἀντικειμένων, τῶν σεπτῶν δηλονότι εἰκόνων, ἀπησχόλει καὶ τούτους καὶ κατὰ τοῦτο δὴ ἐπλεονέκτει τῶν προγενεστέρων αἱρέσεων. Μόνων λοιπὸν τῶν ἐπισκόπων ἐκείνας προσβαλλόντων, καὶ τὰ πλήθη νῦν κατὰ τῆς Εἰκονομαχίας ἐξανίστανται καὶ, οἷα πλήθη, ἀλλοίοις ἢ οἱ ποιμένες ἀγωνίζονται ὅπλοις, βίᾳ, οὐ λόγῳ καὶ πειθοῖ. Ἐντεῦθεν δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ σάλος κατὰ τὴν ἀποκαθήλωσιν τοῦ Ἀντιῤῥωνήτου· ἐντεῦθεν ἡ ἐπανάστασις τῶν Ἑλλαδικῶν· ἐντεῦθεν πολλῷ τούτων χείρω ἐν Ἰταλίᾳ.

§ 3.

Οὐ παροδικοὶ δ' οἱ σάλοι οὗτοι, ἀλλὰ διαρκεῖς τοὐναντίον καὶ μόνιμοι ἐν ταῖς συνεπείαις αὐτῶν, συνεπείαις δ' ἐπικυνδυνωτάταις τῇ βαρέως ἐκ τῆς ἐπιδημίας τῆς Ζ΄ ἑκατονταετηρίδος καμνούσῃ αὐτοκρατορίᾳ, ὡς προοιμιαζόμενος εἶπον. Διττῶς δ' ἔβλαπτον τὰ συμφέροντα τῇ πολιτείᾳ· τὸ μὲν ἐκώλυον τοὺς αὐτοκράτορας προσχεῖν τὸν νοῦν ταῖς ἐπιδρομαῖς τῶν ἀλλοφύλων, μυριαχῶς τὸ Ρωμαϊκὸν πλησσόντων· τὸ δ' ἀπέσπων αὐτῆς ὅλας χώρας, οὗ ἕνεκα καὶ τῇ παγκοσμίῳ ἱστορίᾳ ἄλλην δεδώκασι τροπήν. Τοῦ Ἰσαύρου Λέοντος, φέρ' εἰπεῖν, εἰκονομαχοῦντος, καὶ περὶ τῆς καταστολῆς τῶν ἐντεῦθεν ἐπαναστάσεων **ἀπωλείᾳ μεγάλων χερσαίων καὶ θαλασσίων δυνάμεων** μεριμνῶντος[3], **δωδεκάκις** ἐπέδραμον ἐχθροὶ τὴν αὐτοκρατορίαν αὐτοῦ[4]. Ἅπαξ δὲ μόνον, ὡς ἐῤῥήθη, ἀπελπισθεὶς, ὡς δοκεῖ, ὁ Λέων περὶ τῆς ἰδίας ὑπάρξεως ἕνεκα τοῦ ὑπερμεγέθους τῆς τῶν ἐπιδρομέων δυνάμεως ἠγέρθη ἐκ τοῦ ληθάργου καὶ ἐστρατεύσατο σὺν τῷ υἱῷ Κωνσταντίνῳ Κοπρωνύμῳ. Καίπερ δὲ μὴ δυνησάμενος τὸ ὅλον τοῦ ἐχθροῦ ἀντιμετωπίσαι, ἐνίκησεν ὅμως μοῖραν αὐτοῦ[5], δεικνὺς ὁπόσον ὠφέλει ἂν τὸ Ρωμαϊκὸν μόνον εἰ ἤθελε προμάχεσθαι αὐτοῦ ἀντὶ τοῦ εἰκονομαχεῖν. Ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὸ δὴ τοῦτο τὸ εἰκονομαχεῖν τόσον ἐμίσησαν οἱ Λατῖνοι τὴν βυζαντινὴν κυριαρχίαν, τόσον δ' ἐχθρικῶς ἐπολιτεύσατο πρὸς αὐτοὺς ὁ κυριάρχης, ὥστε ὁ ἡγεμὼν αὐτῶν ἐν τῇ ἐπαναστάσει πάπας τῆς Ῥώμης, ἔχων ἀναθεματίσαι συνοδικῶς τοὺς Εἰκονομάχους οὔτε ἐτόλμα ἐξαιτήσασθαι βοήθειαν παρὰ τοῦ Ἰσαύρου, κατὰ τῶν θλιβόντων αὐτὸν Λογγοβάρδων, οὐδ' εἰ ἐτόλμα ἐτύγχανεν ἄν, καὶ ἔστρεψε διὰ τοῦτο τὸ βλέμμα πρὸς τὰς Γαλλίας καὶ τί ἐτόλμησεν; Ὅπως τεύξηται βοηθείας, προὔτεινε Καρόλῳ τῷ Μαρτέλλῳ ὅτι ἑτοίμως εἶχεν, ἀποκηρύττων τὸν Λέοντα, αὐτῷ ὑπαχθῆναι ὡς Ρωμαίων ὑπάτῳ. (ἕπεται συνέχεια). **Ι. ΦΟΡΟΠΟΥΛΟΣ Δ.**

Τιμοθεος ο Αγιορειτης

Εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τῆς πατρίου παιδεύσεως ἔτι μία σελὶς προστίθεται διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ κατωτέρου ἐγγράφου, καὶ στίχος εἷς ἐγγράφεται εἰς τὸν βίον σοφοῦ διδασκάλου τῆς πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας. Τὴν ἐκδιδομένην ἐπιστολὴν πέμπει Σεβαστὸς ὁ Κυμινήτης πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Τιμόθεον ἱεροδιάκονον.

Περὶ τοῦ σοφοῦ Σεβαστοῦ ἐγράφησαν ὑπ' ἐμοῦ τὰ δέοντα, εἰς ταῦτα δὲ παραπέμπεται ὁ φιλίστωρ ἀναγνώστης[1]· γνωστοῦ δ' ὄντος ὅτι ὁ Σεβαστὸς Κυμινήτης ἐδίδαξεν ἐν τῇ πατριαρχικῇ σχολῇ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἕως τοῦ 1681 ἢ 1682, ὅτε ἐκλήθη εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ τηνικαῦτα συστηθέντος ἐν Τραπεζοῦντι Φροντιστηρίου, ὁ χρόνος, καθ' ὃν ἐστάλη ἡ ἐπιστολὴ συμπίπτει κατὰ τὰ δύο ταῦτα ἔτη. Διὰ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, ἣν μετέγραψα ἐξ ἰδιωτικοῦ κώδηκος[2], ὁ Σεβαστὸς, προσκαλούμενος διδάσκαλος ἐν ἑλληνικῇ σχολῇ, συστηθείσῃ ἐν Μόσχᾳ πιθανῶς, ἀποκρίνεται τὸ ἀδύνατον προβαλλόμενος, ἄλλων ἕνεκα λόγων, καὶ διότι προσεκαλεῖτο παρὰ τῶν συμπολιτῶν, ὅπως μεταβῇ εἰς Τραπεζοῦντα, πρὸς ὠφέλειαν αὐτῶν ἀπαιδεύτων ὄντων καὶ δι' ἀπαιδευσίαν μηδὲ τὸ δόγμα τῶν πατέρων αὐτῶν δυναμένων ἵνα φυλάξωσιν. Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ποντικῆς μητροπόλεως συμβάλλεταί πως καὶ τὸ τεμάχιον τοῦτο τῆς ἐν λόγῳ ἐπιστολῆς καὶ μικρὸν ἑτέρας ἀπόσπασμα, πεμπομένης πρὸς Σπανδωνῆν τὸν δικαιοφύλακα τῆς Μ. τοῦ Χ. Ἐκκλησίας καὶ διδάσκαλον τῆς πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας[3]· ἐν αὐτῇ πολλὰς καὶ μεγάλας ὁμολογῶν χάριτας τῷ Σπανδωνῇ «τῆς πρὸς τὸν ἡμέτερον ἱεράρχην συνη-

τικῆς χροιᾶς τῆς εἰκονομαχίας Œlsner ἐν τοῖς Jahrbuechein Pippins κεφ. XII σελ. 187 καὶ ἑφεξῆς.

3. Τὰ τῆς εἰκονομαχίας τοῦ Λέοντος Γ΄ εὑρηνται ἐν τῷ «περὶ αἱρέσεων καὶ συνόδων» τοῦ πατριάρχου Γερμανοῦ ὡς ἐν σημ. 1, καὶ ἐν ταῖς Χρονογραφίαις Θεοφάνους καὶ πατριάρχου Νικηφόρου, ἐξ ὧν ἀντλοῦσιν ὁ Ἁμαρτωλὸς Γεώργιος μοναχὸς, ὁ Κεδρηνὸς καὶ ὁ Ζωναρᾶς ἐν τοῖς Χρονικοῖς αὐτῶν. Περὶ δὲ τῆς σχέσεως τούτων πρὸς ἀλλήλους ὅρα Hirsch, Byzantinische Studien.

4. Θεοφ. σελ. 620. 621. 624. 626. 630. 631. 633.

5. Θεοφ. σελ. 633.

1. Χρονικὰ Πατριαρχικῆς Ἀκαδημίας σελ. 99—101 καὶ 108—112.

2. Ὁ κώδηξ οὗτος ἐχορηγήθη μοι λίαν εὐμενῶς ὑπὸ τοῦ πολυμαθεστάτου γυμνασιάρχου Τραπεζοῦντος Κ. Ξανθοπούλου, μεταγράψας δ' ἐξ αὐτοῦ ἐκδίδωμι ἐν τῷ «Ἡμερολογίῳ τῆς Ἀνατολῆς» τῶν ἐτῶν 1888—1889 ἀνέκδοτον ἀφήγησιν τῆς ἐν Θήρᾳ τῷ 1650 γενομένης ἐκρήξεως, μετά τινων διασαφητικῶν περὶ τῆς ἡλικίας καὶ τῶν κτητόρων τοῦ κώδηκος σημειώσεων.

3. σελ. τοῦ κώδηκος 414. Ἡ δὲ πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴ κεῖται ἐν σελίσι 435—437 καὶ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ αὐτῆς διαγινώσκω τὸν χαρακτῆρα τῆς γραφῆς τοῦ μακαρίτου διδασκάλου Κωνσταντίνου Εὐθυβούλου, ὅστις ἄγνωστόν μοί ἐστι πόθεν λαβὼν προσέθηκε τὴν ἐπιγραφήν.

γορίας», πιθανῶς τὸν Τραπεζοῦντος Νεκτάριον, προστ θησι· «δίκαιον οὖν τοὐντεῦθεν ἡμέτερον ὄντα τοῖς αὐτοῖς ἐπαμύνειν εἰς τέλος, καὶ χεῖρα ὀρέγειν κινδυνευούσῃ τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς πάλαί ποτε Τραπεζοῦντος, νῦν δὲ μέγ' ἐρείπιον τὰ πρὸς εὐσέβειαν»[4]· ταῦτα μὲν ἔγραφε τῷ 1689, τὴν κατάστασιν τῆς αὐτοῦ πατρίδος ἐκτραγωδῶν, ταῦτα δ' ἐπίεσαν αὐτὸν ὅπως προτιμήσῃ τὴν ἐν Τραπεζοῦντι διαμονὴν τῆς ἐν Μόσχᾳ ἢ Κιέβῳ διδασκαλίας, εἰς ἣν ἐκάλει τὸν φερώνυμον Σεβαστὸν εὐγνώμων μαθητὴς ὁ ἱεροδιάκονος Τιμόθεος.

Οὐδ' ἔστιν ὅλως ἄγνωστος ὁ Τιμόθεος[5]. Δεκατρία σχεδὸν ἔτη πρὸ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἔγραφεν ὁ Σεβαστὸς τὴν ἐπιστολήν, ἣν ἐν μέρει δημοσιεύω κατωτέρω, Παΐσιος ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ Μακάριος ὁ τῆς Ἀντιοχείας πατριάρχης ἅμα τε τῷ Γάζης Παϊσίῳ τῷ Λιγαρίδῃ συνεβούλευον τοῖς ἐν Ρωσσίᾳ κληρικοῖς καὶ τοῖς ἄρχουσιν ὅτι μόνον διὰ τῆς συστάσεως ἑλληνικῆς σχολῆς δυνατὸν ἵνα πολεμηθῶσιν αἱ διὰ τὴν ἀμάθειαν ἀναθρώσκουσαι κατὰ τὴν ἀρκτῴαν ταύτην χώραν αἱρέσεις. Τὴν αὐτὴν ὑπεστήριξε γνώμην καὶ ὁ Τιμόθεος, εἰς Μόσχαν ἀφικόμενος τῷ 1669, μετὰ μακρὰν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει καὶ ἐν Ἱεροσολύμοις διαμονήν. Τότε ὁ πατριάρχης Ρωσσίας Νίκων συνέστησεν ἑλληνικὴν σχολὴν ἐν Μόσχᾳ, καὶ ταύτης ἔταξε διευθυντὴν τὸν Τιμόθεον, ἕλληνα δέ τινα Μανουὴλ συνδιδάσκαλον.

Γινώσκομεν ἀπὸ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης σήμερον ὅτι: ὁ Τιμόθεος ἐγένετο μαθητὴς τοῦ Σεβαστοῦ Κυμινήτου, καὶ ἡ ἐνταῦθα ἄρα γεραρὰ πατριαρχικὴ Ἀκαδημία δύναται ἵνα σεμνύνηται, ὅτι μεταξὺ τῶν λοιπῶν, ἔσχε μαθητὴν εὐδόκιμον ἕνα Ρῶσσον, ὃν ἐξέθρεψε τῷ γάλακτι τῆς πατρίου παιδεύσεως, μορφώσασα κληρικὸν ἀείζωον εὐγνωμοσύνην ἐν ἑαυτῷ τρέφοντα πρὸς τὸν διδάσκαλον καὶ ζητοῦντα ὅπως τὰς γνώσεις, ἃς μετεδίδου ἐν Κωνσταντινουπόλει, μεταδῷ καὶ τοῖς ἐν Ρωσσίᾳ, διψῶσι τότε τῶν ναμάτων αὐτῆς. Ἐπαινετὸς ὁ Τιμόθεος, ἀλλ' ἴσως ἔτι πλέον ὁ Σεβαστὸς, προτιμήσας τῆς ἄρκτου τὴν παλαιὰν τρίδα Τραπεζοῦντα, καὶ μετ' αὐταπαρνησίας ὑπηρετήσας αὐτῇ καὶ τῇ πατρίῳ παιδεύσει, εἰς ἣν εὐμενῶς παρεῖχεν ἀείποτε τὴν προστασίαν αὐτῆς ἡ ἄνωθεν ἐφ' ἡμᾶς τεταγμένη ἀρχή. Μ. Ι. Γ.

4. Τὸ ὄνομα τοῦ Νεκταρίου προστίθημι, εἰκάζων ἐκ τῶν παρὰ Περικλεῖ Τριανταφυλλίδῃ γραφομένων. Φυγάδες· δρᾶμα μετὰ προλεγομένων περὶ Πόντου κτλ. σελ. 142, εἰ καὶ κατὰ ὀκτώβριον τοῦ 1688 ἐν ἐγγράφῳ πατριαρχικῷ ὑπογράφεται Τραπεζοῦντος Ἰωάννης· βλ. Παύλου Νεσκλέους Τὸ κανονικὸν δίκαιον τοῦ πατριαρχ. θρόνου τῶν Ἱεροσολύμων ἐπὶ τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Σινᾶ κλ. ἐν Κωνσταντινουπόλει 1868, σελ. 87.

5. Κ. Σάθα Νεοελλ. Φιλολ. σελ. 361—362. Ἀλεξάνδρου Λασκάρεως (εἴτα μητροπολίτου Σισανίου) «Περὶ τῶν ἀδελφῶν Λειχουδῶν» ἐν τόμ. Β' τοῦ περιοδικοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ἕλλην. Φιλολ. Συλλόγου. Μέτιθι δὲ καὶ ὅσα γράφει ὁ φιλόπονος γυμνασιάρχης Ἀδριανουπόλεως Ματθαῖος Κ. Παρανίκας ἐν Σχεδιάσμασι· σελ 177—181 περὶ τῶν ἐν Ρωσσίᾳ σχολείων, ἐν οἷς ἐδίδαξαν ὁμογενεῖς.

Τιμοθέῳ ἱεροδιακόνῳ μαθητῇ αὐτοῦ Ρώσσῳ.

† «Τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ Κυρίου, ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ»; Λέγουσιν οἱ φιλόσοφοι πῶς ἀπὸ τὰς ἐνεργείας καὶ τὰ ἀποτελέσματα γινώσκονται καὶ εὑρίσκονται τὰ ποιητικὰ αἴτια, ὡς καθὼς ἀπὸ τὸ φῶς γνωρίζομεν τὸ φωτιστικὸν σῶμα, καὶ ἀπὸ τὴν κίνησιν τὸ κινητὸν, καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς τέχνης τὸν τεχνίτην. Ἔτζη λοιπὸν καὶ ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς προνοίας γνωρίζομεν τὴν πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ τὰ ὁποῖα εἶναι τόσον πολλὰ καὶ μεγάλα, ὁποῦ δὲν φθάνει γλῶσσα ἀνθρώπων νὰ τὰ διηγηθῇ· Ἰδοὺ λοιπὸν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὀρθόδοξον χώραν ὁποῦ τῆς ἔλειπεν ἡ σοφία καὶ ἡ σπουδὴ τῶν γραμμάτων· ἰδοὺ λοιπὸν ὁποῦ ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ τὴν τιμήσῃ καὶ νὰ τὴν στολίσῃ μὲ τὸν πλοῦτον καὶ χάριν τῆς τε σοφίας καὶ μαθήσεως τῶν γραμμάτων διὰ νὰ στολίζηται καὶ μὲ τὰ δύο μέρη τῆς φιλοσοφίας, λέγω, τὴν πρακτικὴν καὶ τὴν θεωρητικήν. Καὶ ὅτι πῶς ἡ σοφία εἶναι χάρισμα καὶ δῶρον Θεοῦ τὸ μαρτυρεῖ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ὁ σοφὸς Σολομῶν ὅταν ἐπαρακάλει τὸν Θεὸν νὰ τοῦ τὴν χαρίσῃ, λέγοντας «δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων σοφίαν»· καὶ ἄλλο διὰ νὰ μὴ καυχῶνται τὰ ἄλλα ἔθνη εἰς τὴν σοφίαν τους. Καὶ σκόπει σοφίαν Θεοῦ. Ἐπειδὴ καὶ ἀπὸ τοὺς ρωμαίους ἐδέχθησαν εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς πίστεως, ἔτζη καὶ τώρα τὸ χάρισμα τῆς σοφίας καὶ τῆς σπουδῆς τῶν γραμμάτων *ἀπὸ τοὺς ρωμαίους πρῶτον τὴν ἀνεκαίνισεν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους μαθαίνωντας πρῶτον καὶ ἡ ἱερολογιότης σου, ἦλθες εἰς τὴν τιμιωτάτην σου πατρίδα, καὶ ἔβαλες καλὸν θεμέλιον καὶ ἀρχὴν δεξιὰν τῶν γραμμάτων.*

Αὐτὰ μὲν καὶ ἄλλα πάμπολλα εἶναι τὰ χαρίσματα τῆς σοφίας καὶ τῆς μαθήσεως. Πλὴν ἡ ἱερολογιότης σου, εὐλαβέστατε ἐν ἱερολογίοις ἀνδρᾶσι, κὺρ Τιμόθεε, *ὡς μαθητὴς εὐγνώμων πρὸς τὸν διδάσκαλον, θέλωντας νὰ μᾶς ἀνταποδώσῃ πολλαπλασίως τὴν χάριν*, ζητᾷς διὰ τιμίου σου γράμματος τὴν γνώμην μας ἂν θελήσωμεν νὰ ἔρθωμεν αὐτοῦ νὰ μεταδώσωμεν καὶ αὐτοῦ τὴν χάριν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας τε καὶ μαθήσεως. Καὶ ἰδοὺ ὁποῦ σὲ γράφω τὴν γνώμην μου. Πῶς ἡμεῖς κατὰ τὸ παρὸν, αὐτοῦ ἂν μᾶς γράφῃς, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐρθοῦμεν διὰ πολλαῖς αἰτίας· ἕνα μὲν διότι μᾶς εἶχε καταβαμασμένους ἡ ξενητεία, καὶ θέλομεν τώρα Θεοῦ θέλοντος, δι' εὐχῶν σου νὰ πηγένωμεν εἰς τὴν πατρίδα μας, διὰ νὰ πάρωμεν ὀλίγην ἄνεσιν ἀπὸ τοὺς κόπους· δεύτερον πῶς αὐτοῦ οἱ μαθητάδες ἀκόμη γλῶσσαν κοινὴν δὲν ἔμαθον, καὶ ἡμεῖς μοσχόβικα δὲν ἠξεύρομεν· καὶ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τοὺς ἐξηγήσωμεν τιποτες. Κάμνει χρεία λοιπὸν νὰ βάλῃ πρῶτον κόπον εἰς τοὺς μαθητὰς περισσότερον διὰ νὰ τοὺς μάθῃ τὴν κοινὴν γλῶσσαν καλλὰ, καὶ τότες ἂν εἶναι θέλημα Θεοῦ θέλετε μᾶς γράψει, πέρνωντές μας καὶ γράμμα αὐθεντικὸν βουλωμένον, ἅμα νἄναι ρωμαΐκα γραμμένον, νὰ ἐρθοῦμεν καὶ ἡμεῖς αὐτοῦ νὰ κοπιάσωμεν μὲ ὅλην μας τὴν ψυχὴν καὶ καρδίαν νὰ τοὺς ὠφελήσωμεν εἰς ὅ,τι μᾶς ἐρώτισε καὶ μᾶς ἐχάρισεν ὁ Θεός· εἶναι καὶ τρίτη αἰτία, διότι μᾶς ἐπρακάλεσαν οἱ συμπατριῶταί μας πηγένωντας εἰς τὴν πατρίδα μας νὰ μὴ καθόμαστεν ἄργοι ἅμα νὰ ὠφελήσωμεν καὶ ἐκεῖ μερικὸν τίποτες, ὁποῦ εἶναι παντάπασιν ἄμοιροι ἀπὸ τὴν τοιαύτην σπουδὴν τῶν γραμμάτων. Αὐτὰ καὶ τὰ τοιαῦτα μᾶς ἐμποδίζουν κατὰ τὸ παρὸν νὰ ἐρθοῦμεν αὐτοῦ, ἅμα ὕστερον καὶ ἡμεῖς τὸ ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐρθοῦμεν αὐτοῦ διὰ τὴν ὠφέλειαν τῶν μαθητῶν. Αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη μας· καὶ πάλιν ἂς μὴ μᾶς λείψῃ τὸ γράμμα σας, νὰ μάθωμεν τὴν ὑγείαν σας καὶ τὴν προκοπὴν τῶν μαθητῶν. Ταῦτα μὲν περὶ τούτων. Ἡ δὲ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, διὰ πρεσβειῶν τῆς ἁγίας αὐτοῦ Μητρὸς, εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1888 ΑΡΙΘ. 12.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

†Ὁ Ρόδου **Γερμανός** (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδ. **Γρ. Παλαμᾶς**
Γερασ. Σ. Δώριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης** (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ ἁγίῳ Ρόδου κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερολ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά— Ὑπόθεσις τῆς Διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ἰωσὴφ Δημητριάδου Ἐγξερτζῆ. Ἡ Διαθήκη.— Ἄποψις τῆς πολιτείας τῶν εἰκονομάχων αὐτοκρατόρων ἰδίᾳ ἐν τῇ Δύσει καὶ αἱ αὐτόθι πολιτικαὶ αὐτῆς συνέπειαι· ὑπὸ Ἰωακεὶμ Φοροπούλου διακόνου (συνέχεια).

Παράρτημα—Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 89—96).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τιμὴν ἔξοχον εἰς τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν γένος ἀνταναπλωμένην ηὐδόκησε νὰ ἐκδηλώσῃ ἡ Α.Α.Μ. ὁ Σουλτάνος ἀπονείμας εἰς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην τὸ αὐτοκρατορικὸν παράσημον Ὀσμανιὲ Α' τάξεως, τὴν ὑψίστην οὕτως εὔνοιαν Αὐτοῦ διατρανῶν πρὸς τὸν πνευματικὸν ἀρχηγὸν τῶν ὑπὸ τὸ κραταιὸν Αὐτοῦ σκῆπτρον ὀρθοδόξων. Ὁ ἐπὶ τούτῳ ὡρισμένος ἀνώτερος αὐλικὸς ὑπάλληλος, μεταβὰς τὴν παρελθοῦσαν πέμπτην εἰς Μακροχώριον, ἐπέδωκε τῇ Α. Θ. Π. τὸ αὐτοκρατορικὸν παράσημον μετὰ τοῦ σχετικοῦ διπλώματος.

— Χθὲς δὲ ἡ Α. Θ. Π. μετέβη εἰς τὰ Ἀνάκτορα, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ ἄρχοντος καποῦ-κεχαγιᾶ τῶν Πατριαρχείων καὶ καθυπέβαλε τὴν ἔκφρασιν τῆς εὐγνωμοσύνης αὐτῆς τῇ Α. Α. Μεγαλειότητι, Ἥτις ηὐδόκησε καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ νὰ ἐκδηλώσῃ τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ δι' εὐμενεστάτων ἐκφράσεων τὴν ὑψηλὴν Αὐτῆς εὔνοιαν καὶ πληρεστάτην εὐαρέσκειαν.

— Νέον καὶ τρανὸν δεῖγμα τῆς ὑπὲρ τῶν γραμμάτων πατρικῆς μερίμνης τῆς Α. Α. Μ. τοῦ Σουλτάνου γηθοσύνως ἀγγέλλομεν. Εὐμενῶς ἡ Α. Α. Μ. δεξαμένη τὴν παράκλησιν τῆς ἀδελφότητος «Ξηροκρήνης», διδούσης προσοχὴ συναυλίαν ὑπὲρ τῆς πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γ. σχολῆς, ὅπως χορηγήσῃ τὴν ὑψηλὴν Αὐτῆς προστασίαν, εὐηρεστήθη νὰ ἐπινεύσῃ μὲν εἰς τὴν αἴτησιν ταύτην, νὰ δηλώσῃ δ' ὅτι προσφέρει ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ λίρας τουρκικὰς 150. Ἡ Α.Α.Μ. ηὐδόκησε νὰ χορηγήσῃ καὶ εἰς τὴν ἐφορίαν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰωακειμείου Παρθεναγωγείου, ἐπὶ τῇ συγκυρίᾳ τοῦ πρό τινος ὑπὲρ αὐτοῦ δοθέντος χοροῦ, λίρας 50. Τὸ ὕψιστον ἐνδιαφέρον, ὅπερ ὁ φιλόλαος ἄναξ ἐπιδείκνυται πρὸς τὴν πάτριον ἡμῶν παίδευσιν πληροῖ εὐγνωμοσύνης ἀλήστου τὰς καρδίας τῶν πιστῶν Αὐτοῦ ὑπηκόων.

— Σήμερον τὴν πρωΐαν ἡ Ἱ. Σύνοδος καὶ τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον συνεκλήθησαν εἰς ἔκτακτον κοινὴν συνεδρίασιν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς Α. Θ. Π. καὶ διεσκέψαντο περὶ σπουδαίου ζητήματος.

— Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδριάσει τῆς παρελθούσης δευτέρας διωρίσθη πρόεδρος τῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις διαρκοῦς Ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Νικαίας κ. Σωφρόνιος. Τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, ἧς ἔργον ἐστὶ κυρίως ἡ ἐξέλεγξις τῶν λογαριασμῶν τῶν ἐν ταῖς ἐνορίαις τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ἱερῶν ἐκκλησιῶν, εἰσὶν ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Κοσμᾶς, ὁ Α' γραμματεὺς τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου κ. Δ. Θ. Ξανθόπουλος, ὁ ταμίας τοῦ Ἐθνικοῦ

ταμείου κ. Συμεὼν Παπαδάκης καὶ ὁ καθήκοντα γραμματέως τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης ἐκπληρῶν κ. Ν. Νικολαΐδης.

— Οἱ ἐσχάτως διορισθέντες συνοδικῶς ὡς πατριαρχικοὶ ἔξαρχοι πρὸς ἐξέτασιν τῶν κατὰ τοῦ Θεοφ. ἐπισκόπου Ἐλευθερουπόλεως κ. Μακαρίου παραπόνων τῶν αὐτόθι χριστιανῶν πανιερώτατοι μητροπολῖται Δράμας Γερμανὸς καὶ Μαρωνείας Κωνσταντῖνος διετάχθησαν ὅπως ἐπισπεύσωσι τὴν εἰς τὴν ἐπισκοπὴν ταύτην μετάβασιν αὐτῶν.

— Ἡ ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἐπανηγυρίσθη δημοτελέστατα ὑπὸ τῶν παρ' ἡμῖν σχολείων. Τὴν ὑπὲρ τῆς Μ. τοῦ Γ. σχολῆς ἱερὰν λειτουργίαν ἐτέλεσαν ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ, ἐκκλησιαζομένων τῶν ἐφόρων, καθηγητῶν καὶ μαθητῶν αὐτῆς καὶ πλήθους ἀπείρου, ὁ σεβ. μητροπολίτης Ρόδου κ. Γερμανὸς μετὰ τῶν σεβ. συνοδικῶν Χαλδείας καὶ Χαλεπίου, μνημονεύσας ζώντων τε καὶ μεταστάντων ἐφόρων, προστατῶν, διδασκάλων καὶ μαθητῶν αὐτῆς. Ἡ εὐλογία τῶν κολλύβων ἐγένετο ἐν τῷ πατριαρχικῷ ναῷ, οὐχὶ δὲ ἐν τῇ σχολῇ, διὰ τὸ χιονῶδες τοῦ καιροῦ.

— Τῷ σαββάτῳ (29) ἐν ἡλικίᾳ προκεχωρηκυίᾳ ἀπεβίωσε καὶ τῇ κυριακῇ ἐκηδεύθη ὁ ἐκ τῶν ἐγκρίτων ἐμπόρων τῆς ἡμετέρας πόλεως Μιχαὴλ Χατζῆ Θεολόγου, γόνος ἀρχαίας οἰκογενείας τῆς ἐν Λυδίᾳ Φιλαδελφείας (Ἀλλὰ-Σεχὶρ) πολλὰ μοχθησάσης ὑπὲρ τῶν αὐτόσε σχολείων ἀπὸ τῶν πρώτων ἐτῶν τοῦ αἰῶνος ἡμῶν. Τῆς κηδείας, γενομένης ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐν Τσιβαλίῳ, προΐστατο ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης μετὰ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Νικαίας, Χαλκηδόνος, Βερροίας, Ρόδου, Μιτυλήνης, Λήμνου, Ἴμβρου, Χαλδείας, Δρυϊνουπόλεως καὶ Χαλεπίου.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΤΟΥ ΙΩΣΗΦ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΕΓΞΕΡΤΖΗ

Ἐν τοῖς ὑπ' ἀριθ. 4 καὶ 5 φύλλοις τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** (σελ. 33 καὶ 40) ἐποιησάμεθα βραχεῖαν ἀφήγησιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης ὑποσχόμενοι τὴν προσεχῆ δημοσίευσιν τοῦ κειμένου τῆς διαθήκης τοῦ ἀειμνήστου τούτου εὐεργέτου τῶν κοινῶν καθιδρυμάτων. Ἐκπληροῦντες σήμερον τὴν ὑπόσχεσιν ἡμῶν, παρατιθέμεθα ὧδε τὴν ἐν λόγῳ διαθήκην, τὸν δὲ κωδίκελλον αὐτῆς εἰς τὸ προσεχές.

Η ΔΙΑΘΗΚΗ

Ἀριθμ. πρωτ. 7340.

Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως βεβαιοῖ.

Ἐν ὀνόματι τῆς Ἁγίας, ὁμοουσίου καὶ ἀδιαιρέτου Τριάδος

Ἀριθμ. Συμβολ. 125.

Σήμερον, τῇ εἰκοστῇ ἕκτῃ ὀκτωβρίου, ἡμέρᾳ δευτέρᾳ τῆς ἑβδομάδος, τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἑξηκοστοῦ τετάρτου ἔτους, ὁ ὑποφαινόμενος Ἰ. Καγγελίδης, δικαστικὸς γραμματεὺς τῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Εἰσηγητικῆς ἐπιτροπῆς, συνεπείᾳ προσκλήσεως τοῦ κ. Ἰωσὴφ Δημητριάδου, μετέβην εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, κειμένην κατὰ τὸ Κοντοσκάλιον, εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς ἁγίας Κυριακῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ εὑρὼν ἐν αὐτῇ τὸν εἰρημένον κ. Ἰωσὴφ Δημητριάδην, ἔχοντα σώας τὰς φρένας καὶ τὸν νοῦν ὑγιᾶ, ἐδήλωσέ μοι, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ἐφεξῆς ἐπὶ τούτῳ προσκεκλημένων ὄντων μαρτύρων, ἐχόντων τὰ πρὸς μαρτυρίαν ἀπαιτούμενα νόμιμα προσόντα, καὶ γνωστῶν μοι, ἤτοι τοῦ σεβασμιωτάτου Γέροντος ἁγίου Νικομηδείας κυρίου Διονυσίου, τοῦ ἱερομονάχου ἀρχιμανδρίτου κ. Ἱεροθέου, τοῦ κ. Θεοδώρου Ἀλεξιάδου, τοῦ κ. Μανουὴλ Παππᾶ, τοῦ κ. Χ'' Γεωργίου Τζαμπούρη, τοῦ κ. Ἰωάννου Χ'' Καγιαλόγλου καὶ τοῦ κ. Κωνσταντίνου Σάββα, ὅτι:

Γνώσκων τὸ μάταιον καὶ πρόσκαιρον τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ πολυωδύνου βίου, καὶ ἔχων κατὰ νοῦν πάντοτε τὸ θεῖον ἐκεῖνο τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου λόγιον «Γρηγορεῖτε οὖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν, οὐδὲ τὴν ὥραν, ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται», καὶ θέλων ἵνα κατὰ τοιαύτην ἀναπόδραστον στιγμὴν ὥστε ἀκριβῶς ὡρισμένα καὶ διατεταγμένα τὰ ἀφορῶντα τὴν εἰς τὸ μετέπειτα ἐκτελεσθησομένην αὐτοῦ θέλησιν, ὅπως αὕτη ἀναλλοιώτως ἐκτελεσθῇ, ἅμα ὁ πανάγαθος Θεὸς καὶ κοινὸς πατὴρ τῶν ὅλων εὐδοκήσῃ καλέσαι αὐτὸν εἰς τὴν αἰώνιον ζωήν· διὰ ταῦτα, τῇ ἐλευθέρᾳ αὐτοῦ βουλῇ καὶ θελήσει, ἀπεφάσισεν ἵνα διαθέσῃ τὰ τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἣν ὁ πλουσιόδωρος Θεὸς ἐδωρήσατο αὐτῷ, διὰ τῆς παρούσης αὐτοῦ ἐπισήμου διαθήκης καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ διαθέντος, καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν διαληφθέντων ἀξιοπίστων μαρτύρων συνταχθησομένης, ἀρξαμένου τοῦ εἰρημένου διαθέντος καὶ τελευτήσαντος τουρκιστὶ διαθέτειν, ὡς ἕπεται:

Ἐν πρώτοις συγχωρῶ ἐξ ὅλης μου τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρδίας ἅπαντας τοὺς ἀδελφούς μου χριστιανοὺς καὶ τοὺς πλησίον ἐν γένει, ὅσοι ἐξ αὐτῶν ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ, ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ ἠδίκησάν με ἢ ὁπωσδήποτε μὲ παρεπίκραναν, ἐξαιτούμενος καὶ παρ' αὐτῶν ὡσαύτως συγχώρησιν.

Ἐπειδὴ ἡ σύζυγός μου Αἰκατερίνα Ἰσαὰκ διὰ τῆς ὁλοσχεροῦς ἀφοσιώσεως καὶ ἐναρέτου συμπεριφορᾶς αὐτῆς καὶ περιθάλψεως, ἣν παρέσχε μοι καθ' ἅπασαν τὴν μέχρι τοῦδε συζυγικὴν ἡμῶν συμβίωσιν, ἐκτήσατο παρ' ἐμοὶ πλεῖστα ὅσα δικαιώματα ζωηρᾶς καὶ βαθείας εὐγνωμοσύνης, συναισθάνομαι ἐπομένως ἐμαυτὸν ὑπόχρεων ἵνα ἀναγνωρίσω, καθὰ ἀναγνωρίζω, ὡς ἐκ τῶν ἱερωτέρων καθηκόντων μου, ἵνα ἀνταμείψω αὐτὴν ὅσον οἷόν τε δύναμαι ἐπαξίως, καὶ δὴ διορίζω αὐτὴν ταύτην τὴν

ἀγαπητὴν σύζυγόν μου *ἄμεσον κληρονόμον μου* ἐφ' ἁπάσης τῆς τε κινητῆς καὶ ἀκινήτου περιουσίας μου, τῆς μετὰ τὴν ἀποβίωσίν μου εὑρεθησομένης, ἅτε μὴ ἐπιζησάντων τῶν τέκνων ἡμῶν, ἐξ ἧς περιουσίας μου διατάσσω ἵνα, ἅμα τῇ ἀποβιώσει μου, λάβῃ ἡ ρηθεῖσα σύζυγός μου, ἀπέναντι τοῦ δυνάμει τῆς παρούσης μου χορηγουμένου αὐτῇ τίτλου καὶ δικαιωμάτων *ἀμέσου κληρονόμου μου*, ἐξ ἑτοίμων χρημάτων τὸ ποσὸν γρ. διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων (250,000), τὴν κατὰ τὸ Κοντοσκάλιον λιθόκτιστον ἰδιόκτητόν μου οἰκίαν κειμένην ἀπέναντι τῆς κλίμακος τῆς ἁγίας Κυριακῆς μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτὴν ὑπάρχοντος μαγαζείου καὶ τοῦ προσηρτημένου αὐτῇ κηπαρίου, ἥτις οἰκία μου ἐστὶν ᾠκοδομημένη ἐπὶ πλείω τῶν τετρακοσίων πεντήκοντα τετρονικῶν πήχεων, καὶ τῆς ὁποίας τὸ σενέτιον ὑπάρχει εἰκονικῶς γεγραμμένον ἐπ' ὀνόματι τοῦ κ. Νικολάου Μηνιάτου, κατὰ τὸ ἀνὰ χεῖρας μου ἀντίγραφον αὐτοῦ, ὑπὸ ἡμερ. 1]13 ἰανουαρίου 1859, συνυπογεγραμμένον παρὰ τῶν μαρτύρων κυρίων Σωτηρίου Σταύρου, Σ. Ἰωαννίδου καὶ τοῦ ἁγίου Μελιτουπόλεως κ. Εὐγενίου καὶ ἐπικεκυρωμένον ὑπ' ἀρ. 12,668 παρὰ τοῦ ἐνταῦθα κεντρικοῦ γραφείου τοῦ Ἐμπορικοῦ Σώματος τῶν Βεραταρέων καὶ συνάμα ἅπαντα τὰ ἐν τῇ ρηθείσῃ οἰκίᾳ μου εὑρεθησόμενα ἔπιπλα καὶ σκεύη, ὅσα καὶ οἱαδήποτε.

Διὰ δὲ τὴν ψυχικήν μου σωτηρίαν ἀφίημι εἰς τὰ ἐφεξῆς εὐσεβῆ καὶ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα: Ὑπὲρ τῆς διατηρήσεως τοῦ δημοσίου παρθεναγωγείου Κοντοσκαλίου ἑβδομήκοντα πέντε χιλιάδας γρ. (75,000), τεθησομένων ἐξ ἡμισείας ἐν τοῖς ταμείοις ἀμφοτέρων τῶν ἐνοριακῶν ἐκκλησιῶν, ἤτοι τῆς ἁγίας Κυριακῆς καὶ τῆς Ἐλπίδος, καὶ μενόντων διὰ παντὸς καὶ διαρκῶς ἐν αὐτοῖς καὶ μόνον ἵνα χρησιμεύωσι πρὸς τὸν ρηθέντα σκοπὸν οἱ ἐξ αὐτῶν προκύπτοντες τόκοι. Εἰς τὴν διαληφθεῖσαν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Κυριακῆς γρ. δώδεκα χιλιάδας καὶ πεντακόσια (12,500) ἵνα κατὰ τὴν ἐτησίαν τελετὴν τοῦ ἁγίου Ἐπιταφίου ἀνάπτωνται οἱ πολυέλαιοι τῆς ἐκκλησίας καὶ διανέμωνται πρὸς τοὺς κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην ἐκκλησιαζομένους χριστιανοὺς δωρεὰν τὰ συνήθη κηρία, ἔτι δὲ τελῆται ἐτησίως ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον ἐν τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς μου κατὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, τὴν τελουμένην κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἁγίου καὶ Μεγάλου Σαββάτου. Ὡσαύτως δὲ, καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ἀφίημι εἰς τὴν ἑτέραν τοῦ Κοντοσκαλίου ἱερὰν ἐκκλησίαν τῆς Ἐλπίδος τὸ αὐτὸ ποσὸν, ἤτοι ἕτερα γρ. δώδεκα χιλιάδας καὶ πεντακόσια (12,500). Ἔτι δὲ εἰς τὴν μνησθεῖσαν ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Κυριακῆς πέντε χιλιάδας γρ. (5000) ἵνα ἐκ τοῦ τόκου αὐτῶν πληρόνηται ἡ ἐτησίως ἐκ γρ. τετρακοσίων (400) περίπου χορηγουμένη ἀντιμισθία τῷ ἐπιτηρητῇ τῶν τοῦ Κοντοσκαλίου ὑδραγωγείων (σούγιολτζη) διά τε τὴν βρύσιν τῆς ἐκκλησίας τῆς ἁγίας Κυριακῆς καὶ τὴν τῆς μνημονευθείσης οἰκίας μου. Εἰς τὸ κατὰ τοὺς Ἑπτὰ Πύργους (Γεδι-κουλὲ) Ἐθνικὸν Νοσοκομεῖον πεντήκοντα χιλιάδας γρ. (50,000) ἐπὶ τῷ ὄρῳ ἵνα ἐν τῷ περιαυλίῳ τῆς ἱερᾶς ἐκκλησίας τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς (Βαλουκλὴ) παραχωρηθῶσι δύο μνημεῖα, τὸ μὲν ὅπως χρησιμεύσῃ πρὸς ἐνταφιασμὸν τοῦ νεκροῦ μου, τὸ δὲ τῆς συζύγου μου. Εἰς τὴν Μεγάλην τοῦ Γένους Σχολὴν, τὴν ἐπιλεγομένην τοῦ Κουρούτσεσμε, εἴκοσι πέντε χιλιάδας γρ. (25,000), παρακαλῶν ἵνα ἐν τῇ πατριαρχικῇ καὶ συνοδικῇ λειτουργίᾳ, τῇ ἐν τῷ πατριαρχικῷ ἱερῷ ναῷ, κατὰ τὴν κυριακὴν τῆς Ὀρθοδοξίας τελουμένῃ, μνημονεύηται τὸ ὄνομά μου. Εἰς τὴν κατὰ τὴν νῆσον Χάλκην Θεολογικὴν σχολὴν, τὴν ἐν τῇ μονῇ τῆς ἁγίας Τριάδος, εἴκοσι πέντε χιλιάδας γροσίων (25,000), παρακαλῶν ἵνα μνημονεύηται τὸ ὄνομά μου κατὰ τὴν λειτουργίαν, τὴν ἐτησίως τελουμένην τὴν ἡμέραν τῆς ἁγίας Τριάδος. Εἰς τὴν ὁμόθρησκόν μου κοινότητα τῆς πόλεως Νικομηδείας δέκα χιλιάδας γροσίων (10,000), πρὸς σύστασιν ἐθνικοῦ ὀρφανοτροφείου καὶ ἵνα, κατ' ἔτος, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν τελεῖται ἑορτὴ εἰς μνήμην τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος ἐν τῷ ἐκεῖσε ὁμωνύμῳ ἱερῷ ναῷ μνημονεύηται τὸ ὄνομά μου. Εἰς τὸ ἐν Ὀδησσῷ Ἐμπορικὸν σχολεῖον γρόσια εἴκοσι πέντε χιλιάδας (25,000), ἵνα τὸν τόκον αὐτῶν λαμβάνῃ, κατ' ἔγκρισιν τῆς ἐντίμου ἐφορίας, εἰς τῶν ἀπορωτέρων, ἀλλὰ καὶ ἐπιμελεστέρων ἐν αὐτῷ φοιτώντων μαθητῶν μέχρις ἀποπερατώσεως τῶν σπουδῶν αὐτοῦ, ὅστις δέον νὰ πρεσβεύῃ τὰ δόγματα τῆς ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου θρησκείας, καὶ ἵνα εἰς τὴν ἀπολαυὴν τοῦ κληροδοτήματος τούτου προτιμᾶται ὁ ἐκ τῆς ἐπαρχίας Καισαρείας καταγόμενος, ἐὰν τοιοῦτος ὑπάρχῃ· οὕτω δὲ ἀπαραλλάκτως θέλει γίνεται μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν αὐτοῦ καὶ εἰς τοὺς ἐφεξῆς ἀπορωτέρους καὶ ἐπιμελεστέρους μαθητὰς τοῦ ρηθέντος Ἐμπορικοῦ σχολείου, κατ' ἔγκρισιν πάντοτε τῆς ἐντίμου ἐφορίας. Εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ παρὰ τὴν πόλιν Καισάρειαν τῆς ὁμωνύμου ἐπαρχίας κειμένου ἱεροῦ μοναστηρίου τοῦ Ταξιάρχου Μιχαὴλ δέκα χιλιάδας (10,000), ἵνα ὁ τόκος αὐτῶν δαπανᾶται πρὸς συντήρησιν τοῦ αὐτοῦ σχολείου. Εἰς τὴν ἐν τῇ πόλει Καισαρείας ἱερὰν μονὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου δέκα χιλιάδας γρ. (10,000) ἵνα κατὰ τὴν ἐν τῇ ἀνήμῃ αὐτοῦ τελουμένην θείαν λειτουργίαν μνημονεύηται τὸ ὄνομά μου. Εἰς τὴν πατρίδα μου Βέξα, χωρίον τῆς ἐπαρχίας Καισαρείας, εἴκοσι χιλιάδας γροσίων (20,000) ἵνα ἐκ τοῦ τόκου αὐτῶν πληρώνηται λόγῳ μισθοῦ τῷ διδασκάλῳ τοῦ ἐγχωρίου σχολείου ποσὸν γρ. χιλίων πεντακοσίων (1500) ἐτησίως, τῷ ἱερεῖ τῆς ἐγχωρίου ἐκκλησίας τῆς τετιμημένης ἐπ' ὀνόματι τῆς Κοιμήσεως τῆς Παναγίας, διακόσια πεντήκοντα γρ. (250) κατ' ἔτος, ἵνα κατὰ τὴν ἐν τῇ μνήμῃ αὐτῆς τελουμένην θείαν λειτουργίαν μνημονεύῃ τὸ ὄνομά μου, διανέμωνται καὶ ἔτι εἰς τοὺς πτωχοὺς τοῦ χωρίου γρ. ἑκατὸν πεντήκοντα (150) καὶ ἕτερα γρ. ἑκατὸν (100) δαπανῶνται εἰς διανομὴν κηρίων, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς τελετῆς τοῦ ἁγίου Ἐπιταφίου, τοῖς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ χριστιανοῖς. Εἰς τὸ χωρίον τῆς μητρός μου Γκέτσε, κείμενον πλησίον τοῦ ρηθέντος χωρίου μου, Βέξα, γρ. πέντε χιλιάδας (5000) ἵνα ὁ τόκος αὐτῶν δίδηται ἐτησίως εἰς τὸ ἐγχώριον σχολεῖον, διανέμωνται δὲ ἐξ αὐτοῦ κηρία εἰς τοὺς ἐν τῇ ἐγχωρίῳ ἐκκλησίᾳ κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ ἁγίου Ἐπιταφίου ἐκκλησιαζομένους χριστιανούς. Εἰς τὸ ἐνταῦθα κατὰ τὸ Τεκφοὺρ Σεράϊον ἐνοριακὸν σχολεῖον δέκα χιλιάδας γρ. (10,000), ἵνα ὁ τόκος αὐτῶν δαπανᾶται ἐτησίως πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ. Εἰς τὴν ἐν Βλάχᾳ ἐκκλησίαν τῶν ἁγίων Θεοδώρων, ἵνα κατὰ τὴν ἐτησίως εἰς μνήμην τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ μνήστορος τελουμένην λειτουργίαν μνημονεύηται τὸ ὄνομά μου γρ. χίλια (1000). Εἰς τὴν ἐν Ὑψωμαθείοις τοῦ ἁγίου Μηνᾶ ὡσαύτως γρ. χίλια (1000). Εἰς τὴν τῆς αὐτῆς συνοικίας τῶν Ὑψωμαθείων ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Νικολάου γρ. χίλια (1000). Εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς αὐτῆς συνοικίας τῆς Ἀναλήψεως γρ. χίλια (1000). Εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς αὐτῆς συνοικίας τοῦ

ἁγίου Κωνσταντίνου ὡσαύτως γρ. χίλια (1000). Ἐπίσης δὲ εἰς ἑκάστην ἐκκλησίαν τῶν ἐφεξῆς ἐνοριῶν καὶ χωρίων ἀνὰ γρ. χίλια (1000). Εἰς τὴν τῆς αὐτῆς συνοικίας τῶν Ὑψωμαθείων ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Εἰς τὴν τοῦ Βελιγραδίου τῆς Κοιμήσεως τῆς Παναγίας. Εἰς τὴν ἐν Τόπ-καποῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου. Εἰς τὴν ἐν Ἐδιρνέ-καποῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Εἰς τὴν ἐν Σαρμασικίῳ τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Εἰς τὴν ἐν Σαλμάτομβρουκ τῆς Παναγίας. Εἰς τὴν ἐν Ξυλοπόρτῃ τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Εἰς τὴν τοῦ Βαλίνου τῆς Παναγίας. Εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Ποτηρᾶ. Εἰς τὴν ἐν Μουχλίῳ τῆς Παναγίας. Εἰς τὴν ἐν Βαλατᾷ τῶν Ταξιαρχῶν. Εἰς τὴν ἐν Τζιβαλίῳ τοῦ ἁγίου Νικολάου. Εἰς τὴν ἐν Χάσκιοϊ τῆς ἁγίας Παρασκευῆς. Εἰς τὴν ἐν Γαλατᾷ τοῦ Χριστοῦ. Εἰς τὴν ἐν Γαλατᾷ τῆς Παναγίας. Εἰς τὴν ἐν τῇ αὐτῇ συνοικίᾳ τοῦ ἁγίου Νικολάου. Εἰς τὴν ἐν Κουσκουντζουκίῳ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος. Εἰς τὴν ἐν Σκούταρι τοῦ προφήτου Ἠλιού. Εἰς τὴν ἐν Κουρούτσεσμε τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Εἰς τὴν ἐν Βεβεκίῳ τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους. Εἰς τὴν ἐν Ὀρτάκιοϊ τοῦ ἁγίου Φωκᾶ. Εἰς τὴν ἐν Σθένῃ τῶν Ταξιαρχῶν. Εἰς τὴν ἐν Κανδυλλὶ τῆς Μεταμορφώσεως. Εἰς τὴν ἐν Βέϊκοζ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου. Εἰς τὴν ἐν Λίτραις τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Εἰς τὴν ἐν Τσιρὸυτ Βουργὰζ τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Εἰς τὴν ἐν Κιουτσοὺκ Τσεκμετζὲ τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Εἰς τὴν ἐν Γαλατάρια τῶν Ταξιαρχῶν. Εἰς τὴν ἐν Νύμφαις ἱερὰν ἐκκλησίαν. Εἰς τὴν ἐν Γαρδᾷ τῆς Παναγίας. Εἰς τὴν ἐν Ἀμπαρλῇ τῆς ἁγίας Παρασκευῆς. Εἰς τὴν ἐν Ἁγιπᾶς τῶν ἁγίων Πάντων. Εἰς τὴν ἐν Ἀβάσκιοϊ τῆς Παναγίας. Εἰς τὴν ἐν ἁγίῳ Γεωργίῳ τοῦ ἁγίου Γεωργίου. Εἰς τὴν ἐν Μακρίκιοϊ ἐκκλησίαν ὡσαύτως γρ. χίλια (1000), ἵνα ἐκ τοῦ τόκου αὐτῶν διορθόνηται τὸ ἁγίασμα τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος καὶ μνημονεύηται ἐτησίως τὸ ὄνομά μου. Εἰς τὴν ἐν Σηλυβρίᾳ ἐκκλησίαν τῆς Κοιμήσεως τῆς Παναγίας γρ. δύο χιλιάδας (2000). Εἰς τὸ ἐν Μακρίκιοϊ κοινὸν σχολεῖον γρ. τρεῖς χιλιάδας (3000). Εἰς δὲ τὰς ἐφεξῆς ἐκκλησίας ἀνὰ χίλια (1000) ἤτοι: εἰς τὴν ἐν Ταταούλοις τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου. Εἰς τὴν ἐν Γενί-σεχὶρ τῆς Εὐαγγελιστρίας. Εἰς τὴν ἐν Βεσίκτασι κατὰ τὸ Πασᾶ-Μαχαλεσί. Εἰς τὴν ἐν Καλφᾶ-κιοϊ ἱερὰν ἐκκλησίαν. Εἰς τὴν ἐν τῷ χωρίῳ Ἀγειριὰν τῆς ἐπαρχίας Καισαρείας. Εἰς τὴν ἐν τῷ χωρίῳ Σαρμουσακλὶ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας. Εἰς τὴν ἐν Κέλκεμε τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας. Εἰς τὴν ἐν Μόλῳ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας. Εἰς τὴν ἐν Ἐλκιλέτι τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας. Εἰς τὴν ἐν Γιοζγὰτ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας.

Ἔτι δὲ ἀφίημι καὶ εἰς τοὺς ἐφεξῆς: ἤτοι εἰς τὴν ἐν Κοντοσκαλίῳ κατοικοῦσαν Καλπαζὶ κιζὶ Σμαράγδαν γρόσια ἑπτὰ χιλιάδας πεντακόσια (7500). Εἰς τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Δεσποινοῦ δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια (2500). Εἰς τὴν ἐν ἁγίῳ Στεφάνῳ Φωτεινίκαν, χήραν τοῦ Χ΄΄ Δημητρίου, τέσσαρας χιλιάδας (4000). Εἰς τὴν ἐν Γαλατάρια βαπτιστικήν μου Εὐαγγελίτσαν, θυγατέρα τοῦ φουτζουτζῆ Θεοδωρῆ πέντε χιλιάδας γρ. (5000). Εἰς τὴν ἐν Σκούταρι Ἐλέγκων θυγατέρα τῆς Κοκωννιᾶς, δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια (2500). Εἰς τὰς θυγατέρας τοῦ ἐν Σκούταρι ἀποβιώσαντος Ἀθανασίου, υἱοῦ τῆς ἐξαδέλφης μου Ἀναστασίας, ὁμοῦ γρόσια ἑπτὰ χιλιάδας καὶ πεντακόσια (7500). Εἰς τὰς ἐν Κοντοσκαλίῳ θυγατέρας τοῦ Γεώργη μπερμπέρη, ὡσαύτως δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια γρόσια (2500). Εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ ἀποβιώσαντος ντουλγκέρη, Βασιλείου Μαγδαληνὴν δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια γρόσια (2500). Εἰς τὸν Γιάγκον καὶ τὸν Χρῆστον, υἱοὺς τοῦ αὐτοῦ Βασιλείου ντουλγκέρη, ὁμοῦ δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια (2500) γρόσια. Εἰς τὸν ντουλγκέρην Δημήτριον Χ΄΄ Κυριάκου Σκόπιλην γρόσια ἑπτὰ χιλιάδας καὶ πεντακόσια (7500). Εἰς τὴν χήραν θυγατέρα αὐτοῦ γρόσια δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια (2500). Εἰς τὸν Ἀβραὰμ, ἀδελφὸν τοῦ ρηθέντος Δημητρίου ντουλγκέρη, ἑπτὰ χιλιάδας καὶ πεντακόσια γρόσια (7500). Εἰς τοὺς τρεῖς υἱοὺς τῆς ἐξαδέλφης τοῦ αὐτοῦ Ἀναστασίας, ἤτοι τὸν Ἀντώνιον, τὸν Νικόλαον καὶ τὸν βαπτιστικόν μου Κωνσταντῖνον, ἀνὰ δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια γρόσια εἰς ἕκαστον, ἤτοι ὁμοῦ γρόσια ἑπτὰ χιλιάδας καὶ πεντακόσια (7500). Εἰς τὴν παρακόρην μου Γλυκερίαν Ἀντωνίου, διὰ τὴν ἐπὶ πολλὰ ἔτη πιστὴν παρ' ἐμοὶ ὑπηρεσίαν της εἰκοσιπέντε χιλιάδας γρόσια (25,000). Εἰς τὴν μητέρα αὐτῆς Σοφίαν πέντε χιλιάδας γρόσια (5000). Εἰς τὴν Ἐριφύλην, ἀδελφὴν τῆς ρηθείσης παρακόρης μου, γρόσια δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια (2500). Εἰς τὸν κατὰ τὴν ἐνορίαν τῆς Ἐλπίδος κατοικοῦντα παπᾶ Γεώργιον δύο χιλιάδας γρόσια (2000). Εἰς τὸν παπᾶ Ἀζαρίαν, πνευματικὸν τῆς ἐνορίας Ἁγίας Κυριακῆς, δύο χιλιάδας γρόσια (2000). Εἰς τὸν ἱερομόναχον κύριον Καλλίνικον, προεστῶτα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Κυριακῆς γρόσια τρεῖς χιλιάδας (3000). Εἰς τὴν Ἀρμενοχρυσῆν γρόσια 2000 καὶ εἰς τὴν θυγατέρα αὐτῆς Σμαράγδαν γρόσια 1000, ἤτοι ὁμοῦ γρόσια τρεῖς χιλιάδας (3000). Εἰς τὴν πλύστριαν Χ΄΄ Φωτεινὴν γρόσια χίλια πεντακόσια (1500). Εἰς τὴν Ἑλένην τὴν στραβόστομον γρόσια χίλια πεντακόσια (1500). Εἰς τὴν ταουκτζίδενα γρόσια χίλια (1000). Εἰς τὰς ἐν Ἐδιρνέ-καπου δύο θυγατέρας τοῦ κερεστετζῆ Κωνσταντῆ ἀνὰ γρόσια πεντακόσια ἤτοι γρόσια 1000. Εἰς τὴν ἐν Βέξᾳ, χωρίῳ τῆς ἐπαρχίας Καισαρείας, οἰκογένειαν τοῦ Χ΄΄ Τοὺλ Μουρὰτ χίλια γρ. (1000). Εἰς τὴν ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ οἰκογένειαν Κοὺρ Γιωβάνογλου γρ. χίλια πεντακόσια (1500). Εἰς τὴν ἐν τῷ χωρίῳ Ἰσκοπὶ τῆς ἐπαρχίας Καισαρείας νύμφην τοῦ Ἀσλὰν Τρουφαντᾶ χίλια γρόσια (1000). Εἰς τὸν μάγειρόν μου Ἀντώνιον Τζατζάκην πέντε χιλιάδας γρόσια (5000). Εἰς τὴν ὑπηρέτριάν μου Αἰκατερίναν χίλια γρόσια (1000). Εἰς τὸν ἱπποκόμον μου Γιάγκον χίλια γρόσια (1000). Εἰς τὸν Νικόλαον υἱὸν τοῦ ρηθέντος μαγείρου μου χίλια γρ. (1000). Εἰς τὴν Παναγιώταν, χήραν τοῦ Ἰορδάνου, πέντε χιλιάδας γρ. (5000). Εἰς τὴν θυγατέρα αὐτῆς Εὐθυμίαν γρόσια δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια (2500). Εἰς τὴν ἐν Ὑψωμαθείοις ἀραϊτζῆ κιζὶ Εὐφημίαν καὶ εἰς τὴν μητέραν αὐτῆς συνάμα πέντε χιλιάδας γρόσια (5000). Εἰς τὴν Δεσποινοῦ, σύζυγον τοῦ Τρύφου τουβαρτζῆ χίλια γρόσια (1000). Εἰς τὴν Τρουφαντᾶ, σύζυγον τοῦ ἀποβιώσαντος Χ΄΄ Νικολάου ἀραϊτζῆ γρ. δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια (2500). Εἰς τὴν Φανίτσαν, σύζυγον τοῦ Ἀλέκου Μαντζαβίνου. δεκαπέντε χιλιάδας γρόσια (15000). Εἰς τὴν θυγατέρα αὐτῆς καὶ βαπτιστικήν μου Ταρσίτσαν ἐν καιρῷ τῆς ὑπανδρείας της, εἴκοσι πέντε χιλιάδας γρόσια (25000). Εἰς τὴν ἑτέραν θυγατέρα αὐτῆς καὶ βαπτιστικήν μου Ἑλένην, ἐν καιρῷ τῆς ὑπανδρείας της, δέκα χιλιάδας γρόσια (10000). Εἰς τοὺς δύο υἱοὺς αὐτῆς καὶ βαπτιστικούς μου Κωνσταντῖνον καὶ Γρηγόριον ἀνὰ δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια εἰς ἕκαστον, ἤτοι ὁμοῦ πέντε χιλιάδας γρόσια (5000). Εἰς τὸν σύ-

ζυγον τῆς ρηθείσης Φανίτσας Ἀλέξανδρον Μαντζαβῖνον, ἐπὶ τῷ ὅρῳ ἵνα οἰκοδομήσῃ ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ Κοντοσκάλιον οἰκοπέδου του, εἴκοσι πέντε χιλιάδας γρόσια (25000). Εἰς τὴν ἐν τῷ χωρίῳ Γκέσε τῆς ἐπαρχίας Καισαρείας εὑρισκομένην χήραν τοῦ Συμεὼν Ἐγξερτζῆ πέντε χιλιάδας (5000). Εἰς τὸν Ἀντώνιον, υἱὸν τοῦ ρηθέντος Ἐγξερτζῆ δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια, εἰς τὸν ἕτερον υἱὸν αὐτοῦ Γεώργιον δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια, εἰς τὴν Σοφίαν, χήραν τοῦ Ἰακώβου, θυγατέρα δὲ τοῦ Ἀντωνίου, ἀδελφοῦ τοῦ μνησθέντος Συμεὼν Ἐγξερτζῆ, δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια, ἤτοι ὁμοῦ δώδεκα χιλιάδας καὶ πεντακόσια γρόσια (12500). Εἰς τὸν ἱερατικῶς προεστεύοντα ἐν τῇ ἐνταῦθα Ἱερᾷ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς παπᾶ Γεώργιον χίλια γρόσια (1000). Εἰς τὸν θεοφιλέστατον Μελιτουπόλεως κύριον Εὐγένιον, πρώην ἀρχιερατικῶς προϊστάμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἁγίας Κυριακῆς, δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια γρ. (2500). Εἰς τὴν Σμαράγδαν, θυγατέρα τοῦ Γιάγκου Τερζῆ γρ. δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια (2500). Εἰς τὴν Ἀννήκαν, ἐγγονὴν τῆς ρηθείσης Σμαράγδας, γρ. δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια (2500) ἤτοι ὁμοῦ γρόσια πέντε χιλιάδας (5000). Εἰς τὴν βαπτιστικὴν τῆς συζύγου μου Φωτεινὴν, θυγατέρα τοῦ κάπηλα Ὀρέστου, δύο χιλιάδας καὶ πεντακόσια γρ. (2500).

Εἰς δὲ τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην ἀφίημι τὸ ποσὸν γρ. δέκα χιλιάδων (10000), παρακαλῶν Αὐτήν, ἵνα ποιήσῃ χρῆσιν τοῦ ποσοῦ τούτου οἱανδήποτε ἐγκρίνει.

Τὰ διὰ τὰς ἐν τῇ πρωτευούσῃ ταύτῃ καὶ κατὰ τὴν περίχωρον αὐτῆς ἱερὰς ἐκκλησίας κληροδοτήματα, ὅσα ἀνωτέρω προσδιορίζω, ἀφίημι καὶ διατίθημι ὑπὲρ αὐτῶν ἵνα μνημονεύηται ἐν αὐταῖς τὸ ὄνομά μου κατὰ τὴν ἐτησίως τελουμένην ἑορτὴν εἰς μνήμην Ἰωσὴφ τοῦ Μνήστορος.

Διατίθημι προσέτι καὶ διασαφηνίζω, ἵνα, μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τῆς ἀγαπητῆς μου συζύγου Αἰκατερίνης, ἡ κατὰ τὸ Κοντοσκάλιον, ἀπέναντι τῆς κλίμακος τῆς ἁγίας Κυριακῆς κειμένη, οἰκία μου μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτὴν μαγαζείου καὶ τοῦ προσηρτημένου αὐτῇ κηπαρίου, μεταβῇ εἰς τὴν ἄμεσον κυριότητα καὶ δεσποτείαν τοῦ κατὰ τοὺς Ἑπτὰ Πύργους (Γεδι-κουλὲ) ἐθνικοῦ ἡμῶν Νοσοκομείου, ἵνα μένῃ καὶ διατελῇ διὰ παντὸς ὡς ἀναφαίρετον αὐτοῦ κτῆμα. Ἀλλ' ἐπειδή, ὡς ἐρρέθη, τὸ σενέτιον τῆς ἰδιοκτησίας μου ταύτης, ὑπαγομένης εἰς τὸ βακοῦφι τῆς ἁγίας Σοφίας, ἐστὶ γεγραμμένον εἰκονικῶς ἐπ' ὀνόματι τοῦ κ. Νικολάου Μηνιάτου, κατὰ τὸ μνημονευθὲν παρ' ἐμοὶ ἀντίγραφον αὐτοῦ, διὰ ταῦτα ὀφείλει οὗτος ἢ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ἵνα συμμορφωθῶσιν, ὀψέποτε τὸ Διαρκὲς Ἐθνικὸν Μικτὸν Συμβούλιον ἐγκρίνῃ, μὲ τὴν θέλησιν καὶ διαταγὴν αὐτοῦ περὶ τῆς ἐπὶ ἑτέρῳ ὀνόματι μεταγραφῆς τοῦ σενετίου τοῦ διαληφθέντος κτήματός μου.

Ὀνομάζω καὶ διορίζω ἐπιτρόπους καὶ ἐκτελεστὰς τῆς παρούσης μου διαθήκης τὴν ἀγαπητήν μου σύζυγον Αἰκατερίνην Ἰσαὰκ καὶ τοὺς ἀξιοτίμους φίλους μου κυρίους Σταυράκην Ἰωαννίδην καὶ Νικόλαον Μηνιάτην, παρακαλῶν αὐτοὺς ἐνθέρμως ἵνα δεχθῶσι τὴν ἐντολήν μου ταύτην καὶ ἀναλάβωσι τὴν ἀκριβῆ τήρησιν καὶ ἐκτέλεσιν τῶν ἐν αὐτῇ περιεχομένων αὐτοπροαιρέτων καὶ ἐλευθέρων βουλήσεών μου καὶ διατάξεων, ἐνεργοῦντες ταυτοχρόνως καὶ τὴν εἴσπραξιν τῆς εὑρεθησομένης περιουσίας μου, κατὰ τὰς σημειώσεις, τὰ ἔγγραφα καὶ τὰ κατάστιχά μου. Ἐφ' ᾧ συνετάχθη ἡ παροῦσα, καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ διαθέτοντος, ἥτις, ἐπανειλημμένως ἀναγνωσθεῖσα καὶ εὐκρινῶς καὶ μεγαλοφώνως τουρκιστὶ μεθερμηνευθεῖσα εἰς ἐπήκοον τοῦ εἰρημένου διαθέτοντος, ὑπογράφεται ἰδιοχείρως παρ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου, τῶν ἄνω μνημονευθέντων μαρτύρων καὶ ἐμοῦ.

Ἰωσὴφ Δημητριάδης

(ὑπογρ.) † Ὁ Νικομηδείας Διονύσιος μάρτυς
» † Ἀρχιμανδρίτης Ἱερόθεος μάρτυρας
» Θεόδωρος Ἀλεξιάδης μάρτυρας
» Μανουὴλ Παπᾶ μάρτυρας
» Χ'' Γεώργιος Τζαμπούρης μάρτυς
» Ἰωάννης Χ'' Καγιαλόγλους μάρτυρας
» Κωνσταντῖνος Σάββα μάρτυς.

Ὁ καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ διαθέσαντος κ. Ἰωσὴφ Δημητριάδου συντάξας τὴν παροῦσαν διαθήκην δικαστικὸς γραμματεὺς τῆς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Εἰσηγητικῆς Ἐπιτροπῆς

(Τ.Σ.) (ὑπογρ.) Ι. Καγγελίδης

ΑΠΟΨΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ
ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ
ΙΔΙΑ ΕΝ ΤΗ ΔΥΣΕΙ
ΚΑΙ ΑΙ ΑΥΤΟΘΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΑΥΤΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ*

§ 4.

Ἐξηγοῦμαι: Οἱ τὴν Ἰταλικὴν χερσόνησον οἰκοῦντες, ἕνεκα λόγων ἀρισταμένων τοῦ θέματος ἡμῶν, φαίνονται ἀπὸ τῆς Ζ' ἑκατονταετηρίδος, ἰδίᾳ δ' ἀπὸ τοῦ τολμήματος τοῦ αὐτοκράτορος Κώνσταντος κατὰ τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης Μαρτίνου[6], ἀπεχθῶς λίαν πρὸς τὴν νέαν Ρώμην διακείμενοι. Δήλη δ' ἐγίγνετο ἡ ἔχθρα αὐτῶν, ὅτε αἱρετικός τις βασιλεὺς βίᾳ τὴν ἰδίαν δόξαν τῷ ὑπηκόῳ ἐπιβαλεῖν ἐπειρᾶτο. Ὅτε ὁ Φιλιππικὸς, φέρ' εἰπεῖν, ἠβουλήθη ἀκυρῶσαι τὴν ς' Οἰκουμενικὴν σύνοδον καὶ ἀνανεώσασθαι τὴν αἵρεσιν τῶν μονοθελητῶν, ἀπήτησε δὲ ταὐτὸ καὶ παρὰ τοῦ πάπα Κωνσταντίνου, οἱ Ρω-

* συνέχεια ἀπὸ σελ. 90 – 91 τοῦ τόμου τούτου. Σημείωσαι ὅτι ἐν § 3, στίχῳ 15 τῆς παρούσης διατριβῆς παρελείφθησαν μετὰ τὸ: αὐτοκρατορίαν αὐτοῦ, αἱ λέξεις «καὶ πλείστας πόλεις ἀκωλύτως τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην «παραλαμβάνοντες» ἀκωλύτως εἰς τὰ ἴδια ἐπανέκαμπτον».

6. Ὅρα τὰ περὶ τούτου (διὰ τὸ εὐσύνοπτον) ἐν τῇ Geschichte der Stadt Rom τόμ. II σελ. 113. 141, τοῦ Ferd. Gregorovius καὶ ἐν τῇ Conziliengeschichte τόμ. III. § 309 τοῦ ἐπισκόπου Hefele.

μαῖοι οὐκ ἠρκέσθησαν μόνον εἰς τὸ συνοδικῶς ἀπορρίψαι ἐκ νέου τὴν αἵρεσιν, ἀλλ' ἀπεκήρυξαν καὶ αὐτὸν τὸν Φιλιππικόν, οὐκ ἠνείχοντο τοῦ λοιποῦ ἄρχεσθαι καὶ διοικεῖσθαι ὑπὸ τοποτηρητῶν αὐτοῦ, οὐκ ἐμνημόνευον αὐτοῦ ἐν τῇ εὐχαριστίᾳ, οὐκ ἐχρῶντο τοῖς νομίσμασιν αὐτοῦ, οὐδ' ἐδέχοντο τὰς σάκρας αὐτοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα δι' ὅπλων καὶ ἐμφυλίου πολέμου, ᾧ μόνῃ ἡ τοῦ Φιλιππικοῦ ἐκθρόνισις ἔθηκε τέρμα[7].

Οὕπω δ' ἀπὸ τούτου πεντεκαίδεκα ἔτη ἦσαν παρεληλυθότα, ὅτε ἀρίκετο εἰς Ρώμην τὸ κατὰ τῶν σεπτῶν Εἰκόνων διάταγμα τοῦ Λέοντος. Γρηγόριος δὲ ὁ Β' ἐπεσκόπει τότε· ἀνὴρ βίαιος καὶ φιλόδοξος, ὅστις οὔτε συνοδικῶς ἀπεκήρυξε τὴν αἵρεσιν, οὐδὲ μὴν ἔγραψε τῷ αὐτοκράτορι καθάπερ ἐκκλησιαστικὸς ποιμήν, ἵνα διδάσκων αὐτὸν, συναντιλάβηται τῷ πατριάρχῃ Γερμανῷ, ἀποστολικῶς, ἤτοι νομοταγῶς, ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ἀγωνιζομένῳ· ἀλλὰ πῶς ἐπολιτεύσατο; « ὠπλίσθη κατὰ τοῦ Ἰσαύρου καθάπερ κατὰ δεινοῦ πολεμίου », καὶ τὸ μὲν « ἐκώλυσε τοὺς φόρους τῆς Ρώμης καὶ Ἰταλίας », τὸ δὲ ἐγκυκλίοις γράμμασι πρὸς τὰ Ἰταλικὰ πλήθη παρώτρυνεν αὐτὰ ἐρρωμένως ἀντιστῆναι τῷ αὐτοκρατορικῷ διατάγματι. Καὶ τῇ τοιαύτῃ δὲ κελεύσει σύμπασα ὑπέκυψεν ἡ Ἰταλία, καὶ μετεβλήθη ἐν ἀκαρεῖ ἀπὸ Πάδου ἐκβολῶν ἕως Καλαβρίας εἰς εὐρύτατον πεδίον μάχης· πανταχῇ καθῃροῦντο οἱ αὐτοκρατορικοὶ τοποτηρηταὶ καὶ δοῦκες, αὐτόχθονες δ' ἐξελέγοντο καὶ ἐγκαθιδρύοντο, συμπραττόντων τούτοις καὶ αὐτῶν τῶν Βενετῶν[8].

Εὐλόγως δ' ἡ τοιαύτη πολιτεία τοῦ πάπα τῆς Ρώμης ἐξελήφθη στασιαστική· θανάτῳ δὲ κολάζονται πανταχοῦ καὶ πάντοτε οἱ ἐπαναστάται, ὅπερ οὐκ ἠγνόει βεβαίως ὁ δεσπότης Ἴσαυρος. Καὶ αὐθωρεὶ μὲν ἐξαπέστειλε τοὺς δημίους· ὁ Ρωμαϊκὸς ὅμως λαὸς, τοῦ ἐπισκόπου ὑπεραμυνόμενος, ἀνεῖλε τούτους[9]. Ἀλλ' ὁ Λέων ἀποδοὺς ἴσως τοῦτο τῇ ἀνικανότητι τῶν ὑπουργῶν μᾶλλον ἢ τῇ γενικῇ ἐν Ἰταλίᾳ ἐξεγέρσει, ἐνετείλατο ἐκ νέου τῷ ἐξάρχῳ Ραβέννης Παύλῳ παντὶ σθένει καὶ τρόπῳ ἐκθρονίσαι καὶ σωφρονῖσαι τὸν ἐπαναστάτην πάπαν· ἀλλ' ἐν τῷ σημείῳ δὴ τούτῳ ἀλλοίαν, φοβερὰν ὄντως τροπὴν ἔλαβον τὰ πράγματα· ἐχθρὰ δύναμις, οἱ Λογγοβάρδοι, ὁλοτελῶς καταλῦσαι ποθοῦντες τὴν ἐπὶ τῆς Ἰταλίας κυριότητα τῆς νέας Ρώμης[10], ἐφάνησαν δῆθεν πρόμαχοι τῆς ὀρθοδοξίας τοῦ πάπα· καὶ ὅτε ὁ Παῦλος ἐξέπεμψε στρατείαν ἐκ Ραβέννης κατὰ τῆς Ρώμης, ἔστησαν οἱ Λογγοβάρδοι τοῦ Σπολητίου καὶ τῆς Τουσκίας ἐν τοῖς ὁρίοις τοῦ Ρωμαϊκοῦ δουκάτου καὶ ἐκώλυσαν σὺν τοῖς Ρωμαίοις τὴν εἰσβολήν[11]. Καὶ ὁ μὲν ἡγούμενος τῆς

---

7. Ὅρα Liber Pontificalis edit. Duchesne, Vita Constantini papæ pag. 391. Philippicus hæreticus. . . cujus et Sacram cum pravis dogmatis exaratione Constantinus suscepit, sed cum apost. sedis consilio respuit. . . Cum statuisset papa et populus Romanus nequaquam hæretici Philippici nomen aut chartas vel figuram Solidi suscipere, unde nec ejus effigies in Ecclesiam introducta est, nec suum nomen ad missarum solemnia proferebant. . . Dumque innotuisset quod ad nomen hæretici imperatoris suam promotionem isdem Petrus fuisset potitus, zelo fidei accensa magna pars populi Romani statuerunt nullo modo hunc ducem suscipere; et factum est dum Christoforus, qui erat dux, ob hanc causam cum Agathone et suis hominibus concertarent, bellum civile exortum est ita ut. . . Πρβλ. Dœllinger, Das Kaiserthum Karls des grossen ἐν Muenchener historisches Jahrbuch τοῦ ἔτους 1865 σελ. 341. Gregorovius αὐτ. II, 205 κϛ' ἑφ. Hefele αὐτ. III. σελ.364.

8. Liber Pontif. edit. Vignolius, Vita Gregorii II. cap. 17. Respiciens ergo pius vir profanam principis jussionem. jam contra Imperatorem quasi contra hostem se armavit renuens hæresin ejus, scribens ubique cavere se Christianos eo quod orta fuisset impietas talis. Igitur permoti omnes Pentapolenses atque Venetiarum exercitus contra Imperatoris jussionem resisterunt. . . ita, ut anathemati Paulum exarchum, vel qui eum direxerat, ejusque consentaneos submittunt, spernentes ordinationes ejus sibi omnes ubique in Italia duces elegerunt. Θεοφ. 621. «Καὶ μαθὼν τοῦτο Γρηγόριος ὁ πάπας τοὺς φόρους τῆς Ἰταλίας καὶ Ρώμης ἐκώλυσε» πρβλ. Vita Greg. c. 15, καὶ Gregorovius, II, 243, καὶ ἑφεξῆς.

9. Vita Greg. c. 17. Basilius dux, Jordanes chartularius et Johannes Lurion consilium inierunt, ut Pontificem interficerent. Quibus assensum Marinus imperialis Spatharius, qui Romanum Ducatum tenebat, a regia missus urbe Imperatore mandate hoc probavit. . . Postmodum Paulus . . . exarchus missus in Italiam est, qui denuo ut hoc scepus perficeretur meditabatur. Quorum consilium Romanis patefactum est, qui morte cuncti Jordanem interfecerunt et Lurionem.

10. Ὅρα Pabst, Geschichte des Langobardischen Herzogthums ἐν Forschungen zur deutschen Geschichte τόμ. II. σελ. 476.

11. Vita Greg. c. 18. Spatharius cum jussionibus missus est alter, ut Pontifex a sua sede amoveretur. Paulus . . . itaque ad perfiiciendum tale scelus quos seducere potuit ex Ravenna cum suo Comite atque ex castris aliquos misit. Sed motis Romanis atque

στρατιᾶς κόμης, τὸ ἀδύνατον τῆς εἰσβολῆς καθορῶν, ἐπανῆλθε πανστρατιᾷ εἰς Ράβενναν ἄπρακτος, οἱ δὲ αὐτόθι ὀρθόδοξοι θαρρήσαντες ἐκ τούτου, ὡς ἐστιν εἰκάσαι, ἀντέστησαν τῷ δόγματι τοῦ Λέοντος ἐρρωμενέστερον, καὶ συμπλακέντες τοῖς εἰκονομαχοῦσιν, ἀνεῖλον τὸν ἔξαρχον Παῦλον[12]. Οὐκ ἔστι δ' ἡ πρᾶξις αὐτῶν αὕτη πρώτη ἐν τῇ βυζαντινῇ ἱστορίᾳ· παρόμοια γὰρ διεπράξαντο καὶ ὅτε Ἰουστινιανὸς Β' ὁ Ρινότμητος βίᾳ ἐπειράθη ἐπιβαλεῖν, τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ τοὺς κανόνας τῆς ἁγίας Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, πρὸ τριακονταετίας περίπου[13]. Δεδιότες δὲ νῦν μὴ τὰ τότε γενόμενα αὖθις ἐπέλθωσιν αὐτοῖς, μὴ δηλονότι ὀργισθεὶς ὁ Ἴσαυρος, πυρὶ καὶ σιδήρῳ ἀφανίσῃ αὐτούς, παρέδωκαν ἑαυτούς τε καὶ τὰς τῆς ἐξαρχίας πόλεις τῷ ρηγὶ τῶν Λογγοβάρδων Λιουτπράνδῳ[14]. Ἐπέθουν δ' οὗτοι, ὡς ἄρτι ἐρρήθη, ἐντελῶς καταλῦσαι τὴν ἐπὶ τῆς Ἰταλίας βυζαντινὴν κυριαρχίαν, καὶ καταντήσαντες εἰς τοῦτο παρ' ἐλπίδα καὶ ἀπολέμως, κατέσχον ἐν ἀκαρεῖ τὰς χώρας ταύτας καὶ εἰσβαλόντες καὶ εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δουκάτον, ἐξεπόρθησαν τὸ φρούριον Σούτριον[15]. Καὶ εἰ μὴ ᾔδει δὲ πρότερον ὁ πάπας, ἐδιδάσκετο βεβαίως νῦν ὅτι ὁ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ζῆλος τῶν Λογγοβάρδων πρόφασις μόνον ἦν πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν πρὸ πολλοῦ σκοπουμένων. Τεκμαιρόμενος δὲ τὰ ἑαυτοῦ δεινά, εἰ ἀντὶ τοῦ μακρὰν εἰκονομάχου ὑπέκυπτε τῷ ἐγγὺς ὀρθοδόξῳ τυράννῳ, τὸ μὲν ἀπέτρεψε τοὺς Ἰταλοὺς ἴδιον ὀρθόδοξον ἐκλέξασθαι βασιλέα, ὡς συνεβουλεύσαντο[16], τὸ δὲ ἐμνήσθη ὅτι εἷς ἐτύγχανε καὶ αὐτὸς τοῦ χοροῦ τῶν ἀπανχοῦ ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας, διδάσκειν ὀφείλων, καὶ ἔγραψε πρὸς τὸν βασιλέα αὐτοῦ Λέοντα τὸν Ἴσαυρον τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐπιστολήν, μοναδικὸν ὄντως μνημεῖον! Ἐν ᾗ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐξετίθει θρηνωδῶς τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Λογγοβάρδων καὶ αὐτῆς τῆς Ρώμης τὸ ἐπισφαλές[17].

undique Langobardis pro defensione Pontificis, repugnantibus quoque Spoletinis in ponte Sabario, et ex alia parte Langobardis Tuscis resistentibus, hoc fieri præpeditum est. Καὶ ἐν κεφ. 19. Una se quasi fratres fidei catena constrixerunt Romani atque Longobardi desiderantes cuncti mortem pro defensione Pontificis sustinere gloriosam, numquam illum passuri perfere molestiam pro fide vera.

12. Αὐτόθι c. 18. Igitur dissentione facta in partibus Ravennæ, alii consentientes impietati Imperatoris, alii cum Pontifice, et fidelibus se tenentes intra eos contentione mota Paulum Patricium occiderunt.

13. Ὅρα τὰ καθέκαστα (διὰ τὸ εὐσύνοπτον) παρὰ Gregorovius II. 178. 189. 198. καὶ Hefele III. § 328.

14. Vita Greg. c. 18. Longobardis vero Æmiliæ castra—πέντε τὸν ἀριθμὸν—Pentapolis quoque et Auximana civitas se tradiderunt.

15. Ὅρα κατωτ. σημ. 23.

16. Vita Greg. c. 17. Cognita Imperatoris nequitia omnis Italia consilium iniit, ut sibi eligerent Imperatorem et Constantinopolim ducerent. Sed conspecuit tale consilium Pontifex, sperans conversionem Principis.

17. Γρηγορ. Β' Ἐπιστ. Α' ἐν τοῖς πρακτ. τῶν Συνόδων Mansi XII. 959. Ἐν σελ. 970. «Στρατολογήσαντες οἱ Λογγιβάρδοι . . . κατέβραμον τὴν ἐλεεινὴν Δεκάπολιν καὶ αὐτὴν τὴν μητρόπολιν Ραβέννης παρέλαβον, καὶ τοὺς ἄρχοντάς σου ἐδίωξαν, καὶ ἰδίους ἄρχοντας κατέστησαν, καὶ βούλονται καὶ τὴν Ρώμην οὕτω ποιῆσαι, σοῦ μὴ δυναμένου ἡμᾶς ἐκδικῆσαι». Ὁ Γρηγορόβιος (II. 254) ἰσχυρίζεται γεγραφέναι τὸν πάπαν πρὸς Ἴσαυρον *ἐν ἔτει 726* «ἐπιστολὴν δογματικήν». Καὶ οὐ λέγει μὲν πόθεν ἔχει τοῦτο μαθών, προδίδοται ὅμως ἐκ τοῦ Θεοφάνους εἰληφώς. Ἀλλ' ἁμαρτάνει τοῦ σκοποῦ μὴ διορῶν ὅτι ὁ Θεοφάνης τρὶς μεμνημένος παπικῶν ἐπιστολῶν ἀπὸ τοῦ 726 ἕως τοῦ 730, σαφέστατα φαίνεται λαλῶν πολλάκις περὶ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, δηλ. περὶ τῶν «τοῖς πολλοῖς ἐγνωσμένων» δύο παπικῶν ἐπιστολῶν καὶ περὶ τῆς ἀποστάσεως τῆς ὅλης Ἰταλίας ὁμοῦ. Λέγει γὰρ (σελ. 621) «τούτῳ τῷ ἔτει (ἰνδ. η') Λέων *ἤρξατο λόγον ποιεῖσθαι* περὶ τῆς καθαιρέσεως τῶν εἰκόνων [σημείωσαι ὅτι ἁπλῶς *λόγον ποιεῖσθαι περὶ τῆς καθαιρέσεως ἤρξατο*· τὸ γὰρ πρῶτον διάταγμα ἐξεδόθη τῇ ἑπομένῳ ἔτει—ἰνδ. θ'—μετὰ τὴν ἐν Θήρᾳ καὶ Θηρασίᾳ ἡφαίστειον ἔκρηξιν, ὡς σαφῶς δηλοῖ Θεοφάνης· σφάλλεται δὲ λίαν ὁ Hefele—III. § 332. σελ. 376. ἔκδ. Β'—ἐξηγῶν τὸ «λόγον ποιεῖσθαι» διὰ τοῦ «διάταγμα ἐκδοῦναι»,δεικνὺς ὅτι οὐ γινώσκει ἃ ἀναγινώσκει] καὶ μαθὼν τοῦτο Γρηγόριος ὁ πάπας, *τοὺς φόρους τῆς Ἰταλίας καὶ Ρώμης ἐκώλυσε, γράψας πρὸς Λέοντα ἐπιστολὴν δογματικὴν* μὴ δεῖν βασιλέα περὶ πίστεως λόγον ποιεῖσθαι». Ἀλλ' ὅτι οὐκ ἠδύνατο ὁ πάπας οὔτε τοὺς φόρους κωλῦσαι, οὔτε ἐπιστολὴν δογματικὴν γράψαι πρὶν ἢ ἐκδῷ ὁ Λέων τὸ διάταγμα, καὶ τυφλῷ δῆλον· ὥστε ὁ Θεοφάνης ἀνακριβὴς ἐν τούτῳ. Κατωτέρω δὲ σελ. 628, τῇ ιγ' ἰνδ. ἤτοι μετὰ τὴν α' σεπτεμβρίου 729 λέγει ταῦτα: «ἐν Ρώμῃ . . . Γρηγόριος . . . ὃς ἀπέστησε Ρώμην τε καὶ Ἰταλίαν καὶ πάντα τὰ ἑσπέρια τῆς πολιτικῆς . . . ὑπακοῆς Λέοντος καὶ τῆς ὑπ' αὐτὸν βασιλείας . . . *δι' ἐπιστολῶν ἀριδήλως αὐτὸν ἐλέγχει τῶν τοῖς πολλοῖς ἐγνωσμένων*». Καὶ κατωτέρω ἐπίσης 630, τῇ αὐτῇ ὅμως ιγ' ἰνδ. «Γρηγόριος ὁ Ρώμης, *καθὼς καὶ προέφην*, ἐλέγξας τὸν Λέοντα *δι' ἐπιστολῶν* ὡς ἀσεβοῦντα . . . καὶ τὴν Ρώμην σὺν πάσῃ τῇ Ἰταλίᾳ ἀπέστησεν». Ὥστε τῆς *πρώτης* μαρτυρίας τοῦ Θεοφάνους *ἀνακριβοῦς* οὔσης, τῆς δὲ *τρίτης* οὔσης ἐπαναλήψεως τῆς δευτέρας «*καθὼς καὶ προέφην*», μόνη ἡ *δευτέρα* ἰσχύει, ὡς ἄριστα συνᾴδουσα τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ γεγονόσι καὶ τῷ ἔτει, καθ' ὃ ἐγένετο. Ὁ Γρηγορόβιος ὅμως (II. 257. σημ. 1.) *θεωρῶν* τὴν *τετράκις* ἀναφερομένην ἀπόστασιν τῆς Ἰταλίας «πλάνην» einem Irrthum τοῦ Θεοφάνους, παρερμηνεύει αὐτὸν ὡς πρὸς τὰς *τρὶς* ἀναφερομένας ἐπιστολάς, καὶ, τιθέμενος τῷ 726 μίαν «δογματικὴν», ἰσχυρίζεται ὅτι πλὴν

Ἀλλ' ὁ Ἴσαυρος διδαχθεὶς ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ἐξ ἑνὸς μὲν τὴν παπικὴν ἀμηχανίαν, ἐξ ἑτέρου δὲ τεκμηράμενος ὅτι τῶν Λογγοβάρδων, ἐχθρῶν τῶν Ρωμαίων δειχθέντων, διὰ τῆς ἐκπορθήσεως τοῦ Σουτρίου δηλονότι, οὗτοι ῥᾷον ἂν συγκατένευον εἰκονομαχῆσαι, ὅπως βοηθείας παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τεύξωνται, ἐνετείλατο τῷ δουκὶ τῆς Νεαπόλεως Ἐξιλαράτῳ ἑλκύσαι μὲν ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ τὰ Ἰταλικὰ πλήθη εἰς τὸ εἰκονομαχεῖν, ἀνελεῖν δὲ τὸν πάπαν δι' αὐτῶν. Καὶ ἐξῆλθε μὲν οὗτος πρὸς τὸ σκοπούμενον εἰς τὴν ρωμαϊκὴν Καμπανίαν, οἱ ὀρθόδοξοι ὅμως τοῦ πάπα ὁπαδοί, συλλαβόντες αὐτὸν, ἀνεῖλον σὺν τῷ υἱῷ Ἀδριανῷ[18]. Ὁ δὲ Ἴσαυρος μὴ ἀποκαμών, μὴ μεριμνῶν δ' ὡς ἐρρήθη καὶ περὶ τῶν ἐν Ἀσίᾳ ἐπιδρομέων, κελεύει πολλῷ μᾶλλον τοῖς ἐν Νεαπόλει μὴ ὑπακούειν μὲν τῷ πάπᾳ, ἐκκλησιαστικῶς δηλονότι, μὴ χορηγεῖν δ' αὐτῷ τὰ εἰσοδήματα τῶν αὐτόθι πατριμονίων τῆς Ρωμάνας Ἐκκλησίας[19] καὶ ἀποστέλλει εἰς Νεάπολιν τὸν νέον τῆς Ραβέννης ἔξαρχον Εὐτύχιον, ὅπως ἐντεῦθεν δυνηθείη (κατείληπτο γὰρ ἀπὸ Λογγοβάρδων ἡ ἐξαρχία) ἐκτελέσαι τὰ τοῦ Ἐξιλαράτου καὶ τῶν ἄλλων καὶ ἔτι μείζω τούτων πειράματα.

Καὶ ἀφίκετο μὲν σπουδαιότατα ὁ Εὐτύχιος καὶ αὐθωρεὶ ἀπέστειλε πρὸς Ρωμαίους, δηλαδὴ πρὸς τοὺς ἐν Ρώμῃ αὐτοκρατορικοὺς τοποτηρητὰς γράμματα, ἐπιτάσσων οὐ τὸν πάπαν μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς λογάδας τῆς Ρώμης ἀνελεῖν, εἰ μὴ, βεβαίως, ἐπείθοντο εἰκονομαχῆσαι. Ἀλλ' ὁ ἀτυχὴς τῆς φονικῆς ταύτης ἐντολῆς ἄγγελος, συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ πλήθους, ἀφεύκτως ἂν ἀνῃρεῖτο, εἰ μὴ παρενέβη καὶ ἔσωσεν αὐτὸν ὁ πάπας[20]. Ἡ ἀπόπειρα δ' αὕτη ἐπὶ μᾶλλον ἠνέωξεν, ὡς προσεδόκα ἄν τις, τὸ μεταξὺ ὑπηκόων καὶ κυριάρχου χάσμα. Ὁ μὲν γὰρ πάπας ἀνεθεμάτισε καὶ τὸν νέον ἔξαρχον, ὡς πρότερον τὸν Παῦλον, οἱ δὲ Ρωμαῖοι ἐξεδίωξαν τῆς πόλεως τὸν δοῦκα αὐτῶν Πέτρον, ἅτε τῷ Εὐτυχίῳ ὑποτασσόμενον καὶ ὤμοσαν, ὡς ἐκ περισσοῦ, θῦσαι τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τοῦ ποιμένος αὐτῶν[21]. Μνείας δ' ἄξιόν ἐστιν ὅτι λίαν ἥσθη ὁ πάπας ἐπὶ ταῖς τοιαύταις τοῦ ποιμνίου ἐνδείξεσι καὶ ηὐχαρίστησεν αὐτούς· δεδιὼς ὅμως, ὡς εἴρηταί μοι, τὴν ὕπαρξιν βασιλέως ἐν Ρώμῃ, ἔστω καὶ ὀρθοδόξου, προὔτρεψεν αὐτοὺς μὴ ἀποστῆναι τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰς τὴν Ρωμαίων αὐτοκρατορίαν πίστεως[22].

(ἕπεται συνέχεια).

τῶν δύο σωζομένων ἀπώλοντο καὶ ἄλλαι. «Πρὸς τὸν Λέοντα, γράφει ἐν σελ. 259, ἀπηύθυνεν ἐπανειλημμένως ἐπιστολάς . . . τὰ πρῶτα αὐτοῦ γράμματα ἅμα τῇ ἐκδόσει τοῦ διατάγματος τοῦ 726 (;!) ἀπώλοντο, σώζονται ὅμως δύο ἐπιστολαὶ ἑλληνιστί . . .» Ὅτι δὲ ἡ «δογματικὴ», ὡς ὑπὸ Θεοφάνους περιγράφεται, ἐστὶν ἡ *πρώτη* τῶν δύο σωζομένων φαίνεται ἐκ πρώτης ἀναγνώσεως· ὅτι δὲ *ταύτης τῆς πρώτης* οὐ προηγήθη ἑτέρα ἢ ἕτεραι ἡλίου φαεινότερον δείκνυσιν *ἡ ἀρχὴ αὐτῆς*, ὅπερ δήπου ἠνάγκασε τὸν Βαρώνιον Annales Ecclesiastici, τάξαι ἀμφοτέρας τῷ 726, λίαν μέντοι ἐσφαλμένως, ὡς καὶ ἐκ τῆς διορθώσεως τοῦ Pagi δηλοῦται, τάξαντος αὐτὰς τῷ 730. Ὁ Muratorius Annali d'Italia, τάσσει τῷ 729, ὁ δὲ Γρηγορόβιος ἢ τῷ 730 ἢ τῷ 729 ἢ καὶ πρότερον. Πρὸ πάντων ὅμως τοῦτό ἐστι βεβαιότατον: τὸ ὅτι Γρηγόριος ὁ Β' ἐμνήσθη τοῦ εἶναι εἷς τῶν ποιμένων διδάσκειν ὀφείλων, *μετὰ* τὸ ἐξαντλῆσαι πᾶν ἐπαναστατικὸν μέσον κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτοῦ λίαν πλήσσει τοὺς παπιστάς· Πῶς γὰρ οὔ ;

18. Vita Greg. c. 18. Exilaratus Dux Neapolis . . . cum filio suo Adriano Campaniæ partes tenuit . . . seducens populum ut obœdirent Imperatori et occiderent Pontificem. Tunc Romani omnes cum secuti comprehenderunt cum filio suo intefecerunt.

19. Chronicon Ducum Neapolit. an. 728. Alphanus secretarius Domini Imperatoris venit Neapolim et præcepit, quod non obœdiatur Domino papæ neque transmittatur ei pecunia sui reditus.

20. Vita Greg. αὐτόθι. Eutychium Neapolim misit Imperator ut illud, quod Exarchus Paulus, Spatharii quoque et ceteri facere nequiverunt, perficeret ille... Cumque mitteret hominum proprium cum scriptis in quibus continebatur ut Pontifex occideretur cum optimatibus Romæ... ipsum missum occidere voluerunt nisi defensio Pontificis nimia præpedisset.

21. Αὐτόθι. Verum eundem anathematizaverunt Eutychium Exarchum . . . et Petrum Ducem, (dicentes turbati, quod contra Pontificem quoque Imperatori scripsisset) turbaverunt (ἢ orbaverunt κατ' ἄλλην γραφὴν) sese magni cum parvis constrigentes sacramento numquam Pontificem se permittere noceri aut amuveri, sed mori pro illius salute essent omnes parati.

22. Αὐτόθι. Pontifex gratias voluntati populi referrens pro mentis proposito . . . ut in fide persisterent rogabat, sed ne desisterent ab amore vel fide Romani Imperii admonebat.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 10 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1888 **ΑΡΙΘ. 13.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἡρακλείας **Γερμανὸς** (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδ. **Γρ. Παλαμᾶς**
Γεράσ. Σ. Δώριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης** (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Ἡρακλείας κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς· Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερολ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά— Ὑπόθεσις τῆς Διαθήκης τοῦ μακαρίτου Ἰωτὴφ Δημητριάδου Ἐγξερτζῆ.* Ὁ Κωδίκελλος— Ἄποψις τῆς πολιτείας τῶν εἰκονομάχων αὐτοκρατόρων ἰδίᾳ ἐν τῇ Δύσει καὶ αἱ αὐτόθι πολιτικαὶ αὐτῆς συνέπειαι· ὑπὸ Ἰωακεὶμ Φωροπούλου διακόνου (συνέχεια) — Ἡ διαχείρισις τῶν ἐνοριακῶν λογαριασμῶν ὑπὸ Μ. Ἰω. Γεδεών.

Παράρτημα—Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 97—104).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τῇ παρελθούσῃ παρασκευῇ (5 ἀρχομένου) ἡ Α. Θ. Π. ὁ οἰκουμενικὸς πατριάρχης ἐπεσκέψατο τὰς ΑΑ. Ἐξ. τοὺς ὑπουργοὺς ὅπως εὐχαριστήσῃ καὶ τῇ σεβ. κυβερνήσει τῆς Α. Α. Μ. τοῦ σουλτάνου ἐπὶ τῇ ἀπονομῇ τοῦ αὐτοκρατ. παρασήμου Ὀσμανιὲ Α΄ τάξεως.

— Τῇ δευτέρᾳ ἐγένοντο ἐν τῷ σεπτῷ πατριαρχικῷ ναῷ αἱ κανονικαὶ ψῆφοι πρὸς ἐκλογὴν τοῦ νέου μητροπολίτου Ἡρακλείας ἐπὶ διαδοχῇ τοῦ θανόντος Γρηγορίου. Ἐκ τῶν τριῶν ὑποψήφων, τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Ἰωαννίνων Σωφρονίου, Φιλιππουπόλεως Ἰωακεὶμ καὶ Ρόδου Γερμανοῦ, ἐξελέγη ὁ σεβ. μητροπολίτης Ρόδου, οὗ ἡ ἐκλογὴ ἀνηγγέλθη τηλεγραφικῶς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τοῖς προκρίτοις τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Ἡ Α. Σ. ἔλαβε πολυάριθμα συγχαρητήρια τηλεγραφήματα ἔκ τε τῆς νέας αὐτῆς ἐπαρχίας καὶ ἀλλαχόθεν.

— Δύο τῶν ἄρτι προσκληθέντων νέων συνοδικῶν οἱ σεβ. μητροπολῖται Ἀγκύρας Γεράσιμος καὶ Βιζύης Κωνστάντιος ἔγραψαν τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ ἐξαιτούμενοι ἵνα ἐπιτραπῇ αὐτοῖς νὰ διαμείνωσιν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ αὐτῶν ὁ μὲν διαρκῶς, ὁ δὲ μέχρι τοῦ ἰουνίου. Πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς σεβ. μητροπολίτας ἀπεφασίσθη συνοδικῶς ὅπως ἀναγγελθῇ ὅτι, κατὰ τοὺς ἐθνικοὺς Κανονισμούς, ὀφείλουσιν ἀνυπερθέτως ὅπως ὦσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει πρὸ τῆς 25 μαρτίου.

— Ἀπό τινων ἐπαρχιῶν τοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου συνεχεῖς ἐκθέσεις πρὸς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν διαβιβαζόμεναι ἀνήγγελλον ἀνωμαλίας τινὰς ἐπισυμβαινούσας συνεπείᾳ ἀξιώσεων διοικητικῶν τινων ὑπαλλήλων προκειμένου περὶ τῆς κυριότητος κτημάτων ἀνηκόντων εἰς ἱερὰς Μονάς. Πρὸς μελέτην εἰδικὴν τοῦ ζητήματος τούτου τὸ Δ. Ἐθν. Μ. συμβούλιον, μεσοῦντος τοῦ παρελθόντος δεκεμβρίου, ἀπεφήνατο ὅτι δέον ἵνα διορισθῇ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ μετ' ἐντολῆς ὅπως, λαβοῦσα ὑπ' ὄψει τὰς διαφόρους φάσεις αὐτοῦ καὶ σκεψαμένη περὶ τῶν ληπτέων καταλληλοτέρων μέτρων πρὸς ἐπίτευξιν εὐλόγου τινὸς καὶ ὁριστικῆς λύσεως, ὑποβάλῃ εἰς αὐτὸ ἁρμοδίως ἐκθεσιν αὐτῆς γνωμοδοτικήν. Ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐξελέγη πενταμελὴς ἐπιτροπὴ συγκειμένη ἐκ τῶν σεβασμ. μητροπολιτῶν Μιτυλήνης καὶ Δρυϊνουπόλεως, διορισθέντων ἐν συνεδριάσει τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ τῶν ἀξιοτίμων κ. κ. Ι. Ἀναστασιάδου, Ἰακώβου ἐφένδη Ἀρτεμιάδου καὶ Σάββα Ρουμῆ ἐφένδη. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιληφθεῖσα τοῦ ἔργου ὑπέβαλεν ἄρτι ἔκθεσιν, ἥτις ἐκρίθη προϊὸν ἐπισταμένης

καὶ ἐμβριθοῦς μελέτης τοῦ προκειμένου θέματος, τὸ δὲ Συμβούλιον ἔχον ταύτην ὑπ' ὄψει ἐπελήφθη ἤδη μετ' ἐπιμελείας καὶ σπουδαιότητος τῆς διεξαγωγῆς τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος, ἥτις ἐλπίζεται ὅτι θέλει καταλήξει εἰς πρακτικόν τι ἀποτέλεσμα.

— Ἡ πρὸς ἐξέτασιν τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς ὁρισθεῖσα συνοδικῶς ἐπιτροπή, περὶ ἧς ἐγράψαμεν ἐν προηγουμένοις φύλλοις, εἰς πέντε συνελθοῦσα συνεδριάσεις συνετέλεσε τὸ ἀνατεθὲν αὐτῇ ἔργον καὶ ὑπέβαλε τῇ Α. Θ. Π. τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ καὶ τῇ ἱερᾷ συνόδῳ τὴν ἔκθεσιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς. Ἐν αὐτῇ ἡ ἐπιτροπὴ συμπεραίνει μὲν ὅτι κατὰ συνέπειαν τῆς εὐκολίας τῆς γνώσεως τῆς μουσικῆς ταύτης, ἣν ἐπήγαγεν ἡ ὑπὸ τῶν τριῶν διδασκάλων τῆς μουσικῆς μεταρρύθμισις, παρήχθη παρὰ τοῖς διδασκομένοις αὐτὴν ἀδιαφορία τῆς πολυχρονίου ἀσκήσεως καὶ μελέτης, ἀλλὰ καὶ δι' ἔλλειψιν μουσικῆς σχολῆς, ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἡμῶν μουσικὴ παρημελημένη ἔρμαιον ἐγένετο τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς αὐθαιρεσίας τῶν πλείστων· ὁμολογεῖ δ' ὅτι « μουσικοὶ χοροὶ παρ' ἡμῖν κατ' ἀκρίβειαν οὐχ ὑπάρχουσι συγκεκροτημένοι, ἕνεκα τῆς τῶν ἱεροψαλτῶν ἐλλείψεως καὶ τῆς τῶν ἰσοκρατῶν ἀπειρίας ». Ἡ ἐπιτροπὴ προέτεινε κατὰ πλειονοψηφίαν, πρὸς θεραπείαν τῶν ἐλλείψεων καὶ διάσωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς ἐν τῷ μέλλοντι, τὴν σύστασιν σχολῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς διδασκούσης ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐργασίας, ἣν ἐξεπόνησεν ἡ πρό τινων ἐτῶν συσταθεῖσα μουσικὴ ἐπιτροπή, καὶ τὴν ἀνασύστασιν τοῦ ἄλλοτε ὑπάρξαντος ἐνταῦθα Μουσικοῦ Συλλόγου· πρὸς διόρθωσιν δ' ἐν τῷ παρόντι τοῦ ἐκκλησιαστ. μουσικοῦ χοροῦ προέτεινε κυρίως τὴν ἐκλογὴν ἰσοκρατῶν καὶ κανοναρχῶν, τριῶν ἑκατέρωθεν, τακτικῶς καθ' ἑβδομάδα γυμναζομένων, τὸν ὁρισμὸν τῶν ψαλτέων μαθημάτων καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν γύμνασιν, τὴν πᾶσι τοῖς ἱεροψάλταις σύστασιν ἀκριβοῦς προφορᾶς, τὸν καθορισμὸν ἐκ τῶν προτέρων τῆς οἰκείας εἰς ἕκαστον ἐκκλησιαστικὸν ἆσμα χρονικῆς ἀγωγῆς καὶ τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῆς ἀντιγραφῆς αὐτοῦ κατὰ τομὴν ἐν τῇ διαρκείᾳ τῶν μελῶν. Ἡ ἔκθεσις αὕτη ἀναγνωσθεῖσα τῇ προχθὲς δευτέρᾳ (8) ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδριάσει παρεπέμφθη εἰς τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον, ἵνα γένηται ἡ δέουσα σκέψις περὶ ἐξευρέσεως πόρων πρὸς συντήρησιν τῆς προτεινομένης μουσικῆς σχολῆς.

— Ἐγράψαμεν ἐπανειλημμένως ἐν προηγουμένοις ἡμῶν φύλλοις περὶ τῆς ὑποθέσεως τῶν ἐν Σαλματομβρουκίῳ ἐνοριακῶν, ἰδίᾳ τῶν σχολικῶν πραγμάτων, καὶ ἠλπίσαμεν ὅτι, μετὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν προνοίᾳ ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως, ἡ ἡσυχία ἐπῆλθε μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς συνοικίας ταύτης. Ἀτυχῶς οἱ εὐάριθμοι πρωτουργοὶ τῆς ἀνωμαλίας ταύτης, μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τὰ προαποφασισθέντα, ἀνηνέχθησαν καὶ πάλιν τῇ σεβαστῇ κυβερνήσει παραμορφοῦντες ὅλως τὰ πράγματα. Πρὸς διαφώτισιν τῆς σεβ. κυβερνήσεως τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον ἐνέκρινεν ὅπως μεταβῇ παρὰ τῷ ἐξοχ. ὑπουργῷ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως ἐπιτροπὴ διμελὴς ἐκ τοῦ ἐξοχωτάτου κυρίου Δ. Γενίδουνια ἐφένδη καὶ τοῦ ἐνδοξ. κυρίου Ν. Ψυχάρη βέη, καὶ παραστήσῃ εἰς τὴν κυβέρνησιν τὴν ἀληθῆ κατάστασιν τῶν πραγμάτων, ἣν οἱ ἀναφερόμενοι διαστρέφουσιν, ἐπικαλεσθῇ δὲ τὴν μέριμναν καὶ προσοχὴν Αὐτῆς ἐπὶ τῆς διαγωγῆς τῶν εἰρημένων ἧς σκοπός ἐστι τὸ ἐμβάλλειν εἰς διαρκῆ ταραχὴν τὴν τέως ἐν συμπνοίᾳ διοικοῦσαν τὰ ἐνοριακὰ αὐτῆς πράγματα συνοικίαν Σαλματομβρουκίου.

— Ὑποβληθέντων εἰς τὸ Δ. Ε. Μ. Συμβούλιον τῶν λογαριασμῶν τῆς ἐτησίας διαχειρίσεως τοῦ ἐν Πέρᾳ Ζαππείου Παρθεναγωγείου ὑπὸ τοῦ διοικητικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, τὸ Ἐθν. Μ. Συμβούλιον ὠνόμασεν ἐξελεγκτικὴν τῶν λογαριασμῶν τῆς παρελθούσης χρήσεως ἐπιτροπὴν ἐκ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Ἰμβρου κ. Παϊσίου καὶ τοῦ ἐνδοξ. κ. Στ. Χρυσίδου βέη.

— Εὐχαρίστως ἀναγγέλλομεν ὅτι ἡ ἐφορία τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων συνερχομένη κατὰ παρασκευὴν τακτικῶς ἐργάζεται μετὰ ζήλου καὶ δραστηριότητος ἀφορῶσα πρὸς τὴν εὐεστὼ τῶν φιλανθρ. ἱδρυμάτων τούτων, καθὼς ἰδίᾳ καὶ τὰ δύο αὐτῆς τμήματα, τότε Οἰκονομικόν, τακτικῶς συνερχόμενον κατὰ πέμπτην, καὶ τὸ Κτηματικόν, κατὰ παρασκευὴν συγκροτοῦν τὰς συνεδριάσεις αὐτοῦ. Κατὰ τὴν τελευταίαν τῆς Ἐφορίας συνεδρίασιν, ὑποβληθέντων, ὡς ἔθος, τῶν λογαριασμῶν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἐλεῶν, ἐξελέγη ἐξελεγκτικὴ τούτων ἐπιτροπὴ διμελὴς ἐκ τῶν ἀξιοτίμων αὐτῆς μελῶν Ν. Ψυχάρη βέη καὶ Κ. Νικολοπούλου τοῦ καὶ ταμίου τῆς ἐφορίας. Ἡ ἐφορία, λαβοῦσα πρὸς τούτοις ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ ὑπ' αὐτῆς ἐφορευόμενα τμήματα διέπονται ἕκαστον ὑπὸ ἰδίων κανονισμῶν, οὗτοι δὲ πιθανῶς μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νέου κανονισμοῦ τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων παρουσιάζουσί τινας ἐλλείψεις, ἤ τινας διατάξεις ἀποδειχθείσας σὺν τῷ χρόνῳ δυσεφαρμόστους, ἔκρινε καλὸν ἵνα ἐπιληφθῇ τῆς διορθώσεως τῶν ἐσφαλμένως ἐν αὐτοῖς ἐχόντων ἢ τῆς συμπληρώσεως τῶν ἐλλείψεων· τοῦτο δὲ καὶ κατὰ τὸν νέον Κανονισμόν, ὅστις διὰ τοῦ ἄρθρου 140 διακελεύεται τὴν κατάρτισιν εἰδι-

κοῦ κανονισμοῦ διέποντος τὸν ἐσωτερικὸν ὀργανισμὸν τῶν Φιλανθρ. Καταστημάτων.

— Τῷ σαββάτῳ (6 φεβρουαρίου) ἀγομένης τῆς μνήμης τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ κατὰ τὴν παράδοσιν κτίτορος τῆς ἐν Χάλκῃ ἱερᾶς μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐτελέσθη ἐν τῷ ναῷ τῆς αὐτόθι Θεολογικῆς Σχολῆς ἡ νενομισμένη ἐτήσιος ἱερὰ λειτουργία ὑπὸ τῶν ἐφορευόντων αὐτῆς σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολιτῶν Δέρκων, Βερροίας καὶ Ἴμβρου.

—Ἕνεκα τῆς εἰς Χάλκην μεταβάσεως τῶν ΑΑ. ΣΣ., ἀσθενούντων δὲ καί τινων ἐκ τῶν σεβ. συνοδικῶν, ἡ συνοδικὴ συνεδρίασις τοῦ παρελθόντος σαββάτου δὲν ἐγένετο.

Τηλεγράφημα πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα σταλὲν τῷ παρελθόντι σαββάτῳ ἀνήγγειλε τὸν αἰφνίδιον θάνατον τοῦ μητροπολίτου **Ἡρακλείας Γρηγορίου** συμβάντα τῇ 2 1/2 ὥρᾳ τῆς πρωΐας τῆς ἡμέρας ταύτης ἐν Ραιδεστῷ. Βυζάντιος τὴν πατρίδα ὁ ἀοίδιμος ἱεράρχης καὶ μαθητὴς τῆς πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, συμπληρώσας καὶ ἐν Ἀθήναις τὰς σπουδὰς αὐτοῦ, εἰσήχθη μὲν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὑπὸ τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Γερμανοῦ τοῦ ἀπὸ Δέρκων τὸ δεύτερον κοσμοῦντος τὸν θρόνον, ἀπομακρυνθεὶς δὲ μετὰ θάνατον αὐτοῦ, ἐπεδόθη εἰς ἰδίας μελέτας ὑπὸ τὰς ὁδηγίας καὶ συμβουλὰς τοῦ ἀειμνήστου αὐτοῦ θείου Γρηγορίου ς΄ τοῦ ἀπὸ Σερρῶν, ἐφησυχάζοντος ἐν Μ. Ρεύματι. Διορισθεὶς ἀκολούθως ἀρχιγραμματεὺς τῆς ἱερᾶς συνόδου ὅτε, συνταττομένων τῶν ἐθνικῶν Κανονισμῶν, καθωρίσθη ἡ θέσις αὕτη, ἐψηφίσθη τῇ 24 δεκεμβρίου 1860 μητροπολίτης Χίου, ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ ἀπὸ Κυζίκου, καὶ ταύτην ἐποίμανε μέχρι τῆς 24 αὐγούστου τοῦ ἔτους 1877, ὅτε μετετέθη εἰς τὴν μητρόπολιν Σερρῶν, ἣν διῴκησε μέχρι τῆς 27 ἰανουαρίου τοὺ 1879. Τότε, εἰς διαδοχὴν τοῦ θανόντος Ἰωαννικίου μητροπολίτου Ἡρακλείας, προεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον αὐτῆς, καὶ ταύτην ἐποίμανεν ἐννεαετίαν. Ὁ Ἡρακλείας Γρηγόριος παρήδρευσε τρὶς ἐν τῇ ἱερᾷ συνόδῳ τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου, τῷ 1868 καὶ τῷ 1874 ἀριστίνδην, καὶ κατὰ τὸ Συνταγμάτιον κληθεὶς ἀπὸ τοῦ 1883—1885, χρηματίσας καὶ πρόεδρος τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ἀπὸ τοῦ νοεμβρίου 1884 μέχρι τοῦ μαρτίου 1885. Ὡς συγγραφεὺς διεκρίθη διὰ τὰς διατριβὰς αὐτοῦ, ὧν κυριώτεραι: ἡ «Πραγματεία περὶ τῆς κανονικῆς δικαιοδοσίας τοῦ πατριαρχικοῦ οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐπὶ τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν»— ἡ «Ἀνασκευὴ τῆς διαμαρτυρήσεως τῶν πέντε συνοδικῶν» γραφεῖσα κατ' ἐντολὴν τῆς ἐθνοσυνελεύσεως τῷ 1859—«ἡ Φωνὴ τῆς ὀρθοδοξίας», ἧς ἐξεδόθη τὸ Α΄ μέρος—τὰ «Δύο Ὑπομνήματα περὶ μισθοδοσίας τοῦ κλήρου»—ἡ «Περὶ ἑνώσεως τῶν Ἀρμενίων μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας» —ἡ «Διευκρίνισις τοῦ βουλγαρικοῦ ζητήματος» —ἡ «Ἑρμηνεία τῆς κυριακῆς προσευχῆς» καὶ ἡ «ἱστορικὴ καὶ κριτικὴ Ἑρμηνεία τοῦ ἱεροῦ Συμβόλου τῆς πίστεως», ἧς ἀρκετὸν μέρος ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ ἐφημερίδι «Σμύρνῃ»· γνωστοὶ δ' εἰσὶν ἱκανοὶ λόγοι καὶ προσλαλιαί, ἃς ἀπήγγελλεν ἐν ἑορταῖς σχολικαῖς ἐν Χίῳ. Τὰς θεολογικὰς καὶ ἱστορικὰς αὐτοῦ συγγραφὰς ὑπ' ὄψιν ἔχουσα ἡ ἀκαδημαϊκὴ σύγκλητος τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου ἀπένειμεν αὐτῷ πρὸ δεκαετίας τὸν ἀκαδημαϊκὸν βαθμὸν ἐπιτίμου διδάκτορος τῆς θεολογίας.

Ἡ Μ. Ἐκκλησία ἀπέστειλεν εἰς Ραιδεστὸν τῷ σαββάτῳ τὸν πανιερ. μητροπολίτην Νευροκοπίου κ. Χρύσανθον ὅπως προεδρεύσῃ τῆς κηδείας τοῦ ἀοιδίμου μητροπολίτου τῆς Ἡρακλείας Γρηγορίου, ὅστις ἐν ἡλικίᾳ ἑξήκοντα τριῶν ἐτῶν ἀποβιώσας καταλείπει μνήμην ἱεράρχου λογίου καὶ ἐμμονὴν ἐν ταῖς ἀρχαῖς αὐτοῦ πάντοτε ἐπιδειξαμένου.

Ὁ πανιερ. μητροπολίτης Νευροκοπίου συνωδεύετο ἐν τῇ ἀποστολῇ ταύτῃ ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Λεμονίδου, ἰδιαιτέρου πατριαρχικοῦ γραμματέως καὶ ὑφ' ἑνὸς πατριαρχικοῦ κλητῆρος.

Τῷ σαββάτῳ ἑσπέρας ἀφίκετο ἐκ Μετρῶν εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ὁ θεοφιλ. ἐπίσκοπος Μετρῶν καὶ Ἀθύρων κ. Ἀθανάσιος, ἐπὶ σκοπῷ μεταβάσεως εἰς Ραιδεστόν, τῇ κυριακῇ, ὅτε προέκειτο νὰ γένηται ἡ κηδεία τοῦ ἀοιδίμου Ἡρακλείας Γρηγορίου. Ὁ θεοφ. ἐπίσκοπος Μετρῶν, μὴ ἐπιτυχὼν μέσου μεταβάσεως, παρέμεινεν ἐνταῦθα, κυριαρχικῇ ἀδείᾳ.

Ἐκ τῶν καθυστερουμένων τευχῶν τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ἐκδοθέντων ἐπιστασίᾳ τῆς νῦν διευθυνούσης ἐπιτροπῆς τῶν τῆς 15 καὶ 31 αὐγούστου 1887 (Γ΄ καὶ Δ΄ τοῦ Γ΄ ἔτους τῆς Β΄ περιόδου) ἐξεδόθη καὶ διανέμεται σήμερον τοῖς παλαιοῖς συνδρομηταῖς καὶ τὸ τῆς 15 σεπτεμβρίου, ἤτοι τὸ Ε΄ τεῦχος τοῦ Γ΄ ἔτους τῆς περιόδου ταύτης.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΤΟΥ ΙΩΣΗΦ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ ΕΓΞΕΡΤΖΗ*

ΚΩΔΙΚΕΛΛΟΝ

† Σωφρόνιος, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ἐπιβεβαιοῖ τὸ γνήσιον τῶν κάτωθι ὑπογραφῶν.

Σήμερον τὴν 11 ἀπριλίου 1865, προσκαλεσάμενος ἐνώπιόν μου τὸν σεβαστὸν Γέροντα ἅγιον Νικομηδείας κὺρ Διονύσιον καὶ τοὺς ἀξιοτίμους φίλους μου κυρίους Γεώργιον Ζαρίφην, Ζαννῆν Στεφάνοβικ, Ἀλέξανδρον Πασπάτην καὶ Ξενοφῶντα Ζωγράφον καὶ Χ'' Νικόλαον Γιαννάκογλου, ἀνέγνωσα ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτῶν τὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26 ὀκτωβρίου 1864 ἐπίσημον διαθήκην μου, ἣν καὶ σήμερον πληρέστατα ἐπικυρῶν, διατάττω τὴν ἀκριβῆ αὐτῆς ἐκτέλεσιν.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐν ἐκείνῃ τῇ διαθήκῃ μου δὲν ὠνόμασα κηδεμόνα, καὶ βλέπων τὴν ἀνάγκην αὐτοῦ πρὸς εὐχερεστέραν διεκπεραίωσιν τῆς τε ἐκτελέσεως τῆς μνησθείσης διαθήκης καὶ ἄλλων ἐκρεμῶν ληψοδοσιῶν μου, παρεκάλεσα τὸν ἀξιότιμον κύριον Γεώργιον Ζαρίφην, πρὸς ὃν δίδω πᾶσαν πληρεξουσιότητα, ἵνα φροντίσῃ πρῶτον τὴν εἴσπραξιν τῆς ὅλης καταστάσεώς μου καὶ ἑπομένως, συνδρομῇ καὶ τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ μου ἀναφερομένων τριῶν ἐπιτρόπων μου, ἐκ τῶν πρώτων συναχθησομένων νὰ δοθῶσι τὰ ἐν τῇ διαθήκῃ μου διατατόμενα, ἐκ δὲ τῶν ἀκολούθως συναχθησομένων θέλουσι πληρωθῇ τὰ ἐν τῷ παρόντι παραρτήματι τῆς διαληφθείσης διαθήκης μου διατατόμενα, ἤτοι:

Εἰς τοὺς μικρούς μου ἀνεψιοὺς Ἰωάννην καὶ Γεώργιον Ἀντωνιάδην ἀφίνω ἀνὰ γρόσια πεντήκοντα χιλιάδας (50,000), τὸ ὅλον γρόσια ἑκατὸν χιλιάδας (100,000).

Εἰς τὴν παρακόρην μου Γλυκερίαν ἀφίνω, ἐκτὸς τοῦ ἐν τῇ διαθήκῃ μου διαλαμβανομένου ποσοῦ, καὶ γρόσια εἴκοσι πέντε χιλιάδας (25,000).

Εἰς τὴν πτωχὴν γυναῖκα τοῦ Ἰσαὰκ ἀφίνω γρόσια πέντε χιλιάδας (5,000).

Εἰς τὴν Ταρσῆν Ἀλεξάνδρου Μαντζαβίνου ἀφίνω γρόσια εἴκοσι πέντε χιλιάδας (25,000).

Εἰς τὴν Αἰκατερίνην Γεωργίου Ἀραϊτζῆ ἀφίνω γρόσια δέκα χιλιάδας (10,000).

Προστέτι εἰς τὸν ἀξιότιμον κύριον Σταυράκην Ἰωαννίδην, εὐγνωμονῶν διὰ τοὺς κόπους, οὓς κατέβαλε κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐπὶ τῶν ὑποθέσεών μου, ἀφίνω πέντε τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ, τὸ ὁποῖον ἤθελε συναχθῇ ἀπὸ τὸν Ὀανὲζ βέη Μπαρουτσῆ Μπασῆ, ἢ παρὰ τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως.

Ἵνα δὲ ὁ ῥηθεὶς κηδεμών μου κύριος Γεώργιος Ζαρίφης, ὡς καὶ οἱ ἐν τῇ διαθήκῃ μου ἀναφερόμενοι ἐπίτροποί μου γνωρίσωσι τὴν περιουσίαν μου, δίδω ἐν τῷ παρόντι παραρτήματι ἀκριβῆ αὐτῆς σημείωσιν ὡς ἕπεται:

1. Ἔχω μετρητὰ εἰς χεῖρας τοῦ κ. Νικολάου Μηνιάτου γρόσια ἑξακοσίας δύο χιλιάδας τριακόσια ὀγδοήκοντα ἐννέα καὶ εἴκοσιν ἑπτὰ ἑκατοστὰ (602,389,27), κατὰ τὸ παρ' ἐμοὶ ἀπόσπασμα τρέχοντος λογαριασμοῦ, ὅμοι ἔδωκε τὴν 1 μαΐου 1864. Ἐκ τούτων ἔχω συναγμένον μικρόν τι ποσὸν δι' ἀποδείξεώς μου· χρεωστεῖ ὅμως ὁ ῥηθεὶς κύριος Νικόλαος Μηνιάτης νὰ δώσῃ λογαριασμὸν κέρδους καὶ τόκων ἀπὸ τὴν 1 μαΐου 1864.

2. Ἔχω εἰς χεῖρας τοῦ ἰδίου κυρίου Νικολάου Μηνιάτου ἄνευ ἀποδείξεως κονσολιδὲ λογαριασμοῦ μου λίρας τριακοσίας ἐννενήκοντα (390).

3. Ἔχω λαμβάνειν δι' ὁμολόγου ἀπὸ τὸν Παρθένιον, ἡγούμενον, γρόσια δέκα χιλιάδας (10,000). Τὸ ὁμόλογον τοῦτο εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τοῦ κ. Νικολάου Μηνιάτου.

4. Ἔχω μετρητὰ εἰς τὸ ταμεῖον μου χαζνὲ-ταχβίλια λίρας χιλίας ἑξακοσίας πεντήκοντα (1650).

5. Ἔχω λαμβάνειν ἀπὸ τὸν μικρὸν ἀνεψιόν μου Ἰωάννην Ἀντωνιάδην δι' ὁμολόγου λίρας ὀκτακοσίας (800).

6. Ἔχω λαμβάνειν ἀπὸ τὸν Ὀρέστην κάπηλον δι' ὁμολόγου του γρόσια ὀκτὼ χιλιάδας (8000).

7. Ἔχω λαμβάνειν ἀπὸ τὸν κύριον Μανουὴλ Ἀργυρόπουλον δι' ὁμολόγου του λίρας ἑξακοσίας (600).

8. Ἔχω λαμβάνειν ἀπὸ τὸν Ὀανὲζ βέην Δαδιὰν δι' ὁμολόγου του γρόσια μεταλλικὰ δύο μιλιούνια τετρακοσίας τεσσαράκοντα ἑπτὰ χιλιάδας καὶ διακόσια ἓξ (2,447,206) ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1 μαρτίου 1850, πρὸς τόκον ἓν καὶ ἥμισυ τοῖς ἑκατὸν κατὰ μῆνα. Τὰ χρήματα ταῦτα ἐξωδεύθησαν εἰς οἰκοδομὰς βασιλικὰς καὶ κατὰ συνέπειαν λογίζονται ταῦτα χρέη τῆς Ὀθωμανικῆς Κυβερνήσεως. Ὅταν δὲ συναχθῶσι τὰ χρήματα ταῦτα, πρέπει νὰ πληρωθῶσιν ἐκ τούτων μόνον περίπου γρόσια ἑξακόσιαι πεντήκοντα χιλιάδες (650,000) ἅτινα χρεωστῶ εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ῥηθέντος Ὀανὲζ βέη, δυνάμει ἀποδείξεών μου, τὰς ὁποίας κρατεῖ.

9. Ἕτερον ὁμόλογον τοῦ Ναρσῆ ἐφένδη, υἱοῦ τοῦ Ὀανὲζ βέη ἐκ γροσίων ἑκατὸν χιλιάδων (100,000), ἀπέναντι τῶν ὁποίων ἔλαβον μερικὰ δι' ἀποδείξεών μου.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ ποσὰ ταῦτα, ἐὰν συναχθῶσιν, ὑπερτεροῦσι τὰ κληροδοτήματα, τά τε ἐν τῇ διαθήκῃ μου καὶ τῷ παρόντι παραρτήματι αὐτῆς διαλαμβανόμενα, ἀφίνω πληρεξουσιότητα εἰς τὸν κύριον Γεώργιον Ζαρίφην καὶ τὴν σύζυγόν μου κυρίαν Αἰκατερίναν, ἵνα διαθέσωσιν αὐτὰ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου εἰς τὰ Φιλανθρωπικὰ Ἐθνικὰ Καταστήματα ἡμῶν. Ὅπως ὁ ἅγιος Θεὸς φωτίσῃ αὐτούς.

Ἔχων δ' ἐντελεῖς τὰς φρένας μου καὶ ἀκούσας μετὰ προσοχῆς τρὶς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ παρόντος παραρτήματος, ὑπογράφω ἰδιοχείρως.

(ὑπογρ.) Ἰωσὴφ Δημητριάδης.

» † ὁ Νικομηδείας Διονύσιος μάρτυς

» Ζαννῆς Στεφάνοβικ μάρτυς

» Ἀ. Γ. Πασπάτης

» Ξ. Ζωγράφος

» Χ'' Ν. Γιαννάκογλους μάρτυς.

* Συνέχεια ἀπὸ σελίδος 94—97 τοῦ παρόντος τόμου.

ΑΠΟΨΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ
ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ
ΙΔΙΑ ΕΝ ΤΗ ΔΥΣΕΙ
ΚΑΙ ΑΙ ΑΥΤΟΘΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΑΥΤΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ*

§ 5.

Μετὰ τοιαῦτα δὲ καὶ τηλικαῦτα πραξικοπήματα, μὴ δυνάμενος ὁ πάπας ἀναμένειν αὐτοκρατορικὴν βοήθειαν, εἰ ὅλως ἑτόλμα αἰτήσασθαι, κατὰ τῶν ἐκπορθησάντων τὸ Σούτριον Λογγοβάρδων, ἐπειράθη πολυτίμοις δώροις, προτροπαῖς καὶ πολλαῖς δεήσεσι θεραπεῦσαι τὸν Λιουτπράνδον, οὕτως ὥστε συνεμάχησε μετ' αὐτοῦ καὶ ἀνθ' ὧν μυστικῶς αὐτῷ ὑπέσχετο[23], ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ὡς **δωρεὰν** τὸ Σούτριον καὶ ἐπέβαλεν αὐτῷ καταλιπεῖν ἐλεύθερον ὅλον τὸ τῆς Ρώμης δουκάτον[24].

Οὐ πολὺ ὅμως ἀπὸ τούτου παρεληλύθει χρόνου, ὅτε ὁ τοῦ Πέτρου διάδοχος παρέβη τὰς ἐπισήμους αὐτοῦ πρὸς τὸν Λιουτπράνδον ὑποσχέσεις. Μὴ θέλων γὰρ, ὡς εἴρηται, καὶ μὴ βουλόμενος ἔχειν παρ' ἑαυτῷ βασιλέα, ἔστω καὶ ὀρθόδοξον, προὐτίμα δὲ πάντως τὸν μακρὰν αἱρετικὸν Λέοντα, τὸ μὲν ἐξηρέθισε τοὺς Λογγοβάρδους δοῦκας τοῦ Σποληтίου καὶ τοῦ Βενεβεντοῦ ἐπαναστῆναι τῷ ῥηγὶ αὐτῶν Λιουτπράνδῳ[25], τὸ δὲ ἀνέπεισε τὸν δοῦκα τῆς Βενετίας Οὔρσον συμμαχῆσαι τοῖς ἄρτι ῥηθεῖσι Λογγοβάρδοις δουξὶν καὶ σὺν αὐτοῖς ἐκδιῶξαι τῆς ἐξαρχίας τὸν ἑαυτοῦ σύμμαχον Λιουτπράνδον[26]. Ἡ πρὸς Οὔρσον δὲ παπικὴ πρεσβεία συνήντησεν ἐν Βενετίᾳ λεγάτοις τοῦ Ἰσαύρου ταὐτὸ παρὰ τοῦ Οὔρσου αἰτουμένοις[27]. Εἰ δὲ τῷ πάπᾳ ἢ τῷ αὐτοκράτορι ὑπήκουσεν οὗτος, οὐ λέγεται μὲν, δῆλον δ' ὅτι τῷ πάπᾳ, ὡς ὀρθόδοξος καὶ σύμμαχος αὐτοῦ κατὰ τοῦ Ἰσαύρου πρότερον[28] καὶ στρατεύσας ἐπὶ Λογγοβάρδους, αὐτὸς μὲν διὰ τοῦ βενετικοῦ στόλου, οἱ δὲ Λογγοβάρδοι δοῦκες ἑτέρωθεν ἠνάγκασαν τὸν Λιουτπράνδον ἐκχωρῆσαι ἅπασαν τὴν ἐξαρχίαν τῷ ἐξάρχῳ Εὐτυχίῳ, ἐπὶ τούτῳ, ὡς δοκεῖ, ἐκ Νεαπόλεως ἐκεῖσε ὁρμόντι[29].

Εὐνόητον δ' ὡς διετέθη ὁ Λιουτπράνδος τῷ συμμάχῳ αὐτοῦ πάπᾳ διὰ τὴν μοναδικὴν ταύτην ἀπάτην. Θέλων δὲ τιμωρῆσαι αὐτὸν διά τοῦτο, οὐ μόνον εἰρήνευσε πρὸς τὸν ἔξαρχον Εὐτύχιον, ἀλλὰ καὶ συνεμάχησεν αὐτῷ, ἵνα ἀπὸ κοινοῦ αὐτὸς μὲν ὑποτάξῃ τοὺς παπικῇ ὑποδαυλίσει ἐπαναστατήσαντας δοῦκας αὐτοῦ Σποληтίου καὶ Βενεβεντοῦ, ὁ δὲ Εὐτύχιος τὸν ἐπαναστάτην Γρηγόριον καὶ ἐκτελέσῃ οὕτω τὸ δι' ὃ ὑπὸ τοῦ Ἰσαύρου ἀπεστάλη[30]. Καὶ ἐστράτευσαν μὲν ἐπὶ Σποληтίνους πρῶτον, τῶν δύο ὅμως δουκῶν ἁμαχητὶ αὐτόθι ὑποταγέντων τῷ ῥηγὶ αὐτῶν Λιουτπράνδῳ, εἰσέβαλον εἶτα εἰς τὸ Ρωμαϊκὸν δοῦκάτον καὶ ἐστρατοπέδευσαν ἐν τῷ πεδίῳ τοῦ Νέρωνος πρὸ τῶν τειχῶν τῆς πάλαι κοσμοκρατείρας πόλεως[31].

Μνεία ἐγένετο ἀνωτέρω **δύο** ἐπιστολῶν τοῦ πάπα Γρηγορίου τοῦ Β΄ πρὸς Λέοντα τὸν Ἴσαυρον, προτασσομένων ἐν ταῖς συλλογαῖς τῶν συνοδικῶν πράξεων τῶν τῆς ἁγίας Ζ΄ οἰκουμενικῆς, ἐν αὐταῖς δὲ ταύταις ταῖς πράξεσι τῆς Ζ΄ εὕρηται καὶ τρίτη ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν πατριάρχην τῆς Νέας Ρώμης Γερμανὸν τὸν ἐν ἁγίοις. Καὶ τῆς μὲν πρώτης τῶν ἐπιστολῶν τούτων ἡ ἐποχὴ τῆς γεννήσεως ὡρίσθη ἀνωτέρω· ἐγράφη δηλονότι ὅτε ἀμηχανῶν ὁ πάπας διὰ τὴν ὑπὸ Λογγοβάρδων κατάληψιν τῆς ἐξαρχίας καὶ τοῦ Σουτρίου τὴν ἐκπόρθησιν, καὶ μὴ ἔχων ποῖ τὸ βλέμμα στρέψαι, ἐμνήσθη ἀνάγκᾳ τοῦ

---

* Συνέχεια ἀπὸ σελίδος 97—100 τοῦ παρόντος τόμου.

23. Ὅρα Gregorovius II. 265. Οἱ δὲ τῆς συμμαχίας ὅροι οὐχ ἱστοροῦνται μὲν, ἐκ τῶν ὑστέρων ὅμως πιθανὸν καθίσταται, ὅτι ὑπέσχετο ὁ πάπας συντελέσαι εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν Λιουτπράνδου πόθων, εἰς τὴν κατάλυσιν δηλ. τῆς ἐπὶ τῆς Ἰταλίας ἐξουσίας τῆς Νέας Ρώμης ὑπὲρ ἀμφοτέρων τῶν συμμάχων.

24. Vita Greg. c. 21. Eode tempore dolo a Langobardis persuasum est Sutriense Castellum et per CXL dies ab eisdem possessum est. Sed Pontifex multis continuis scriptis atque comonitionibus ad Regem missis, quamvis multis datis muneribus, saltim omnibus nudatum opibus Castrum donationem Petro et Paulo . . . Longobardorum rex restituit atque donavit. Ἡ δωρεὰ δ' αὕτη θεωρεῖται ὁ σπόρος, ἐξ οὗ ἔφυ τὸ τέρας τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας τοῦ πάπα. Ὅρα Sugenheim, Die Entstehung des Kirchenstaats σελ. 11.

25. Οὕτω φρονεῖ καὶ δὴ ὀρθότατα ὁ Gregorovius II. 266.

26. Τὸ πρὸς Οὔρσον παπικὸν γράμμα ὅρα ἐν Chronico Andreæ Dandolo· lib. VII. cap. 3. § III. καὶ ἐν Πρακτικοῖς Συνόδων Mansi· XII. 244.

27. Ὅρα Gregorovius II. 266.

28. Ὅρα ἀνωτ. § 4 καὶ σημ. 9.

29. Ὅρα Pauli Diaconi Hist. Langobard. lib. VI. c. 54. καὶ Chron. Andr. Dandolo· VII. c. 3. § IV.

30. Vita Greg. c. 22. Eo tempore Eutychius et Liutprandus inierunt Consilium nefarium, ut, congregatis exercitibus, rex subjiceret Duces Spoletinum et Beneventinum et Exarchus Romam et, quæ pridem de Pontificis persona jussus fuerat, impleret.

31. Συνέχ. Qui rex Spoletum veniens, susceptis ab utriusque Ducibus sacramentis atque obsidibus, cum tota sua cohorte in Neronis campum secessit.

κυριάρχου. Ὅταν δέ τις ἀναλογίσηται, ἐκ τοῦ βίου καὶ τῆς πολιτείας τῶν παπῶν τῆς ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος πολλαπλῶς ἐκδιδασκόμενος, ὅτι οἱ βικάριοι οὗτοι τοῦ Χριστοῦ, ὡς αὐτοκαλοῦνται, ὄντες ἐν τῷ καταβάλλειν τὰ σπέρματα τοῦ τέρατος τῆς κοσμικῆς αὐτῶν ἐξουσίας, σπείρειν δὲ συνάμα πανταχῇ τὰ ζιζάνια ἀφθόνως, ὅπως φυέντα καὶ ταῦτα, ἀποκρύψωσι κατ' ἀρχὰς ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ περιεστῶτος λαοῦ τὸ τερατῶδες προϊόν, ἐπειρῶντο πάντοτε μονώτατοι ἐνεργεῖν, καὶ πολεμεῖν, καὶ εἰρηνεύειν, καὶ συμμαχεῖν, καὶ ἄλλοτε ἄλλως πρὸς ἄλλους συμβάλλεσθαι, ὅπως ἐθίσωσι βασιλεῖς, καὶ ἄρχοντας, καὶ λαοὺς νομίζειν αὐτοὺς ὄντα τραγελαφικὰ, σταυροσπαθοφόρους τινὰς αὐτοκεφάλους ἐπισκοποβασιλεῖς, μόνον δ' ἐν μεγίστῃ ἀνάγκῃ, ὅτε δηλονότι αἱ ἴδιαι ἐνέργειαι ἀπετύγχανον, καὶ ὁ δόλος ἐφανεροῦτο, καὶ ἡ ἀπάτη ἀπεκαλύπτετο, οἱ δὲ πεσόντες θύματα τῆς τοιαύτης παπικῆς πολιτείας ἐπήρχοντο αὐτοῖς τιμωροὶ, ἀπηυθύνοντο τοῖς νομίμοις κυρίοις αὐτῶν ἐν Νέᾳ Ρώμῃ, ἢ καὶ τοῖς Φράγκοις βραδύτερον—ὅταν, λέγω, ταῦτα πάντα ἀναλογίσηταί τις, πρὸς δὲ ὅτι ἡ νῦν ἀμηχανία Γρηγορίου τοῦ Β' μοναδικὴ ἦν ἐκ τῶν ἐν αἷς οἱ πάπαι ὡς τὰ πολλὰ ἐμπίπτουσιν, οἱ γὰρ αὐτῷ ἐπελθόντες οὐκ ἦσαν Λογγοβάρδοι μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ ὑπὸ τὸν ἀνεθεματισμένον ἔξαρχον Εὐτύχιον κάτοικοι τῆς Ραβέννης καὶ τῶν περιχώρων, αὐτοὶ πάντως δήπου ἐκεῖνοι, οἱ πρὸ μικροῦ τὸν ἔξαρχον Παῦλον, ἐπίσης ὑπὸ τοῦ πάπα ἀνεθεματισμένον, ἀνελόντες τῆς ὀρθοδοξίας ὑπερμαχοῦντες, οὐ δύναται ἄλλως ποιῆσαι ἀλλ' ἢ ἀποδέξασθαι, ὅτι νῦν ἐμνήσθη αὖθις ὁ πάπας τοῦ νομίμου τῆς Ρώμης ἄρχοντος καὶ τοῦ συμποίμενος Γερμανοῦ καὶ ἔγραψε τὰς πρὸς αὐτοὺς σωζομένας γραφάς.

Καὶ τὸ μὲν περιέχομενον τῆς πρὸς Γερμανὸν ἐπιστολῆς[32], ὃν δογματικὸν, ἀφίσταται τοῦ θέματος ἡμῶν· ἐν τῇ πρὸς Ἴσαυρον ὅμως εὕρηται ἀνήκουστόν τι ψεῦδος, μεγίστης προσοχῆς ἄξιον, τοιόνδε. Ἱκανῶς ὁ πάπας ἐκδιδαχθεὶς ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε διαγωγῆς καὶ ἐκ τῶν μὴ σωζομένων ἀτυχῶς γραμμάτων τοῦ Ἰσαύρου περὶ τοῦ ἀγερώχου καὶ δεσποτικοῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος, ὧν δ' ἑτέρωθεν βέβαιος ὅτι ὁ Ἴσαυρος, τεκμαιρόμενος ἐκ τῆς δ' παπικῆς γραφῆς τὴν παπικὴν ἀμηχανίαν, καὶ εἰδὼς ὅτι οὐχ ὡς πρότερον ἀντεμάχουν, ἀλλὰ νῦν συνεμάχουν αὐτῷ οἱ Λογγοβάρδοι κατὰ τοῦ ἀπειθοῦς καὶ ἐπαναστάτου πάπα, αὐστηρότατα ἂν ἐπολιτεύετο κατὰ τῆς Ρώμης, ἠθέλησεν ἀφοπλίσαι τὸν Λέοντα ἐν μέρει, ἠβουλήθη, ἄλλως εἰπεῖν, δεῖξαι αὐτῷ ὅτι οὐκ ἦν ἔρημος προστάτου ἢ μᾶλλον προστατῶν ἐν τῇ Δύσει· μὴ ἔχων νῦν τοὺς Λογγοβάρδους ὑπερμάχους ὡς πρότερον, μὴ ἔχων δὲ καὶ τοὺς περιοίκους τῆς Ρώμης (τοῦ γὰρ ἐξάρχου πρὸ τῆς Ρώμης στρατοπεδεύοντος, ὅλον τὸ δουκάτον κατείληπτο ὑπ' αὐτοῦ) καὶ κατ' ἀκολουθίαν μὴ τολμῶν αὖθις γράψαι «εἰκοσιτέσσαρα στάδια ὑποχωρήσει ὁ ἀρχιερεὺς τῆς Ρώμης εἰς τὴν χώραν Καμπανίας καὶ ὕπαγε δίωξον τοὺς ἀνέμους», ὡς ἐν τῇ πρώτῃ ἐπιστολῇ ἐγεγράφει, ἐνόμισεν ἐπωφελὲς καὶ ἐπάναγκες, ἄρα καὶ ἠθικῶς ἐπιτρεπόμενον, ἰησουϊτικῶς εἰπεῖν, δημιουργῆσαι ὑπερμάχους δυτικώτερον ἡγεμονεύοντας, καὶ γράψας νουθεσίας, ὧν τὴν δογματικὴν καὶ τὴν ποιμαντικὴν ἀξίαν οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ, καίτοι ἀμφότεραι αἱ ἐπιστολαὶ αὐτοῦ οὐκ ἀνεγνώσθησαν ἐν τῇ ἁγίᾳ Ζ' οἰκουμενικῇ Συνόδῳ[33], ἐπιπροστίθησιν ὅτι ἄρχων τις τῆς ἐσωτέρας Δύσεως, Σεπτέτος ὀνόματι, εἷς βεβαίως καὶ αὐτὸς τῶν ἐχόντων τὸν Πέτρον ἐπίγειον Θεὸν, προσεκάλεσεν ἐκεῖσε τὴν μακαριότητα αὐτοῦ, ὅπως ὑπὸ τῶν χειρῶν αὐτοῦ βαπτισθῇ σὺν ἄλλοις ἄρχουσι τῶν μερῶν ἐκείνων· καὶ ὅτι ἡ μακαριότης αὐτοῦ ἑτοιμάζεται ὅσον οὔπω ἀπελθεῖν πρὸς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ[34]. Ἑπομένως, ὡς ἂν ἔλεγεν, ἔχω προμάχους καὶ δὴ ὀρθοδόξους προμάχους, ὡς ἄρτι δὲ χριστιανίσαντας, λίαν τῇ Ρωμαΐκῃ ἐκκλησίᾳ ἀφωσιωμένους· μὴ σπεῦδε λοιπὸν τιμωρῆσαι, ἢ ζωγρῆσαι, ἢ ἀνελεῖν με· καὶ γὰρ ἀπελεύσομαι καὶ οὐ χρονιῶ.

Ἀλλὰ φυσικῷ τῷ λόγῳ ὁ πάπας οὐκ ἐξέβη τῆς Ρώμης, καὶ τοῖς παπισταῖς λοιπὸν ἀπόκειται, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλεται, καὶ δὴ καὶ ἐπιτακτικῶς, αὐτοῖς τοῖς παπισταῖς, τοῖς περιάγουσι γῆν καὶ θάλασσαν, ἀνευρεῖν καὶ τὸν Σεπτέτον τοῦτον ἐν τῇ «ἐσωτέρᾳ Δύσει» ἢ τῇ ἐσωτέρᾳ Ἀφρικῇ, ἢ τῇ ἐσωτέρᾳ Ἑῴᾳ, ὅπου ἂν αὐτοὶ βούλωνται καὶ δύνωνται τῆς ὑπ' οὐρανὸν, ὅπως ἀποπλύνωσι τὴν μι-

32. Ὅρα ταύτην ἐν πρακτ. Mansi XII. 91.

33. Τὸ γεγονὸς δὲ τοῦτο λίαν πλήσσει τοὺς παπιστὰς, οὕτως ὥστε εἷς αὐτῶν ὁ Duchesne ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Libris Pontificalis τολμᾷ ἐπιχειρῆσαι ἐκ τούτου ὅτι οὐ γνήσιαι αἱ ἐπιστολαὶ, ἀλλ' ὑπὸ ἑλλήνων ἐχαλκεύθησαν! Μὴ ἐπιλάθου, ἀναγνῶστα, ὅτι ἀκαίρως μυωπάζων ὁ Γρηγόριος Β' ἐχώρισεν ἐν ταύταις τὴν πολιτικὴν καὶ τὴν ἱερατικὴν ἐξουσίαν δι' οὕτω βαθυτάτου καὶ εὐρυτάτου χάσματος, οὕτω δὲ σαφῶς ἀνεγνώρισεν ἐκείνην μὲν τοῖς βασιλεῦσι, ταύτην δὲ τοῖς ἱερεῦσιν ἀνήκουσαν, ὥστε ἦν, ἐστι καὶ ἔσται ἀδιάλλακτος τῶν νῦν παπιστῶν καὶ τῆς περὶ κοσμικῆς ἐξουσίας τοῦ πάπα θεωρίας κατήγορος. Ἄπορον δὲ πῶς μόλις πρὸ ὀλίγου ἐπετέθησαν τῇ γνησιότητι τῶν ἐπιστολῶν τούτων.

34. Ἡ ἐπιστολὴ ἐν πρακτ. Mansi XII. 776—782.

κρὰν ταύτην τοῦ ψεύδους κηλίδα ἐνὸς τῶν ἁγίων ἀναμαρτήτων. Ἄλλως, ἕως ἂν ἀνεύρωσιν αὐτὸν καὶ πείσωσι τὸν κόσμον ὅτι ἀνεῦρον ἴχνος τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος, οὐκ ἔχει ὅπως μὴ πιστεύῃ ὁ τὴν ἱστορίαν ἀνερευνῶν, ὅτι ὁ νέος παπικὸς προσήλυτος, ὁ ἄρχων τῆς ἑσωτέρας Δύσεως Σεπτέτος, οὐκ οἶδέ ποτε τὸ ἡλιακὸν φῶς· κατ' ἀκολουθίαν, ὁ πάπας Γρηγόριος ὁ Β΄ γράψας ὅ,τι ἔγραψεν «ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν» εὐαγγελικῶς εἰπεῖν[35].

Καὶ πῶς μὲν διετέθη ὁ Ἴσαυρος ἐκ τῆς γραφῆς τοῦ Γρηγορίου οὐκ ἴσμεν· ἐπ' ἴσης δ' ἀγνοοῦμεν τί κρύφα συνέβη πρὸ τῶν τειχῶν τῆς Ρώμης μεταξὺ τῶν ἐν τῷ Νέρωνος πεδίῳ στρατοπεδευόντων Λογγοβάρδων καὶ Ἰταλῶν, τί ἂν ἔλεξαν πρὸς ἀλλήλους ὁ ὀρθόδοξος Λιουτπράνδος καὶ ὁ ἐπίσης ὀρθόδοξος ἐν κρυπτῷ, ὡς ἐστιν εἰκάσαι, Εὐτύχιος. Ἀλλ' ὅ,τι ἂν ἔλεξαν, βέβαιόν ἐστιν ὅτι ἡ ὑπόταξις τῆς Ρώμης τῷ αὐτοκράτορι Λέοντι οὐ συνέφερε ποσῶς τοῖς σκοποῖς καὶ τοῖς πόθοις τῶν Λογγοβάρδων, πιθανὸν δ' ὅτι ἐκ τούτου ἀφορμώμενος, ἐπιεικέστερον διετέθη πρὸς τὸν ἀπατήσαντα αὐτὸν πάπαν ὁ Λιουτπράνδος καὶ ἀνέπειτεν ἴσως καὶ τὸν Εὐτύχιον ἐπίσης πολιτεύσασθαι ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας. Ἅμα γὰρ ὁ πάπας προσῆλθεν αὐτῷ—κρύφα ἴσως κληθεὶς—καὶ ἐδεήθη αὐτοῦ, οὕτω σσνεκινήθη ὁ Λιουτπράνδος ἐκ τῆς εὐσεβοῦς αὐτοῦ ὁμιλίας, ὥστε ἐγονυπέτησε πρὸ αὐτοῦ καὶ ὑπέσχετο ὅτι οὐ βλάψει αὐτὸν ποσῶς· μεταβὰς δ' ἀμέσως σὺν αὐτῷ εἰς τὸν τάφον τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, οὕτω κατενύγη, ὥστε κατέθηκεν ἐπ' αὐτοῦ ὅ,τι ἔφερε χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν κόσμημα, καὶ προσευχηθεὶς, ἐμεσίτευσεν εἶτα παρὰ τῷ πάπᾳ, ὅπως εἰρηνεύσῃ καὶ πρὸς τὸν Εὐτύχιον, ὃ προθυμότατα (πῶς γὰρ οὔ;) φαίνεται ὁ Γρηγόριος ποιήσας[36], λύσας βεβαίως αὐτὸν τοῦ ἀναθέματος.

Τῇ ἀντισαυρικῇ δ', ὡς εἰπεῖν, ταύτῃ πολιτείᾳ τοῦ ἐξάρχου ἀποδοτέα ἡ ταχεῖα καταστολὴ νέας ἐν Τουσκίᾳ ἐπαναστάσεως κατὰ τοῦ Λέοντος συνεπείᾳ τῆς εἰκονομαχίας. Δούξ τις αὐτόθι, Τιβέριος ὀνόματι, ἑλκύσας καὶ ὅρκῳ προσδέσας ἑαυτῷ πόλεις τινὰς, ἀνεκήρυξεν ἑαυτὸν Ρωμαίων αὐτοκράτορα. Τούτου δὲ γνωστοῦ γενομένου ἐν Ρώμῃ, ὁ αὐτόθι ἔτι διατρίβων ἔξαρχος ἐπελθὼν αὐτῷ μετὰ τῶν ρωμαϊκῶν δυνάμεων—τῇ ἐνθαρρύνσει καὶ προτροπῇ τοῦ πάπα, κατὰ τὸν βιογράφον αὐτοῦ—ἐνίκησε καὶ συλλαβὼν ἀπεκεφάλισε, τὴν δὲ κεφαλὴν αὐτοῦ ἀπέστειλε τῷ Ἰσαύρῳ εἰς Νέαν Ρώμην[37].

(ἕπεται συνέχεια).

35. Ἀντιπαράβαλε τούτοις τὰς σκέψεις καὶ παρατηρήσεις τοῦ Gregorovius II· 262.

36. Vita Greg. c. 22. atque egressus Pontifex eique presentatus studuit, ut potuit regis mollire animum commonitione pia, ita, ut se prosterneret ejus pedibus et promitteret se mulli inferre læsionem· atque sic . . . flexus est, ut quæ fuerat indutus, exueret et ante corpus Apostoli poneret . . . Post orationem factam obsecravit Pontificem, ut memoratum Exarchum ad pacis concordia suscipere dignaretur, quod et factum est et sic recessit Rege declinante a malis quibus inierat consiliis cum Exarcho.

37. Αὐτόθι c. 28. Igitur Exarcho Romæ morandi venit in partibus Tusciæ quidam seductor, Tiberius nomine, qui sibi regnum Romani Imperii usurpare conabatur. Leviores quoque concipiens ita, ut . . . ei sacramenta præstitissent. Exarchus vero hæc audiens, turbatus est· quem papa comportans ei cum eo Proceres Ecclesiæ mittens atque exercitus, profecti sunt. Qui venientes . . . Tiberius interremptus est, cujus abcissum caput Constantinopolim ad Principem missum est.

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΕΝΟΡΙΑΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

ἐπανειλημμένως ἐγένετο θέμα λόγου ἐν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ», καὶ τὴν ἐπὶ τούτῳ κυριαρχικὴν μέριμναν καὶ πρόνοιαν τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας διετράνωσαν ἐπὶ τῶν τελευταίων ἐτῶν ἐγκύκλιοι καὶ διατάξεις, ἐνῷ καὶ τὴν ῥοντίδα τῶν κατ' ἐνορίας ὀρθοδόξων κατοίκων καὶ τὴν κηδὼ περὶ τῆς ρυθμίσεως τῶν κατὰ τὴν διαχείρισιν ταύτην γνωστὴν καθιστῶσι νόμοι καὶ κανονισμοὶ ἔντυποι, γνωστοὶ βεβαίως τοῖς παρακολουθοῦσι τῇ ἀναπτύξει καὶ συντάξει τῶν καθ' ἡμᾶς διοικητικῶν ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν. Ἡ παροῦσα ἱστορικὴ σημείωσις ἀντικείμενον ἔχει τὴν κατὰ καιροὺς ἐνδειχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου μέριμναν τῆς τε ἐξελέγξεως τῶν λογαριασμῶν καὶ τῆς τακτοποιήσεως τῶν ἐνοριακῶν πραγμάτων τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ἀτυχῶς ἀρχαιότεραι πηγαὶ ἐλλείπουσιν, αἱ δ' ἔρευναι ἡμῶν ἄρχονται κατ' ἀνάγκην ἀπὸ τοῦ ΙΗ΄ αἰῶνος. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ αἰῶνος τούτου, ἢ μᾶλλον κατὰ τὰ τελευταῖα τοῦ ΙΖ΄ αἰῶνος, ὁ μόνος κώδηξ, ὅστις ἠδύνατο 'να μὲ ὁδηγήσῃ σιωπᾷ· ἔστι δ' ὁ κώδηξ τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Παναγίας τῶν Καφατιανῶν, ἢ (καθὼς ἐστι γνωστὴ καὶ σήμερον) Καφατιανῆς, ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ 1696. Ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου μέχρι τοῦ ἀπριλίου 1708, οἱ λογαριασμοὶ καὶ ἡ ἐξέλεγξις αὐτῶν, ὡς ἐγίνετο κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, δεικνύουσι τὴν εὐσεβῆ πρόνοιαν τῶν ἐνοριτῶν, ἀλλ' ἡ κύρωσις τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐλλείπουσα δίδωσιν ἡμῖν τὴν ὑπόνοιαν ὅτι οὐκ ἦν ἀπαραίτητος ἡ πατριαρχικὴ ἐποπτεία πρὸς ἐξέλεγξιν καὶ κύρωσιν, καὶ ὅτι μετὰ τὴν πατριαρχείαν τοῦ ἀπὸ Χαλκηδόνος Γαβριὴλ διεμορφώθησαν οἱ ἐπὶ τούτῳ θεσμοὶ καὶ διατάξεις.

Ἀπὸ τοῦ 1708 κατὰ πρῶτον ἐνδεικνύεται ἡ διὰ τῆς ἀποστολῆς ἐξάρχων ἀναθεώρησις καὶ κύρωσις τῶν ἐνοριακῶν λογαριασμῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Ἔξαρχοι δ' ἀπεστέλλοντο οὐχὶ ὑπάλληλοι τοῦ Πατριάρχείου, ἀλλ' ἐξ αὐτῶν τῶν τῆς ἱερᾶς συνόδου μελῶν, καὶ τῶν μητροπολιτῶν οἱ προέχοντες. Τοὺς λογαριασμοὺς τῆς ἐκκλησίας τῶν Καφατιανῶν τοὺς ἀπὸ τοῦ 1698—1708 κυροῦσιν ὡς πατριαρχικοὶ ἔξαρχοι, παρόντες ἐν ταῖς λογοδοσίαις οἱ μητροπολῖται Ἡρακλείας Νεόφυτος, Κυζίκου Κύριλλος καὶ Ἀδριανουπόλεως Ἀθανάσιος, μεθ' ἑαυτῶν ἔχοντες καὶ τὸν ὑπομνηματογράφον τῆς Μ. Ἐκκλησίας Μανουήλ. Τὴν ἐξέλεγξιν ἐκείνην κυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Κυπριανοῦ τοῦ ἀπὸ Καισαρείας ἰδίᾳ χειρὶ παρέδωκαν εἰς τοὺς νέους ἐπιτρόπους, «καὶ ἐγένετο αὐτοῖς ἐπιταγὴ πατριαρχικὴ— γράφει ὁ κώδηξ τῆς Καφατιανῆς—συνοδικὴ ὅπως κατ' ἔτος παρέχωσι λογαριασμὸν καθαρὸν οἱ ἐπίτροποι τῆς ἐκκλησίας τῷ κατὰ καιροὺς οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ, καὶ γράφονται ἐν τῷ παρόντι τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα τῆς ἐκκλησίας εἰς δήλωσιν, μηδενὸς ἐναντιουμένου ἢ ἀντιλέγοντος, ἐν βάρει ἀλύτου ἐπιτιμίου».

Ἐπίτηδες παρέθηκα τὰ τοῦ κώδηκος αὐτολεξεὶ πρὸς ἐνίσχυσιν ἐν τοῖς ἐμοῖς συμπεράσμασιν ὅτι κατὰ πρῶτον ἐν ἀρχαῖς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ἡ ἐποπτεία τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῶν ἐνοριακῶν λογαριασμῶν ἔλαβε τὴν γένεσιν· εἰς τοῦτο δ' οὐδεὶς ἀντερεῖ, ἂν ἀναγνῷ τὰ παρὰ Σεργίῳ τῷ Μακραίῳ γραφόμενα, πῶς ἀσυνείδητοι πολλοὶ τῶν τότε χρόνων, ἐκ σκότους ἀναδύντες, κατὰ τὴν φρᾶσιν φωτωνύμου πατρὸς, «οἰστρούμενοι μύωπι πλεονεξίας, εἰς τοσοῦτον ἀσεβείας ἐξώκειλαν, ὥστε καὶ τὰς ἁπανταχοῦ ἐκκλησίας εἰς ἰδιοκτησίαν αἰτήσασθαι, ὑποσχόμενοι διὰ πολλῶν χρημάτων ταύτην ἐξωνήσασθαι[1]». Ἔστησεν ἡ Ἐκκλησία ἐπὶ τοῦ ἀειμνήστου Καλλινίκου τοῦ Ἀκαρνᾶνος τὸ κακὸν, ἀπολύσασα γράμμα συνοδικὸν πατριαρχικὸν, ὅπερ ἐξεδόθη ἐν τῇ σειρᾷ τῶν τῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ» συνεκδιδομένων «Κανονικῶν Διατάξεων»[2], ἀλλ' ἡ ποικίλη κατάχρησις τῶν ἱερῶν χρημάτων ἀθεοφόβως καλπάζουσα ἠνάγκασε τὴν Ἐκκλησίαν ὅπως ἄρξηται τιθεῖσα θεσμοὺς ἐπὶ τούτῳ. Διὰ τῆς σημειώσεως ταύτης ἄρα καθίσταται δῆλον ὅτι τὸ Πατριαρχεῖον ἔστελλεν ἐξάρχους, ἐθεώρουν οὗτοι τοὺς λογαριασμοὺς, ἐπεκύρου δ' αὐτοὺς ὁ οἰκουμ. πατριάρχης. Ἡ δευτέρα τῶν τῆς Καφατιανῆς λογαριασμῶν ἐξέλεγξις γίνεται ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Βιζύης Ἰωακεὶμ καὶ τοῦ λογοθέτου τῆς Μ. Ἐκκλησίας Μανωλάκη, προσταγῇ τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου, ὡς ἡ πρὸ αὐτῆς ἐγένετο προσταγῇ τοῦ Κυπριανοῦ, ὡς αἱ κατόπιν ἐγίνοντο προσταγῇ τοῦ κατὰ καιροὺς τὰς ἡνίας τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου κρατοῦντος. Τότε κατὰ πρῶτον δίδοται τοῖς πατριαρχικοῖς ἐξάρχοις καὶ διὰ τούτων εἰς τὴν Μ. Ἐκκλησίαν ἀκριβὴς σημείωσις τῶν ἀκινήτων καὶ κινητῶν κτημάτων ἑκάστου ναοῦ. Μετ' ὀλίγα ἔτη βλέπομεν ἐξάρχους ἕνα ἢ δύο μητροπολίτας πρώην ἢ ἐν ἐνεργείᾳ, καὶ ἕνα ἢ δύο ὑπαλλήλους τοῦ Πατριαρχείου, τὴν δὲ πατριαρχικὴν ἐπικύρωσιν ἀπαραίτητον οὖσαν. Ἀπὸ δὲ τοῦ 1725 προστίθεται μετὰ τὴν μνείαν τῆς ἐκλογῆς τῶν νέων ἐπιτρόπων ἑκάστης ἐκκλησίας, πατριαρχικῶς οὕτως ἐγκρινομένων καὶ ἀναγνωριζομένων, ἡ διαταγή: «οἵτινες ὀφείλουσι φροντίζειν τῆς βελτιώσεως αὐτῆς καὶ καλῆς καταστάσεως· καὶ γράφειν ἐν καταστίχῳ τά τε ἔσοδα καὶ ἔξοδα αὐτῆς, **ἐπὶ τῷ διδόναι καθαρὸν τὸν λογαριασμὸν** αὐτῶν ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι».

Οὐδεμία παραλείπεται λεπτομέρεια κατὰ τοὺς λογαριασμούς· ἔσοδα, ἔξοδα, χρέος, τόκοι, ἄμφια, καὶ σκεύη ἀργυρᾶ ἢ χρυσᾶ ζυγιζόμενα, καταγράφονται· σημειοῦται ἂν σώζωνται ἢ ἐκάησαν κατὰ προηγουμένην πυρκαϊὰν τὰ κατάστιχα τῶν τὰ κοινὰ χρήματα διαχειρισαμένων ἐπιτρόπων. Ἀπὸ δὲ τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος ΙΗ' αἰῶνος τὰς ἀνὰ τὰς ἐνορίας ἐξαρχικὰς ἀποστολὰς ἀναλαμβάνουσιν ὁ Μ. πρωτοσύγκελλος ἢ ὁ Μ. ἀρχιδιάκονος τῆς Μ. Ἐκκλησίας, καὶ ἀπὸ τοῦ πατριάρχου Σαμουὴλ Χαντζερῆ, ὁ Μ. οἰκονόμος μεθ' ἑνὸς ἢ δύο ὑπαλλήλων ὀφφικιάλων τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς, οἵτινες ἐγκρίνοντες τοὺς λογαριασμοὺς, ἀναγνωρίζοντες δὲ καὶ τοὺς νέους ἐπιτρόπους ἑκάστης ἐνοριακῆς ἐκκλησίας, ἐν ἐνοριακῇ συνελεύσει «παρόντων τῶν συνενοριτῶν χριστιανῶν» — τοῦθ' ὅπερ οὐδέποτε ἀκούσι 'να γράφωσιν — ἐπέβαλλον αὐτοῖς τὴν ὀφειλὴν τοῦ ὑποβαλεῖν κατὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀρχῆς αὐτῶν λογαριασμοὺς διαχειρίσεως. (ἕπεται συνέχεια).

ΜΑΝΟΥΗΛ ΙΩ. ΓΕΔΕΩΝ

1. Σεργίου τοῦ Μακραίου Ὑπομνήματα Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας 1750—1800· παρὰ Κ. Σάθα, Μεσαιων. βιβλιοθ. τόμ. Γ' σελ. 202—205.

2. Ἴδε Κανονικῶν Διατάξεων σελ. 64—67. Τὸ ἐν λόγῳ γράμμα, ὅπερ ἀκατάληπτον ἴσως μένει μὴ μετατυπουμένων τῶν παρὰ Σεργίῳ Μακραίῳ (ὅπερ ἀδύνατον) ἐν ἐκτάσει γραφομένων, εὑρηται μετά τινων διαφορῶν γραφῆς ἐκδεδομένον αὐτόθι· Μεσαιων. βιβλιοθ. τόμ Γ', σελ. 205—208.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

103

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 17 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1888 ΑΡΙΘ. 14.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἡρακλείας **Γερμανός** (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδρ. **Γρ. Παλαμᾶς**
Γεράσ. Σ. Δώριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης** (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Τανταλίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαῖα τὰ ἥμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: «Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Ἡρακλείας κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερολ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά – Τὸ ἐν χρήσει Συνταγμάτιον— Ἄποψις τῆς πολιτείας τῶν εἰκονομάχων αὐτοκρατόρων ἰδίᾳ ἐν τῇ Δύσει καὶ αἱ αὐτόθι πολιτικαὶ αὐτῆς συνέπειαι· ὑπὸ Ἰωακεὶμ Φοροπούλου διακόνου (συνέχεια) — Ἡ διαχείρισις τῶν ἐνοριακῶν λογαριασμῶν ὑπὸ Μ. Ἰω. Γεδεών (συνέχεια).

Παράρτημα —Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 105—112).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Ἐρσεκίου κ. Ἰγνατίου παραιτησαμένου τὴν πνευματικὴν διακυβέρνησιν τῆς ἐπαρχίας ταύτης, τῆς δὲ παραιτήσεως αὐτοῦ ἀποδεκτῆς γενομένης ὑπὸ τῆς Μ. Ἐκκλησίας, ἐνεκρίθη ἵνα, μέχρι τοῦ προσεχοῦς διορισμοῦ νέου μητροπολίτου, διευθύνῃ προσωρινῶς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως ὁ ἐν Μοστὰρ ὁσιολογ. ἀρχιμανδρίτης κ. Λεόντιος Ραδούλοβιτς, τέως σύμβουλος τῆς μητροπόλεως, ἀναπληρώσας πολλάκις τὸν μητροπολίτην ἀπόντα. Ἡ περὶ τούτου συνοδικὴ ἀπόφασις ἀνεκοινώθη ἄρτι τοῖς ἁρμοδίοις διὰ πατριαρχικῶν ἐπιστολῶν.

— Αἰτήσει τῆς διευθυνούσης τὸ πατριαρχικὸν τυπογραφεῖον Ἐπιτροπῆς ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβουλίου ἵνα ἐπιτραπῇ αὐτῇ ἡ συνομολόγησις δανείου διὰ τὰς ἀπαιτουμένας δαπάνας τῆς ἐκτυπώσεως τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ Τυπικοῦ. Ἡ ἐκτύπωσις ἄρξεται προσεχῶς, ὁ δὲ ὄγκος τοῦ βιβλίου, συνεπείᾳ τῆς γενομένης διαρρυθμίσεως αὐτοῦ, ἔσται διπλάσιος σχεδὸν τοῦ παλαιοῦ Τυπικοῦ.

— Ὁ ὑπὸ τῆς διευθυνούσης τὸ πατριαρχικὸν τυπογραφεῖον Ἐπιτροπῆς συνταχθεὶς ὀργανισμὸς τοῦ καταστήματος τούτου ὑποβληθεὶς ἄρτι τῇ Α. Θ. Π. παρεπέμφθη εἰς τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον, ὅπερ ἐν τῇ συνεδριάσει αὐτοῦ τῆς παρελθούσης παρασκευῆς παρέπεμψε τὸ σχέδιον εἰς τὴν Εἰσηγητικὴν αὐτοῦ ἐπιτροπὴν πρὸς ἐπιθεώρησιν.

— Ἡ ἐφορία τῶν Ἐθνικῶν Φιλανθρ. Καταστημάτων, κατὰ τὸν διέποντα αὐτὴν Κανονισμόν, ὑπ' ὄψιν ἔχουσα τὴν ἀμετάκλητον παραίτησιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς κ. Ἀλεξ. Φωτιάδου, συνέστησε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑποψήφιον αὐτοῦ διάδοχον τὸν ἀξιότιμον κ. Ἰω. Ἀναστασιάδην. Ἐν τῇ τελευταίᾳ δ' αὐτῆς συνεδριάσει, τῇ 12 μεσοῦντος, ὑπεβλήθη ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ ἔτους τούτου, καθ' ὃν τὰ ἔξοδα προϋπελογίσθησαν εἰς 15, 700 λίρας τουρκικάς, εἰς ἴσον δὲ ποσὸν καὶ τὰ ἔσοδα. Προσεχῶς δ' ἐν κοινῇ συνεδριάσει τῆς ἐφορίας καὶ τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἐλεῶν ὑποβληθήσονται αἱ νενομισμέναι ἐκθέσεις τοῦ προεδρείου τῆς τελευταίας ταύτης, ἣν ἀποτελοῦσιν, ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Θ. Κοσούδη, οἱ κ.κ.Ν. Φωτιάδης (ἀντιπρόεδρος), Κ. Λάγος (ταμίας), Κ. Ἀναγιάδης, Ν. Α. Νικολαΐδης, Ν. Τζιμπῆς, Ἱ. Ποταμιάνος, Μ. Ν. Πρώιος καὶ Ὀδ. Ἀνδρεάδης (γραμματεύς).

— Οἱ εἰς Ἐλασσῶνα διαμένοντες ἐπὶ παραλαβῇ τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου Ἐλασσῶνος Κυρίλλου πατριαρχικοὶ ἔξαρχοι, ὅ τε πρώην σύγκελλος ὁσιώτ. ἱερομόναχος κ. Γρηγόριος καὶ ὁ ἐκ τῶν γραμματέων τοῦ πατριαρχικοῦ Γραφείου κ. Ἀλέξανδρος

Ἰωαννίδης, διεξαγαγόντες ἐπιτυχῶς τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτοῖς ἐντολήν, ὁ μὲν πρῶτος ἔλαβε τὴν ἄδειαν τῆς ἀναχωρήσεως· ὁ δεύτερος δὲ τῶν ἐξάρχων διετάχθη νὰ μεταβῇ εἰς Θεσσαλονίκην μέχρι νεωτέρας διαταγῆς, ὅπως, ἐὰν ἀνάγκη γένηται, ἀπερχόμενος εἰς Στρώμνιτζαν παραλάβῃ τὴν εὑρεθεῖσαν περιουσίαν τοῦ μακαρίτου Στρωμνίτζης Ἀγαθαγγέλου.

— Εὐχαρίστως πληροφορούμεθα ὅτι ἡ ὑπὲρ τοῦ Ἐθν. Ἰωακειμείου Παρθεναγωγείου διενεργηθεῖσα ἐν Πέραν ἐσπερὶς ἐστέφθη ὑπὸ πληρεστάτης ἐπιτυχίας ἀπενεγκοῦσα καθαρὸν προϊὸν ἐκ λιρῶν 533 καὶ 18· τὸ ἐν ταῖς ἐνεστώσαις δὲ περιστάσεσιν ἐξαιρετικὸν τοῦτο ἀποτέλεσμα ὀφείλεται κυρίως τῷ ἐκ τῶν ἐφόρων τοῦ Παρθεναγωγείου τούτου εὐγενεστάτῳ κ. Δημοσθένει Εὐγενίδῃ, ἀτρύτους καταβαλόντι μόχθους μετὰ τῶν συνεργασθέντων αὐτῷ κυρίων καὶ κυριῶν καὶ τῆς Ἐφορίας πρὸς εὐόδωσιν τοῦ ἔργου. Τῷ κ. Δημ. Εὐγενίδῃ ἐξεφράσθησαν εὐχαριστίαι μετὰ δικαίων ἐπὶ τῷ φιλογενεῖ αὐτοῦ ζήλῳ ἐπαίνων ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. διὰ πατριαρχικοῦ πιττακίου.

— Τῇ κυριακῇ, ἡ ἐν Σταυροδρομίῳ Φιλόπτωχος Ἀδελφότης τῶν Κυριῶν, ἐπευλογοῦντος τοῦ παναγιωτάτου οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἦγε τὸ εἰκοστὸν ἕβδομον τὴν ἐπέτειον αὐτῆς ἑορτὴν, καθ' ἣν ἀνεγνώσθη ὑπὸ τῆς φιλοπόνου γραμματέως δεσποσύνης Σαμαρτζίδου ἡ λογοδοσία τοῦ λήξαντος ἔτους. Ἐξ αὐτῆς ἐμάθομεν ὅτι αἱ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰσπράξεις ἀνῆλθον εἰς λίρας περίπου 3000, τὰ ἔξοδα εἰς 2500, ἔμεινε δὲ περίσσευμα σχεδὸν 500. Ὑπὲρ τοὺς τρισχιλίους ἀσθενεῖς ἔτυχον περιθάλψεως, ἑκατὸν ὀγδοήκοντα δὲ πτωχαὶ ἐργάτιδες εἰργάσθησαν ἐν τῷ ὑπ' αὐτῆς συστηθέντι καὶ ἐποπτευομένῳ ἐργαστηρίῳ. Μετὰ τὴν ἔκθεσιν ταύτην, καὶ ἑτέραν τοῦ ἰατροῦ τῆς ἀδελφότητος κ. Λ. Λιμαράκη, ἡ ὁμήγυρις ἠκροάσατο εὐχαρίστως τοῦ πανηγυρικοῦ λόγου τοῦ ἐξοχ. ἰατροῦ κ. Ξ. Ζωγράφου ἀντικειμένου λαβόντος τὴν ἐν τοῖς φιλανθρωπικοῖς ὁμοίοις ἔργοις ὑπέροχον καὶ ἀποτελεσματικὴν ἐνέργειαν τοῦ γυναικείου φύλου. Τὴν σεμνὴν τελετὴν ἐπεσφράγισεν ἡ πατρικὴ προσλαλιὰ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκ. πατριάρχου, εὐξαμένου ἐκ μέσης ψυχῆς ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τοῦ σκοποῦ τῆς Ἀδελφότητος καὶ τῆς ἐν τῷ φιλανθρώπῳ αὐτῶν ἔργῳ ἐπιδόσεως καὶ ἐνισχύσεως τῶν τὴν Ἀδελφότητα διευθυνουσῶν ἀξιοτίμων κυριῶν. Ἡ Α. Θ. Π. προσήνεγκεν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος προαιρετικὴν συνδρομὴν λιρῶν Τ. 10.

— Γραμματεὺς τῆς Πατριαρχ. Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς διωρίσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ οἰκουμ. πατριάρχου ὁ δευτερεύων διάκονος τῆς Α. Θ. Π. ἱερολογ. κ. Ἰωακεὶμ Σγουρός.

— Τὴν παρελθοῦσαν τετάρτην ἡ Α. Ε. ὁ πρεσβευτὴς τῆς Αὐστρο-Οὐγγαρίας βαρῶνος δὲ Κάλιτς, συνοδευόμενος ὑπὸ διερμηνέως τῆς πρεσβείας, ἐπεσκέψατο ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμ. πατριάρχην, διερμηνεύοντος τοῦ Ἐξ. ἄρχοντος Μ. λογοθέτου κ. Σταυράκη βέη Ἀριστάρχου.

Ἡ Α. Θ. Π. ἀνταπέδωκε τὴν ἐπίσκεψιν τῷ πρεσβευτῇ τὸ παρελθὸν σάββατον μεταβᾶσα εἰς τὴν αὐστρο-οὐγγρικὴν πρεσβείαν ἐν συνοδείᾳ τοῦ Μ. Λογοθέτου.

— Ἀντὶ τοῦ ἀποβιώσαντος ἱερέως τῶν κεντρικῶν φυλακῶν καὶ τοῦ ἁγιάσματος τοῦ ἁγίου Θεράποντος παπᾶ Στεφάνου, διωρίσθη ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ὁ ἐξ Ἡρακλείας ὁρμώμενος ἐπὶ ἑπταετίαν δὲ βοηθὸς αὐτοῦ χρηματίσας αἰδεσ. παπᾶ Δημήτριος.

— Μετ' εὐχαριστήσεως μανθάνομεν ὅτι ἡ Α. Α. Μ. ὁ Σουλτάνος ηὐδόκησε νὰ διατάξῃ ὅπως χορηγῆται μηνιαία σύνταξις ἐκ 1500 ἀργυρῶν γροσίων τῷ ἐν Μιτυλήνῃ ἐρησυχάζοντι μακαριωτάτῳ πατριάρχῃ πρώην Ἀλεξανδρείας κ. Καλλινίκῳ.

— Ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ *Νέᾳ Ἑβδομάδι*, ἐκδιδομένῃ ἐν Ἡρακλείῳ τῆς Κρήτης:

«Διὰ κανονιστικοῦ διατάγματος τῆς Α. Ἐξ. τοῦ Γεν. Διοικητοῦ ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ πρὸς μισθοδοσίαν τῶν ὀρθοδόξων θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν τῆς νήσου ὁρισθεῖσα πίστωσις πληρώνηται εἰς μηνιαίας δόσεις ὡς ἑξῆς: Μητροπολίτης Κρήτης γρόσια 4166,250. Ἐπίσκοποι: Ὁ μὲν Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνου γρ. 3166,25, ὁ Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου γρ. 2666,25· οἱ δὲ Κισάμου καὶ Σελίνου, Λάμπης καὶ Σφακίων, Χερρονήσου, Ἱερᾶς καὶ Σιτείας, Πέτρας καὶ Ἀρκαδίας ἀνὰ γρόσια 2000. Αἱ μισθοδοσίαι αὗται ἤρξαντο πληρονόμεναι ἀπὸ τῆς 1 δεκεμβρίου 1887.»

Ἡ κηδεία τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Ἡρακλείας Γρηγορίου ἐτελέσθη ἐν Ραιδεστῷ μεθ' ὅλης τῆς ἀπαιτουμένης ἐπισημότητος κατὰ τὸ ὑπὸ ἰδιαιτέρας ἐπιτροπῆς συνταχθὲν καὶ δημοσιευθὲν πρόγραμμα. Πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως, οἱ πρόξενοι τῶν ξένων δυνάμεων, ὁ ἐγχώριος κλῆρος καὶ ὁ τῶν πλησιοχώρων χωρίων, προϊσταμένου τοῦ πανιερ. μητροπολίτου Νευροκοπίου κ. Χρυσάνθου, ἔτι δὲ τὰ ἐκπαιδευτήρια καὶ ἅπας ὁ λαὸς τῆς πόλεως μετέσχον τῆς νεκρωσίμου πομπῆς γενομένης μετὰ πολλῆς τάξεως καὶ εὐπρεπείας. Ἐν τῷ ναῷ ἀπηγγέλθησαν λόγοι ἐπικήδειοι καὶ στέφανοι οὐκ ὀλίγοι κατετέθησαν ἐκ μέρους διαφόρων κοινοτήτων, σωματείων καὶ ἰδιωτῶν. Ὁ νεκρὸς, κηδευθεὶς τῇ κυριακῇ, 7 φεβρουαρίου, ἐτάφη τῇ ἐπαύριον δευτέρᾳ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ἱεροῦ ἁγιάσματος τῆς Θεομή-

τορος μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Νεωροκοπίου τελεσθεῖσαν τῇ πρωΐᾳ ἱερὰν λειτουργίαν.

Ἐκκλησία Ἱεροσολύμων—Διὰ συστατικοῦ γράμματος τῆς Α. Θ. Μ. τοῦ πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων κ. Νικοδήμου, ὁ τέως καμαράσης (βιβλιοφύλαξ) διατελῶν τοῦ ἐνταῦθα Ἁγιοταφικοῦ Μετοχίου πανοσιολ. ἱερομόναχος κ. Γερμανὸς διωρίσθη ἡγούμενος τοῦ ἐν Νεοχωρίῳ τοῦ Βοσπόρου Ἁγιοταφικοῦ Μετοχίου τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Ἀριθμ. πρωτ. 639.

Ὁ Γεώργιος Κουλουμπῆς ἔμπορος ἀγνώστου τυγχάνων διαμονῆς καὶ κατοικίας προσκαλεῖται ἵνα ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τὴν πρώτην δικάσιμον τρίτην καὶ ὥραν 6 τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν ἐννενήκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, διότι ἐνάγεται ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Θεοτίμης Κουλουμπῆ. Ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐμφανίσεως αὐτοῦ κατὰ τὴν ὁριζομένην δικάσιμον δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα κατὰ συνέχειαν εἰς τὰς ἐνταῦθα ἐκδιδομένας ἐφημερίδας, *Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν, Νεολόγον, Κωνσταντινούπολιν, Φάρον τοῦ Βοσπόρου* καὶ *Ἀνατολικὸν Ἀγγελιαφόρον*.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 16 φεβρουαρίου 1888.

ὁ Πρόεδρος

† **ὁ Μιτυλήνης Κωνσταντῖνος**

ὁ Γραμματεὺς

Τ. Σ. **Ἱεροδ. Γεράσιμος Ταναλίδης**

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον, αὐθημερὸν

ὁ Γραμματεὺς

Ἱεροδ. Γεράσιμος Ταναλίδης.

ΤΟ ΕΝ ΧΡΗΣΕΙ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΟΝ

τῶν ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων.

Ἐπειδὴ ὑπό τινων κληρικῶν ἀναγνωστῶν τῆς *Ἐκκλησ. Ἀληθείας* ἐζητήθη ἡ δημοσίευσις τοῦ ἰσχύοντος νῦν Συνταγματίου τῶν ὑπὸ τὸν Οἰκ. Θρόνον πανιερωτάτων μητροπολιτῶν καὶ θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων μετὰ τῶν τίτλων αὐτῶν, παρατιθέμεθα ὧδε τοῦτο σημειοῦντες ἅμα καὶ τὰ ὀνόματα τῶν σήμερον ἐν ἐνεργείᾳ διατελούντων ἀρχιερέων.

Α΄ **Ὁ Καισαρείας Καππαδοκίας** (Ἰωάννης) *ὑπέρτιμος τῶν ὑπερτίμων καὶ ἔξαρχος πάσης Ἀνατολῆς.*

Β΄ **Ὁ Ἐφέσου** (Ἀγαθάγγελος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Ἀσίας*

ἔχει ἐπισκόπους τρεῖς:

1] *τὸν Ἰλιουπόλεως καὶ Θυατείρων* (Ταράσιον).
2] *τὸν Κρήνης* (Θεόκλητον).
3] *τὸν Ἀνέων* (Κωνσταντῖνον).

Γ΄ **Ὁ Ἡρακλείας καὶ Ραιδεστοῦ** (Γερμανὸς) *πρόεδρος τῶν ὑπερτίμων καὶ ἔξαρχος πάσης Θράκης καὶ Μακεδονίας*

ἔχει ἐπισκόπους τρεῖς:

1] *τὸν Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτων* (Ἀβέρκιον).
2] *τὸν Μυριοφύτου καὶ Περιστάσεως* (Γρηγόριον).
3] *τὸν Μετρῶν καὶ Ἀθύρων* (Ἀθανάσιον).

Δ΄ **Ὁ Κυζίκου** (Νικόδημος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος παντὸς Ἑλλησπόντου.*

Ε΄ **Ὁ Νικομηδείας** (Φιλόθεος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Βιθυνίας.*

Ϛ΄ **Ὁ Νικαίας** (Σωφρόνιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Βιθυνίας.*

Ζ΄ **Ὁ Χαλκηδόνος** (Καλλίνικος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Βιθυνίας.*

Η΄ **Ὁ Δέρκων** (Καλλίνικος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Βοσπόρου Θρακικοῦ καὶ Κυανέων.*

Θ΄ **Ὁ Θεσσαλονίκης** (Γρηγόριος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Θετταλίας.*

ἔχει ἐπισκόπους ἕξ:

1] *τὸν Κίτρους* (Λεόντιον).
2] *τὸν Καμπανίας* (Νεόφυτον).
3] *τὸν Πολυανῆς καὶ Βαρδιοριτῶν*
4] *τὸν Πέτρας* (Θεόκλητον).
5] *τὸν Ἀρδαμερίου* (Κωνστάντιον).
6] *τὸν Ἱερισσοῦ καὶ ἁγίου Ὄρους* (Μελέτιον—πρόεδρον).

Ι΄ **Ὁ Ἀδριανουπόλεως** (Ματθαῖος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος παντὸς Αἱμιμόντου.*

ΙΑ΄ **Ὁ Ἀμασείας** (Ἄνθιμος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος παντὸς Εὐξείνου Πόντου.*

ΙΒ΄ **Ὁ Ἰωαννίνων** (Σωφρόνιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Ἠπείρου καὶ Κερκύρας*

ἔχει ἐπισκόπους δύο:

1] *τὸν Παραμυθίας* (Ἰωάννην).
2] *τὸν Βελλᾶς* (Βασίλειον).

ΙΓ΄ **Ὁ Προύσης** (Ναθαναὴλ) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Βιθυνίας.*

ΙΔ΄ **Ὁ Πελαγωνείας** (Νεόφυτος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος ἄνω Μακεδονίας.*

ΙΕ΄ **Ὁ Νεοκαισαρείας καὶ Νέου** (Κωνστάντιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Πόντου Πολεμωνιακοῦ.*

ἔχει ἐπίσκοπον

τὸν Νικοπόλεως (Γεννάδιον).

ΙϚ΄ **Ὁ Ἰκονίου** (Ἀμβρόσιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Λυκαονίας.*

ΙΖ΄ **Ὁ Βερροίας καὶ Ναούσης** (Προκόπιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Θετταλίας.*

ΙΗ΄ **Ὁ Πισσιδείας** (Βενέδικτος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Σίδης, Μυρέων καὶ Ἀτταλείας.*

ΙΘ΄ **Ὁ Βόσνης** (Γεώργιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Δαλματίας.*

Κ' **Ὁ Κρήτης** (Τιμόθεος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Εὐρώπης*

ἔχει ἐπισκόπους ὀκτώ:

1] *τὸν Ἀρκαδίας* (Νικηφόρον).
2] *τὸν Ῥεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου* (Ἱερόθεον).
3] *τὸν Κυδωνίας καὶ Ἀποκορώνων* (Νικηφόρον).
4] *τὸν Πέτρας* (Μελέτιον).
5] *τὸν Χερρονήσου* (Διονύσιον).
6] *τὸν Κισάμου καὶ Σελίνου* (Παρθένιον).
7] *τὸν Λάμπης* (Εὐμένιον).
8] *τὸν Ἱερᾶς καὶ Σιτείας* (Γρηγόριον).

ΚΑ' **Ὁ Τραπεζοῦντος** (Γρηγόριος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Λαζικῆς.*

ΚΒ' **Ὁ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης** (Ἱερώνυμος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Παλαιᾶς Ἠπείρου.*

ΚΓ' **Ὁ Φιλιππουπόλεως** (Ἰωακείμ) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Θρᾴκης Δροσοβητίας.*

ΚΔ' **Ὁ Ῥόδου** . . . . . *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πασῶν τῶν Κυκλάδων νήσων*

ἔχει ἐπίσκοπον

τὸν Λέρνης (Δανιήλ).

ΚΕ' **Ὁ Σερρῶν** (Λουκᾶς) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Μακεδονίας.*

ΚϚ' **Ὁ Δράμας** (Γερμανὸς) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Μακεδονίας*

ἔχει ἐπίσκοπον

τὸν Ἐλευθερουπόλεως (Μακάριον).

ΚΖ' **Ὁ Σμύρνης** (Βασίλειος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Ἀσίας*

ἔχει ἐπίσκοπον

τὸν Μοσχονησίων (Ἰάκωβον).

ΚΗ' **Ὁ Μιτυλήνης** (Κωνσταντῖνος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Λέσβου.*

ΚΘ' **Ὁ Διδυμοτείχου** (Μεθόδιος, πρόεδρος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Ροδόπης.*

Λ' **Ὁ Ἀγκύρας** (Γεράσιμος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Γαλατίας.*

ΛΑ' **Ὁ Φιλαδελφείας** (Στέφανος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Λυδίας.*

ΛΒ' **Ὁ Μελενίκου** (Προκόπιος) *ὑπέρτιμος.*

ΛΓ' **Ὁ Αἴνου** (Ἄνθιμος) *ὑπέρτιμος.*

ΛΔ' **Ὁ Μηθύμνης** (Νικηφόρος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Λέσβου.*

ΛΕ' **Ὁ Μεσημβρίας** (Σωφρόνιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Μαύρης θαλάσσης.*

ΛϚ' **Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας** (Γαβριὴλ) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Κυκλάδων νήσων.*

ΛΖ' **Ὁ Βιζύης καὶ Μηδείας** (Κωνστάντιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Μαύρης θαλάσσης.*

ΛΗ' **Ὁ Ἀγχιάλου** (Γρηγόριος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Μαύρης θαλάσσης.*

ΛΘ' **Ὁ Βάρνης** (Γαβριὴλ) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Μαύρης θαλάσσης.*

Μ' **Ὁ Μαρωνείας** (Κωνσταντῖνος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Ροδόπης.*

ΜΑ' **Ὁ Σηλυβρίας** (Γερμανὸς) *ὑπέρτιμος.*

ΜΒ' **Ὁ Σωζουαγαθουπόλεως** (Παρθένιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Μαύρης θαλάσσης.*

ΜΓ' **Ὁ Ξάνθης** (Διονύσιος) *ὑπέρτιμος.*

ΜΔ' **Ὁ Γάνου καὶ Χώρας** (Πολύκαρπος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Θρᾴκης παραλίας.*

ΜΕ' **Ὁ Χίου** (Κωνσταντῖνος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Ἰωνίας.*

ΜϚ' **Ὁ Λήμνου καὶ ἁγίου Εὐστρατίου** (Ἰωακείμ) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος παντὸς Αἰγαίου πελάγους.*

ΜΖ' **Ὁ Ἴμβρου** (Παΐσιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Αἰγαίου πελάγους.*

ΜΗ' **Ὁ Δυρραχίου** (Βησσαρίων) *ὑπέρτιμος.*

ΜΘ' **Ὁ Σκοπείων** (Παΐσιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος κάτω Μυσίας.*

Ν' **Ὁ Καστορίας** (Κύριλλος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος ἄνω Μακεδονίας.*

ΝΑ' **Ὁ Ρασκοπρεσρένης** (Μελέτιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος ἄνω Μυσίας.*

ΝΒ' **Ὁ Βοδενῶν** (Ἱερόθεος) *ὑπέρτιμος.*

ΝΓ' **Ὁ Ἐρσεκίου** (. . . . .) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος ἄνω Μυσίας.*

ΝΔ' **Ὁ Κορυτζᾶς** (Φιλόθεος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος ἄνω Μακεδονίας.*

ΝΕ' **Ὁ Βελεγράδων** (Δωρόθεος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Ἀλβανίας.*

ΝϚ' **Ὁ Κεστεντηλίου καὶ Στηπίων** (. . .) *ὑπέρτιμος.*

ΝΖ' **Ὁ Στρωμνίτζης καὶ Τιβεριουπόλεως** (Καλλίνικος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Μακεδονίας.*

ΝΗ' **Ὁ Γρεβενῶν** (Κύριλλος) *ὑπέρτιμος.*

ΝΘ' **Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης** (Ἀθανάσιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Μακεδονίας.*

Ξ' **Ὁ Σβορνικίου** (Διονύσιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Δαλματίας.*

ΞΑ' **Ὁ Μογλενῶν** (Καλλίνικος) *ὑπέρτιμος.*

ΞΒ' **Ὁ Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν** (Ἀλέξανδρος) *ὑπέρτιμος.*

ΞΓ' **Ὁ Δεβρῶν καὶ Βελισσοῦ** (Μεθόδιος) *ὑπέρτιμος.*

ΞΔ' **Ὁ Κασσανδρείας** (Κωνστάντιος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Κόλπου Θερμαϊκοῦ.*

ΞΕ' **Ὁ Χαλδείας καὶ Χερροιάνων** (Γερβάσιος) *ὑπέρτιμος.*

ΞΣ' **Ὁ Ἐλασσῶνος** (Ἄνθιμος) *ὑπέρτιμος.*

ΞΖ' **Ὁ Προικονήσου** (Νικόδημος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πάσης Προποντίδος.*

ΞΗ' **Ὁ Δρυϊνουπόλεως καὶ Δελβίνου** (Κλήμης) *ὑπέρτιμος.*

ΞΘ' **Ὁ Κῴου** (Παῦλος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Κυκλάδων νήσων.*

Ο' **Ὁ Ἀντίτζης** (Ἰγνάτιος) *ὑπέρτιμος.*

ΟΑ' **Ὁ Χαλεπίου** (Δωρόθεος) *ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος πρώτης Συρίας.*

ΟΒ' **Ὁ Καρπάθου καὶ Κάσου** (Νεῖλος) *ὑπέρτιμος.*

ΟΓ' **Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης** (Εὐγένιος) *ὑπέρτιμος.*

ΟΔ' **Ὁ Δισκάτης** *ὑπέρτιμος* (Ἰωαννίκιος).

ΟΕ' **Ὁ Νευροκοπίου** *ὑπέρτιμος* (Χρύσανθος).

ΑΠΟΨΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ
ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ

ΙΔΙΑ ΕΝ ΤΗ ΔΥΣΕΙ

ΚΑΙ ΑΙ ΑΥΤΟΘΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΑΥΤΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ*

§ 6.

Κατὰ τὴν ἀνακωχὴν δὲ, ὡς εἰπεῖν, ταύτην τοῦ πολέμου τοῦ πάπα πρὸς τὸν ἑαυτοῦ βασιλέα καὶ κύριον, ἐτελεύτησε μὲν Γρηγόριος ὁ Β', διεδέξατο δ' αὐτὸν ἐν τῷ θρόνῳ τῆς ἐπισκοπῆς Γρηγόριος ὁ Γ'[35*]. Ὁμόφρων δὲ ἦν καὶ οὗτος τῇ πίστει τοῦ προκατόχου, φιλοδοξώτερος μέντοι καὶ πολλῷ πλέον ἐκείνου ἐπιμονώτερος καὶ τολμηρότερος ἐν τῷ ἐμπλέκεσθαι ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις.

Ἐν ταῖς πρώταις αὐτοῦ ἐπισκοπικαῖς μερίμναις τάσσεται ὑπὸ τοῦ τὸν βίον αὐτοῦ ἐκθεμένου τὸ ἀποστεῖλαι τῷ Ἰσαύρῳ ὑπὲρ τῶν σεπτῶν εἰκόνων γραφὴν, ἥτις μὴ περισωζομένη, ἀτυχῶς, στερεῖ τὸν ἱστορικὸν μεγαλοπρεποῦς μνημείου πάπα, μὴ κατατεταγμένου μὲν τῷ χορῷ τῶν ἁγίων τῆς Ρωμάνας ἐκκλησίας, θαυμαζομένου μέντοι καὶ ἐξυμνουμένου ὡς ὁμολογητοῦ καὶ προμάχου τῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας μέχρι Γρηγορίου τοῦ Β' λανθανόντων βασιλικῶν τῶν παπῶν δικαιωμάτων, ὡς ἂν παπιστὴς ἱστοριογράφος εἴποι. Ἴσμεν ὅμως, τύχῃ ἀγαθῇ, ὅτι τὸ ἐν λόγῳ μνημεῖον ἦν vigore apostolicæ sedis institutum, οὕτως ὥστε ὁ κομίζων αὐτὸ πρεσβύτερος, εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀφικόμενος, οὐκ ἐτόλμησεν ἐγχειρίσαι τῷ δεσπότῃ Ἰσαύρῳ, ἀλλ' ἐπανέκαμψε σὺν αὐτῷ εἰς Ρώμην ἄπρακτος[36*]. Καὶ ἐπιτιμηθεὶς μὲν διὰ τὸ δειλὸν καὶ ἄνανδρον τοῦ χαρακτῆρος ὑπὸ τοῦ γενναίου καὶ τολμηροῦ εἴπερ τις καὶ ἄλλος ἐν τῷ πολιτεύεσθαι Γρηγορίου τοῦ Γ' ἐξεπέμφθη πάλιν μετὰ τοῦ vigor apostolicæ sedis instituti γράμματος πρὸς Ἴσαυρον, ὃς ἑτέρωθεν, ἱερεὺς ὢν καὶ βασιλεύς, ὡς Γρηγορίῳ τῷ Β' ἐγεγράφει[37*], καὶ κατ' ἀκολουθίαν μὴ χρῄζων ἱερατικῆς διδασκαλίας, παρεμφεροῦς τῇ ἐν τοῖς γράμμασι Γρηγορίου τοῦ Β', ἐκέλευσε κρατηθῆναι μὲν τὴν παπικὴν γραφὴν ἐν Σικελίᾳ, ἐξορισθῆναι δὲ τὸν κομιστήν[38].

Ἔμαθε δὲ τοῦτο αὐθωρεὶ ὁ πάπας καὶ ὀργισθεὶς κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτοῦ, συνεκάλεσεν ὡς τάχιστα ἐν Ρώμῃ μεγάλην σύνοδον ἐννενήκοντα καὶ τριῶν ἐπισκόπων τῆς ἰταλικῆς διοικήσεως, ἐν οἷς ὁ τῆς πρωτευούσης τῆς ἐξαρχίας Ραβέννης ἀρχιεπίσκοπος, καὶ ὁ κατ' αὐτὸ τοῦ καιροῦ πατριάρχης Γράδων λεγόμενος ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἀκυληίας, καὶ ἐνώπιον τοῦ ρωμαϊκοῦ λαοῦ ἀναθεματίσας πάντα οἱονδήποτε ἢ ὁπωσδήποτε εἰκονομαχοῦντα[39], ἀπέλυσε πρὸς Ἴσαυρον μετὰ τὸ τοιοῦτον καὶ τηλικοῦτον γεγονὸς γράμματα συνῳδὰ τῇ συνοδικῇ κρίσει συντεταγμένα. Ἀλλὰ καὶ αὖθις δεσποτικῇ κελεύσει καθείρχθη ἐν τῇ νήσῳ τῶν Σικελῶν ὁ ταῦτα κομίζων[40].

---

* Συνέχεια ἀπὸ σελίδος 105—107 τοῦ παρόντος τόμου.

35*. Ὁ Β' ἀπέθανε τῇ 11 φεβρουαρίου 731. Ὅρα Vita ἐν τέλει, καὶ Vita Gregorii III ἐν ἀρχῇ.

36*. Vita Gregor. III cap. 2. Pro imaginibus ipse vir . . . commonitoria scripta, vigore Apostolicæ sedis instituta, misit per Georgium presbyterum, qui humano ductus timore non eadem scripta Imperatori porrexit. Qui revertens secum hæc in civitatem Romanam . . . pœnitentiæ submitteretur.

37*. Ὅρα τὴν Β' ἐπιστολὴν αὐτοῦ ἐν Mansi, XII. 976—82.

38. Vita Gregor. III. cap. 2. Iterum secundo eum cum eisdem . . . scriptis apud regiam direxit urbem· sed . . . dispositio Imperatorum . . . scripta in Siciliense insula retinere fecit, et portitorem pœne per annum . . . in exilium relegavit.

39. Αὐτόθι cap. 3. Decrevit ut «si quis deinceps . . . adversus venerationem sanct. Imaginum... Christi . . . Mariæ . . . Sanctorum depositor atque destructor et profanator vel blasphemus extiterit, sit extorris a corpore vel sanguine . . . Christi vel totius Ecclesiæ unitate atque compage. Πρβλ. τούτοις Hefele Conziliengeschichte III. σελ. 405 καὶ ἑφεξῆς (ἔκδ. Β').

40. Αὐτόθι. Post peractum . . . synodale constitutum iterum misit alia similia scripta commonitoria pro erigendis imaginibus per Constantinum Defensorem, quæ similiter ut anteriora detenta sunt, et portitorem fortissima custodia constrixerunt pœne per annum integrum.

Οἰόμενος δὲ ἴσως ὁ πάπας ὅτι ὁ βασιλεὺς αὐτοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καθόλου ποιμένων κατολιγωρῶν, διὰ τοῦτο ἀπηξίου καὶ παρ' αὐτοῦ προτρεπτικὰ δέξασθαι γράμματα, καὶ φανταζόμενος ὅτι δέησίς τις τοῦ Ἰταλικοῦ λαοῦ ὑπὲρ τῶν σεπτῶν εἰκόνων ἐπτόει ἂν πάντως δήπου αὐτὸν, μεῖζονα συνυπονοοῦσα ἀπείθειαν τῶν δεομένων, εἰ καὶ τούτων αἱ αἰτήσεις παρεωρῶντο, ἠτιμάζοντο δὲ οἱ λεγᾶτοι, ἐποίησεν ὥστε ἀπαξαπάσας τὰς ἰταλικὰς πόλεις ἀποστεῖλαι τοιαύτας πρὸς Ἴσαυρον. Ἀλλὰ καὶ ἡ τρίτη αὕτη παπικὴ βολὴ ἥμαρτε τέλεον τοῦ σκοποῦ, ὡς αἱ πρότεραι. Αἱ μὲν γὰρ δεήσεις ἐκρατήθησαν ἐπ' ἴσης ἐν Σικελίᾳ, καθείρχθησαν δ' ἐξονειδισθέντες καὶ οἱ κομισταί[41].

Ἀλλ' ὁ πάπας οὐκ ἔστη ἐν τούτῳ. Ὅσῳ γὰρ μᾶλλον ἀπέρευγεν ὁ αὐτοκράτωρ παπικὰ γράμματα δέξασθαι, τοσούτῳ πλεῖον ἐπέμενεν ὁ πάπας ἐπιστέλλειν αὐτῷ, καὶ κατώρθωσεν ἐπὶ τέλει δι' ἄλλης ὁδοῦ, ὡς ἐστιν εἰκάσαι, γνωρίσαι αὐτῷ τε καὶ τῷ πατριάρχῃ Ἀναστασίῳ τῆς ρωμαϊκῆς συνόδου τὴν κρίσιν[42]. Οἷον δὲ ἦν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀκαίρου ταύτης καὶ ἀτόπου παπικῆς ἐπιμονῆς; Ἐν ᾧ χρόνῳ ὁ αὐτοκρατορικὸς ἐν Ἰταλίᾳ τοποτηρητὴς, ὁ ἔξαρχος δηλονότι Εὐτύχιος, πολυτίμους στήλας πρὸς διακόσμησιν τοῦ ναοῦ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου ἐδωρεῖτο τῷ *πάντα* ὁπωσδήποτε εἰκονομαχοῦντα ἀναθεματίσαντι πάπᾳ[43], ἆρα συνερώνει τούτῳ ἐν πίστει καὶ ἀντισαυρικῇ, ὡς εἰπεῖν, πολιτείᾳ μετὰ τὸ εἰρηνεῦσαι πρὸς Γρηγόριον τὸν Β΄ τῇ μεσιτείᾳ τοῦ τῶν Λογγοβάρδων ῥηγὸς Λιουτπράνδου[44], ὁ Ἴσαυρος μαινόμενος κατὰ τοῦ ἁγίου Ρώμης διὰ τὰς στασιώδεις αὐτοῦ ἐπισκοπικὰς φροντίδας καὶ ἐνεργείας, μέγαν ἐξώπλισε στόλον καὶ ἀπέλυσε σὺν ἐκλεκτῇ στρατιᾷ καὶ πολυαρίθμῳ κατὰ τῆς Ἰταλίας[45]. Ταὐτοχρόνως δ' ἄλλοι τοῦ καιροῦ ἐκείνου ἡγεμόνες τὴν μὲν Ἐφὰν ἐλεηλάτουν *ἀκωλύτως*[46], ἐν δὲ τῇ Δύσει εἰς τὰς Γαλλίας εἰσβαλόντες, ἀπωθοῦντο μοναδικῶς ὑπὸ τοῦ Μαρτέλου[47].

Καὶ εἰ μὲν κατώρθου ὁ Λέων ὑποτάξαι διὰ τῆς στρατείας τὴν Ἰταλίαν, ἣν Γρηγόριος ὁ Β΄ εἶχε *πράγματι*, εἰ μὴ τύπῳ, ἀποστήσας, καλῶς ἂν εἶχεν· οὐχ οὕτω μέντοι. Ὁ μὲν γὰρ στόλος ἀπολέων ἐκεῖσε, τέλεον κατασυνετρίβη, δεινῷ σάλῳ ἐν τῷ Ἀδρίᾳ περιπεσών[48]· ὁ δὲ Ἴσαυρος διὰ τοῦτο «ἐπὶ πλεῖον ἐκμανείς, φόρους κεφαλικοὺς τῷ τρίτῳ μέρει Σικελίας καὶ Καλαβρίας τοῦ λαοῦ ἐπέθηκεν... ἐποπτεύειν τε καὶ ἀναγράφεσθαι τὰ τικτόμενα κελεύστας ἄρρενα βρέφη, ὡς Φαραώ ποτε τὰ τῶν Ἑβραίων, ὅπερ οὐδ' αὐτοί ποτε οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ... ἐποίησαν εἰς τοὺς κατὰ τὴν Ἐφὰν χριστιανούς[49]. Τοῦτο δὲ, κακῇ μοίρᾳ, ἢ μᾶλλον πολιτικῇ ἀβουλίᾳ, ὅπως ἀποξενώσῃ τῆς Νέας Ρώμης καὶ αὐτὰς τὰς δύο πιστὰς αὐτῇ διαμενούσας ἐπαρχίας ἐξ ὅλων τῶν ἐν Ἰταλίᾳ.

Καὶ ἀναφέρεται μὲν ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Θεοφάνους ὅτι ὁ Ἴσαυρος— τὸν πάπαν διὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἰταλίας ἀνταμειβόμενος— «τὰ λεγόμενα πατριμόνια τῶν ἐν Ρώμῃ Ἀποστόλων ταῖς ἐκκλησίαις ἐκπαλαι τελούμενα χρυσίου τάλαντα τρία ἥμισυ, τῷ δημοσίῳ λόγῳ τελεῖσθαι προσέταξεν[49*]» ἀναμφιβόλως ὅμως *νῦν*, ἐν τῇ ἀκμῇ δηλονότι τῆς κατὰ τοῦ πάπα ὀργῆς αὐτοῦ, τακτέον καὶ τὸ μέγα τοῦ Ἰσαύρου ἀντίποινον, δι' ὃ ναὶ μὲν στερούμεθα συγχρόνων μαρτύρων, ἡ τῶν μεταγενεστέρων μέντοι παπῶν Ἀδριανοῦ Α΄ καὶ Νικολάου Α΄ μαρτυρία ἀσφαλὴς δοκεῖ καὶ βεβαία· ὅτι δηλαδὴ ἀπέσπασεν ὁ Λέων τῆς πατριαρχικῆς τῆς Ρώμης διοικήσεως τὰς ἐπαρχίας Σικελίας, Καλαβρίας καὶ Ἰλλυρικοῦ καὶ ὑπέταξεν αὐτὰς τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ[50].

---

41. Συνέχ. ἡγουμ. σημ. Nam et cuncta generalitas istius provinciæ Italiæ pro erigendis imaginibus supplicationum scripta unanimiter ad eosdem Principes (Λέοντα καὶ Κωνσταντ. τὸν υἱὸν αὐτοῦ) direxerunt, quæ et ipsa similiter ut anteriora ablata sunt a strategio Siciliæ ac fere per octo menses detendi, remissi sunt similiter cum exprobationis injuria portitores.

42. Συνέχ. Et iterum faciens papa adhortatorias literas pro erigendis imaginibus direxit per Petrum Defensorem apud regiam urbem tam Anastasio invasori, quamque Leoni et Constantino.

43. Αὐτόθι. Hic (sc. papa) concessas sibi columnas sex onychinas volubiles ab Eutychio exarcho . . .

44. Ὅρα ἀνωτ. § 5 καὶ σημ. 36.

45. Θεοφ. 631. «ὁ δὲ βασιλεὺς ἐμαίνετο *κατὰ τοῦ πάπα καὶ τῆς ἀποστάσεως Ρώμης καὶ Ἰταλίας*· καὶ ἐξοπλίσας στόλον μέγαν, ἀπέστειλε κατ' αὐτῶν, Μάνην τὸν στρατηγὸν κεφαλὴν ποιήσας αὐτοῖς».

46. Θεοφ. αὐτόθι.

47. Ὅρα Breyssig, Karl Martell (Jahrbuecher des Fraenkischen Reiches) σελ. 66 καὶ ἐφεξῆς, καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ συγχρονισμοῦ τῶν κατὰ Γαλλίας καὶ Ἰταλίας στρατειῶν Ἐφὰς καὶ Νέας Ρώμης λαμπρὰν κρίσιν τοῦ περιπύστου πατρὸς τῆς νεωτέρας κριτικῆς ἱστορικῆς ἐπιστήμης Ranke ἐν weltgeschichte τόμῳ V μέρει 1, σελίδι 311.

48. Θεοφ. αὐτόθι. «Ἠσχύνθη δὲ ὁ μάταιος (ὁ Ἴσαυρος) ναυαγήσαντος τοῦ στόλου εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος». Οἱ παπικοὶ βιογράφοι καὶ καθόλου αἱ Δυτικαὶ, ἐφ' ὅσον ἴσμεν, πηγαὶ οὐδὲν ἴσασι περὶ τῆς στρατείας ταύτης καὶ τῶν ἐφεξῆς ἀντιποίνων τοῦ Ἰσαύρου.

49. Θεοφ. αὐτόθι, ἐξ οὗ καὶ οἱ λοιποὶ χρονογράφοι.

49*. Θεοφ. αὐτόθι.

50. Ὅρα Walch, Historie der Ketzereien τόμ. X.

Γεγονὸς ἀξιομνημόνευτον ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τῆς εἰκονομαχίας, ἐκ τῶν ὑστέρων δὲ κρινομένων τῶν πραγμάτων, ἄξιον τῆς πρὸς τὸν εἰκονομάχον Λέοντα εὐγνωμοσύνης ἰδίᾳ τῶν ἐν Ἑλλάδι, Ἠπείρῳ, Θεσσαλίᾳ καὶ Μακεδονίᾳ ὀρθοδόξων, οἵπερ, εἰ μὴ ἐκεῖθεν ἀπεσπῶντο καὶ προσωρινῶς τότε τῇ μυσαρᾷ εἰκονομαχικῇ αἱρέσει ὑπεβάλλοντο, πάντως ἂν ἐκυλινδοῦντο νῦν, κατ' ἄνθρωπον εἰπεῖν, ἐν τῷ σχίσματι καὶ τῷ ἐσμῷ τῶν τῆς ρωμάνας ἐκκλησίας αἱρέσεων.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους δὲ 733 ἕως τοῦ 740, πολλὰ παθούσης τῆς αὐτοκρατορίας[51], Λέων ὁ Ἴσαυρος οὐδ' ἐπὶ τὴν ὀρθόδοξον Ἰταλίαν ἐστρατεύσατο, καὶ ἐπέτρεψεν οὕτω τῷ πάπᾳ ἐπιμελῶς καὶ ἀνέτως παρασκευάσασθαι πρὸς τὴν μοιραίαν εἰς Ρώμην κλῆσιν τῶν Φράγκων! Πῶς δ' ἐπὶ τοῦτο παρεσκευάσατο, ὁ ἑφεξῆς λόγος δηλώσει. (ἀκολουθεῖ)

Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΕΝΟΡΙΑΚΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ

ΥΠΟ ΙΣΤΟΡΙΚΗΝ ΕΠΟΨΙΝ*

Ἀπὸ τῶν τελευταίων ἐτῶν τῆς παρελθούσης ΙΗ' ἑκατονταετηρίδος τὰ καθήκοντα τῶν ἐπιτρόπων καθορίζονται σαφέστερον ὡς ἐν πᾶσι τοῖς ἐνοριακοῖς κώδηξιν ἀναγινώσκομεν. Ἰδοὺ ὁ τότε κρατῶν θεσμός· «Παραδοῦσι τοῖς εἰρημένοις ἐπιτρόποις τὸν ἀνωτέρω λογαριασμόν, ὡς προθύμως, καὶ μετὰ θερμοῦ ζήλου, καὶ ἐπιμελῶς, καὶ πιστῶς ὑπηρετήσασι τῷ εἰρημένῳ ἁγίῳ ναῷ, εὐχήθημεν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας ἵνα ὁ μισθαποδότης Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀνταποδώσῃ αὐτοῖς τὸν μισθὸν τῆς καλῆς ὑπουργίας αὐτῶν ἔν τε τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Ἀντ' αὐτῶν δὲ ψηφίσαντες ἐδιορίσαμεν εἰς τὸ ἑξῆς ἐπιτρόπους τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας τὸν . . . καὶ τὸν . . . καὶ τὸν . . . κλπ. *ἵνα ἀναλάβωσι τὴν φροντίδα τῆς ἐπιτροπείας καὶ τὴν ληψοδοσίαν αὐτῆς, ἥτπερ ὀφείλουσι τηρεῖν σαφῶς καὶ ἀκριβῶς καὶ λεπτομερῶς διὰ καθαροῦ καταστίχου, μὴ ἔχοντες ἄδειαν οὔτε πωλεῖν οὐθ' ἕνα τῶν οἴκων τῆς ἐκκλησίας, οὔτε ἀγοράζειν, ἢ ἀνακαινίζειν, δανείζειν τινὶ πολλὰ ἢ ὀλίγα ἐκ τῶν χρημάτων τῆς ἐκκλησίας, ἢ δαπανᾶν ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν γρόσια οὐδεμιᾷ ἐπισυμβαινούσῃ ὑποθέσει τῇ αὐτῇ ἐκκλησίᾳ, ἐπὶ οἱᾳδήτινι προφάσει καὶ αἰτίᾳ ἄνευ εἰδήσεως καὶ γνώμης καὶ συγκαταθέσεως ἡμετέρας, ἢ τῶν Ἐπιτρόπων τοῦ Κοινοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας, ὡς ἐν τῇ καταγραφῇ φέρονται ὀνομαστὶ τῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων κτημάτων τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας*». Κατ' αὐτὰ δὲ τὰ τελευταῖα ἔτη τοῦ ΙΗ' αἰῶνος οἱ πλείους ἐνοριακοὶ κώδηκές εἰσι γεγραμμένοι διὰ τῆς αὐτῆς γραφῆς, τοῦθ' ὅπερ ἐμφαίνει ὅτι μετὰ τὴν ἐν ἐνοριακῇ συνελεύσει ἐξέλεγξιν, καὶ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν νέων ἐπιτρόπων, ὁ πατριαρχικὸς ἔξαρχος, εἷς ὢν τῶν γραμματέων τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς, μετέγραφε τὸν ἰσολογισμὸν ἰδίᾳ χειρί. Τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν ἱερῶν ναῶν εἶχον οἱ λεγόμενοι Ἐπίτροποι τοῦ Κοινοῦ, οἱ ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ παρελθόντος αἰῶνος προτύπωμα γενόμενοι, ὡς εἰπεῖν, τοῦ καθ' ἡμᾶς Διαρκοῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου. Ὅτε δὲ μετὰ πυρκαϊὰν ἐν ἐνορίᾳ τινί, ἐκαίετο μὲν ὁ τέως ἐν χρήσει κώδηξ τῶν λογαριασμῶν, ἀνάγκη δ' ἐφίστατο τῆς νέου κώδηκος συμπήξεως, τὸν τίτλον αὐτοῦ ἔγραφεν ἰδίᾳ χειρὶ εἷς τῶν τοῦ Πατριαρχείου γραμματέων. Διότι ἡ ἐποπτεία τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἐν παντὶ διεφαίνετο καὶ ἐπραγματοποιεῖτο, διῆκε δὲ διὰ πάντων τῶν κλάδων τῆς διοικήσεως, καὶ συνεκράτει πρὸς τὸ μέγα κέντρον τὰ κατ' ἐνορίας καὶ τὰ κατ' ἐπαρχίας μικρότερα. Μόνον δὲ τὰ Μετόχια καὶ οἱ κατ' αὐτὰ ναοὶ ἀπετέλουν ἐξαίρεσιν τοῦ κανόνος, μήτ' ἐπεκύρου τὸ Πατριαρχεῖον, ἀλλὰ μήτ' ἐξήλεγχε τοὺς λογαριασμοὺς τῆς ὑλικῆς τῶν ἡγουμένων καὶ τῶν ἐπιτρόπων τῶν ἐν αὐτοῖς ναῶν διαχειρίσεως, ὡς πληροφορεῖ με ὁ κώδηξ τοῦ ἐν Νεοχωρίῳ ἁγιοταφικοῦ Μετοχίου.

Λεπτομέρειαί τινες εὐθὺς ἀπὸ τοῦ δευτέρου ἔτους τοῦ αἰῶνος ἡμῶν παρατηροῦνται ἐν τοῖς ἐνοριακοῖς κώδηξιν· α'] ἡ ἐξέλεγξις σημειοῦται γινομένη ἀπὸ τοῦ 1801 «κατὰ προσταγὴν τοῦ παναγιωτάτου . . . . . οἰκουμενικοῦ πατριάρχου καὶ κατὰ

---

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 107—108 τοῦ παρόντος τόμου.

σελ. 262. Hefele αὐτ. III. § 333 ἐν τέλει. Αἱ δὲ μαρτυρίαι ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Ἀδριανοῦ καὶ Νικολάου τῶν παπῶν εὑρηνται συνειλεγμέναι παρὰ Pagi, Critica ad Annales Baronii anno 730. Πρβλ. τούτοις τὰ κατωτ. § 51 σημ. 25 γεγραμμένα. Αἱ ἀποσπασθεῖσαι δὲ μητροπόλεις εἰσὶν αὗται: α'] ἡ Θεσσαλονίκης μετὰ ἕνδεκα ἐπισκοπῶν· β'] ἡ Συρακούσης μετὰ δεκατριῶν, ἢ ἄλλως μετὰ εἰκοσιδύο ἐπισκοπῶν· γ'] ἡ Κορίνθου μετὰ ἑπτά· δ'] ἡ Ρηγίου μετὰ δεκατριῶν (ἐν Καλαβρίᾳ)· ε'] ἡ Νικοπόλεως· ϛ') ἡ Ἀθηνῶν μετὰ δέκα ἢ ἕνδεκα καὶ ζ'] ἡ Πατρῶν μετὰ πέντε. Ὅρα Λέοντος Σοφοῦ Διατύπωσιν περὶ τῆς τάξεως τῶν ὑποκειμένων τῷ Κωνσταντινουπόλεως μητροπόλεων ἐν Συντάγματι Κανόνων Ράλλη καὶ Ποτλῆ· τόμ. Ε', σελ. 474 καὶ 485. Τὸ παρὰ τοῦ Ἱεροκλέους δὲ λεγόμενον (ἔκδ. Parthey σελ. 74) ὅτι «αἱ ἐπαρχίαι αὗται ἀπεσπάσθησαν τῆς ρωμαϊκῆς διοικήσεως διὰ τὸ ὑπὸ τῶν ἐθνῶν κατέχεσθαι τὸν πάπαν τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης» οὐ συνάδει παντάπασι τοῖς γεγονόσι.

51. Ὅρα Θεοφ. 631, 632, 633.

τὸν προσκυνητὸν ὁρισμὸν τοῦ μπερατίου»· β'] οἱ λογαριασμοὶ σφραγίζονται μετὰ τὴν ἐξέλεγξιν τῇ σφραγίδι, ἣ ἐπὶ τούτῳ ἐχρῶντο οἱ Ἐπίτροποι τοῦ Κοινοῦ. Ἦν αὕτη μικρά, μόλις ἐπ' αὐτῆς χωρούντων τῶν στοιχείων ΚΩΔΞ μετὰ τεσσάρων σταυρῶν ἄνωθι μειζόνος σταυροῦ καὶ ἑνὸς μικροσκοπικοῦ σταυροῦ ἐν μέσῳ, φέρουσα κάτωθεν τὴν τουρκικὴν χρονολογίαν 1193, ἐξ οὗ δηλοῦται ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἡμετέρας ἑκατονταετηρίδος ἡ σφραγὶς ἐχρησιμοποιήθη. Δι' αὐτῆς δ' ἐσφράγιζον ἄχρι τοῦ 1810, ποῦ καὶ ποῦ δὲ μέχρι τοῦ 1815, ὅτε κατεσκευάσθη νέα, τοῦ αὐτοῦ μεγέθους, ἐν μέσῳ μὲν φέρουσα σχῆμα καρδίας ἐχούσης ἐπ' αὐτῆς σταυρὸν, πέριξ δὲ τὰ στοιχεῖα ΚΩΔΞ καὶ τὴν χρονολογίαν 1815· αὕτη δ' ἦν ἐν χρήσει πρὸς σφράγισιν τῶν λογαριασμῶν, ὁμοιάζουσα καὶ προγενεστέρᾳ τινὶ σφραγίδι, κατεσκευασμένῃ τῷ 1810. Ἡ χρῆσις ταύτης παρατείνεται μέχρι τοῦ 1852, τὰ δὲ λέγια «κατὰ τὸν προσκυνητὸν ὁρισμὸν τοῦ μπερατίου» γράφονται μέχρι που τοῦ 1823. Καθ' ὅλην ταύτην τὴν περίοδον, ὁ πατριάρχης τῆς Νέας Ρώμης ἐπεκύρου καὶ φαίνεταί πως ἐξήλεγχεν αὐτοψεὶ πληροφορούμενος τὴν οἰκονομικὴν καὶ τὴν ὑλικὴν διαχείρισιν καὶ κατάστασιν τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς ἀρχιεπισκοπῆς αὐτοῦ. Τῇ 21 ὀκτωβρίου 1823 ἐπικυρῶν ὁ ἀοίδιμος πατριάρχης Ἄνθιμος Γ' ὁ Βδελλᾶς, ὁ ἀπὸ Χαλκηδόνος, τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου Ποτηρᾶ, καθ' οὓς ἐσημειοῦτο μένον ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ ναοῦ τούτου κηρίον 82 1]2 ὀκάδων, προσέθηκεν ἰδίᾳ χειρὶ, γράφων, ὡς ἔθος αὐτῷ, διὰ χρωστῆρος: «Τὸ κηρίον τῆς ἐκκλησίας εὑρέθη παρὰ τῶν νέων ἐπιτρόπων νὰ ἦναι ὀκάδες ἑξήκοντα· καὶ κατὰ λάθος φαίνεται ἄντικρυ ὅτι εἶναι ὀκάδες 82 1]2. Καὶ εἰς ἔνδειξιν σημειοῦται».

Ἐπὶ τῶν ἀπὸ τοῦ ΙΘ' αἰῶνος εἰσαχθέντων νεωτερισμῶν ἀπαιτεῖται μικρά τις λεπτομέρεια.

Κατὰ ἰανουάριον τοῦ 1814 ὁ τὸν θρόνον τοῦ Πρωτοκλήτου κοσμῶν πατριάρχης Κύριλλος Ϛ' ὁ Σερμπετζόγλους (ὁ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως) ἐσκέψατο μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν ἱερᾶς συνόδου πρὸς τακτοποίησιν τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐνοριακῶν λογαριασμῶν, ἐκ δὲ τοῦ γράμματος αὐτοῦ, τότ' ἐκδοθέντος, μανθάνομεν ὅτι, Νεοφύτου Ζ' πατριαρχοῦντος τοῦ ἀπὸ Μαρωνείας, βέβαια κατὰ τὴν δευτέραν πατριαρχείαν, ἐξεδόθη πατριαρχικὸς συνοδικὸς τόμος ἐπιβάλλων τοῖς ἐπιτρόποις τῶν ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως ἱερῶν ναῶν ὅπως ὑποβάλλωσι **κατ' ἔτος** λογαριασμοὺς εἰς τοὺς ἐπιτρόπους τοῦ Κοινοῦ, καὶ «ὁρίζων τῶν ἐνοριακῶν ἐπιτρόπων τὰς διοικήσεις, καὶ τὸ ἀπόλυτον τούτων περιστέλλων μάλα καλῶς, ὥστε μὴ ἔχειν αὐτοὺς ἄδειαν, ἐκτὸς τῶν ἀναγκαιοτέρων ἐξόδων, τῶν εἰς ἀγορὰν δηλονότι κηροῦ καὶ ἐλαίου, καὶ εἰς ὡρισμένας συντάξεις, καὶ μισθοὺς τῶν ἐν αὐτοῖς διακονούντων, προσδαπανᾷν ἐν ἄλλαις τυχὸν χρείαις πλείω τῶν ἑκατὸν γροσίων, δίχα τῆς πατριαρχικῆς εἰδήσεως· ἐφ' οἷς καὶ ὑγηλὸς βασιλικὸς προσκυνητὸς ὁρισμὸς ἐπακολουθήσας ἐκύρωσε τὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀποφάσεως». Ἀλλὰ μήτ' ἐπὶ μίαν ἔκτοτε δεκαετίαν εἶδεν ἡ Ἐκκλησία τὴν τάξιν καταστορενομένην, ἀταξία δὲ καὶ καταχρήσεις τῶν ἐπιτρόπων, δάνεια καὶ σπατάλαι πρὸς ἐπισκευὰς ἀπετέλεσαν ἐλεεινὴν τὴν κατάστασιν τῶν ἐνοριακῶν ταμείων. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τοῦ Κοινοῦ Ἐπίτροποι πολλῶν ἕνεκεν ἐργασιῶν ἀδυνάτως εἶχον πρὸς τὴν ἐποπτείαν, ὁ Κύριλλος συνέστησεν ἐπιτροπὴν, ἥτις ὑπὸ πρόεδρον τὸν μητροπολίτην Δερῶν Ἄνθιμον, ἐκ τοῦ ἄρχοντος πιτάρη Παναγιωτάκη Βαρελιτζίμπασι, τοῦ Δημητράκη Φιλιππουπολίτου καὶ τοῦ Χριστοδούλου τερζίμπασι, συνέπηξε κώδηκα, φυλαττόμενον ἐν τῷ πατριαρχικῷ ἀρχειοφυλακείῳ. Ἐν τῷ κώδηκι τούτῳ μετεγράφοντο κατ' ἔτος οἱ λογαριασμοὶ πάσης ἐκκλησίας· οὗτοι ἐδίδοντο εἰς ἐνοριακὴν συνέλευσιν ἐν τῇ λήξει ἑνταῦθα μὲν ἔτους, ἀλλοῦ δὲ διετίας ἢ τριετίας, οὐ σπανίως δὲ πενταετίας. Προστεθείσθω δ' ὅτι ἡ πρώτη αὕτη ἐν τῷ ἡμετέρῳ αἰῶνι πατριαρχικὴ ἐξελεγκτικὴ ἐπιτροπὴ ἔλαβεν ἐντολὴν 'να περιέλθῃ τοὺς ναοὺς πόλεως, Γαλατᾶ καὶ τῆς δυτικῆς ἀκτῆς τοῦ Βοσπόρου, ὡς καὶ τὰς ἐν ταῖς νήσοις τῆς ἐπαρχίας Χαλκηδόνος, Πρώτῃ δηλαδὴ, Χάλκῃ καὶ Πριγκήπῳ σταυροπηγιακὰς μονὰς, καὶ παραλάβῃ λογαριασμοὺς αὐτῶν ἀκριβεῖς, οὓς καὶ κατέστρωσεν ἐν ἰδίῳ κώδηκι. Τὸν κώδηκα τοῦτον εὐτυχῶς ἀποθησαυρίζουσι τὰ πατριαρχικὰ Ἀρχεῖα ὑπ' ἀριθμὸν 141, περιέχει δ' οὗτος τοὺς ἀπὸ τοῦ 1814 μέχρι τέλους 1820 λογαριασμοὺς εἴκοσιν ἑπτὰ ναῶν, οὐδεμιᾶς ὅμως ἐκ τῶν ἐν ταῖς νήσοις τῆς ἐπαρχίας Χαλκηδόνος ἱερῶν τούτων σταυροπηγιακῶν μονῶν. Ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ναῶν λείπει ἡ ξυνωρὶς τῶν ἐν Γαλατᾷ ἐκκλησιῶν ἁγίου Νικολάου καὶ ἁγίου Ἰωάννου, ἡ ἐν Βλάγκᾳ, ἡ ἑτέρα τῶν ἐν Διπλοκιονίῳ, ἡ τοῦ Βεβεκίου, τῆς Στένης, τοῦ Βογιατζίκιοι καὶ ἄλλαι. Λεπτομερεῖς ὑπάρχουσιν ὡσαύτως λογαριασμοὶ τῶν σχολείων ἁγίου Κωνσταντίνου τῶν Ὑψωμαθείων, Μουχλίου, Ἐδιρνέκαπι καὶ ἁγίου Νικολάου τοῦ Νεοχωρίου.

(ἕπεται τὸ τέλος)

ΜΑΝΟΥΗΛ ΙΩ. ΓΕΔΕΩΝ

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ

ΕΤΟΣ Η'. ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ, 24 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1888 **ΑΡΙΘ. 15.**

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

†Ὁ Ἡρακλείας **Γερμανὸς** (πρόεδρος)
Ἀρχιμανδ. **Γρ. Παλαμᾶς**
Γεράσ. Σ. Δώριζας
Ἀρχιγρ. Ἱ. Συνόδ. **Κωνστ. Ἀλεξανδρίδης** (ταμίας)
Ἰωάν. Δ. Ταντολίδης (γραμματεύς).

Ἀρχισυντάκτης **Μανουὴλ Ἰω. Γεδεών**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

καθ' ὅλον τὸ ὀθωμανικὸν Κράτος μετζίτια ἀργυρᾶ 5
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 25
ἑξαμηνιαία τὰ ἡμίση.

Ἡ συνδρομὴ προκαταβάλλεται

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1 Νοεμβρίου καὶ τὴν 1 Μαΐου.

Διὰ πᾶσαν αἴτησιν ἀφορῶσαν εἰς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** ἀπευθυντέον: α'Τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Ἡρακλείας κ. Γερμανῷ Προέδρῳ τῆς τὴν **Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν** διευθυνούσης Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὰ Πατριαρχεῖα· **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΝ**».— Αἱ ἀποδείξεις τῶν συνδρομῶν καὶ λοιπὰ ἔγγραφα τῆς ὑλικῆς διαχειρίσεως φέρουσι τὴν σφραγῖδα τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας** καὶ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ταμίου Ἱερολ. κ. Κωνσταντίνου Ἀλεξανδρίδου (ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱ. Συνόδου).

Περιεχομενα

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά— Ἡ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστ. Μουσική.— Ἄποψις τῆς πολιτείας τῶν εἰκονομάχων αὐτοκρατόρων ἰδίᾳ ἐν τῇ Δύσει καὶ αἱ αὐτόθι πολιτικαὶ αὐτῆς συνέπειαι· ὑπὸ Ἰωακεὶμ Φοροπούλου διακόνου (συνέχεια).

Παράρτημα—Κανονικαὶ διατάξεις τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (σελ. 113—120).

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

— Ἡ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ σεβ. μητροπολίτου Λήμνου κ. Ἰωακεὶμ ἐπιτροπὴ τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ ἁγιάσματος τῶν Βλαχερνῶν ὑπέβαλεν ἄρτι τῇ Α. Θ. Π. κατὰ τὰ κεκανονισμένα τοὺς λογαριασμοὺς τῆς ἐτησίας αὐτῆς διαχειρίσεως, παραπεμφθέντας ἁρμοδίως εἰς ἐξέλεγξιν. Ἕνεκα δὲ ἀσθενείας τῆς Α. Σεβασμιότητος, ἡ Α. Θ. Π. ἀνέθετο τὴν προεδρείαν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ καὶ τοῦ εἰρημένου ἁγιάσματος τῷ σεβ. μητροπολίτῃ Νικαίας κ. Σωφρονίῳ. Παραιτησαμένων δὲ συνάμα ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς τῶν κ.κ. Ἀ. Χουρμουζιάδου καὶ Β. Δ. Καλλίφρονος, ἡ Α. Θ. Π. προέβη εἰς νέον καταρτισμὸν τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης, διορίσασα μέλη αὐτῆς τοὺς ἀξιοτίμους κ.κ. Νικόλαον Πασπαλλῆν, Δ. Θ. Ξανθόπουλον, Συμεὼν Παπαδάκην, Ἰ. Χλωρὸν, Ν. Ἀ. Νικολαΐδην καὶ Στέφανον Ραλλίδην. Πρὸς τούτοις δὲ μένουσι δύο ἐκ τῶν παλαιῶν αὐτῆς μελῶν οἱ κ.κ. Ν. Θωμάδης καὶ Ν. Παλαιοκρασᾶς.

Τῷ ἀποχωρήσαντι μητροπολ. Λήμνου ἐξεφράσθησαν διὰ πατριαρχικοῦ πιττακίου ἡ εὐαρέσκεια τῆς Α. Θ. Π. καὶ αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας ἐφ' οἷς ὡς πρόεδρος τῆς εἰρημένης ἐπιτροπῆς ἐμόχθησεν ὑπὲρ τῆς εὐπρεπείας τοῦ πανσέπτου πατριαρχικοῦ ναοῦ, ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς παραιτησαμένοις κ. κ. Β. Δ. Καλλίφρονι καὶ Ἀ. Χουρμουζιάδῃ.

Τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ διατελούσης εἰς σημεῖον οὐχὶ εὐάρεστον, τῆς δὲ ἐπιστασίας τοῦ ἁγιάσματος τῶν Βλαχερνῶν χρηζούσης μείζονος ἐπιμελείας καὶ δραστηριότητος, ἐκ τοῦ νέου καταρτισμοῦ τῆς ἐπιτροπῆς ἀναμένεται ἀμφοτέρων τῶν εὐαγῶν τούτων οἴκων ἡ τακτοποίησις, ἔχοντες δ' ὑπ' ὄψει τὸν ζῆλον καὶ τὴν δραστηριότητα τῶν νέων μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν ὅτι ἐν βραχεῖ χρόνου διαστήματι οὐσιώδη ἐπιτευχθήσονται ἀποτελέσματα.

— Ἡ Μ. Ἐκκλησία δι' ἀποδείξεως τῆς Μεγάλης Πρωτοσυγκελλίας ἐκοινοποίησεν εἰς τοὺς προϊσταμένους τῶν ἐνοριῶν ὅτι τῆς σεβαστῆς Αὐτοκρ. Κυβερνήσεως εὐαρεστηθείσης νὰ παραιτηθῇ τοῦ μέτρου τοῦ νὰ τίθηται εἰς τὰς ἀδείας γάμου δεκάγροσον χαρτόσημον, τὸ αὐτοκρ. Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Θρησκευμάτων ἐποιήσατο γνωστὸν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὅτι τὰ ληξιαρχικὰ γραφεῖα θέλουσι διανέμει εἰς τοὺς μικτάριδες κενὰ δελτία, ἐπὶ ἐρυθροῦ χάρτου ἐκτετυπωμένα, τὰ δὲ κενὰ θέλουσι συμπληρώνει οἱ μικτάριδες, σημειοῦντες τὰ τῶν νεονύμφων ὀνόματα κατὰ τὰς ἐπὶ τούτῳ ὁδηγίας καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὰ ληξιαρχικὰ γραφεῖα, ἐπιτιθέντες ἐφ' ἑκάστου δεκάγροσον χαρτόσημον. Τὰ δελτία ταῦτα ἔσονται πιστοποιητικὰ

πρὸς ἐγγραφὴν τῶν γάμων ἐν τῷ μητρῴῳ. Ἐπειδὴ δὲ τοιαῦτα δελτία εἰσὶν ἐκδεδομένα καὶ διὰ τοὺς θανάτους καὶ τὰς γεννήσεις, ἡ πρὸς τοὺς προεστῶτας Ἀπόδειξις προτρέπεται τούτους ὅπως προθύμως παρέχωσιν εἰς τοὺς μικταρίδες ἐρωτώμενοι πληροφορίας περὶ τῶν ἐν τῇ ἐνορίᾳ ἑκάστου τελουμένων γεννήσεων, βαπτίσεων, γάμων καὶ θανάτων, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἐγκαίρως καὶ οὗτοι τὰς ληξιαρχικὰς ταύτας πράξεις ὅπου δεῖ· εἰσπράττοντες ἑκάστοτε παρὰ τῶν ὑποχρέων τὸ ἀντίτιμον τοῦ δεκαγρόσου χαρτοσήμου, τοῦ προσκολληθησομένου ἐπὶ τῶν δελτίων τῶν γάμων.

— Ἡ ἀλλοτρία ὅλως πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὴν ταξιν συνήθεια τοῦ ἐπιτιθέναι στεφάνους ἐπὶ νεκρῶν ἢ φέρειν τούτους ἐν συνοδείᾳ τῆς νεκρικῆς πομπῆς λαμβάνει ὀσημέραι μείζονα διάστασιν, φιλοτιμουμένων καὶ τῶν ὅλως ἀπόρων ἵνα μιμηθῶσι τοὺς εὐπορωτέρους, οὕτω δὲ οὐκ ὀλίγα ποσὰ δαπανῶνται καὶ εἰς τὴν ματαίαν ταύτην ἐπίδειξιν, ἅτινα βεβαίως ἠδύναντο νὰ χρησιμοποιηθῶσι χριστιανικώτερον. Ἡ Ἐκκλησία μετὰ λύπης βλέπουσα ἐπεκτεινομένην τὴν εἰς τὰ ἡμέτερα ἐκκλησιαστικὰ ἔθιμα παρεισδύσασαν ταύτην συνήθειαν προτίθεται ἐκ προνοίας ἀξιοχρέου ἀγομένη νὰ προτρέψῃ τοὺς εὐσεβεῖς χριστιανοὺς ἵνα ἀπέχωσιν ἐν ταῖς νεκρωσίμοις τελεταῖς τοιούτων ἀνωφελῶν ἐκδηλώσεων.

— Ὁ εἰς Ραιδεστὸν διὰ τὴν κηδείαν τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Ἡρακλείας Γρηγορίου ἀποσταλεὶς πανιερ. μητροπολίτης Νευροκοπίου κ. Χρύσανθος διετάχθη νὰ παραμείνῃ αὐτόθι ὡς πατριαρχικὸς ἔξαρχος μετὰ τοῦ γραμματέως κ. Γ. Λεμονίδου πρὸς παραλαβὴν τῆς περιουσίας τοῦ ἀποβιώσαντος ἱεράρχου καὶ ἐξέλεγξιν τῆς τε ὀφειλομένης αὐτῷ ἐπιχορηγήσεως ὑπὸ τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς ἐπαρχίας καὶ τῶν λογαριασμῶν τῶν ἀρχιερατικῶν ἐπιτρόπων.

— Ὁ ἐν Ἐλασσῶνι πατριαρχικὸς ἔξαρχος κ. Ἀλέξανδρος Ἰωαννίδης διετάχθη ἵνα ἅμα τῇ εἰς Θεσσαλονίκην ἀφίξει αὐτοῦ μεταβῇ εἰς Στρώμνιτζαν πρὸς παραλαβὴν τῆς περιουσίας τοῦ ἀποβιώσαντος μητροπολίτου καὶ ἐκποίησιν κτημάτων τινῶν ἀνηκόντων αὐτῷ.

— Εὐρωπαϊκαί τινες ἐφημερίδες ἐδημοσίευσαν ἐσχάτως ἐπανέλαβον δὲ καὶ ἕτεραι, ὅτι ὁ σεβασμ. μητροπολίτης Σερβίας δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Π. τὸν οἰκουμενικὸν πατριάρχην ἐζητήσατο ἵνα ἐπιτραπῇ αὐτῷ χορηγεῖν ἄδειαν δευτέρου γάμου εἰς ἐγγάμους ἱερεῖς χηρεύοντας, καὶ ὅτι ἐπελθούσης ἀρνήσεως ἡ ἀδελφὴ Ἐκκλησία τῆς Σερβίας ἐμμένει ἐν τῇ αἰτήσει αὐτῆς. Ἐπετράπη ἡμῖν νὰ διακηρύξωμεν ὅτι ἡ εἴδησις αὕτη οὐδεμιᾶς ἔχεται ὑποστάσεως.

— Ἐπὶ τῇ ἐπὶ θύραις νηστείᾳ τῆς ἁγίας καὶ Μ. Τεσσαρακοστῆς ἡ Κεντρικὴ Ἐκκλησ. Ἐπιτροπὴ καταρτίσασα τὸ πρόγραμμα τῶν κηρυξόντων τὸν θεῖον λόγον ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπέβαλεν εἰς τὴν ἱερὰν Σύνοδον πρὸς ἔγκρισιν. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο ἐγκριθὲν ἐκδίδομεν ἐν σελίδι 124 τοῦ μετὰ χεῖρας φύλλου.

— Τῷ σαββάτῳ, (20) ἀδιαθετοῦντος τοῦ παναγ. οἰκουμενικοῦ πατριάρχου, ἡ τακτικὴ τῆς ἱερᾶς Συνόδου συνεδρίασις ἐγένετο ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ πρώτου τῇ τάξει μεταξὺ τῶν σεβασμ. συνοδικῶν μητροπολίτου Ἡρακλείας.

— Ἐν τῇ τακτικῇ συνεδριάσει τῆς παρελθούσης παρασκευῆς τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φ.Καταστημάτων προσῆλθεν ἡ ἐπὶ τῶν ἐλεῶν ἐπιτροπὴ, προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ κ. Θ. Κοσσούδη ἵνα δῷ κατὰ τὰ κεκανονισμένα λόγον τῶν ἐτησίων αὐτῆς ἐργασιῶν. Ἐκ τῶν ἀναγνωσθεισῶν ἐκθέσεων τοῦ προέδρου τῆς ἐπιτροπῆς ταύτης κ. Θ. Κοσσούδη, τοῦ ταμίου κ. Χαρ. Λάγου, καὶ τοῦ γραμματέως κ. Ὀδυσ. Ἀνδρεάδου κατεδείχθη ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ἐλεῶν προσεπόρισεν ὑπὲρ τοῦ φιλανθρωπικοῦ σκοποῦ τῶν Καταστημάτων κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος 1887 γρόσια 250,120, ἀπέναντι γροσίων 178,616 τοῦ παρελθόντος ἔτους 1886. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τοῦ ἀξιοτίμου κ. προέδρου μανθάνομεν ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1885 ἡ ἐπιτροπὴ συνήθροισε 323,475, εἰς δὲ τὸ 1884 τὸ ποσὸν 332,878, ἤτοι ἐν μιᾷ τετραετίᾳ 10,850 τουρκικὰς λίρας καὶ 89 ἑκ. ἐξ ὧν, ἀφαιρουμένων τῶν ἐξόδων καὶ δικαιωμάτων, ἐμετρήθησαν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς ἐφορίας τῶν Ἐθν. Φιλανθρ. Καταστημάτων λίραι 7,603 καὶ 83 ἑκ. Ἐκ τῶν κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἀθροισθεισῶν συνδρομῶν, ἰδίᾳ σημειοῦσιν αἱ ἐκθέσεις 4000 φργ. τοῦ Συλλόγου τοῦ «Ἐρυθροῦ Σταυροῦ» καὶ τῆς ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Σαμίων ἐκ 50 τουρκικῶν λιρῶν, ἀνωνύμου κυρίας ἐκ Γαλαζίου φράγκων 1000, Ν. Σεβαστοπούλου ἐκ Λιβόρνου, εὐγενῶς ἀποδεξαμένου τὴν αἴτησιν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ προσενεγκόντος φράγκα 500, τῆς εὐγενεστάτης ἐν Μασσαλίᾳ κυρίας Χαρ. Γριμανέλλη φράγκα 100. Καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ δὲ πόλει εἰσφοραὶ ἱκαναὶ ἐγένοντο, καίτοι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς ἡμετέρας ἀγορᾶς οὐδαμῶς δύναται νὰ θεωρηθῇ εὐάρεστος.— Ἐκ τοῦ γραφείου τῆς Ἐπιτροπῆς ἐξῆλθον 710 ἐγκύκλιοι καὶ 200 ἐπιστολαὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος, εἰσῆλθον δὲ ἔγγραφα 75. Ἡ Ἐπιτροπὴ συνῆλθε κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος εἰς δέκα καὶ ἑπτὰ συνε-

δριάσεις ἐκτάκτους καὶ τακτικάς.—Τέλος ἡ Ἐπιτροπὴ εὐγνωμονεῖ τῷ παναγιωτάτῳ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ ἐπὶ τῇ πατρικῇ καὶ προθύμῳ εὐμενείᾳ, μεθ' ἧς ἀπεδέχετο τὰς αἰτήσεις αὐτῆς, ὡς καὶ τοῖς σεβ. μητροπολίταις Θεσσαλονίκης, Ἀδριανουπόλεως, Ἀμασείας, Ἰωαννίνων, Προύσης, Νικοπόλεως, Φιλιππουπόλεως, Μιτυλήνης, Ξάνθης, Βιζύης, Δρυϊνουπόλεως, καὶ τῷ ἐξοχ. Γενικῷ διοικητῇ Κρήτης Κωστάκῃ πασᾷ Ἀνθοπούλῳ, δι' ἣν ἐπεδείξαντο προστασίαν συντελέσαντες εἰς εὐόδωσιν τοῦ ἔργου τῶν ἐξωτερικῶν εἰσπρακτόρων—Ὁ πρόεδρος τῆς ἐφορίας τῶν Καταστημάτων σεβ. μητροπολίτης Ἡρακλείας κ. Γερμανὸς μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἐκθέσεων τούτων, ἐξεδήλωσε τῇ Ἐπιτροπῇ τῶν ἐλεῶν τὰς εὐχαριστίας τῆς ἐφορίας ἐπὶ τοῖς σπουδαίοις τούτοις ἀποτελέσμασιν, ἐκφράσας ἅμα τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ἐξακολουθήσει μετὰ τοῦ αὐτοῦ πάντοτε ἀξιεπαίνου ζήλου τὸ ἔργον αὐτῆς ἀνακουφίζουσα οὐσιωδῶς τὴν ἐφορίαν ἐν ταῖς ὑπὲρ τῶν Ἐθν. Φιλανθρωπικῶν Καταστημάτων ἐνεργείαις. Ἐπίσης δὲ καὶ ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς ἐφορίας ἐνδοξ. κ. Γ. Καζανόβας προέτεινεν ἐγγράφους εὐχαριστίας πρὸς τὴν οὕτω φιλοτίμως καὶ δραστηρίως ἐργαζομένην Ἐπιτροπὴν τῶν ἐλεῶν.

Πρὸς τοὺς καθυστεροῦντας παρελθόντων ἐτῶν συνδρομὰς τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» διεβιβάσθησαν ἐσχάτως γράμματα προσκαλοῦντα τοὺς ὀφειλέτας εἰς ἀπότισιν αὐτῶν μετ' ἐγκλείστων σημειωμάτων τῆς ὀφειλῆς ἑκάστου, συνταχθέντων ὑπὸ τοῦ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Γραφείου τῆς «Ἀληθείας» εἰδικοῦ λογιστοῦ κ. Ἰ. Ἰωαννίδου. Ἐπειδὴ δὲ αἱ καθυστερούμεναι συνδρομαί εἰσιν ἀτυχῶς οὐκ ὀλίγαι, αἱ δὲ μερίδες τῶν ὀφειλετῶν πολυάριθμοι, συνέβη ἐξ ἀβλεψίας τοῦ λογιστοῦ νὰ ζητηθῶσι παρὰ δύο ἢ τριῶν συνδρομητῶν συνδρομαὶ πληρωθεῖσαι πρὸ πολλοῦ ἐπὶ ἀποδείξει καὶ ἐγγεγραμμέναι ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ ταμείου. Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀποτελοῦν ἁπλῆν παραδρομὴν ἢ ἀβλεψίαν τοῦ ἐπὶ τῆς λογιστικῆς ὑπηρεσίας ὑπαλλήλου καὶ οὐχὶ κατάχρησιν, ὡς ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπισταμένως ἐξετάσασα ἐβεβαιώθη, σημειοῦμεν ἐνταῦθα πρὸς ἐπανόρθωσιν ὅσων ἐγράφησαν ἐν τῷ *Ἀνατολικῷ Ἀστέρι* τῆς παρελθούσης τετάρτης.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ.

Η ΚΑΘ' ΗΜΑΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Ἠγγείλαμεν ἐν τῷ προπαρελθόντι φύλλῳ τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας» ὅτι ἡ ὑπὸ τῆς ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπῆς συνταχθεῖσα περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς ἔκθεσις, ὑποβληθεῖσα τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ, παρεπέμφθη ὑπ' αὐτῆς εἰς τὸ Δ. Ἐθν. Μ. Συμβούλιον. Ἐν τῇ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν παρασκευὴν συνεδριάσει αὐτοῦ τὸ Συμβούλιον, παρατηρήσαν ὅτι τὰ πρὸς ὕπαρξιν καὶ εὐδόκιμον ἐπιδίωξιν τοῦ σκοποῦ τῆς μουσικῆς Σχολῆς οὐ σημειοῦνται, ἐνέκρινεν ὅπως παρακληθῇ ἡ αὐτὴ ἐπιτροπὴ νὰ καθορίσῃ τὰ πρὸς συντήρησιν τῆς Σχολῆς ἀπαιτούμενα. Τὴν ἔκθεσιν τῆς Μουσικῆς ταύτης Ἐπιτροπῆς δημοσιεύομεν ὧδε:

Παναγιώτατε Δέσποτα!

Ἐγκρίσει τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου διορισθέντες οἱ εὐσεβάστως ὑποφαινόμενοι, ὅπως μελετήσαντες καλῶς τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῆς τε ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς καὶ τῶν ἱεροψαλτῶν ὑποβάλωμεν Αὐτῇ τὴν διαγνώμην ἡμῶν, εὐσεβάστως ἀπεδεξάμεθα τὴν ἐντολὴν ταύτην, καὶ περάνοντες ἐν πέντε συνεδριάσεσι, ταῖς παναγίαις Αὐτῆς εὐχαῖς, τὸ ἀνατεθὲν ἡμῖν ἔργον, ἤδη ἐκτιθέμεθα ὧδε τὸ πόρισμα τῶν ἐργασιῶν ἡμῶν.

Δύο τοίνυν, Παναγιώτατε Δέσποτα, ὑποκειμένων ἡμῖν εἰς μελέτην καὶ συνδιάσκεψιν ζητημάτων, ἤτοι τῆς ἐξετάσεως τῆς παρούσης καταστάσεως τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ τῆς ἐξετάσεως τῶν ὑπαρχόντων ἱεροψαλτῶν, ἤγουν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μουσικοῦ χοροῦ, εἰς δύο διηρέσαμεν θέματα τὴν ὅλην ἡμῶν ἐργασίαν, ἀμφότερα πρακτικὸν ἔχοντα σκοπόν.

Καὶ δὴ Α' ὑποβληθέντος ἡμῖν εἰς ἐξέτασιν ἂν ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἡμῶν μουσικὴ, ὡς ἐκτελεῖται σήμερον, διασώζῃ τὸν ἐκκλησιαστικὸν αὐτῆς χαρακτῆρα, προήχθημεν εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ λεγομένου ὕφους, ὅτι τοῦτο ἐστὶν ἡ ὀρθὴ καὶ ἀκριβὴς κατά τε ποιότητα καὶ ποσότητα ἀπαγγελία τῶν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας παραδεδεγμένων καὶ ἐγκεκριμένων ἐκκλησιαστικῶν ἀσμάτων. Ἐπειδὴ δὲ αὕτη προϋποτίθησιν ἀκριβῆ γνῶσιν τοῦ ὅλου συστήματος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς τέχνης καὶ μακρὰν ἐπ' αὐτῆς ἐξάσκησιν καὶ πεῖραν, εὐκόλως κατελήξαμεν εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ παροῦσα κατάστασις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχῃ καλῶς, ἔνθεν μὲν διότι ἡ εὐκολία τῆς γνώσεως, ἣν συνεπήγαγεν ἡ ὑπὸ τῶν τριῶν ἀοιδίμων διδασκάλων τῆς μουσικῆς μεταρρύθμισις παρήγαγεν, ὡς μὴ ὤφελε, παρὰ τοῖς διδασκομένοις τὴν μουσικὴν τὴν ἀδιαφορίαν τῆς πολυχρονίου ἀσκήσεως καὶ μελέτης, καὶ οὗτοι αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἐστέρησαν τοῦ μεγάλου πλεονεκτήματος, ὅπερ ἐκτῶντο ἐπὶ εἰκοσιεπταετίαν διδασκόμενοι τὴν μουσικὴν τέχνην παρὰ διδασκάλοις ἐπισήμοις, ἐνῷ ἔδει ἵνα ἐπωφεληθῶσι τὴν ἄλλως ἀξιόλογον ταύτην εὐκολίαν καὶ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν εὐρυτέραν μελέτην τῆς μουσικῆς· ἔνθεν δὲ διότι σχολὴ διαρκὴς οὐχ ὑπάρχει πρὸς παράδοσιν τῆς μουσικῆς εἰς τοὺς βουλομένους, καὶ οὕτως οἱ πλείους τῶν νῦν ἱεροψαλτῶν ἔμαθον ἐλλιπῶς τὴν μουσικὴν παρὰ τοῦ τυχόντος. Ἐντεῦθεν ἄρα συνάγεται, ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἡμῶν μουσικὴ παραμεληθεῖσα γέγονεν ἔρμαιον τῆς ἀγνοίας καὶ τῆς αὐθαιρεσίας τῶν πλείστων. Β'. Μεταβάντες εἰς τὸ δεύτερον, τὸ συναφὲς λίαν πρὸς τὸ πρῶτον, ἂν δηλονότι οἱ ὑπάρχοντες ἱεροψάλται κέκτηνται τὴν ἀπαιτουμένην ἱκανότητα καὶ εἶνε ἀκριβεῖς ἐκτελεσταὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν μελῶν

κατὰ τοὺς κανόνας τῆς μουσικῆς τέχνης, ἀφικόμεθα ἐπίσης εἰς τὸ δυσάρεστον σημεῖον ν' ἀποφανθῶμεν, ὅτι πλήν τινων εὐαρίθμων ἐξαιρέσεων οἱ λοιποὶ πάντες οὐδὲ τὴν ἀπαιτουμένην ἱκανότητα ἔχουσιν ὡς ἀγνῶτες τῆς μουσικῆς τέχνης, οὐδὲ ἀκριβεῖς ἐκτελεσταί εἰσι τῶν ἐκκλησιαστικῶν μελῶν. Μουσικοὶ ἄρα χοροί, παρ' ἡμῖν κατ' ἀκρίβειαν οὐχ ὑπάρχουσι συγκεκροτημένοι, ἕνεκα καὶ τῆς τῶν ἱεροψαλτῶν ἐλλείψεως καὶ τῆς τῶν ἰσοκρατῶν ἀπειρίας· οἱ δὲ πλεῖστοι τῶν νῦν ὑπαρχόντων δύνανται νὰ παραβληθῶσιν οὐκ ἀνεπιτυχῶς πρὸς τὰ ἀηδῆ μουσικὰ ὄργανα τῶν ἀπειροκάλων χωρικῶν.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, Παναγιώτατε Δέσποτα, τρίτη ἡμῖν ἐντεῦθεν ἐπήγασε σκέψις σπουδαιοτάτη καὶ συντόνου προνοίας χρήζουσα, τίνι τρόπῳ δηλονοῦν ἔστιν ἡμῖν δυνατὸν διασῶσαι ἔν γε τῷ μέλλοντι τὸ ἀρχαῖον τοῦτο καὶ πλουσιώτατον ἐθνικὸν κειμήλιον τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς.

Συνδιασκέψεως τοίνυν γενομένης καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἔδοξεν ἡμῖν ταπεινοῖς κριταῖς, ὅτι τὸ μόνον μέσον τὸ δυνάμενον διασῶσαι τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν μουσικὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἐστὶν ἡ σύστασις ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς σχολῆς, ἥτις διδάξει τὴν μουσικὴν θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ συστήματος, ὅπερ ἐξεπόνησε καὶ ἐξηκρίβωσεν ἐπιστημονικῶς ἡ πρό τινων ἐτῶν ἐξ ἀνδρῶν ἐπιστημόνων συσταῖσα ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπή, ἧς ἡ ἀξιόλογος ἐργασία ἐν τοῖς ἀρχείοις τῶν Πατριαρχείων κειμένη ἀναμένει νὰ ἴδῃ τὸ φῶς καὶ φωτίσῃ τὸ φιλόμουσον δημόσιον, ὁπόταν ὁ καιρὸς ἐπιτρέψῃ καὶ ἡ Ὑμετέρα Θειοτάτη Παναγιότης, ἣν χαρακτηρίζει ζῆλος περὶ τὰ πατρῶα ἔνθερμος καὶ φιλομουσία ἀπεριόριστος, εὐδοκήσῃ. Τί γάρ, ἐπιτραπήτω ἡμῖν εἰπεῖν κατὰ τὸ ἀρχαῖον λόγιον, τί βούλεται ὁ πατριάρχης καὶ οὐ δύναται; Περὶ συστάσεως δὲ μουσικῆς σχολῆς προκειμένου, οὐκ ὠκνήσαμεν διασκεφθῆναι καὶ περὶ τῶν μέσων τῆς συντηρήσεως αὐτῆς, ἅπερ καὶ ἐξευρόντες, παρατίθεμεν ὧδε ὅσα ἐνομίσαμεν ἐφαρμόσιμα καὶ μᾶλλον δυνατὰ ἐν τῇ παρούσῃ δυσχερεῖ τῶν πραγμάτων καταστάσει.

Ταῦτα δέ εἰσι.

Πόροι τῆς μουσικῆς σχολῆς :

παρὰ τῶν 40 τῆς πρωτευούσης ἱερῶν ἐκκλησιῶν ἐτησίως Γρ. 8000

παρὰ τῶν ἱερῶν Μονῶν καὶ Σκήτεων τοῦ ἁγίου Ὄρους ἢ καὶ τῶν ἄλλων Σταυροπηγιακῶν ἐτησίως » 5000

ἤτοι ἐν συνόλῳ ἐτησίως γρόσια 13000

Τοὺς πόρους τούτους θεωροῦντες ὡς σταθεροὺς καὶ δυναμένους ἐξασφαλίσαι τὴν συντήρησιν τῆς Σχολῆς πρὸς πληρωμὴν τῶν διδασκάλων καὶ λοιπῶν ἐξόδων, οὐκ ἄσκοπον ἐκρίναμεν ἐφεξῆς, μᾶλλον δὲ πολλῆς ὠφελείας πρόξενον καὶ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς σχολῆς καὶ πρὸς ἐπίτευξιν πολλῶν ἐνδιαφερόντων καθόλου τὴν ἐπιστήμην τῆς μουσικῆς, τὴν πρωτοβουλίᾳ τῆς Ὑμετέρας μουσοτραφοῦς Παναγιότητος ἀνασύστασιν τοῦ καὶ ἄλλοτε ὑπάρξαντος καὶ ὅπως δήποτε ἐπωφελῶς ἐργασθέντος Μουσικοῦ Συλλόγου, ὅστις ὄντως γενήσεται πολλῶν ἀγαθῶν πρόξενος, ἐὰν εὐμοιρήσῃ νὰ περιλάβῃ ὡς μέλη αὐτοῦ τούς τε ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον σεβασμίους ἀρχιερεῖς ὑπὸ ἐτησίαν συνδρομὴν μιᾶς ὀθωμανικῆς λίρας, καὶ οὓς ἂν βούλωνται ἐκ τοῦ λοιποῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τῶν φιλομούσων ὁμογενῶν ὑπὸ ἐτησίαν συνδρομὴν διὰ μὲν τοὺς ἱεροψάλτας καὶ ἱερεῖς πεντήκοντα γροσίων, διὰ πάντας δὲ τοὺς λοιποὺς ἑκατόν. Τοῦ λόγου δ' ἐνταῦθα περὶ Μουσικοῦ Συλλόγου ὄντος, εὐχαρίστως ποιούμεθα ἀγαθὴν μνείαν τοῦ ἐν Πέρᾳ ἐδρεύοντος φιλεκπαιδευτικοῦ Συλλόγου «Ἑρμοῦ», τοῦ δι' ἑνὸς αὐτοῦ τμήματος φιλοτίμως τὴν ἐξωτερικὴν μουσικὴν θεραπεύοντος, ὅστις πεπείσμεθα ὅτι δεξιῶς προσκαλούμενος προθύμως συντρέξει τὴν ἡμετέραν σχολὴν διὰ συνεισφορᾶς ἐτησίου.

Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές, Παναγιώτατε Δέσποτα, ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν γλίσχρων τούτων πόρων ἔσται πάντοτε δυσχερὴς καὶ ἴσως ἑκάστοτε θέλει περιάγῃ τὴν συντήρησιν τῆς σχολῆς εἰς προβληματικὴν θέσιν· διὸ καὶ εὐκταῖον ἦθελεν εἶσθαι, ἐὰν ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ἐπεκαλεῖτο ἅπαξ διὰ παντὸς τὴν γενναίαν συνδρομὴν τόσον τῶν ὁμογενῶν, ὅσον καὶ τῶν ἱερῶν μονῶν τοῦ Ἁγιωνύμου Ὄρους, ἵν' ἀποτελέσῃ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον τοσοῦτον, ὅσον ἀρκεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν συντήρησιν τῆς σχολῆς διὰ τῶν τόκων αὐτοῦ· ἀλλὰ τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀγαθῆς θελήσεως τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας, καὶ ἡμεῖς δὲν ἠδυνάμεθα νὰ μετεωρισθῶμεν εἰς μέτρα, ὧν ἡ ἐκτέλεσις διαφεύγει καὶ τὴν ἁρμοδιότητα καὶ τὰς δυνάμεις ἡμῶν. Τοσαῦτα περὶ μουσικῆς σχολῆς καὶ τῶν πόρων αὐτῆς, ἤτοι περὶ τῶν μέσων τῶν δυναμένων διασῶσαι τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν μουσικὴν ἐν τῷ μέλλοντι.

Ἀλλ' οὐχ ἧττον ἔδει ἡμῖν προνοῆσαι καὶ περὶ τοῦ παρόντος, διὸ καὶ περὶ τῆς διορθώσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μουσικοῦ χοροῦ διασκεφθέντες φρονοῦμεν ὅτι πρὸς τοῦτο ἀπαιτοῦνται: 1) ἐκλογὴ ἱεροψαλτῶν συμφωνούντων πρὸς ἀλλήλους κατά τε τὴν ποιότητα τῆς φωνῆς καὶ τὴν τέχνην. 2) ἐκλογὴ ἰσοκρατῶν καὶ κανοναρχῶν τοὐλάχιστον τριῶν ἑκατέρωθεν γυμναζομένων δὶς ἢ τρὶς καθ' ἑβδομάδα. 3) ὁρισμὸς τῶν ψαλτέων μαθημάτων καὶ γύμνασις ἐπ' αὐτῶν. 4) σύστασις τοῦ σεμνοῦ καὶ ἱεροπρεποῦς εἰς πάντα τὰ μέλη τοῦ χοροῦ, ἀποφυγῆς δὲ τοῦ ἐπιτετηδευμένου καὶ ἐκλελυμένου. 5) σύστασις εἰς πάντας προφορᾶς ἀκριβοῦς, ὥστε τὸ ἀκροατήριον, οὐχὶ μόνον ν' ἀκούῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ κατανοῇ τὰ ψαλλόμενα οὕτως ὥστε νὰ παράγωνται ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἐκκλησιαζομένων τὰ ἀνάλογα αἰσθήματα. 6) καθορισμὸς ἐκ τῶν προτέρων τῆς οἰκείας ἑκάστῳ ἐκκλησιαστικῷ ἄσματι χρονικῆς ἀγωγῆς καὶ τοῦ ρυθμοῦ καὶ ἀναγραφὴ αὐτοῦ κατὰ τομὴν ἐν τῇ διαρκείᾳ τῶν μελῶν καὶ 7) προσθήκη ἰδιαιτέρας γραμμῆς ἀναγραφούσης ἐν τῇ διαρκείᾳ τοῦ ψαλλομένου ἄσματος τὸ μέρος τῶν ἰσοκρατῶν..

Οἱ κανόνες οὗτοι εὑρέθησαν τοσοῦτον ἀναγκαῖοι εἰς τὴν διόρθωσιν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μουσικοῦ χοροῦ, ὅσον ἀναγκαῖοί εἰσιν οἱ κανόνες τῆς ὀρθογραφίας ἐν τῇ γραμματικῇ, καὶ ἡ εὐσχημοσύνη ἐν τῇ ἀναστροφῇ, διότι καθὼς ἐν τῷ γράφειν δὲν ἐπιτρέπεται ἡ αὐθαίρετος χρῆσις τῶν γραμμάτων, τόνων καὶ πνευμάτων, ἐν δὲ τῇ ἀναστροφῇ τὸ ἀσχημόνως φέρεσθαι, οὕτω καὶ εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν μου-

σικὸν χορὸν τὸ αὐθαιρέτως ψάλλειν καὶ συμπεριφέρεσθαι ἐν καιρῷ τῆς ἱερᾶς ἀκολουθίας· ἰδία δὲ ὁ καθορισμὸς καὶ ἡ ἀναγραφὴ κατὰ τομὴν τῆς τε χρονικῆς ἀγωγῆς τοῦ ρυθμοῦ καὶ τῆς γραμμῆς τοῦ ἰσοκράτου, οὗ σχέδια ἐπισυνάπτομεν ὧδε, τὰ μέγιστα συντελέσει εἰς τὴν ἄρσιν τῆς αὐθαιρεσίας καὶ εἰς τὴν κατὰ προσέγγισιν ἀκριβῆ παράστασιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν μελῶν. Πρὸς τοῖς κανόσι δὲ τούτοις καλὸν ἐκρίθη ἵνα προστεθῶσι καὶ οἱ ἀκόλουθοι, ὡς μὴ ὑπάρχοντες ἐν τοῖς ἡμετέροις Θεωρητικοῖς τῆς μουσικῆς, ἐν χρήσει δὲ ὄντες ὡς πρῶτον γύμνασμα διὰ τοὺς πρωτοπείρους ἐν ταῖς ἀνὰ τὴν Εὐρώπην μουσικαῖς σχολαῖς· α΄) ἐκπομπὴ τῆς φωνῆς κατὰ τοὺς ἰσχύοντας γενικοὺς περὶ τούτου κανόνας τῆς μουσικῆς· β΄) γύμνασις τῆς φωνῆς πρὸς κανονικὴν καὶ φυσικὴν μετάβασιν ἀπὸ τῶν βαρέων τόνων εἰς τοὺς τῆς μέσης καὶ ἀπὸ τούτων εἰς τοὺς τῆς νήτης· γ΄) γύμνασις εἰς τὸν προσήκοντα σχηματισμὸν τοῦ στόματος ἐν τῇ προφορᾷ τῶν φωνηέντων καὶ διφθόγγων καὶ δ΄) ὁ προσδιορισμὸς τῆς θέσεως, καθ' ἣν δέον νὰ γίνηται ἡ ἀναπνοὴ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ψαλμῳδίας, ἵνα μὴ ἀνακόπτηται καὶ καταστρέφηται ἡ μουσικὴ γραμμὴ καὶ ἀκρωτηριάζηται ἡ λέξις· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ταῦτα, τὰ μὲν ἀπαιτοῦσι διδασκαλίαν καὶ ἔμπρακτον ἐξάσκησιν καὶ οὐχὶ πρόχειρον προφορικὴν παράστασιν, τὰ δὲ οὐ σμικρὰν δαπάνην, διὰ ταῦτα ἐπαφιέμεθα τὴν πραγμάτωσιν καὶ τούτων εἰς τὴν συστηθησομένην μουσικὴν Σχολὴν καὶ τὸν μουσικὸν Σύλλογον, τὴν μὲν ὡς διδάξουσαν, τὸν δὲ ὡς ἐνεργήσοντα καὶ δαπανήσοντα. Πλὴν καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα φρονοῦμεν ὅτι δὲν ἤθελεν ὅλως ἀστοχήσει τοῦ σκοποῦ, πρός γε τοὺς φιλομαθεῖς, ἐὰν ἐξεδίδετο καί τις ἐγκύκλιος τῆς Μεγάλης Πρωτοσυγκελλίας ἀναγράφουσα τοὺς μνησθέντας κανόνας καὶ προτρέπουσα τοὺς ἱεροψάλτας εἰς τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν ἐφαρμογὴν αὐτῶν. Τοσαῦτα τέλος καὶ περὶ τῶν μέσων τῆς διορθώσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μουσικοῦ χοροῦ.

Ἤδη, Πανιερώτατε Δέσποτα, ἁγία καὶ ἱερὰ Σύνοδος, ἐπιτραπήτω ἡμῖν τὸν λόγον περαίνουσιν εἰπεῖν ὅτι τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπόκειται διασῶσαι τὴν προγονικὴν ἡμῶν ταύτην πολύτιμον κληρονομίαν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς ἀπό τε τῆς αὐθαιρεσίας καὶ ἀπὸ τῆς ὀσημέραι διαδιδομένης ξενικῆς μούσης, ἥτις κινδυνεύει νὰ ἐξοστρακίσῃ τὴν ἡμετέραν· ἄλλως τε δὲ καὶ αὕτη ἐμπεπίστευται ἡμῖν ὡς παρακαταθήκη, καὶ ὡς τοιαύτην ἱερὸν ἔχομεν καθῆκον ἵνα διασώσωμεν· οὐδαμῶς δὲ ἄλλως δυνάμεθα διασῶσαι αὐτήν, εἰ μὴ διὰ τῶν μέσων, ἅπερ ἀνωτέρω ὑπεδείξαμεν εὐσεβάστως.

Ταῦτά εἰσι, Πανιερώτατε Δέσποτα, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνατεθείσης ἡμῖν ἐντολῆς· ἅπερ καὶ ὑποβάλλοντες μετὰ σεβασμοῦ πεπείσμεθα, ὅτι εἴ τι διέλαθε τὴν ἡμετέραν ἀσθενῆ κρίσιν καὶ πεῖραν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἀναπληρώσει ἡ φιλότιμος γενεὰ ἡ διδαχθησομένη ἐν τῇ εὐλογίαις τῆς Ὑμ. Πανιερότητος, συστηθησομένῃ Σχολῇ.

Ὑποδιατελοῦμεν δὲ

τῇ 27 ἰανουαρίου 1888· ἐν τοῖς Πατριαρχείοις

Τῆς Ὑμετ. Θειοτάτης Πανιερότητος

θεράποντες ἀφωτιωμένοι

† ὁ Μιτυλήνης ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

† ὁ Λήμνου ΙΩΑΚΕΙΜ

† ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος ΚΟΣΜΑΣ

ὁ πρωτοψάλτης Γ. ΒΙΟΛΑΚΗΣ

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Σημ. Οἱ ὑποφαινόμενοι ὑπογράφομεν παραδεχόμενοι πάντα τὰ τῆς παρούσης ἐκθέσεως πλὴν τῶν περὶ τῆς ἐργασίας τῆς ἐπὶ Ἰωακεὶμ Γ΄ ἐν τῷ Ἁγιοταφιτικῷ Μετοχίῳ ἐργασθείσης ἐπιτροπῆς ἀναγραφομένων, περὶ ἧς ἐπιφυλασσόμεθα ὡς μὴ ἰδόντες τὴν ἐργασίαν ταύτην.

ὁ πρώην πρωτοψάλτης Γ. ΡΑΙΔΕΣΤΗΝΟΣ.

ὁ πρώην δομέστικος ΜΙΧΑΗΛ Θ. ΠΑΓΑΙΔΗΣ.

ΑΠΟΨΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ
ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΟΜΑΧΩΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΩΝ
ΙΔΙΑ ΕΝ ΤΗ ΔΥΣΕΙ
ΚΑΙ ΑΙ ΑΥΤΟΘΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑΙ ΑΥΤΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ*

§ 7.

Γρηγόριος ὁ Γ΄ καθὼς οὐχ ὑστέρησε Γρηγορίου τοῦ Β΄ τῇ κατὰ τοῦ βασιλέως αὐτοῦ ἐχθρικῇ πολιτείᾳ, οὕτως οὐχ ὑστέρησεν ἐκείνου καὶ τῇ κατὰ τῶν Λογγοβάρδων ἐχθρικῇ συνάμα καὶ ἀπατηλῇ. Ὡς γὰρ ἐκεῖνος συμμαχήσας κρύρα τῷ Λιουτπράνδῳ, ὅπως λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὸ Σούτριον, ἐξηρέθισεν εἶτα παρασπόνδως κατ' αὐτοῦ τοὺς δούκας Βενετίας, Σπολητίου καὶ Βενεβεντοῦ, ὡς προειρηται[52], οὕτω καὶ Γρηγόριος ὁ Γ΄ ἐπιλαθόμενος τῆς ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀποστόλου Πέτρου ποιηθείσης βραδύτερον εἰρήνης Γρηγορίου Β΄ καὶ Λιουτπράνδου, ἐπωρελήθη τῆς εἰς Γαλλίας κατὰ τῶν ἐξ Ἑῴας ἀπουσίας τοῦ τελευταίου[53] καὶ προσπελάσας τῷ δουκὶ τοῦ Σπολητίου Τρασιμόνδῳ, τὸ μὲν ἐξηγόρασε παρ' αὐτοῦ τὸ φρούριον Γαλλιένσιον[54] (ἴσως κατὰ τὸν πρῶτον σάλον τῆς Εἰκονομαχίας ἀποσπασθὲν τῆς αὐτοκρατορίας), τὸ δὲ συμμαχήσας αὐτῷ τε καὶ τῷ δουκὶ τοῦ Βενεβεντοῦ Γοδοσκάλκῳ, ἠρέθισεν ἀμφοτέρους ἐπαναστῆναι τῷ εἰς Γαλλίας, ὡς ἄρτι εἴρηται, ἀπόντι ῥηγὶ αὐτῶν Λιουτπράνδῳ[55].

Ἐπανέκαμψε δ' ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ πανστρατιᾷ ὁ καθ' οὗ ἡ παπικὴ πρόνοια, καὶ τὰ τῆς ἐπαναστάσεως τῶν ὑποτελῶν δουκῶν μαθὼν ἐστράτευσεν αὐθωρεὶ ἐπὶ Τρασιμόνδον· οὗτος ὅμως, ἀδυνατῶν

* Συνέχεια ἀπὸ σελίδος 113—115 τοῦ παρόντος τόμου.

52. Ὅρα ἀνωτέρω § 5 καὶ σημ. 25.

53. Μετὰ τὴν δεινὴν ἧτταν τοῦ 733, ἐπιπεσόντων πάλιν τῶν ἐξ Ἑῴας ταῖς Γαλλίαις ἐν ἔτει 739, ὁ Μαρτέλλος ἐξητήσατο παρὰ τοῦ Λιουτπράνδου ἐπικουρίας, οὗτος δ' αὐθωρεὶ ἔδραμεν ἐκεῖσε πανστρατιᾷ. Ὅρα Pauli Diaconi, Histor. Longobard. lib. VI. cap. 54· καὶ Breyssig, Karl Martell σελ. 86.

54. Vita Gregor. III. c. 12 . . . hujus temporibus Galliensium castrum recuperatum est, pro quo quotidie expugnabatur Ducatus Romanus a Ducatu Spoletino, dans pecunias non parvas Trasimundo . . . ut cessarent bella et quæstiones.

55. Gregorovius II. 278. Der Papst schloss insgeheim ein Bündniss mit den Herzœgen, indem er beide reizte sich gegen Liutprand zu empœren.

τέλεον τὸν ῥῆγα ἀντιμετωπίσαι, προσέρυγε τῷ συμμάχῳ καὶ τοῦ κακοῦ συνάμα αἰτίῳ πάπᾳ εἰς Ρώμην. Καὶ καταστήσας μὲν ὁ Λιουτπράνδος ἀντ' αὐτοῦ δοῦκα Σπολητίου τὸν Ἱλδέριχον[56], ἴσως δὲ καὶ εἰς Βενεβεντὸν νῦν μεταβὰς καὶ τὰ αὐτόθι διαταξάμενος[57], ἠτήσατο εἶτα παρὰ τοῦ ἁγίου Πατρὸς παραδοῦναι τὸν ἐπαναστάτην. Ἠρνήσατο ὅμως ἐπιμόνως ὁ πάπας, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ ὁ ρωμαϊκὸς στρατὸς μετὰ τῶν ἡγεμόνων αὐτοῦ, ὁ δὲ Λιουτπράνδος εἰσβαλὼν πανστρατιᾷ εἰς τὸ ρωμαϊκὸν δουκάτον, ἐπολιόρκησε διὰ τοῦτο τὴν αἰωνίαν πόλιν[58]. Ἦν δὲ ἦρος τοῦ 739 σωτηρίου ἔτους.

Πῶς δὲ ποιμαντικῶς προὐνόησε καὶ ἐνήργησεν ὁ πάπας πρὸς ἀποσόβησιν τῆς ἐπιδρομῆς, ἧς αἴτιος ἐγεγόνει; Μὴ τολμῶν τὸ παράπαν παρὰ τοῦ ὀνόματι κυρίου τῆς Ρώμης, τοῦ βασιλέως δηλονότι αὐτοῦ Λέοντος, βοήθειαν καὶ προστασίαν ἐξαιτήσασθαι, εἶχε γὰρ ἀναθεματίσας πάντα εἰκονομαχοῦντα, ἐπελάθετο πάμπαν καὶ τοῦ ἐξάρχου Εὐτυχίου, ὅς περ, λελυμένος ὢν τοῦ παπικοῦ ἀναθέματος, καὶ φιλικῶς πάπᾳ τε καὶ Λιουτπράνδῳ διακείμενος, ἠδύνατό γε μεσιτεῦσαι μεταξὺ αὐτῶν, εἰ μὴ ἐτόλμα δράξασθαι τῶν ὅπλων ὑπὲρ τοῦ ἐπαναστάτου πάπα—καὶ ἰδοὺ τί ἐσοφίσατο: διὰ θαλάσσης ἀπέστειλε πρὸς Κάρολον τὸν Μαρτέλλον, ἐν τῇ γαλλικῇ Προβιγκίᾳ τότε διατρίβοντα—διὰ τὸν πρὸς τοὺς ἐξ Ἑῴας πόλεμον, ὡς ἐρρήθη—δύο πρέσβεις μετὰ παπικῆς γραφῆς, ὅπως προσενέγκωσι μὲν αὐτῷ τὰς κλεῖς τοῦ τάφου τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, δεηθῶσι δ' αὐτοῦ κατ' ἀκολουθίαν σπεῦσαι καὶ σῶσαι τὴν Ρώμην ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν Λογγοβάρδων[59].

Ἀλλὰ καὶ ἡ τὰς σημαντικὰς ταύτας προτάσεις περικλείουσα παπικὴ γραφὴ ἀπώλετο καὶ αὕτη ἀτυχῶς[60], καὶ οὐκ ἴσμεν πῶς ἠτιολόγει ὁ Γρηγόριος τὴν τοιαύτην αὐτοῦ πρότασιν καὶ προσφορὰν πρὸς ἡγεμόνα ὅλως ξένον τῇ αὐτοκρατορικῇ Ρώμῃ, εἰ ἐνόμιζεν ὅτι ἔχρῃζεν αἰτιολογίας. Ἀλλ' οἱοισδήποτε ἂν ρηματίοις συνετέτακτο ἡ γραφή, ἠδυνάτει παντάπασιν ὁ Μαρτέλλος ἐκστρατεῦσαι καὶ πολεμῆσαι πρὸς ἡγεμόνα, ὃν πρὸ μικροῦ καλέσας, ἔτυχεν ὡς τάχιστα τῆς προθύμου στρατιωτικῆς αὐτοῦ βοηθείας κατὰ τὸν ἐξ Ἑῴας ἐν Γαλλίαις, ὡς ἐρρήθη, καὶ ᾧ ἄλλως στενῶς φιλίᾳ τε καὶ πνευματικῇ, οὕτως εἰπεῖν, συγγενείᾳ συνεδέετο[61]. Ἀλλὰ καὶ εἰ μὴ ἡ πρὸς Λιουτπράνδον εὐγνωμοσύνη, ἡ φιλία καὶ ἡ συγγένεια ἦν τὰ κωλύοντα αὐτὸν ἐπακοῦσαι τῆς παπικῆς φωνῆς, τί ἂν ἄλλως ὠφελοῖτο, πόλεως τοῦ Ρωμαίων αὐτοκράτορος ὑπερμαχῶν; Εἰ δὲ τοιάς δε ἀντιρρήσεις τοῖς παπικοῖς λεγάτοις ποιησάμενος, ἐδιδάχθη παρ' αὐτῶν τὸ μέγα τῆς στρατείας ὄφελος, ἅτε τοῦ ρωμαϊκοῦ λαοῦ τέλεον ἀποσκιρτήσαντος τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας τοῦ Λέοντος, ὅσπερ δολοφονῆσαι τοὺς λογάδας αὐτῶν ἀπεπειράθη, καὶ αὐτὸν τὸν πάπαν πολλάκις, καὶ πολλαχῶς αὐτοὺς κακῶσαι διὰ τὸ ὀρθοδοξεῖν, καὶ τὰ παρόμοια . . . . τότε—ἀντέλεξεν ὁ Μαρτέλλος—τίνος ἕνεκα οὐχὶ ἡ σύγκλητος αὐτή, ὡς εἰπεῖν, τῶν Ρωμαίων ἐξητήσατο τὴν φραγκικὴν προστασίαν, ἀλλὰ μόνος ὁ ἐπίσκοπος αὐτὴν ἐξελιπάρησε;

Τὰ ἐπακολουθήσαντα δὲ τούτοις παπικὰ διαβήματα ἀναμφίβολον, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, καθίστησιν ὅτι τοιαῦτα ἄττα ὑπέλειξεν ἢ διαρρήδην εἶπε τοῖς κλειδούχοις τοῦ τάφου τοῦ ἀποστόλου Πέτρου ὁ Μαρτέλλος. Μαθὼν δὲ καὶ παρ' αὐτῶν ὅτι ὁ τὰς κλεῖς δεχόμενος τοῦ τάφου, καὶ τῆς Ρώμης τὴν προστασίαν ἀνεδέχετο[62], οὐκ ἐδέξατο, ἀλλ' ἐπέστρεψεν αὐτὰς τῷ ἁγίῳ πατρί[63]. Τί δὲ οὗτος; Συναγαγών,

56. Pauli Diaconi Hist. VI. cap. 55. Trasimundus contra rerem rebellavit· super quem rex cum exercitu veniens, ipse Trasimundus Romam fugam petiit in cujus loco Hildericus ordinatus est.

57. Ὁ Paulus Diaconus, αὐτόθι, ἀσαφῆς λίαν ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ· διαρρήδην μὲν λέγει ὅτι μετέβη νῦν εἰς Βενεβεντόν· ὅτι διετάξατο ὅμως πράγματα, συμβάντα, καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα, πρὸ τριετίας, πρὶν ἢ δηλ. ἀσθενήσας ὁ Λιουτπράνδος παραλάβῃ συμβασιλέα τὸν ἴδιον ἀνεψιὸν Ἱλδεμπράνδον. Τὰ τῆς αὐτόθι δὲ ἡγεμονίας τοῦ δουκὸς Γοδοσκάλκου ὅρα παρὰ Breyssig, Karl Martell σελ. 95. σημ. 4.

58. Vita Gregor. c. 14. Σαφέστερον ὅμως ἐν Vita Zachariæ c. 2. Zacharias invenit Italicam provinciam valde turbatam, simul et Ducatum Romanum persequente Liutprando Longobard. rege ex occasione Trasimundi . . . qui in hanc Romam refugium fecerat. Et dum a Gregorio papæ atque a Stephano quondam Patricio et duce vel omni exercitu Romano Trasimundus non redditus fuisset, obsessione facta . . .

59. Vita Gregor. c. 14. Pro quo vir Dei (ὁ πάπας) undique dolore constrictus sacras clavas ex confessione beati Petri accipiens, partibus Franciæ Karolo, qui tunc regnum regebat Francorum, navali itinere per missos suos, id est Anastasium episc. et Sergium presbyt. postulantes a Karolo ut eos a tanta oppressione Langobardorum liberaret.

60. Ὅρα Jaffé, Regesta Romanorum Pontificum, σελ. 260. ἀριθ. 2249 τῆς β' ἐκδόσεως· σελ. 182. ἀριθ. 1732 τῆς Α'.

61. Ὁ Μαρτέλλος εἶχεν ἐξαποστείλας πρὸ ἐνιαυτοῦ περίπου τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Πεπῖνον πρὸς Λιουτπράνδον, ὃν κείρας οὗτος κατὰ τὸ Λογγοβάρδων ἔθος ei pater effectus est κατὰ Paulum Diaconum Hist. VI. cap. 53.

62. Περὶ τῆς συμβολικῆς τῶν κλειδῶν ἐννοίας ὅρα Gregorovius II. 283 σημ. 1. καὶ Breyssig αὐτόθι 93 σημ. 4.

63. Ἐξάγεται τοῦτο ἐκ τοῦ bis a Roma Gregorius claves sepulcri . . . Karolo destinavit τοῦ Continuatoris Fredegarii lib. III. cap. 110 ἔκδ· Ruinart ἐν τέλει τῆς αὐτοῦ ἐκδόσεως τοῦ Gregorii Turonensis episc. Historia Ecclesiastica Francorum. Σημειωτέον δὲ ὅτι οὐδεὶς τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα ἀσχολουμένων, ἐφ' ὅσον ἴσμεν, προσέσχε τὸν νοῦν τῷ bis . . . claves destinavit, καὶ κατ' ἀκολουθίαν οὐδεὶς ἐτεκμήρατο τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῶν· ὅρα σημ. 67.

ὡς ἐστιν εἰκάσαι, τοὺς Ρωμαίων λογάδας—οὓς δολοφονῆσαι ἀπεπειράθη ὁ Ἴσαυρος[64], ὧν κἀ πρὸς Ἴσαυρον δεήσεις ὑπὲρ τῶν εἰκόνων μηδ' ἀποδειχθεῖσαι, καθειρχθησαν τοὐναντίον καὶ ἠτιμάσθησαν ἐν Σικελίᾳ οἱ λεγᾶτοι[65], καὶ οἱ ἠρνήσαντο σὺν τῷ πάπᾳ παραδοῦναι τῷ Λιουτπράνδῳ τὸν ἐπαναστάτην Τρασιμοῦνδον, ὡς ἄρτι ἐρρήθη—τοὺς τοιούτους οὖν λογάδας συναγαγὼν ὁ πάπας, ἀνεκοινώσατο αὐτοῖς τὰς ἐπισκοπικὰς αὐτοῦ μερίμνας, καὶ τοὺς ἐνδοιασμούς, καὶ τὰς ἀντιρρήσεις, ἢ μᾶλλον τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Μαρτέλλου. Καὶ λοιπὸν ἰδοὺ τί ἀπεφασίσθη: ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ρωμαίων, Γρηγορίου Γ' τοῦ πάπα πρυτανεύοντος, *ἆραι μὲν ἀπὸ τοῦ Λέοντος Γ' τοῦ Ἰσαύρου τὴν ὑπατείαν, προσενεγκεῖν δὲ αὐτὴν τῷ ἡγουμένῳ τῶν φράγκων Καρόλῳ τῷ Μαρτέλλῳ*, εἰ ἔσπευδε σώσων, ἢ κάλλιον, ὅπως δυνήσηται σπεῦσαι καὶ σῶσαι τὴν Ρώμην καὶ τὸν λαὸν αὐτῆς ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ φίλου καὶ συγγενοῦς καὶ δὴ καὶ ὁμορύλου Λιουτπράνδου. Αἱ δὲ περὶ τούτου μαρτυρίαι εἰσὶ καὶ πολλαὶ, καὶ σαφεῖς[66].

Τὰς σοβαρὰς δὲ ταύτας προτάσεις γραπτὰς διεβίβασε τῷ Μαρτέλλῳ ὁ ἀκριβὴς τῶν διπλωματικῶν θεσμῶν καὶ τάξεων τηρητὴς πάπας διὰ νέας πρεσβείας, ἐκ νέου κομιζούσης τὰς κλεῖς τοῦ ἀποστολικοῦ τάφου καὶ πρὸς τούτοις τὰς ἁλύσεις αὐτὰς τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, καὶ πλεῖστα ἄλλα πολύτιμα δῶρα, ἄπειρα, μήπω ἐν Γαλλίαις ὁραθέντα, ἵνα χρήσωμαι ταῖς φράσεσι τῶν λατίνων χρονογράφων, μετὰ ἰδιαιτέρας γραφῆς (διά τινος οἰκείου τῷ Μαρτέλλῳ, ἴσως ἡγεμόνος τῆς πρεσβείας[67]) ἐν ᾗ συντόμως γράφει τοιάδε:

« Μετὰ ψυχικοῦ ἄλγους καὶ δακρύων ἀναγκά-
» ζομαι γράψαι *ἐκ δευτέρου* τῇ ἐξοχότητί σου, πε-
» ποιθὼς ὅτι, ἀγαπητὸς ὢν υἱὸς τοῦ ἀποστόλου Πέ-
» τρου καὶ ἐμοῦ, ὑπακούσεις, ἐξ εὐλαβείας πρὸς ἐκεῖ-
» νον, τοῖς ἐμοῖς ἐνταλμασι καὶ ὑπερασπίσεις τὴν
» Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ὀρθόδοξον λαόν. Οὐ
» γὰρ δύναμαι πλέον φέρειν τὰ ἐκ τῶν Λογγοβάρ-
» δων δεινὰ, οἵπερ, διότι σοὶ δὴ μετὰ Θεὸν προσέ-
» φυγον, ὀνειδίζουσι καὶ θλίβουσί με. Ἀλλὰ τὰ
» καθ' ἕκαστα τῶν δεινῶν μου μαθήσῃ παρὰ τοῦ
» φέροντος τὸ παρὸν πιστοῦ σοι[68] ».

Ὁ δὲ Μαρτέλλος ὑποδέξατο τὴν ἔκτακτον ταύτην ρωμαϊκὴν πρεσβείαν μετὰ μεγάλης χαρᾶς καὶ τιμῶν, πῶς γὰρ οὔ; καὶ ἀναγνοὺς τὰ Decreta Principum Romanorum, τὴν δὲ προφορικὴν ἑρμηνείαν τούτων παρὰ τοῦ sui fidelis ἐνωτισάμενος, ἐκράτησε μὲν τὰς κλεῖς τοῦ τάφου τοῦ Πέτρου καὶ τὰς ἁλύσεις αὐτοῦ, ὡς ἡγεμονίας ἐπὶ τῆς Ρώμης σύμβολα, ἀπέλυσεν ὅμως τὴν πρεσβείαν μετὰ μεγάλων δώρων εἰς τὰ ἴδια[69], μὴ δυνάμενος ἀφ' ἑαυτοῦ εἰπεῖν, εἰ ἐδέχετο τὰς προτάσεις πρὸ τοῦ συμβουλεύσασθαι τοῖς μεγιστᾶσι τῶν φράγκων κατὰ τὰ νόμιμα[70]. Τὴν δὲ ἀπόκρισιν αὐτοῦ ἰδία πρεσβεία ἔμελλεν ἐνεγκεῖν εἰς Ρώμην, εἰ μὴ αὐτὸς ἔσπευδε πανστρατιᾷ βοηθήσων. (ἕπεται συνέχεια).

---

64. Ἀνωτέρω § 4 σημ. 20. 65. Ἀνωτέρω § 6 σημ. 41.

66. Continuator Fredegarii III. c. 110: Eo pacto patrato, ut a partibus Imperatoris recederet et Romanum Consulatum præfato principi Karolo sanciret. Ὁμοίως ἐν Chronicon Moissiacense MG. (=Monumenta Germaniæ Historica ἔκδ. Pertz) SS (=Scriptores) τόμος I. σελ. 291. § 90: Quo pacto patrato sese populus Romanus, relicto Imperatori Græcorum et dominatione, ad prædicti Principis defensionem et invictam suis clementiam convertere cum voluissent. Ὁμοίως ἐν Annales Mettenses MG. SS. I. 326. anno 741: Quod sese populus Romanus, relicta Imperatoris dominatione, ad suam defensionem et invictam clementiam volusset.

67. Chronicon Moissiacense αὐτόθι: His diebus papa Gregorius claves . . . sepulcri . . . Petri . . . et vincula ejusdem cum magnis muneribus ad Carolum misit. Epistolam quoque et Decreta Principum Romanorum papa Gregorius cum legatione etiam munera misit. Quo pacto patrato κτλ. ὡς ἐν σημ. 66. Σαφέστερον δὲ ὁ Cont. Fredegar. αὐτόθι: Eo enim tempore bis a Roma papa Gregorius claves venerandi sepulcri cum vinculis sancti Petri et muneribus magnis et infinitis legationem, quod antea nullis auditis aut visis temporibus fuit, memorato Principi destinavit. Eo pacto patrato κτλ. ὡς ἄνωτ. Ὁμοίως Annales Mett. αὐτ. Karolus princeps bis eodem anno legationem Gregorii suscepit. Καὶ Annales Abbatum Fontanellesium MG. SS. I. 286 c. 12: Karolus legationem Gregorii . . . bis eodem anno suscepit. Σημειωτέον δὲ ὅτι τὸ eodem anno ἐστὶ τὸ 739 ὡς ἐκ τῆς Vita Gregor. III. c. 14 ἐξάγεται· ὅτι δηλ. πολιορκοῦντος Λιουτπράνδου τὴν Ρώμην, ἐπρεσβεύσατο ὁ πάπας (ὥρα ἄνωτ. σημ. 58. 59). Μηνὶ γὰρ αὐγούστῳ ἐλύθη ἡ πολιορκία, ὡς αὐτίκα ὀψόμεθα. Ἑπομένως ὁ Continuator Fredegarii καὶ ὁ Annalista Mettensis σφάλλονται τιθέμενοι τὰς δύο πρεσβείας τῷ 741, ᾧ τακτέα δήπου ἡ τοῦ Μαρτέλλου διακπρεσβεία· ὥρα σημ. 78.

68. Codex Carolinus epistola 1. ἐν Bibliotheca rerum Germanicarum τόμ. IV. ἔκδ. Jaffé: Ob nimium dolorem cordis et lacrymas iterata vicæ tuæ excellentiæ duximus scribendum· confidentes te esse amatorem filium . . . Petri et nostrum et quod pro ejus reverentia nostris obœdias mandatis ad defendam Ecclesiam Dei et peculiarem populum (περὶ τῆς σημασίας τοῦ peculiaris populus ὥρα κατωτ. σημ. 160). Quia jam persecussionem et oppressionem Langobardorum suffere non possumus . . . Et quoniam ad te post Deum confugium fecimus, propterea nos Longobardi in oppriprium habent et opprimunt . . . Tamen omnes nostros dolores subs tilius in ore posuimus præsenti portitori tuo fideli, quæ in auribus tuis suggere debeat.

69. Contin. Fredegar. αὐτόθι: Ipse itaque princeps mirifico ac magnifica honore ipsam legationem recepit. Καὶ Chron. Moiss. αὐτόθι: Ipse vero his omnibus cum gaudio et gratiarum actione repensis ipsam legationem cum magnis muneribus Romam remisit.

70. Ὥρα Waitz, Deutsche Verfassungsgeschichte τόμ. III. σελ. 468. καὶ Breyssig, Karl Martell 99. σημ. 1.

ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΧΗ ΜΕΓΑΛΗΝ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΝ

Ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ

Κυριακῇ Α΄ Ὁ πανοσιολογ. Ἀρχιμανδρ. Γρ. Παλαμᾶς.
» Β΄ Ὁ πανοσιολογ. Ἀρχιμανδρ. Φ. Βαφείδης.
» Γ΄ Ὁ ἱερολογ. Ἀπόστολος Χριστοδούλου.
» Δ΄ Ὁ ἱερολογ. Κωνσταντῖνος Ἀλεξανδρίδης.
» Ε΄ Ὁ πανοσιολογ. Ἀρχιμανδρ. Β. Γεωργιάδης.

Ἐν τῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου Τσιβαλίου

» Α΄Γ΄Ε΄ Ὁ αἰδεσιμ. προϊστάμενος Ἰωάν. Οἰκονόμος.
» Β΄ Ὁ Μέγας Ἐκκλησιάρχης Καλλίνικος.
» Δ΄ Ὁ ἱερολογ. Ἱερώνυμος Γοργίας.

Ἐν τῷ τοῦ Μουχλίου

» Β΄ Ὁ ἱερολογ. Δευτερεύων Ἰωακείμ.

Ἐν τῷ τοῦ Φωτηρᾶ

» Δ΄ Ὁ αἰδεσιμώτατος Ἰωάννης Οἰκονόμος.

Ἐν τῷ τοῦ Τεκφοὺρ Σεραίου

» Β΄ Ὁ θεοφιλέστατος πρ. Κίτρους Ἰωαννίκιος.

Ἐν τῷ τῶν Ταξιαρχῶν τοῦ Βαλατᾶ.

» Β΄ Ὁ αἰδεσιμώτατος Ἰωάννης Οἰκονόμος.

Ἐν τῷ τοῦ Βαλίνου

» Α΄ Ὁ ἱερολογ. Ἀμβρόσιος ἱεροσπουδαστής.

Ἐν τῷ τῆς Ξυλοπόρτης

» Β΄ Ὁ Μέγας Ἀρχιμανδρίτης Ἰωακείμ.

Ἐν τῷ τοῦ Ἐγρικαπίου

» Δ΄ Ὁ θεοφιλέστατος πρ. Κίτρους Ἰωαννίκιος.

Ἐν τῷ τοῦ Σαλματομβρουκίου

» Α΄ Ὁ πανοσιολ. Ἀρχιμανδρ. Ἀθ. Ἡλιάδης.

Ἐν τῷ τοῦ Ἐβδομηκαπίου

» Δ΄ Ὁ πανοσιολ. Ἀρχιμανδρ. Ἀθ. Ἡλιάδης.

Ἐν τῷ τοῦ Σαρμασικίου

» Α΄ Ὁ ἱερολογ. Ἱερώνυμος Γοργίας.

Ἐν τῷ τοῦ Τοπκαπίου

» Γ΄ Ὁ ἱερολογ. Ἱερώνυμος Γοργίας.

Ἐν τῷ τοῦ Χάσκιοϊ

» Ε΄ Ὁ ἱερολογ. Γερβάσιος ἱεροσπουδαστής.

Ἐν τῷ τοῦ Φερίκιοϊ

» Γ΄ Ὁ θεοφιλέστατος πρ. Κίτρους Ἰωαννίκιος.

Ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς Βλάγκας καὶ Κοντοσκαλίου

Ὁ θεοφιλέστατος Μελιτουπόλεως Εὐγένιος ἐκ περιτροπῆς.

Ἐν τῷ τοῦ ἁγίου Μηνᾶ Ὑψωμαθείων

» Α΄Δ΄ Ὁ ὁσιώτατος προϊστάμενος Ἰάκωβος.

Ἐν τῷ τοῦ Βελιγραδίου

» Β΄ Ὁ ὁσιώτ. προϊστ. ἁγίου Μηνᾶ Ἰάκωβος.

Ἐν τῷ τῆς Ἀναλήψεως Ὑψωμαθείων

» Ε΄ Ὁ θεοφιλ. πρ. Ἱερᾶς καὶ Σιτείας Νεόφυτος.

Ἐν τῷ τῶν Ἓξ Μαρμάρων

» Α΄ Ὁ θεοφιλ. πρ. Ἱερᾶς καὶ Σιτείας Νεόφυτος.

Ἐν τῷ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, ἁγίου Γεωργίου καὶ ἁγίου Νικολάου Ὑψωμαθείων

Ὁ θεοφιλέστατος Ἀργυρουπόλεως Χαρίτων ἐκ περιτροπῆς.

Ἐν τῷ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ Γαλατᾶ

» Δ΄ Ὁ ἱερολογ. Ἰωακεὶμ Βαλασιάδης.
» Β΄ Ὁ πανοσιολογ. Ἀρχιμανδρ. Ἀθ. Ἡλιάδης.
» Ε΄ Ὁ θεοφιλέστατος πρ. Κίτρους Ἰωαννίκιος.

Ἐν τῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Γαλατᾶ

» Α΄Β΄Γ΄Δ΄ Ὁ πανοσιολ. Ἀρχιμ. Γερμανὸς Θεοτοκᾶς.
» Ε΄ Ὁ ἱερολογ. Δευτερεύων Ἰωακείμ.

Ἐν τῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου Γαλατᾶ

» Ε΄ Ὁ πανοσιολογ. Ἀρχιμανδρ. Ἀθ. Ἡλιάδης.
» Δ΄ Ὁ ἱερολογιώτ. Θεοφάνης ἱεροσπουδαστής.

Ἐν τῷ τῆς Παναγίας Καφατιανῆς

» Δ΄ Ὁ ἱερολ. Προκόπιος Μοναχὸς ἱεροσπουδ.

Ἐν τοῖς ἱεροῖς Ναοῖς Σταυροδρομίου

Ὁ θεοφιλέστατος Εἰρηνουπόλεως Φώτιος ἐκ περιτροπῆς.

Ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς Ταταούλων

Ὁ θεοφιλέστατος Χαριουπόλεως Γεννάδιος ἐκ περιτροπῆς.

Ἐν τῷ τοῦ Διπλοκιονίου

» Γ΄ Ὁ πανοσιολογ. Ἀρχιμανδ. Ἀθ. Ἡλιάδης.

Ἐν τῷ τοῦ Βαφεοχωρίου

» Ὁ ἱερολογ. Ἰωακεὶμ Φορόπουλος καθ' ἁπάσας τὰς κυριακάς.

Ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς Μεγάλου Ρεύματος, Ξηροκρήνης καὶ Βεβεκίου

Ὁ θεοφιλέστατος Παμφίλου Σωφρόνιος ἐκ περιτροπῆς.

Ἐν τῷ τοῦ Μεσοχωρίου

» Α΄ Ὁ θεοφιλ. πρ. Κίτρους Ἰωαννίκιος.

Ἐν τοῖς ἱεροῖς Ναοῖς Νεοχωρίου καὶ Στένης

Ὁ πανοσιολογ. Ἀρχιμανδρ. Ἄνθιμος Ἀμυλίδης ἐκ περιτροπῆς.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 23 φεβρουαρίου 1888.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Κ. Ἐκκλ. Ἐπιτροπῆς).

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ

Ἀριθ. πρωτ. 639.

Ὁ Γεώργιος Κουλουμπῆς ἔμπορος ἀγνώστου τυγχάνων διαμονῆς καὶ κατοικίας προσκαλεῖται ἵνα ἐμφανισθῇ ἐνώπιον τοῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου τὴν πρώτην δικάσιμον τρίτην καὶ ὥραν 6 τουρκιστὶ μετὰ παρέλευσιν ἐννενήκοντα καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης κλήσεως, διότι ἐνάγεται ὑπὸ τῆς συζύγου αὐτοῦ Θεοτίμης Κουλουμπῆ. Ἐν περιπτώσει δὲ μὴ ἐμφανίσεως αὐτοῦ κατὰ τὴν ὁριζομένην δικάσιμον δικασθήσεται ἐρήμην.

Ἡ παροῦσα δημοσιευθήσεται ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα κατὰ συνέχειαν εἰς τὰς ἐνταῦθα ἐκδιδομένας ἐφημερίδας, Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν, Νεολόγον, Κωνσταντινούπολιν, Φάρον τοῦ Βοσπόρου καὶ Ἀνατολικὸν Ἀγγελιαφόρον.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 16 φεβρουαρίου 1888.

ὁ Πρόεδρος
† ὁ Μιτυλήνης Κωνσταντῖνος

ὁ Γραμματεύς
Τ. Σ. Ἱεροθ. Γεράσιμος Τανταλίδης

Ὅτι ἀκριβὲς ἀντίγραφον, αὐθημερόν
ὁ Γραμματεὺς
Ἱεροθ. Γεράσιμος Τανταλίδης.

Ὁ ὑπεύθυνος Γ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.